

INTRODUCERE

1. NOUL TESTAMENT. — Cea mai timpurie împărțire a Bibliei, care ne vine dela Biserica creștină primară, a fost împărțirea ei în două părți cu totul inegale, care au căpătat numirea de *Vechiul și Noul Testament*.

Această împărțire a întregii colecțiuni a cărților biblice a fost condiționată de raportul lor către obiectul principal al Bibliei, adică, către persoana lui Mesia: acele cărți, care au fost scrise înainte de venirea Mântuitorului Hristos și numai în chip procesesc l-au preînchipuit sau l-au *descriș*, au intrat în alcătuirea *Vechiului Testament*; iar acelea, care au apărut după venirea în lume a Mântuitorului și au fost menite să înșire istoria slujirii lui răscumpărătoare și temeiurile Bisericii întemeiate de Iisus Hristos și de apostolii Lui, au alcătuit *Noul Testament*.

Toate numirile acestea, adică atât cuvântul *testament*, cât și adiectivele *vechiu și nou*, alipite la el, sunt luate din înseși Biblia, în care ele, pe lângă înțelesul lor general, mai au și un înțeles special, în care le

întrebuințăm și noi, când e vorba de anumite cărți biblice.

Cuvântul *Testament* (evreește: *berit*, grecește: *διαθήκη* latinește: *testamentum*), în limba sf. Scripturi și în uzul biblic, mai înțai de toate, înseamnă un anumit legământ, condiție, lege, la care convin două părți contractante, iar de aici însuși acest legământ sau alianță, precum și acele semne externe, care servesc la adevărea și întărea ei, ca un fel de pecete (*testamentum*).

Și deoarece cărțile sfinte, în care se descria acest legământ sau alinați a lui Dumnezeu cu omul, se înfățișeau ca unul din mijloacele cele mai bune a adevărea și întărea lui în mintea poporului, deaceea foarte de timpuriu trecu și asupra lor numirea de *Testament*. Aceasta exista chiar pe vremea lui Moise, cum se vede din versetul 7 cap. XXIV al cărții Eșirea, unde cartea legiurii din Sinai, cetită de Moise poporului evreu, e numită cartea legământului (*Sefer habberit*). Tot asemenea expresiuni, care nu înseamnă numai legiurirea din Sinai, ci întregul Pentateuc al lui Moise, se întâlnesc și în cărțile Vechiului Testament, scrise după aceea (4 Reg. XXIII, 2, 21; Înțel. Sir. XXIV, 25; 1 Mac. I, 57). Tot a Vechiului Testament este și indicațiunea cea dintâi, procească a Noului Testament, și a nume în cunoscuta prorocie a lui Ieremia: «Iată vin zile, zice Domnul, când eu voi încheia cu casa lui Israil și cu casa lui Iuda un nou legământ» (Ier. XXX, 31).

Mai târziu termenul Noul Testament s'a întrebuintat necontentit de însuși Iisus Hristos și de sfinții lui Apostoli pentru a numi istoria, ce începea, a omenirii răscumpărate

și cu har dăruită (Mat. XXVI, 28; Marc. XIV, 24; Luc. XXII, 20; 1 Cor. XI, 25; 2 Cor. III, 6, etc.).

Intocmai precum Decalogul sau toată legea lui Moise se numeau *Legământ*, întocmai tot așa numirea *Noul Testament* începu a se da în Biserica creștină cărților sfinte, în care se coprindea învățătura lui Hristos și a apostolilor *). Dar colecțiunea cărților sfinte ale Noului Testament avea în vechime și alte numiri. Așa ea se numea *Evangelie și Apostol*, ca una ce se alcătua din cele patru Evanghelii și din cele 23 scrieri apostolice. În fine, după cum cărțile V. T. așa și ale N. T. se numeau la părinții și învățătorii Bisericii *Scriptură*.

2. *Alcătuirea Noului Testament.* — În Noul Testament de toate se copriind 27 de cărți și anume: patru Evanghelii, cartea Faptelor sfinților apostoli, șapte epistole sobornicești, paisprezece epistole ale sf. ap. Pavel și Apocalipsul sf. Ev. Ioan Teologul. Două Evanghelii sunt a doi apostoli din numărul celor doisprezece — Mateiu și Ioan; două sunt a doi din ucenicii apostolilor — Marcu și Luca. Cartea Faptelor sf. Apostoli deasemenea este scrisă de un ucenic al apostolilor și anume de sf. Luca. Din cele șapte epistole sobornicești, cinci sunt a doi apostoli din cei doisprezece și anume: două ale lui Petru și trei ale lui Ioan, iar două sunt ale fraților Domnului — Iacov și Iuda,

*) Cu asemenea însemnare întâlnim termenul *Noul Testament* pela finele veacului II și începutul veacului III la Climent Alexandrinul (†180), la Tertullian (†220), și la Origen (†266).

care deasemenea purtau numele onorific de apostoli, deși nu fusese numărați în ceata celor doisprezece. Cele paisprezece epistole sunt scrise de sf. ap. Pavel, care deși a fost chemat mai târziu de Domnul, cu toate acestea, ca unul ce a fost chemat de însuși Domnul la slujirea apostolică, s'a dovedit apostol în cel mai înalt înțeles al acestui cuvânt, cu totul deopotrivă după vrednicia lui în Biserică cu cei doisprezece. Apocalipsul este al unui apostol din cei doisprezece și anume al sf. Ioan Teologul.

Astfel se vede, că de toți scriitorii cărților Noului Testament sunt opt. Mai mult decât toți însă s'a ostenit la scrierea de cărți sfinte marele învățător al neamurilor, Pavel, care a întemeiat o mulțime de Biserici, care cereau de la dânsul lămuriri scrise și pe care le-a și dat el în epistolele sale *).

3. *Impărțirea Cărților Noului Testament după cuprins.* — După cuprinsul lor, cărțile sfinte ale Noului Testament sunt de trei

*) Unii din scriitorii apuseni își dau cu părerea că alcătuirea Noului Testament de azi nu e completă; că în el n'au intrat epistolele pierdute ale ap. Pavel: a 3-a către Corinteni (care ar fi fost scrisă în timpul dintre întâia și a doua către Corinteni), către Laodicieni, a 2-a către Filipeni. Dar acele locuri din epistolele ap. Pavel, pe care se sprijinesc Teologii apusului, pot fi explicate și ca nefiind indicațiuni la niște epistole, ce s'ar fi pierdut. Apoi e greu de admis ca Biserica creștină, care respecta atâtea scrierile apostolice, și în deosebi pe ale lui Pavel, să fi putut pierde cu totul vreo predică apostolică.

feluri și anume: 1) Istorice, 2) Didactice și 3) Proorocești.

Cărțile istorice sunt cele patru Evanghelii: Mateiu, Marcu, Luca și Ioan, și cartea Faptelor sf. Apostoli. Ele ne aștern istoria vieții Domnului nostru Iisus Hristos, (in Evanghelii) și a vieții și activității apostolilor, cari au răspândit Biserica lui Hristos în toată lumea (cartea Faptelor sf. apostoli).

Cărțile didactice sunt epistolele apostolilor, care ne înfățișează scrisorile, trimise de apostoli la diferite Biserici. In aceste scrisori apostolii lămuresc diferitele nedumeriri referitoare la credința și viața creștină, ce s'au ivit prin Biserici; mustră pe cititorii scrisorilor pentru diferite neorândueli, îngăduite de ei; îi îndeamnă să stea neclintiți în credința creștină, ce li s'a predat, și dau de gol pe învățătorii cei mincinoși, cari turburau liniștea Bisericii primare. Cu un cuvânt, apostolii pășesc în epistolele lor ca dascăli ai turmei lui Hristos, încredințată purtării lor de grijă, fiind pelângă aceasta adesa și întemeietori ai acelor Biserici, către care se adresează. Aceasta din urmă se petrece aproape cu toate epistolele ap. Pavel.

Carte proorocească în Noul Testament e numai una: Apocalipsul sf. Ioan Teologul. In el se copriind diferite vedenii și descoperiri, de care s'a învrednicit acest apostol și în care e arătată soarta viitoare a Bisericii lui Hristos înainte de proslăvirea ei, adecă înainte de descoperirea Impărăției slavei aicea pe pământ.

Deoarece, ca obiect al conținutului Evangheliilor servește viața și învățătura a însuși Intemeietorului credinței noastre, adecă

a Domnului Iisus Hristos, și de oarece în Evangheliile, noi, fără îndoială, avem temeiuri pentru toată credința și viața noastră, apoi deaceia s'a obținut a numi cele patru Evangheliile și *cărți legiuitoare*. Prin această numire se arată, că Evangheliile au pentru creștini aceeași însemnătate, pe care o avea pentru evrei legea lui Moise, adică cele cinci cărți ale lui sau Pentateucul. Dacă alăturăm la Evangheliile și Cartea Faptelor sf. Apostoli, ca având și ea caracter asemănător, atunci reiese că și Biserica creștină își are *Pentateucul* său.

4. *Scurtă istorie a Canonului cărților Noului Testament.* — Cuvântul *canon* la început însemna *bătă drept*, iar apoi a început a se întrebuința pentru numirea lucrului aceluia, ce trebuia să servească ca dreptar, cum e, de pildă, linia zidarului. De aici a trecut apoi în întrebuințare pentru numirea a tot ce servea de regulă, model pentru viață (de ex. Gal. VI, 16; 2 cor. X, 13—16). Părinții Bisericii și soboarele au numit cu acest cuvânt colecțiunea scripturilor sfinte și de Dumnezeu însuflate. Deaceia canonul Noului Testament este adunarea cărților sfinte, de Dumnezeu însuflate ale Noului Testament în înfățișarea lui de astăzi *), — este catalogul acelor cărți.

*) După părerea unor teologi protestanți, canonul N. T., e ceva întâmplător. Unele scripturi chiar nici nu sunt apostolice, ci pur și simplu din noroc au nimerit în canon, pentru că nu se știe prin ce împrejurare au fost întrebuințate în cult. Și însăși canonul, după părerea teologilor protestanți, nu e alta, decât un simplu catalog sau listă a cărților întrebuințate în cult.

Dar de ce a fost călăuzită Biserica primară, când a admis în canon una sau alta din cărțile sfinte ale Noului Testament? Mai întâiu de toate de tradițiunea așa numită istorică. S'a cercetat dacă în adevăr cutare sau cutare carte a fost primită direct dela apostolul sau dela ucenicul apostolic, al căruia nume îl poartă, și după cercetări amănunțite cartea în cauză a fost introdusă în colecția cărților de Dumnezeu insuflăte. Dar totodată s'a mai luat seama, dacă învățătura, cuprinsă în cartea cercetată, e conformă, mai întâi, cu învățătura întregii Biserici și, al doilea, cu învățătura aceluia apostol, numele căruia îl purta cartea examinată. Asta e așa numita tradiție dogmatică. Și niciodată nu s'a întâmplat, ca Biserica să fi primit o carte oarecare de canonică, iar apoi să-și fi schimbat părerea asupra ei și să o fi exclus din canon. Dacă unii părinți și învățători ai Bisericii, și după aceasta, au recunoscut totuși unele din

Teologii ortodocși, din potrivă, nu văd în canon alta, decât colecțiunea cărților sfinte, lăsate de Biserica apostolică drept moștenire generațiilor următoare de creștini, — colecțiune recunoscută încă depe vremea aceea. Cărțile acestea, după părerea teologilor ortodocși, nu au fost cunoscute tuturor Bisericilor creștine, poate pentru că au avut o însemnătate restrânsă (de ex. epistolele 2 și 3 a lui Ioan), sau o însemnătate prea generală (de ex., epistola către evrei) așa că era necunoscut, către care Biserică trebuia să se adreseze pentru a afla numele autorului unei astfel de epistole. Dar e neîndoelnic, că acestea erau cărți, care autentice aparțineau acelor persoane, numele cărora îl purtau. Biserica nu le-a primit întâmplător în canon, ci deplin conștient le-a dat acea importanță, pe care ele în adevăr o aveau.

cărțile Noului Testament ca neautentice, apoi aceasta era numai o părere a lor particulară, care nu se putea confunda cu glasul Bisericii. Tot așa nu s'a întâmplat nici aceea, ca Biserica, la început, să nu fi primit vreo carte în canon, iar după aceea să o fi primit. Deși asupra unora din cărțile canonice nu se găsesc indicațiuni în scrierile bărbaților apostolici (de ex. asupra epistoliei lui Iuda), apoi aceasta se explică prin aceea, că bărbații apostolici n'au avut prilej să citeze acea carte.

Astfel Biserica, pe calea cercetărilor critice, pedeoparte, a înlăturat din întrebuințarea obștească acele cărți, care pealocurea se bucurau ilegal de autoritatea de opere autentic apostolice; iar, pedealtăparte, a statornicit ca regulă generală, ca în toate Bisericile să se recunoască ca adevărat apostolice și acele cărți, care, poate, unora din Bisericile particulare nu li erau cunoscute. E lămurit deci, că din punct de vedere ortodox, nu poate fi nici vorbă despre «formarea canonului», ci numai de «stabilirea canonului». Biserica n'a «făurit nimica dela sine» în acest caz, ci numai a constatat, așa zicând, niște fapte exact statornicite, cumcă cărțile sfinte ne vin dela anumiți bărbați ai Noului Testament, de Dumnezeu însuflați.

Această «statornicire a canonului» a continuat foarte multă vreme. Încă pe vremea apostolilor exista, fără îndoială, ceva în felul canonului, ceea ce se poate adevveri prin spusa ap. Pavel, despre existența unei colecțiuni a cuvintelor lui Hristos (1 Cor. VII, 25) și prin indicațiunea ap. Petru a unei colecțiuni a ap. Pavel (2 Petr. III,

15--16). După părerea unor exigenți vechi (de ex. Teodor de Mopsuesta) și noui (de ex. Profesor A. Gorschi) mai mult decât toți s'a ostenit la acest lucru ap. Ioan Teologul (Vezi Supliment la operele sf. Părinți, tom. 24, pag. 297—327). Dar propriu vorbind, primul period al istoriei canonului este periodul bărbăților apostolici și al apologetilor creștini, care a durat dela finele veacului I până la anul 170. În acest period găsim în cea mai mare măsură indicațiuni lămurite asupra cărților, care au intrat în canonul Noului Testament; dar scriitorii din acest period totuși foarte rar arată direct din care anume carte citează un loc sau altul, așa că la dânsii întâlnim numai *citațiuni* așa numite mute. Afară de aceasta, cum zice Bart în a sa «Introducere în Noul Testament», (Edit. 1908. pag. 324), în acele vremi erau încă în plină desvoltare darurile duhovnicești și existau mulți proroci și dascăli de Dumnezeu insuflați, astfel că scriitorii veacului al II puteau să găsească temeiuri pentru învățătura lor nu în cărți, ci în învățătura orală a acestor proroci și în genere în tradițiunea orală a Bisericii. În al doilea period, care a durat până la finele veacului al III, se ivesc indicațiuni mult mai determinate la existența colecțiunii cărților Noului Testament, admise de Biserică. Așa, fragmentul descoperit de învățatul Muratoriu în biblioteca din Milan, care se referă aproximativ către anii 200—210 d. Hr. ne dă o descriere istorică aproape a tuturor cărților Noului Testament. În el nu se pomeneste numai de epistola către Evrei, de epistola lui Iacov și de a doua epistolă a ap. Petru. Acest fragment mărturisește, ne-

greșit, mai ales despre aceea, care era alcătuirea canonului către finele veacului al doilea în Biserica de Apus. Despre starea canonului în Biserica de Răsărit mărturisește traducerea siriacă a Noului Testament, cunoscută sub numirea de *Peșito*. În această traducere sunt pomenite aproape toate cărțile noastre canonice, afară de epistola a doua a ap. Petru, epistolele 2 și 3 a ap. Ioan, epistola lui Iuda și Apocalipsul. Despre starea canonului în Biserica cartagineză mărturisește Tertulian. El adevărește autenticitatea epistolii lui Iacov și a epistolii 2 a ap. Petru, iar epistola către evrei o atribuie lui Varnava. Sf. Irineu al Lionului e martorul credințelor Bisericii din Galia. După el, în această Biserică se recunoșteau de canonice aproape toate cărțile canonului nostru, afară de epistola 2 a ap. Petru și epistola lui Iuda. Nu se citează deasemenea epistola către Filimon. Despre credința Bisericii alexandrine mărturisesc sf. Climent alexandrinul și Origen. Întâiul s'a folosit de toate cărțile canonului Noului Testament, așa cum îl avem azi, iar cel de al doilea recunoaște origina apostolică a tuturor cărților noastre, deși comunică cum că relativ de epistola 2 a ap. Petru, epistolele 2 și 3 ale ap. Ioan, epistola lui Iacov, epistola lui Iuda și epistola către Evrei existau pe vremea sa neînțelegeri.

Astfel, către jumătatea a doua a veacului II drept scrieri de origine apostolică și de Dumnezeu însuflăte, neîndoelnice, se recunoșteau pretutindenea în Biserică următoarele cărți sfinte: cele patru Evangheliile, cartea Faptelor sf. Apostoli, 13 epistole ale ap. Pavel, întâia epistolă a ap. Ioan și în-

tâia epistolă a ap. Petru. Iar celelalte cărți erau mai puțin răspândite, deși se recunoșteau de Biserică ca autentice. În timpul al treilea, care se întinde până la jumătatea a doua a veacului al IV, canonul se satornicește definitiv în forma care îl avem astăzi. Ca martori ai credinții întregii Biserici apar acum: Eusebie de Cezareea, Ciril al Ierusalimului, Grigorie Teologul, Atanasie al Alexandriei, Vasile cel Mare, etc. Dar cel mai temeinic vorbește despre cărțile canonice primul dintre acești martori, După spusele lui, în timpul lui unele cărți erau recunoscute de toată Biserica τὰ ὁμολογούμενα). Acestea erau: cele patru Evangheli, cartea Faptelor sf. Apostoli, 14 epistole ale ap. Pavel, întâia epistolă a lui Petru și întâia a lui Ioan. Între acestea număra el, cu adaosul «dacă vreți», și Apocalipsul lui Ioan. După acestea urmează categoria celor discutate ἀντιλεγόμενα, care se împart în două serii. În prima serie el pune cărțile primite de mulți, deși contestate. Acestea erau epistolele lui Iacov, Iuda, a doua a lui Petru și a doua și a treia a lui Ioan. La seria a doua el raportează cărțile false (νόθα), și anume: Actele lui Pavel, etc. Deasemenea, «dacă vreți», Apocalipsul lui Ioan. El însuși însă consideră autentice toate cărțile, coprinse în canonul de astăzi, chiar și Apocalipsul. Dar o înrăurire hotărâtoare în Biserica de Răsărit căpătă catalogul cărților Noului Testament, cuprins în epistola pashală a sf. Atanasie al Alexandriei (din anul 367). Enumerând pe toate cele 27 cărți ale Noului Testament, sf. Atanasie zice, că numai în aceste cărți se vestește învățătura buneicredințe și că din

această colecție de cărți nu se poate scoate, cum nu se poate nici adăogi ceva. Luând în considerație marea autoritate, pe care o avea în Biserica de Răsărit sf. Atanasie, acest mare luptător contra arienismului, putem cu toată încrederea conchide, că și canonul Noului Testament, înfățișat de dânsul, a fost primit de toată Biserica Răsăritului, deși după Atanasie nu a avut loc vreo hotărâre sobornicească, referitoare la compunerea canonului. Deși trebuie de observat, că sf. Atanasie indică cu acest prilej două cărți, care deși nu sunt canonizate de Biserică, totuși sunt destinate a se citi de ceice intră în Biserică. Aceste cărți sunt: *Invățătura* (celor doisprezece) apostoli și *Pastorul* (lui Erma). Toate celelalte sf. Atanasie le leapădă, ca născociri eretice (adică ca niște cărți, care poartă fals numele apostolilor). În Biserica apuseană canonul Noului Testament, în forma lui actuală, s'a statornicit definitiv la sinoadele din Africa (de Ipon în anul 393) și la cele două din Cartagena (din anii 397 și 419). Canonul Noului Testament, primit de aceste sinoade, Biserica romană l-a sancționat prin decretul papei Ghelasie la anii 492—496.

Acele cărți creștine, care n'au intrat în canon, deși au avut pretenție la aceasta, au fost recunoscute ca apocrife și au fost osândite aproape la desăvârșita nimicire *).

*) La Evrei era cuvântul *hamus*, care după sens corespunde expresiunii *apocrif* (dela *'αποκρύπτειν* a ascunde) și care se întrebuintă în sinagogă pentru numirea acelor cărți, care nu

5. *Ordinea Cărilor N. T. în canon.* — Cărțile Noului Testament și-au găsit loc în canon corespunzător însemnătății lor și timpului recunoașterii lor definitive. Locul cel dintâi, firește, l-au ocupat cele patru Evangheliile; după ele urmează cartea Fapte-

trebueau să se întrebuințeze la săvârșirea cultului divin. Vreo osândire acest termen totuși nu cuprindea în sine. Dar mai târziu, când gnosticii și alți eretici începură să se laude cu aceea, că ei au cărți secrete, în care s'ar fi cuprinzând adevărata învățătură apostolică, pe care apostolii n'au voit să o facă moștenirea multimei, Biserica, adunând canonul, s'a raportat în chip condamnator către aceste cărți secrete sau tainice și începu să se uite la ele, ca la „cărți false, eretice, falsificate“ (Decretul Papei Gelasie).

În timpul defață sunt cunoscute 7 evangheliile apocrife, din care 6 completează cu diferite împodobiri istoria originii, nașterii și copilăriei lui Iisus Hristos, iar a șaptea împodobește istoria condamnării lui. Cea mai veche și cea mai însemnată dintre ele este întâia evanghelie a lui Iacov, fratele Domnului, după aceea urmează: evanghelia greacă a lui Toma, evanghelia greacă a lui Nicodim, istoria arabă a lui Iosif Teslarul, evanghelia arabă a copilăriei Mântuitorului și, în fine, evanghelia latină despre nașterea lui Hristos din Maria și istoria latină despre nașterea de către Maria a Domnului și despre copilăria Mântuitorului. Afară de acestea mai sunt cunoscute câteva istorisiri fragmentare despre viața lui Iisus Hristos (de ex. scrisoarea lui Pilat către Tiberiu despre Hristos).

În vechime, trebuie să observăm, afară de evangheliile apocrife, mai existau și evangheliile necanonice, care n'au ajuns până la noi. Ele, după toată probabilitatea, coprindeau tot ceea ce cuprind și evangheliile noastre canonice, din care au și împrumutat ele cuprinsul lor. Acestea erau: *Evanghelia dela evrei*, — după toată pro-

punând în locul întâiu epistola sf. Iacov, s'a călăuzit, probabil, de înșirarea apostolilor, pe care ne-o dă ap. Pavel (Gal. II, 9).

6. *Istoria Canonului din vremea reformei.* — În cursul evului mediu canonul a rămas indiscutabil, cu atât mai mult, că scrierile sau cărțile Noului Testament comparativ se citeau puțin de persoane particulare, iar la slujbele dumnezeiești se citeau numai anumite pericope. Poporul de rând se interesa mai mult de citirea povestirilor despre viețile sfinților, ba Biserica catolică privea chiar cu oarecare bănuială la interesul, ce comunitățile particulare, ca, de pildă, Valdenzii, îl arătau citirii Bibliei, și câteodată chiar a interzis citirea Bibliei în limba poporului. Dar pela sfârșitul evului mediu humanismul a redeșteptat îndoielele față de scripturile Noului Testament, care și în primele veacuri alcătuiseră pricină de discuțiuni. Luter în traducerea sa la Noul Testament (an. 1522), în precuvântările la cărțile Noului Testament și-a arătat părerile sale asupra calităților lor. Așa, după părerea lui, epistola către evrei nu-i scrisă de un apostol, ca și epistola sf. Iacov. Deasemenea nu recunoaște el nici autenticitatea Apocalipsului și nici a epistoliei ap. Iuda. Ucenicii lui Luter au mers încă și mai departe cu rigurozitatea, cu care se raportau ei către diferitele scripturi ale Noului Testament, ba chiar au început să găsească în canonul Noului Testament scripturi «apocrife». Până la începutul veacului XVII în bibliile luterane nu se înșirau printre cărțile canonice, epistola 2 a lui Petru, a 2 și a 3 a lui Ioan, a lui

Iuda și Apocalipsul. Numai după aceea a dispărut această deosebire între scripturile Noului Testament și se statornici din nou vechiul canon al cărților Noului Testament. Pe la finele veacului XVII, totuși s'au ivit serieri cu caracter critic despre canonul Noului Testament, în care s'au expus obiecțiuni contra autenticității multora din cărțile acestui Testament. În același spirit au scris raționaliștii veacului XVIII (Zemler, Michaelis, Einhorn), iar în veacul XIX Schleiermaher își exprimă îndoiala în privința autenticității unora din epistolele ap. Pavel, De-Wette respinse autenticitatea a cinci din ele, iar F. H. Baur recunoscă din tot Noul Testament numai patru epistole ale ap. Pavel și Apocalipsul ca scrieri cu adevărat apostolice.

Astfel în apus, în protestantism, din nou se ajunse la aceea, ce se petrecuse în Biserica creștină în primele veacuri, când unele cărți se recunoșteau autentice, opere apostolice, iar altele îndoelnice. Asupra Noului Testament se statornicise acum o astfel de privire, că el alcătuește numai o colecție de cărți literare ale creștinismului primar. Pe lângă aceasta adepții lui Baur, Lemann și Schtërck nu găsiseră posibil să recunoască nici una din cărțile Noului Testament cu adevărat apostolică... Dar cele mai de seamă minți ale protestantismului zăriră toată adâncimea prăpastiei, unde dusesse protestantismul școala lui Baur sau de Tübingen și se ridicară împotriva ei sau contra temelor ei cu puternice obiecțiuni. Astfel Rischtl respinse teza fundamentală a școalei de Tübingen despre dezvoltarea creștinismului primar din lupta Petrinismului cu Paulinis-

mul, iar Harnak a dovedit, că la cărțile Noului Testament trebuie să privim ca la niște opere cu adevărat apostolice. «Mulțumită acestora și altor teologi, — zice Barth — acum nimenea nu mai poate răpi Noului Testament acea însușire, că în el și numai în el avem informații despre Iisus și despre descoperirea lui Dumnezeu prin El» (Introducerea 1908, p. 400). Barth găsește, că în prezent, când domnește așa confuziune în minți, pentru protestantism e cu deosebire important să aibă «canonul», ca o călăuză, dată de Dumnezeu pentru credință și viață, și, — încheie el — noi o și avem în ființarea Noului Testament.

În adevăr, canonul Noului Testament are o enormă, putem zice, o incomparabilă importanță pentru Biserica creștină. În el găsim mai întâiu astfel de scripturi, care ne înfățișează creștinismul în raporturile sale cu iudaismul (Evanghelia lui Marcu, epistola lui Iacov și epistola către Evrei), cu lumea păgână (1 și 2 Tesalonic. 1 Corint). Mai departe noi avem în canonul Noului Testament scripturi, care au de scop să înlăture pericolele, care amenințau creștinismul din partea felului cum înțelegeau iudeii creștinismul (epist. Galat.) din partea ascetismului legalist iudeu (epist. Colos.), din partea tendinței păgâne de a înțelege comunitatea creștină, ca un cerc particular, în care se poate trăi oșebit de comunitatea bisericască (Efeseni). În epistola către Romani se arată destinația universală a creștinismului, pe când cartea Faptelor sfinților Apostoli ne arată, cum s'a realizat această menire în istorie. Cu un cuvânt cărțile canonului Noului Testament ne înfăți-

șează un tablou complet al Bisericii primare, zugrăvește viața și problemele ei din toate părțile. Dacă noi am voi, ca probă, să scoatem din canonul N. T., o carte oarecare, de pildă epistola către Romani sau cea către Galateni, prin aceasta noi am aduce o știrbire esențială întregului. E vădit, că Duhul Sfânt a călăuzit Biserica în lucrarea statornicirii treptate a cuprinsului canonului, așa că Biserica a introdus în el în adevăr opere apostolice, a căror ființă a fost provocată de cele mai vitale interese ale bisericeii.

7. *In ce limbă au fost scrise cărțile Noului Testament.* — În toată împărăția romană, pe vremea Domnului nostru Iisus Hristos și a apostolilor, limba predominantă era limba greacă: ea era înțeleasă pretutindena și se vorbea aproape peste tot. Se înțelege că și cărțile Noului Testament, care erau menite de Pronia dumnezeiească ca să se răspândească în toate Bisericile, au apărut deasemenea tot în limba greacă, deși scriitorii lor aproape toți, afară de sf. Luca, au fost iudei. Aceasta o mărturisesc și oarecare semne lăuntrice ale acestor epistole: jocul de cuvinte, posibil numai în limba greacă, raportul liber către cei LXX, când se citează locuri din Vechiul Testament: toate acestea ne arată, fără îndoială, că ele au fost scrise în limba greacă și destinate pentru niște cititori, cari cunoșteau limba greacă.

Însă limba greacă, în care sunt scrise cărțile Noului Testament, nu este aceea limbă greacă clasică, în care au scris grecii de baștină din timpurile de înflorire ale litera-

turii grecești. Acesta-i așa numitul Κοινή διάλεκτος adică un dialect apropiat de cel vechiu atic, dar care nu se deosebea riguros nici de celelalte dialecte. Afară de aceasta, în el au intrat multe arameisme și alte cuvinte străine. În fine, în această limbă au fost introduse o mulțime de concepțiuni proprii Noului Testament, pentru exprimarea cărora s'au servit totuși de vechile cuvinte grecești, care prin aceasta au căpătat însemnări nouă speciale (de pildă *hâris* — bunăvoință, în limba sfântă a Noului Testament a căpătat sensul de *har*). Mai amărunit despre aceasta vezi articolul profesorului S. I. Sobolevschi: Κοινή διάλεκτος inserat în Enciclopedia Teologică Ortodoxă, tomul X.

8. *Textul Noului Testament.* — Originalele cărților Noului Testament s'au pierdut toate, dar depe ele din bună vreme fuseseră luate copii (αντιγραφα). Cele mai adese au fost copiate Evangheliile și cel mai rar Apocalipsul. Scriitorii scriau cu condei de trestie (κάλαμος) și cu cerneală (μέλας) și — în primele veacuri — mai ales, pe papirus, așa fel, că marginea dreaptă a foii de papirus se lipea de marginea stângă a foii următoare. Astfel se obținea o fâșie de o lungime mai mare sau mai mică, care apoi se înfășura împrejurul unui sulisor. Așa-și lua naștere un sul (τόμος), care se păstra într'o anumită cutie (φαινόλης). Deoarece citirea acestor fâșii scrise numai pe fața întâia era incomodă și materialul era subred, de aceea de pe la veacul al III lea s'a început a se scrie cărțile Noului Testament pe piele sau pe pergament. Dar fiindcă per-

gamentul era scump, mulți începură să se folosească de manuscriptele vechi, pe care le aveau la îndemână și care erau pe pergament, ștergând și răzând ceea ce era scris pe ele și scriind pe ele altă lucrare oarecare. Astfel s'au format palimpsestele. Hârtia a intrat în întrebuințare abea în veacul VIII.

Cuvintele în manuscriptele Noului Testament se scriu fără accent, fără spirite, fără punctuație și încă cu prescurtări (de exemplu: Is. în loc de Iisus, *Pna* în loc de *pneuma*), Duh, așa că a citi aceste manuscrise este foarte greu. Literele în primele șase veacuri se întrebuințau numai cele capitale (manuscrise unciale dela uncia, unitate de măsură, egală cu 2½ centimetri). Dela veacul al 7-lea, unii spun că dela al 9-lea, au început să apară manuscrise cu scrisoare cursivă obișnuită. Atunci literile s'au micșorat, dar prescurtările au devenit și mai dese. Pe de altă parte s'au adăugat accentele și spiritele. De felul întâiu se numără ca la 130 de manuscrise, iar de felul al doilea (după socoteala lui Fon-Soden) 3700. Afară de aceasta, mai există așa numitele lecționarii, care cuprind într'insele când lecturi evanghelice, când lecțiuni apostolice pentru întrebuințat în slujbele bisericesti (evangeliiare și praapostoli). De acestea se enumără până la 1300 și cele mai vechi din ele se urcă, după origina lor, până la veacul al șaselea.

Afară de text, manuscrisele mai cuprind de regulă introduceri și epiloguri cu referințe la scriitor, la timpul și locul scrierii cărții. Pentru cunoașterea cuprinsului cărții, în manuscrisele împărțite în capitole, sunt

insemnate în fruntea acestor capitole cuprinsul lor (τινα-αργουμενθα). Capitolele se împart în secțiuni (ὑποδιαιρέσεις), iar aceste din urmă se împart în versuri (Κολα, στίχοι). După numărul versetelor se indică mărimea cărții și prețul ei. Această prelucrare a textului de obicei se atribuie episcopului Eulalie de Sardes (Veacul al VII); de fapt însă aceste divizări au avut loc mult mai de timpuriu. Cu scop de comen-tare, Ammoniu, în veacul al III, a adăugat la textul evangheliei lui Mateiu locurile paralele din celelalte evanghelii. Eusebie de Cezareea, în veacul al IV, a alcătuit zece canoane sau tabele paralele. În prima s'au înșirat însemnarea pericopelor din evanghelie, comune tuturor celor patru evanghelii; în a doua, bucățile comune în trei evanghelii și așa mai departe până la tăblița a zecea, în care sunt indicate istorisirile, cuprinse numai într'un singur evanghelist. Iar în textul evangheliei s'a însemnat cu cifră roșie la ce canon se referă această parte. Împărțirea de astăzi a textului în capitole s'a făcut la început de englezul Stefan Langton, în veacul al XIII, iar împărțirea în versete aparține lui Robert Stefan din veacul al XVI.

Din veacul al XVIII, manuscrisele unci-ale au început a fi însemnate cu litere latine capitale, iar cele cursive cu cifre. Cele mai însemnate manuscrise unci-ale sunt următoarele:

№ —Codicele sinait, găsit de Tischendorf în anul 1856 în monastirea sf. Ecaterina din Sinai. El cuprinde tot Noul Testament împreună cu epistola lui Varnava și o mare parte din Pastorul lui Erma, pre-

cum și canonul lui Eusebie. Intr'însul se observă corecturi de diferite mâni. El e scris în veacul al IV sau al V. Se păstrează în Biblioteca publică de Petersburg. După el s'au făcut clișeele fotografice.

A. — Codicele alexandrin, se află în Londra. În el se cuprinde Noul Testament nu în întregime, împreună cu prima parte din a doua epistolă a lui Climent Romanul. E scris în veacul al V, în Egipt s'au în Palestina.

B. — Codicele Vatican, care se termină cu versul 14 din cap. IX al epistoli către Evrei. El, probabil, e scris de una din persoanele de aproape ale lui Atanasie Alexandrianul în veacul al IV. Se păstrează în Roma.

C. — Codicele Efremean. Este un Palimpsest și se numește așa, pentru că peste textul biblic s'a scris mai târziu un tratat al lui Efreem Sirul. El cuprinde numai fragmente din Noul Testament. Originea lui e egipteană și aparține veacului al V-a. Se păstrează în Paris.

Catalagul celorlalte manuscrise, de dată mai târzie, se poate vedea în ediția a IX a Noului Testament a lui Tischendorf.

9. *Traduceri și Citate.* — Afară de manuscrisele grecești ale Noului Testament, ca izvoare pentru stabilirea textului Noului Testament sunt foarte importante și traduceri cărților Noului Testament, care au început a se ivi de prin veacul al II. Locul întâi între ele aparține traducerilor siriace, atât după vechime, cât și după limba lor, care se apropie de acel dialect aramaic, pe care l-au grăit Hristos și apostolii. Se presupune că Diatesaronul lui Tațian, scris

cam pela anul 175, a fost prima traducere Siriacă a Noului Testament. Apoi urmează codicele siro-sinait (SS), descoperit în anul 1892 pe Sinai de doamna A. Lewis. E însemnată deasemenea traducerea, cunoscută sub numele de *Peșitto* (simplă), care e cam de prin veacul al II, deși unii învățați o dau ca din veacul al V și-o socot opera episcopului de Edesa Rabula (411—435). O mare însemnătate au deasemenea traducerile egiptene (de Said, Faium, de Bogair), etiopică, armeană, gotică, și Veche latină, corectată mai târziu de fer. Ieronim și recunoscută în biserica apuseană ca cea mai autentică (Vulgata).

Nu puțină însemnătate pentru restabilirea textului au și citatele din Noul Testament, cari se întâlnesc la vechii părinți și învățători ai Bisericii și la scriitorii bisericești. Colecția acestor citațiuni (texte) a fost editată de T. Zhan.

Traducerea slavonă a Noului Testament după textul grec a fost făcută de sf. Metodie și Chiril în jumătatea a doua a veacului al IX și odată cu creștinismul a trecut în Rusia pe vremea lui Vladimir. Din copiiile ce s'au păstrat după acea traducere e cu deosebire importantă Evanghelia Ostromir, scrisă pela jumătatea veacului al XI pentru starostele Ostromir. După aceea de către Ierarhul Alexie, Mitropolitul Moscovei, s'a făcut o traducere a cărților sfinte ale Noului Testament pe vremea, când Alexie se află în Constantinopole. În anul 1499 Noul Testament împreună cu toate cărțile Bibliei a fost îndreptat și editat de Ghenație, Mitropolitul de Novgorod. Separat tot Noul Testament a fost tipărit pentru întâia

oară în limba slavonă în orașul Vilna, la anul 1623. După aceea el, ca și celelalte cărți biblice, a fost îndreptat la Moscova la tipografia Sinodală, și în fine, a fost editat împreună cu Vechiul Testament în timpul împărătesei Elisabeta, la anul 1751. În limba rusă mai întâi a fost tradusă în 1819 evanghelia, iar în întregime Noul Testament a apărut în limba rusă la 1822, iar în 1860 a apărut corectat. Afară de ediția sinodală mai sunt traduceri ale Noului Testament, apărute în Londra și Viena. În Rusia întrebuițarea acestora a fost interzisă.

În românește N. T., s'a tradus și tipărit pentru întâia oară de ieromonahul Silvestru și cu cheltuiala prințului Racoviți la 1648. Apoi cu Biblia întreagă s'a tipărit la 1688 de Șerban Cantacuzino la București. Altă traducere cu toată Biblia s'a făcut de Clain și s'a tipărit la Blaj în 1795, retipărită cu mici îndreptări la Petersburg în 1819; la 1856 la Buzeu, la 1857 la Sibiu. O traducere a N. T. apare la M-rea Neamțului în 1818; a episcopatului rumân în 1857. Altă traducere a N. T. a apărut la 1897 după profesorul Nițulescu. După aceea apare Noul Testament aparte și cu Biblia editat de societatea biblică britanică în diferite locuri, la anii 1867, 1871, 1873, 1874, 1906, 1908, 1912, 1924, etc.

Noul Testament tradus de Episcopul Nicodim, apare la M-rea Neamțului în 1924, 1925, 1926 și 1931 *).

Noul Testament de Gala Galaction apare la București în 1927.

*) În 1924 au apărut numai evangheliile.

Noul Testament cu toată Biblia apare în Tipografia Sinodală din București, în 1935, după traducerea Episcopului Nicodim, și a profesorilor Gala Galaction și Radu, cu binecuvântarea și cheltuiala sf. Sinod.

10. *Soarta textului Noului Testament.* — Insemnătatea textului Noului Testament, copierea lui pentru întrebuințat în biserici și interesul cititorilor pentru cuprinsul lui au fost pricina pentru care în timpurile vechi multe s'au schimbat în acest text, contra cărui lucru s'au plâns la vremea lor, de exemplu, Dionisie al Corintului, sf. Irineu, Climent Alexandreanu și alții. Schimbările s'au introdus în text și intenționat, și neintenționat. Primele le-au făcut sau ereticii, ca Marcion, sau arienii; iar cele de al doilea s'au făcut de transcriitori, cari nu înțelegeau cuvintele textului, sau, dacă ei scriau după dictare, neputând să cunoască unde se termină un cuvânt sau o expresie și unde începe altul. Dar câteodată schimbările s'au făcut și de ortodocși, care se sârguiau să îndepărteze din text provincialismele, cuvintele rari, făceau corecturi gramaticale și sintactice, adăose explicative. Câteodată schimbările rezultau din întrebuințarea liturgică a anumite pericope din text.

Astfel textul Noului Testament ar fi putut fi foarte de timpuriu, încă din veacul al II și al III, cu totul denaturat, dacă Biserica nu s'ar fi îngrijit pentru păstrarea lui. Se poate observa, că încă din cele mai timpurii vremi reprezentanții Bisericii s'au silit să păstreze adevărata formă a textului. Dacă Irineu în încheierea scrierii sale

„Ἡσὶ οὐδοῶδος“ roagă să o copieze cu toată exactitatea, apoi negreșit această grijă de exactitate cu atât mai vărtos se recomandă pentru cărțile Noului Testament, care cuprindeau textul cel mai exact, recunoscut de Biserică. Cu deosebită grijă s'a interesat de stabilirea unui text exact al Noului Testament Origen și după dănsul ucenicii lui: Pierie și Pamfil. Sunt cunoscuți deasemenea, ca restatornicitori ai textului N. T.: Isihie și Lucian, dela care a rămas un exemplar al N. T. copiat de el însuși și de care s'au ținut, în comentariile lor, Vasilie cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gurădeaur; deasemenea și Teodorit. Anume acestor bărbați și datorăm noi păstrarea textului N. T., în forma lui primitivă, cu toată mulțimea variantelor. Aceste variante sunt date la Tischendorf în ediția a VIII a Noului Testament, în note subliniare.

Pentru întâia oară, tipărit, a apărut textul Noului Testament în Poliglota Complutensă a cardinalului Ximenes, la anul 1565. Tot aici se adaoase și traducerea latină. După aceea apăru în 1546 ediția lui Erasm (în Bazel), la 1565 ediția Teodor Beza (în Geneva), care a servit ca original pentru traducerea autorizată din 1611. O răspândire încă și mai mare și-au găsit edițiile N. T. a librarilor frați Elzevir (în Londra), care au început să apară dela 1624. În Ediția a doua a fraților Elzevir (1633) se spune: «așa dar tu ai acum textul primit de toți (ab omnibus receptum), în care noi nu dăm nimic schimbat sau alterat». Această afirmațiune îndrăsneată a reclamei de librărie a fost primită de teologii veacului al

XVII drept un adevăr deplin și astfel un veac întreg acest text a căpătat dreptul de text intangibil, de toți recunoscut (Textus receptus, însemnat cu litera S, inițiala numelui Stefan). În Biserica rusă acest text a devenit călăuzitor și s'a tipărit până în cele din urmă de sf. Sinod. Înainte de 1904 și societatea biblică britanică deasemenea a răspândit numai acest text. Din veacul al XVIII totuși au început a se desbăra, de acea adorațiune, cu care se refereau către acest text și au început să apară ediții nouă, care reproduc mult mai exact tipul celui mai vechiu text al N. T. Cele mai bine cunoscute sunt edițiile: Grisback (1777), K. Lachman (1831), Tischendorf (prima în 1811 și una postumă în 1894), care propriu vorbind a reproduces Codicile Sinait, găsit de el, etc.

Cei mai noi cercetători au zdruncinat aceea încredere, pe care o avea Tischendorf în vechile manuscrise unciale, dar totodată s'a recunoscut, că pentru restabilirea textului primitiv nu pot servi nici textele siriacă, nici cele apusene, în care unii învățați își puseseră nădejdi prea exagerate. De aceea știința biblică în prezent îndeamnă pe toți cercetătorii textului N. T. ca la stabilirea textului unui loc oarecare să ia în considerație și temeiurile interne *pentru sau contra*. Chiar editorii sinodali ruși în ultima ediție în patru limbi a N. T. s'au silit să verifice textul grec cu diferite locuri din alte texte, adecă săvârșeau o anumită muncă critică asupra textului. Din ediția înseși nu se vede, de ce regule s'au condus îndreptătorii textului și deaceia e folositor să vedem regulele criticii textului, stator-

negreșit nu mecanicește, numai din amintire, cum se poate zice de ucenicii școlilor rabinice, ci din tot sufletul, ca ceva viu și dătător de viață. Dar curând acest period al tradiției orale a trebuit să se sfârșească. Pe deoparte, creștinii au trebuit să simtă trebuința de o expunere scrisă a Evangheliei în disputele lor cu iudeii, cari, cum se știe, tăgăduiau realitatea minunilor lui Hristos, ba chiar afirmau că Hristos nici nu s'a declarat pe sine drept Mesia. Trebuea să se arate iudeilor, că la creștini există istorisiri autentice despre Hristos, lăsate de acele persoane, care, sau au făcut parte din numărul apostolilor lui, sau au stat în strânsă legătură cu martorii oculari ai faptelor lui Hristos. Pe de altă parte, nevoia de o expunere scrisă a vieții lui Hristos a început să se simtă, pentru că generația primilor ucenici încetul cu încetul se stângea și rândurile martorilor nemijlociți ai minunilor lui Hristos se răreau. Se cerea deci să se cristalizeze în scris atât sentințele singuratece ale lui Hristos, și cuvântările lui, cum și istorisirile apostolilor despre dânsul. A nume atunci au început să se ivească când, ici, când colo bucăți scrise din tradiția orală despre Hristos. Cu deosebită îngrijire se scriu cuvântările lui Hristos, care cuprindeau regulile vieții creștine, și mult mai liber se raportau, când era vorba să se transmită diferitele evenimente din viața lui Hristos, păstrându-se numai impresia lor generală. Astfel cele dintâiu în aceste scrieri se transmiteau peste tot la fel, iar cele din urmă felurit. La deplinătatea istorisirii autorii acestor scrieri nu se gândeau. Chiar nici Evangheliile noastre, cum se

vede din închierea evangheliei lui Ioan (Ioan XXI, 25), n'au avut gândul să dea toate cuvântările și faptele Domnului. Aceasta se vede între altele și din aceea, că în ele nu s'a introdus nici măcar acea senzație a Domnului: «E mai fericit a da decât a lua» (Fapt. XX, 35). Despre asemenea scripte ne vorbește sf. Luca, când zice că mulți s'au apucat încă înainte de el să alcătuiască istorisiri despre viața lui Hristos, dar că într'insele nu era deplinătatea trebuitoare și că deaceia ele nu dădeau «adeverirea» trebuitoare în ale credinței (Luca I, 1—4).

Din aceleași îndemnuri au rezultat, de bună seamă, și evangheliile noastre canonice. Perioada apariției lor se poate determina aproximativ ca de treizeci de ani, între anii 60 și 90. Cea din urmă a fost Evanghelia lui Ioan. Primele trei Evanghelii s'a obișnuit a se numi în științele biblice *sinoptice*, pentru că ele ne înfățișează viața lui Hristos așa, încât istorisirile a câteș trele fără mare greutate se pot socoti ca una și se pot contopi într'o singură istorisire (sinoptici în grecește înseamnă: împreună privitori). Evangheliile aparte a început a se numi fiecare, poate, încă de pe la finele veacului întâiu; dar din literatura bisericească avem informațiuni, că o astfel de numire a întregii alcătuirii a evangheliilor a început a se da numai din jumătatea a doua a veacului al doilea. Ce se atinge de numirile: «Evanghelia lui Matei», «Evanghelia lui Marcu», etc. apoi ele mai exact se pot traduce din grecește așa «Evanghelia după Mateiu», «Evanghelia după Marcu», (*κατὰ Ματθαίον* etc.). Prin aceasta, Biserica a voit

să spună, că în toate Evangheliile se cuprinde o singură veste despre Hristos Mântuitorul, dar după înfățișarea dată de diferiți scriitori; o înfățișare aparține lui Mateu, alta lui Marcu, etc.

12. *Tetravanghelu.* — Astfel Biserica antică a privit la înfățișarea vieții Domnului din cele patru Evangheliile ale noastre nu ca la niște Evangheliile sau istorisiri diferite, ci ca la o singură Evangheliie, ca la o singură carte în patru înfățișări. Deaceia în Biserică s'a și stabilit pentru Evangheliile noastre numirea de «Tetravanghelu». Sf. Irineu le numea «Evangheliia în patru aspecte» (contr. Eres. III, II, 8).

Părinții Bisericii stăruiesc asupra întrebării: Pentru ce Biserica are nu o singură Evangheliie, ci patru? Așa Ioan Gurădeaur zice: «Oare un singur Evangelist n'ar fi putut scrie tot ce trebuie? Fără îndoială, ar fi putut, dar când au scris patru, au scris nu în același timp, nu în același loc, fără să se înțeleagă și fără să vină în atingere unul cu altul, și cu toate acestea au scris așa, ca și cum toate s'ar fi rostit cu o singură gură, — apoi aceasta servește drept cea mai puternică dovadă a adevărului. Tu vei zice: s'au întâmplat totuși și contrarul, căci în cele patru evangheliile se întâlnesc și contradicții. Tocmai aceasta și este semnul cel mai vădit al adevărului. Căci dacă Evangheliile ar fi în totul de acord între ele, chiar și în ce privește cuvintele, atunci nimeni dintre dușmani n'ar crede că Evangheliile n'ar fi fost scrise fără o prealabilă înțelegere între scriitorii lor. Acum însă micile contradicții dintre ele le scutește de orice bănuială. Căci aceea, prin ce ele nu-s

deacord în privința locului și timpului, nu vatămă nicidecum adevărul istorisirilor lor. În lucrurile de căpetenie însă, cari alcătuiesc temeiul vieții și miezul propoveduirii noastre, nici una din ele întru nimic și nici căirea nu se contrazice cu ceialaltă: în aceea, că Dumnezeu s'a făcut om, a făcut minuni, a fost răstignit, a înviat și s'a înălțat la cer, sunt deacord (Omil. I la Mat.).

Sf. Irineu găsește și un senz deosebit simbolic în împătritul număr al Evangheliilor noastre. «De vremece lumea, în care trăim, are patru laturi, și de vremece Biserica este răspândită peste tot pământul și temelia ei este Evanghelia, apoi trebuia ca ea să aibă patru stâlpi, suflând de pretutindena nesticăciune și înviorând neamul omenească. Cuvântul cel atoate ziditor, care tronează pe heruvimi, ne-a dat Evanghelia în patru înfățișări, dar străbătută de un singur duh. Căci și David, rugându-se pentru arătarea lui, zice: «Tu, Celce șezi pe heruvimi, arată-Te» (Ps. LXXIX, 2). Heruvimii însă, în vedenia prorocului Daniil și în Apocalips, au patru fețe, și înfățișările lor sunt aspectele lucrării Fiului lui Dumnezeu». Sf. Irineu găsește cu puțință să dea Evangheliei lui Ioan ca simbol leul, de oarece această Evanghelie ne înfățișează pe Hristos, ca împărat veșnic, iar leul este rege în lumea animalelor; Evangheliei lui Luca îi dă ca simbol boul, deoarece Luca începe Evanghelia sa cu descrierea slujirii preoțești a lui Zaharia, care junghia ca jertfe boi; Evangheliei lui Mateiu îi dă ca simbol un om, de oarece acest evanghelist descrie cu deosebire nașterea omenească a lui Hristos; și în fine Evangheliei lui Marcu îi

dă ca simbol un vultur, pentru că Marcu începe Evanghelia sa cu amintirea despre proroci, către care Duhul Sfânt a sburat ca un vultur pe aripele sale (Contr. Erez. II, II, 8). La ceilalți părinți bisericești simbolul leului și vulturului sunt schimbate unul în locul altuia și cel din urmă e dat ca simbol lui Ioan, iar cel dintâiu lui Marcu. Începând din veacul al IV, în așa rânduială asemenea simboluri ale evangheliștilor a început a se zugrăvi și împreună cu evangheliștii în pictura bisericească.

13. *Legătura dintre Evangheli.* — Fiecare din cele patru Evangheli își are particularitățile sale și mai ales Evanghelia lui Ioan. Dar primele trei, cum s'a spus mai sus, au între ele foarte multe lucruri comune și această asemănare fără să vrei și se aruncă în ochi chiar și numai la o citire fugitivă a lor. Vom vorbi mai întâiu despre asemănarea dintre Evangheliile sinoptice, cum și despre cauzele acestui fenomen.

Încă Eusebie de Cezareea în «canoanele» sale a împărțit Evanghelia după Matei în 355 de părți și a observat că 111 din ele se întâlnesc la tustrei sinopticii. În timpurile mai nouă exigenții au statornicit un mijloc numeric încă și mai exact pentru determinarea asemănărilor dintre Evangheli și au numărat până la 350 de versete comune tuturor sinopticilor. La Mateiu, după aceea, 350 versete sunt proprii numai lui; la Marcu versete de acestea sunt 68; la Luca 541. Asemănările se observă mai ales în predarea cuvântărilor Domnului Hristos, iar deosebiri în partea narativă. Când Mateiu și

Luca în Evangheliile lor se potrivesc literă cu literă între ei, cu ei totdeauna se potrivește și Marcu. Asemănarea între Luca și Marcu e mult mai mare decât între Luca și Mateiu (Lopuhin, «Pravoslavnoe Bogoslov-scoe Enciclopedie», Tom. V, pag. 173). De observat e încă și aceea, că unele fragmente la tustrei evangheliștii curg în aceeași rânduială, d. e. ispitirea și mergerea în Galileea, chemarea lui Mateiu și vorbirea despre post, ruperea spicelor și vindecarea celui cu mâna uscată, potolirea furtunii și vindecarea îndrăcitului din țara Gadarenilor, etc. Asemănarea câteodată se întinde chiar și asupra alcătuirii frazelor și a expresiunilor (d. e. în citarea prorociei prorocului Malahia, III, 1).

În ce privește deosebiri, ce se întâlnesc la sinoptici, apoi și acestea sunt nu puține. Una se dă numai de doi evangheliști, alta chiar numai de unul. Așa, bunăoară, Mateiu și Luca dau predica de pe munte a Domnului Iisus Hristos, ne transmit istorisirea nașterii și a primilor ani ai vieții lui Hristos. Numai Luca singur vorbește despre nașterea lui Ioan Botezătorul. Unele, un evanghelist ni le dă într'o formă mai prescurtată decât altul sau în altă legătură decât altul. Sunt deosebite chiar și particularitățile întâmplărilor în fiecare evanghelie, ba chiar și expresiunile.

Asemenea asămănări și deosebiri în evangheliile sinopticilor au atras demult atențiunea tâlcuitorilor Scripturii și demult s'au exprimat diferite păreri pentru lămurirea acestui lucru. Mult mai temeinică ni se pare părerea, că cei trei evangheliști sinoptici s'au folosit de unul și același izvor

oral pentru istorisirile lor despre viața lui Hristos. În vremea aceea evangheliștii și propoveduitorii lui Hristos umblau cu predica pretutindenea și repetau în diferite locuri într'o formă mai largă sau mai restrânsă cele ce se credeau de trebuință pentru cei ce intrau în Biserică. Se formă astfel un anumit tip determinat de *Evanghelia orală* și iaca acest tip îl și avem noi în formă scrisă în Evangheliile noastre sinoptice. Negreșit, pe lângă aceasta, potrivit cu scopul ce-l urmărea unul sau altul din evangheliști, evanghelia lui căpăta oarecare particularități, proprii numai evangheliei lui. A-fără de aceasta nu putem înlătura nici presupunerea, că evanghelia cea mai veche putea fi cunoscută evanghelistului, care a scris mai târziu. Deci deosebirea sinopticilor trebuie explicată și prin deosebirea scopurilor, pe care le avea în vedere unul sau altul din evangheliști la scrierea Evangheliei sale.

Cum am spus mai sus, Evangheliile sinoptice se deosebesc unele de altele prin foarte multe lucruri de Evanghelia lui Ioan Teologul. Așa, de pildă, ele înfățișează aproape exclusiv numai viața lui Hristos în Galileea, iar Ioan expune mai cu seamă viața lui Hristos în Iudeea. În ce privește cuprinsul, Evangheliile sinoptice deasemenea se deosebesc mult de Evanghelia lui Ioan. Ele ne dau, așa zicând, chipul mai mult exterior al vieții faptelor și învățaturii lui Hristos și din cuvântările lui Hristos citează numai pe acelea, care erau ușor de înțeles pentru tot poporul. Ioan, dimpotrivă, lasă foarte multe din activitatea lui Hristos; de pildă, el amintește numai șase minuni ale lui Hristos, dar în schimb acele

cuvântări și minuni ale lui Hristos, pe care ei le amintește, au un înțeles adânc și o foarte mare însemnătate pentru personalitatea lui Iisus Hristos. Însfârșit, în timp ce evangheliștii sinoptici ne înfățișează pe Hristos mai ales ca întemeietor al împărăției lui Dumnezeu și deci îndreaptă atențiunea cititorilor lor asupra împărăției întemeiate de El, Ioan ne întoarce atențiunea asupra punctului central al acestei împărății, din care se revarsă viața spre periferiile acelei împărății, adică asupra a însuși Domnului Iisus Hristos, pe care Ioan îl zugrăvește ca Fiu Unulnăscut al lui Dumnezeu și ca Lumina a toată omeneirea. Iaca pentru ce Evanghelia lui Ioan încă vechii tâlcători o numeau prin excelentă duhovnicească (πνευματικὸν) spre deosebire de ale sinopticilor, ca unele ce înfățișeau mai cu seamă natura omenească a persoanei lui Hristos (Ἐυαγγέλιον σωματικὸν), adică Evangheliie trupească.

Totuși trebuie să spunem, că și la sinoptici sunt locuri, care ne arată, că precum sinopticilor li era cunoscută activitatea lui Hristos în Iudeea (Mat. XXIII, 37; XXVII, 57; Luc. X, 38—42), tot așa și la Ioan sunt indicațiuni asupra unei prelungite activități a lui Hristos în Galileea. Intocmai tot așa sinopticii ne dau asemenea cuvinte ale lui Hristos, cari dovedesc vrednicia sa dumnezească (d. e.) Mat. XI. 27), iar Ioan la rândul său deasemenea înfățișează în unele locuri pe Hristos, ca om adevărat (d. e. II, 1 și urm. VIII, 10, etc.). Deaceea nu se poate vorbi despre vreo contradicere între sinoptici și Ioan în ce privește reprezentarea persoanei și faptelor lui Hristos.

14. *Autenticitatea Evangheliilor.* — Deși

incă demult critica s'a rostit contra autenticității Evangheliilor, iar în timpul din urmă aceste atacuri ale criticii s'au întezit cu deosebire (teoria miturilor și mai ales teoria lui Drews, care nu recunosc deloc existența lui Hristos), totuși toate închipuirile criticii sunt așa de denimica, încât se sparg la cea mai mică ciocnire cu apologetica creștină. Aici însă nu vom aminti obiecțiunile criticii negative și nici nu vom discuta aceste obiecțiuni: aceasta se face numai când se tâlcuește textul evangheliilor. Aici vom vorbi numai de temeiurile comune cele mai de seamă, în puterea cărora recunoaștem evangheliile ca documente deplin autentice. Acestea sunt: mai întâiu existența tradițiunii martorilor oculari, din cari mulți au trăit până la epoca, când au apărut Evangheliile noastre. Pentru ce ne-am apucat noi să ne lepădăm de a crede în aceste izvoare ale Evangheliilor noastre? Putut-au ei să născocească toate cele ce se cuprind în aceste Evangheliile? Nu. Toate Evangheliile au un caracter curat istoric. Al doilea, e de neînțeles, pentru ce conștiința creștină s'ar fi apucat să încununeze capul simplului rabin Iisus, — cum zice teoria mitică, — cu cununa lui Mesia și a Fiului lui Dumnezeu? — Pentru ce, de pildă, despre Botezătorul nu s'a spus, că ar fi făcut minuni? Vădit pentru că acesta n'a făcut minuni. Iar de aici urmează, că dacă despre Hristos s'a vorbit, ca de un mare făcător de minuni, înseamnă că în adevăr el a fost așa. Și pentru ce s'ar putea nega realitatea minunilor lui Hristos, când cea mai mare minune, — învierea lui, e dovedită așa, cum n'a fost dovedită nici una niciodată (vezi I. Cor. XV).

SFÂNTA EVANGHELIE
DUPĂ MATEIU

Evangelistul Mateiu este unul din cei 12 apostoli. El se mai numește și Levi și înainte de chemarea la apostolie era vameș. El cel dintâu a scris Evanghelia lui Hristos.

SFÂNTA EVANGHELIE

DUPĂ

M A T E I U

CAPITOLUL 1.

Spita neamului și nașterea lui Iisus Hristos.

Spita neamului lui Iisus Hristos, Fiul lui David, fiul lui Avraam:

2. Avraam a născut pe Isaac, Isaac a născut pe Iacov, Iacov a născut pe Iuda și pe frații lui;

3. Iuda a născut pe Fares și pe Zara din Tamara, Fares a născut pe Esrom, Esrom a născut pe Aram;

4. Aram a născut pe Aminadav, Aminadav a născut pe Naason, Naason a născut pe Salmon;

5. Salmon a născut pe

Booz din Rahava, Booz a născut pe Ovid din Rut, Ovid a născut pe Iesei;

6. Iesei a născut pe David, care a fost rege.

Iar regele David a născut pe Solomon din femeia foastă a lui Urie;

7. Solomon a născut pe Roboam, Roboam a născut pe Avia, Avia a născut pe Asa;

8. Asa a născut pe Iosafat, Iosafat a născut pe Ioram; Ioram a născut pe Ozia;

9. Ozia a născut pe Ioatam, Ioatam a născut pe Ahaz, Ahaz a născut pe Ezechia;

10. Ezechia a născut pe

1. Luc. 3, 24.

2. Fac. 21, 2; 25, 26; 29, 35.

3. Fac. 38, 30; 46, 12. Rut.

4, 18. I Paral. 2, 9.

5. Rut, 4, 21. I Paral. 2, 11.

6. I Reg. 17, 12. II Reg. 12, 24.

7. I. Paral. 3, 10. III Reg.

11, 43; 14, 31; 15, 8.

9. IV Reg. 15, 7 și 36; 16, 20.

Manase, Manase a născut pe Amon, Amon a născut pe Iosia:

11. Iosia a născut pe Ioachim, Ioachim a născut pe Iehonia, și pe frații lui, la strămutarea în Babilon.

12. Iar după strămutarea în Babilon, Iehonia a născut pe Salatiel. Salatiel a născut pe Zorobabel.

13. Zorobabel a născut pe Aviud, Aviud a născut pe Eliachim, Eliachim a născut pe Azor;

14. Azor a născut pe Sadoc, Sadoc a născut pe Ahim, Ahim a născut pe Eliud;

15. Eliud a născut pe Eleazar, Eleazar a născut pe Matan. Matan a născut pe Iacov;

16. Iacov a născut pe Iosif, bărbatul Mariei, din carea s'a născut Iisus, Care se numeste Hristos.

17. Asa dară generațiunile, de toate, au fost: de la Avraam până la

David paisprezece generațiuni; și dela David până la strămutarea în Babilon paisprezece generațiuni; și dela strămutarea în Babilon până la Hristos paisprezece generațiuni.

18. Iară nașterea lui Iisus Hristos a fost așa: după ce mama Lui, Maria, a fost logodită cu Iosif și înainte de a fi ei împreună, s'a aflat că ea are în pântece din Duhul Sfânt.

19. Dar bărbatul ei Iosif, fiind drept și nevoind să o vădească, a vrut să o lese pe ascuns.

20. Pecând însă cugeta el aceasta, iată, i s'a arătat îngerul Domnului în vis și i-a zis: «Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria, femeia ta, că ceiace s'a zemislit într'însa este din Duhul Sfânt;

21. Și va naște un Fiu, și-I vei pune numele Iisus, că Acela va mântui

10. IV Reg. 20, 21. I Paral. 3, 13.

11. IV Reg. 23 34. I Paral. 3, 16. II Paral. 36. 4.

12. IV Reg. 24. 6. II Paral. 36 8. I Paral. 3, 17. I Ezdr. 3, 2; 5, 2.

18. Luc. 1, 27; 34-35; 2, 5. 19. Numer. 4, 12-31. Deut. 24, 1-5.

20. Luc. 1, 35.

21. Luc. 1, 31-33. Fapt. 4, 12; 5, 31; 13, 23 și 38-39.

de păcate pe poporul Său».

22. Toate acestea s'au făcut, ca să se plinească ceea ce s'a spus de Domnul prin prorocul, care zice:

23. «Iată, fecioara va avea în pântece și va naște un fiu, și I se va pune numele Emanoil, care însemnează: «cu noi este Dumnezeu».

24. Dupăce s'a sculat din somn, Iosif a făcut cum îi poruncise îngerul Domnului, și a luat pe femeea sa,

25. Dar nu a cunoscut-o, pânăce ea a născut pe fiul său cel întâi născut și I-a pus numele Iisus.

CAPITOLUL 2.

Inchinarea magilor. Fuga în Egipt. Uciderea pruncilor. Intoarcerea din Egipt și așezarea în Nazaret.

Iar dupăce S'a născut Iisus în Betleemul Iudeei, în zilele regelui

Irod, iată au venit la Ierusalim niște magi dela răsărit și au zis:

2. «Unde este Regele Iudeei, Celce S'a născut, căci am văzut steaua Lui la răsărit, și am venit să ne închinăm Lui?»

3. Auzind aceasta regele Irod, s'a turburat și împreună cu el și tot Ierusalimul.

4. Și adunând pe toți arhierii și cărturarii poporului, i-ă întrebat: «Unde este să se nască Hristos?»

5. Iară ei i-au răspuns: «In Betleemul Iudeei, căci așa s'a scris prin prorocul:

6. «Și tu Betleeme, pământul lui Iuda, nicidecum nu ești mai mic între voevodatele lui Iuda, căci din tine are să iasă Povățuitorul, Care are să pască pe poporul meu Israil».

7. Atunci Irod chemând în ascuns pe magi, a cercat să afle cu amăruntul dela ei: în ce timp s'a arătat steaua.

23. Is. 7. 14.

25. Luc. 1, 31; 2, 7 și 21.

1. Luc. 2, 4-8.

2. Numer. 24, 17. Is. 60, 3.

Luc. 2, 11.

6. Mih. 5, 2. Ioan, 7, 42.
Apoc. 2, 27.

8. Apoi trimițându-i la Betleem, li-a zis: «Duceți-vă și cercetați cu amăruntul despre Prunc, și de-i veți afla, să mă vestiți și pe mine, ca să vin și eu, să mă închin Lui».

9. Iară ei ascultând pe regele, au plecat; și iată steaua pe care o văzuseră la răsărit, merse înaintea lor până ce ajunse și se opri deasupra locului, unde era Pruncul.

10. Și văzând ei steaua, s'au bucurat foarte mult.

11. Și intrând în casă, au văzut Pruncul cu Maria, mama Lui; și căzând, I s'au închinat; și deschizându-și vistieriile lor, I-au adus daruri: aur, tămâie și smirnă.

12. Apoi primind știre în vis, să nu se mai întorcă pe la Irod, s'au dus pe altă cale în țara lor.

13. Iară după ce s'au dus ei, iată îngerul Domnului se arată lui Iosif în vis și-i zice: «Scoală, ia Pruncul și pe mama Lui și fugi în Egipt și stai acolo până-ți voi spune eu; căci Irod va să

caute Pruncul, ca să-L omoare».

14. Și el s'a sculat și a luat Pruncul și pe mama Lui, noaptea, și s'a dus în Egipt.

15. Și a stat acolo până la moartea lui Irod, ca să se plinească ceea ce s'a spus de Domnul prin prorocul, care zice: «Din Egipt am chemat pe Fiul Meu».

16. Atunci Irod, văzând că a fost nesocotit de magi, s'a mâniat foarte tare, și a trimis ostași în Betleem și în tot ținutul lui, săucidă toți pruncii dela doi ani în jos, după vremea ce aflase dela magi.

17. Atunci s'a plinit ceea ce s'a spus prin prorocul Ieremia, care zice:

18. «Strigăt s'a auzit în Rama, Plângere și bocet și tânguire mare; Rahila plânge pe fiii săi și nu vrea să se mângâe, pentru că nu mai sunt».

19. Iară după moartea lui Irod, iată îngerul Domnului se arată în vis lui Iosif, în Egipt, și-i zice:

11. Is. 60, 6. Luc. 2, 16.
15. Numer, 24, 8. Os. 11, 1.

18. Ier. 31, 15.

20. «Scoală, ia Pruncul și pe mama Lui, și du-te în pământul lui Israil, căci au murit ceice căutau sufletul Pruncului».

21. Și el s'a sculat, a luat Pruncul și pe mama Lui și a venit în pământul lui Israil.

22. Auzind însă că în Iudeea domnește Arhelai în locul lui Irod, tatăl său, s'a temut să se ducă acolo, ci luând poruncă prin vis, s'a dus în părțile Galileei.

23. Și venind, s'a așezat în cetatea numită Nazaret, ca să se plinească ceea ce s'a zis prin proci, că Nazoreu se va numi.

CAPITOLUL 3.

Ioan propoveduește în pustie. Botezul lui Iisus.

In zilele acelea, a venit Ioan Botezătorul și propoveduea în pustiul Iudeei, zicând:

20. Eș. 4, 19.

22. Luc. 2, 39.

23. Jud. 13, 5. Ioan. 1, 45.

1. Marc. 1, 4. Luc. 3, 2-3.

Ioan. 1, 28. Fapt. 13, 24.

2. Mat. 4, 17; 10, 7. Marc. 1; 15.

3. Is. 40, 3. Marc. 1, 3.

2. «Pocăiți-vă, că s'a apropiat împărăția cerurilor!».

3. Căci el este acela, de care a grăit prorocul Isaia și a zis: «Glasul celui ce strigă în pustie: gătiți calea Domnului! Netede faceți-I cărările!»

4. Ioan acesta avea îmbrăcămintea sa de păr de cămilă și brâu de curea peste mijlocul său; iar hrana lui era acride și miere sălbatecă.

5. Atuncea ieșeau la dânsul Ierusalimul și toată Iudeea și toată latura Iordanului,

6. și mărturisindu-și păcatele lor, se botezau de către dânsul în Iordan.

7. Dar văzând Ioan pe mulți din farisei și din saducheii venind la botez, le zicea: «Pui de vipere, cine v'a învățat să fugiți de mânia ce va să fie?»

8. Faceți dară roade vrednice de pocăință!

Luc. 1, 76; 3, 4. Ioan. 1, 23.

4. IV Reg. 1, 8. Zah. 13,

4. Marc. 1, 6.

5. Marc. 1, 5.

6. Marc. 1, 5. Fapt. 19, 4

și 18.

7. Mat. 12, 34; Luc. 3, 7.

8. Luc. 3, 8.

9. Și să nu vă gândiți să ziceti în sine: tată avem pe Avraam; căci vă spun, că Dumnezeu și din pietrele acestea poate să rădice fii lui Avraam.

10. Iată și securea stă la rădăcina pomilor și tot pomul, care nu face roadă bună, se taie și se aruncă în foc.

11. Eu vă botez cu apă spre pocăință, iar Celce vine după mine este mai tare decât mine și eu nu-s vrednic să-I duc nici încălțăminte Lui; Acela vă va boteza cu Duh Sfânt și cu foc.

12. El are în mâna Sa lopată și va curăți aria Sa; grâul îl va aduna în grânarul Său, iar pleava o va arde cu foc nestins».

13. Atuncea a venit Iisus din Galileea la Iordan către Ioan, ca să se boteze de către dânsul.

14. Iar Ioan îl oprea, zicând: «Eu se cuvine să

fiu botezat de Tine și Tu vii la mine?»

15. Răspunzând însă Iisus, a zis către dânsul: «Lasă acum, căci așa se cuvine să plinim toată dreptatea». Atunci Ioan s'a învoit să-L boteze.

16. Iar după ce s'a botezat Iisus, a eșit îndată din apă și iată I s'au deschis cerurile, și Ioan a văzut pe Duhul lui Dumnezeu pogorându-se ca un porumb și lăsându-se peste Dânsul.

17. Și iată se auzi glas din cer, care zicea: «Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru care bine am voit!»

CAPITOLUL 4.

Postul și ispitirea lui Iisus. Iisus începe propovăduirea, chiamă pe cei dintâi apostoli și vindecă bolnavi.

Atuncea Iisus a fost dus de Duhul în pus-

9. Ioan, 8, 33 și 39. Fapt. 13, 26. Rom. 4, 1-16.

10. Mat. 7, 19. Luc. 3, 9.

11. Marc. 1, 8. Luc. 3, 16. Ioan, 1, 15, 26-27, 33.

Fapt. 1, 5; 11, 16; 19, 4.

12. Malah, 3, 3; 4, 1, Luc. 3, 17.

13. Marc. 1, 9. Luc. 3, 21.

16. Is. 11, 2. Marc. 1, 10.

Luc. 3, 21-22. Ioan, 1, 32-33.

17. Ps. 2, 6.

1. Iez. 3, 14. Marc. 1, 12. Luc. 4, 1.

Ne, ca să Se Ispitească de diavolul.

2. Si postind patruzeci de zile și patruzeci de nopți, la urmă a flămânzit.

3. Si apropiindu-se de dânsul ispititorul, a zis: «De ești Fiul lui Dumnezeu, zi ca pietrele acestea să se facă pâni!»

4. Iară El răspunzind i-a zis: «Scris este, că nu numai cu pâne va trăi omul, ci și cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu».

5. Atunci L-a dus diavolul în sfânta cetate și punându-l pe aripa bisericii,

6. I-a zis: «De ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos, căci scris este: Ingerilor Săi va porunci pentru Tine și pe mâni Te vor rădica, ca să nu-Ți lovesti de piatră piciorul Tău».

7. Iar Iisus i-a răs-

puns: «De asemenea este scris: să nu ispitesti pe Domnul Dumnezeuul tău!»

8. Apoi L-a dus iară diavolul pe un munte foarte înalt și arătându-I toate împărățiile lumii și slava lor, I-a zis:

9. «Toate acestea Ți le voi da Ție, de vei cădea și te vei închina mie».

10. Atuncea Iisus i-a zis: «Lipsește Satano, căci scris este: Domnului Dumnezeului tău să te închini și numai lui să-I slujești!»

11. Atuncea L-a lăsat diavolul, și iată au venit la Dânsul ingeri și-I slujeau.

12. Auzind însă Iisus, că Ioan a fost dat la închisoare, S'a dus în Galileea;

13. și lăsând Nazarețul, a venit și a locuit în Capernaum, lângă mare, în hotarele lui Zabulon și ale lui Neftali,

2. Is. 34, 28. Marc. 1, 13. Luc. 4, 2.

3. Luc. 4, 3.

4. Deut. 8, 3. Luc. 4, 4.

5. Iez. 8, 3; 11, 1; 43, 5. Luc. 4, 9.

6. Ps. 90, 11-12. Luc. 4, 9-11.

7. Deut. 6, 16. Luc. 4, 12.

8. Iez. 40, 2. Luc. 4, 5.

9. Luc. 4, 6-7.

10. Deut. 6, 13; 10, 20. Iis. Nav. 24, 14. Luc. 4, 8.

12. Marc. 1, 14. Luc. 3, 20; 4, 14. Ioan. 4, 43.

13. Marc. 1, 21. Luc. 4, 16 și 31.

14. ca să se plinească indata mrejile, s'au dus cea ce s'a spus de pro- după Dânsul.
 rocoul Isaia, care zice;

15. «Poporul din țara Mergând deacolo mai departe, a văzut alți doi frați: pe Iacov a lui Zabulon și din țara Nef- Zevedeu și pe Ioan, fra- tatele lui, în luntre cu ta- tal lor, dregându-și mre- jile, și i-a chemat și pe ei.

16. care ședea în intu- 22. Iară ei lăsând in- nerek, a văzut lumină data luntrea și pe tatăl lor, s'au dus după Dân- și celor ce ședeau sul.

17. De atunci a ince- 23. Și a străbătut Iisus put Iisus a propovedui și toată Galileea, învățând prin Sinagogle lor, și a zice: «Pocăiți-vă, că propoveduind Evanghelia s'a apropiat împărăția Impărăției și tămăduind cerurilor!» în popor toată boala și toată neputința.

18. Dar pe când um- 24. Și s'a dus vestea bla El pe lângă marea despre El în toată Siria; Galileei, a văzut doi frați, și aduceau la Dânsul pe și pe Simon, care se nume- toți neputincioșii, cari e- ste Petru, și pe Andrei. erau cuprinși de felurite fratele lui, aruncându-și boale și chinuri, și pe in- mrejele în mare, căci drăciți, pe lunatici și pe erau pescari, slăbănogi, și El îi vin- deca.

19. și le-a zis: «Veniți 25. Și urmau după după Mine și vă voiu fa- ce pescuitori de oameni».

20. Iară ei lăsându-și

15. Is. 9. 1.

16. Is. 9, 2; 42, 7. Luc. 1, 79.

17. Mat. 3, 2, 10, 7. Marc. 1, 14, 15.

18. Marc. 1, 16. Luc. 5, 2. Ioan, 1, 35-42.

19. Marc. 1, 17.

20. Mat. 19, 27. Marc. 1, 18; 10, 28. Luc. 5, 11; 18, 28.

21. Marc. 1, 19-20.

22. Marc. 1, 20.

23. Mat. 9, 35; 24, 14. Marc. 1, 14. Luc. 4, 14-15.

24. Marc. 6, 55.

25. Marc. 3, 7. Luc. 6, 17.

Dânsul mulțimi multe din Galileea, din Decapolia, din Ierusalim, din Iudeea, și de peste Iordan.

CAPITOLUL 5.

Cuvântarea de pe munte. Fericirile. Apostolii sunt sare și lumină. Adevărată împlinire a legii.

Văzând însă Iisus mulțimile, S'a suit în munte și dacă a șezut, au venit la Dânsul ucenicii lui;

2. iară El deschizându-și gura, îi învăța, zicând:

3. «Fericii cei săraci cu duhul, că a lor este împărăția cerurilor.

4. Fericii ceice plâng, că aceia se vor mângâia.

5. Fericii cei blânzi, că aceia vor moșteni pământul.

6. Fericii ceice flămâzesc și însătează de

dreptate, că aceia se vor sătura.

7. Fericii cei milostivi, că aceia se vor milui.

8. Fericii cei cu inimă curată, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.

9. Fericii făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.

10. Fericii cei izgoniți; pentru dreptate, că a lor este împărăția cerurilor.

11. Fericii veți fi și voi, când veți fi ocăriți și prigoniți și în tot felul grăiți de rău, pe nedreptul, pentru Mine.

12. Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri, căci așa au prigunit și pe prorocii, cari au fost înainte de voi.

13. Voi sunteți sarea pământului. Dar dacă sarea își va pierde tăria, cu ce se va săra ea? De

1. Marc. 3, 13.

2. Luc. 6, 20

3. Ps. 50, 19. Is. 57, 15. Luc. 6, 20.

4. Ps. 125, 5. Is. 61, 2-3. Luc. 6, 21. Ioan, 16, 20. Apoc. 21, 4.

5. Ps. 36, 11. Pild. 16, 19. Is. 66, 2. Mat. 11, 29.

6. Is. 55, 1; 65, 13. Luc. 1, 53.

7. Ps. 40, 1-2. Pild. 21, 21. Mat. 6, 14. Iac. 2, 13.

8. Ps. 14, 2. I Ioan. 3, 2-3. Evr. 12, 14.

9. Iac. 3, 18. Evr. 12, 14. 10. I Petr. 3, 14. Rom. 8, 17.

11. Luc. 6, 22.

12. II Paral. 36, 16. Mat. 23, 34. Luc. 6, 23. Fapt. 5, 41.

13. Marc. 9, 50. Luc. 14, 34-35

nimic nu mai e bună, decât să se arunce afară și să se calce de oameni.

14. Voi sunteți lumina lumii. Cetatea care este așezată pe vârf de munte, nu poate să se ascundă;

15. și lumânarea aprinzându-se, nu se pune sub vas, ci în sfeșnic, și luminează tuturor celor din casă.

16. Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă ei faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru cel din ceruri.

17. Să nu credeți că am venit să stric legea sau prorocii; n'am venit să stric, ci să plinesc.

18. Căci adevărul vă grăesc: până va trece cerul și pământul, nici un punct sau o virgulă din lege nu vor trece până să vor implini toate.

19. Deci, celce va strica vreuna din aceste porunci mai mici și va în-

văța așa pe oameni, acela mai mic se va chie- ma întru împărăția ce- rurilor; iar celce va îm- plini și va învăța și pe alții să le împlinească, acela mare se va chie- ma întru împărăția cerurilor.

20. Căci vă spun: dacă dreptatea voastră nu va întrece pe a cărtura- rilor și a fariseilor, nu veți intra întru împără- ția, cerurilor.

21. Ați auzit, că s'a zis celor dedemult: Să nu ucizi; iar celce va ucide, va fi vinovat de dat ju- decății.

22. Eu însă vă zic, că tot celce se mânie pe fra- tele său degeaba, va fi vinovat de dat judecării; iar celce va zice fratelui său: netrebnicule, va fi vinovat de dat soborului; iar celce-i va zice: ne- bunule, va fi vinovat de dat gheenei focului.

23. Deci, de-ți vei adu- ce darul tău la altar și acolo îți vei aduce a-

14. Pild. 4, 18. Filip. 2, 15.

15. Marc. 4, 21. Luc. 8, 16.

16. Ioan, 15, 8. I Petr. 2, 12.

17. Mat. 3, 15. Rom. 3, 31.

18. Ps. 118, 89. Is. 40, 8. Luc. 16, 17.

19. Iac. 2, 10.

20. Rom. 9, 31.

21. Es. 20, 13. Lev. 24, 17. Deut. 5, 17. Marc. 10, 19, Luc. 18, 20.

22. I Ioan. 3, 15.

23. Mat. 8, 4. Marc. 11, 25.

mente, că fratele tău are ceva împotriva ta,

24. Lasă darul tău acolo, la altar, și du-te de te împacă mai întâu cu fratele tău și apoi vină de-ți adă darul tău.

25. Impacă-te cu protivnicul tău curând, cât ești încă pe cale cu el, ca nu cumva protivnicul să te dea judecătorului, iar judecătorul să te dea slujitorului, ca să te arunce în temniță;

26. căci adevărul îți spun: nu vei eși deacolo, până nu vei da și cel din urmă bănuț.

27. Ați auzit că s'a zis celor dedemult: Să nu faci desfrânare!

28. Eu însă vă zic, că tot celce se uită la femeie cu poftă, acela a și făcut desfrânare cu ea în inima sa.

29. Deci, de te smintește ochiul tău drept, scoate-l și-l aruncă, căci e mai bine pentru tine

să piară unul din membrele tale, decât tot corpul tău să fie aruncat în gheena.

30. Și de te smintește mâna ta dreaptă, ta-e-o și-o aruncă dela tine, căci e mai bine pentru tine să piară unul din membrele tale, decât tot corpul tău să fie aruncat în gheena.

31. Deasemenea s'a zis, că de se va despărți cineva de femeia sa, să-i dea ei carte de despărțenie.

32. Eu însă vă zic: Celce se despărțește de femeia sa, fără pricină de desfrânare, acela îi dă ei prilej să facă desfrânare; și celce ia pe cea despărțită, acela face desfrânare.

33. Și iarăși ați auzit, că s'a zis celor dedemult: Să nu-ți calci jurământul, ci să împlinești înaintea Domnului juruințele tale!

24. Marc. 11, 25.

25. Pild. 25, 8. Mat. 6, 14; 18, 35. Luc. 12, 58.

26. Luc. 12, 59.

27. Eș. 20, 14. Deut. 5, 18. Marc. 10, 19. Luc. 18, 20.

28. Fac. 34, 2. Lev. 20, 10. Iov. 31, 1. Pild. 6, 25.

29. Deut. 13, 5-10. Marc. 9, 47. Rom. 8, 13.

30. Mat. 18, 8.

31. Deut. 24, 1. Ier. 3, 1. Marc. 10, 4.

32. Luc. 16, 18.

33. Eș. 20, 7. Lev. 19, 12. Deut. 6, 11.

34. Eu însă vă zic: să nu vă jurați deloc, nici pe cer, pentru că este scaunul lui Dumnezeu;

35. nici pe pământ, pentru că este așternut picioarelor Lui; nici pe Ierusalim, pentru că este cetatea împăratului celui mare;

36. nici pe capul tău să nu te juri, pentru că nu poți face nici un fir de păr, alb sau negru;

37. ci să fie cuvântul vostru: ce e da, da și ce e nu, nu; iar ce este mai mult decât atâta, e dela cel rău.

38. Ați mai auzit că s'a zis: Ochiu pentru ochiu și dinte pentru dinte.

39. Eu însă vă zic: nu vă împotriviți celui rău; ci celuice te lovește peste obrazul drept, întoarce-i și pe celălalt.

40. Și celuice voește să se judece cu tine, ca să-

ți ia haina, dă-i și cămașa.

41. Iar de te va sili cineva să mergi cu el o milă de loc, mergi cu dânsul două.

42. Celuice cere dela tine, dă-i, și celui ce vrea să se împrumute dela tine nu-i întoarce spatele.

43. Ați auzit că s'a zis: Să iubești pe aproapele tău și să urăști pe vrăjmașul tău!

44. Eu însă vă zic: iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și vă rugați pentru cei ce vă nedreptățesc și vă prigonesc,

45. ca să fiți fiii Tatălui vostru, Care este în ceruri; căci El poruncește soarelui Său să răsară și peste cei răi, și peste cei buni, și dă ploaie și peste cei drepti, și peste cei nedrepti.

34. Is. 66, 1. Mat. 23, 16. Iac. 5, 12.

35. Ps. 47, 3. Is. 66, 1.

37. Iac. 5, 12. II Cor. 1, 17.

38. Es. 21, 24. Lev. 24, 20. Deut. 19, 21.

39. Pild. 20, 22. Is. 50, 6.

Piâng. 3, 30. Luc. 6, 29. Rom. 12, 17.

40. Luc. 6, 29.

42. Deut. 15, 7. Luc. 6, 30.

43. Lev. 19, 17. Deut. 23,

6. Mat. 22, 39. Marc. 12, 31.

Rom. 13, 9.

44. Luc. 6, 27. Fapt. 7, 60.

45. Luc. 6, 35.

46. Căci de iubiți pe cei ce vă iubesc, ce plată vi se cuvine? Au nu fac tot așa și vameșii?

47. Și de urați sănătate numai fraților voștri, ce lucru mare faceți? Au nu și păgânii fac așa?

48. Deci fiți desăvârșiți precum este desăvârșit Tatăl vostru cel ceresc».

CAPITOLUL 6.

Urmare la cuvântarea depe munte: despre milostenie, rugăciune și post. Să nu ne grijim prea mult de cele pământești.

Dar vedeți, să nu faceți faptele voastre cele bune înaintea oamenilor, ca să fiți văzuți de ei, altmintrelea nu aveți plată dela Tatăl vostru cel ceresc.

2. De aceea, când faci milostenie, nu trâmbița înaintea ta, cum fac fățarnicii în adunări și pe

uliți, ca să-i laude oamenii; adevărul vă spun, că prin aceasta își iau plata lor.

3. Tu însă când faci milostenie, să nu știe stânga ce face dreapta ta,

4. așa ca milostenia ta să fie făcută în ascuns, și Tatăl tău, Care vede cele ascunse, îți va răsplăti la arătare.

5. Iar când te rogi, nu fii ca fățarnicii, căroră le place să se oprească și să se roage în adunări și pe la răspântiile uliților, ca să se arate oamenilor; adevărul vă spun, că își iau plata prin aceasta.

6. Tu însă, când te rogi, intră în odaia ta și închizându-ți ușa, roagă-te Tatălui tău în ascuns și Tatăl tău, celce vede cele ascunse, îți va răsplăti la arătare.

7. Iar când vă rugați, nu grați multe, ca păgânii, cari socot că prin

46. Luc. 6, 32.

48. Lev. 11, 44. Luc. 6, 36. Iac. 1, 4. I Petr. 1, 15. Efes. 5, 1.

1. Deut. 24, 13. Ps. 111, 9, Mat. 23, 5.

2. Rom. 12, 8.

4. I Reg. 16, 7. Luc. 14, 14.

5. Mat. 15, 8.

6. IV Reg. 4, 33.

7. III Reg. 8, 28; 18, 26. Eccl. 5, 1-2. Is. 1, 15.

polologhia lor vor fi auziti.

8. Să nu vă asemănați acestora, căci știe Tatăl vostru de ce aveți nevoie mai înainte de a-I cere voi.

9. Să vă rugați însă așa:

«Tatăl nostru, Care ești în ceruri, sfințească-se numele Tău;

10. vie împărăția Ta, facă-se voea Ta, precum în cer și pe pământ;

11. pânea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi;

12. și ne iartă nouă greșalele noastre, precum și noi iertăm greșităilor noștri;

13. și nu ne duce pre noi în ispită, ci ne izbăvește de cel viclean, că a Ta este împărăția și puterea și slava în veci. Amin».

14. Căci de veți ierta oamenilor greșalele lor, și Tatăl vostru *cel ceresc*

vă va ierta greșalele voastre;

15. iar de nu veți ierta oamenilor greșalele lor, nici Tatăl vostru cel ceresc nu vă va ierta greșalele voastre.

16. De asemenea când postiți, nu fiți, triști, ca fățarnicii; căci aceștia își păsomorăsc fețele, ca să se arate oamenilor că postesc. Adevărul vă spun, că prin aceasta își iau plata lor.

17. Tu însă când postești, unge-ți capul și spală-ți fața,

18. ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci numai Tatălui tău, celui ce și în ascuns este de față, și Tatăl tău, Cel ce vede cele ascunse, îți va răsplăti la arătare.

19. Nu vă adunați comori pe pământ, unde molia și rugina le strică și unde furii le sapă și le fură,

20. ci vă adunați co-

8. Mat. 6, 32.

9. Luc. 11, 2-4.

10. Mat. 26, 39. Luc. 22, 42. Fapt. 21, 14.

11. Pild. 30, 8. Luc. 11, 3.

12. Ps. 31, 5. Mat. 18, 21. Luc. 11, 4.

13. I Paral. 29, 11. Mat. 26, 41. Luc. 11, 4. Ioan 17,

15. II Petr. 2, 9. Apoc. 3, 10.

14. Sir 28, 2. Marc. 11, 25. Luc. 6, 37. Efes 4, 32.

15. Mat. 18, 35. Marc. 11, 26.

16. Is. 58, 3.

17. Rut. 3, 3. Dan. 10, 3.

19. Iac. 5, 2-3. Evr. 13, 5.

20. Mat. 19, 21. Luc. 12,

33. I Petr. 1, 4. I Tim. 6, 19,

mori în cer, unde nici mo-
lia, nici rugina nu le
strică, și unde furii nu le
sapă, nici le fură.

21. Căci unde-i comoa-
ra voastră, acolo va fi și
inima voastră.

22. Luminatorul trupu-
lui este ochiul. Deci, da-
că ochiul tău va fi curat,
tot trupul tău va fi lu-
minat;

23. iar dacă ochiul tău
va fi rău, tot trupul tău
va fi întunecat. Așa da-
ră, dacă lumina, care e
în tine, este întunec,
atunci cum e întunere-
cul?

24. Nimene nu poate
sluji la doi domni, pen-
trucă sau pe unul va urâ
și pe altul va iubi, sau
de unul se va ținea și de
altul nu va griji: nu pu-
teți sluji lui Dumnezeu
și lui mamona.

25. Deaceia vă zic: nu
vă îngrijorați pentru vi-
ața voastră, ce veți mân-
ca și ce veți bea, nici
pentru trupul vostru, cu

ce vă veți îmbrăca. Au
nu este mai însemnată
viața decât hrana, și tru-
pul decât haina?

26. Priviți la paserile
cerului: ele nici nu sa-
mână, nici nu seceră, ni-
ci nu adună în grânare,
și Tatăl vostru cel ce-
resc le hrănește. Dar oare
nu sunteți voi mai de sa-
mă decât acestea?

27. Și apoi care din
voi îngrijindu-se, poate
să adauge la statura sa
măcar un cot?

28. Și de haină la ce să
vă îngrijorați? Priviți
crinii câmpului cum
cresc! Ei nu se ostenesc
nici nu torc,

29. dar drept vă spun,
că nici Solomon în toată
slava lui, nu s'a îmbră-
cat ca unul din ei.

30. Dacă însă pe iarba
câmpului, care astăzi este
și mâne se aruncă în
cuptor, Dumnezeu o îm-
bracă așa, apoi cu cât
mai vărtos pe voi, puțin
credincioșilor?

21. Luc. 12, 34.
22. Luc. 11, 34.
23. Luc. 11, 35.
24. III Reg. 18, 24. Luc.
16, 13. Iac. 4, 4. Ioan. 2, 15.
25. Luc. 12, 22. Fil. 4, 6.

26. Iov. 38, 41. Ps. 146, 9.
Luc. 12, 24.
27. Luc. 12, 25.
28. Luc. 12, 26.
29. III Reg. 4, 21. Luc.
12, 27.
30. Mat. 16, 8. Luc. 12, 28.

31. Deci, să nu vă îngrijați nici să ziceți: ce vom mânca, sau ce vom bea, sau cu ce ne vom îmbrăca?

32. Pentru că toate acestea le caută păgânii și pentru că Tatăl vostru cel ceresc știe că aveți trebuință de toate acestea.

33. Căutați însă mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui, și toate acestea se vor adăuga vouă.

34. Deci, nu vă îngrijați pentru ziua de mâine, căci ziua de mâine se va îngriji de sine. Ajunge *fiecărei zile grija ei*.

CAPITOLUL 7.

Sfârșitul cuvântării de pe munte: judecata pripită. Puterea rugăciunii. Ferirea de proroci minciñoși.

Nu judecați, ca să nu fiți judecați!

2. Căci cu ce judecată veți judeca, *cu aceea* veți fi judecați; și cu ce măsură veți măsura, *cu aceea* vi se va măsura și vouă.

3. Pentru ce vezi paiul din ochiul fratelui tău, iar bârna din ochiul tău nu o simți?

4. Sau cum vei zice fratelui tău: lasă-mă să-ți scot paiul din ochi, când tu ai în ochiu o bârnă?

5. Fățarnice, scoate întâiu bârna din ochiul tău, și atunci vei vedea să scoți paiul din ochiul fratelui tău!

6. Nu dați cele sfinte câinilor, și mărgăritarele voastre nu le aruncați înaintea porcilor, ca nu cumva să le calce în picioare și întorcându-se, să vă rupă.

7. Cereți și vi se va da; căutați și veți afla; bateți și vi se va deschide!

8. Căci tot celce cere

31. Luc. 12, 20.

32. Mat. 6, 8. Luc. 12, 30.

33. III Reg. 3, 13. Ps. 36, 25. Luc. 12, 31.

34. Eș. 16, 19.

1. Luc. 6, 37. Luc. 4, 11. Rom. 2, 1-3.

2. Marc. 4, 24. Luc. 6, 38.

3. Luc. 6, 41.

4. Luc. 6, 42.

5. Luc. 6, 42.

6. Pild. 9, 7.

7. Ier. 29, 12. Mat. 21, 22. Marc. 11, 24. Luc. 11, 9. Ioan. 14, 13. Iac. 1, 5.

8. Pild. 8, 17. Luc. 11, 10.

ia; și celce caută află; și celuice bate i se deschide.

9. Este oare între voi un astfel de om, care când fiul său i-ar cere pâne, el să-i dea piatră?

10. Sau când i-ar cere pește, să-i dea șarpe?

11. Deci, dacă voi răi fiind, vă pricepeți să dați fiilor voștri daruri bune; apoi cu atât mai vârtos Tatăl vostru cel ceresc va da cele bune celorce cer dela Dânsul.

12. Așa dară toate câte voiți să vă facă vouă oamenii, faceți și voi lor asemenea, căci aceasta este legea și prorociei.

13. Intrați pe poarta cea strâmtă, pentrucă poarta cea largă și calea cea lată duc la peire, și mulți merg pe dânsele;

14. iar poarta vieții

este strâmtă și calea ce duce la ea îngustă, și puținii le află.

15. Păziți-vă de prorocii mincinoși, care vin la voi îmbrăcați în haine de oi, iar pe dinăuntru sunt lupi răpitori.

16. După roadele lor îi veți cunoaște. Au doar se culeg straguri din spini, sau smochine din ciulinii?

17. Așa că tot pomul bun face roade bune, iar pomul rău, dă roade rele.

18. Nu poate pomul bun să faca roade rele, nici pomul rău să facă roade bune.

19. Tot pomul, care nu face roade bune, se taie și se aruncă în foc.

20. Așa dar, după roadele lor îi veți cunoaște.

21. Nu tot celce-Mi zice: Doamne, Doamne! va intra în împărăția cerurilor, ci cel ce face voea

9. Luc. 11, 11.

10. Luc. 11, 12.

11. Fac. 8, 21. Luc. 11, 13. Iac. 1, 7.

12. Lev. 19, 18. Fac. 4, 15. Luc. 6, 31. Rom. 13, 8.

14. Luc. 13, 24. Fapt. 14, 22.

15. Deut. 13, 1-3. Ier. 14, 14. Marc. 13, 22. Fapt. 20, 29. I Ioan. 4, 1.

16. Mat. 7, 20. Luc. 6, 44. Iac. 3, 12.

17. Mat. 12, 33. I Tim. 5, 24.

18. Mat. 12, 33. Luc. 6, 43. Iac. 3, 11.

19. Luc. 3, 9. Ioan. 15, 2-6.

20. Luc. 6, 44.

21. Os. 8, 2. Luc. 6, 46. Fapt. 19, 13.

Tatălui Meu, Care este în ceruri.

22. Mulți îmi vor zice în ziua aceea: Doamne, Doamne, oare nu în numele Tău am prorocit? Oare nu în numele Tău am izgonit draci? Și oare n'am făcut noi mulțime de minuni în numele Tău?

23. Atuncea însă le voi spune: niciodată nu v'am cunoscut; duceți-vă dela Mine, ceice faceți fără-delegea!

24. Deci, pe tot celce aude aceste cuvinte ale Mele și le împlinește, îl voi asemăna cu omul înțelept, care și-a zidit casa pe temelie de piatră,

25. și când a căzut ploae, și s'au revărsat râurile, și au suflat vânturile, și s'au pornit spre casa aceea, ea n'a căzut, pentrucă era întemeiată pe piatră.

26. Iar tot celce aude aceste cuvinte ale Mele și nu le împlinește, se va asemăna omului neso-

cotit, care și-a zidit casa sa pe nisip;

27. și când a căzut ploae și s'au revărsat râurile și au suflat vânturile și s'au pornit spre casa aceea, ea a căzut, și a fost caderea ei mare».

28. Iar dupăce a sfârșit Iisus cuvântarea aceasta, se mira poporul de învățatura Lui.

29. Caci El îi învăța, ca unul ce avea putere, iar nu ca fariseii și cărturarii.

CAPITOLUL 8.

Iisus vindecă un lepros, pe sluga sutașului, și pe soucra lui Petru; dă sfat la 2 ucenici, vindecă 2 îndrăciți și potolește furtuna pe mare.

După ce s'a pogorât Iisus din munte, urmat de mulțime de popor,

2. iată s'a apropiat un lepros și închinându-se Lui, a zis: «Doamne, de

22. Luc. 6, 46. I Corint. 13, 2.

23. Ps. 5, 5. Luc. 13, 25.

24. Luc. 6, 47.

25. Mat. 16, 18. Luc. 6, 48.

26. Luc. 6, 49.

27. Iez. 13, 11. Luc. 6, 49.

28. Marc. 1, 22; 6, 2.

29. Marc. 1, 22. Luc. 4, 32.

2. Marc. 1, 40. Luc. 5, 12.

voești, poți să mă curățești!»!

3. Iară Iisus întinzându-și mâna, S'a atins de dânsul și a zis: «Voesc, curățește-te!» Și îndată s'a curățit lepra de pe el.

4. Atunci Iisus i-a zis: «Ia sama, să nu spui nimănui, ci mergi de te arată preotului și du darul ce a poruncit Moise, spre încredințarea lor».

5. Iar dacă a intrat Iisus în Capernaum, a venit la El un sutaș și L-a rugat, zicând:

6. «Doamne, slujitorul meu zace acasă paralizat și se chinuește cumplit».

7. Iisus însă i-a zis: «Voi veni să-l vindec».

8. Iar sutașul răspunzând, a zis: «Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperământul meu, ci zi numai un cuvânt și se va însănătoșa slujitorul meu.

9. Căci și eu sunt om sub stăpânire și am sub mine ostași, și zic unuia:

«vină», și vine, iar altuia: «du-te», și se duce; și slujitorului meu: «fă cutare», și face».

10. Auzind acestea Iisus, s'a mirat și a zis către ceice veneau după Dânsul: «Adevărul vă grăesc, nici în Israil n'am aflat atâta credință.

11. Dar, vă spun că mulți vor veni dela răsărit și dela apus, și vor prânzi cu Avraam și cu Isaac și cu Iacov în împărăția cerurilor;

12. iar fiii împărăției vor fi aruncați în întunerecul cel mai deafară; acolo va fi plâns și scrâșnire de dinți».

13. Iar sutașului i-a zis Iisus: «Du-te și să-ți fie după credința ta!» Și s'a vindecat slujitorul lui în ceasul acela.

14. Venind apoi Iisus în casa lui Petru, a văzut pe soacra acestuia zăcând, cuprinsă de friguri;

3. Marc. 1, 41. Luc. 5, 13.

4. Lev. 14, 2-5. Mat. 9, 30.
Marc. 1, 43-44. Luc. 5, 14.

5. Luc. 7, 2.

6. Luc. 7, 3.

8. Luc. 7, 6-7.

9. Luc. 7, 2.

10. Luc. 7, 9.

11. Is. 2, 2; 49, 12. Luc. 13, 29.

12. Mat. 13, 42; 21, 43; 24, 51. Iuda, 1, 13.

13. Mat. 9, 29. Luc. 7, 10.

14. Marc. 1, 29. Luc. 4, 38.

15. și atingându-se de mâna ei, au lăsat-o frigurile și ea s'a sculat și le-a slujit.

16. Iar dacă s'a făcut sară, au adus la Dânsul multime de îndrăciți și El a izgonit duhurile cu cuvântul și a vindecat toți bolnavii.

17. Ca să se plinească ceiace s'a spus prin prorocul Isaia, care zice: «Acesta a luat asupra Sa neputințele noastre și boalele noastre le-a purtat».

18. Văzând însă Iisus împrejurul Său gloate multe, a poruncit ucenicilor Săi să treacă de ceaparte de mare.

19. Atuncia s'a apropiat un cărturar și a zis: «Invățătorule, eue te voui urma ori unde vei merge!»

20. Dar Iisus i-a zis: «Vulpile au vizuini și paserile cerului cuiburi, iar

Fiul Omului n'are unde să-și plece capul».

21. Altul din ucenicii Lui i-a zis: «Doamne, dă-mi voe să mă duc mai întâiu să îngrop pe tatăl meu!»

22. Iisus însă i-a răspuns: «Vină după mine și lasă pe morți să-și îngroape morții lor!»

23. După aceea Iisus s'a suit în luntre, urmat de ucenicii Lui.

24. Și iată s'a stârnit pe mare furtună înfricoșată, încât se acoperea luntrea de valuri; iară El dormea.

25. Atuncea s'au apropiat ucenicii Lui de Dânsul și deșteptându-L, au zis: «Doamne, mântuește-ne, că perim!»

26. Iar El le-a răspuns: «De ce vă temeți, puțin credincioșilor!» Apoi sculându-se, a certat vântul și marea, și s'a făcut liniște mare.

27. Iar oamenii se mi-

15. Marc. 1, 31. Luc. 4, 39.

16. Marc. 1 32. Luc. 4, 40.

17. Is. 53, 4. I Petr. 2, 24.

18. Marc. 4, 35.

19. Luc. 9, 57.

20. Luc. 9, 58.

21. Luc. 9, 59.

22. Mat. 4, 19. Luc. 9, 60.

23. Marc. 4, 35. Luc. 8, 22.

24. Marc. 4, 37. Luc. 8, 23.

25. Marc. 4, 38. Luc. 8, 24.

26. Mat. 14, 31. Marc. 4, 39. Luc. 8, 24.

27. Pild. 30, 4. Marc. 4,

41. Luc. 8, 25.

rau și ziceau: «Cine este Acesta, că și vântul, și marea îl ascultă?»

28. După ce a trecut de ceaparte, în țara Gergesenilor, L-au întâmpinat doi îndrăciți, care ieșiseră de prin morminte și erau așa de fioroși, că nimenea nu îndrăznea să treacă pe calea aceea.

29. Și iată au început a striga și a zice: «Ce ai cu noi, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici înaintea de vreme să ne muncești?»

30. În depărtare însă păștea o turmă mare de porci.

31. Și dracii L-au rugat, zicând: «Dacă ne izgonești, trimite-ne în turma cea de porci!»

32. Iar El le-a zis: «Duceți-vă!» Și fiind ei din oamenii aceia, au intrat în turma cea de porci și îndată toată turma de porci s'a aruncat de pe mal în mare și s'a înecat în apă.

33. Atuncea păstorii au

fugit și ajungând în cetate, au povestit toate, și cele ce se petrecuseră cu cei îndrăciți.

34. Și îndată a eșit toată cetatea întru întâmpinarea lui Iisus și văzându-L, se rugau să se ducă din hotarele lor.

CAPITOLUL 9.

Vindecarea slăbănogului în Capernaum. Chemarea lui Mateiu; învierea fiicei lui Iair; vindecarea unei femei, a doi orbi și a unui îndrăciț.

Atuncea Iisus suindu-se în luntre, a trecut marea înapoi și a venit în cetatea Sa.

2. Și iată au adus la Dânsul un om paralizat, întins pe un pat. Și văzând Iisus credința lor, a zis paralizatului: «Indrăznește, fiule, că ți se iartă păcatele!»

3. Atuncea unii din cărturari au zis în sine: «Acesta hulește!»

28. Marc. 5, 1-5. Luc. 8, 26.

29. Marc. 1, 24; 5, 7. Luc. 4, 41.

30. Marc. 5, 11. Luc. 8, 32.

31. Marc. 5, 12. Luc. 8, 32.

32. Marc. 5, 13. Luc. 8, 33.

33. Marc. 5, 14. Luc. 8, 34.

34. Marc. 5, 17. Luc. 8, 37.

1. Mat. 4, 13. Marc. 2, 1.

2. Marc. 2, 3. Luc. 5, 18.

3. Marc. 2, 6-7. Luc. 5, 21.

4. Iar Iisus văzind gândurile lor, a zis: «Pentru ce cugetați rele în inimile voastre?»

5. Că ce este mai lesne: a zice: ți se iartă păcatele, sau a zice: scoală și umblă?»

6. Ca să știți însă, că Fiul Omului are putere pe pământ de a ierta păcatele, zice paralizatului: scoală, ia-ți patul și du-te la casa ta!»

7. Și acela sculându-se, s'a dus la casa sa.

8. Iar poporul văzând aceasta, se mira și slăvea pe Dumnezeu, Care a dat o putere ca aceasta oamenilor.

9. Apoi trecând Iisus deacolo, a văzut șezând la vamă un om, care se numea Mateiu, și i-a zis: «Urmează-Mi!» Și acela s'a sculat și l-a urmat.

10. Iar dacă s'a așezat Iisus la masă, în casă la acest om, mulți va-

meși și păcătoși au venit și au șezut la masă cu Dânsul și cu ucenicii Lui.

11. Fariseii însă văzând aceasta, au zis către ucenicii Lui: «Pentru ce Invățătorul vostru mănâncă și bea cu păcătoși?»

12. Iar Iisus auzind acestea, le-a zis: «Nu cei sănătoși, ci cei bolnavi au trebuință de doftor.

13. Mergeți dar și înțelegeți, ce însemnează cuvintele: «milă voesc, iar nu jertfă». Căci n'am venit să chem la pocăință pe cei dreپți, ci pe cei păcătoși».

14. Atunci au venit la Dânsul ucenicii lui Ioan și au zis: «Pentru ce noi și fariseii postim mult, iar ucenicii Tăi nu postesc?»

15. Și Iisus le-a răspuns: «Pot oare nuntașii să jelească câtă vreme

4. Ps. 139, 2. Mat. 12, 25. Marc. 2, 8. Luc. 5, 22. Ioan. 2, 24.

5. Marc. 2, 9. Luc. 5, 23

6. Marc. 2, 10-11. Luc. 5, 24.

7. Marc. 2, 12. Luc. 5, 25.

8. Mat. 9, 33. Marc. 2, 12. Luc. 5, 26.

9. Marc. 2, 14. Luc. 5, 27.

10. Marc. 2, 15. Luc. 5, 29.

11. Mat. 11, 19. Marc. 2, 16. Luc. 5, 30.

12. Marc. 2, 17. Luc. 5, 31.

13. I Reg. 15, 22. Os. 6,

6. Mih. 6, 6-8. Mat. 12, 7.

Marc. 2, 17. Luc. 5, 32. I

Tim. 1, 15.

14. Marc. 2, 18. Luc. 5, 33.

15. Is. 62, 5. Marc. 2, 19.

Luc. 5, 34. Ioan. 3, 29.

este mirele cu dânsii? Dar va veni vremea, când se va lua mirele de la dânsii, și atuncea vor posti.

16. Nimene nu pune petec de pânză nouă la haină veche, căci petecul cel nou trage de haina cea veche și spărtura se face mai mare.

17. Deasemenea nu se pune vin nou în burduf vechiu; iar de se pune, se sparge burduful, și se pierde și vinul și burduful; ci vinul nou se pune în burduf nou, și se păstrează și unul și altul».

18. Dar pe când grăea El acesteia, iată a venit la Dânsul o căpetenie, și închinându-I-se, a zis: «Fiica mea moare acum; vină deci de-Ți pune mână pe ea și va trăi».

19. Sculându-se atuncea Iisus, s'a dus după dânsul cu ucenicii Lui.

20. Și iată o femeie, care de doisprezece ani pătimea de curgere de sân-

ge, venind din urmă, s'a atins de poala hainei Lui.

21. Pentru că zicea în sine: «Numai de mă voi atinge de haina Lui, mă voi vindeca».

22. Iar Iisus întorcându-Se și văzându-o, a zis: «Indrăznește fiică, credința ta te-a mântuit!» Și s'a vindecat femeia din ceasul acela.

23. Sosind apoi Iisus la casa căpeteniei, a văzut lăutarii și mulțimea turburată,

24. și le-a zis: «Ieșiți afară, căci fata n'a murit, ci doarme!» Aceia însă râdeau de Dânsul.

25. Dar după ce mulțimea a fost scoasă afară, Iisus intrând, a luat fata de mână și aceasta s'a sculat.

26. Și s'a lătit vestea despre aceasta în tot ținutul acela.

27. După ce a plecat Iisus de acolo, iată veneau în urma Lui doi orbi, cari strigau și ziceau: «Mi-

16. Marc. 2, 21. Luc. 5, 36.

17. Marc. 2, 22. Luc. 5, 37.

18. Marc. 5, 22. Luc. 8, 41.

19. Marc. 5, 24.

20. Lev. 15, 25. Marc. 5,

25. Luc. 8, 43.

21. Luc. 8, 44.

22. Marc. 5, 34.

23. Luca, 8, 49.

24. Marc. 5, 39.

25. Luc. 8, 54.

26. Luc. 7, 17.

27. Mat. 15, 22. Marc. 10, 47-48. Luc. 18, 35-38.

luește-ne pre noi Iisuse, Fiul lui David!»

28. Iar dacă a intrat El în casă, orbii s'au apropiat de Dânsul și Iisus le-a zis: «Credeți că pot Eu să fac aceasta?» Și ei au zis către Dânsul: «Da, Doamne!»

29. Atuncea El, s'a atins de ochii lor și a zis: «Fie vouă după credința voastră!»

30. Și s'au deschis ochii lor. Iar Iisus le-a poruncit cu asprime: «Luați sama, să nu afile de aceasta nimene!»

31. Iar ei eșind, L-au vestit în tot ținutul acela.

32. După ce au plecat aceia, au adus la Dânsul un om mut și îndrăcit.

33. Și dacă a fost scos dracul, a început mutul a grăi, iar gloatele se mirau și ziceau: «Nicio-dată nu s'a văzut una ca asta în Israil!»

34. Fariseii însă ziceau:

28. Luc. 18, 40.

29. Marc. 10, 52. Luc. 5, 13.

30. Mat. 8, 4. Marc. 1, 43.

31. Marc. 1, 45. Luc. 18, 43.

32. Luc. 11, 14.

33. Luc. 11, 14.

34. Mat. 12, 24. Marc. 3, 22.

«Cu domnul dracilor scoate El dracii».

35. Deci, a umblat Iisus în toate părțile prin orașe și prin sate, învățând prin adunările lor, propoveduind Evanghelia împărăției și vindecând toată boala și toată neputința în popor.

36. Și văzând multimile de oameni, i S'a făcut milă de ei, că erau necăjiți și răsipiți, ca niște oi ce nu au păstor.

37. Atuncea a zis către ucenicii Săi: «Săceriș este mult dar lucrătorii sunt puțini!»

38. Rugați dară pe stăpânul secerișului, să trimită lucrători la secerișul său!»

CAPITOLUL 10.

Trimiterea celor 12 apostoli. Povața și puterea ce li s'a dat.

Atuncea chemând pe cei doisprezece ucenici ai Săi, le-a dat pu-

35. Luc. 13, 22.

36. Numer. 27, 17. Is. 53,

6. Iez. 34, 5. Marc. 6, 34.

37. Ioan, 4, 35.

38. Luc. 10, 2. II Tesal. 3, 1,

1. Luc. 6, 13.

tere, ca să izgonească durerile necurate și să tămăduiască toată boala și toată neputința.

2. Iar numele celor doisprezece apostoli sunt acestea: Cel dintâiu este Simon, numit Petru, și Andrei fratele lui; Iacov al lui Zevedeu și Ioan, fratele lui;

3. Filip și Vartolomei, Toma și Matei vameșul; Iacov al lui Alfeu și Levi, numit și Tadeu;

4. Simon Cananianul și Iuda Iscarioteanul, care în urmă L-a și vândut pe Iisus.

5. Pe acești doisprezece i-a trimis Iisus, povățuindu-i și zicându-le: «La păgâni să nu vă duceți și în cetate samarineană să nu intrați;

6. ci duceți-vă mai cu samă la oile cele pierdute ale casei lui Israil.

7. Și pe unde veți merge, propoveduiți și spuneți, că s'a apropiat împărăția cerurilor.

8. Pe cei bolnavi vindecați, pe cei leproși curațiți, pe cei morți înviați, dracii izgoniți-i; în dar ați luat, în dar să dați!

9. Să nu luați nici aur, nici argint, nici aramă la brăile voastre;

10. nici traistă de drum, nici două haine, nici încălțăminte, nici toiag; căci vrednic este lucrătorul de hrana sa.

11. În orice sat sau cetate veți intra, cercetați cine-i în ea vrednic, și la acela să găzduiți până veți pleca.

12. Iar când veți intra în casă, să-i urați, și să ziceți: «Pace casei aceștia».

13. Și de va fi casa aceea vrednică, pacea ce i-ați urat va veni peste dânsa; iar de nu va fi vrednică, pacea ce i-ați urat se va întoarce la voi.

2. Ioan. 1, 42.

3. Marc. 3, 18. Luc. 6, 15.

4. Marc. 3, 19. Luc. 6, 16. Ioan 13, 21.

5. IV Reg. 17, 24.

6. Is. 53, 6. Ier. 50, 6. Iez.

34. 5. Mat. 15, 24.

7. Luc. 9, 2.

8. Luc. 10, 9.

9. Marc. 6, 8.

10. Luc. 10, 7.

11. Marc. 6, 10.

12. Luc. 10, 5.

13. Luc. 10, 6.

14. Dacă însă nu vă va primi cineva, sau nu va asculta cuvintele voastre, atunci eșind din casa sau din cetatea aceea, să scuturați și praful de pe picioarele voastre.

15. Adevărul vă spun, că în ziua judecății mai bine va fi de Sodoma și de Gomora decât de cetatea aceea.

16. Iacă Eu vă trimit ca pe niște oi în mijlocul lupilor; fiți deci înțelepți ca șerpii și nevinovați ca porumbeii.

17. Păziți-vă însă de oameni, căci vă vor da judecăței și în adunările lor vă vor bate;

18. ba vă vor duce pentru Mine și înaintea domnitorilor și a regilor, ca mărturii ale Mele înaintea lor și a păgânilor.

19. Dar când vă vor da, nu vă grijiți cum sau ce veți răspunde; căci în ceasul acela vi se va da ce trebuie să grațiți.

20. Căci nu veți grai voi, ci duhul Tatălui vostru va grai prin voi.

21. Va da însă la moarte frate pe frate, și tată pe fiu, și se vor rădica copiii asupra părinților și-i vor omori.

22. Și veți fi urțiți de toți pentru numele Meu; dar cel ce va răbda până în sfârșit, acela se va mântui.

23. Când însă vă vor prizoni într'o cetate, fugiți în alta; căci adevărul vă grăesc: nu veți isprăvi *de străbătut* toate cetățile lui Israil, până va veni Fiul Omului.

24. Nu este ucenic mai presus de dascălul său, nici slugă mai presus de stăpânul său:

25. ajunge ucenicului să fie ca dascălul său și slugii să fie ca stăpânul său. Dacă pe stăpânul casei l-au numit helzebut, apoi cu cât mai vârtos pe casnicii lui?

14. Neem. 5, 13. Marc. 6, 11. Fapt. 13, 51.

15. Luc. 10, 12.

16. Luc. 10, 3. Rom. 16, 19.

17. Marc. 13, 9. Fapt. 5, 40.

18. Luc. 21, 12.

19. Eș. 4, 12. Ier. 1, 7. Luc. 12, 11.

20. II Reg. 23, 2. Marc. 13, 11. Luc. 12, 12.

21. Mih. 7, 6. Marc. 13, 12.

22. Dan. 12, 12. Luc. 21, 17.

23. Mat. 2, 13. Fapt. 14, 6.

24. Luc. 6, 40. Ioan, 13, 16.

25. Luc. 11, 15. Ioan, 8, 48.

26. Deci, să nu vă temeți de dâșii, căci nu este nimic ascuns, care să nu se descopere, și tănuit, care să nu se vădească.

27. Ceiace vă grăesc Eu la întunec, să spuneți la lumină; și ce auziți spunându-vi-se la ureche, propoveduiți de pe acoperișuri.

28. Să nu vă temeți de ceiceucid trupul, iar sufletul nu-l pot ucide; ci să vă temeți mai vârtos de Acela, Care poate să piardă și sufletul și trupul în gheena.

29. Au nu se vând două păsărele pe un ban? Dar nici una din ele nu cade jos fără să știe Tatăl vostru.

30. Ai voștri însă și perii capului sunt toți numărați.

31. De aceia nu vă temeți, căci voi sunteți cu mult mai de seamă de cât niște păsărele.

32. Deci, pe tot celce Mă va mărturisi înaintea oamenilor, îl voi mărturisi și Eu înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri;

33. iar de celce se va lepăda de Mine, înaintea oamenilor, Mă voi lepăda și eu înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri.

34. Să nu socotiți că am venit să aduc pace pe pământ, n'am venit să aduc pace, ci sabie:

35. căci am venit să despart pe om de tatăl său, și pe fiică de mama sa, și pe noră de soacra sa.

36. Vrajmașii omului sunt casnicii Lui.

37. Celce iubește pe tată sau pe mamă mai mult decât pe Mine, acela nu este vrednic de Mine. Celce iubește pe fiu sau pe fiică mai mult decât pe Mine, acela nu este vrednic de Mine.

38. Și celce nu-și ia cru-

26. Ier. 1. 8. Luc. 8, 17.

27. Iov. 12, 22.

28. Is. 8, 12. Luc. 12, 4.

29. Luc. 12, 6.

30. I Reg. 14, 45. Luc. 12, 7.

31. Luc. 12, 7.

32. Luc. 12, 8. Apoc 3, 5.

33. Marc. 8, 38.

34. Luc. 12, 51.

35. Ier. 9, 4. Mih. 7, 6. Luc. 12, 53.

36. Mih. 7, 6. Ioan. 13, 18.

37. Deut. 33, 9. Mat. 19, 29. Luc. 14, 26.

38. Marc. 8, 34. Luc. 9, 23.

cea să-Mi urmeze Mie, acela nu este vrednic de Mine.

39. Celce-și cruță sufletul său, îl va pierde; iar celce-și pierde sufletul său pentru Mine, îl va afla.

40. Celce vă primește pe voi, pe Mine mă primește; iar celce Mă primește pe Mine, primește pe Celce M'a trimis pe Mine.

41. Celce primește proroac în nume de proroc, plată de proroc va lua; și cel ce primește drept, în nume de drept, plată de drept va lua.

42. Și celce adapă pe unul din acești mai mici măcar cu un pahar de apă rece, în nume de ucenic, adevărul vă spun, nu-și va pierde plata sa».

CAPITOLUL 11.

Ioan întreabă de-i Iisus Mesia. Mărturia lui Iisus despre Ioan. Iisus muștră

39. Marc. 8, 35. Ioan, 12, 25.

40. Mat. 18, 5. Luc. 9, 48. Ioan, 12, 44.

41. III Reg. 17, 9.

42. Marc. 9, 41. Evr. 6, 10.

2. Mat. 14, 3. Luc. 7, 18.

3. Numer. 24, 17. Deut.

cetățile păcătoase, prea mărește pe Tatăl și cheamă la sine pe cei împovărați.

Dupăce a sfârșit Iisus de dat învățături celor doisprezece ucenici ai Săi, S'a dus deacolo să propoveduească prin cetățile lor.

2. Auzind însă Ioan din închisoare de faptele lui Hristos, a trimis pe doi din ucenicii săi, să-I zică:

3. «Tu ești celce trebuie să vină, sau să așteptăm pe altul?»

4. Iară Iisus răspunzind, a zis: «Duceți-vă și spuneți lui Ioan celece auziți și vedeți:

5. Orbii văd și ologii umblă, leproșii se curăță și surzii aud; morții învie și săracii binevestesc.

6. Și ferice de celce nu se va sminti de Mine».

7. Iar dacă s'au dus aceștia, Iisus a început a grăi poporului de Ioan,

18, 15. Ioan, 6, 14.

4. Luc. 7, 21-22.

5. Ps. 21, 27. Is. 29, 18. Luc. 4, 18. Ioan, 2, 23.

6. Is. 8, 14. Luc. 7, 23. Rom. 9, 33.

7. Luc. 7, 24.

zicând: «Ce ați eșit să vedeți în pustie? Au trestie bătută de vânt?»

8. Sau ce ați eșit să vedeți? Poate om îmbrăcat în haine moi? Iată, ceice poartă haine moi sunt la curțile împăraților.

9. Atunci ce ați eșit să vedeți? Au doară proroc? Adevărul vă grăesc, și mai mult decât proroc!

10. Căci el este acela, despre care s'a scris: Iată Eu trimit pe îngerul Meu înaintea feții Tale, care va pregăti calea Ta înaintea Ta.

11. Drept vă spun: dintre cei născuți din femei nu s'a rădicat niciunul mai mare decât Ioan Botezătorul; însă cel mai mic întru împărăția cerurilor este mai mare decât el.

12. Din zilele lui Ioan Botezătorul până acum împărăția cerurilor se ia cu sila și ceice se silesc, aceia o răpesc.

13. Căci toți prorocii

și legea au prorocit până la Ioan.

14. Și, de voiți să primiți, el este Ilie, cel ce trebuie să vie.

15. Cine are urechi de auzit, să audă.

16. Dar cu cine voiu asemăna neamul acesta? El se aseamănă cu copiii, cari stau pe uliță și strigând către tovarășii lor, le zic:

17. V'am zis din fluer, și n'ați jucat; de jale v'am cântat și n'ați plâns.

18. Căci a venit Ioan nemâncând și nebând, și zic: are drac!

19. A venit apoi Fiul Omului, care mănâncă și bea, și zic: iată omul, căruia-i place să mănânce și să bea vin, prietenul vameșilor și al păcătoșilor. Și înțelepciunea luminează s'a îndreptățit de fiii săi».

20. Atunci a început Iisus a mustra cetățile, în care arătase cele mai

8. Luc. 7, 25

9. Mat. 14, 5. Luc. 1, 76.

10. Malah. 3, 1. Marc. 1, 2. Luc. 7, 27.

11. Luc. 7, 28.

12. Luc. 16, 16.

13. Malah. 4, 6. Luc. 16, 16.

14. Malah. 4, 5. Luc. 1, 17.

15. Marc. 7, 16. Apoc. 2, 7.

16. Luc. 7, 31.

17. Luc. 7, 32.

18. Mat. 3, 4.

19. Luc. 7, 34-35

20. Luc. 10, 12-15.

multe minuni ale Sale, pentru că nu s'au pocăit:

21. «Vai ție Horazine! Vai ție Betsaido! Căci de s'ar fi arătat în Tir și în Sidon minunile, care s'au arătat în voi, demult îmbrăcându-se în sac și cenușă, s'ar fi pocăit.

22. Dar vă spun: Tirului și Sidonului le va fi mai bine în ziua judecării, decât vouă.

23. Și tu Capernaume, celce te-ai înălțat până la cer, până la iad te vei pogori; căci de s'ar fi făcut în Sodoma minunile, cari s'au făcut în tine, ar fi rămas până în ziua de astăzi.

24. Dară vă spun că pământului Sodomei îi va fi mai bine în ziua judecării, decât ție».

25. În vremea aceea urmând Iisus să vorbească, a zis: «Slăvescu-Te pe Tine, Părinte și Doamne al Cerului și al Pământului, că ai ascuns acestea de cei înțelepți

și pricepuți și le-ai descoperit pruncilor.

26. Da, Părinte, căci așa ai binevoit Tu.

27. Toate îmi sunt date Mie dela Tatăl Meu și nimene nu cunoaște pe Fiul, decât numai Tatăl; nici pe Tatăl nu-L cunoaște nimene, decât numai Fiul și acela, căruia voaște Fiul să-l descopere.

28. Veniți la Mine toți cei osteniți și împovorați și Eu vă voi odihni.

29. Luați jugul Meu asupra voastră și vă învâțați dela Mine, căci sunt blând și smerit cu inima, și veți găsi odihnă pentru sufletele voastre.

30. Căci jugul meu este bun și sarcina Mea ușoară».

CAPITOLUL 12.

Iisus umblă sâmbăta prin sămănături, vindecă pe cel cu mâna uscată și un

21. Luc. 10, 13.

22. Luc. 10, 14.

23. Is. 14, 12. Plâng. 2, 1.
Luc. 10, 15.

24. Mat. 10, 15. Luc. 10, 12.

25. Ps. 8, 3. Luc. 10, 21.
I Cor. 1, 19.

26. Luc. 10, 21.

27. Mat. 16, 17. Luc. 10,

22. Ioan, 1, 18.

28. Is. 55, 1. Ier. 31, 25.

29. Ier. 6, 16. Zah. 9, 9.

Ioan. 13, 15.

30. I Ioan, 5, 3. Filip. 4, 12.

*îndrăcit; muștră pe
farisei.*

In vremea aceea a trecut Iisus într'o sâmbătă prin sămănături, iar ucenicii Lui au flămânzit și au început a rupe spice și a mânca.

2. Fariseii însă văzând aceasta, au zis către Dânsul: «Iată ucenicii tăi fac ceea ce nu se cade a face sâmbăta».

3. Iară El le-a zis: «Oare n'ați citit ce a făcut David, când a flămânzit el și cei cu dânsul,

4. cum au intrat în casa lui Dumnezeu și au mâncat pâinile punerii înainte, care nu era îngăduit să le mănânce nici lui, nici celor ce erau cu dânsul, ci numai preoților?

5. Sau n'ați citit în lege că sâmbăta preoții în biserică desleagă sâmbăta, și nu sunt vinovați?

6. Vă spun însă, că aceea se află *Acela, Care*

e mai mare decât biserică.

7. De ați ști ce înseamnă *cuvintele*: «milă voesc, iar nu jertfă», n'ați osândi pe niște nevinovați.

8. Căci Fiul Omului este stăpân și al Sâmbetei».

9. Trecând apoi de acolo, a intrat în sinagoga lor.

10. Și iată era acolo un om, care avea o mână uscată. Iară Iudeii, ca să aibă prilej să-L învinuiască, L-au întrebă: «Se cuvine oare sâmbăta a vindeca?»

11. El însă le-a zis: «Cine e omul acela între voi, care de-ar avea o oare și ar cădea sâmbăta într'o groapă, n'ar scoate-o?»

12. Dar cu cât e mai de preț omul decât oarea! Deci, se cuvine sâmbăta a face bine».

13. Atunci a zis către omul acela: «Intinde-ți

1. Deut. 23, 25 Marc. 2, 23.

2. Es. 20, 10. Luc. 6, 2

3. Marc. 2, 25. Luc. 6, 3.

4. Es. 29, 33. Marc. 2, 26.

5. Lev. 8, 31. Numer. 28,

9. Ioan, 7, 22.

7. Os. 6, 6. Mih. 6, 6. Mat.

9, 13.

8. Marc. 2, 28. Luc. 6, 5.

10. Marc. 3, 1. Luc. 6, 6.
Ioan, 9, 16.

11. Es. 23, 4. Deut. 22, 1.
Luc. 14, 5.

13. Marc. 3, 4-5 Luc. 6, 10.

mâna!» Și el a întins-o și s'a făcut sănătoasă, ca și ceilalți.

14. Iar fariseii eșind, au făcut sfat împotriva lui Iisus, cum L-ar pierde; Iisus însă știind, S'a dus de acolo.

15. Și Iau urmat gloate multe și El i-a vindecat pe toți.

16. Și le-a poruncit ca să nu-l facă cunoscut.

17. Ca să se plinească ceea ce s'a spus prin prorocul Isaia, care zice:

18. «Iată Pruncul Meu, pe care L-am ales; Iubitul Meu, spre Care e îndreptată bunăvoința sufletului Meu. Pune-voiu Duhul Meu peste El și va vesti popoarelor dreptatea.

19. Nu se va împotrivi nici nu va striga, și nimeni nu va auzi glasul Lui pe ulițe.

20. Trestia sfărmată nu o va frânge și fitilul aprins nu-l va stinge,

până va scoate izbânda dreptății.

21. Și națiile vor nădăjdi în numele Lui».

22. Atuncea au adus la Dânsul un îndrăcit, orb și mut, și l-a vindecat, încât cel orb și mut a început a grăi și a vedea.

23. Și toate gloatele se mirau și ziceau: «Oare nu cumva e acesta Hristosul, fiul lui David?»

24. Iar fariseii auzind acestea, ziceau: «Acesta nu scoate dracii, decât cu *puterea* lui Belzebut, domnul dracilor».

25. Iisus însă știind gândurile lor, le-a zis: «Toată împărăția, care se desbină înăuntrul său, se pustiește; și toată cetatea sau casa, care se desbină înăuntrul său, nu durează.

26. Dacă satana izgonește pe satana, atunci el s'a desbinat în sine; deci, cum va putea să dureze împărăția lui?

14. Ps. 2, 2. Marc. 3, 6. Luc. 6, 11. Ioan, 5, 18.

15. Marc. 3, 7.

16. Mat. 9, 30. Luc. 5, 14

18. Is. 42, 1.

19. Is. 42, 2.

20. Is. 42, 3.

21. Is. 11, 10; 42, 4. Rom. 15, 12

22. Luc. 11, 14.

23. Luc. 11, 14.

24. Marc. 3, 22.

25. Luc. 11, 17. Ioan, 2, 25.

26. Luc. 11, 18.

27. Și dacă Eu izgonesc dracii cu *puterea lui* Belzebut, atuncea fiii voștri cu a cui *putere* îi izgonesc? Deaceia ei vă vor fi judecători.

28. Iar dacă Eu izgonesc dracii cu Duhul lui Dumnezeu, atunci negreșit a ajuns la voi împărțirea lui Dumnezeu.

29. Sau cum va putea cineva să intre în casa unui puternic și să-i răpească lucrurile, de nu va lega mai întâiu pe cel puternic și numai atunci să-i prade casa?

30. Cine nu-i cu Mine, acela-i împotriva Mea, și cine nu adună cu Mine, acela răsăpește.

31. Deaceia vă spun: orice păcat și orice hulă se va ierta oamenilor, iar hula împotriva Duhului Sfânt nu se va ierta oamenilor.

32. Deci, de va rosti cineva cuvânt împotriva Fiului Omului, i se va ierta; iar de va rosti cineva *cuvântul* împotriva

Duhului Sfânt, nu i se va ierta nici în veacul de acum, nici în cel viitor.

33. Sau ziceți că pomul e bun, și e bună și roada lui; sau ziceți că pomul e rău, și e rea și roada lui; căci după roada se cunoaște pomul.

34. Pui de viperă, cum ați putea voi să grațiți de bine, răi fiind? Căci din prisosința inimii grăește gura.

35. Omul bun scoate cele bune din vistieria cea bună a inimii sale; iar omul rău din vistieria cea rea a *inimii sale* scoate cele rele.

36. Inșă vă spun, că pentru tot cuvântul deșert, ce-l vor rosti oamenii, vor da socoteală în ziua judecății.

37. Căci din cuvintele tale te vei îndrepta, și din cuvintele tale te vei oșândi».

38. Atuncea răspunzind unii din cărturari și farisei, au zis: «Învățăto-

27. Luc. 11, 19.

28. Dan. 2, 44.

29. Is. 49, 24. Luc. 11, 21.

30. Luc. 11, 23.

31. Luc. 12, 30.

32. Marc. 3, 29.

33. Luc. 6, 43.

34. Mat. 23, 33.

35. Luc. 6, 45.

36. Rom. 14, 12.

37. Iov. 15, 6. Luc. 19, 22.

38. Ioan. 2, 18.

rule, am voi să vedem un semn dela Tine».

39. Iisus însă le-a răspuns: «Neam viclean și desfrânat, caută semn și semn nu i se va da decât numai semnul prorocului Ionă.

40. Căci precum Ionă a fost în pântecul chitului trei zile și trei nopți, așa și Fiul Omului va fi în inima pământului trei zile și trei nopți.

41. Ninevitenii se vor scula la judecată cu neamul acesta și-l vor osândi, căci acela s'au pocăit după propoveduirea lui Ionă; aicea însă e *Cineva* mai mare decât Ionă.

42. Regina dela miazăzi se va scula la judecată cu neamul acesta și-l va osândi, căci ea a venit dela marginile pământului să audă înțelepciunea lui Solomon; aicea însă e *Cineva* mai mare decât Solomon.

43. Când duhul cel necurat iese din om, umbă prin locuri fără de

apă, căutând odihnă și nu găsește.

44. Atunci zice: «mă voi întoarce la casa mea, de unde am eșit»; și venind o găsește deșertă, măturată și grijită.

45. Atunci se duce și la alte șapte dhuri, mai rele decât sine, și intrând, locuiește acolo; și starea din urmă a omului aceleia, ajunge să fie mai rea decât cea dintâiu. Așa va fi și cu acest neam rău».

46. Dar pe când grăia El mulțimilor, iată mama și frații Lui stăteau afară, dorind să vorbească cu Dânsul.

47. Și cineva I-a spus: «Iată mama Ta și frații Tăi stau afară, dorind să grăiască cu Tine».

48. Iar El a răspuns și a zis celui ce-I spusese: «Cine este mama Mea și cine sunt frații Mei?»

49. Și întinzându-si mâna Sa spre ucenicii Săi, a zis: «Iată mama Mea și frații Mei!

39. Marc. 8, 12 Ioan. 4, 48.

40. Ioan. 1, 17. Luc. 11, 30.

41. Iona, 3, 5.

42. III Reg. 10, 1. Luc. 11, 31.

43. Iov. 1, 7. Luc. 11, 24.

44. Luc. 11, 24.

45. II Petr. 2, 20.

46. Luc. 8, 19. Ioan. 2, 12.

47. Marc. 3, 32.

48. Marc. 3, 33.

50. Căci cel ce va face voia Tatălui Meu, celui din cer, acela-Mi este frate, soră și mamă».

CAPITOLUL 13.

Pildele cu sămănătorul, aluatul, grăuntele de muștar, năvodul și altele. Iudeii se mirară de înțelepciunea lui Iisus.

In ziua aceea, ieșind Iisus din casă, a șezut lângă mare;

2. și s'au adunat la Dânsul gloate multe, încât a trebuit să se sue și să șadă într'o luntre; iar mulțimea a stătut toată pe mal; și le-a grăit multe în pilde, zicând:

3. «Iată, a eșit sămănătorul să samene.

4. Și sămănând el, unele *semințe* au căzut lângă drum, și au venit paserile și le-au mâncat.

5. Iar altele au căzut pe petriș, unde nu era mult pământ, și au răsă-

rit curând, pentrucă nu era pământ adânc.

6. Dar răsărind soarele, s'au ofilit și pentrucă nu aveau rădăcină s'au uscat.

7. Altele au căzut în spini și crescând spinii, le-au înecat.

8. Iar altele au căzut pe pământ bun și au adus roadă: una o sută, alta șasezeci și alta treizeci.

9. Cine are urechi de auzit să audă!»

10. Atunci apropiindu-se ucenicii Lui, au zis către Dânsul: «Pentruce le grăești în pilde?»

11. Iar El răspunzând, le-a zis: «Pentrucă vouă vă e dat să știți tainele împărăției cerului, iar acelorora nu li e dat.

12. Căci celui ce are i se va mai da și-i va prisosi, iar celui ce nu are și ce are i se va lau.

13. Deaceea le grăesc în pilde, pentrucă ei vă-

50. Marc. 3, 34-35. Luc. 8, 21. Ioan. 6, 40.

1. Marc. 4, 1.

2. Marc. 4, 2. Luc. 8, 4.

3. Marc. 4, 3.

5. Marc. 4, 4-5. Luc. 8, 5-6.

8. Marc. 4, 5-8. Luc. 8, 6-8.

9. Mat. 13, 43.

11. Marc. 4, 10-11. Luc. 8, 9-10.

12. Mat. 25, 29.

13. Marc. 4, 12. Luc. 8, 10.

zând nu văd, și auzind nu aud, nici nu înțeleg;

14. și se împlinește cu dânșii prorocia lui Isaia, care zice: cu auzul veți auzi, dar nu veți pricepe; și cu ochii veți privi dar nu veți vedea.

15. Căci s'a învârtoșat inima poporului acestuia; urechile lor au asurzit și ochii și i-au închis, ca să nu vadă cu ochii, și să nu audă cu urechile, și să nu priceapă cu inima, ca să nu se întoarcă și să-i vindec.

16. Dar ferice de ochii voștri, că văd și de urechile voastre, că aud!

17. Căci adevărul vă grăesc, că mulți proroci și drepti au dorit să vadă ce vedeți voi și n'au văzut, și să audă ce auziți voi și n'au auzit.

18. Ascultați dară ce însemnează pilda cu semănătorul.

19. La tot celce ascultă învățătura despre împărăția cerurilor și nu o pricepe, vine vicleanul și

răpește cele semănate în inima lui; acesta este închipuit prin sămânța cea căzută lângă drum.

20. Iar cea semănată pe locuri pietroase închipuește pe acela, care aude învățătura și o primește îndată cu bucurie;

21. însă n'are rădăcină în sine, ci ține numai o vreme, iar când vine necazul sau prigonirea pentru învățatură, se smintește îndată.

22. Iar cea semănată în spini închipuește pe acela care aude învățătura, dară grija veacului acestuia și ademenirea bogăției înădușă învățătura și rămâne neroditor.

23. Iar cea semănată pe pământ bun închipuește pe aceia, cari aud învățătura și o pricep; aceștia și sunt roditori și dau: unii o sută, unii șazeci, iar unii treizeci».

24. Apoi le-a pus înainte altă pildă, zicând: «Impărăția cerurilor se aseamănă cu omul, care

14. Is. 6, 9. Iez. 12, 2. Marc. 4, 12.

15. Is. 6, 10. Ioan, 12, 40.

16. Mat. 16, 17. Luc. 10, 23.

17. Luc. 10, 21.

18. Marc. 4, 13.

19. Luc. 8, 12.

20. Is. 58, 2. Marc. 4, 6.

21. Luc. 8, 13.

22. Ier. 4, 3. Marc. 4, 18.

23. Fac. 26, 12. Luc. 8, 15.

24. Marc. 4, 26.

a semănat sămânță bună în țarina sa.

25. Dar când dormeau oamenii, a venit vrăjmașul lui și a sămănat neghine prin grâu și s'a dus.

26. Iar când a răsărit grâul și a făcut rod, atunci s'au arătat și neghinele.

27. Venind slugile stăpânului casei i-au zis: domnule, n'ai semănat tu oare sămânță bună în țarina ta? De unde dară sunt neghinele?

28. Iară el le-a răspuns: Un om vrăjmaș a făcut aceasta. Iar slugile i-au zis: voești dară să ne ducem să le plivim?

29. El însă le-a zis: nu, ca nu cumva plivind neghinele, să smulgeți împreună cu ele și grâul.

30. Lăsați să crească amândouă împreună până la seceriș, iar în vremea secerișului voiți spune secerătorilor: adunați mai întâi neghinele și le legați snopi, ca să le ar-

deți; iar grâul adunați-l în grânarul meu».

31. Apoi le-a mai pus înainte altă pildă, zicând: «Impărăția cerurilor se aseamănă cu grăuntele de muștar, pe care luându-l omul, l-a semănat în țarina sa.

32. Acesta deși e mai mic decât toate semințele, dacă crește, este mai mare decât toate buruienile și se face copac, așa că vin pasările cerului și se adăpostesc în ramurile lui».

33. Și le-a mai spus încă o pildă: «Impărăția cerurilor se aseamănă cu aluatul, pe care luându-l femeia, îl pune în trei măsuri de făină, până se dospește toată».

34. Toate acestea le-a grăit Iisus gloatelor în pilde și fără pilde nu le grăea.

35. Ca să se plinească cele spuse prin prorocul, care zice: «Deschide-voiu în pilde gura mea, și voiu spune cele ascunse dela începutul lumii».

25. Marc. 4, 27.

26. Marc. 4, 28.

30. Mat. 3, 12.

32. Marc. 4, 30-32. Luc. 13, 18-19.

33. Fac. 18, 6. Luc. 13, 20

34. Marc. 4, 33.

35. Ps. 77, 2. Efes. 3, 9.

36. Apoi Iisus lăsând gloatele, a intrat în casă. Și apropiindu-se de El ucenicii Lui, au zis: «Iă-murește-ne pilda cu neghinele țarinei!»

37. Iar El răspunzând, a zis: «Celce a semănat sămânță bună este Fiul Omului.

38. Țarina este lumea. Sămânța cea bună sunt fiii împărăției, iar neghinele sunt fiii celui viclean.

39. Vrăjmașul cel ce le-a semănat este diavolul. Secerișul este sfârșitul veacului și secerătorii sunt îngerii.

40. Deci, cum se adună neghinele și se ard cu foc, așa va fi la sfârșitul veacului acestuia:

41. va trimite Fiul Omului pe îngerii Săi și vor aduna din împărăția Lui toate smintelele și pe ceice fac fărădelege.

42. Și-i vor arunca în cuptorul cel de foc: acolo va fi plâns și scrâșnire de dinți.

43. Atuncea dreptii vor

străluci ca soarele în împărăția Tatălui lor. Cine are urechi de auzit, să audă!

44. Și iarăși împărăția cerurilor este asemenea unei comori, ascunse în țarină, pe care găsind-o un om, o tănuște și de bucuria ei, se duce și vinde toate câte are și cumpără țarina aceea.

45. Și iarăși împărăția cerului este asemenea unui neguțător, care caută mărgăritare bune și care găsind un mărgăritar de mare preț,

46. s'a dus și a vândut toate câte avea și l-a cumpărat.

47. Și iarăși împărăția cerului se aseamănă cu un năvod, care s'a aruncat în mare și a prins tot felul de pești.

48. Iar dacă s'a umplut, pescarii l-au tras la mal și șezând ei, au adunat ce a fost bun în vase, iar ce-a fost rău au aruncat afară.

49. Așa va fi și la sfârșitul veacului: vor

38. Ioan, 8, 13, 10.

39. Fac. 3, 15. Ioil, 3, 13. Apoc. 14, 15.

41. Mat. 24, 31.

42. Mat. 3, 12; 8, 12. Apoc. 19, 20

43. Pild. 10, 7. Dan. 12, 3.

46. Pild. 8 10.

49. Mat. 25, 32.

ieși îngerii și vor alege pe cei răi dintre cei drepți,

50. și-i vor arunca în cuptorul cel de foc; acolo va fi plâns și scrâșnirea dinților».

51. Apoi Iisus i-a întrebat: «Ați înțeles voi oare toate acestea?» Iar ei I-au răspuns: «Da, Doamne!»

52. Și El le-a zis: «De aceea tot cărturarul, care a învățat împărăția cerurilor, este asemenea unui gospodar, care scoate din cămara sa și nouă și vechi».

53. După ce a isprăvit Iisus pildele acestea, S'a dus de acolo,

54. și venind în patria Sa, învăța pe oameni în sinagoga lor, încât ei se mirau și ziceau: «De unde are Acesta înțelepciunea și puterile acestea?»

55. Oare nu-i Acesta feciorul teslarului? Oare nu se numește mama Lui Maria și frații Lui Iacov, și Iosie, și Simon, și Iuda?

56. Și surorile Lui nu

sunt ele oare toate la noi? De unde dară are El toate acestea?

57. Și se sminteau de El. Iisus însă le-a zis: «Nu este proroc disprețuit, de cât numai în patria sa și în casa sa».

58. Și n'a făcut acolo minuni multe din pricina necredinței lor.

CAPITOLUL 14.

Tăierea capului sf. Ioan Botezătorul. Minunea înmulțirii pânilor. Iisus umblă pe mare și vindecă mulțime de bolnavi.

In vremea aceea, a auzit Irod Tetrarhul *) vestea despre Iisus.

2. Și a zis către slujitorii săi: «Acesta-i Ioan Botezătorul; el a înviat din morți și de aceea se face minuni printr'insul».

3. Căci Irod prinzând

*) Irod acesta era fiul lui Irod cel Mare și se numea Tetrarhul, pentru că stăpâna a patra parte din regatul tatălui său.

50. Mat. 13, 42; 25, 41.

54. Marc. 6, 1-2. Luc. 4, 16.

55. Luc. 3, 23. Ioan, 6, 42.

56. Marc. 6, 3.

57. Ioan, 4, 44.

58. Marc. 6, 5.

1. Luc. 9, 7.

2. Marc. 6, 14.

3. Luc. 3, 19-20.

pe Ioan, îl legase și-l pusese în temniță, pentru Irodiada, femeia lui Filip, fratele său.

4. Pentru că Ioan îi zicea: «Nu ți se cuvine să o ai soție!»

5. Și Irod ar fi vrut să-l omoare, dar se temea de popor, că acesta îl avea pe Ioan ca pro-roc.

6. Dară prăznuindu-se ziua nașterii lui Irod, fata Irodiadei a jucat înaintea oaspeților și a plăcut lui Irod.

7. De aceea cu jurământ i-a făgăduit să-i dea orice va cere.

8. Ea însă povățuită de mama sa, a zis: «Dă-mi aicea pe taler, capul lui Ioan Botezătorul.

9. Și s'a întristat regele; dar pentru jurământ și pentru ceice ospătau cu dânsul, a poruncit să i se dea;

10. și a trimis să-i tae lui Ioan capul în temniță;

11. și s'a adus capul lui pe taler și s'a dat fetei, și ea l-a adus mamei sale.

12. Iar ucenicii lui venind, au luat trupul și l-au îngropat; apoi s'au dus de au vestit pe Iisus.

13. Auzind Iisus ce zice Irod de Dânsul, a plecat de acolo cu luntrea la loc pustiu, ca să fie singur. Gloatele însă de prin orașe auzind de aceasta, s'au dus pe jos după Dânsul.

14. Și ieșind Iisus din luntre, a văzut mulțime de oameni și i s'a făcut milă de ei și le-a vindecat bolnavii lor.

15. Iar dacă s'a făcut seară, s'au apropiat de El ucenicii Lui și au zis: «Locul este pustiu și iată e târziu; dă drumul gloatelor, ca să se ducă prin sate, să-și cumpere de mâncare».

16. Iar Iisus le-a zis: «Nu trebuie să se ducă; dați-le voi de mâncare!»

4. Lev. 18, 16. Marc 6, 18.
5. Mat. 21, 26. Luc. 20, 6.
6. Marc. 6, 21.
7. Marc. 6, 22.
8. Marc. 6, 24.
11. Marc. 6, 26-28. Luc. 9, 9.

12. Marc. 6, 29.
13. Luc. 9, 10. Ioan, 6, 1.
14. Luc. 9, 11. Ioan, 6, 2.
15. Marc. 6, 35.
16. Luc. 9, 13.

17. Ei însă I-au răspuns: «N'avem aicea decât cinci pâni și doi pești».

18. Și El a zis: «Aduceți-Mi-le aicea».

19. Apoi după ce a poruncit oamenilor să șadă pe iarbă, a luat cele cinci pâni și cei doi pești și căutând la cer, le-a binecuvântat și frângând pâunile, le-a dat ucenicilor, iar ucenicii le-au dat gloatelor.

20. Și au mâncat toți și s'au săturat și s'au adunat fărîmăturile ce rămăsese, douăsprezece coșuri pline.

21. Iar ceice mâncase erau ca la cinci mii de bărbați, afară de femei și copii.

22. Iată după aceea Iisus a silit pe ucenicii Săi să intre în luntre și să treacă înaintea Lui de ceaparte, până ce va da El drumul gloatelor.

23. Apoi dând drumul gloatelor, Iisus S'a suit

într'un munte să se roage deosebi; și făcându-se seară, era singur acolo.

24. Iar luntrea cu ucenicii era băntuită de valuri în mijlocul mării, pentru că vântul era dimpotrivă.

25. Iar în straja a patra din noapte, a venit Iisus la dânșii, mergând pe mare.

26. Ucenicii însă văzându-L umblând pe mare, s'au spăimântat zicând, că este o nălucă, și de frică au strigat.

27. Dar Iisus le-a grăit îndată: «Eu sunt! Imbărbătați-vă și nu vă temeți!»

28. Atunci răspunzând Petru, a zis: «Doamne, de ești Tu, poruncește-mi să vin la Tine pe apă!» Iar El i-a zis: «Vino!»

29. Și pogorându-se Petru din luntre, a pornit pe apă, ca să meargă la Iisus.

17. Ioan, 6, 9.

19. Marc. 6, 39.

20. Marc. 6, 42-43. Luc. 9, 17.

21. Marc. 6, 44. Luc. 9, 14.

22. Ioan, 6, 17.

23. Marc. 6, 46 Ioan, 6, 15.

24. Marc. 6, 48. Ioan, 6, 18.

25. Marc. 6, 48. Iov. 3, 8. Marc. 6, 48.

26. Marc. 6, 49.

27. Ioan, 6, 20.

30. Dar văzând că-i vântul puternic, s'a spăimântat și începând a se afunda, a strigat și a zis: «Doamne, mântuește-mă!»

31. Iar Iisus și-a tins repede mâna, l-a apucat și i-a zis: «Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?»

32. Și dacă s'au suit ei în luntre, s'a liniștit vântul.

33. Iar ceice erau în luntre s'au apropiat și I s'au închinat, zicând: «Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu ești!»

34. Și trecând marea, au venit în ținutul Genisaretului. ✠

35. Iar oamenii acelui ținut cunoscându-L, au trimis în toată laturea aceea și au adus la Dânsul toți bolnavii,

36. și-L rugau să-îl lese să se atingă numai de poala hainei Lui și care se atingeau se vindecau.

CAPITOLUL 15.

Spălarea mânilor înainte de masă. Fiica hunanien-cii. A doua înmulțire a pâinii.

A tuncia au venit la Iisus niște cărturari și niște farisei din Ierusalim și au zis:

2. «Pentru ce ucenicii Tăi calcă datina bătrânilor? Căci nu-și spală mâinile când mănâncă».

3. Iar El răspunzând, le-a zis: «Dară voi de ce călcați porunca lui Dumnezeu pentru datina voastră?»

4. Căci Dumnezeu a poruncit zicând; cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, și celce va grăi de rău pe tată sau pe mamă cu moarte să se pedepsească.

5. Voi însă ziceți: dacă cineva va zice tatălui sau mamei: aceea cu ce puteai să te folosești dela mine este dăruit lui Dumnezeu,

30. Mat. 8, 25.

31. Iac. 1, 6.

32. Mat. 8, 26. Marc. 6, 51.

33. Luc. 4, 41. Ioan, 1, 49.

34. Marc. 6, 53.

35. Luc. 6, 18.

36. Marc. 3, 10. Luc. 6, 19.

1. Marc. 7, 1.

2. Marc. 7, 5. Colos. 2, 8.

3. Marc. 7, 9.

4. Eș. 20, 12; 21, 16. Lev.

19. 3. Deut. 5, 16.

Pild. 20, 20. Marc. 7, 10.

5. Marc. 7, 11.

6. acela poate să nu cinstească pe tatăl său sau pe mama sa: și așa ați înlăturat porunca lui Dumnezeu prin datina voastră.

7. Fățarnicilor, bine a prorocit de voi Isaia, zicând:

8. poprul acesta se apropie de Mine cu buzele sale și mă cinstește cu limba, iar cu inima lor este departe de Mine.

9. Dar în deșert mă cinstesc, propoveduind învățături și porunci omenești.

10. Apoi chemând poporul, i-a zis: «Ascultați și înțelegeți ce am să vă spun:

11. nu ceiace intră în gură spurcă pe om, ci pe om îl spurcă ceiace iese din gură».

12. Atuncea apropiindu-se ucenicii Lui, I-au zis: «Știi oare, că fari-

sei, auzind ceace ai zis, s'au scandalizat?»

13. Iar El răspunzând, le-a zis: «Tot sadul, pe care nu l-a sădit Tatăl Meu cel ceresc, se va smulge.

14. Lăsați-i, că sunt povățuitori orbi ai orbilor; și orb pe orb de va povățui, amândoi vor cădea în groapă».

15. Atunci răspunzând Petru, a zis către El: «Lămurește-ne pilda aceasta!»

16. Zis-a Iisus: «Au doară nici voi nu pricepeți?»

17. Nu pricepeți oare, că tot ce intră în gură, trece în pântece și apoi se aruncă afară?

18. Iar ce iese din gură, iese din inimă, și aceasta spurcă pe om;

19. căci din inimă ies gândurile cele rele, uciderele, desfrânările, fur-

6. Marc. 7, 12.

7. Marc. 7, 6.

8. Is. 29, 13. Iez. 33, 31. Marc. 7, 6.

9. Deut. 4, 2. Is. 29, 13. Marc. 7, 7.

10. Marc. 7, 14.

11. Marc. 7, 15. Rom. 14, 14.

13. Ioan. 15, 2.

14. Is. 9, 16. Luc. 6, 39.

15. Marc. 7, 17.

16. Mat. 16, 9.

17. Marc. 7, 19. I Corint. 6, 13.

18. Marc. 7, 20.

19. Fac. 6, 5. Pild. 6, 14. Marc. 7, 21.

tişagurile, mărturiile mincinoase, hulele.

20. Acestea sunt lucrurile care spurcă pe om; iar a mânca cu mâinile nespălate, nu spurcă pe om».

21. Ieşind apoi Iisus de acolo, S'a dus în părţile Tirului şi ale Sidonului.

22. Şi iată a ieşit din părţile acelea o femeie hananiană şi striga către Dânsul, zicând: «Milueşte-mă Doamne, Fiul lui David, fiica mea se chinuieşte cumplit de diavolul!»

23. El însă nu i-a răspuns nici un cuvânt. Dar apropiindu-se ucenicul, L-au rugat, zicând: «Dă-i drumul, că strigă în urma noastră!»

24. Iar El răspunzind, a zis: «Nu sunt trimis decât numai la oile cele pierdute ale casei lui Israil!»

25. Şi apropiindu-se ea, I s'a închinat şi a zis: «Doamne, ajută-mi!»

26. Iar El răspunzind, a zis: «Nu este bine a lua pâinea fiilor şi a o arunca la câni».

27. Ea însă a zis: «Aşa-i Doamne! Dar şi câinii mănâncă din sfărământurile, ce cad din masa stăpânilor lor».

28. Atuncea Iisus răspunzând i-a zis: «Femeie, mare este credinţa ta! Facă-se ţie cum voeşti!» Şi s'a vindecat fiica ei din ceasul acela.

29. Trecând apoi Iisus de acolo, a venit la Marea Galileei şi şuindu-Se în munte, a şezut acolo.

30. Şi au venit la Dânsul gloate multe, având cu dânşii ologi, orbi, muţi, ciungi şi alţii mulţi, pe care i-au pus la picioarele lui Iisus şi El i-a vindecat.

31. Incât gloatele văzând că muţii vorbesc, ciungii se însănătoşează, ologii umblă şi orbii văd, se mirau şi slăveau pe Dumnezeu! lui Israil.

32. Iar Iisus chemând

20. Marc. 7, 23.

21. Marc. 7, 24.

22. Marc. 7, 25.

24. Is. 53, 4-6. Ier. 50, 6. Iez. 34, 5. Mat. 10, 6.

26. Marc. 7, 27.

27. Marc. 7, 28.

28. Marc. 7, 29.

29. Marc. 7, 31.

30. Is. 35, 5. Luc. 7, 22.

31. Luc. 7, 22.

32. Ioan. 6, 6.

pe ucenicii săi, a zis: «Mi-i milă de popor, că iată de trei zile este cu Mine și n'are ce să mănânce. Nu voesc însă să le dau drumul flămânzi, ca să nu slăbească pe cale».

33. Atuncea ucenicii Lui I-au zis: «De unde să luăm aicea în pustie atâta pâine, încât să săturăm atâta mulțime?»

34. Dar Iisus le-a zis: «Câte pâni aveți?» Iar ei au zis: «Șapte și puținii peștișori».

35. Deci a poruncit Iisus gloatelor să șadă jos.

36. Și luând cele șapte pâni și peștii, a dat mulțimită lui Dumnezeu și frângând, a dat ucenicilor Săi, iar ucenicii au împărțit gloatelor;

37. și au mâncat toți și s'au săturat și au adunat rămășițele șapte coșuri pline de sfărământuri;

38. iar ceice mâncaseră erau ca la patru mii

de oameni, afară de femei și de copii.

39. Apoi dând drumul gloatelor, Iisus S'a suit în luntre și a trecut în părțile Magdalului.

CAPITOLUL 16.

Iudeii cer semn. Aluatul fariseilor. Mărturisirea lui Petru. Iisus mustră pe Petru. Lepădarea de sine.

Atuncea s'au apropiat fariseii și saducheeii și ispitindu-L, îl rugau să le arate vreun semn din cer.

2. Iar El răspunzând, le-a zis: «Seara ziceți: are să fie senin, că se roșește cerul.

3. Iar dimineața ziceți: astăzi are să fie furtună, că cerul e posomorât și roș. Fățarnicilor, fața cerului știți să o socotiți, iar semnele vremurilor nu le puteți!

4. Acest neam viclean și preadesfrânat cere

33. IV Reg. 4, 43. Marc. 8, 4.

34. Ioan. 6, 9.

35. Marc. 8, 6.

37. IV Reg. 4, 43. Marc. 8, 8. Ioan. 6, 13.

38. Marc. 8, 9. Ioan. 6, 10.

39. Marc. 8, 10.

1. Luc. 11, 16. I Corint. 1, 22.

2. Luc. 12, 54.

3. Luc. 12, 55.

4. Iona, 2, 1. Luc. 11, 29.

semn și semn nu i se va da, decât numai semnul lui Iona prorocul». Și lăsându-i, S'a dus.

5. Iar când au trecut ucenicii Lui de ceaparte, au uitat să ieie pâne.

6. Atuncea Iisus le-a zis: «Căutați și vă păziți de aluatul fariseilor și al saducheilor».

7. Ei însă cugetau în sine și ziceau: «aceasta ne-o zice, pentru că n'am luat pâne».

8. Cunoscând însă Iisus aceasta, a zis către dânșii: «Ce cugetați în sine, puțin credincioșilor, că n'ați luat pâne?»

9. Tot nu pricepeți oare, nici vă aduceți aminte de cele cinci pâni la cele cinci mii de oameni și câte coșuri de sfărământuri ați luat?

10. Nici de cele șapte pâni la cele patru mii de oameni și câte coșuri de sfărământuri ați luat?

11. Cum nu pricepeți,

că zicându-vă să vă păziți de aluatul fariseilor și al saducheilor, nu v'am grăit de pâne?»

12. Atunci au priceput ei, că le-a spus să se păzească de învățătura fariseilor și a saducheilor, iar nu de aluatul pâinii.

13. Venind apoi Iisus în părțile Chesariei lui Filip, a întrebat pe ucenicii săi și a zis: «Cine zic oamenii că sunt Eu, Fiul Omului?»

14. Iar ei au zis: «Unii Ioan Botezătorul, alții Ilie, iar alții Ieremia sau unul din proroci».

15. Zis-a lor: «Dar voi cine ziceți că sunt?»

16. Și răspunzând Simon Petru, a zis: «Tu ești Hristosul, Fiul Dumnezeului celui viu».

17. Atunci răspunzind Iisus, i-a zis: «Ferice de tine Simone, fiul lui Iona, că trup și sânge nu ți-a descoperit aceasta

5. Mat 8, 14.

6. Marc. 8, 15. Gal. 5, 9.

7. Marc. 8, 16.

8. Marc. 8, 17.

9. Ioan, 6, 9.

10. Mat. 15, 34.

11. Marc. 8, 21.

12. Gal. 5, 9.

13. Dan. 7, 13. Marc. 8, 27. Luc. 9, 18.

15. Marc. 8, 28-29. Luc. 9, 20.

16. Ioan, 1, 49; 6, 69. Fapt. 8, 37. Evrr. 1, 2.

17. Mat. 11, 25. Gal. 1, 16.

ci Tatăl Meu, care este în ceruri;

18. și Eu îți zic, că tu ești Petru și pe această piatră îmi voi zidi Biserica și porțile iadului nu o vor birui.

19. Și-ți voi da cheile împărăției cerului și orice vei lega pe pământ va fi legat și în ceruri, și orice vei deslega pe pământ, va fi deslegat și în ceruri».

20. Atunci Iisus a poruncit ucenicilor Săi, ca să nu spună nimănui, că El este Hristosul.

21. De atunci a început Iisus a descoperi ucenicilor Săi, că El trebuie să meargă la Ierusalim și să pătimească multe dela bătrâni, dela căpiteniile preoților și de la cărturari, și să fie omorât și a treia zi să învie.

22. Dar Petru luându-L la o parte, a început a-i sta împotriva și a zice:

«Doamne, fii milostiv cu Tine însuși! Să nu se întâmple cu Tine una ca aceasta!»

23. Iar El întorcându-se, a zis lui Petru: «Mergi înapoia Mea, satană! Sminteală îmi ești, tu nu cugești cele Dumnezeuști, ci cele omenești».

24. Apoi Iisus a zis către ucenicii Săi: «De voește cineva să vie după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea sa și să-Mi urmeze.»

25. Căci cine voește să-și mântuească sufletul său, îl va pierde; iar cine-și va pierde sufletul său pentru Mine, îl va afla.

26. Că ce va folosi omul, de ar dobândi lumea toată, iar sufletul și l-ar pierde? Sau ce va da omul schimb pentru sufletul său?

27. Că va veni Fiul Omului în slava Tatălui

18. Luc. 22, 31. Ioan, 1, 42. Efes. 2, 20.

19. Ioan, 20, 23.

20. Marc. 8, 30. Luc. 9, 21.

21. Marc. 8, 31. Luc. 9, 22.

22. Marc. 8, 32.

23. Marc. 8, 33. Rom. 8, 7.

24. Mat. 10, 38. Luc. 9, 23; 14, 27.

25. Marc. 8, 35. Luc. 9,

24. Ioan, 12, 25.

26. Ps. 48, 7. Marc. 8, 36.

27. Ps. 61, 11. Pild. 24,

12. Ier. 17, 10. Dan. 7, 10.

Zah. 14, 5. Marc. 8, 38. Rom.

2, 6. Apoc. 2, 23.

Său cu îngerii Săi și atunci va răsplăti fiecăruia după faptele lui.

28. Adevărul vă spun, sunt unii din ceice stau aici, cari nu vor gusta moartea, până nu vor vedea pe Fiul Omului, venind în împărăția Sa.

CAPITOLUL 17.

Schimbarea la față. Vindecarea lunatecului. Ioan este Ilie. A doua vestire a patimilor. Plata dajdiei.

I ar după șase zile, a luat Iisus pe Petru, pe Iacov și pe Ioan, frațele lui, și i-a suit numai pre ei într'un munte înalt.

2. Și s'a schimbat la față înaintea lor, încât a strălucit fața Lui ca soarele, iar hainele Lui s'au făcut albe ca lumina.

3. Și iată li s'au arătat Moise și Ilie, vorbind cu Dânsul.

4. Iar Petru începând

a grăi, a zis către Iisus: «Doamne, bine e să fim aici! De voești, să facem aici trei colibi: Ție una, lui Moise una și una lui Ilie».

5. Dar pe când grăia el încă, iată i-a umbrit un nor luminos și iată un glas s'a auzit din nor, zicând: «Acesta este Fiul Meu cel iubit, în care bine am voit; pe Acesta să-L ascultați!».

6. Auzind glasul acesta, au căzut cu fețele la pământ și s'au spăimântat foarte tare.

7. Apropiindu-se însă Iisus, s'a atins de dânșii și a zis: «Sculați-vă și nu vă temeți!»

8. Atunci ridicându-și ei ochii, n'au văzut pe nimeni, decât numai pe Iisus singur.

9. Când se pogorau însă ei din munte, Iisus le-a poruncit, zicând: «Nimănui să nu spuneți vedenia aceasta până nu

28. Marc. 9, 1. Luc. 9, 27.

1. Luc. 9, 28.

2. Marc. 9, 2. II Petr. 1, 16.

3. Marc. 9, 4. Luc. 9, 30.

4. Marc. 9, 5.

5. Deut. 18, 15. Is. 42, 1.

Mat. 3, 17. Luc. 3, 22. Fapt. 3, 22.

6. Luc. 9, 34. II Petr. 1, 18.

7. Dan. 8, 18.

8. Luc. 9, 36.

9. Marc. 8, 30.

se va scula Fiul Omului din morți».

10. Atunci L-au întrebat ucenicii Lui, zicând: «Dară de ce zic cărturarii, că întâiu trebuie să vie Ilie?»

11. Iisus răspunzând, le-a zis: «Ilie are să vină întâiu și are să pregătească toate.

12. Vă spun însă, că Ilie iată a venit, dar nu l-au cunoscut și au făcut cu el ce au voit. Așa va suferi și Fiul Omului de la ei!»

13. Atuncea au înțeles ucenicii, că el grăea de Ioan Botezătorul.

14. Apoi venind El la mulțime, s'a apropiat de Dânsul un om și îngeunchind înaintea Lui,

15. a zis: «Doamne, ai milă de fiul meu, că este lunatic și pătimește rău; căci adesea se aruncă în foc, și adesea în apă;

16. și l-am adus la u-

cenicii Tăi, dar n'au putut să-l vindece».

17. Iar Iisus răspunzând a zis: «O, neam necredincios și îndărătnic, până când voi fi cu voi? Până când vă voi suferi? Aduceți-l aicea la Mine!»

18. Și l-a certat Iisus și a ieșit demonul dintr'insul și s'a vindecat copilul din ceasul acela.

19. Atuncea au venit ucenicii la Iisus, când era singur, și au zis: «Pentru ce noi n'am putut să-l scoatem?»

20. Iar Iisus le-a zis: «Pentru necredința voastră. Căci adevărul vă grăesc: de-ați avea credință cât un grăunte de muștar, ați zice muntelui acestuia: mută-te de aicea acolo, și s'ar muta și nimic nu v'ar fi cu neputință.

21. Iar soiul acesta de draci nu se poate scoate, decât numai cu rugăciune și cu post».

10. Mal. 4, 5. Marc. 9, 11.

11. Mal. 4, 6. Luc. 1, 16. Fapt. 3, 21.

12. Marc. 9, 12

13. Mat. 14, 3 și 10.

14. Luc. 9, 38.

15. Marc. 9, 18.

16. Luc. 9, 40.

17. Marc. 9, 19.

18. Luc. 9, 42.

19. Marc. 9, 28.

20. Mat. 21, 21. Luc. 17, 6.

21. Marc. 9, 29.

22. Pe când străbăteau ei Galileea, Iisus le-a zis: «Fiul Omului va să se dea în mâna oamenilor,

23. și-L vor omori, dar a treia zi va învia». Iară ei s'au întristat foarte tare.

24. După ce au sosit la Capernaum, s'au apropiat de Petru ceice strângeau dările și au zis: «Oare învățătorul nostru nu plătește cele două drahme?» Iară el a zis: «Ba da!»

25. Dar când a intrat el în casă, Iisus i-a apucat înainte, zicând: «Simone, ce ți se pare: împărăției pământești de la cine iau dare sau bir: dela fiii lor, sau dela cei streini?»

26. Răspuns-a Petru: «Dela cei streini». Zis-a Iisus către el: «Așa dară fiii sunt scutiți.

27. Dar pentru ca să nu-i smintim, mergi la mare, aruncă undița și ia cel dintâiu pește, care-ți va cădea, și deschizân-

du-i gura, vei găsi un stactir: ia-l pe acela și îi-l dă pentru Mine și pentru tine!»

CAPITOLUL 18.

Intrebări pentru întăetate. Despre smintele. Pilda cu oasa pierdută. Pute-rea de a lega și a deslega. De câte ori trebuie a ierta. Pilda cu iertarea datornicului.

In ceasul acela s'au apropiat ucenicii de Iisus și au zis: „Cine oare e mai mare în împărăția cerurilor?“

2. Iară Iisus chemând un prunc, l-a pus în mijlocul lor,

3. și a zis: „Adevărul vă grăesc: de nu vă veți întoarce și de nu vă veți face ca pruncii, nu veți intra în împărăția cerurilor.

4. Deci cel ce se va smeri ca pruncul acesta, acela este mai mare în împărăția cerurilor;

5. și cel ce va primi un prunc ca acesta în nu-

22. Marc. 8, 31; 10, 33. Luc. 9, 22.

23. Mat. 16, 21; 20, 19. Luc. 9, 22.

24. Eș. 30, 13.

2. Marc. 9, 33-36. Luc. 9, 46-47; 22, 24.

3. Marc. 10, 15. Luc. 18, 16.

4. I Corint. 14, 20.

5. Marc. 9, 37. Luc. 9, 48.

mele Meu, pe Mine mă primește.

6. Iar celce va sminti pe vreunul din mititeii aceștia, cari cred în Mine, acela mai bine și-ar lega de gât o piatră de moară și s'ar îneca în adâncul mării.

7. Vai lumii de smintele, căci smintele trebuie să vie; dar mai vai de omul acela, prin care vine sminteala!

8. Deci, de te smintește mâna ta, sau piciorul tău, ta-ele și le aruncă dela tine; căci e mai bine de tine să intri în viață șchiop sau ciung, decât să ai amândouă mânele și amândouă picioarele și să fii aruncat în focul cel veșnic.

9. Și de te smintește ochiul tău, scoate-l și-l aruncă dela tine, căci e mai bine de tine să intri în viață cu un ochiu, decât cu amândoi ochii să fii aruncat în gheena focului.

10. Căutați să nu nesocotiți pe vreunul din mititeii aceștia, căci vă spun, că îngerii lor în ceruri pururea văd fața Tatălui Meu, care este în ceruri.

11. Căci Fiul Omului a venit să mântuiască pe cel pierdut.

12. Ce vi se pare? De ar avea un om o sută de oi și s'ar rătăci una din ele, nu lasă oare pe cele nouăzeci și nouă în munți și se duce să caute pe cea rătăcită?

13. Și de s'ar întâmpla să o găsească, adevărul vă grăesc, că se bucură mai mult decât de cele nouăzeci și nouă, care nu s'au rătăcit.

14. Așa nu este voia Tatălui vostru celui din ceruri, ca să piară vreunul din mititeii aceștia.

15. Dacă însă îți va greși fratele tău, mergi și-l mustră între tine și el singur și de te va

6. Luc. 17, 2. Rom. 14, 13.

7. Mat. 26, 24. Luc. 17, 1. I Corint. 11, 19.

8. Marc. 9, 43.

9. Deut. 13, 5-10. Marc. 9, 47.

11. Luc. 9, 56; 19, 10. Ioan,

3, 17; 12, 47. I Tim. 1, 15.

12. Ier. 50, 6. Luc. 15, 4.

13. Luc. 15, 5-9.

14. Luc. 15, 7-10. 2, Petr. 3, 9.

15. Lev. 19, 17. Luc. 17, 3. Iac. 5, 19-20.

asculta, ai dobândit pe fratele tău.

16. Iar de nu te va asculta, mai ia împreună cu tine unul sau doi, ca pe spusa a doi sau a trei martori să se sprijine orice cuvânt;

17. și de nu-i va asculta nici pe ei, spune-l Bisericii, iar de nu va asculta nici de Biserică, să-ți fie ca un păgân și vameș.

18. Adevărul vă grăesc: „Câte veți lega pe pământ, vor fi legate în cer; și câte veți deslega pe pământ, vor fi deslegate în cer.

19. Iarăși adevărul vă grăesc, că de se vor uni doi din voi pe pământ, tot lucrul ce vor cere li se va da dela Tatăl Meu cel care este în ceruri.

20. Căci unde sunt doi sau trei adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor“.

21. Atunci apropiindu-se de Dânsul Petru, a zis: „Doamne, de câte

ori îmi va greși fratele meu și-i voi ierta? Au doară până de șapte ori?“

22. Iisus însă i-a zis „Nu-ți zic să ierți până de șapte ori, ci până de șaptezeci de ori câte șapte.

23. De aceea împărăția cerurilor este asemenea unui împărat, care a voit să se socotească cu slugile sale.

24. Dar când a început el a se socoti, i s'a adus unul, care-i datora zece mii de talanți;

25. și neavând acela cu ce plăti, a poruncit domnul lui să-l vândă pe el, pe femeea lui, pe copiii lui și toate câte avea și să plătească.

26. Căzând însă sluga aceea, i se închina, zicând: Stăpâne, mai îngăduște-mă, că-ți voi plăti tot!

27. Și milostivindu-se stăpânul slugii aceleia, i-a dat drumul și i-a iertat și datoria.

16. Deut. 17, 6. Ioan, 8, 17. Evr. 10, 28.

17. 2 Tes. 3, 6, 14.

18. Mat. 16, 19, Ioan, 20, 23.

19. I. Ioan 3, 22; 5, 14.

20. Luc. 24, 15.

21. Luc. 17, 3-4.

22. Mat. 6, 14. Marc. 11, 25-26. Colos. 3, 13.

23. 4 Reg. 4, 1.

28. Dar ieșind sluga aceea, a găsit pe unul din tovarășii săi, care-i datora o sută de dinari. Apucându-l pe acela, îl gătuea, zicând: dă-mi ce-mi ești dator!

29. Căzând însă sluga aceea la picioarele lui, îl ruga zicând: mai îngăduște-mă, și-ți voi plăti.

30. Dar acela n'a vrut, ci s'a dus și l-a băgat în temniță până ce va plăti datoria.

31. Tovarășii lui însă văzând celece s'au petrecut, s'au întristat foarte tare și venind, au spus stăpânului lor toate cele petrecute.

32. Atunci stăpânul său chemându-l, i-a zis: slugă vicleană, toată datoria aceea ți-am iertat-o, pentrucă m'ai rugat.

33. Nu se cuvenea oare să miluești și tu pe tovarășul tău, precum și eu te-am miluit pe tine?

34. Și mâniindu-se stăpânul lui, l-a dat muncitorilor, până va plăti toată datoria.

35. Așa va face și Tatăl Meu cel ceresc cu voi, dacă fiecare din voi nu va ierta fratelui său din inimă greșalele lui".

CAPITOLUL 19.

*Desfacerea căsătoriei.
Binecuvântarea copiilor.
Bogăția și mântuirea.
Viața de veci ca răsplată
următorilor lui Hristos.*

Dupăce a sfârșit Iisus de rostit cuvintele acestea, a ieșit din Galileea și a venit în părțile Iudeei dedincolo de Iordan.

2. Și I-au urmat mulțime de oameni, iară El i-a vindecat acolo.

3. Atuncea s'au apropiat de Dânsul fariseii, ispitindu-L și zicându-I: „Se cade oare ca omul să-și lese femeia pentru orice pricină?”

4. Iar El răspunzind, le-a zis: „N'ați citit oare, că Făcătorul la început i-a făcut bărbat și femei

33. Iac. 2, 13.

35. Mat. 6, 12-15. Marc. 11, 25-26.

1. Marc. 10, 1. Ioan. 10, 40.

2. Mat. 12, 15.

3. Marc. 10, 2.

4. Fac. 1, 27; 5, 2. Mal. 2, 14. Marc. 10, 6.

5. și a zis: Pentru aceasta va lăsa omul pe tatăl și pe mama sa, se va lipi de femeea sa și vor fi amândoi un trup.

6. încât nu vor mai fi două trupuri, ci unul. Deci, ceea ce a unit Dumnezeu omul să nu despartă“.

7. El însă I-au zis: „De ce dară Moise a poruncit să se dea femeii carte de despărțenie și să o lese?“

8. Iară El le-a zis: „Moise, după învârtoșarea inimii voastre, v'a îngăduit să vă lăsați femeile voastre, dar la început n'a fost așa.“

9. Eu însă vă zic, că celce-și lasă femeea sa, fără pricină de desfrânare, și se căsătorește cu alta, face desfrânare. De-asemena și celce se căsătorește cu cea lăsată, face desfrânare“.

10. Atunci au zis către Dânsul ucenicii Lui: „Dacă așa este pricina

bărbatului cu femeea, nu e de folos a se căsători“.

11. Iar El le-a zis: „Nu cuprind toți cuvântul acesta, ci numai aceia, cărorora li e dat.“

12. Căci sunt fameni, care din pântecetele mamei lor s'au născut așa; sunt fameni, care s'au scopit de oameni; și sunt fameni, cari singuri s'au făcut fameni pentru împărăția cerurilor. Cine poate cuprinde să cuprindă“.

13. Atuncea au fost aduși la Dânsul copiii, ca să-și pue mâinile peste dânșii și să se roage pentru ei. Dar ucenicii i-au certat.

14. Iisus însă li-a zis: «Lăsați copiii și nu-i opriți să vie la Mine, căci a unora ca aceștia este împărăția cerurilor“.

15. Și punându-și mâinile peste ei, S'a dus de acolo.

16. Atunci iată s'a apropiat cineva și i-a zis:

5. Fac. 2, 24. I Corint. 6, 16.
6. Marc. 10, 9
7. Deut. 24, 1. Mat. 5, 31.
8. Marc. 10, 5.
9. Luc. 16, 18.
10. Pild. 21, 19. I. Corint. 7, 32.

11. I Corint. 7, 2-9.
12. Is. 56, 3.
13. Marc. 10, 13. Luc. 18, 15.
14. Mat. 13, 3.
15. Marc. 10, 16.
16. Luc. 10, 25; 18, 18.

«Invățătorule bune, ce bine să fac, ca să am viață veșnică?»

17. Iar El i-a zis: „Ce mă numești bun? Nimenia nu e bun decât numai singur Dumnezeu. De voești însă să intri în viața veșnică, păzește poruncile“.

18. Zisu-I-a acela: „Care?“ Și Iisus a zis: „Să nu ucizi, să nu faci desfrânare, să nu furi, să nu fii martor mincinos;

19. cinstește pe tatăl tău și pe mama ta și să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși“.

20. Zis-a tânărul către El: „Toate acestea le-am păzit din tinereța mea. Ce-mi mai lipsește?“

21. Iar Iisus i-a zis: „De voești să fii desăvârșit, du-te, vinde averile tale și le dă săracilor și vei avea comoară în cer. Apoi vină de-Mi urmează Mie“.

22. Tânărul însă auzind cuvântul acesta, s'a dus întristat, pentru că avea avuții multe.

23. Atunci Iisus a zis către ucenicii Săi: „Adevărul vă grăesc, că cu anevoe va intra bogatul întru împărăția cerurilor.

24. Ba vă mai spun, că mai lesne e să treacă cămila prin urechile acului, decât să intre bogatul întru împărăția lui Dumnezeu“.

25. Auzind aceasta ucenicii Lui, s'au mirat foarte tare și au zis: „Cine dară poate să se mântuească?“

26. Iar Iisus privindu-i, le-a zis: „La oameni aceasta e cu neputință, iar la Dumnezeu toate sunt cu putință“.

27. Atuncia răspunzând Petru, a zis către Dânsul: «Iată noi am lăsat toate și Ți-am urmat Ție. Ce va fi oare cu noi?»

17. Marc. 10, 18. Iac. 1, 17.

18. Es. 20, 13-16. Deut. 5, 17-20. Marc. 10, 19.

19. Es. 20, 12. Luc. 18, 20.

20. Marc. 10, 20. Luc. 18, 21.

21. Mat. 6, 20. Fapt. 2, 45.

22. Ps. 61, 11. Luc. 18, 23.

23. Marc. 10, 23-24.

24. Luc. 6, 24.

25. Marc. 10, 26.

26. Fac. 18, 14. Iov. 42, 2. Ier. 32, 17. Luc. 1, 37; 18, 27.

27. Deut. 33, 9. Marc. 10, 28.

28. Iar Iisus le-a zis: „Adevărul vă grăesc, că la nașterea a doua a făpturii, când Fiul Omului va șede pe scaunul slavei Sale, atuncea și voi, ceice Mi-ați urmat Mie, veți șede pe douăsprezece scaune, judecând cele douăsprezece seminții ale lui Israel;

29. și tot cel care a lăsat case, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă sau soție, sau copii, sau țarine pentru numele Meu, va primi însutit și va moșteni viața veșnică.

30. Însă mulți din cei dintâi vor fi pe urmă și din cei de pe urmă întâiu“.

CAPITOLUL 20.

Pilda cu lucrătorii viei. A treia vestire a patimilor. Fiii lui Zevedeu cer în-tâetate. Vindecarea a doi orbi.

Căci împărăția cerurilor este asemenea unui gospodar, care a eșit disdedimineață să

năimească lucrători pentru via sa;

2. și învoindu-se cu lucrătorii cu câte un dinar pe zi, i-a trimis în via sa.

3. Ieșind apoi în ceasul al treilea, și văzând pe alții șezând în târg fără lucru,

4. le-a zis și acelor: mergeți și voi în via mea și vă voi da ce va fi drept, iară ei s'au dus.

5. Ieșind iarăși în ceasul al șaselea și al noulea, a făcut la fel.

6. Iar prin ceasul al unsprezecelea ieșind, a găsit pe alții stând fără lucru, și le-a zis lor: de ce ați stat aicea toată ziua degeaba?

7. Iar ei i-au zis: nimenea nu ne-a năimit. Zis-a lor: mergeți și voi în via mea, și ce va fi cu dreptul, veți primi!

8. Iar dacă s'a făcut seară, stăpânul viei a zis către iconomul său: chiamă lucrătorii și le plătește, începând cu cei de pe urmă până la cei dintâi.

28. Luc. 22, 28-30.

29. Marc. 10, 29-30.

30. Mat. 20, 16. Luc. 13, 30.

1. Mat. 21, 33.

8 Apoc. 22, 12.

9. Și venind cci din ceasul al unsprezecelea, au luat câte un dinar.

10. Apoi venind și cci dintâiu, socoteau că vor lua mai mult. Dar au luat și ei tot câte un dinar.

11. Iar dacă au luat, au început să cârtească împotriva stăpânului casei, zicând:

12. acești din urmă au lucrat numai un ceas și i-ai făcut întocmai cu noi, ceice am dus greul zilei și căldura.

13. El însă răspunzând, a zis unuia dintr'înșii: prietene, nu-ți fac strâmbătate! Au nu cu un dinar te-ai tocmît cu mine?

14. Ia-ți al tău și du-te, căci voesc să dau și acestui de pe urmă ca și ție.

15. Nu mi-e oare îngăduit să fac cu ale mele ce voesc? Sau poate ochiul tău e pizmătareț, pentrucă eu sunt bun?

16. Așa vor fi cei de pe urmă întâiu și cei din-

tâiu pe urmă, căci mulți sunt chemați, dar puțini aleși“.

17. Apoi când mergea Iisus la Ierusalim, a luat pe cale pe cei doisprezece ucenici ai Săi deosebi și le-a zis:

18. „Iată ne suim la Ierusalim și Fiul Omului se va da căpeteniilor preoților și cărturarilor și-L vor osândi la moarte.

19. Apoi îl vor da păgânilor ca să-L batjocoarească, să-L bată și să-L răstignească, dar a treia zi va învia“.

20. Atunci s'a apropiat de El mama fiilor lui Zevedeu cu fiii săi, închinându-se și cerând ceva dela Dânsul.

21. Iară El i-a zis: „Ce voești?“ Răspuns-a ea: „Zi ca acești doi fii ai mei să șadă unul de-a dreapta Ta și altul de-a stânga Ta întru împărăția Ta!“

22. Iisus însă răspunzând, a zis: „Nu știți ce cereți! Puteți să beți

16. Mat. 19, 30; 22, 14. Marc. 10, 31. Luc. 13, 30.

17. Luc. 18, 31.

18. Mat. 16, 21. Luc. 18. 32.

19. Ioan, 18, 28: 19. 1.

20. Marc. 10, 35.

21. Marc. 10, 36.

22. Marc. 14, 35.

păharul, pe care voi să-l beau Eu, și cu botezul, cu care mă botez Eu, să vă botezați?" Și ei au zis: „Putem!”

23. Zis-a lor Iisus: „Păharul Meu veți bea și cu botezul cu care Mă voi boteza Eu, vă veți boteza, iar a ședei de adreapta Mea, sau deastânga Mea, nu-Mi este îngăduit să dau decât celor ce li s'a rânduit de Tatăl Meu”.

24. Auzind acestea cei zece ucenici, s'au mâniat pe cei doi frați.

25. Iar Iisus chemându-i, a zis: „Știți că domnitorii popoarelor domnesc peste dânsele și cei mari le stăpânesc.

26. Intre voi însă să nu fie așa: ci care dintre voi va vrea să fie mai mare, să vă fie slugă;

27. și cel ce va vrea să fie între voi întâiu, slugă să vă fie;

28. precum și Fiul O-

mului n'a venit ca să I se slujească, ci ca să slujească și să-și dea sufletul Său pentru răscumpărarea multora».

29. Plecând apoi ei din Erihon, a urmat după El popor mult.

30. Și iată doi orbi, care ședeau lângă cale, auzind că trece Iisus pe acolo, au strigat, zicând: „Miluește-ne Doamne, Fiul lui David!”

31. Poporul însă îi certa ca să tacă; iar ei strigau și mai tare, zicând: „Miluește-ne Doamne, Fiul lui David!”

32. Atunci oprindu-se Iisus, i-a chemat și a zis: „Ce voiți să vă fac?”

33. Iar ei I-au zis: „Doamne, să ni se deschidă ochii!”

34. Și milostivindu-se Iisus, S'a atins de ochii lor, și îndată au văzut cu ochii lor și au urmat după Dânsul.

23. Luc. 12, 50.

25. Marc. 10, 41-42. Luc. 22, 24-25.

26. Mat. 23, 11. I Petr. 5, 3.

27. Marc. 10, 44.

28. Is. 53, 11. Dan. 9, 24. Marc. 10, 45. Tit, 2, 14.

29. Marc. 10, 46.

30. Luc. 18, 35.

31. Marc. 10, 48.

32. Luc. 18, 40.

33. Ecl. 11, 7. Marc. 10, 51.

34. Marc. 10, 52. Luc. 18, 43.

CAPITOLUL 21.

Intrarea în Ierusalim. Izgonirea negustorilor din biserică. Smochinul neroditor. De unde era botezul lui Ioan? Pilda cu via și cu lucrătorii.

Iară dacă s'au apropiat de Ierusalim și au sosit în Vitfaghi, lângă Muntele Măslinilor, a trimis Iisus doi ucenici,

2. zicându-le: „Mergeți în satul dinaintea voastră și îndată veți găsi o asină legată și cu ea un mânz: deslegându-o, aduceți-o la Mine.

3. Și de va zice cineva ceva, spuneți-i, că acestea trebuiesc Domnului, și le va trimite numaidecât“.

4. Iară acestea toate s'au făcut, ca să se plinească ceea ce s'a spus prin prorocul, care zice:

5. „Spuneți ficei Sionului: iată împăratul tău vine la tine blând și că-

lare pe asină, pe mânz, fiul celei de sub jug“.

6. Mergând deci ucenicii, au făcut cum le poruncise Iisus:

7. au adus asina și mânzul și și-au pus pe ele hainele lor, iară Iisus a șezut pe dânsese.

8. Foarte mulți din popor așterneau pe cale hainele lor, iar alții tăeau ramuri din copaci și le așterneau pe cale.

9. Iar gloatele care mergeau înainte și care veneau în urmă, strigau și ziceau: „Osana Fiul lui David! Binecuvântat fie Celce vine în numele Domnului! Osana întru cei de sus!“

10. Și când a intrat El în Ierusalim, s'a mișcat toată cetatea, zicând: „Cine este Acesta?“

11. Iar gloatele răspundeau: „Acesta este Iisus, Prorocul cel din Nazaretul Galileei“.

12. După aceea intrând

1. Zah. 14, 4. Ioan, 12, 12.
2. Luc. 19, 30.
3. Marc. 11, 3.
5. Is. 62, 11. Zah. 9, 9.
Ioan, 12, 15.
6. Marc. 11, 4-6. Luc. 19, 32.

7. 4 Reg. 9, 13. Marc. 11, 7.
8. Lev. 23, 40. Luc. 19, 36.
9. Ps. 117, 26. Ioan, 12, 13.
10. Ioan, 2, 13.
11. Luc. 7, 16.
12. Deut. 14, 25. Luc. 19, 45.

Iisus în biserica lui Dumnezeu, a izgonit pe toți ceice vindeau și cumpărau în biserică, a răsturnat mesele zarafilor și scaunele celor ce vindeau porumbei.

13. Și le-a zis: „Scris este: casa Mea, casă de rugăciune se va numi, iar voi ați făcut-o peșteră de tâlhari“.

14. Atuncea au venit la Dânsul în biserică orbi și șchiopi, și i-a vindecat.

15. Văzând însă căpeteniile preoților și cărturarilor minunile ce făcea El și copiii strigând în biserică și zicând: „Osana Fiul lui David!“ S'au mâniat.

16. Și I-au zis: „Auzi ce zic aceștia?“ Iară Iisus le-a răspuns: „Da! Dar oare niciodată n'ați citit, că din gura pruncilor și a copiilor de țită ai scos laudă?“

17. Și lăsându-i, a eșit afară din cetate, în Vitania, și a mas acolo.

18. Iară adoua zi, când

se întorcea în cetate, a flămânzit.

19. Și văzând un smochin lângă drum, s'a apropiat de el, dar negăsind într'insul nimica, decât numai frunze, a zis către dânsul: „Deacum în veac să nu se mai facă rod în tine!“ Și îndată s'a uscat smochinul.

20. Văzând aceasta ucenicii, s'au mirat și au zis: „Cum de s'a uscat smochinul așa de repede?“

21. Iisus însă a răspuns și le-a zis: „Adevărul vă grăesc: de veți avea credință și de nu vă veți îndoi, veți face nu numai ceea ce s'a făcut cu smochinul, ci și muntelui acestuia de-i veți zice: ridică-te și te aruncă în mare, se va face așa;

22. și toate câte veți cere în rugăciunea voastră cu credință veți primi“.

23. Iar dacă a venit în biserică, s'au apropiat de El căpeteniile preoți-

13. Is. 56, 7. Ier 7, 11. Ioan, 2, 16.

14. Is. 35, 5.

15. Marc 11, 18.

16. Ps. 8, 3.

17. Marc. 11, 11.

21. Mat. 17, 20. Luc. 17, 6. Tac. 1, 6.

22. Mat. 7, 7. Ioan, 14, 13. 1 Ioan, 3, 22.

23. Marc. 11, 27.

lor și bătrânii poporului, când învăța, și au zis:

„Cu ce putere faci acestea? Și cine Ți-a dat Ție puterea aceasta?”

24. Iară Iisus răspunzând, le-a zis. „Am să vă întreb și Eu un lucru, și de mi-l veți spune, vă voi spune și Eu cu ce putere fac acestea:

25. Botezul lui Ioan de unde a fost: din cer sau dela oameni?” Ei însă cugetau în sine: „De vom zice: din cer, ne va zice: Pentruce dară n'ați crezut în el?”

26. Iară de vom zice: dela oameni, ne temem de popor, că toți au pe Ioan ca pe un proroc“.

27. Și răspunzând lui Iisus, au zis: „Nu știm“. Atuncea și El le-a zis: „Nici Eu nu vă voi spune cu ce putere fac acestea.

28. Dar ce vi se pare vouă? Un om avea doi feciori; și mergând la cel dintâiu, a zis: fiule,

mergi de lucrează azi în via mea!

29. Iară el răspunzând, a zis: nu voesc; dar mai pe urmă căindu-se, s'a dus.

30. Ducându-se apoi tatăl acela la al doilea fecior, i-a zis același lucru și acela răspunzând, a zis: eu mă duc, domnule, dar nu s'a dus.

31. Care din doi a făcut voea tatălui său?“ Răspuns-au: „Cel dintâiu“. Zis-a lor Iisus: „Adevărul vă grăesc, că vameșii și păcătoasele intră înaintea voastră în împărăția lui Dumnezeu.

32. Căci a venit la voi Ioan pe calea sfințeniei și n'ați crezut într'însul, iar vameșii și păcătoasele au crezut într'însul. Voi însă nici după ce ați văzut acestea, nu v'ați căit, ca să credeți în el.

33. Ascultați altă pildă: a fost odată un gospodar, care a sădit vie, a îngrădit-o cu gard, a

24. Luc. 20, 3.

25. Marc. 11, 30.

26. Luc. 20, 6.

27. Marc. 11, 33. Luc. 20,

7-8.

30. Iez. 33, 31.

31. Luc. 3, 12.

32. Mat. 3, 1-13. Luc. 3, 12.

33. Ps. 9, 9. Cânt. 3, 11.

Is. 5, 1-7. Marc. 12, 1. Luc.

20, 9.

săpat într'insa teasc, a zidit turn, a dat-o lucrătorilor și s'a dus departe.

34. Iară când s'a apropiat vremea roadelor, a trimis omul acela pe slugile sale la lucrători să ia roadele ei.

35. Lucrătorii însă prinzind pe slugile lui, pe unul l-au bătut, pe altul l-au omorât, iar pe altul l-au ucis cu pietre.

36. Și iarăși a trimis el pe alte slugi, mai multe decât cele dintâiu, dar le-au făcut asemenea.

37. Iar mai pe urmă a trimis la dânșii pe fiul său, zicând: se vor rușina de fiul meu.

38. Însă lucrătorii văzând pe fiul, au zis unii către alții: acesta-i moștenitorul, hai să-l omorâm și să stăpânim moștenirea lui.

39. Și apucându-l, l-au scos afară din vie și l-au omorât.

40. Deci, când va veni stăpânul viei, ce va face lucrătorilor acestora?"

41. Și i-au răspuns: „Pe cei răi, rău îi va pierde, iară via o va da altor lucrători, care-i vor da roadele ei la vreme“.

42. Zisu-le-a Iisus iarăși: „Au doară niciodată n'ați citit în Scriptură: piatra pe care au nescotit-o ziditorii, a ajuns să fie pusă în capul unghiului; dela domnul s'a făcut aceasta și lucrul acesta este minunat în ochii noștri.

43. Deaceea vă spun, că se va lua dela voi împărăția lui Dumnezeu și se va da neamului, care va aduce roadele ei.

44. Celce va cădea pe piatra aceasta, se va sfărâma și peste care va cădea ea, pe acela îl va zdrobi“.

45. Și auzind pildele Lui, căpeteniile preoților

34. Cânt. 8, 11. Luc. 20, 10.
 35. Neem. 9, 26. Ier. 37, 15. Luc. 20, 10. Evr. 11, 35.
 37. Luc. 20, 13.
 38. Ps. 2, 2. Luc. 20, 14. Ioan, 11, 53.
 39. Luc. 20, 15; 22, 54. Ioan, 18, 12.
 40. Luc. 20, 15.

41. Luc. 21, 24.
 42. Ps. 117, 22. Is. 28, 16. Marc. 12, 10. Luc. 20, 17. Fapt. 4, 11. I Petr. 2, 6.
 44. Is. 8, 14; 60, 12. Dan. 2, 44. Zah. 12, 3. Luc. 20, 18. Rom. 9, 33.
 45. Marc. 12, 12.

și fariseii au înțeles, că de dânșii grăește.

46. Și căutau să-L prindă, dar se temeau de popor, pentrucă îl socoteau ca proroc.

CAPITOLUL 22.

*Cei chemați la nuntă.
Pilda cu banul dajdiei.
Despre învierea morților.*

Care poruncă e mai mare? Al cui fiu este Hristos?

Incepând Iisus iarăși să le grăească în pilde, a zis:

2. „Impărăția cerurilor se aseamănă cu un împărat, care a făcut nuntă fiului său;

3. și a trimis slugile sale să poștească pe cei chemați la nuntă, dar aceștia n'au voit să vină.

4. Trimis-a iarăși împăratul alte slugi, zicând: „Spuneți celor chemați: iată am gătit prânzul meu; viței mei și cele îngrășate ale mele s'au

junghiat și toate-s gata; veniți la nuntă!”

5. Ei însă nehuând în samă această poftire, s'au dus: unul la țarina sa, unul la neguțătoria sa.

6. iar ceilalți prinzând pe slugile lui, le-au bătut și le-au ucis.

7. Auzind de aceasta împăratul, s'a mâniat și trimițind oștirile sale, a pierdut pe ucigașii aceia și cetatea lor au ars-o.

8. Apoi a zis slugilor sale: „Iată ospățul de nuntă este gata, iar cei chemați n'au fost vrednici de el.

9. Duceți-vă dară pela răspântiile drumurilor și pe câți veți găsi, chemați-i la nuntă”.

10. Și ieșind slugile acelea pela răspântii, au adunat pe toți câți au găsit, răi și buni; și s'a umplut ospățul nunții de oaspeți.

11. Dar intrând împăratul să vadă pe ceice ședeau la masă, a văzut

46. Ioan. 6, 14; 7, 40.

2. Luc. 14, 16.

3. Pild. 9, 3-5 Luc. 14, 17.

4. Mat. 21, 36.

5. Luc. 14, 17-20.

6. Mat. 21, 35.

7. Luc. 14, 21.

8. Mat. 10, 11-13.

9. Luc. 14, 21.

11. 2 Corint. 5, 3. Apoc. 16, 15.

acolo un om, care nu era îmbrăcat cu haine de nuntă,

12. și i-a zis: „Prietene, cum ai intrat aicea, neavând haină de nuntă?” El însă tăcea.

13. Atuncea a zis împăratul celor ce slujeau: „Legându-i mâinile și picioarele, luați-l și-l aruncați în întunericul cel mai dinafară: acolo va fi plâns și scrâșnire de dinți.

14. Căci mulți sunt chemați, dar puțini aleși“.

15. Atuncea fariseii s'au dus și s'au sfătuit, cum L-ar prinde în vorbă.

16. De aceea au trimis la El pe ucenicii lor împreună cu irodianii, cari i-au zis: „Invățătorule, știm că ești drept și cu adevărat înveți calea lui Dumnezeu și nu Ți pasă de nimeni, căci nu cauți la fața oamenilor.

17. Deci spune nouă, ce

ți se pare: se cade a plăti bir chesarului, sau nu?”

18. Iisus însă cunoscând vicleșugul lor, a zis: „Ce mă ispitiți fățarnicilor? Arătați-Mi bănul cu care se face plata birului!”

19. Și ei i-au adus un dinar.

20. El însă le-a zis: „Al cui este chipul și scrisoarea de pe el?”

21. Răspunsu-I-au: „Ale chesarului“. Atunci Iisus le-a zis: „Dați dară pe cele ce sunt ale chesarului, chesarului și pe cele ce sunt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu“.

22. Și auzind ei aceasta, s'au mirat și lăsându-L, s'au dus.

23. Tot în ziua aceea au venit la Dânsul saducheii, care zic că nu este înviere, și L-au întrebat, zicând:

24. „Invățătorule, Moise a zis: de va muri cineva neavând copii, să ia fratele său pe femeia

13. Luc. 13, 28

14. Marc. 10, 31.

15. Marc. 12, 13.

16. Marc. 12, 14.

17. Marc. 12, 14.

19. Marc. 12, 15.

21. Marc. 12, 16-17.

23. Luc. 20, 27. Fapt. 23, 8.

24. Deut. 25, 5. Marc. 12,

19. Luc. 20, 28.

lui și să ridice urmași fratelui său.

25. Au fost însă la noi șapte frați și însurându-se cel dintâiu, a murit și, neavând copii, a lăsat pe femeea sa fratelui său.

26. Asemenea s'a întâmplat și cu al doilea și cu al treilea până la al șaptelea.

27. Iară mai pe urmă de toți a murit și femeea.

28. Deci la înviere căruia din cei șapte va fi ea femeie, căci toți au avut-o?"

29. Iisus însă răspunzând, li-a zis: „Vă rătăciți, neștiind scripturile, nici puterea lui Dumnezeu.

30. Căci la înviere nici bărbații nu se însoară, nici femeile nu se mărită, ci vor fi ca îngerii lui Dumnezeu din ceruri.

31. Dară despre învierea morților n'ați citit oare ceace vi s'a zis de la Dumnezeu:

25. Luc. 20, 29.

31. Marc. 12, 21-26. Luc. 20, 30-36.

32. Es. 3, 6. Marc. 12, 26-27.

33. Mat. 7, 28. Luc. 20, 39.

36. Marc. 12, 28-29.

32. Eu sunt Dumnezeul lui Avraam și Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacov? Dumnezeu însă nu este Dumnezeul morților, ci al viilor“.

33. Auzind gloatele, se mirau de învățătura lui.

34. Fariseii însă, auzind că a astupat gura saducheilor, s'au adunat împreună,

35. și unul din ei, care era om de legi, ispitindu-L, L-a întrebat și a zis;

36. „Învățătorule, care poruncă este mai mare în lege?"

37. Iară Iisus i-a zis; „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău și din tot cugetul tău;

38. aceasta este întâia și cea mai mare poruncă.

39. Iar a doua, asemenea acesteea, este; să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți.

37. Deut. 6, 5; 10, 12. Mih. 6, 8. Marc. 12, 30. Luc. 10, 27.

38. Marc. 12, 30.

39. Lev. 19, 18. Luc. 10, 27.

40. Aceste două porunci cuprind toată legea și prorocii“.

41. Iar când s'au adunat fariseii, Iisus i-a întrebat, zicând:

42. „Ce socotiți voi de Hristos: al cui fiu este El?“ Și ei i-au răspuns: „Al lui David“.

43. Zis-a Iisus către ei: „Cum dară David, cu Duhul, îl numește Domn, zicând:

44. zis-a Domnul Domnului meu: șezi de-a dreapta Mea, până voi pune pe vrăjmașii tăi așternut picioarelor Tale?

45. Deci, dacă David îl numește pe El Domn, atunci cum este Fiul lui?“

46. Și nimenea nu i-a putut răspunde nici un cuvânt. Și din ziua aceea nimenea n'a mai îndrăznit să-L întrebe.

CAPITOLUL 23.

Iisus mustră pe farisei,

jelește Ierusalimul și-i vestește dărâmarea

A tunci Iisus a grăit gloatelor și ucenicilor Săi și a zis:

2. „Pe scaunul lui Moise s'au așezat cărturarilor și fariseii.

3. Deci, toate câte vă vor zice să păziți, păziți și faceți, iară după faptele lor nu faceți, căci ei zic, dară nu fac.

4. Leagă sarcini grele și cu anevoie de purtat și le pun pe umerii oamenilor, iară ei nici cu degetul nu vor să le miște.

5. Toate faptele lor le fac, ca să fie văzute de oameni; își fac filacterii late și-și pun la haine ceprazuri lungi;

6. iubesc locurile cele dintâi la ospete și scaunele cele mai de sus în sinagogi.

7. Și să li se închine toți oamenii pe ulițe și

40. Mat. 7, 12. Marc. 12, 31.

41. Luc. 20, 41.

43. Marc. 12, 36.

44. Ps. 109, 1. Luc. 20, 42. Fapt. 2, 34. Evr. 1, 13.

45. Luc. 20, 41.

46. Marc. 12, 34. Luc. 14, 6; 20, 40.

3. Rom. 2, 19.

4. Luc. 11, 46. Fapt. 15, 10.

5. Numer. 15, 38. Deut. 22,

11. Marc. 12, 38.

6. Luc. 11, 43.

7. Marc. 12, 38.

să le zică: Invățătorule, învățătorule!

8. Voi însă să nu vă numiți învățători, căci Invățătorul vostru este unul singur — Hristos, iar voi toți sunteți frați.

9. Nici tată al vostru să nu numiți pe nimenea pe pământ, căci aveți numai un singur Tată, care este în ceruri.

10. Nici povățuitori să nu vă numiți, căci Povățuitorul vostru este unul singur — Hristos.

11. Cel mai mare dintre voi să vă fie slugă.

12. Căci celce se va înălța pe sine, acela se va smeri, iar cel ce se va smeri pe sine, acela se va înălța.

13. Dar vai vouă cărturari și farisei fățarnici, că închideți oamenilor împărăția cerurilor, căci voi nu intrați și nici pe ceice vor să intre nu-i lăsați!

14. Vai vouă cărturari și farisei fățarnici, că

mâncați casele văduvilor și cu fățarnicie vă rugați îndelung: deaceea mai mare osândă veți lua!

15. Vai vouă cărturari și farisei fățarnici, că cutreierați marea și uscatul ca să faceți un prozelit și dacă îl dobândiți, îl faceți fiu al gheenei indoit ca voi!

16. Vai vouă povățuitori orbi, care ziceți, că de se va jura cineva pe biserică, nu e nimica; iară de se va jura cineva pe aurul bisericii, e vinovat.

17. Nebuni și orbi, ce e mai mare? aurul, sau biserica care sfințește aurul?

18. Și iarăși: de se va jura cineva pe altar, nu e nimica, iar de se va jura cineva pe darul de pe el, e vinovat.

19. Nebuni și orbi, ce este mai mare: darul, sau altarul care sfințește darul?

20. Deci, celce se jură

8. Iac. 3, 1. 1 Corint. 3, 4-7.

9. Mal. 1, 6; 2, 10. Efes. 3, 14.

11. Mat. 20, 26.

12. Iov. 22, 29. Pild. 29, 23. Luc. 14, 11.

13. Luc. 11., 52.

14. Marc. 12, 40.

16. Mat. 5, 33; 15, 14; 23, 24

17. 1 Petr. 1, 18.

19. Eș. 29, 37. 1 Petr. 1, 18.

pe altar, se jură pe el și pe toate câte sunt pe el;

21. și celce se jură pe biserică, se jură pe ea și pe Celce locuește într'însa,

22. și celce se jură pe cer, se jură pe scaunul lui Dumnezeu și pe Celce șade pe dânsul.

23. Vai vouă cărturari și farisei fățarnici, că dați zeciuială din mintă, din mărar și din chimen și nesocotiți cele mai de samă ale legii: dreptatea, mila și credința. Acestea trebuia să le faceți și pe acelea să nu le lăsați!

24. Povățuitori orbi, cari strecurați țințarul și înghițiți cămila!

25. Vai vouă cărturari și farisei fățarnici, că curățiți partea cea dedin afară a paharului și a blidului, iar pe dinăuntru sunt pline de răpire și de nedreptate!

26. Fariseile oarbe, curăță mai întâi partea cea dinăuntru a paharului și

a blidului, ca să fie curată și cea din afară!

27. Vai vouă cărturari și farisei fățarnici, că vă asemănați mormintelor văruite, care pe din afară se par frumoase, iară înăuntru sunt pline de oase de morți și de toată necurătenia!

28. Așa și voi, pedinafară păreți oamenilor că sunteți drepti, iar înăuntru sunteți plini de fățarnicie și de nelegiuire!

29. Vai vouă cărturari și farisei fățarnici, că zidiți mormintele prorocilor și împodobiți gropile dreptilor,

30. și ziceți: de am fi fost în zilele părinților noștri, n'am fi fost părtași cu dânsii la vărsarea sângelui prorocilor.

31. Drept aceea înși-vă mărturisiți de voi, că sunteți fiii celorce au ucis pe proroci.

32. Și impliniți și voi măsura părinților voștri.

21. 3 Reg. 8, 13. Ps. 25, 8; 131, 14.

22. Ps. 10, 4. Mat. 5, 34. Fapt. 7, 49.

23. Osie, 6, 6. Mih. 6, 8. Mat. 9, 13.

25. Marc. 7, 3. Luc. 11, 39.

26. Luc. 11, 41. Tit. 1, 15.

27. Luc. 11, 14. Fapt. 23, 3.

31. Luc. 11, 39-49

32. Fac. 15, 15. 1 Tes. 2, 16.

33. Șerpi, pui de vipere, cum veți scăpa de osânda gheenei?

34. De aceea, iată Eu trimit la voi proroci, înțelepți și cărturari, și pe unii din ei îi veți ucide și-i veți răstigni și pe alții din ei îi veți bate în sinagogile voastre și-i veți alunga din cetate în cetate,

35. ca să vină asupra voastră tot sângele drept, care s'a vărsat pe pământ, de la sângele lui Avel celui drept până la sângele lui Zaharia, fiul lui Varahia, pe care l-ați ucis între biserică și altar.

36. Adevărul vă grăesc: toate acestea vor veni peste neamul acesta.

37. Ierusalime, Ierusalime, celce omori pe proroci și ucizi cu pietre pe cei trimiși la tine, de câte ori am vrut să adun pe fiii tăi, cum își adună

găina puii sub aripi, dar nu ați vrut!

38. Iată vi se lasă casa voastră pustie, căci vă spun: deacum nu mă veți mai vedea până nu veți striga: binecuvântat fie celce vine întru numele Domnului».

CAPITOLUL 24.

Dărâmarea Ierusalimului. Sfârșitul lumii și a doua venire a lui Hristos. Semnele lor.

După ce a ieșit Iisus și a plecat dela biserică, s'au apropiat ucenicii Lui să-I arate zidurile bisericii.

2. Iar Iisus le-a zis: „Vedeți toate acestea? Adevărul vă grăesc: nu va rămânea aicea piatră pe piatră care să nu se răsipească!”

3. Apoi când ședea El pe muntele Elionului, s'au apropiat de Dânsul ucenicii Lui deosebi și au zis: «Spune nouă când

33. Mat. 3, 7; 12, 34.

34. 2 Paralip. 36, 15. Luc. 11, 49. Fapt. 5, 10.

35. Fac. 4, 8. 1 Ioan, 3, 12. Apoc. 18, 24.

37. Deut. 32, 11. Ps. 16, 8; 90, 4. Luc. 13, 34.

38. 3 Reg. 9, 7. Luc. 13, 35.

39. Ps. 117, 26. Ioan, 12, 13.

1. Marc. 13, 1. Luc. 21, 5.

2. 3 Reg. 9, 7. Ier. 26, 18.

Mih. 3, 12. Luc. 19, 44.

3. Marc. 13, 3.

au să fie acestea și care e semnul venirii Tale și al sfârșitului veacului?»

4. Și răspunzând Iisus, le-a zis: «Păziți-vă să nu vă înșele cineva;

5. Căci mulți vor veni sub numele Meu și vor zice: eu sunt Hristosul, și pe mulți vor înșela.

6. Deasemenea veți auzi de războaie și vești de războaie. Căutați să nu vă spăimântați, căci trebuie să fie toate acestea; dar nu va fi acela sfârșitul.

7. Căci se va scula popor peste popor și împărăție peste împărăție și vor fi: foamete, și ciume, și cutremure pe alocurea.

8. Dar toate acestea sunt numai începutul durerilor.

9. Atunci vă vor da la chinuri și vă vor ucide și veți fi urâți de toate po-

poarele pentru numele Meu.

10. Atunci se vor sminți mulți și se vor ucide unul pe altul și se vor urî unul pe altul.

11. Atuncea mulți proroci mincinoși se vor scula și vor amăgi pe mulți.

12. Și din pricina înmulțirii fărădelegilor, în mulți se va răci dragostea.

13. Dar cel ce va răbda până în sfârșit, acela se va mântui.

14. Și se va propovedui această Evanghelie a Împărăției în toată lumea, spre mărturie la toate popoarele și atuncea va veni sfârșitul.

15. Deci, când veți vedea urâciunea pustiirii, de care s'a grăit prin prorocul Daniil, șezând în locul cel sfânt, — celce citește să înțeleagă, —

16. atunci cei din Iudeia să fugă la munți.

4. Luc. 21, 8. Efes. 5, 6.

5. Ier. 14, 14. Mat. 7, 22. Marc. 13, 6.

6. Ier. 4, 37; 5, 10. Marc. 13, 7.

7. Is. 19, 2. Agheu 2, 21. Luc. 21, 10.

8. Marc. 13, 8.

9. Mat. 10, 17. Ioan, 15, 20. Fapt. 4, 1-3. Apoc. 2, 10.

10. 2. Tim. 1, 15.

11. Marc. 13, 6.

13. Marc. 13, 13. Evr. 3,

6. Apoc. 2, 10.

14. Rom. 10, 18. Colos. 1, 6.

15. Dan. 9, 23; 12, 11. Marc. 13, 14. Luc. 21, 20.

16. Marc. 13, 14. Luc. 21, 21.

17. Celce va fi pe casă să nu se pogoare să ia ceva din casa sa

18. și cel din țarină să nu se întoarcă să-și ia hainele sale.

19. Vai însă de cele îngreunate și de cele ce vor alăpta în zilele acelea!

20. Rugați-vă însă ca să nu se întâmple fuga voastră iarna sau Sâmbăta.

21. Căci atuncea va fi strâmtorare mare, cum n'a mai fost dela începutul lumii până acum, și nici nu va mai fi.

22. Și de nu s'ar scurta zilele acelea, nici un om nu s'ar mântui. Dară pentru cei aleși, zilele acelea se vor scurta.

23. Atuncea de vă va zice cineva: iată Hristosul este aicea, sau acolo, — să nu credeți!

24. Căci se vor scula Hristoși mincinoși și vor arăta semne mari și minuni, ca să ademenească,

de s'ar putea, și pe cei aleși.

25. Iată v'am spus de mai 'nainte.

26. Deci, de vă vor zice: iată Hristosul este în pustie, — să nu eștiți, sau: iată este în camere tainice, — să nu credeți!

27. Căci după cum fulgerul iese dela răsărit și se arată până la apus, așa va fi și venirea Fiului Omului.

28. Căci unde va fi stârvul, acolo se vor aduna vulturii.

29. Inșă îndată după strâmtorarea din zilele acelea, soarele se va întuneca și luna nu-și va mai da lumina sa, și stelele vor cădea din cer, și puterile cerurilor se vor clăti.

30. Atunci se va arăta semnul Fiului Omului pe cer și atunci vor plânge toate semințiile pământului și vor vedea pe Fiul Omului venind pe norii

17-19. Marc. 13, 15-17. Luc. 17, 31; 23, 29.

20. Es. 16. 29. Marc. 13, 18.

21. Dan. 9, 26. Ioil 2, 2.

22. Is. 65, 8. Marc. 13, 20.

23. Marc. 13, 21.

24. Deut. 13, 1-3. Mat. 24, 5.

26. Marc. 13, 21-23.

27. Luc. 17, 24.

28. Iov. 39, 30. Avac. 1, 8. Luc. 17, 37.

29. Is. 13, 10. Ier. 15, 9. Amos. 5, 20. Luc. 21, 25. Apoc. 6, 12.

30. Dan. 7, 13. Zah. 12, 10. Marc. 13, 26. Apoc. 1, 7.

cerului cu putere și cu ceruri, ci numai Tatăl slavă mare. Meu singur.

31. Și va trimite îngerii Săi în glas de trâmbiță răsunătoare și vor aduna pe cei aleși ai Lui din cele patru vânturi, dela o margine a cerurilor până la cealaltă margine a lor.

32. Luați pildă dela smochin: când ramurile lui se moaie și încep să dea frunze, atunci știți că vara este aproape.

33. Tot așa și când veți vedea toate semnele acestea, să știți că Fiul Omului este aproape, la ușă.

34. Adevărul vă grăiesc: nu va trece neamul acesta, până vor fi toate acestea.

35. Cerul și pământul vor trece, iară cuvintele Mele nu vor trece fără să se împlinescă.

36. Însă de ziua și de ceasul acela nu știe nimenea, nici îngerii din

37. Cum a fost în zilele lui Noe, așa va fi și la venirea Fiului Omului:

38. căci precum în zilele cele de dinainte de potop, oamenii au mâncat, au băut, s'au însurat și s'au măritat până în ziua în care a intrat Noe în corabie,

39. și nu au știut nimic până a venit potopul și i-a pierdut pe toți, așa va fi și venirea Fiului Omului.

40. Atunci de vor fi doi în câmp, unul se va lua și altul se va lăsa;

41. de vor fi două la moară ca să macine, una se va lua și alta se va lăsa.

42. Priveghiați dară, că nu știți în care ceas va veni Domnul vostru.

43. Să știți însă aceea, că de ar cunoaște stăpânul casei în care ceas are să vie furul, ar pri-

31. Mat. 13, 41. 1 Tes. 4, 16.

32-34. Marc. 13, 28-30. Luc. 21, 29-32.

35. Is. 40, 8; 51, 6. Mat.

5, 18. 2 Petr. 3, 10.

36. Zah. 14, 7. Marc. 13, 32. Luc. 17, 20. Fapt. 1, 7.

37. Fac. 7, 7. Luc. 17, 26.

38. Fac. 6, 3-5. Luc. 17, 27.

39-41. Luc. 17, 30-36.

42-44. Mat. 25, 13. Macab. 13, 33-37.

veghea și n'ar lăsa să-i spargă casa.

44. De aceea și voi fiți gata, căci în ceasul în care nu gândiți, va veni Fiul Omului.

45. Cine este oare sluga credincioasă, pe care a pus-o stăpânul său peste slugile sale, ca să le dea hrană la vreme?

46. Ferice de sluga aceea, dacă întorcându-se stăpânul, o va găsi făcând așa.

47. Adevărul vă grădesc, peste toată averea sa o va pune.

48. Dacă însă sluga aceea fiind rea, va zice în inima sa: stăpânul meu va întârzia,

49. și va începe a bate pe tovarăși și a mânca și a bea cu bețivii,

50. Veni-va stăpânul slugii aceea în ziua, în care ea nu se așteaptă și în ceasul, în care nu se gândește,

51. și o va tăia din dregătorie și o va face părtaşă cu fățarnicii; acolo

va fi plâns și scrâșnire de dinți“.

CAPITOLUL 25.

*Pilda cu cele zece fecioare și cu talanții.
Judecata viitoare.*

Atuncea împărăția cerurilor se va asemăna cu zece fecioare, care luându-și candelarele lor, au eșit întru întâmpinarea mirelui.

2. Dintre acestea cinci erau înțelepte, iară cinci nebune.

3. Cele nebune luându-și candelarele lor, n'au luat cu sine untdelemn;

4. iară cele înțelepte împreună cu candelarele lor au luat și untdelemn în vasele lor.

5. Întârziind însă mirele, le-a prins pe toate somnul și au adormit.

6. Iar pe la miezul nopții s'a făcut strigare: iată mirele vine, ieșiți întru întâmpinarea lui!

7. Atunci s'au sculat toate fecioarele acelea și și-au tocmit candelarele lor.

45. Luc. 12. 42. Fapt 20. 28.

46-48. Luc. 12, 43-46.

50. Luc. 12, 46.

51. Mat. 8. 12; 13, 42. Luc. 12. 46.

1-5. 1 Tes. 5, 6.

6. Mat. 24, 31. 1 Tes. 4. 16.

7. Luc. 12, 35.

8. Cele nebune însă au zis către cele înțelepte: dați-ne din untdelemnul vostru, că se sting candelele noastre.

9. Iară cele înțelepte au răspuns, zicând: nu cumva să nu ne ajungă nici nouă, nici vouă, mergeți mai bine la ceice vând și vă cumpărați.

10. Și ducându-se ele să-și cumpere, a venit mirele și celece erau gata au intrat cu el la nuntă și s'a închis ușa.

11. Mai pe urmă au venit și celelalte fecioare și au zis: Doamne, Doamne, deschide-ne nouă.

12. Iară el răspunzând, le-a zis: adevărul vă grădesc: nu vă cunosc pe voi!

13. Priveghiați dară, că nu știți nici ziua nici ceasul, în care are să vie Fiul Omului.

14. Căci El este ca omul, care voind să plece într'o țară depărtată, a chemat slugile sale și le-a încredințat averea sa.

15. Unuia i-a dat cinci

talanți, altuia doi și altuia unul, după puterea fiecăruia; apoi a plecat îndată.

16. Celce primise cinci talanți, s'a dus și a neguțitorit cu dânșii și a făcut alți cinci talanți.

17. Tot așa și cel cu doi, a câștigat și el alți doi.

18. Iară celce primise un talant, s'a dus și săpând în pământ, a ascuns argintul stăpânului său.

19. După multă vreme a venit stăpânul slugilor acelora și le-a cerut socoteală.

20. Deci, venind celce luase cinci talanți, a mai adus alți cinci talanți și a zis: stăpâne, cinci talanți mi-ai dat; iată am câștigat cu dânșii alți cinci talanți.

21. Iară stăpânul lui i-a zis: bine slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincios, peste multe te voi pune,

10. Luc. 13, 25. Apoc. 19, 7.

11. Mat. 7, 21.

12. Ioan 9, 31.

13. Marc. 13, 33. Luc. 21,

36. 1 Petr. 4, 7. Apoc. 16, 15.

14. Mat. 21, 33. Luc. 19, 12.

15. Rom. 12, 6. 1 Corint.

12, 7. Efes. 4, 11.

19. Mat. 18, 23. Luc. 19, 15.

20. Luc. 19, 16.

21. Is. 61, 7. Mat. 24, 47;

Luc. 19, 19.

intră în bucuria stăpânului tău!

22. A venit deasemenea și celce luase doi talanți și a zis: stăpâne, doi talanți mi-ai dat; iată alți doi talanți am câștigat cu ei.

23. Și stăpânul său i-a zis: bine slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincios, peste multe te voi pune, intră în bucuria stăpânului tău!

24. A venit apoi și celce luase un talant și a zis: stăpâne, te-am știut om aspru: seceri unde n'ai semănat și aduni unde n'ai risipit;

25. și temându-mă, m'am dus și am ascuns talantul tău în pământ; iată ai al tău!

26. Iar stăpânul său răspunzând, i-a zis: slugă vicleană și leneșă, ai știut că secer unde n'am sămănat și adun unde n'am risipit;

27. de aceea ți se cădea să dai argintul meu neguțătorilor și eu venind, aș fi luat al meu cu dobândă.

28. Deci, luați talantul dela el și-l dați celui care zece talanți;

29. căci tot celui care i se va da și-i va prisosi, iar dela celce nu are se va lua și ceiaze are;

30. iară pe sluga netrebnică aruncați-o în întunerecul cel din afară; acolo va fi plâns și srâșnire de dinți". Și zicând aceasta, a strigat: „Cel ce are urechi de auzit să audă!

31. Când însă va veni Fiul Omului în slava sa, având cu Dânsul toți sfinții îngeri, atuncea va șede pe scaunul slavei Sale.

32. Și se vor aduna înaintea Lui toate popoarele și-i va despărți pe unii de alții, cum des-

24. Luc. 19, 20-21.
 25. Luc. 19, 21.
 26. Mat. 18, 33.
 27. Luc. 19, 23.
 28. Luc. 19, 24.
 29. Mat. 13, 12. Marc. 4.
 25. Luc. 8, 13. Ioan, 15, 2.
 30. Mat. 8, 12; 13, 42, 50.
 2 Tes. 1, 8.

31. Zah. 14, 5. Marc. 8,
 38. Fapt. 1, 11. Jud. 1, 14.
 Apoc. 1, 7.
 32. Iez. 20, 38; 34, 17.
 Mat. 13, 49. Rom. 14, 10.
 Apoc. 20, 12.

parte păstorul oile de capre.

33. Și va pune oile de-a dreapta Sa, iară turma de capre deastânga.

34. Apoi va zice împăratul către cei din dreapta Lui: veniți binecuvântații Tatălui Meu, și moșteniți împărăția gătită vouă dela facerea lumii:

35. căci am flămânzit și Mi-ați dat să mănânc; am însetat și M'ați adăpat; străin am fost și M'ați primit;

36. gol și M'ați îmbrăcat; bolnav am fost și M'ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la Mine.

37. Atuncea dreptii răspunzind, vor zice către El: Doamne, când Te-am văzut flămând și Te-am hrănit, sau însetat și Te-am adăpat?

38. Când Te-am văzut strein și Te-am primit, sau gol și Te-am îmbrăcat?

39. Și când Te-am vă-

zut bolnav, sau în temniță și am venit la Tine?

40. Iară Impăratul răspunzind, le va zice: ade-vărul vă grăesc, întrucât ați făcut acestea unuia din acești frați mai mici ai Mei, Mie le-ați făcut.

41. După aceea va zice și celor deastânga Lui: duceți-vă dela Mine blestemaților, în focul cel veșnic, care este gătit diavolului și ingerilor lui:

42. că am flămânzit și nu Mi-ați dat să mănânc; însetat am fost și nu M'ați adăpat;

43. am fost strein și nu M'ați primit; gol am fost și nu M'ați îmbrăcat; bolnav și în temniță am fost și nu M'ați cercetat.

44. Atunci vor răspunde și ei și vor zice către Dânsul: Doamne, când Te-am văzut flămând, sau însetat, sau strein, sau gol, sau bolnav, sau în temniță și nu Ți-am slujit?

33. Is. 34, 17.

34. Mat. 20, 23; 25, 21, 46. Ioan, 14, 2. 1 Petr. 1, 4, 9; 3, 9. Apoc. 21, 7.

35-36. Is. 58, 7. Iez. 18, 7. Iac. 1, 27; 2, 15. Ebr. 13, 1-2.

40. Pild. 14, 31; 19, 17. Mat. 10, 42. Marc. 9, 41.

41. Ps. 6, 9. Is. 30, 33. Mat. 7, 23; 13, 40. Luc. 13, 27. Apoc. 20, 10.

43. Iov. 22, 6-7.

45. Atunci răspunzind împăratul, le va zice: adevărul vă grăesc, întrucât n'ați făcut acestea unuia din acești mai mici, Mie nu mi le-ați făcut.

46. Și se vor duce aceștia în munca veșnică, iar dreptii în viața veșnică“.

CAPITOLUL 26.

A treia vestire a patimilor, ungera cu mir. Cina cea de taină. Rugăciunea în Ghetsimani. Iuda vinde pe Hristos. Iisus luat și dus la Caiafa. Lepădarea lui Petru.

După ce a sfârșit Iisus toate cuvântările acestea, a zis către ucenicii săi:

2. „Știți că după două zile au să fie Paștile, și Fiul Omului se va da să se răstignească“.

3. Atunci s'au adunat arhierii, cărturarii și bătrânii poporului în curtea

arhierelui, carele se numea Caiafa.

4. Și s'au sfătuit să prindă pe Iisus cu viclesug și să-L omoare.

5. Dară ziceau: „Nu în sărbători, ca să nu se facă turburare în popor“.

6. Pe când se afla Iisus în Vitania, în casa lui Simon Leprosul,

7. s'a apropiat de el o femeie cu un vas de alavastru cu mir scump și l-a turnat pe capul Lui, când ședea El la masă.

8. Și văzând aceasta ucenicii Lui, le-a părut rău și au zis: „Pentru ce s'a făcut această pagubă?

9. Căci acest mir se putea vinde pe un preț mare și da săracilor“.

10. Iisus însă înțelegând aceasta, le-a zis: „Pentru ce aduceți supărare femeii? Că lucru bun a făcut ea pentru Mine.

11. Căci pe săraci puterea îi aveți cu voi, iar

45. Pild. 14, 31; 17, 5. Fapt. 9, 5.

46. Dan. 12, 2. Mat. 25, 21. Ioan. 5, 29. Rom. 2, 7.

2. Is. 12, 15. Marc. 14, 1. Luc. 22, 1, Ioan. 13, 1.

3-5, Ps. 2, 2; 40, 8. Marc.

14, 1-2. Luc. 22, 2. Ioan. 11, 47-53, Fapt. 4, 25.

6.-10. Mat. 21, 17. Marc. 14, 3-6. Ioan. 11, 2; 12, 3-7.

11. Mar. 14, 7. Ioan. 12, 8; 13, 33; 14, 19.

pe Mine nu Mă aveți pururea.

12. Aceasta turnând acest mir pe trupul Meu, M'a pregătit pentru îngropare.

13. Și drept vă spun: oriunde se va propovedui Evanghelia aceasta în lumea toată, se va spune și ce a făcut ea, spre poimenirea ei“.

14. Atunci unul din cei doisprezece, care se numea Iuda Iscarioteanul, s'a dus la arhierei.

15. și a zis: „Ce-mi veți da și eu vi-L voi da vouă?“ Iară ei i-au dat treizeci de arginți.

16. De atunci căuta Iuda prilej potrivit ca să-L dea.

17. Iar în ziua întâia a azimilor, au venit ucenicii la Iisus și au zis către Dânsul: „Unde voești să-Ți gătim paștile?“

18. Și El le-a zis: „Duceți-vă la cutare în cetate și-i spuneți: Invă-

țătorul zice: vremea Mea s'a apropiat și voi să fac paștile la tine cu ucenicii Mei“.

19. Deci, au făcut ucenicii cum le poruncise Iisus și au pregătit paștile.

20. Iară dacă s'a făcut seară, Iisus s'a așezat la masă cu cei doisprezece ucenici.

21. Și pe când mâncau ei, a zis: „Adevărat vă spun, că unul din voi Mă va vinde“.

22. Atunci ei s'au întristat foarte tare și fiecare din ei a început a zice către Dânsul: „Doamne, nu cumva sunt eu acela?“

23. Iară El răspunzind, a zis: „Cel ce și-a tins mâna în blid odată cu Mine, acela Mă va vinde.“

24. Fiul Omului însă merge cum este scris pentru El: Dar vai de omul acela, prin care se vinde Fiul Omului. Mai bine i-ar fi fost omului

12. Marc. 14, 8. Ioan, 12, 7.

14. Mat. 10, 4. Marc. 14, 10. Luc. 22, 3. Ioan, 12, 4; 13, 2.

15. Zah. 11, 1. Mat. 27, 3.

16-20. Marc. 14, 11-17. Luc. 22, 6-14.

21. Ps. 40, 10. Marc. 14, 18. Ioan, 13, 2,

22. Marc. 14, 19. Ioan, 13, 22

23. Ps. 40, 10. Marc. 14, 20. Luc. 22, 21.

24. Is. Cap. 53. Dan. 9, 26. Marc. 9, 12; 14, 21. Luc. 22, 22; 24, 25-27. Ioan, 17, 12. Fapt. 17, 2; 26, 22, 1 Corint. 15, 3.

aceluia de nu s'ar fi născut!"

25. Atuncea și Iuda vânzătorul a zis: „Invățătorule, nu cumva sunt eu?” Iară Iisus i-a răspuns: „Tu ai zis!”

26. Și pe când mâncau ei, Iisus luând pâne și binecuvântând, a frânt și a dat ucenicilor Săi, zicând: „Luați mâncați, acesta este trupul Meu”.

27. Apoi luând paharul și binecuvântând, le-a dat, zicând: „Beți din aceasta toți;

28. acesta este sângele Meu al Așezământului celui nou, care pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor!

29. Dar vă spun, că de acum nu voi mai bea din acest rod al viții, până în ziua aceea, când îl voi bea cu voi nou, în împărăția Tatălui Meu”.

30. Apoi cântând mul-

țămita, s'au dus la muntele Maslinilor.

31. Atunci Iisus le-a zis: „In noaptea aceasta toți vă veți sminti de Mine, căci scris este: bate-voiu păstorul și se vor risipi oile turmei.

32. Dară după ce mă voi scula voi merge mai înainte de voi în Galileea”.

33. Răspunzând însă Petru, a zis către Ei: „Chiar toți de s'ar sminti de Tine, eu niciodată nu mă voi sminti”.

34. Iisus însă i-a zis: „Adevărul îți grăesc, că în această noapte, înainte de a cânta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de Mine”.

35. Iar Petru i-a răspuns: „De ar trebui să și mor cu Tine, însă de Tine nu mă voi lepăda”. Asemenea au zis și toți ceilalți ucenici.

25-27. Luc. 22, 19-23. Marc. 6, 41; 14, 22-23. 1 Corint. 15, 3; 10, 16; 11, 23-25.

28. Es. 24, 8. Lev. 14, 25. Mat. 20, 28. Marc. 14, 24. Evr. 9, 22.

29. Marc. 14, 25. Luc. 22, 18.

30. Marc. 14, 26. Luc. 22, 39.

31. Zah. 13, 7. Mat. 11, 6. Marc. 14, 27. Ioan, 16, 32.

32. Mat. 28, 7. Marc. 14, 28; 16, 7.

33. Marc. 14, 29.

34. Marc. 14, 30. Luc. 22, 34. Iov, 13, 38.

35. Marc. 14, 31. Luc. 22, 33.

36. Apoi Iisus a venit cu dânșii la un loc, numit Ghetsimania, și a zis ucenicilor Săi: „Ședeți aicea, până voi merge să mă rog acolo“.

37. Și luând cu sine pe Petru și pe amândoi fiii lui Zevedeu, a început a Se intrista și a Se mâhni.

38. Atuncea le-a zis Iisus: „Intristat este sufletul Meu până la moarte; rămâneți aicea și priveghiați împreună cu Mine“.

39. Și depărtându-se puțin și căzând cu fața la pământ, S'a rugat și a zis: „Părintele Meu, de este cu puțință, trecă delă Mine paharul acesta; dar fie nu cum voesc Eu, ci cum voești Tu“.

40. Și venind la ucenici, i-a găsit dormind și a zis lui Petru: „Așa, nici un ceas n'ați putut să priveghiați cu Mine!“

41. Priveghiați și vă

rugați, ca să nu intrați în ispită: căci duhul este veghieter, iar trupul neputincios“.

42. Și ducându-Se a doua oară, S'a rugat, zicând: „Părintele Meu, de nu poate trece delă Mine paharul acesta, ca să nu-l beau, facă-se voea Ta!“

43. Și venind la ucenici, i-a găsit iarăși dormind, că li erau ochii îngreueți de somn.

44. Și lăsându-i, S'a dus iară și S'a rugat a treia oară, zicând aceleași cuvinte.

45. Apoi a venit la ucenicii Săi și le-a zis: „Voi tot dormiți încă și vă odihniți! Iată s'a apropiat ceasul și Fiul Omului se va da în mâinile păcătoșilor.“

46. Sculați-vă să mergeți! Iată s'a apropiat cel ce M'a vândut“.

47. Dar pe când grăea El încă, iată a venit Iuda,

36. Fac. 22, 5. Marc. 14, 32. Ioan, 18, 1.

37. Ps. 114, 3. Mat. 4, 21. Marc. 14, 33. Ioan, 12, 27.

38. Ps. 14, 6, 12. Marc. 14, 34. Luc. 22, 40.

39. Mat. 20, 22. Marc. 14, 35-36. Luc. 22, 42.

Ioan, 5, 30. Evr. 5, 7.

40. Marc. 14, 37. Luc. 22, 45.

41. Marc. 13, 33; 14, 38. Luc. 22, 40. Efes. 6, 18.

43-46. Marc. 14, 40-42.

47. Marc. 14, 43. Luc. 22,

47. Ioan, 18, 3. Fapt. 1, 16.

unul din cei doisprezece, și împreună cu ei au venit dela căpeteniile preoților și dela bătrânii poporului oameni mulți, înarmați cu săbii și cu sulite.

48. Iar celce-L vânduse le dăduse semn, zicând: „Pe care-L voiu săruta, Acela este: prindeți-L.

49. Și îndată apropiindu-se de Iisus a zis: „Bucură-te, învățătorule!“ Și L-a sărutat.

50. Atunci Iisus i-a zis: „Prietene, la ce ai venit?“ Atuncea apropiindu-se cei ce erau cu Iuda, și-au pus mâinile pe Iisus și L-au prins.

51. Și iată unul din ceice erau cu Iisus, întinzându-și mâna, și-a scos sabia și lovind pe slujitorul arhierelui, i-a tăiat urechea.

52. Atunci Iisus i-a

zis: „Întoarce sabia ta la locul ei, căci toți ceice scot sabia, de sabie vor muri.

53. Sau poate socoți că n'aș putea să rog acum pe Tatăl Meu, ca să-Mi pue la îndemână mai mult de douăsprezece legiuni de îngeri?

54. Dar cum se vor împlini scripturile, care zic că așa trebuie să fie?“

55. In ceasul acela Iisus a zis către gloate: „Ați ieșit, ca la un tâlhar, cu săbii și sulite, ca să mă prindeți. In toate zilele am stat cu voi, învățând în biserică, și nu M'ați luat.

56. Dar acestea toate s'au făcut, ca să se plinească scripturile prorocilor.“ Atuncea lăsându-L toți ucenicii, au fugit.

57. Iar ceice-L prinseră pe Iisus L-au dus

48. Marc. 14, 44. Luc. 22, 47.

49. 2. Reg. 20, 9. Marc. 14, 45.

50. Ps. 40, 10. Marc. 14, 46. Luc. 22, 48. Ioan, 13, 27.

51. Marc. 14, 47. Luc. 22, 49-50. Ioan, 18, 10.

52. Fac. 9, 6. Luc. 22, 51. Apoc. 13, 10.

53. 4 Reg. 6, 17. Dan. 7, 10. Luc. 24, 26.

54. Dan. 9, 26, Mat. 26, 24. Luc. 24, 25.

55. Marc. 14, 48. Luc. 22, 52.

56. Ps. 21, 8. Plâng. 4,

20. Marc. 14, 50. Ioan, 16,

32.

57-58. Marc. 14, 53-54. Luc. 22, 54-55. Ioan, 18, 12, 15,

24.

la Caiafa arhiereul, unde erau adunați cărturarii și bătrânii.

58. Iar Petru L-a urmat de departe până la curtea arhiereului și intrând înăuntru, a șezut cu slujitorii, ca să vadă sfârșitul.

59. Căpeteniile preoților însă și bătrânii și tot sinedriul căutau mărturii mincinoase împotriva lui Iisus, ca să-L omoare.

60. Și nu găseau; deși venise mulți martori mincinoși, n'au găsit nimic temeinic. Mai pe urmă însă au venit doi martori mincinoși și au spus:

61. „Acesta a zis: pot să stric biserica lui Dumnezeu și în trei zile să o zidesc“.

62. Atuncea sculându-se căpeteniile preoților, I-a zis: „De ce nu răspunzi nimica? Auzi

ce mărturisesc asupra Ta!“ Iisus însă tăcea.

63. Atuncea căpeteniile preoților I-a zis: „Te jur pe Dumnezeu cel viu, să ne spui de ești Tu Hristosul, Fiul lui Dumnezeu“.

64. Și Iisus i-a răspuns: „Tu ai zis. Ba vă spun, că de acum veți vedea pe Fiul Omului șezând deadreapta puterii și venind pe nourii cerului“.

65. A t u n c i căpetenia preoților și-a rupt vestimintele sale și a zis: „Hulește! Ce mărturii ne mai trebuesc? Iară acum ați auzit hula Lui: ce vi se pare?“

66. Iară ei răspunzind, au zis: „Este vrednic de moarte!“

67. Atunci L-au scuipat în obraz și L-au lovit cu pumnii,

68. iar alții i-au dat

59. Marc. 14, 55.
60. Deut. 19, 15-18. Ps. 26, 12; 34, 11; 93, 21. Marc. 14, 57. Fapt. 6, 13.
61-62. Mat. 27, 40. Marc. 14, 58-60. Ioan. 2, 19.
63. Lev. 5, 1. 3 Reg. 22, 16. Is. 53, 7. Mat. 27, 12. Marc. 14, 61. Luc. 22, 66. Fapt. 8, 32.
64. Ps. 109, 1. Dan. 7,

13. Marc. 14, 62. Ioan. 1, 51. 6, 62. Apoc. 1, 7.

65. 4 Reg. 18, 37; 19, 1. 1 Ezdr. 9, 3. Fapt. 14, 14.

66. Lev. 24, 16. Ier. 26, 11. Marc. 14, 64. Ioan. 19, 7.

67-71. Ps. 21, 8. Is. 50, 6; 53, 3. Marc. 14, 65-69. Luc. 22, 63-65. Ioan. 18, 16-17.

palme, zicând: „Prorocește-ne, Hristoase, cine Te-a lovit“.

69. Iar Petru ședea afară, în curte. Și s'a apropiat de dânsul o slujnică și a zis: „Și tu erai cu Iisus Galileeanul“.

70. Iară el s'a lepădat înaintea tuturor, zicând: „Nu știu ce grăești“.

71. Când ieșea însă pe poartă, l-a văzut alta și a zis către cei de acolo: „Și acesta era cu Iisus Nazoreul“.

72. Dar el iarăși s'a lepădat cu jurământ că nu știe pe omul acesta.

73. Apoi peste puțin, s'au apropiat ceice stăteau acolo și au zis lui Petru: „Cu adevărat și tu ești dintre ei, căci și graiul tău te vădește“.

74. Atunci a început Petru a se blestema și a se jura, că nu știe pe omul acesta. Și îndată a cântat cocoșul.

75. Și și-a adus aminte Petru de cuvântul ce-i spusese Iisus: „Înainte de a cânta cocoșul, te vei

lepăda de Mine de trei ori“. Și eșind afară, a plâns cu amar.

CAPITOLUL 27.

Iisus înaintea lui Pilat. Iuda se spânzură. Iisus și Varava. Osândirea, patimile, răstignirea, moartea și îngroparea Domnului. Paza Mormântului.

I ar după ce s'a făcut ziua, toate căpeteniile preoților și bătrânii poporului au făcut sfat asupra lui Iisus, ca să-L omoare,

2. și legându-L L-au dus și L-au dat guvernatorului Pilat Ponteanul.

3. Atunci Iuda vânzătorul, văzând că Iisus a fost osândit la moarte, s'a căit și a întors cei treizeci de arginți căpeteniilor preoților și bătrânilor, zicând:

4. „Am greșit, vânzând sânge nevinovat“. Ei însă au zis: „Te privește! Ce avem noi?“

72-75. Marc. 14, 70-72. Luc. 22, 58-62. Ioan, 18, 25-27; 13, 38.

1. Pg. 2, 2. Marc. 15, 1.

Luc. 22, 66; 23, 1. Ioan, 18, 24.

2. Mat. 20 19. Marc. 15, 1.

3. Mat. 26, 14-15.

5. Atunci Iuda aruncă arginții în biserică, a eșit și s'a dus de s'a spânzurat.

6. Iar căpeteniilor preoților luând arginți, au zis: „Nu se cuvine să-i punem în vistieria bisericii, pentrucă-i preț de sânge“.

7. Și făcând sfat, au cumpărat cu ei țarina olarului pentru îngroparea streinilor.

8. De aceea s'a și numit țarina aceea țarina sângelui până în ziua de astăzi.

9. Atunci s'a plinit ceea ce s'a spus prin prorocul Ieremia, care zice: „Și au luat treizeci de arginți, prețul Celui prețuit, Care s'a prețuit de fiii lui Israil,

10. și i-au dat pe țarina olarului, cum mi-a spus mie Domnul“.

11. Iisus însă sta înaintea guvernatorului. Iar guvernatorul L-a întrebat, zicând: „Tu ești regele Iudeilor?“ Și Iisus

i-a răspuns: „Tu zici!“

12. Iar la cele cu care se învinuia de arhieriei și de bătrâni nu răspundea nimic.

13. Atuncia Pilat i-a zis: „Nu auzi câte mărturisesc aceștia împotriva Ta?“

14. Dar Iisus nu i-a răspuns nici la un cuvânt, cât se mira guvernatorul foarte tare.

15. De sărbători însă guvernatorul avea obiceiul să libereze poporului un vinovat, pe care-l voea acesta.

16. Și era atunci la ei un vinovat vestit, care se numea Varava.

17. Deci, când s'au adunat ei la Pilat, le-a zis: „Pe care voiți să vi-l liberez: pe Varava, sau pe Iisus, care se numește Hristos?“

18. Căci știa că din pismă îl dăduseră.

19. Pe când ședea Pilat pe scaunul de judecată, femeia sa a trimis să i se spună: „Să nu

5. 2 Reg. 17. 23. Fapt. 1. 18.

8. Fapt. 1. 19.

9. Ier. 32, 9. Zah. 11, 12-13.

11. Marc. 15, 2. Luc. 23,

3. Ioan. 18, 33. 1 Tim. 6, 13.

12. Mat. 26. 63. Luc. 23,

9. Ioan. 19, 9.

13. Marc. 15, 4.

14-18. Marc. 15, 5-9. Luc. 23. 17-19. Ioan. 18, 39.

faci nimic Dreptului Aceluia, căci multe am suferit astăzi în vis pentru El!"

20. Căpeteniile preoților însă și bătrânii au ațâțat poporul, să ceară pe Varava, iar pe Iisus să-l piarză.

21. Atunci guvernatorul i-a întrebat: „Pe care din doi voiți să vi-l liberez?” Și ei au zis: „Pe Varava!”

22. Zis-a Pilat către dânșii: „Dară cu Iisus, care se numește Hristos, ce să fac?” Răspunsu-i-au toți: „Să se răstignească!”

23. Zis-a guvernatorul: „Dară ce rău a făcut?” Ei însă strigau și mai tare, zicând: „Să se răstignească!”

24. Văzând deci Pilat că nimic nu folosește, ci mai multă gâlceavă se face, a luat apă și și-a spălat mâinile înaintea mulțimii, zicând: „Nevinovat sunt eu de sângele

dreptului acestuia: voi veți vedea!”

25. Și răspunzând toată mulțimea, a zis: „Sângele Lui să fie asupra noastră și asupra copiilor noștri!”

26. Atunci le-a liberat pe Varava, iar pe Iisus bătându-L, L-a dat să se răstignească.

27. Atunci ostașii guvernatorului ducând pe Iisus în Pretoriu, au adunat la Dânsul toată compania lor.

28. Și desbrăcându-L de hainele Lui, L-au îmbrăcat cu o mantie roșie;

29. apoi împletind cunună de spini au pus-o pe capul Lui, I-au pus în mâna dreaptă o trestie și, ingenunchind înaintea Lui, își băteau joc de El, și ziceau: „Bucură-te Regele Iudeilor!”

30. Și-L scui-pau, și luându-I trestia, Il băteau peste cap.

31. Iară după ce L-au batjocorit, au desbrăcat

20. Marc. 15, 11. Luc. 23, 18. Ioan. 18, 40. Fapt. 3, 14.

21-23. Marc. 15, 9-14. Luc. 23, 17-23. Ioan. 18, 39.

24. Deut. 19, 10; 21, 6. Luc. 23, 24.

25. Deut. 19, 10. 2 Reg. 2, 32. Fapt. 5, 28.

26. Is. 53, 5-6. Marc. 15, 15. Luc. 23, 25. Ioan. 19, 1, 16.

27-28. Marc. 15, 17. Luc. 23, 11.

29-31. Is. 53, 3-7. Marc. 15, 17-20. Ioan. 19, 2-16. Luc. 23, 11.

de pe El mantia, L-au îmbrăcat cu hainele Lui și L-au dus să-L răstignească.

32. Eșind însă afară, au întâlnit pe un Ciriorean, anume Simon. Pe acesta l-au pus să ducă crucea lui Iisus.

33. Și ajungând la locul ce se numea Golgota, adică locul căpăținei,

34. I-au dat să bea oțet amestecat cu fiere, dar El gustând, nu a vrut să bea.

35. Apoi după ce L-au răstignit, au împărțit hainele Lui prin sorți.

36. Și șezând, îl păzeau acolo.

37. Iar deasupra capului Lui au pus vina Lui scrisă: „Acesta este Iisus împăratul Iudeilor“.

38. Atunci au răstignit împreună cu El doi tâlhari: unul deadreapta și altul deastânga.

39. Iară trecătorii îl

huleau, dând din cap și zicând:

40. „O, Tu, cel ce strici biserica și în trei zile o zidești, de ești Fiul lui Dumnezeu, pogoară-Te de pe cruce!“

41. Asemenea și căpeteniile preoților cu cărturararii, cu bătrânii și cu fariseii îl batjocoreau zicând:

42. „Pe alții a mântuit, iară pe Sine nu poate să se mântuească. De este împăratul lui Israil, să se pogoare acum de pe cruce, și vom crede într'insul.“

43. Nădăjduia în Dumnezeu, izbăvească-L acum, de-L voește! Căci zicea: Sunt Fiul lui Dumnezeu“.

44. Deasemenea îl huleau și tâlharii cei răstigniți împreună cu Dânsul.

45. Iară de la ceasul al șaselea s'a făcut întu-

32-33. Marc. 15, 21-22. Luc. 23, 26-33. Ioan, 19, 17.

31-35. Ps. 68, 22; 21, 19. Marc. 15, 22-24. Luc. 23, 34-36. Ioan, 19, 23.

36. Mat. 27, 54.

37. Marc. 15, 26. Luc. 23, 38. Ioan, 19, 19.

38. Is. 53, 12. Marc. 15, 27. Luc. 23, 32. Ioan, 19, 18.

39. Ps. 21, 8; 108, 25. Marc. 15, 29. Luc. 23, 35.

40-42. Marc. 14, 58; 15, 30-32. Luc. 23, 35-37. Ioan, 2, 19.

43. Ps. 21, 9. Înțelep. 2, 18.

44. Marc. 15, 32. Luc. 23, 39.

45. Amos, 8, 9. Luc. 23, 44.

nerec peste tot pământul până la ceasul al nouălea.

46. Iară către ceasul al nouălea a strigat Iisus cu glas mare, zicând: „Ili, Ili, lama sabah-tani?” — adică: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M'ai lăsat?”

47. Unii însă, din ceie stăteau acolo, auzind acestea, ziceau: „Pe Iie strigă Acesta”.

48. Și îndată alergând unul din ei și luând un burete, l-au umplut cu oțet și punându-l într'o trestie, îl adăpa;

49. iar alții ziceau: „Lasă să vedem, de va veni Iie să-L mântuească”.

50. Iisus însă strigând iarăși cu glas mare, Și-a dat duhul.

51. Și iată catapetezma bisericii s'a rupt în două de sus până jos, pământul s'a cutremurat, pietrele s'au despicat,

52. mormânturile s'au

deschis și multe trupuri ale sfinților răposați au înviat,

53. și ieșind din morminte după învierea Lui, au intrat în sfânta cetate și s'au arătat multora.

54. Iară sutașul și ceice străjueau pe Iisus împreună cu dânsul, văzând cutremurul și ceie se făcuse, s'au spăimântat foarte tare și ziceau: „Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu a fost Acesta”.

55. Și erau acolo multe femei, care priveau de departe și care veniseră după Iisus din Galileea, slujindu-l.

56. Printre ele erau: Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacob și a lui Iosie și mama fiilor lui Zevedeu.

57. Iară după ce s'a făcut sară, a venit un om bogat din Arimateea, anume Iosif, care deasemenea era ucenic a lui Iisus.

58. Acesta mergând la

46. Ps. 21, 2. Marc. 15, 34. Evr. 5, 7.

47. Marc. 15, 35.

48. Ps. 68, 22. Mat. 27,

34. Marc. 15, 36. Luc. 23,

36. Ioan, 19, 29.

49-57. Marc. 15, 36-43. Luc. 23, 36-51. Ioan, 19, 30-38.

58-61. Marc. 15, 44-47. Luc. 23, 52-55.

Pilat, a cerut trupul lui Iisus. Atunci Pilat a poruncit să se dea trupul.

59. Și luând Iosif trupul, L-a învălit în giulgiu curat.

60. și L-a pus în mormântul său cel nou, care era săpat în stâncă, și prăvălind o piatră mare pe ușa mormântului, s'a dus.

61. Și era acolo Maria Magdalena și o altă Marie, care ședeau în preajma mormântului.

62. Iară adouazi, care vine după Vineri, s'au adunat căpeteniile preoților și fariseii la Pilat și au zis:

63. „Domnule, ne-am adus aminte, că înșelătorul acela, când era încă viu, a zis: După trei zile mă voi scula.

64. Poruncește dară să se păzească mormântul până a treia zi, ca nu cumva venind ucenicii Lui noaptea, să-L fure și să spună poporului, că s'a sculat din morți;

și va fi rătăcirea cea din urmă mai rea decât cea dintâi“.

65. Pilat însă le-a zis: „Aveți strajă, mergeți și întăriți cum știți“.

66. Iar ei mergând, au întărit mormântul cu strajă, și au pecetluit piatra.

CAPITOLUL 28.

Invierea lui Hristos. Ingerul și femeile la mormânt. Hristos se arată apostolilor. Porunca botezului.

Iară după ce a trecut ziua odihnei, când se lumina spre ziua cea dintâi a săptămânii, a venit Maria Magdalena și ceaalaltă Marie să vadă mormântul.

2. Și iată s'a făcut cutremur mare, căci ingerul Domnului pogorându-se din cer și venind, a prăvălit piatra de pe ușa mormântului și a șezut pe dânsa.

3. Infățișarea lui era

63. Mat. 16, 21; 17, 23; 20, 19; 26, 61. Marc. 8, 31; 10, 34. Luc. 9, 22; 18, 33; 24, 6. Ioan. 2, 19; 7, 12.
66. Dan. 6, 17.

1. Mat. 27, 56, 61. Marc. 16, 1. Luc. 24, 1. Ioan. 20, 1.
2. Marc. 16, 5. Luc. 24, 4. Ioan. 20, 12.
3. Dan. 10, 6. Marc. 16, 5. Luc. 24, 4.

ca fulgerul și îmbracă-mintea lui albă ca zăpada.

4. Și de frica lui s'au cutremurat strejerii și s'au făcut ca niște morți.

5. Iară ingerul vorbind, a zis femeilor: „Nu vă temeți! Căci știu că pe Iisus cel răstignit îl căutați.

6. Nu este aicea, căci S'a sculat, cum a zis. Veniți de vedeți locul, unde a zăcut Domnul,

7. și duceți-vă degrabă de spuneți ucenicilor Lui, că s'a sculat din morți și va merge mai înainte de voi în Galileea; acolo îl veți vedea. Iată am spus vouă“.

8. Și eșind ele repede dela mormânt, cu frică și cu bucurie mare, au alergat să vestească ucenicilor Lui.

9. Dar pe când mergeau ele să vestească ucenicilor Lui, iată Iisus le-a întâmpinat și a zis:

„Bucurați-vă!“ Iară ele apropiindu-se, au cuprins picioarele Lui și I s'au închinat.

10. Atunci Iisus le-a zis: „Nu vă temeți! Mergeți de spuneți fraților Mei, să meargă în Galileea și acolo Mă vor vedea“.

11. Iară după ce s'au dus ele, au venit unii din străjeri în cetate și au spus căpeteniilor preoșilor toate celece se petrecuseră.

12. Și aceștia adunându-se cu bătrânii și făcând sfat, au dat bani mulți ostașilor și au zis:

13. „Să spuneți, că noaptea, când dormeam noi, au venit ucenicii Lui și L-au furat.

14. Dacă însă va ajunge vestea aceasta la guvernator, noi îl vom potoli și vă vom face fără grijă“.

15. Iară ei luând banii, au făcut cum fuseseră

4. Marc. 16, 5. Luc. 24, 5.
5. Marc. 16, 6. Luc. 24, 5.
Ioan, 20, 13.

6. Marc. 16, 6. Luc. 24, 6.

7. Mat. 26, 32. Marc. 14,

28; 16, 7. Luc. 24, 6. Ioan,

21, 1. Fapt. 1, 3; 10, 40. 1
Corint. 15, 5.

8. Marc. 16, 8. Luc. 24,
9-10.

9. Marc. 16, 9-10. Ioan,
20, 14.

10. Ioan, 20, 17.

16. Mat. 26, 32; 28, 7. Marc.
14, 28.

învățați. Și s'a lătit vorba aceasta între Iudei până în ziua de astăzi.

16. Iar cei unsprezece ucenici s'au dus în Galileea, în muntele unde le poruncise Iisus.

17. și văzându-L, I s'au închinat; unii însă s'au îndoit.

18. Și apropiindu-se Iisus, le-a grăit și a zis: „Datu-Mi-s'a toată pute-

rea în cer și pe pământ.

19. Mergeți dară și învățați toate popoarele, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh,

20. povățuindu-le să păzească toate câte v'am poruncit. Și iată Eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârșitul veacului. Amin“.

17. Luc. 24, 52.

18. Ps. 8. 7. Dan. 7, 13.
Mat. 11, 27. Luc. 10, 22.

Ioan, 13, 3; 17, 2.

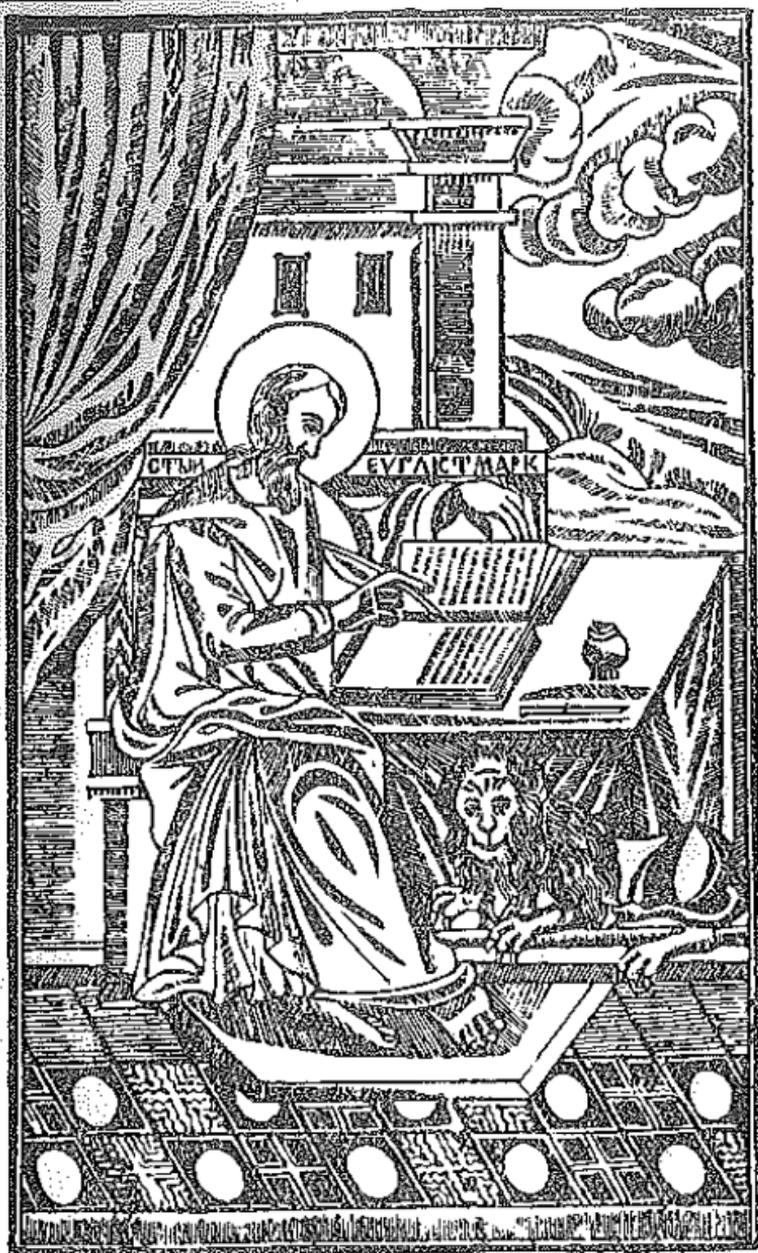
19. Is. 52, 10. Marc. 16,

15. Luc. 24, 47. Fapt. 2, 38.
Colos. 1, 23.

20. Mat. 18, 20.

SFÂNTA EVANGHELIE
DUPĂ MARCU

Sfântul Evanghelist Marcu nu este dinre cei 12 apostoli ci e ucenic al apostolilor. A fost de loc din Ierusalim văr bun cu sf. ap. Varnava. La început a fost ucenic al apostolului Pavel, iar apoi al apostolului Petru. Evanghelia a scris-o după istorisirile lui Petru în Roma, pentru creștinii de acolo. A propovedit apoi creștinismul în Egipt, întemeind Biserica din Alexandria, unde a și murit, în anul 8 al lui Nerone.

SFANTA EVANGHELIE

DUPĂ

M A R C U

CAPITOLUL 1.

Ioan Botezătorul vorbește de Hristos. Botezul Domnului. Ispita în Pustie. Iisus începe propoveduirea, alege întâii ucenici și vindecă bolnavi.

Începutul Evangheliei lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu.

2. După cum este scris în proroci: „Iată, Eu trimit îngerul Meu înaintea feței Tale, care va găti calea Ta înaintea Ta“,

3. și „glasul celui ce strigă în pustie: gătiți

calea Domnului, netede faceți cărările Lui“,

4. s'a arătat Ioan în pustie, botezând și propoveduind botezul pocăinței spre iertarea păcatelor.

5. Și ieșiau la dânsul oameni din toată țara Iudeei și ierusalimlenii și se botezau toți de el în râul Iordanului, mărturisindu-și păcatele lor.

6. Ioan însă era îmbrăcat cu haină de păr de cămilă, avea cingătoare de curea peste mijlocul său, mânca acride și miere sălbatică,

2. Malah. 3, 1. Mat. 11, 10. Luc. 7, 27.

3. Is. 40, 3. Mat. 3, 3. Luc.

3, 4. Ioan, 1, 23.

4. Mat. 3, 1. Luc. 3, 3.

Ioan. 1, 31; 3, 23. Fapt. 13, 24.

5. Mat. 3, 6.

6. Lev. 11, 2. Mat. 3, 4.

7. și propoveduia și zicea: „Vine după mine Cel mai tare decât mine, Căruia nu sunt vrednic să mă plec să-I desleg cureaua încălțămintelor Lui.

8. Eu v'am botezat cu apă, iar Acela vă va boteza cu Duh Sfânt“.

9. În zilele acelea, a venit Iisus din Nazaretul Galileei și S'a botezat de Ioan în Iordan.

10. Apoi eșind îndată din apă, a văzut cerurile deschise și Duhul pogorându-Se peste dânsul, ca un porumbel.

11. Și glas din cer s'a auzit, zicând: „Tu ești fiul Meu Cel iubit, în care bine am voit“.

12. După aceea l-a scos îndată Duhul în pustie,

13. și a fost acolo în pustie patruzeci de zile, ispitit fiind de satana; și era cu hiarele sălbatice, iar îngerii îi slujeau.

14. Dupăce însă Ioan

a fost prins, Iisus a venit în Galileea, propoveduind Evanghelia Impărăției lui Dumnezeu,

15. și zicând: „S'a plinit vremea și s'a apropiat Impărăția lui Dumnezeu: pocăiți-vă și credeți în Evangheliie!“

16. Trecând apoi pe lângă marea Galileei, a văzut pe Simon și pe Andrei, fratele lui, aruncându-și mreșile în marea, căci erau pescari,

17. și le-a zis Iisus: „Veniți după Mine și vă voi face să fiți pescuitori de oameni“.

18. Iară ei lăsându-și îndată mreșile, i-au urmat Lui.

19. După aceea trecând de acolo puțin mai departe, a văzut pe Iacov al lui Zevedeu și pe Ioan, fratele lui, dregându-și mreșile într'o luntre,

20. și i-a chemat îndată și pe ei. Iară ei lăsând pe tatăl lor Zeve-

7. Mat. 3, 11. Luc. 3, 16. Ioan 1, 27. Fapt. 13, 25.

8. Is. 44, 3. Ioil. 2, 28. Mat. 3, 11. Ioan 1, 26. Fapt. 1, 5; 2, 4; 10, 45; 11, 15. 1 Cor. 12, 13.

9-10. Mat. 3, 13-16. Luc. 3, 21-22. Ioan 1, 32.

11. Ps. 2, 7. Is. 42, 1. Mat. 3, 17. Marc. 9, 7. Luc. 3, 22.

12. Mat. 4, 1. Luc. 4, 1.

13. Mat. 4, 11.

14-21. Mat. 4, 11-22. Luc. 4, 14-15; 5, 2-11. Gal. 4, 4-6.

deu, în luntre, cu lucrătorii, s'au dus după Dânsul.

21. Venind apoi în Capernaum și intrând îndată sâmbăta în sinagogă, învăța *poporul*.

22. Și se mirau toți de învățătura Lui, căci îi învăța ca unul ce avea putere, iar nu cum învățau cărturarii.

23. În Sinagoga lor era însă un om, cuprins de duhul necurat, *care* a strigat,

24. și a zis: „Lasă, ce ai cu noi, Iisuse Nazarinene? Venit-ai oare să ne pierzi? Te știm cine ești: Sfântul lui Dumnezeu!”

25. Iisus însă l-a certat și a zis: „Taci și eși dintr'însul”.

26. *Atuncea* duhul cel necurat, scuturându-l *pe om* și strigând cu glas mare, a eșit dintr'însul.

27. Și s'au spăimântat toți, încât se întrebau între ei, zicând: „Ce

22. Mat. 7, 28-29. Luc. 4, 32.

23. Luc. 4, 33.

24. Mat. 8, 29. Marc. 5, 7.

Iac. 2, 19.

25-26. Marc. 1, 34; 9, 20-25.

înseamnă aceasta și ce-i această învățătură nouă, că până și duhurilor necurate le poruncește cu stăpânire și I se supun”.

28. Și îndată s'a lăfit vestea despre El în toate părțile Galileei.

29. După aceea ieșind îndată din sinagogă, a venit cu Iacov și cu Ioan în casa lui Simon și a lui Andrei.

30. Iar soacra lui Simon zăcea de friguri și I s'a vorbit îndată de ea.

31. Iară El apropiindu-Se de ea și apucându-o de mână, a rădicat-o și îndată au lăsat-o frigurile și ea le-a slujit.

32. Iar sara, la asfințitul soarelui, au adus la Dânsul pe toți bolnavii și îndrăciții,

33. și toată cetatea s'a strâns la ușă.

34. Iară El a vindecat pe mulți, cari pățineau rău de felurite boale, a isgonit mulți draci și nu

27. Fapt. 17, 19.

29-32. Mat. 8, 14-16. Luc. 4, 38-40.

34. Marc. 3, 11-12. Luc.

4, 41. Fapt. 16, 16; 19, 15.

a îngăduit draçilor să spună că știu, că El este Hristos.

35. Iară a doua zi, sculându-Se foarte de dimineată, a eșit și S'a dus într'un loc pustiu și S'a rugat acolo.

36. Dar s'au dus după El Simon cu cei ce erau cu dânsul.

37. Și găsindu-L, i-au zis: „*Iată*, toți te caută!”

38. Iară El le-a zis: „Să mergem în satele și cetățile cele mai apropiate, ca să propoveduesc și acolo, căci pentru aceasta am venit”.

39. Și a propoveduit prin sinagogile lor, în toată Galileea, și a izgonit draçii.

40. Atunci a venit la Dânsul un lepros, care îngenunchind înaintea Lui, L-a rugat și a zis către El: „De voești, poți să mă curățești”.

41. Atunci milostivindu-Se Iisus, Și-a întins mâna, S'a atins de el și i-a zis: „Voesc, curățește-te!”

42. Și zicând El *aceasta*, îndată s'a dus lepra de pe *bolnav* și s'a curățit.

43. Apoi căutând la dânsul cu asprime, i-a dat îndată drumul

44. și i-a zis: „Vezi, nimănui nimic să nu spui, ci du-te de te arată preotului și du pentru curățirea ta ceea ce a poruncit Moise, spre încredințarea lor”.

45. Iară el eșind, a început a vesti și a spune cele ce se petrecuseră, încât Iisus nu mai putea să intre pe față în cetate, ci sta afară, prin locuri pustii. Dar lumea venea la Dânsul din toate părțile.

CAPTOLUL 2

*Vindecarea slăbănogului.
Chemarea lui Mateiu.
Postul. Sâmbăta prin sămănături.*

1. După câteva zile însă, intrând iară în Capernaum, s'a auzit că este într'o casă,

35. Luc. 4, 42; 5, 16.

38. Is. 61, 1-3. Ioan. 16, 28; 17, 4.

39. Mat. 4, 23.

40. Mat. 8, 2. Luc. 5, 12.

44. Lev. 13, 2; 14, 2-4.

Mat. 8, 4. Luc. 5, 14.

45. Luc. 5, 15.

1. Mat. 9, 1.

2. și îndată s'au adunat mulți, încât nici pe la ușă nu mai încăpeau, iar El le grăia cuvântul lui Dumnezeu.

3. Atuncea au venit la El, aducând un om paralizat, purtat de patru inși,

4. și neputând să străbată la Dânsul, din pricina mulțimei, au descoperit acoperișul casei unde era El, și făcând spărtură, au pogorât pe acolo patul, pe care zăcea cel paralizat.

5. Iară Iisus văzând credința lor, a zis celui paralizat: „Fiule, ți se iartă păcatele!“

6. Acolo însă erau câțiva cărturari, cari ședeau și cugetau în inimile lor:

7. „De ce grăește Acesta asemenea hule? Cine poate să ierte păcatele, decât numai unul Dumnezeu?“

8. Iară Iisus cunoscând îndată cu duhul Său, că așa cugetau aceia în sine,

le-a zis: „Pentruce cugetați aceasta în inimile voastre?“

9. Ce este mai ușor? A zice paralizatului: ți se iartă păcatele? Sau a zice: scoală, ia-ți patul și umblă?

10. Ca să știți însă, că Fiul Omului are putere a ierta pe pământ păcatele, zice celui paralizat:

11. Ție îți grăesc: scoală, ridică-ți patul și mergi la casa ta!“

12. Și îndată s'a sculat bolnavul și rădicându-și patul, a eșit înaintea tuturor, încât toți se mirau și proslăveau pe Dumnezeu, zicând: „Nici odată n'am văzut asemenea lucruri!“

13. După aceea a eșit Iisus iarăși la marea și a venit la Dânsul tot poporul, iară El îi învăța.

14. Trecând apoi de acolo, a văzut pe Levi a lui Alfeu, șezând la vamă, și i-a zis: „Urmează-Mi!“ Și el sculându-se, l-a urmat.

3. Mat. 9, 2. Luc. 5, 18.

5. Is. 43, 25.

7. Mat. 9, 3. Luc. 5, 21.

8. Mat. 9, 4. Ioan 2, 24-25.

9. Mat. 9, 5. Luc. 5, 23.

10. Mat. 9, 6.

11. Mat. 9, 6.

12. Mat. 9, 8. Marc. 1, 27.

13. Mat. 9, 9.

14. Luc. 5, 27-28.

15. Iar când a șezut Iisus la masă, în casa lui *Levi*, au șezut la masă cu *Dânsul* și cu ucenicii Lui mulți vameși și păcătoși, căci erau mulți și-I urmau.

16. Dară cărturarii și fariseii văzându-L mâncând cu vameșii și cu păcătoșii, au zis către ucenicii Lui: „Cum de mănâncă și bea El cu vameșii și cu păcătoșii?”

17. Auzind Iisus *aceasta*, le-a zis: „N'au trebuință de doftor cei sănătoși, ci cei bolnavi, că n'am venit să chem la pocăință pe cei drepți, ci pe cei păcătoși”.

18. Ucenicii lui Ioan și ai fariseilor posteau și venind *aceștia*, L-au întrebat: „Pentruce ucenicii lui Ioan și ai fariseilor postesc, iară ucenicii Tăi nu postesc?”

19. Iară Iisus le-a zis: „Pot oare Fiii nunții să postească, cât este mi-

rele cu dânșii? Câtă vreme este mirele cu dânșii, nu pot să postească.

20. Dară vor veni zile, când se va lua mirele dela ei; atunci, în zilele acele vor posti.

21. Nimenea nu pune petec de pânză nouă la haină veche; altmintrelea petecul nou întinde de haina veche și rup-tura se face mai rea.

22. Deasemenea nime-ne nu toarnă vin nou în burduf vechiu; altmintrelea vinul cel nou sparge burduful și vinul se varsă și se pierde și burduful; ci vinul nou se toarnă în burduf nou”.

23. I s'a întâmplat însă odată să treacă sâmbăta prin sămănături și ucenicii Lui au început a rupe spice depelângă drum.

24. Iar fariseii au zis către *Dânsul*: „Vezi? Pentruce fac ei sâmbăta ceeace nu se cade?”

15. Mat. 9, 10 Luc. 5, 29.

16. Mat. 9, 11.

17. Mat. 9, 12-13; 18, 11. Luc. 5, 31-32; 19, 10. 1 Tim. 1, 15.

18. Mat. 9, 14. Luc. 5, 33.

19. Mat. 9, 15 Luc. 5, 34

20. Mat. 19, 15. Luc. 5, 35.

21. Mat. 9, 16. Luc. 5, 36.

22. Mat. 9,17. Luc. 5, 37-38.

23. Deut. 23, 24. Mat. 12, 1. Luc. 6, 1.

24. Eș. 20, 10. Mat. 12 2. Luc. 6, 2. Ioan 5, 10.

25. 1 Reg. 21, 1-5. Mat. 12, 3. Luc. 6, 3.

25. El însă le-a zis: „Oare n'ați citit ce-a făcut David, când a avut nevoie și a flămânzit el și cei ce erau cu dânsul?”

26. Cum a intrat în casa lui Dumnezeu, pe vremea arhierelui Abiatar, și a mâncat pâinile punerii înaintea, care nu se cuvenea să le mănânce decât numai Preoții, și a dat și celorce erau cu dânsul?”

27. Apoi le-a mai zis: „Sâmbăta s'a făcut pentru om, iară nu omul pentru sâmbătă.”

28. Așa dară Fiul Omului este Domn și al sâmbetei”.

CAPITOLUL 3.

Vindecarea celui cu mâna uscată. Alegerea Apostolilor. Păcatul împotriva Duhului Sfânt. Mama și veriii lui Iisus.

După aceea a intrat Iisus iarăși în sinagogă și era acolo un om,

care avea o mână uscată.

2. *Unii* însă îl pânneau să vadă de-îl va vindeca Sâmbăta, ca să-L invinuiască.

3. *Atuncea* El a zis omului, care avea mâna uscată: „Stăi în mijloc”.

4. Iară către dânșii a zis: „Sâmbăta se cuvine oare a face bine, sau a face rău? A mântui un suflet, sau a pierde?” Ei însă tăceau.

5. Și căutând la dânșii cu mânie, fiind mâhnit pentru impietria inimilor lor, a zis omului: „Intinde mâna!” Și a întinș-o; și s'a făcut mâna lui sănătoasă, ca și cealaltă.

6. Iară fariseii eșind îndată afară, au făcut sfat cu irodianii împotriva Lui, cum L-ar pierde.

7. Iisus însă S'a depărtat cu ucenicii Săi spre marea și au urmat după Dânsul mulțime

26. Es. 29, 33. Lev. 8, 31; 24, 9. 1 Reg. 21, 6. Mat. 12, 4. Luc. 6, 4.

28. Mat. 12, 8. Luc. 6, 5.

1. Mat. 12, 9. Luc. 6, 6.

2. Luc. 14, 1.

4. Mat. 12, 12.

5. 3 Reg. 13, 6.

6. Mat. 12, 14; 22, 15. Ioan 10, 39.

7. Mat. 4, 25. Luc. 6, 17. Ioan. 6, 1.

multă din Galileea, din Iudeea,

8. din Ierusalim, din Idumeea și de peste Iordan. Ba și mulțime multă din cei depe lângă Tir și Sidon, auzind câte făcea El, au venit la Dânsul.

9. Atuncea El a zis ucenicilor Săi, ca să-l pregătească o luntre, pentruca să nu-L îmbulzească mulțimea;

10. căci vindecase pe mulți și deaceea câți aveau rane, năvăleau la El, ca să se atingă de Dânsul.

11. Și duhurile cele necurate, când îl vedeau, cădeau înaintea Lui și strigau: „Tu ești Fiul lui Dumnezeu!”

12. El însă le poruncea cu asprime, să nu-L facă cunoscut.

13. Apoi S'a suit într'un munte, a chemat pe cine a voit și au venit la Dânsul.

14. Atuncea a rânduit doisprezece din ei, ca să fie cu Dânsul și ca să-i

trimită să propoveduiaască.

15. și să aibă putere să vindece boalele și să izgonească dracii,

16. și anume: Pe Simon, căruia i-a pus numele Petru;

17. pe Iacov al lui Zevedeu și pe Ioan, fratele Lui, cărora le-a pus numele Voanerghes, adică fiii tunetului;

18. pe Andrei, pe Filip, pe Vartolomei, pe Mateiu, pe Toma, pe Iacov al lui Alfeu, pe Tadeu, pe Simon Cananitul

19. și pe Iuda Iscarioteanul, care L-a vândut pe Iisus.

20. Apoi a venit acasă și iar s'a adunat mulțime de oameni, încât nu li era cu putință nici să mănânce.

21. Auzind ai Lui, au plecat să-L ieie, căci ziceau că Și-a eșit din sine.

22. Iar cărturarii, cari veniseră din Ierusalim, ziceau, că are pe Belze-

8. Mat. 4, 25.

9. Luc. 5, 3.

11. Luc. 4, 41.

12. Mat. 12, 16.

13. Marc. 6, 7. Luc. 6, 12-

14. Mat. 10, 1. Luc. 6, 13.

16. Mat. 10, 2. Ioan 1, 42.

17. Ps. 28, 3; 67, 34.

21. Ioan 7, 5.

but și cu puterea domnului dracilor isgonește pe draci.

23. *El* însă chemându-i, le-a grăit în pilde, zicând: „Cum poate satana să izgonească pe satana?”

24. Dacă o împărăție se dezbină în sine, împărăția aceea nu mai poate dura.

25. Dacă o casă se desbină în sine, casa aceea nu mai poate dura,

26. și dacă satana s'a sculat împotriva sa înseși și s'a desbinat, nu poate să dureze, ci i-a venit sfârșitul.

27. Nimenea nu poate să intre în casa unui puternic, să răpească lucrurile lui, de nu va lega mai întâiu pe puternicul acela și numai atunci să-i jefuiască casa.

28. Adevărul vă grăesc: toate păcatele și hulele, oricâte vor huli, se

vor ierta fiilor oamenilor,

29. iară celce va huli împotriva Duhului Sfânt, nu va avea iertare în veac, ci va fi supus la osândă veșnică“;

30. și acestea le-a zis *El*, pentru că ziceau: „Are duh necurat“.

31. Atunci au sosit frații și mama Lui și stând afară, au trimis la *El* ca să-L cheme.

32. În vremea aceea ședea împrejurul Lui poporul și I s'a spus: „Iată mama Ta, frații Tăi și surorile Tale sunt afară și întreabă de Tine“.

33. *El* însă răspunzind, a zis: „Cine este mama Mea și frații Mei?“

34. Și privind împrejurul său pe ceice ședeau, zise: „Iată mama Mea și frații Mei!“

35. Căci celce face voea lui Dumnezeu, acela Mi-i frate și soră și mamă“.

23. Mat. 9, 34; 10, 25; 12, 24. Luc. 11, 15. Ioan. 7, 20; 8, 48. și 52; 10, 20.

24. Mat. 12, 25. Luc. 11, 17.

25. Luc. 11; 17.

26. Mat. 12, 26. Luc. 11, 18.

27. Is. 49, 24. Mat. 12, 29. Luc. 11, 21.

28-31. Mat. 12, 31-33, 46. Luc. 12, 10. I. Ioan 5, 16.

32-35. Mat. 12, 47-50. Luc. 8, 20-21. Ioan 15, 14. Evr. 2, 11.

CAPITOLUL 4.

*Pilda cu sămănătorul a
seminței sămănată și a
grăunțelii de muștar.
Potolirea furtunei.*

Apoi a început iară a învăța lângă marea și s'a adunat la El mulțime multă, încât a trebuit să se suie într'o luntră și să șadă pe marea, iar mulțimea toată a rămas pe pământ, lângă marea.

2. Și i-a învățat multe în pilde și în învățătura Sa le zicea:

3. „Ascultați: iată a eșit sămănătorul să samente.

4. Dar pe când sămăna, s'a întâmplat că unele semințe au căzut lângă cale și au venit paserile cerului și le-au mâncat.

5. Altele au căzut pe pietriș, unde nu aveau pământ mult, și au răsărit curând, pentru că pământul nu era adânc;

6. dar când a răsărit soarele, s'au vestejit și fiindcă nu aveau rădăcini, s'au uscat.

7. Altele au căzut în spini și crescând spinii, le-au înădușit și n'au dat roadă.

8. Iară altele au căzut pe pământ bun și răsărind și crescând, au dat rod, aducând: una treizeci, alta șasezeci, iar alta o sută!“

9. Apoi le-a zis: „Cine are urechi de auzit să audă!“

10. Iară când a fost singur, ceice-L înconjurau împreună cu cei doisprezece L-au întrebat de această pildă.

11. Și le-a zis: „Vouă vă este dat a ști tainele împărăției lui Dumnezeu, iar acelora de afară toate li se spun numai în pilde,

12. că ei de privit privesc, dară nu văd: și de auzit aud, dară nu înțeleg.

1-6. Mat. 13, 1-6. Luc. 8, 4-6.

7. Mat. 13, 7. Luc. 8, 7.

8. Fac. 26, 12. Mat. 13, 8. Luc. 8, 8. Ioan 15, 5. Colos. 1, 6.

9-10. Mat. 11, 15; 13, 9-10. Luc. 8, 8-9.

11. Mat. 11, 25. Luc. 8, 10. 1 Cor. 2, 10; 5, 12. Colos. 4, 5. 1 Tes. 4, 12. 1 Tim. 3, 7.

12. Is. 6, 9-40. Mat. 13, 14. Luc. 8, 10. Ioan 12, 40. Fapt. 28, 26. Rom. 11, 8.

leg, ca să nu se întoarcă și să li se ierte păcatele.“

13. *Apoi* le-a zis: „Au nu pricepeți pilda aceasta? Cum dară veți pricepe toate pildele *celelalte*?“

14. „Sămănătorul sămăna cuvântul.

15. Cele *căzute* lângă drum închipuiesc pe aceia, în cari se sămăna cuvântul, dară cum aud, vine îndată satana și răpește cuvântul sămănat în inima lor.

16. Deasemenea și cele sămănate pe pietriș închipuiesc pe aceia cari, când aud cuvântul, îl primesc îndată cu bucurie;

17. dară nu au întrînșii rădăcină, ci sunt nestatornici, apoi când vine necazul sau prigonirea pentru cuvânt, se smințesc îndată.

18. Iar cele sămănate în spini închipuiesc pe ceie aud cuvântul,

19. dară grijele lumii aceștia, ademenirile bogăției și celelalte poftes intrând *întrînșii*, înădușă cuvântul și-l fac neroditor.

20. Iară cele sămănate pe pământ bun închipuiesc pe acei, cari aud cuvântul și-l primesc și aduc roadă: unul treizeci, altul șasezeci, iar altul o sută“.

21. Și *iarăși* le-a zis: „Au doară făclia se aduce, ca să se pună sub vas, sau sub pat și nu ca să se pună în sfeșnic?“

22. Căci nu este ceva tănuț, care să nu se vădească, sau ascuns, care să nu iasă la iveală.

23. De are cineva urechi de auzit, să audă!“

24. *Apoi* le-a zis: „Luati aminte *la celece* auziți: cu ce măsură măsurați, vi se va măsura, ba vi se va și adăuga vouă, celor ce auziți.

25. Căci celui ce are, i

13. Ioan 3, 10 și 12.
14-15. Mat. 13, 18-19. Luc. 8, 11-12.

16. Iez. 33, 31. Mat. 13, 20. Luc. 8, 13

17-21. Mat. 5, 15; 13, 21-23. Luc. 8, 13-16.

22. Mat. 10, 26. Luc. 8, 17; 12, 2

23. Mat. 11, 15; 13, 9. Marc. 4, 9; 7, 16. Luc. 8, 8; 14, 35. Apoc. 2, 7; 3, 6; 13, 9.

24-26. Mat. 7, 2; 13, 12-24. Luc. 6, 38; 8, 18.

se va da, iar celuice nu are și ceiace are i se va lua.“

26. După aceea a zis: „Cu împărăția lui Dumnezeu se petrece, ce se petrece și cu sămânța aruncată în pământ de către un om.

27. Fie că omul acela doarme, sau se scoală, noaptea și ziua, sămânța răsare și crește, dar el nu știe cum,

28. căci pământul singur de sine rodește mai întâiu o verdeață, apoi spic, apoi în spic grăunțe pline.

29. Iară dacă se coace rodul, se trimite îndată secerea, că a sosit secerișul“.

30. Și iarăși a zis: „Cu ce voi asemăna împărăția lui Dumnezeu? Sau prin ce pildă o voi înfățișa?

31. Ea este ca grăunțele de muștar, care când se sămână în pământ, este mai mic decât toate semințele de pe pământ,

32. iar dacă s'a sămănat, crește și se face mai mare decât toate buruienile și face ramuri mari, încât sub umbra lui se pot adăposti paserile cerului“.

33. Și prin multe pilde de felul acesta le-a grăit cuvântul, pe cât puteau ei să înțeleagă.

34. Dar fără pildă nu le grăea nimic; însă ucenicilor deosebi le lămurirea toate.

35. În ziua aceea, după ce s'a făcut sară, le-a zis: „Să trecem de cea parte!“

36. Și ei, dând drumul poporului, L-au luat în luntre cum era, căci mai erau și alte luntre.

37. Atuncea s'a stârnit furtună mare, încât valurile intrau în luntre și aceasta se umpluse de apă.

38. Iară El dormea pe un căpătăiu la cârmă și deșteptându-L, I-au zis: „Invățătorule, au nu-ți pasă, că pierim?“

28. Fac. 1, 11-12.

29. Apoc. 14, 15.

30-32. Mat. 13, 31-32. Luc. 13, 18-19.

33. Mat. 13, 34. Ioan 16, 12.

34-35. Mat. 13, 34; 8, 18. Luc. 8, 22.

37. Ioan 1, 4. Mat. 8, 24. Luc. 8, 23.

38. Iona 1, 5-6. Mat. 8, 25. Luc. 8, 24.

39. Și sculându-Se, a certat vântul și mării i-a zis: „Taci! Liniștește-te!“ Și a contenit vântul și s'a făcut liniște mare.

40. Apoi le-a zis: „Ce sunteți așa fricoși? Și cum de nu aveți credință?“

41. Și i-a cuprins frică mare și ziceau între ei: „Oare cine este Acesta, că și vântul și marea îi ascultă?“

CAPITOLUL 5.

Vindecarea unui îndrăcit în țara Gadarenilor și a femeiei cu scurgere de sânge. Invierea fiicei lui Iair.

I ar dacă a trecut de ceaparte de marea, în țara Gadarenilor,

2. și a ieșit din luntre, L-a întâmpinat îndată un om de prin morminte cu duh necurat.

3. Acesta își avea locuința prin morminte și nimenea nu putea să-l țină nici în lanțuri.

4. Pentrucă de multe

ori fusese legat cu obezi și cu lanțuri, dară rupea lanțurile și sfărma obezile și nimenea nu putea să-l domolească,

5. ci pururea ziua și noaptea, striga și se bătea de pietre, prin munți și prin morminte.

6. Văzând însă pe Iisus de departe, a alergat și s'a închinat Lui.

7. Apoi strigând cu glas mare, a zis: „Ce ai cu mine, Iisuse, Fiul Dumnezeului celui de sus? Te jur pe Dumnezeu, să nu mă mucești“.

8. Căci Iisus îi zisese: „Ieși duh necurat din omul acesta!“

9. Și l-a întrebat Iisus: „Cum ți-e numele?“ Iară el răspunzind, a zis: „legheon mi-e numele, pentrucă suntem mulți“.

10. Și L-a rugat mult ca să nu-l izgonească afară din țara aceea.

11. Era însă acolo, lângă munte, o turmă mare de porci, care pășteau.

39. Iov. 26, 12. Ps. 88, 10. Iona, 1, 15. Mat. 8, 26. Luc. 8, 24.

40. Mat. 8, 26. Luc. 8, 25.

41. Ps. 64, 8; 88, 9-10;

106, 25. Mat. 8, 27. Luc. 8, 25.

1-7. Mat. 8, 28-29. Luc. 8, 26-29.

8-11. Luc. 8, 29-32.

12. Și L-au rugat pe El toți dracii, zicând: „Trimite-ne la porci ca să intrăm în ei!“

13. Iisus le-a îngăduit numaidecât și duhurile cele necurate ieșind din om, au intrat în porci și turma, care era de două mii de porci, s'a pornit de pe mal în marea și s'a înecat în marea.

14. Iară păzitorii porcilor au fugit și au spus în cetate și prin sate. Atunci locuitorii au eșit să vadă ce s'a întâmplat.

15. Și venind la Iisus și văzând pe îndrăcitul, în care fusese legheonul, șezând îmbrăcat și întreg la minte, s'au spăimântat.

16. Iară ceice văzuseră, le-au povestit cum se petrecuseră lucrurile cu cel îndrăcit și cu porcii.

17. Atuncea gadarenii au început a ruga pe Iisus, ca să iasă din hotarele lor.

18. Și când s'a suit el în luntre, L-a rugat celce

fusese îndrăcit, ca să-l lese să meargă cu Dânsul.

19. Iară Iisus nu i-a îngăduit, ci i-a zis: „Du-te la casa ta, la ai tăi și spune-le câte a făcut Domnul cu tine și cum te-a miluit“.

20. Și s'a dus omul acela și a început a povestii în Decapolia câte-i făcuse Iisus și toți se mirau.

21. Iară dupăce Iisus a trecut cu luntrea iarăș deeastaparte, s'a adunat la Dânsul popor mult și era lângă marea.

22. Atuncea a venit unul din mai marii sinagogii, numit Iair, și văzându-L, a căzut la picioarele Lui

23. și L-a rugat mult, zicând: „Fiica mea trage de moarte. Vină de-ți pune mâna pe ea, ca să se însănătoșeze și să trăiască!“.

24. Și s'a dus Iisus cu dânsul și l-a urmat popor mult, îmbulzindu-L.

12-14 Mat. 8, 31-32. Luc. 8, 32-35.

15-16. Luc. 8, 35-36.

17 Mat. 8, 34. Luc. 8, 37. Fapt. 16, 39.

18. Luc. 8, 37-38.

19-20. Luc. 8, 39.

21-23. Mat. 9, 1, 18. Luc. 8, 40-42.

24. Mat. 9, 19. Luc. 8, 42.

25. Iară o femeie, care *pătinea* de doisprezece ani de scurgere de sânge

26. și multe *îndurase*, *căutându-se* cu mulți doftori și cheltuisese tot ce avusese și nimic nu folosise, ci ajunsese într'o stare mai rea,

27. auzind de Iisus, s'a apropiat prin popor, pela spate și s'a atins de haina Lui;

28. căci zicea: „Numai de haina Lui de mă voi atinge, mă voi vindeca“.

29. Și îndată i-a săcat izvorul sângelui și a simțit în trupul său că s'a vindecat de boală.

30. Iară Iisus simțind numaidecât în Sine puterea ce eșise dintr'Insul, S'a întors către popor și a zis: „Cine s'a atins de haina Mea?“

31. Ucenicii însă I-au zis: „Vezi că poporul Te îmbulzește și zici: cine s'a atins de Mine?“

32. Dar El se uita împrejur, ca să vadă pe ce-eace făcuse aceasta.

33. Iar femeia, știind

ce s'a petrecut cu ea, a venit cu frică și tremurând și căzând înaintea Lui, I-a spus tot adevărul.

34. Atunci Iisus i-a zis: „Fică, credința ta te-a mântuit, mergi în pace și fii vindecată de boala ta!“.

35. Pe când grăea El aceasta, au venit dela mai marele sinagogii *oarecari* și au zis *către acesta*: „Fieca ta a murit; ce mai superi pe Invățătorul?“

36. Iisus auzind îndată cuvintele ce se grăise, a zis către mai marele sinagogii: „Crede numai și nu te teme!“

37. Și n'a lăsat pe nimenia să-i urmeze, decât numai pe Petru, pe Iacov și pe Ioan, fratele lui Iacov.

38. Venind apoi la casa mai marelui sinagogii, a văzut turburarea și pe cei ce plângeau și boceau tare;

39. și intrând, le-a zis: „Ce vă turburați și plân-

25. Lev. 15, 25. Mat. 9, 20. Luc. 8, 43.

26. Luc. 8, 43.

27. Mat. 9, 20. Luc. 8, 44.

28. Mat. 9, 21.

29-37. Luc. 8, 44-50; 6, 19.

38. Fac. 50, 10. Mat. 9, 23. Luc. 8, 52.

39. Mat. 9, 24. Luc. 8, 25. Ioan 11, 11.

geți? Copila n'a murit, ci doarme". Iară ei râdeau de Dânsul.

40. Dar El, dând pe toți afară, a luat cu Sine pe tatăl și pe mama copilei și pe cei ce erau cu Dânsul și a intrat unde zăcea copila.

41. Apoi luând copila de mână, i-a zis: „Talită cûmi“, care se tâlcuește: „Fetiță ție-ți grăesc, scoală!“

42. Și îndată s'a sculat fetița și a început să umble, căci era ca de doisprezece ani. Și s'au spăimântat toți foarte tare.

43. Iară El le-a poruncit mult, ca să nu știe aceasta nimenea și a zis să-i deie fetei să mănânce.

CAPITOLUL 6.

*Prorocul în patria sa.
Trimiterea apostolilor.
Uciderea lui Ioan. Minu-*

40. Mat. 9, 24. Luc. 8, 53-54. Fapt. 9, 40.

41. Luc. 8, 54.

42. Mat. 9, 25. Luc. 8, 55.

43. Mat. 8, 4; 9, 30; 12, 16; 17, 9. Marc. 3, 12. Luc. 5, 14; 8, 56.

1. Mat. 13, 54. Luc. 4, 16.

nea cu pâmile. Iisus pe marea.

Apoi Iisus eșind dea-colo, a venit în patria Sa și I-au urmat și ucenicii Lui.

2. Iară dacă a sosit ziua odihnei, a început El a învăța în sinagogă și mulți auzindu-L, se mirau și ziceau: „Deunde are El acestea și ce înțelepciune I s'a dat, că și minuni ca acestea se fac prin mâna Lui.“

3. Oare nu-i acesta teslarul, feciorul Mariei și vărul lui Iacov și a lui Iosie și al lui Iuda și al lui Simon?“ Și se smin-teau de El.

4. Iisus însă le-a zis: „Nu este proroc disprețuit decât numai în patria sa și între rude și în casa sa“.

5. Și n'a putut să facă acolo nici o minune, ci numai pe puțini bolnavi. Și-a pus mâna și i-a vindecat.

2. Mat. 7, 28. Marc. 1, 27.

3. Mat. 13, 55-57. Luc. 4, 22. Ioan, 6, 42.

4. Ier. 12, 6. Mat. 13, 57. Luc. 4, 24. Ioan, 4, 44.

5. Fac. 19, 22; 32, 25. Mat. 13, 58.

6. Însă se mira de necredința lor și umbla prin satele dinprejur, învățând *poporul*.

7. Atunci a chemat pe cei doisprezece și a început a-i trimite doi câte doi, dându-le putere asupra duhurilor necurate.

8. Apoi le-a poruncit, ca să nu ieie nimic pe cale, nici traistă, nici pâine, nici bani la brâu,

9. ci numai toiag și sandale în picioare, și să nu se îmbrace cu două haine.

10. Și le zicea: „De veți intra undeva în vre-o casă, să rămâneți acolo până veți pleca de acolo.

11. Iar de nu vă va primi cineva și nu vă va asculta, eșiți de acolo și scuturați praful de pe picioarele voastre, ca mărturie împotriva lor. Adevărul vă grăesc: mai bine va fi de Sodoma și de Gomora în ziua judecării, decât de cetatea aceea“.

12. Deci ieșind ei, pro-

poveduia *oamenilor* ca să se pocăiască,

13. izgoneau draci mulți și mulți bolnavi ungeau cu untdelemn și-i vindecau.

14. Auzind regele Irod de *Isus*, căci numele Lui se făcuse vestit, a zis, că Ioan Botezătorul s'a sculat din morți și deaceia se fac minuni prin el.

15. Alții ziceau că este Ilie, iar alții ziceau, că este un proroc sau ca unul din proroci.

16. Iară Irod auzind, zicea: „Acesta-i Ioan, căruia eu i-am tăiat capul: El s'a sculat din morți“.

17. Căci Irod acesta trimisese de prinsese pe Ioan și-l închisese în temniță, din pricina Irodiadei, femeea lui Filip, fratele lui, pe care *Irod* o luase de soție.

18. Pentrucă Ioan zicea lui Irod: „Nu ți se cuvine să ai de *soție* pe femeea fratelui tău“.

19. Irodiada însă îl ura

6. Mat. 9, 25. Luc. 13, 23.
7-8. Mat. 10, 1, 9-10. Luc.
9, 1-3.
9-11. Mat. 10-15. Luc 9,
3-5. Fapt. 12, 8; 13, 51;
18, 6,

12. Luc. 9, 6.
13. Marc. 16, 18. Joc. 5, 14.
14-17. Mat. 14, 1-3; 16, 14.
Luc. 9, 7-9;
18. Lev. 18, 17; 20, 21. Mat.
14, 4.

și voia să-l omoare, dară nu putea.

20. Căci Irod se temea de Ioan, știindu-l bărbat drept și sfânt, și-l cruța și multe făcea după poroava lui și cu dragoste îl asculta.

21. A venit însă o zi potrivită, când Irod, de ziua nașterii sale, a făcut ospăț boerilor săi, căpitănilor și mai marilor Galileei.

22. Atuncea fata Irodiadei a intrat și a jucat și, plăcând lui Irod și celor ce se ospătau cu el, a zis regele către fată: „Cere-mi ce vorești și-ți voi da!”

23. Și s'a jurat ei, zicând: „Orice vei cere dela mine, îți voi da până la jumătate din regatului meu”.

24. Iară ea eșind, a zis către mama sa: „Ce să cer?” Și aceasta a zis: „Capul lui Ioan Botezătorul”.

25. Și ea a intrat îndată cu fuga la rege și

a cerut, zicând: „Voesc ca să-mi dai acum pe taler capul lui Ioan Botezătorul”.

26. Atunci s'a întristat regele, dar pentru jurământ și pentru ceice stăteau la masă cu el, n'a vrut să-i nesocotească cererea,

27. ci a trimis regele îndată un ostaș, poruncind să aducă, capul lui Ioan.

28. Iar acela mergând, i-a tăiat capul lui Ioan în temniță și a adus capul lui pe un taler și l-a dat fetei, iară fata l-a dat mamei sale.

29. Auzind ucenicii lui de aceasta au venit și au rădicat trupul lui și l-au pus în mormânt.

30. În vremea aceea s'au adunat apostolii la Iisus și I-au vestit toate câte făcuseră și câte propoveduiseră.

31. Iară El le-a zis: „Veniți numai voi singuri într'un loc pustiu și vă odihniți puțin!” Căci

20. Mat. 14, 5; 21, 26.

21. Fac. 40, 20. Mat. 14, 6.

22. Mat. 14, 6.

23. Ester. 5, 3; 7, 2. Mat. 14, 7.

24. Mat. 14, 8.

25. Mat. 14, 8.

26-29. Mat. 14, 9-12.

30. Luc. 9, 10.

31. Mat. 14, 13. Marc. 3, 20. Luc. 9, 10.

cei cari veneau și se duceau erau așa de mulți, încât ucenicii n'aveau nici când să mănânce.

32. Și s'au dus numai ei cu corabia într'un loc pustiu.

33. Dară mulțimile i-au văzut plecând și mulți i-au cunoscut și au alergat acolo pe jos, *mulțime de oameni* de prin toate cetățile și au ajuns înaintea lor și s'au strâns la El.

34. Dupăce a ieșit Iisus din luntre, a văzut mulțime de popor și I s'a făcut milă de ei, că erau ca oile care nu au păstor și a început să-i învețe multe.

35. Însă fiindcă trecuse acum vreme multă, ucenicii Lui au venit la Dânsul și au zis: „Iată, este târziu și aici locul e pustiu,

36. dă-li drumul, ca să se ducă prin târgurile

și satele deprinprejur, să-și cumpere pâne, căci n'au ce să mănânce“.

37. Iară El răspunzând, le-a zis: „Dați-le voi să mănânce“. Ei însă i-au zis: „Să ne ducem oare să cumpărăm pâne de două sute de dinari și să le dăm să mănânce?“

38. Iară El li-a zis: «Câte pâni aveți? Duceți-vă de vedeți!» Iar ei aflând, au zis: «Cinci pâni și doi pești».

39. Atunci le-a poruncit să-i așeze pe toți cete, cete, pe iarbă verde;

40. și s'au așezat cete, cete, câte o sută și câte cincizeci.

41. Iară El luând cele cinci pâini și doi pești și căutând la cer, a binecuvântat, a frânt pânilor și a dat ucenicilor săi ca să dea *poporului* și au împărțit la toți și cei doi pești.

33. Mat. 14, 13. Luc. 9, 11.

34. Iez. 34, 5. Mat. 9, 36; 14, 14. Luc. 9, 11.

35-36. Mat. 14, 15. Luc. 9, 12.

37. Numer 11, 13, 22, 4 Reg. 4, 43. Mat. 14, 16. Luc.

9, 13, Ioan, 6, 7.

38. Mat. 14, 17; 15, 34. Marc. 8, 5. Luc. 9, 13. Ioan, 6, 9.

39. Mat. 14, 19. Luc. 9, 16. Ioan, 6, 10.

40. Luc. 9, 15.

41. 1 Reg. 9, 13. Mat. 14, 19. Luc. 16. Ioan, 6, 11.

42. Și au mâncat toți și s'au săturat.

43. Și au adunat douăsprezece coșuri pline de sfărâmături de pâine și de pește.

44. Iară cei ce mâncașeră din pâni fuseseră ca la cinci mii de bărbați.

45. După aceea a silit îndată pe ucenicii Săi să intre în luntre și să treacă deceaparte, la Betsaida, până ce va da drumul poporului.

46. Iară după ce i-a dat drumul, S'a dus și El într'un munte să se roage.

47. Când însera însă, luntrea se afla în mijlocul mării, iară El singur pe uscat;

48. și-i vedea cum se necăjeau cu vâslitul, pentru că vântul li era dimpotrivă. Iar în a patra strajă, a nopții a venit la dânșii mergând pe marea, voind parecă să treacă pelângă ei.

49. Ei însă văzându-L

mergând pe marea, au socotit că-i o nălucă și au strigat;

50. căci L-au văzut cu toții și s'au spăimântat. El însă a început să grăiască cu dânșii și le-a zis: «Indrăzniți! Eu sunt. Nu vă temeți!»

51. Apoi s'a suit la ei în luntre și vântul a contenit, iară ei se mirau în sine foarte tare și se minunau;

52. căci nu priceuseră minunea cu pânila, pentru că inima lor era împietrită.

53. După ce însă au trecut deceaparte au sosit în ținutul Genisaretului și au stat la liman.

54. Iară dacă au eșit ei din luntre, locuitorii deacolo L-au cunoscut îndată,

55. și cutrierând El toate împrejurimile acelea, au început să aducă bolnavii pe năsălii, unde se auzea că se află El.

42-45. Mat. 14. 20-22. Marc. 8. 8. Luc. 9. 17. Ioan, 6, 10-17.

46. Mat. 14, 23. Luc. 6, 12; 9, 18.

47. Mat. 14, 23. Ioan, 6, 16.

48. Mat. 14, 21-25. Luc. 24, 28.

49. Mat. 14, 26. Luc. 24, 37.

50. Ioan, 6, 19-20.

51. Marc. 4, 39.

52. Marc. 8, 17.

53. Mat. 14, 34.

54. Mat. 14, 35.

55. Mat. 4, 24; 14, 35.

56. Și orunde se ducea El, prin târguri, și prin cetăți, și prin sate, scoteau oamenii pe bolnavii lor la drumuri și-L rugau, ca să îngăduie măcar de poala hainei Lui să se atingă, și câți se atingeau de Dânsul, se vindecau.

CAPITOLUL 7.

Iisus mustră obiceiurile născocite. Hananianca. Vindecarea unui surd mut.

A tuncea s'au adunat la Dânsul fariseii și unii dintre cărturari, cari veniseră din Ierusalim.

2. Aceștia văzând pe unii din ucenicii Lui mănâcând pâne cu mânilor necurate, adică nespălate, cărteau.

3. Căci fariseii și toți iudeii, ținându-se de datina bătrânilor, nu mănâncă până nu-și spală cu îngrijire mânilor.

4. Când vin din târg,

nu mănâncă până nu se spală. Ba sunt și altele multe, care s'au apucat să le ție, ca: spălarea blidelor, a cupeilor, a căldărilor și a scaunelor.

5. Deci, L-au întrebat fariseii și cărturarii: „Pentruce ucenicii Tăi nu țin datina bătrânilor, ci mănâncă pâne cu mânilor nespălate?”

6. Iară El răspunzind, le-a zis: „Fățarnicilor, bine a prorocit de voi Isaia, cum este scris: acest popor Mă cinstește cu buzele, iară inima lui e departe de Mine;

7. dară înzadar Mă cinstește, învățând învățături, care sunt porunci omenești.

8. Căci lăsând porunca lui Dumnezeu, țineți datina oamenilor, ca spălarea blidelor și a cupeilor, și faceți și altele multe de felul acesta”.

9. Apoi le-a zis: „Bine e oare când schimbați porunca lui Dumnezeu, ca să păziți datina voastră?”

56. Mat. 9, 20-21; 14, 36. Marc. 5, 27-28.

1. Mat. 15, 1.

2. Mat. 15, 2. Luc. 11, 38.

3. Mat. 15, 2.

6. Es. 29, 13. Mat. 15, 7-8.

7. Mat. 15, 9. Tit. 1, 14.

8. Mat. 23, 25. Luc. 11, 39.

9. Mat. 15, 3.

10. Moise a zis: cinstește pe tatăl tău și pe mama ta; și: celce grăește de rău pe tată sau pe mamă să se pedepsească cu moartea!

11. Iară voi ziceți: dacă vreun om ar zice tatălui sau mamei: corvan, adecă dar *lui Dumnezeu* este aceea cu care te-ai fi folosit dela mine.

12. aceluia-i îngăduiți să nu facă nimic pentru tatăl său, sau pentru mama sa;

13. călcând astfel cuvântul lui Dumnezeu pentru datina voastră, care *singuri* v'ați dat-o și faceți multe de felul acesta“.

14. Apoi chemând toată mulțimea, i-a grăit: „Ascultați-*Mă* toți și înțelegeți:

15. nimic ce intră în om de afară nu poate să-l spurce, ci celece ies din el, acelea spurcă pe om.

16. De are cineva urechi de auzit, să audă“.

17. Iar dupăce a intrat dela mulțime în casă, L-au întrebat ucenicii Lui de pilda aceasta.

18. și *El* le-a zis: „Au și voi sunteți tot așa de neînțelegători? Nu pricepeți oare, că tot ce intră în om deafară nu poate să-l spurce?”

19. Pentrucă nu intră în inima lui, ci în pân-tece și iese afară pe calea sa“. *Prim aceasta Iisus a arătat*, că orce mâncare este curată.

20. Apoi a adăugat: „Iară ceeace iesă din om, aceea spurcă pe om,

21. pentrucă din lăuntru, din inima oamenilor, ies cugetele cele rele, preadesfrânările, desfrânările, uciderile,

22. furturile, lăcomia, răutatea, vicleșugul, netrebnicia, privirea zavistnică, hula, mândria, nebunia.

10. Es. 20, 12; 16. Lev. 20, 9. Deut. 5, 16; 27, 16. Pild. 20, 20. Sir. 3, 7. Mat. 15, 4. Efes. 6, 1-3.

11. Pild. 28, 24. Mat. 15, 5; 23, 18.

13. Mat. 15, 6.

14. Mat. 15, 10.

15. Mat. 15, 11. Rom. 14, 17. Tit. 1, 15.

17-20. Mat. 15, 15-18.

21. Fac. 6, 5; 8, 21. Pild. 6, 14. Mat. 15, 19.

22-26. Mat. 15, 19-22.

23. Toate relele acestea ies din lăuntru și spurcă pe om“.

24. Și ridicându-se apoi de acolo, S'a dus în ținutul Tirului și al Sidonului și intrând într'o casă, voea să nu afle nimeni, dar n'a putut să Se tăinuiească;

25. căci auzind de El o femeie, a căruia fiică avea duh necurat și venind, a căzut la picioarele Lui.

26. Și femeia aceea era păgână, de neam sirofeniciană, și-L ruga ca să izgoniască dracul din fiica ei.

27. Iară Iisus i-a zis: „Lasă să se sature mai întâi fiii, căci nu-i bine a lua pâinea fiilor și a arunca câinilor“.

28. Ea însă a răspuns și i-a zis: „Așa-i Doamne! Dar și câinii mănâncă sub masă din sfărământurile de la fii“.

29. Atuncea Iisus i-a zis: „Pentru acest cuvânt mergi, că a eșit dracul din fiica ta“.

30. Și venind ea la casa sa, a aflat că dracul ie-

șise și că fiica ei era culcată în pat.

31. Ieșind după aceea din ținutul Tirului și al Sidonului, S'a dus la marea Galileei, prin ținutul Decapoliei.

32. Atunci au adus la Dânsul pe un surd gângav și L-au rugat să-și pue mâna pe el.

33. Pe acesta luându-l Iisus la o parte din mulțime, Și-a pus degetele în urechile lui și scui-pând, s'a atins de limba lui.

34. Apoi privind la cer, a oftat și i-a zis: „Efaftă“, adică: „deschide-te“.

35. Și îndată s'a deschis auzul lui și s'a deslegat legătura limbii lui și a început a grăi limpede.

36. Și le-a poruncit Iisus, ca să nu spună nimănui. Dar cu cât îi opra, cu atâta mai mult vesteau.

37. Oamenii însă se mirau foarte mult: „Toate le face bine; pe surzi îi face să audă și pe muți să vorbească!“

CAPITOLUL 8.

Minunea cu pâmile. Iudeii cer semn. Aluatul fariseilor. Vindecarea orbului. Mărturisirea lui Petru. I-a vestire a patimilor.

In zilele acelea, fiind adunată mulțime foarte multă de popor și neavând ce mânca, a chemat Iisus pe ucenicii Săi și le-a zis:

2. „Mi-i milă de gloată, căci iată de trei zile se află cu Mine și n'au ce să mănânce.

3. Și de li-aș da drumul flămânzi la casele lor, ar slăbi pe cale, căci unii din ei au venit de departe“.

4. Iară ucenicii lui I-au răspuns: „Deunde ar putea cineva să-i sature pe aceștia de pâne, aicia în pustie?“

5. Și i-a întrebat Iisus: „Câte pâni aveți?“ Iară ei au răspuns: „Șapte“.

1. Mat. 15, 32.
2. Mat. 15, 32 Marc. 6, 34.
3. Mat. 15, 32.
4. Numer. 11, 22. Mat. 15, 33.
5. Mat. 15, 34. Marc. 6, 38.

6. Atunci Iisus a poruncit mulțimei să șadă jos și luând cele șapte pâni și dând mulțămită lui Dumnezeu, a frânt și a dat ucenicilor Săi, ca să împartă mulțimei, și au împărțit.

7. Mai având și puțini peștișori, a binecuvântat și a poruncit să-i împartă și pe aceia,

8. Și au mâncat toți și s'au săturat și au adunat sfărământuri rămase șapte coșuri.

9. Iară cei ce mâncaseră fuseseră ca la patru mii. Apoi le-a dat drumul.

10. După aceea suindu-se îndată într'o luntre, cu ucenicii Săi, a venit în părțile Dalmanutei.

11. Aicea au eșit înaintea lui fariseii și au început a se întreba cu Dânsul și ispitindu-L, au cerut dela El să le arate vre-un semn din cer.

6. Mat. 15, 35-36.
7. Mat. 14, 19. Marc. 6, 41.
8. 4 Reg. 4, 44. Mat. 15, 37.
9. Mat. 15, 38.
10. Mat. 15, 39.
11. Mat. 12, 38. 16, 4. Ioan 6, 30.

12. Iară El oftând adânc, a zis: „Pentru ce ne-amul acesta cere semn? Adevărul vă grăesc: nu i se va da semn neamului acestuia“.

13. Și lăsându-i, S'a suit iară în luntre și a trecut de ceaparte.

14. Ucenicii Lui însă uitaseră să ieie pâne și nu aveau cu dânșii, în luntre, decât o singură pâne.

15. Iară Iisus sfătuindu-i, le-a zis: „Căutați și vă păziți de aluatul fariseilor și de aluatul lui Irod“.

16. Iară ucenicii cugețau întru ei și ziceau: „Aceasta ne-o zice, pentru că nu avem pâne“.

17. Iisus însă pricepând, le-a zis: „Ce cugețați că nu aveți pâne? Oare tot nu pricepeți încă și tot nu înțelegeți? Oare tot impietrită este inima voastră?“

18. Ochi având, oare nu vedeți? Și urechi având, oare nu auziți? Și

nici nu vă aduceți aminte?

19. Când am frânt cele cinci pâni pentru cei cinci mii de oameni câte coșuri de sfărământuri ați strâns?“ Și ei l-au răspuns: „Douăsprezece“.

20. „Dară când am frânt cele șapte pâni pentru cei patru mii de oameni, câte coșuri de sfărământuri rămase ați adunat?“ Și au răspuns: „Șapte“.

21. Atunci Iisus le-a zis: „Cum dară de nu pricepeți?“

22. După aceea a venit în Betsaida și au adus la Dânsul un orb și se rugau ca să se atingă de dânsul.

23. Iară El luând pe orb de mână, l-a scos afară din sat și scuișând în ochii lui, Și-a pus mâinile peste el și l-a întrebă de vede ceva.

24. Și acela privind, a zis: „Văd oamenii mișcându-se ca copacii“.

25. Și Iisus Și-a pus ia-

12. Mat. 16, 4. Luc. 11, 29.

13-14. Mat. 16, 5-6.

15. Mat. 16, 6. Luc. 12, 1.

16. Mat. 16, 7.

17. Mat. 16, 8. Marc. 6, 52.

19. Mat. 14, 20. Marc. 6, 43.

Luc. 9, 17. Ioan, 6, 13.

20. Mat. 15, 37, 16, 10.

Marc. 8, 8.

21. Mat. 16, 11. Marc. 6,

52; 8, 17.

23. Ioan 9, 6.

ră mâinile pe ochii lui și l-a făcut să vadă. Și s'a vindecat *omul*, și vedea toate limpede.

26. După aceea l-a trimis Iisus la casa lui, zicând: „Să nu te mai întorci în *acest* sat și nici să spui cuiva din sat“.

27. Apoi Iisus S'a dus cu ucenicii Săi prin satele Chesariei lui Filip și pe cale a întrebat pe ucenicii Săi, zicându-le: „Cine-Mi zic oamenii că sunt Eu?“

28. Și ei au răspuns: „Unii Ioan Botezătorul, alții Ilie, iară alții unul din proroci“.

29. Și El le-a zis: „Dară voi cine-Mi ziceți că sunt?“ Și răspunzind Petru, a zis către El: „Tu ești Hristosul“.

30. Iisus însă a poruncit ca să nu grăească nimănui de Dânsul.

31. Apoi a început a-i învăța, că Fiul Omului trebuie să pătimească

multe și să fie lepădat de bătrâni, de căpeteniile preoților și de cărturari, să fie omorât și a treia zi să învie.

32. Și le-a grăit lucrul acesta pe față. Petru însă, luându-L *la o parte*, a început a i se împotrivi.

33. Iară El întorcându-se și privind pe ucenicii Săi, a certat pe Petru, zicând: „Mergi înapoia mea satană, căci tu nu gândești la cele ce sunt ale lui Dumnezeu, ci la cele omenești!“

34. Chemând apoi *la Sine* mulțimea împreună cu ucenicii Săi, le-a zis: „Celce voește să vie după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea sa și să-Mi urmeze.“

35. Că celce va vrea să-și mântuiască sufletul său, acela îl va pierde; iară celce-și va pierde sufletul său pentru Mine și pentru Evanghelie, acela îl va mântui.

Marc 9. 31; 10, 33-34. Luc. 9, 22; 24, 27.

32. Mat. 16, 22

33. Mat. 16, 23.

34. Mat. 10, 38; 16, 24.

Luc. 9, 23; 14, 27.

35. Mat. 10, 39. Luc. 9, 24. Ioan, 12, 25.

27. Mat. Mat. 16, 13. Luc. 9, 18.

28. Mat. 14, 2; 16, 14. Luc. 9, 19.

29. Mat. 16, 15-16. Ioan, 1, 49; 6, 69; 11, 27.

30. Mat. 16, 20.

31. Mat. 16, 21; 17, 22-23.

36. Că ce ar folosi omul de ar dobândi toată lumea, iară sufletul și l-ar pierde?

37. Sau ce va da omul schimb pentru sufletul său?

38. Că de se va rușina de Mine și de cuvintele Mele cineva din acest neam preadesfrănat și păcătos, și Fiul Omului se va rușina de acela, când va veni în Slava Tatălui Său cu sfinții îngeri“.

39. Și le-a mai zis: „Adevărul vă grăesc: sunt unii din ceice stau aicea, cari nu vor gusta moartea, până nu vor vedea împărăția lui Dumnezeu venind întru putere“.

CAPITOLUL 9.

Schimbarea la față. Vindecarea unui lunatic.

II-a vestire a patimilor. Cearța pentru întăetate.

Perirea de scandal.

După șase zile a luat Iisus pe Petru și pe Iacov și pe Ioan, și

i-a suit într'un munte înalt, deosebi, numai pe ei singuri,

2. și S'a schimbat la față înaintea lor.

3. Hainele Lui s'au făcut strălucitoare și foarte albe, cum e zăpada și cum niciun nălbitor de pe pământ nu poate înălbi.

4. Atunci li s'a arătat Ilie împreună cu Moise și vorbeau cu Iisus.

5. Și începând Petru, a zis către Iisus: „Învățătorule, bine e să fim aicea și să facem trei colibi: Ție una, lui Moise una și una lui Ilie;“

6. căci nu știa ce să zică, pentrucă erau înspăimântați.

7. Și s'a făcut nour, umbrindu-i, iar din nour a venit un glas, zicând: „Acesta este Fiul Meu cel iubit, pe Acesta să-L ascultați!“

8. Dar, într'o clipă, căutând ei de năprasnă împrejur, n'au mai văzut pe nimenea, ci numai pe Iisus singur.

36. Mat. 16, 26. Luc. 9, 25.

37. Ps. 48, 9. Mat. 16, 16.

38. Mat. 10, 32. Luc. 9, 26.

1 Ioan 2, 23. Rom. 1, 16.

39. Mat. 16, 28. Luc. 9, 27.

1-2. Mat. 17, 1. Luc. 9, 28.

3. Dan. 7, 9. Mat. 17, 2; 28, 3. Luc. 9, 29.

4. Mat. 17, 3. Luc. 9, 30.

5. Mat. 17, 4. Luc. 9, 33.

9. Iară când se pogorau ei din munte, le-a poruncit, ca să nu spună nimănui ceace văzuseră, până nu va învia din morți Fiul Omului.

10. Și ei au păstrat cuvântul acesta, dară se întrebau între ei: „ce să însemne a învia din morți?”

11. Și L-au întrebat *pe Iisus*: „Pentru ce spun cărturarii, că trebuie să vină mai întâiu Ilie?”

12. Iară El răspunzând, le-a zis: „Adevărat, Ilie venind întâiu, va regula toate. Și Fiul Omului, cum este scris despre *El*, așa trebuie să pătimească multe și să fie înjosit.

13. Dară vă spun, că Ilie a și venit și au făcut cu dânsul câte au voit, după cum este scris pentru dânsul“.

14. Apoi venind la ceilalți ucenici, a văzut împrejurul lor mulțime multă și cărturari întrebându-se cu ei.

15. Dar îndată toată mulțimea, văzându-L *pe Iisus*, s'a înfiorat și alergând, s'a închinat Lui.

16. Iară Iisus a întrebă pe cărturari: „Despre ce vă întrebați cu ei?”

17. Și răspunzând unul din mulțime, a zis: „Învățătorule, am adus la Tine pe fiul meu, care are duh mut;

18. și orunde îl apucă, îl aruncă la pământ și el spumegă, scrâșnește cu dinții săi și se usucă. Și am zis ucenicilor Tăi, să izgonească *duhul*, dar n'au putut“.

19. Atunci răspunzându-i *Iisus*, a zis: „O, neam necredincios, până când am să fiu cu voi? Până când am să vă sufăr? Aduceți-l la mine!”

20. Și l-au adus la El. Iar *duhul* îndată ce L-a văzut *pe Iisus*, a sgu-duit *pe tână*r și acesta a căzut la pământ și s'a tăvălit, spumând.

9. Mat. 17, 9. Luc. 9, 36.

11. Malah. 4, 5. Mat. 11, 14; 17, 10.

12. Ps. 21, 7-8. Is. 53, 2-3. Dan. 9, 26. Malah. 4, 5. Mat. 17, 11. Fil. 2, 7.

13. Malah. 4, 5. Mat. 14,

14

14. Mat. 17, 14. Luc. 9, 37.

17. Mat. 17, 14. Luc. 9, 38.

18. Mat. 17, 15. Luc. 9, 39.

19. Mat. 17, 17. Luc. 9, 41.

20. Luc. 9, 42.

21. Atunci *Iisus* a întrebă pe tatăl *tânărului*: „Câtă vreme este decând i se întâmplă aceasta?” Și acela a răspuns: „Din copilărie”.

22. Adesea *duhul* îl aruncă și în foc, și în apă, ca să-l piarză, dar de poți ceva, milostivește-te spre noi și ne ajută!”

23. Iară *Iisus* i-a zis: „De poți crede, toate-s cu puțință celui ce crede”.

24. Și îndată tatăl copilului a strigat și cu lacrimi a zis: „Cred, Doamne, ajută necredinței mele!”

25. Văzând *Iisus* că se îngrămădește mulțimea, a poruncit *duhului* celui necurat și i-a zis: „Duh mut și surd, Eu îți poruncesc: ieși dintr'însul și deacum să nu mai intri în el!”

26. Atunci *duhul* strigând și scuturând tare pe *tânăr*, a ieșit; iară *tânărul* a rămas ca mort, încât mulți ziceau, că a murit.

27. *Iisus* însă apucându-l de mână, l-a ridicat și acela s'a sculat.

28. Dupăce a intrat *Iisus* în casă, ucenicii Lui L-au întrebat în deosebi: „Pentruce noi nu l-am putut izgoni?”

29. Iar *El* le-a zis: „Acest neam *de draci* prin nimic nu poate eși, decât numai prin rugăciune și prin post”.

30. Apoi eșind deacolo, a trecut prin Galileea și nu voia ca să-L cunoască cineva;

31. căci învăța pe ucenicii Săi și le spunea, că Fiul Omului va fi dat pe mâna oamenilor și-L vor omori, dar a treia zi după ce-L vor omori, va învia.

32. Ei însă nu pricepeau cuvintele acestea și să-L întrebe se temeau.

33. Ajungând însă la Capernaum și aflându-se într'o casă, i-a întrebat *Iisus*: „Despre ce grăiați între voi pe cale?”

34. Și ei tăceau, căci pe cale vorbiseră între ei, cine ar fi mai mare.

22. Mat. 17, 15

23. Mat. 17, 20; 21, 22.
Luc. 17, 6. Ioan, 11, 40.

24. Luc. 17, 5.

28. Mat. 17, 19.

29. Mat. 17, 21.

31. Mat. 16, 21; 17, 22.
Luc. 9 22; 24, 7.

34. Mat. 18, 1. Luc. 9, 46;
22, 24.

35. Apoi șezând, a chemat pe cei doisprezece și le-a zis: „De voește cineva să fie întâiu, să fie cel mai de pe urmă din toți și sluga tuturor“.

36. Și luând un copilăș, l-a adus în mijlocul lor și luându-l în brațe, le-a zis:

37. „Cine primește pe unul din acești prunci în numele Meu, pe Mine mă primește și cine Mă primește pe Mine, nu Mă primește pe Mine, ci pe celce M'a trimis pe Mine“.

38. Atuncea L-a întrebat Ioan și a zis: „Invățătorule, am văzut pe unul, izgonind dracii în numele Tău, care nu ne-a urmat, și l-am oprit, pentrucă nu ne-a urmat“.

39. Iară Iisus a zis: „Să nu-l opriți; căci nimenea din cei care vor face minuni în numele Meu, nu vor putea cu-

rând să mă grăească de rău;

40. căci cine nu-i împotriva noastră, e pentru noi

41. și cine v'ar adăpa cu un păhar de apă în numele Meu, că sunteți ai lui Hristos, adevărul vă grăesc, nu și-ar pierde plata sa.

42. Iară cine ar sminti pe unul din mititeii aceștia, cari cred în Mine, aceluia i-ar fi mai bine să-și lege de gât o piatră de moară și să se arunce în marea.

43. Deci, de te smintește mâna ta, s'o tai; căci e mai bine pentru tine să intri ciung în viață, decât să ai amândouă mâinile și să mergi în gheena, în focul cel nestins,

44. unde viermele lor nu moare și focul nu se stinge.

45. Și de te smintește piciorul tău, să-l tai, căci

35. Mat. 20, 26. Marc. 10, 43. Luc. 9, 48; 22, 26.

36. Mat. 18, 2. Marc. 10, 46. Luc. 9, 47.

37. Mat. 10, 40; 18, 5. Luc. 9, 48.

38. Numer. 11, 27. Luc. 9, 49.

39. 1 Cor. 12, 3.

40. Mat. 12, 30.

41. Mat. 12, 42.

42. Mat. 18, 6. Luc. 17, 1-2.

43. Deut. 13, 6-8. Mat. 5, 30; 18, 8.

44. Is. 66, 24.

45. Mat. 18, 8.

e mai bine de tine să intri în viață șchiop, decât să ai amândouă picioarele și să fii aruncat în gheena, în focul nestins,

46. unde viermele lor nu moare și focul nu se stinge.

47. Și de te smintește ochiul tău, să-l scoți; căci e mai bine de tine să intri în împărăția lui Dumnezeu numai cu un ochiu, decât să ai amândoi ochii și să fii aruncat în gheena focului,

48. unde viermele lor nu moare și focul nu se stinge.

49. Căci fiștecare cu foc se va săra și toată jertfa cu sare se va săra.

50. Bun lucru este sarea; dar dacă sarea s'ar face nesărată, cu ce s'ar drege? Să aveți sare în voi! Pace să aveți între voi“.

CAPITOLUL 10.

*Desfacerea căsătoriei.
Binecuvântarea prunci-*

47. Mat. 9, 29; 18, 9.
48. Is. 66, 24.
49. Lev. 2, 13. Iez. 43, 24.
50. Mat. 5, 13. Luc. 14, 34.
Rom. 12, 18; 14, 19. 2 Cor.
13, 11. Efes. 4, 29. Colos. 4,
6. Ebr. 12, 14.

lor. Bogatul și viața veșnică. A 3-a vestire a pătimilor. Fiii lui Zevedeu. Orbul Vartimeu.

S culându-se apoi Iisus de acolo, a venit în hotarele Iudeei, de ceaparte de Iordan, și iată s'au strâns mulțime de oameni împrejurul Lui și El a început iară să-i învețe, ca de obicei.

2. Dar apropiindu-se fa ris e i i și ispitindu-L, L-au întrebat: „Se cuvine oare ca bărbatul să-și lase femeea?“

3. Iară El răspunzând, le-a zis: „Ce v'a poruncit Moise?“

4. Și ei au zis: „Moise a învoit bărbatului să scrie femeii carte de despărțenie și să-i dea drumul“.

5. Iisus însă răspunzând, le-a zis: „După împietrirea inimii voastre v'a scris el porunca aceasta.“

6. Dar la începutul Zi-

1. Mat. 19, 1.

2. Mat. 19, 3.

4. Deut. 24, 1. Mat. 5, 31; 19, 7.

6. Fac. 1, 27; 5, 2. Mat. 19, 1.

direi, Dumnezeu a făcut un bărbat și o femeie.

7. Pentru aceasta va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa

8. și se va lipi de femeea sa și vor fi amândoi un singur trup, încât ei nu mai sunt două trupuri, ci unul singur.

9. Deci, ce a unit Dumnezeu, omul să nu despartă“.

10. Iară în casă, ucenicii Lui L-au întrebat iarăși despre aceasta.

11. Și El le-a zis: „Celce se va despărți de femeea sa și se va căsători cu alta, săvârșește desfrânare cu dânsa;

12. și femeea, dacă lasă pe bărbatul său și se mărită cu altul, săvârșește rădesfrânare“.

13. Atunci au adus la Dânsul copiii, ca să se atingă de ei, iară ucenicii dojăneau pe cei ce-i aduceau.

14. Văzând Iisus aceasta, S'a supărat și le-a zis: „Lăsați copiii să vie la Mine și nu-i opriți, căci a unora ca aceștia este împărăția lui Dumnezeu.

15. Adevărul vă grădesc: cine nu va primi împărăția lui Dumnezeu, ca un copil, nu va intra într'însa“.

16. Apoi îmbrățișându-i, Și-a pus mâinile pe ste ei și i-a binecuvântat.

17. Iară după ce a ieșit El la drum, a alergat oarecine și ingenunchind înaintea Lui, L-a întrebat: „Învățătorule bune, ce să fac, ca să moștenez viața veșnică?“

18. Iisus însă i-a zis: „Ce-Mi zici bun? Nimene nu este bun, decât numai unul Dumnezeu.

19. Știi poruncile: să nu faci rădesfrânare, să nu ucizi, să nu furi, să nu fii martor mincinos,

7. Fac. 2, 24. Mat. 19, 5. 1 Cor. 6, 16. Efes. 5, 31.

8. Fac. 2, 24. 1 Cor. 6, 16. Efes. 5, 31.

9. Mat. 19, 6. 1 Cor. 7, 10.

11. Mat. 5, 32; 19, 9. Luc. 16, 18. Rom. 7, 3.

13. Mat. 19, 13. Luc. 18, 15.

14. Mat. 18, 3. Luc. 18, 16, 1. Petru. 2, 2.

15. Mat. 11, 25; 18, 3.

16. Mat. 19, 15. Marc. 19, 36.

17. Mat. 19, 16. Luc. 18, 18.

18. Mat. 19, 17. Luc. 18, 19.

19. Ex. 20, 12-17. Deut. 5,

16-21. Mat. 5, 21. Luc. 18, 20.

Rom. 13, 9.

să nu răpești; cinstește pe tatăl tău și pe mama ta?"

20. Iară el răspunzînd, a zis către Dânsul: „Învățătorule, toate acestea le-am păzit din tinerețele mele“.

21. Atunci Iisus căutînd la el, l-a iubit și i-a zis: „Una îți mai lipsește: mergi de vinde câte ai și le dă la săraci, și vei avea comoară în cer; apoi luînd crucea, vină de-Mi urmează mie“.

22. El însă intristîndu-se de cuvîntul acesta, s'a dus mîhnit, pentrucă avea avuții multe.

23. Atuncea, căutînd Iisus împrejur, a zis ucenicilor Săi: „Cît de anevoe vor intra în împărăția lui Dumnezeu ceice au avuție!“

24. Iară ucenicii s'au spăimîntat de cuvintele Lui. Iisus însă, urmîndu-și vorbirea, le-a zis iarăși: „Fiilor, cît de anevoe este pentru ceice

nădăjduesc în bogăție, să intre în împărăția lui Dumnezeu!“

25. Mai lesne este să treacă cămila prin urechile acului, decît bogatul să intre în împărăția lui Dumnezeu“.

26. Iară ei s'au îngrozit și mai mult și grăeau între dînșii: „Cine dară poate să se mîntuească?“

27. Și căutînd Iisus la dînșii, a zis: «*Aceasta-i cu neputință la oameni, dară nu la Dumnezeu, căci la Dumnezeu toate-s cu putință*“.

28. Atunci începînd Petru, a zis către El: „Iată noi am lăsat toate și Ți-am urmat Ție“.

29. Și răspunzînd Iisus, a zis: „Adevărul vă grăesc: nu este nimene care să-și fi lăsat casă, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau femeie, sau copii, sau țarine pentru Mine și pentru Evanghelie,

20. Mat. 19, 20. Luc 18, 21.
21-22. Mat. 6, 19; 19, 21-22.
Luc 18, 22-23.

23. Pild. 11, 28. Mat. 19, 23. Marc. 4, 18. Luc. 18, 24.

24. Ps. 51, 8; 61, 11. Pild. 11, 28. 1 Tim. 6, 17.

25-26. Mat. 19, 24-25. Luc. 18, 25-26.

27. Iov. 10, 13; 42, 2. Mat. 19, 26. Luc. 1, 37.

28-29. Mat. 19, 27-29. Luc. 18, 28-29.

30. și să nu primească acum, în viața aceasta, în mijlocul prigonirilor, însuțit case, și frați, și surori, și părinți, și mame, și copii, și țarine, iară în veacul viitor viață veșnică.

31. Mulți însă din cei dintâi vor fi pe urmă și din cei depe urmă întâiu.

32. Iară când se aflau ei pe cale, suindu-se la Ierusalim, Iisus mergea înaintea lor, iară ei îi urmau, înspăimântați și înfricoșați. Atuncea luând iarăși *laoparte* pe cei doisprezece, a început a le grăi de cele ce aveau să se petreacă cu Dânsul, *zicând*:

33. „Iată ne suim la Ierusalim și Fiul Omului va fi dat căpeteniilor preoților și cărturarilor, și-L vor osândi la moarte și-L vor da păgânilor și-L vor batjocori și-L vor bate,

34. și-L vor scuipa și-L vor omorî, dar a treia zi va învia”.

35. Atunci s'au apro-

30-32. Mat. 19, 29-30; 20, 17. Luc. 18, 30-31.

32. Mat. 16, 21. Marc. 8, 31. Luc. 9, 22.

piat de Dânsul fiii lui Zevedeu, Iacov și Ioan, și au zis: „Invățătorule, dorim ca ce-Ți vom cere să ne faci”.

36. Și El le-a zis: „Ce voiți să vă fac?”

37. Iar ei au zis către Dânsul: „Dă-ne ca să ședem unul deadreapta Ta, și altul deastânga Ta, în slava Ta”.

38. Iisus însă le-a zis: „Nu știți ce cereți. Puteți oare să beți paharul, care-l beau Eu, și să vă botezați cu botezul cu care mă botez Eu?”.

39. Și ei au zis: „Putem”. Zis-a lor Iisus: „Păharul, care îl beau Eu, îl veți bea, și cu botezul, cu care Eu mă botez, vă veți boteza;

40. iară a ședea deadreapta Mea și deastânga Mea nu-Mi este îngăduit a da, decât acelora, pentru care s'a gătit”.

41. Și auzind cei zece *ucenici*, au început a se mânia pe Iacov și pe Ioan.

42. Iisus însă, chemân-

34. Mat. 20, 19. Marc. 19, 31. Luc. 18, 33.

35-37. Mat. 20, 20-21.

38-40. Mat. 20, 22-23.

du-i, le-a zis: „Știți, că ceice se socotesc că sunt prinți ai popoarelor, domnesc peste ele, și cei mai mari ai lor le stăpânesc.

43. Intre voi însă să nu fie așa; ci celace ar voi să fie mai mare între voi, să vă fie slugă,

44. și celce ar voi să fie întâi între voi, să fie rob tuturor:

45. căci și Fiul Omului n'a venit ca să I se slujească, ci ca să slujească El și să-Și dea sufletul Său pentru răscum-părarea multora“.

46. *In vremea aceasta* au ajuns la Ierihon. Iară când ieșea din Ierihon cu ucenicii Săi și cu mulțime destulă, Vartimeu orbul, fiul lui Timeu, ședea lângă drum și cerea milostenie.

47. Auzind acesta că este Iisus Nazarineanul, a început a striga și a zice: „Iisuse, fiul lui David, miluește-mă!“

48. Și mulți îl certau să tacă; el însă striga și

mai tare: „Fiul lui David, miluește-mă!“

49. Și oprindu-se Iisus, a zis să-l cheme. Și au chemat pe orb, zicându-i: „Nu te teme! Scoală, că te chiamă!“

50. Iară el, aruncându-și haina, s'a sculat și a venit la Iisus.

51. Și răspunzându-i Iisus, i-a zis: „Ce voești să-ți fac?“ Iar orbul a zis către Dânsul: „Invățătorule, ca să văd!“

52. Zis-a Iisus către dânsul: „Mergi, credința ta te-a mântuit!“ Și a văzut îndată orbul și a urmat pe Iisus în calea Sa.

CAPITOLUL 11.

*Intrarea în Ierusalim.
Blestemarea smochinului.
Isgonirea vânzătorilor
din biserică. De unde-i
botezul lui Ioan?*

Iară când s'au apropiat de Ierusalim, prin Vitfaghi și Vitania, către muntele Maslinilor, a tri-

42. Mat. 20, 25. Luc 22, 25

43. Mat 20, 26. Marc. 19,

35. Luc 9, 48; 22, 26.

44. Mat. 20, 27. Marc. 9,

35. 1 Petr. 5, 3.

45. Mat. 20, 23. Ioan, 13,

14. Filip. 2, 7. Tit. 2, 14.

46-52. Mat. 20, 29-34, Luc.

18, 35-43.

mis *Iisus* pe doi din ucenicii Săi

2. și le-a zis: „Mergeți în satul cel dinaintea voastră și îndată cum veți intra în el, veți găsi legat un mânz, pe care nimenea din oameni n'a încălecat; să-l deslegați și să-l aduceți.

3. Iar de vă va zice cineva: „Pentru ce faceți aceasta?“ Să răspundeți, că Domnul are trebuință de el, și îndată îl va trimite aicea“.

4. Deci, s'au dus ei și au găsit mânzul legat în uliță, afară, la o poartă, și l-au deslegat.

5. Iară unii din ceice stăteau acolo, le-au zis: „Ce faceți? *La ce* deslegați mânzocul?“

6. Ei însă le-au răspuns, cum le poruncise *Iisus*, și i-au lăsat

7. și au adus mânzul la *Iisus* și și-au pus pe el hainele și *Iisus* a încălecat pe el.

8. Atunci mulți își aș-

terneau hainele lor pe cale, iară alții tăiau ramuri din copaci și le așterneau pe cale.

9. Ceice mergeau înainte și ceice veneau în urmă strigau și ziceau: „Osana! Binecuvântat fie Celce vine în numele Domnului!“

10. Binecuvântată fie împărăția tatălui nostru David, ce vine în numele Domnului! Osana întru cei de sus!“

11. Așa a intrat *Iisus* în Ierusalim și în biserică și după ce a văzut toate, fiind acum târziu, a eșit în Vitania cu cei doisprezece.

12. Iară adoua zi, eșind din Vitania, a flămânzit.

13. Și văzând de departe un smochin cu frunze, s'a apropiat să vadă, oare nu va găsi ceva într'insul; și ajungând la dânsul, n'a găsit nimic, decât numai frunze, căci nu era încă vremea smochinelor.

8. Mat. 21, 8. Luc. 19, 36. Ioan, 12, 13.

9. Ps. 117, 26. Mat 21, 9. Ioan, 12, 13

10. Luc. 19, 38.

12-13. Mat. 21, 18-19. Luc. 13, 16.

1. Mat. 21, 1. Luc. 19, 29. Ioan, 12, 12.

2. Mat. 21, 2. Luc. 19, 30.

3. Mat. 21, 3. Luc. 19, 31

4-6. Luc. 19, 32-34.

7. 4 Reg. 9, 13. Mat. 21,

7. Luc. 19, 35. Ioan, 12, 14.

14. Atunci începând Iisus a grăi, a zis către el: „De acum în veac să nu mai mănânce nimenea rod din tine!“ Și ucenicii Lui au auzit *aceasta*.

15. *Apoi* au venit la Ierusalim și intrând Iisus în biserică, a început a izgoni pe ceice vindeau și cumpărau în biserică, a răsturnat mesele zarurilor și tărăbile vânzătorilor de porumbei

16. și nu îngăduia ca să ducă cineva vreun lucru prin biserică.

17. Și-i învăța, zicând: „Oare nu este scris: casa Mea, casă de rugăciune se va chema pentru toate popoarele? Voi însă ați făcut-o peșteră de tâlhari“.

18. Și au suzit cărturarilor și căpeteniile preoților și căutau cum L-ar pierde, căci se temeau de El, căci tot poporul se minuna de învățătura Lui.

15 Mat. 21, 12. Luc. 19, 45. Ioan. 2, 14.

17. Is. 56, 7. Ier. 7, 11. Mat. 21, 13. Luc. 19, 46. Ioan. 2, 16.

18. Mat. 21, 45. Luc. 19, 47.

20. Mat. 21, 19.

19. Iară dacă s'a făcut seară, Iisus a eșit afară din cetate.

20. Și adoua zi, trecând, au văzut smochinul uscat din rădăcini.

21. *Atuncea* Petru, aducându-și aminte de cele ce se petrecuseră în *ajun*, a zis către Dânsul: „Învățătorule, uite smochinul, pe care l-ai blestemat, s'a uscat“.

22. Iară Iisus răspunzând le-a zis:

23. „Aveți credință în Dumnezeu! căci adevărul vă grăesc, că de va zice cineva muntelui acestuia: „ridică-te și te aruncă în mare“, și nu se va îndoi în inima sa, ci va crede, că ce va zice se va face, face-se-va orice va zice.

24. Deaceea vă zic: toate câte cereți când vă rugați, să credeți că veți lua, și veți lua.

25. Iar când stați și vă rugați, să iertați, de a-

21. Mat. 21, 20. Evr. 6, 8.

23. Mat. 17, 20; 21, 21. Luc. 17, 6.

24. Ier. 29, 12. Mat. 7, 7; 21, 22. Luc. 11, 9. Ioan. 14, 13. Iac. 1, 5.

25. Sir. 28, 2. Mat. 6, 14. Efes. 4, 32.

veți ceva asupra cuiva, ca și Tatăl vostru, care este în ceruri, să vă ierte greșalele voastre.

26. Dacă însă voi nu veți ierta, nici Tatăl vostru, care șade în ceruri, nu va ierta greșalele voastre“.

27. După aceea, au venit iarăși în Ierusalim și pe când umbla El prin biserică, s'au apropiat de Dânsul căpeteniile preoților, cărturarii și bătrânii

28. și I-au zis: „Cu ce putere faci acestea și cine Ți-a dat puterea aceasta, ca să faci acestea?“

29. Iar Iisus răspunzând, li-a zis: „Am să vă întreb și Eu o vorbă și să-Mi răspundeți; atunci vă voi spune și Eu cu ce putere fac acestea:

30. Botezul lui Ioan din cer a fost, sau dela oameni? Răspundeți-Mi!“

31. Iară ei judecau între dânșii și ziceau: „De am zice: din ceruri, va

zice: pentru ce dară nu l-ați crezut?“

32. Iară de am zice: de la oameni, ne temem de popor, căci toți socotesc că Ioan a fost pro-roc“.

33. Și răspunzând, au zis lui Iisus: „Nu știm!“ Atuncea Iisus răspunzând, le-a zis: „Nici Eu nu vă voi spune cu ce fel de putere fac acestea“.

CAPITOLUL 12.

Pilda cu via. Banul dajdiei. Despre înviere. Cea mai mare poruncă. Hristos al cui fiu este. Bănuții văduvei.

După aceea, a început a le grăi în pilde: „Un om a sădit vie, a îngrădit-o cu gard, a săpat teasc, a zidit turn, a dat-o unor lucrători și s'a dus.

2. Iar la vreme, a trimis la lucrătorii aceia un slujitor, ca să ia dela lucrători din rodul viei.

31-33. Mat. 21, 26-27. Luc. 20, 6-8.

1. Ps. 79, 9. Cânt. 8, 12. Is. 3, 14; 5, 1. Ier. 2, 21. Mat. 21, 33. Luc. 20, 9.

2-3. Mat. 21, 34-35. Luc. 20, 10-11.

26-27. Mat. 6, 15; 21, 23. Luc. 20, 1

28. Es. 2, 14. Mat. 21, 23. Luc. 20, 20.

29-30. Mat. 21, 24-25. Luc. 20, 3-4.

3. Ei însă prinzându-l, l-au bătut și l-au trimis cu deșert.

4. Și iară a trimis la ei pe alt slujitor, dară și pe acela, bătându-l cu pietre, i-au spart capul și l-au trimis batjocorit.

5. Din nou a trimis pe altul, dară pe acela l-au ucis. Și a mai trimis și pe mulți alții, din care pe unii i-au bătut și pe alții l-au ucis.

6. Deci, mai având și un fiu iubit al său, l-a trimis la urmă și pe acela la dânșii, zicând: „Se vor rușina de fiul meu!”

7. Însă lucrătorii aceia au zis unii către alții: „Acesta-i moștenitorul. Hai să-l omorîm și moștenirea lui va fi a noastră”.

8. Și prinzându-l, l-au ucis și l-au scos afară din vie.

9. Deci, ce va face stăpânul viei? — Va veni și va pierde pe lucrătorii

aceia, iară via o va da altora.

10. Au doară niciodată n'ați citit această scriptură: „Piatra, pe care au nesocotit-o ziditorii, aceasta s'a nimerit în capul unghiului;

11. dela Domnul s'a făcut aceasta și este minunată în ochii noștri”.

12. Ei însă căuta u să-L prindă, căci pricepuseră că pentru dânșii spusese pilda *aceasta*, dar se temeau de popor, și lăsându-L, s'au dus.

13. Apoi au trimis la Dânsul câțiva din farisei și din irodiani, ca să-L prindă în vorbă.

14. Iar aceștia venind, au zis către El: „Invățătorule, știm că ești drept și nu-Ți pasă de nimeni, căci nu cauți în fața oamenilor, ci cu adevărat calea lui Dumnezeu înveți: să cuvine a da țăjdie Chesarului,

4. Luc. 20, 11.

5-6. Mat. 21, 36-37. Luc. 20, 12-13.

7. Ps. 2, 2. Mat. 21, 38. Luc. 20, 14.

8-9. Mat. 21, 39-41. Luc. 20, 15-16. Ebr. 13, 12.

10-11. Ps. 117, 22-23. Is. 8, 14; 28, 16. Mat. 21, 42.

Luc. 20, 17. Fapt. 4, 11. 1 Petr. 2, 7. Rom. 9, 33. 1 Cor. 3, 11.

12. Mat. 14, 5; 21, 45. Marc. 11, 18. Luc. 20, 19. Ioan. 7, 25.

13-16. Mat. 22, 15-21. Luc. 20, 20-24.

sau nu? Să dăm, sau să nu dăm?"

15. El însă, știind fățărnicia lor, le-a zis: „Ce Mă ispitiți? Aduceți-Mi un dinar, ca să văd“.

16. Și ei I-au adus. Iară El le-a zis: „Al cui este chipul și scrisoarea de pe el?“ Ei însă I-au răspuns: „Ale Chesarului“.

17. Și răspunzând Iisus, le-a zis: „Dați Chesarului celece sunt ale Chesarului, și pe celece sunt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu“. Și s'au mirat de Dânsul.

18. Apoi au venit la Dânsul saducheii, cari zic că nu este înviere, și L-au întrebat, zicând:

19. „Învățătorule, Moise ne-a scris, că de-ar muri fratele cuiva și ar rămânea femeea, iar copiii n'ar lăsa, să ia fratele lui pe femeea lui și să ridice urmași fratelui său.

20. Deci, au fost șapte frați și cel dintâiu și-a luat femeie, însă a mu-

rit și n'a lăsat urmași.

21. Și a luat-o al doilea și a murit și n'a lăsat nici acesta urmași; tot așa și al treilea.

22. Și au luat-o tussăapte și n'au lăsat urmași. Iară mai pe urmă de toți, a murit și femeea.

23. Deci, la înviere, când vor învia, a căruia dintr'înși va fi femeea, căci tussăapte au avut-o de soție?"

24. Atuncea răspunzând Iisus, le-a zis: „Oare nu de aceea vă rătăciți pentru că nu știți scripturile, nici puterea lui Dumnezeu?"

25. Căci când vor învia din morți, nici nu se vor însura, nici nu se vor mărita, ci vor fi ca îngerii în ceruri.

26. Iară despre morți, că au să învie, oare n'ați citit în cartea lui Moise, cum i-a grăit acestuia Dumnezeu din rug, zicând: Eu sunt Dumnezeul lui Avraam și Dum-

17. Eș. 22, 28. Mat. 22, 21. Luc. 20, 25. Rom. 13, 7.

18. Mat. 22, 23. Luc. 20, 27. Fapt. 23, 8.

19. Deut. 25, 5. Mat. 22, 24. Luc. 20, 28.

20-24. Mat. 22, 25-29. Luc. 20, 29-33.

25. Mat. 22, 30. 1 Cor. 15, 42.

26. Eș. 3, 6. Mat. 23, 31. Luc. 20, 37.

nezeul lui Isaac și Dumnezeuzeul lui Iacov?

27. *Dumnezeu* însă nu este Dumnezeuzeul morților, ci Dumnezeuzeul viilor. Deci, voi vă rătăciți mult“.

28. Și unul din cărturari, care ascultase disputa lor, văzând că *Iisus* le-a răspuns bine, s'a apropiat și L-a întrebat: „Care este cea întâi din toate poruncile?“

29. Iar *Iisus* i-a răspuns: „Cea întâi din toate poruncile este *aceasta*: „Ascultă, Israile: Domnul Dumnezeuzeul nostru este singurul Domn.

30. Să iubești pe Domnul Dumnezeuzeul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău, din tot cugetul tău și din toată puterea ta: *aceasta* este cea întâi poruncă.

31. Iară a doua asemenea *aceștia* este: să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși. Altă poruncă mai mare decât *acestea* nu este“.

27-28. Mat. 22, 32-36. Luc. 20, 38; 10, 25.

29. Deut. 6, 4.

30. Deut. 6, 5. Mat. 22, 37. Luc. 10, 27.

31. Lev. 19, 18. Mat. 22,

39. Ioan. 13, 34. Iac. 2, 8.

32. Și I-a zis cărturarul: „Bine, Invățătorule, adevărul ai grăit, că unul *este* Dumnezeuzeu și afară de El nu este altul;

33. și a-L iubi din toată inima și din toată puterea, și a iubi pe aproapele ca pe sine însuși prețuește mai mult decât toate jertfele și arderile de tot“.

34. Și văzându-l *Iisus* că a răspuns înțelepțește, i-a zis: „Nu ești departe de împărăția lui Dumnezeuzeu“. După *aceasta*, n'a mai îndrăsnit nimene să-L întrebe.

35. Apoi urmând *Iisus* mai departe să învețe în biserică, a zis: „Cum de zic cărturarii, că *Hristos* este Fiul lui David?”

36. Căci însuși David a grăit, *înșufat* de Duhul Sfânt: zis-a Domnul Domnului meu: șezi dreapta mea, până voi pune pe vrăjmașii tăi așternut picioarelor Tale.

1 Petr. 1, 22. Rom. 13, 9. Gal 5, 14. 1 Tes. 4, 9.

32. Deut. 4, 35; 6, 4. Is. 45, 6; 46, 9.

33. 1 Reg. 15, 22. Os. 6, 6.

34. Mat. 22, 46.

35. Mat. 22, 41. Luc. 20, 41.

37. Deci, însuși David îl numește pe El Domn; cum dară este Fiul lui?" Și mulțimea poporului îl asculta cu plăcere.

38. Și El le zicea în învățătura Sa: „Păziți-vă de cărturari, cari iubesc să poarte haine lungi și salutările pe ulițe,

39. Iocurile cele mai de sus în sinagogă și scaunele cele dintâiu la ospețe.

40. Aceștia, cari mănâncă casele văduvelor și se roagă mult la arătare, mai grea osândă vor lua“.

41. Apoi șezând Iisus împreajma cutiei bisericii, privea cum mulțimea arunca bani în cutie și mulți bogați au aruncat mult.

42. Venind însă și o văduvă săracă, a aruncat doi fileri, cari fac un coudrant.

43. Atuncea Iisus chemând pe ucenicii Săi, le-a zis: „Adevărul vă

grăesc, că această văduvă săracă, a aruncat mai mult decât toți ceice au pus în cutie;

44. căci toți au aruncat din prisosul lor, iar aceasta din sărăcia ei a aruncat tot ce a avut, toată averea sa“.

CAPITOLUL 13.

Dărâmarea Ierusalimului și sfârșitul lumii. Aceasta nimenea nu o știe, decât numai Dumnezeu.

Când eșia El din biserică, unul din ucenicii Săi l-a zis: „Învățătorule, uite ce pietre și ce ziduri!“

2. Dar Iisus răspunzând, i-a zis: „Vezi aceste ziduri mari? Nu va rămânea aicea peatră pe peatră, care să nu se risipească“.

3. Iară când ședea El pe muntele maslinilor, în fața bisericii, l-au întrebat, deosebi, Petru, Iacov, Ioan și Andrei:

37. Mat. 22, 44-45.
39. Mat. 23, 6. Luc. 11, 43; 20, 46.
40. Iez. 22, 25. Mat. 23, 14. Luc. 20, 47.
41. 4 Reg. 12, 9. Luc. 21, 1.

42. Luc. 21, 2.
43. Luc. 21, 3. 2 Cor. 8, 12.
44. Marc. 14, 8. Luc. 21, 4.
1. Mat. 24, 1. Luc. 21, 5.
2. 3 Reg. 9, 7. Mat. 24, 2.
3. Luc. 21, 7.

4. „Spune nouă, când au să fie acestea și care-i semnul *timpului*, când au să se săvârșească toate acestea?”

5. Iară Iisus răspunzând, a început a grăi: „Vedeți, să nu vă înșele cineva!

6. Căci mulți vor veni sub numele Meu și vor zice că sunt Eu, și pe mulți vor înșela.

7. Iară când veți auzi de războaie și svonuri de războaie, să nu vă spăimântați, căci *acestea* trebuie să fie, dară nu va fi încă sfârșitul.

8. Căci se va scula popor peste popor și împărăție peste împărăție, vor fi cutremure pe alocurea, foamete și turburări, acestea-s începutul durerilor.

9. Voi însă, luați aminte de voi înșivă, căci vă vor da în adunări și în soboare vă vor bate și veți sta înaintea domni-

lor și a regilor pentru Mine, ca să mărturisiți înaintea lor.

10. Însă întâiu trebuie să se propoveduiască Evanghelia la toate popoarele.

11. Dar când vă vor duce să vă dea, nu vă îngrijiți mai înainte, nici nu vă gândiți ce aveți să ziceți, ci cecece vi se va da în ceasul acela, aceea să grăiți; căci nu veți fi voi ceice veți grăi, ci Duhul Sfânt.

12. Și va da la moarte frate pe frate și tată pe fecior și se vor scula copiii asupra părinților și-i vor omori;

13. și veți fi urîți de toți pentru numele Meu însă cel ce va răbda până în sfârșit, acela se va mântui.

14. Când însă veți vedea uriciunea pustiirii, cea prezisă de prorocul Daniil, stând unde nu se cuvine, — cititorul să în-

4. Mat. 24, 3. Luc. 21, 7.

5. Ier. 29, 8. Mat. 24, 4. Luc. 21, 8. Efes. 5, 6. 1 Tes. 2, 3. 2 Tes. 2, 3.

6. Ier. 14, 11. Mat. 24, 5. Luc. 21, 8.

7. Mat. 24, 6. Luc. 21, 9.

8. 2 Paral. 15, 6. Mat. 24, 7.

9. Mat. 10, 17. Ioan, 15, 20. Apoc. 2, 10.

10. Mat. 24, 14.

11. Mat. 10, 19. Fapt. 2, 4.

12. Mih. 7, 6. Luc. 21, 16.

13. Dan. 12, 12. Apoc. 2, 10.

14. Dan. 9, 27. Mat. 24, 15.

țelegă, — atunci cei din Iudeea să fugă la munți;

15. și cel de pe acoperiș să nu se pogoare în casă, nici să nu intre ca să ia ceva din casa sa.

16. Și celce va fi în câmp, să nu se întoarcă înapoi să-și ia haina sa.

17. Dar vai de cele îngreunate și de celece vor alăpta în zilele acelea!

18. Rugați-vă însă, ca să nu fie fuga voastră iarna.

19. Căci în zilele acelea va fi un necaz, care n'a mai fost până acum dela începutul zidirii, pe care a făcut-o Dumnezeu, și nici nu va mai fi.

20. Și de n'ar scurta Domnul zilele *acelea*, nu s'ar mântui nici un singur om. Dară pentru aleșii, pe cari i-a ales *El*, va scurta zilele *acelea*.

21. Și atunci, de vă va zice cineva: Iată Hristosul este aicea, sau

15-18. Mat. 24, 17-20. Luc. 17, 30-31

19. Dan. 9, 26; 12, 1. Ioil, 2, 2. Mat. 24, 21.

20-21. Mat. 24, 22-23. Luc. 17, 23; 21, 8.

22. Deut. 13, 1-3. Mat. 24, 24.

23. Mat. 24, 25. 2 Petr. 3, 17. 1 Tes. 3, 4.

iată este acolo, să nu credeți.

22. Căci se vor scula Hristoși mincinoși și proci mincinoși și vor da semne și minuni, ca să ademenească, de s'ar putea, și pe cei aleși.

23. Voi însă păziți-vă! Iată v'am spus toate.

24. Dar în zilele acelea, după necazul acela, soarele se va întuneca și luna nu-și va mai da lumina sa,

25. stelele cerului vor cădea și puterile cele din cer se vor ciăti.

26. Atuncea vor vedea pe Fiul Omului venind pe norii cerului cu putere multă și cu slavă;

27. și va trimite atunci pe îngerii Săi și va aduna pe cei aleși ai Săi din cele patru vânturi, dela marginea pământului până la marginea cerului.

28. Invățați însă pildă

24. Iez. 32, 7. Is 13, 10. Ioil, 2, 31. Sof. 1, 15. Mat. 24, 29.

25. Mat. 24, 29.

26. Dan. 7, 13. Mat. 16,

27. Fapt. 1, 11. Apoc. 1, 7. Marc. 14, 62.

27-30. Mat. 24, 31-34. Luc. 21, 29-32.

dela smochin: când ramurile lui se fac mlădioase și dau frunze, atunci știți că vara e aproape;

29. așa și voi, când veți vedea împlinindu-se toate cele arătate mai sus, să știți că Fiul Omului este aproape, la ușă.

30. Adevărul vă grăesc, că nu va trece neamul acesta până se vor împlini toate acestea.

31. Cerul și pământul vor trece, iară cuvintele mele nu vor trece.

32. De ziua aceea însă, sau de ceasul acela nimeni nu știe, nici îngerii din cer, nici Fiul, ci numai Tatăl.

33. Căutați de privegheați și vă rugați, căci nu știți când va fi vremea aceea.

34. Aceasta e întocmai cum se întâmplă cu un om, care pleacă în călătorie și lasă casa sa în grija slugilor sale, dând fiecăruia lucrul său și poruncind portarului să privegheze.

31. Ps. 101, 27; 118, 89. Is. 40, 8. Mat. 24, 35.

32. Mat. 24, 36.

33. Mat. 24, 42. Luc. 12, 40. Rom. 13, 11.

35. Privegheați dară, căci nu știți când va veni stăpânul casei: seara, sau la miezul nopții, sau la cântatul cocșilor, sau dimineța;

36. ca nu cumva venind fără de veste, să vă găsiască dormind.

37. Iară cei ace zic vouă, zic tuturoră: privegheați!"

CAPITOLUL 14.

Hristos uns cu mir și cârtirea Iudei. Cina cea de taină. Vânzarea. Rugăciunea în grădină. Prinderea lui Iisus. Lepădarea lui Petru.

După două zile însă erau paștile și azimele, iară căpeteniile preoților și cărturarii căutau cum L-ar prinde cu viclesug să-L omoare;

2. dar ziceau: „Nu la sărbătoare, ca să nu se facă turburare în popor“.

3. Dar pe când era El în Vitania și ședea la

34-35. Mat. 24, 45; 24, 42. Luc. 19, 12.

1. Mat. 26, 2. Luc. 22, 1. Ioan. 11, 55; 13, 1.

3. Mat. 26, 6. Luc. 7, 37. Ioan. 11, 2; 12, 1.

masă, în casa lui Simon leprosul, a venit o femeie cu un vas de alabastru, plin cu mir de nard curat și prețios și spărgând vasul a turnat *mirul* pe capul Lui.

4. Unora însă le părea rău și ziceau între dânșii: „La ce s'a făcut această risipă de mir?”

5. Căci se putea vinde acesta cu mai mult de trei sute de dinari și să se dea săracilor“. Și cărteau împotriva ei.

6. Iisus însă a zis: „Lăsați-o! Pentruce-i faceți supărare? Căci bun lucru a făcut pentru Mine.

7. Pentrucă pe săraci pururea îi aveți cu voi și le puteți face bine când voiți, iar pe Mine nu Mă aveți pururea.

8. Aceasta a făcut ce a putut și a apucat înainte să-Mi *mirul* ia scâ trupul pentru îngropare.

9. Adevărul vă grăesc: orunde se va propovedui Evanghelia aceasta, în toată lumea, se va spune,

întru pomenirea ei, și ce a făcut ea”.

10. Iar Iuda Iscarioteanul, unul din cei doisprezece, s'a dus la arhieriei, ca să li-L vândă.

11. Și auzind aceștia, s'au bucurat și i-au făgăduit să-i dea bani. Și el căuta cum L-ar da la vreme potrivită.

12. Iar în ziua cea dintăiu a azimilor, când se junghia *mielul* de pashă, au zis către Dânsul ucenicii Lui: „Unde vrei să mergem să gătim ca să mănânci paștele?”

13. Atunci El a trimis pe doi din ucenicii Săi și le-a zis: „Duceți-vă în cetate și vă va întâmpina un om, ducând un ulcior cu apă; urmați după dânsul;

14. și unde va intra el, *intrați și voi și* spuneți stăpânului casei, că *Învățătorul întrebă: unde este sălașul, în care să mănânc paștile cu ucenicii Mei?*

4-6. Mat. 26, 8-10. Ioan, 12, 4-7.

7. Deut. 15, 11. Mat. 26, 11. Ioan, 12, 8.

8-9. Mat. 26, 12-13.

10-11. Mat. 26, 14-16. Luc. 22, 4-6.

12. Es. 12, 14. Deut. 16, 5. Mat. 26, 17. Luc. 22, 7.

13-14. Mat. 26, 18. Luc. 22, 8-11.

15. Și el vă va arăta un foișor mare, așternut gata: acolo să ne gătiți“.

16. Deci, au eșit uce-
nicii Lui și s'au dus în
cetate și au găsit pre-
cum li se spusese și au
gătit paștile.

17. Iară dacă s'a făcut
sară, a venit Iisus cu cei
doisprezece.

18. Și pe când ședeau
ei la masă și mâncau, a
zis Iisus: „Adevărul vă
grăesc, că unul din voi,
care mănâncă cu Mine,
Mă va vinde“.

19. Iară ei au început
a se întrista și a zice
către Dânsul, unul după
altul: „Nu cumva sunt
eu?“ Și altul: „Nu cum-
va sunt eu?“

20. Iară El răspunzând,
a zis: „Unul din cei doi-
sprezece, care întinge cu
Mine în blid.

21. Inșă Fiul Omului
merge cum este scris
pentru El; dar vai de o-
mul acela, prin care se

vinde Fiul Omului; mai
bine ar fi fost de el, dacă
nu s'ar fi născut“.

22. Pe când mâncau ei,
Iisus a luat pâne și bine-
cuvântând, a frânt și
le-a dat, zicând: „Luați,
mâncați, a c e s t a e s t e
trupul Meu!“

23. Apoi luând paha-
rul și mulțămind, le-a
dat și au băut toți din-
tr'insul.

24. Apoi le-a zis: „A-
cesta este sângele Meu,
al Așezământului celui
nou, care pentru mulți se
varsă.

25. Adevărul vă grăesc,
că de acum nu voi mai
bea din roada viții, până
în ziua aceea, când o voi
bea nouă în împărăția lui
Dumnezeu“.

26. Iar dupăce au cân-
tat *mulțumita* au eșit la
Muntele Maslinilor.

27. *Pe cale inșă* le-a
zis Iisus: „În noaptea a-
ceasta toți vă veți smin-
ti de Mine, că scris este:

15. Luc. 22, 12.

16-17. Mat. 26, 19-20. Luc.
22, 13-14.

18. Ps. 40, 10. Mat. 26, 21.
Luc. 22, 21. Ioan, 13, 21.

19-21. Mat. 26, 22-24. Luc.
22, 19-22.

22. Mat. 26, 26. Luc. 22,
19. 1 Cor. 11, 23.

23-25. Mat. 26, 27-29. Luc.
22, 20.

26. Mat. 26, 30. Luc. 22,
39. Ioan, 18, 1.

27. Zahar. 13, 7. Mat. 26,
31. Ioan. 16, 32.

bate-voi păstorul și se vor risipi oile.

28. Însă după ce voi învia, voi merge mai înainte de voi în Galileea“.

29. Dar Petru a zis către Dânsul: „Chiar toți de se vor lepăda, eu însă nu“.

30. Iar Iisus i-a zis: „Adevărul îți grăesc, că acum, în noaptea aceasta, înainte de a cânta cocoșul de două ori, de trei ori te vei lepăda de Mine“.

31. Petru însă și mai stăruitor zicea: „De ar trebui chiar să mor pentru Tine, nu mă voi lepăda de Tine“. Și tot așa au zis toți.

32. Ajungând apoi la un sat, care se numea Ghetsimania, a zis către ucenicii Săi: „Ședeți aicea până voi merge să mă rog!“

33. Și a luat cu Sine pe Petru, pe Iacov și pe Ioan și a început a se

spăimânta și a se neliniști,

34. și le-a zis: „Intristat este sufletul Meu până la moarte, rămâneți aicea și privegheați!“

35. Apoi depărtându-se puțin, a căzut la pământ și S'a rugat, că de este cu puțință, să treacă ceasul acela dela Dânsul,

36. și zicea: „Avva, Părinte, la Tine-s toate cu puțință; treacă paharul acesta dela Mine! Dară să fie nu ce voesc Eu, ci ce voești Tu!“.

37. Apoi s'a întors la ucenicii Săi și i-a găsit dormind și a zis lui Petru: „Simone, tu dormi? Nu putuși să priveghezi măcar un ceas?“

38. Privegheați și vă rugați, ca să nu intrați în ispită; căci duhul este veghetor, iar trupul neputincios“.

39. Apoi depărtându-se iară, S'a rugat, zicând aceleași cuvinte.

28-30. Mat. 26, 33-35. Marc. 16, 7. Luc. 22, 34. Ioan, 13, 37-38

31-35. Mat. 26, 35-39. Luc. 22, 33-42.

36. Mat. 26, 39. Marc. 10,

27. Ioan, 5, 30; 6, 38. Filip. 2, 8. Eivr. 5, 7.

37. Mat. 26, 40. Luc. 22, 45.

38. Mat. 25, 13; 26, 41. Luc. 22, 46. Rom. 7, 23.

39. Mat. 26, 42.

40. Și întorcându-Se, i-a găsit iară dormind, căci ochii lor erau îngreuați *de somn* și nu știaau ce să-i răspundă.

41. A venit a treia oară și le-a zis: „Voi tot dormiți și vă odihniți? destul! A venit ceasul și iată Fiul Omului se dă în mâinile păcătoșilor.

42. Sculați-vă să mergeți! Iată, s'a apropiat celce M'a vândut“.

43. Și îndată, încă grăind El, a venit Iuda, unul din cei doisprezece, și cu el mulțime multă, cu săbii și toege, *trimiși fiind* de căpeteniile preoților și de cărturari și de bătrâni.

44. Iară celce-L vânduse le dăduse semn, zicând: „Pe care-l voi sărută, Acela este: prindeți-l și-L duceți cu pază“.

45. Deci, *Iuda* cum a venit, s'a apropiat de El și a zis: „Învățătorule, Învățătorule!“ Și L-a sărutat.

40-44. Mat. 26, 43-48. Ioan, 14, 31. Luc. 22, 47.

45. 2 Reg. 20, 9. Mat. 26, 49.

48. Mat. 26, 50-55. Luc. 22, 50-52.

46. Iară ei au pus mâinile pe El și L-au prins.

47. Iară unul din ceice stăteau acolo, scoțând sabia, a lovit pe slujitorul arhiereului și i-a tăiat urechea.

48. *Atuncea* Iisus începând a grăi, a zis către dânșii: „Ca la un tâlhar ați eșit, cu săbii și cu toege, ca să Mă prindeți?“

49. In fiecare zi am fost cu voi, învățând în biserică, și nu M'ați prins. Dară plinească-se scripturile!“

50. Atunci lăsându-L *ai Săi*, au fugit toți.

51. Iară un tânăr, îmbrăcat cu un giulgiu peste trupul gol, mergea după El. Ostașii însă l-au prins.

52. Iară el lăsând giulgiul, a fugit dela ei gol.

53. Și au adus pe Iisus la căpetenia preoților, unde s'au adunat toate căpeteniile preoților, cărturarii și bătrânii.

49 Iov. 19, 13. Ps. 21, 7; 68, 9; 87, 9. Is. 53, 12. Mat. 26, 56. Luc. 22, 53; 24, 44.

50. Iov. 19, 12. Ps 87, 9. Mat. 26, 56. Marc. 14, 27.

53-54. Mat. 26, 57-58. Luc. 22, 54. Ioan. 18, 13.

54. Iară Petru L-a urmat dede parte până în curtea arhierelui și ședea cu slujitorii și se încălzea la foc.

55. Iar căpeteniile preoților și tot sfatul căutau martori împotriva lui Iisus, ca să-L dea la moarte, și nu găseau;

56. mulți mărturiseau strâmb împotriva Lui, dară mărturiile acestea nu erau de ajuns.

57. Atunci sculându-se oaricari, au mărturisit strâmb împotriva Lui, și au zis:

58. „L-am auzit zicând: voi strica biserica aceasta, făcută de mână, și peste trei zile voi ridica alta nefăcută de mână“.

59. Dară nici astfel de mărturie a lor n'a fost de ajuns.

60. *Atuncea* sculându-se căpetenia preoților în mijlocul sfatului, a întrebat pe Iisus, zicând: „De ce nu răspunzi ni-

mica la celece mărturisesc aceștia împotriva Ta?“

61. El însă tăcea și nu răspundea nimica. Și iar L-a întrebat căpetenia preoților și I-a zis: „*Au tu ești Hristosul, Fiul celui binecuvântat?*“

62. Iară Iisus a răspuns: „Eu sunt, și veți vedea pe Fiul Omului șezând deadreapta puterii și venind pe norii cerului“.

63. *Atuncea* căpetenia preoților, rupându-și vestmintele sale, a zis: „Ce ne mai trebuiesc mărturii?“

64. Ați auzit hula. Ce vi se pare?“ Iară ei cu toții L-au socotit vinovat de moarte.

65. Și au început unii a-L scuipa și a-I acoperi fața, și a-L lovi și a-I zice: „*Prorocește!*“ Și slujitorii îl băteau peste obraz.

66. Pe când era Petru jos, în curte, a venit una

55. Ps. 26, 12; 34, 11. Mat. 26, 59. Fapt. 6, 13

56-57. Mat. 26, 60.

58. Mat. 26, 61. Marc. 15, 29. Ioan. 2, 19.

60. Mat. 26, 62.

61. Is. 53, 7. Mat. 26, 63. Luc. 22, 67. Fapt. 8, 32.

62. Dan 7, 13. Mat. 24, 30. Luc. 22, 69.

63. Mat. 26, 65.

64. Ier. 26, 11. Mat. 26, 65-66.

65. Is. 50, 6. Mat. 26, 67.

66-68. Mat. 26, 69-70. Luc. 22, 56-57. Ioan. 18, 16-17.

din slujnicile căpeteniei preoților

67. și văzând pe Petru încălzindu-se și privind la el, a zis: „Și tu erai cu Iisus Nazarineanul“.

68. Iară el s'a lepădat, zicând: „Nu știu, nici nu pricep ce spui“. Și a eșit afară, înaintea curții; atuncea a cântat cocoșul.

69. Văzându-l însă slujnica iară, a început a spune celor ce stăteau acolo: „Și acesta e din ei“.

70. Iară el s'a lepădat din nou. Iar după puțin, ceice stăteau au început să zică lui Petru: „Adevărat, și tu ești dintre ei, căci ești galeleean și graiul samănă cu al lor“.

71. Iară el a început a se jura și a se blestema, zicând: „Nu cunosc pe Omul Acesta de Care graiți“.

72. Atuncea a cântat cocoșul a doua oară. Și și-a adus aminte Petru de cuvântul, care i-l zi-

sese Iisus: „Înainte de a cânta cocoșul de două ori, de trei ori te vei lepăda de Mine“, și aruncându-se cu fața la pământ, a plâns.

CAPITOLUL 15.

Iisus la Pilat. Judecata. Osândirea. Răstignirea și îngroparea lui Iisus.

Îndată după ce s'a făcut ziua, căpeteniile preoților cu bătrânii, cu cărturarii și cu toată adunarea făcând sfat și legând pe Iisus, L-au dus și L-au dat lui Pilat.

2. Atunci Pilat L-a întrebat: „Tu ești regele Iudeilor?“ Iară El răspunzându-i, a zis: „Tu zici“.

3. Și-L învinovăteau căpeteniile preoților cu multe.

4. Și Pilat L-a întrebat iarăși, zicând: „Nimica nu răspunzi? Vezi câte mărturisesc aceștia împotriva Ta“.

5. Iară Iisus mai mult

69-71. Mat. 26, 71-74. Luc. 22, 58-60. Ioan, 18, 25.

72. Mat. 26, 74-75. Marc. 14, 30. Luc. 22, 60-62.

1. Ps. 2, 2. Mat. 27, 1. Luc. 22, 66; 23, 1. Ioan, 18, 28. Fapt. 3, 13.

2. Mat. 27, 11. Luc. 23, 3. Ioan. 18, 33.

3-4. Mat. 27, 12-13.

5. Is. 53, 7. Mat. 27, 14. Ioan, 19, 9.

n'a răspuns nimica, încât se mira Pilat.

6. La sărbătoare însă le libera un vinovat, pe care-l cereau ei.

7. Și era *atuncea* unul, numit Varava, închis cu tovarășii săi, cari într-o turburare, făcuse ucidere.

8. Și strigând mulțimea, a început să ceară *la Pilat să le facă* cum le făcea totdeauna.

9. Și răspunzînd *Pilat*, le-a zis: „Voiți să vă liberez pe Regele Iudeilor?”

10. Căci știa, că din pizmă II dăduseră căpeteniile preoților.

11. căpeteniile preoților însă au ațâtat mulțimea *să ceară*, ca să le libereze mai bine pe Varava.

12. Și răspunzînd *iarăși Pilat*, le-a zis: „Ce voiți dară să fac cu *Acela*, pe care îl numiți Regele Iudeilor?”

13. Iară ei din nou au strigat: „Răstignește-L!”

14. Zis-a Pilat către ei: „Dară ce rău a făcut?” Ei însă strigau și mai tare: „Răstignește-L!”

15. Și voind Pilat să facă plăcerea mulțimii, a dat drumul lui Varava, iară pe Iisus bătându-L, L-a dat ca să se răstignească.

16. *Atuncea* ostașii au dus pe Iisus înăuntru curții, adică în Pretoriu, și au adunat toată compania.

17. Apoi L-au îmbrăcat cu porfiră și împletind o cunună de spini, I-au pus-o *pe cap*.

18. Și au început a-L saluta și a zice: „Bucură-Te, Regele Iudeilor!”

19. Și-L băteau cu treștia peste cap, și-L scui-pau și, îngenunchind, I se închinau Lui.

20. Iară dupăce L-au batjocorit, desbrăcându-L de porfiră și îmbrăcându-L cu hainele Lui, L-au dus ca să-L răstignească.

21. Atuncea au silit pe

6-10. Mat. 27, 15-18. Luc. 23, 17-19. Ioan, 18, 39.

11. Mat. 27, 20. Luc. 23, 18. Ioan, 18, 40. Fapt. 3, 14.

12-15. Mat. 27, 22-26. Luc.

23, 20-25. Ioan 18, 39-40; 19, 1, 16

16-21. Mat. 27, 27-33. Ioan 19, 2-3. Luc. 23, 26.

un trecător, *anume* Simon Cirineanul, tatăl lui Alexandru și al lui Ruf, care se întorcea din țarină, ca să ducă crucea lui Iisus.

22. Și L-au dus la un loc, *numit* Golgota, care se tâlcuește: locul căpățânei.

23. Acolo I-au dat să bea vin amestecat cu smirnă, dar n'a luat.

24. Apoi răstignindu-L, au împărțit hainele Lui, aruncând pentru ele sorti, *ca să știe* cine ce are să ieie.

25. Și *când* L-au răstignit, era ceasul al treilea.

26. Iară deasupra era scrisă vina Lui: „Regele Iudeilor“.

27. Și împreună cu Dânsul răstigniră doi tâlhari, unul deadreapta și altul deastânga Lui.

28. Astfel s'a implinit Scriptura, care zice: „Și

cu cei fărădelege S'a socotit“.

29. Și trecătorii îl huleau, dând din cap și zicând: „Ei, Celce strici biserica și în trei zile o zidești,

30. mântuește-Te pe tine însuși și te pogoară de pe cruce!“

31. Asemenea și căpeteniile preoților cu cărturarilor, bătându-și joc, ziceau unul către altul: „Pe alții a mântuit! iar pe Sine nu poate să se mântuiască!“

32. Hristosul, Regele lui Israel, să se pogoare acum de pe cruce, ca să vedem și să credem în El“. Și-L huleau și cei răstigniți împreună cu El.

33. Iară în ceasul al șaselea s'a făcut întunec peste tot pământul, până în ceasul al noulea.

34. Și în ceasul al noulea a strigat Iisus cu glas mare și a zis: „Eloi, Eloi, lamma sabahtani?“

22. Mat. 27 33. Luc. 23, 23. Ioan, 19, 17. Evr. 13, 12.

23. Ps. 68, 22. Mat. 27, 34. Ioan, 19, 28.

24. Ps. 21, 19. Mat. 27, 35. Luc. 23, 34. Ioan, 19, 23.

26-27. Mat. 27, 37-38. Luc. 23, 38, 33. Ioan, 19, 18-19.

28. Ps. 68, 21. Is. 53, 12. Luc. 22, 37.

29. Ps. 21, 7-9. Mat. 26, 61. Marc. 14, 58. Ioan, 2, 19.

30-33. Mat. 27, 40-45. Luc. 23, 35-44.

34. Ps. 21, 2. Mat. 27, 46.

Adecă: „Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce M'ai lăsat?”

35. Atuncea unii din cei ce stăteau acolo, auzind acestea, ziceau: „Iată, chiamă pe Ilie”.

36. Și alergând unul și umplând un burete cu otet, l-a pus într'o trestie și l-a adăpat, zicând: „Lăsați să vedem de va veni Ilie să-L pogoare de pe cruce!”

37. Iisus însă strigând cu glas mare, Și-a dat duhul.

38. Atunci Catapiteasma bisericii s'a rupt în două de sus până jos.

39. Iară sutașul, care stătea în preajma Lui, văzând că strigând așa, Și-a dat duhul, a zis: „Cu adevărat Omul Acesta a fost Fiul lui Dumnezeu!”

40. Și erau acolo și niște femei, care priveau de departe. Printre ele se aflau: Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov cel tânăr și a lui Iosie, și Salomia,

41. care și când era El în Galileea, li urmau și-I slujeau; și altele multe, care veniseră împreună cu El la Ierusalim.

42. Și cum se făcuseră, de vreme ce era vineri, adecă ziua pregătirilor pentru sâmbătă,

43. a venit Iosif din Arimateea, sfetnic însemnat, care și însuși aștepta Impărăția lui Dumnezeu, și îndrăsnind să intre la Pilat, a cerut trupul lui Iisus.

44. Iară Pilat mirându-se că a murit Iisus așa curând, a chemat pe sutașul și l-a întrebat de a murit de mult.

45. Și incredințându-se dela sutaș, a dat lui Iosif trupul.

46. Iară Iosif cumpărând giulgiu și pogorând pe Iisus de pe cruce, l-a înfășurat cu giulgiul și l-a pus într'un mormânt, care era săpat în piatră, și a prăvălit o piatră pe ușa mormântului.

47. Iară Maria Mag-

35. Mat. 27, 47.
36. Ps. 68, 22. Mat. 27, 48. Ioan. 19, 29.
37-43. Mat. 27, 50-58. Luc. 23, 46-52. Ioan. 19, 30, 38.

45. Mat. 27, 58. Ioan. 19, 38.

46-47. Mat. 27, 59-61. Luc. 23, 53-55. Ioan. 19, 40-42.

dalina și Maria lui Iosie priveau unde-L pun.

CAPITOLUL 16.

Invierea Domnului. Iisus se arată Mariei Magdalinei, la doi ucenici în Emaus și celor unsprezece. Îndălțarea.

Iar după ce a trecut sâmbăta, Maria Magdalina, Maria lui Iacov și Salomia au cumpărat mirazme, ca să meargă să ungă pe Iisus.

2. Și în ziua întâia a săptămânii, foarte de dimineață, când răsărea soarele, au venit la mormânt,

3. zicând una către alta: „Cine ne va prăvăli piatra de pe ușa mormântului?“

4. Dar privind ele, au văzut că piatra, care era foarte mare, era prăvălită.

5. Și intrând în mormânt, au văzut un tânăr șezând în dreapta, îmbră-

cat în vestminte albe, și s'au spăimântat.

6. Iară el le-a zis: „Nu vă spăimântați! Pe Iisus Nazarineanul cel răstignit căutați? S'a sculat, nu este aicea. Iată locul, unde a fost pus El.

7. Dară duceți-vă și spuneți ucenicilor Lui și lui Petru, că va merge mai înainte de voi în Galileea; acolo îl veți vedea, cum v'a spus El“.

8. Și eșind repede, au fugit dela mormânt, căci erau cuprinse de groază și de cutremur, și n'au spus nimănui nimica, pentru că se temeau.

9. Inviind Iisus dimineața, în ziua întâia a săptămânii, s'a arătat întâi Mariei Magdalinei, din care scosese șapte draci.

10. Iară aceasta s'a dus și a vestit celor ce fuseră cu Dânsul, cari plângeau și se tânguiau.

11. Aceștia însă auzind că El este viu și a fost

1-2. Mat 28, 1. Luc. 23, 56; 24, 1. Ioan, 20, 1.

4. Luc. 24, 2. Ioan, 20, 1.

5. Mat. 28, 2-3. Luc. 24, 4-5. Ioan, 20, 12.

6. Mat. 28, 5-6. Luc. 24, 5-6.

7. Mat 26, 32. Marc. 14, 28. Luc. 24, 6-7.

8. Mat. 28, 8. Luc. 24, 9.

9. Mat. 28, 9. Luc. 8, 2. Ioan, 20, 14.

10. Luc. 24, 10. Ioan, 20, 18.

11-13. Luc. 24, 11-13, 33, 35.

văzut de dânsa, nu au crezut.

12. Iar după aceasta S'a arătat sub alt chip, la doi din ei, cari mergeau la un sat.

13. Și întorcându-se aceștia, au spus celorlalți; dară nici pe aceia nu i-au crezut.

14. Insfârșit s'a arătat chiar celor unsprezece apostoli când ședeau la cină, și le-a imputat pentru necredință și pentru împetrirea inimii, că pe cei ce L-au văzut înviat nu i-au crezut.

15. Apoi le-a zis: „Mergeți în toată lumea și propoveduiți Evanghelia la toată făptura!

16. Celce va crede și se va boteza, se va mântui;

14. Luc. 24, 36-41. Ioan, 20; 19. 1 Cor. 15, 5. 7.

15. Is. 2, 3; 52, 10. Mat 28, 19. Ioan, 15, 16. Col. 1, 23

16. Ioan, 3, 18; 12, 48.

iară celce nu va crede, se va osândi.

17. Iar ceice vor crede vor fi însoțiți de semne ca acestea: în numele Meu draci vor izgoni, în limbi nouă vor grăi;

18. șerpi vor lua și de vor bea ceva omorător, nu-i va vătăma. Pe bolnavi mânilor și vor pune și se vor face bine“.

19. Deci Domnul, după ce a grăit cu dânșii, S'a înălțat la cer și a șezut de dreapta lui Dumnezeu.

20. Iară ei au eșit și au propoveduit pretutindea, Domnul lucrând împreună cu ei și adevărind cuvântul prin semnele ce urmau. Amin.

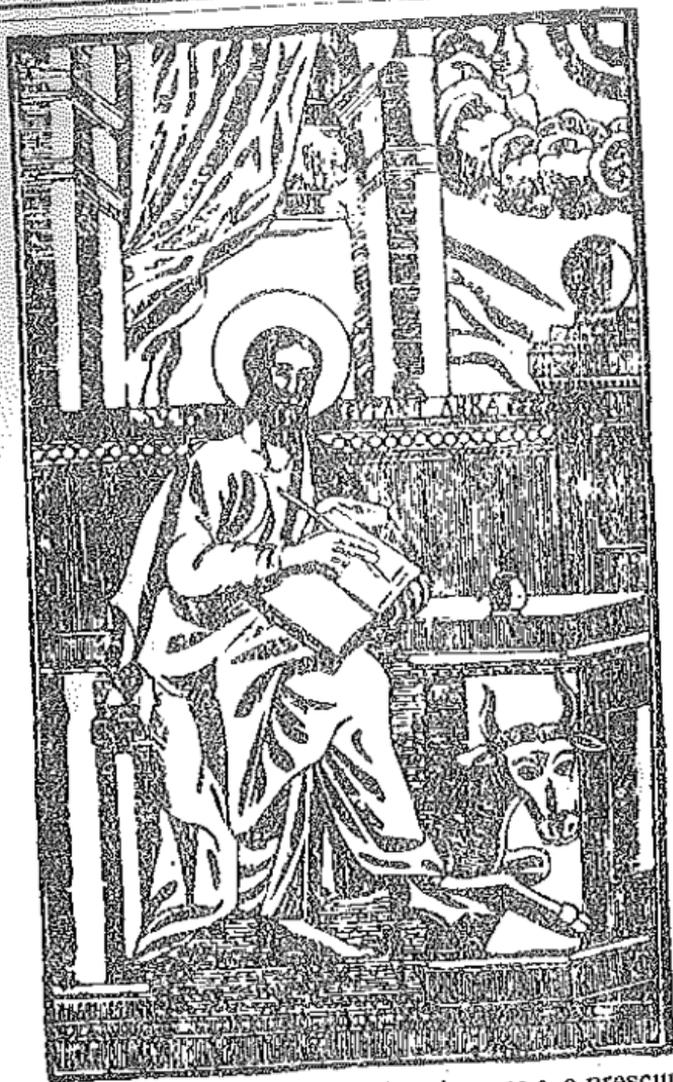
Fapt. 2, 38; 16, 30. 1 Petr. 3, 21. Rom. 10, 9.

17. Luc. 10, 17. Fapt 2, 4; 5, 16; 8, 7; 10, 46; 16, 18; 19, 12. 1 Cor. 12, 10

18. Luc. 10, 19. Fapt. 28, 5. Iac 5, 14.

SFANTA EVANGHELIE
DUPĂ LUCA

Sf Luca s'a născut în Antiohia Acest nume e o prescurtare din numele roman Lucii. Luca nu este iudeu, El era doftor și tradiția spune că se înțeleptea și cu pictura El nu face parte dintre cei 12 apostoli și nici dintre cei 70, ci îl întâlnim pentru întâia oară ca ucenic al apostolului Pavel, în a doua călătorie a acestuia și anume în Troia, îl însoțește apoi în Macedonia și Roma. Evanghelia a alcătuit-o după cea a lui Marcu și după spusele Sf. Pavel, pentru un om de neam ales, numit Teofil Luca moare mucenicește în Ahaia, de unde Constantin cel Mare aduce moaștele lui la Constantinopol. Tot el a scris și cartea Faptelor Apostolilor.

SFANTA EVANGHELIE

DUPA

L U C A

CAPITOLUL 1.

Pricina scrierii acestei Evanghelii. Ingerul vestește nașterea Inaintemergătorului și a lui Hristos. Maria la Elisaveta. Nașterea lui Ioan și prorocia lui Zaharia.

De oarece mulți s'au apucat să alcătuească istorisiri despre faptele binecunoscute la noi, 2. dupăcum ni le-au împărtășit ceice dela început au fost văzători și slujitori ai Cuvântului,

3. am găsit și eu cu cale ca, cercetând cu a-

mănuntul toate dela început, să ți le scriu pe rând, alesule Teofile,

4. ca să cunoști temeinicia învățăturilor, pe care le-ai primit prin graiu.

5. In zilele lui Irod, regele Iudeei, era un preot, numit Zaharia, din ceata preoțească a lui Abia; și femeea lui era din fetele lui Aaron și numele ei era Elisaveta.

6. Aceștia amândoi erau drepți înaintea lui Dumnezeu, urmând toate poruncile și legile Domnului fără prihană,

2. Ioan, 15, 27. 1. Petr. 5, 1. 2 Petr. 1, 16. 1 Ioan, 1, 1. Evr. 2, 3.

3. Fapt. 1, 1

5. 1 Paral. 24, 10. 19. Neem. 12, 4, 17.

6. Fapt. 7, 1; 17, 1. 3 Reg. 9, 4. 4 Reg. 20, 3. Iov, 1, 1, 8.

7. însă nu aveau copii, pentrucă Elisaveta era stearpă și amândoi erau înaintați în vârstă.

8. Dar slujind ei odată înaintea lui Dumnezeu, când era de rând ceata sa, și aruncându-se sorti, cum se obișnuia între preoți,

9. i-a căzut lui sarcina să intre în biserică Domnului ca să tămâeze.

10. În vremea tămâerei însă, când toată mulțimea poporului se ruga afară,

11. i s'a arătat un înger al Domnului, care stătea în dreapta altarului tămâerei;

12. și Zaharia, când l-a văzut, s'a turburat și l-a cuprins frica.

13. Iar îngerul a zis către dânsul: „Nu te teme Zaharie, că s'a auzit rugăciunea ta și Elisaveta, femeia ta, îți va

naște un fiu, și-i vei pune numele Ioan.

14. *Acela-ți* va fi bucurie și veselie și mulți se vor bucura de nașterea lui;

15. căci va fi mare înaintea Domnului; vin și sicheră nu va bea, ci se va umplea de Duh Sfânt chiar din pântecul mamei sale;

16. pe mulți din fiii lui Israel îi va întoarce la Domnul Dumnezeu lor.

17. Acesta va merge înaintea Lui cu duhul și puterea lui Ilie, ca să întoarcă inimile părinților spre fiii lor și pe cei neascultători la înțelepciunea dreptilor, alcătuind Domnului un popor pregătit“.

18. Atunci Zaharia a zis către înger: „Pe ce voi cunoaște aceasta? Căci eu sunt bătrân și femeia mea înaintată în vârstă“.

7. Fac. 16, 1; 25, 21.

8. 1 Paral. 24, 19. 2 Paral. 8, 14; 31, 2.

9. Eș. 30, 7. 1 Reg. 2, 28. 1 Par. 24, 19. 2 Par. 29, 11. Evr. 9, 6.

10. Lev. 16, 17.

11. Eș. 30, 1 și urm.

12. Jud. 6, 22. Dan. 10, 7. Luc. 2, 9. Fapt. 10, 3.

13. Jud. 6, 23. Luc. 1, 60. Fapt. 10, 31.

14. Luc. 1, 58. Ioan. 5, 35.

15. Numer. 6, 3. Jud. 13, 4. Ier. 1, 5. Mat. 11, 9. Luc. 7, 33. Gal. 1, 15.

17. Is. 40, 3. Malah. 4, 5. Marc. 1, 3; 9, 12. Luc. 1, 76. Ioan. 1, 23.

18. Fac. 17, 17.

19. Iară îngerul răspunzând, i-a zis: „Eu sunt Gavriil, cel ce stă înaintea lui Dumnezeu, și sunt trimis să-ți grăesc și să-ți vestesc acestea.

20. Iată vei fi mut și nu vei putea grăi, până în ziua când se vor împlini acestea, pentrucă n'ai crezut cuvintele mele, care se vor împlini la vremea lor“.

21. Poporul însă aștepta pe Zaharia și se mira că el zăbovește *atâta* în biserică.

22. Iară când a eșit, nu putu să li grăească. Și au înțeles, că văzuse o vedenie în biserică. Iar el le făcea semne și a rămas mut.

23. Iar după ce s'au împlinit zilele lui de slujbă, s'a dus acasă.

24. După zilele acestea Elisaveta, femeea sa, a rămas grea și s'a tăinuit cinci luni, zicând:

25. „A stfel a făcut Domnul *milă* cu mine, când a voit să rădice de-

făimarea mea dintre oameni“.

26. Iară în luna a șasea, îngerul Gavriil a fost trimis dela Dumnezeu într'o cetate a Galileei, al căreia nume era Nazaret,

27. la o fecioară logodită cu un bărbat, al căruia nume era Iosif, din casa lui David; și numele fecioarei era Maria.

28. Și intrând îngerul la dânsa, a zis: „Bucură-te, cea plină de dar, Domnul este cu tine! Binecuvântată ești tu între femei!“

29. Iară ea văzându-l, s'a turburaț de cuvântul lui și cugeta: ce să însemneze oare urarea aceasta?

30. Ingerul însă i-a zis: „Nu te teme Marie, căci ai aflat har la Dumnezeu“

31. și iată vei zămisli și vei naște un Fiu și-I vei pune numele Iisus.

32. Acesta va fi mare și Fiul Celui de sus Se va

19. Dan. 8, 16; 9, 21.

20. Iez. 3, 26. Luc. 1, 64.

25. Is. 41, 1; 54, 14.

27. Mat. 1, 18. Luc. 2, 4.

28. Jud. 6, 12. Luc. 1, 42.

31. Fac. 16, 11. Is. 7, 14.

Mat. 1, 21. Luc. 2, 21.

32. 2 Reg. 7, 12. Ps. 131,

11. Is. 9, 6; 16, 5. Ier. 23, 6.

chiema, iar Domnul Dumnezeu îi va da tronul lui David, tatăl Său;

33. și va domni peste casa lui Iacov în veci și împărăția lui nu va avea sfârșit“.

34. Atuncea Maria a zis către înger: „Cum va fi aceasta, de vreme ce nu știu de bărbat?“

35. Și răspunzînd îngerul, i-a zis: „Duhul Sfânt se va pogori peste tine și puterea Celui de sus te va umbri. De aceea și Sfântul, Care Se va naște, Se va numi Fiul lui Dumnezeu.“

36. Iată și Elisaveta, rudenia ta, care se zicea stearpă, a zămislit și ea un fiu la bătrânețele ei și e a șasea lună de când i s'a întâmplat aceasta,

37. că la Dumnezeu nici un lucru nu este cu neputință“.

38. Atunci Maria a zis: „Iată roaba Domnului sunt; facă-see cu mine

după graiul tău“. Și s'a dus îngerul dela dânsa.

39. În zilele acelea, sculându-se Maria, s'a dus degrabă la munte, în cetatea Iuda,

40. și intrînd în casa lui Zaharia, s'a închinat Elisavetei.

41. Dar cum a auzit Elisaveta salutarea Mariei, a săltat pruncul în pîntecele ei și s'a umplut Elisaveta de Duh Sfânt

42. și a strigat cu glas mare și a zis: „Binecuvîntată ești tu între femei și binecuvîntat este rodul pîntecelui tău!“

43. Și de unde *cinstea* aceasta pentru mine, ca să vină la mine maica Domnului meu?

44. Căci iată cum ajunse glasul salutării tale în urechile mele, a săltat pruncul cu bucurie în pîntecele meu.

45. Ferice de ceace a crezut că se vor împlini

33. 2 Reg. 7, 16. 1 Par. 22. 10. Ps. 41, 7; 88, 30, 37. Is. 9, 7. Ier. 23, 5. Dan 2, 44; 7, 14-27. Mih. 4, 7. Evr. 1, 8.

35. Mat. 1, 20.

36. Is. 54, 6.

37. Fac. 18, 14. Iov. 42, 2. Ier. 32, 17, 27. Zah. 19, 26. Marc. 10, 27. Luc. 18, 27. Rom. 4, 21.

39. Is. Nav. 20, 7; 21, 11.

42. Jud. 5, 24. Luc. 1, 28.

45. Ioan. 20, 29.

cele spuse ei dela Domnul!"

46. Iar Maria a zis: „Mărește sufletul meu pre Domnul

47. și se bucură duhul meu de Dumnezeu, Mântuitorul meu;

48. că a căutat spre smerenia roabei sale și iată deacum mă vor ferici toate neamurile.

49. Că mi-a făcut mărire Cel Puternic,—sfânt fie numele Lui!

50. Că mila Lui e din neam în neam peste ceice se tem de Dânsul.

51. Arătat-a tăria brațului Său și a risipit pe cei ce se mândreau în cugetele inimii lor.

52. Pogorît-a pe cei puternici de pe scaune și a rădicat pe cei smeriți;

53. pe cei flămânzi i-a umplut de bunătați, iară pe cei bogați i-a scos afară deșerți.

54. Primit-a pe Israil,

sluga Sa, aducându-și aminte de milă,

55. cum a făgăduit părinților noștri, lui Avraam și seminției lui până în veac".

56. Și a rămas Maria împreună cu *Elisaveta* ca la trei luni și apoi s'a întors la casa sa.

57. Elisavetei însă i-a venit vremea să nască și a născut un fiu.

58. Atunci auzind vecinii și rudeniile ei, că a făcut Domnul milă mare cu dânsa, s'au bucurat împreună cu ea.

59. Iar în ziua a opta au venit să taie împrejur pruncul și au vrut să-l numească Zaharia, după numele tatălui său.

60. Dar răspunzând mama lui, a zis: „Nu, ci Ioan să se cheme!"

61. Și i s'a zis: „Nu se află în neamul tău nimenia, care să se cheme cu acest nume".

62. Apoi au făcut sem-

46. Es. 15, 2. Ps. 33, 2; 34, 9. Is. 61, 10.

47. 1 Reg. 2, 1. Ps. 34, 9. Is. 61, 19. Avac. 3, 18.

48. Fac. 30, 13. Malah. 3, 12. Luc. 11, 27.

49. Ps. 70, 19; 110, 2.

50. Es. 20, 6. Ps. 102, 13.

51. Is. 52, 10.

52. Iov. 5, 11. Ps. 112 și 146, 6.

53. Mat. 5, 6.

54. Deut. 7, 7. Luc. 1, 72.

58. Luc. 1, 14.

59. Fac. 17, 12. Lev. 12, 3.

60. Luc. 1, 13.

ne tatălui lui, cum ar voi să-l cheme.

63. Iară el cerând o tăbliță, a scris aceste cuvinte: „Ioan este numele lui”. Și s'au mirat toți.

64. Și îndată i s'a deslegat gura și limba lui și a început a grăi, slăvind pe Dumnezeu.

65. Atunci a cuprins frică pe toți ceice locuiau împrejurul lor și s'au vestit toate cuvintele acestea în toată partea muntoasă a Iudeei.

66. Și toți ceice le auzeau, le păstrau în inima lor și ziceau: „Ce are să fie oare pruncul acesta?” Și mâna Domnului era peste dânsul.

67. Atuncea Zaharia, tatăl lui, s'a umplut de Duh Sfânt și a prorocit, zicând:

68. „Binecuvântat fie Domnul, Dumnezeu lui Israil, că a cercetat și a răscumpărat pe poporul Său;

69. și ne-a rădicat un Mântuitor puternic în casa lui David, slugei sale,

70. precum a grăit prin gura sfinților Săi, a prorocilor celor de demult:

71. că ne va mântui de vrăjmașii noștri și din mâna tuturor celor ce ne urăsc;

72. făcând astfel milă cu părinții noștri și aducându-și aminte de așezământul Său cel sfânt,

73. de jurământul cu care S'a jurat lui Avraam, părintele nostru,

74. că izbăvindu-ne din mâinile vrăjmașilor noștri, ne va da

75. să-l slujim fără de frică, viețuind cu sfințenie și cu dreptate înaintea Lui în toate zilele vieții noastre.

76. Și tu, Pruncule, te vei chiema proroc al Celui de sus, căci vei merge înaintea feții Domnului, ca să-I gătești calea

63. Luc. 1, 13.

64. Luc. 1, 20.

66. Ps. 79, 18. Iez. 3, 22. Fapt. 11, 21.

67. Ioił, 2, 28. 2 Petr. 1, 12.

68. Ps. 40, 14; 71, 18. Luc. 7, 16.

69. Ps. 131, 17. Iez. 29, 21.

71. Ps. 105, 10.

72. Fac. 17, 7; 26, 3. Lev.

26, 42. Ps. 97, 3. Evr. 6, 13.

73. Ps. 104, 9. Mih. 7, 20.

Evr. 6, 17.

76. Is. 40, 3. Malah. 3, 1;

4, 5. Mat. 3, 3; 11, 10. Luc.

1, 17.

77. și ca să dai poporului Său cunoștința mântuirii, pentru iertarea păcatelor lui,

78. prin bunătatea mii Dumnezeuului nostru, pentru care ne-a cercetat pe noi Răsăritul cel de sus,

79. ca să lumineze pe ceie ședeau în întunec și în umbra morții și să îndrepteze picioarele noastre pe calea păcii“.

80. Iară pruncul creștea și se întărea cu duhul și a fost în pustie până în ziua când s'a arătat lui Israil.

CAPITOLUL 2.

Nașterea lui Hristos. Tăierea împrejur și întimplinarea lui. Simeon și Ana prorocesc. Iisus la 12 ani în biserică.

In zilele acelea a eșit poruncă dela Cezarul August, să se înscrie toată lumea *).

*) Să se înscrie toată lumea, adică să se numere toți oamenii.

78. Zah. 3, 8; 6, 12.
79. Is. 9, 2; 49, 9. Mat. 4, 16. Fapt. 26, 18.
80. Mat. 3, 1. Luc. 2, 40.

2. Inscrierea aceasta a fost întâia pe când guvernă în Siria Cvirinus.

3. Deci s'au dus toți să se înscrie, fiecare în cetatea sa.

4. S'a suit atunci și Iosif din Galileea, din cetatea Nazaret, în Iudeia, la o cetate a lui David, care ce chiamă Vitleem, — pentru că el era din casa și din neamul lui David, —

5. ca să se înscrie cu Maria logodnica sa, care era grea.

6. Dar pe când erau ei acolo, *Mariiei* i-a venit vremea să nască

7. și a născut pe Fiul său întâiul născut, L-a înfășat și L-a culcat în iesle, pentru că ei n'au avut loc în casa de oaspeți.

8. În partea aceea însă erau niște păstori, cari mâneau pe câmp și străjuiau noaptea cu rândul împrejurul turmei lor.

9. Dar iată a stătut înaintea lor un înger al Domnului și slava Dom-

4. 1 Reg. 16, 1-4. Ioan, 7, 42.

5. Mat. 1, 18.

7. Mat. 1, 25.

nului a strălucit peste ei și s'au spăimântat foarte tare.

10. Ingerul însă le-a zis: „Nu vă temeți! Căci iată vă vestesc bucurie mare, care va fi pentru tot poporul;

11. că astăzi în cetatea lui David vi s'a născut un Mântuitor, Care este Hristos Domnul.

12. Și acesta va fi semnul: veți găsi culcat în iesle un Prunc înfășat“.

13. Atunci deodată s'a arătat împreună cu ingerul o mulțime de oaste cerească, care slăvea pe Dumnezeu și zicea:

14. „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, întru oameni bunăvoire!“

15. Imdată, însă cum s'au dus îngerii dela ei la cer, păstorii au zis unul către altul: „Să mergem până la Vitleem și să vedem ce s'a făcut cu cuvântul acesta, pe care ni l-a vestit Domnul“.

16. Și au venit degra-

bă și au găsit pe Maria, și pe Iosif, și Pruncul culcat în iesle.

17. Și văzându-l, au spus ceea ce li se grăise despre Pruncul acesta.

18. Și toți ceice au auzit s'au mirat de celece au grăit păstorii către dânșii.

19. Iară Maria păstra toate cuvintele acestea, punându-le în inima sa.

20. Apoi s'au întors păstorii la turma lor, slăvind pe Dumnezeu pentru toate celece au ziseră și văzuseră, după cum li se spusese.

21. Iară când s'au împlinit opt zile, ca să te împrejur pe Prunc, I s'a pus numele Iisus, care I se dăduse de inger, înainte de a Se zemisli El în pântecel mamei Sale.

22. Iar când s'au împlinit zilele curățirii lor, după legea lui Moise, Iosif și Maria au adus pe Prunc la Ierusalim, ca să-L înfățișeze Domnului,

11. Is. 9, 6. Mat. 1, 16-21.

13. Fac. 28, 12; 32, 1-2. Ps. 102, 20-21; 148, 1-2. Apoc. 5, 11.

14. Is. 2, 4; 44, 23; 49, 13;

57, 19. Mih. 4, 3. Luc. 1, 79; 19, 38. Rom. 5, 1. Efes. 2, 17.

21. Fac. 17, 12. Lev. 12, 3. Mat. 1, 21. Luc. 1, 31.

22. Lev. 12, 2-6.

23. cum este scris în legea Domnului: „Ca tot întâiul născut de parte bărbătească să fie închinat Domnului“

24. și să dea jertfă o pereche de turturele, sau doi pui de porumbel, după cele spuse în legea Domnului.

25. Dar iată era pe atunci în Ierusalim un om, numit Simeon. Și omul acesta era drept și evlavios, așteptând mângâierea lui Israel și Duhul Sfânt era peste el.

26. Acestuia i se prevestise de la Duhul Sfânt, să nu vadă moartea, până nu va vedea pe Hristosul Domnului.

27. Atunci a venit el în biserică, mișcat de Duhul Sfânt, și când părinții au adus pe Pruncul Iisus, ca să săvârșească asupra Lui cele rânduite de lege,

28. acela L-a luat în brațele sale și a binecuvântat pe Dumnezeu și a zis:

29. „Acum liberezi pe robul Tău, Stăpâne, cu pace, după cuvântul Tău;

30. căci au văzut ochii mei mântuirea Ta,

31. care ai gătit-o înaintea feții tuturor popoarelor,

32. ca să fie lumină spre luminarea neamurilor și slava poporului Tău Israel“.

33. Și se mirau Iosif și mama Pruncului de cele ce se grăiau despre Dânsul.

34. Iar Simeon i-a binecuvântat și a zis către Maria, mama Pruncului: „Iată Acesta este pus spre căderea și scularea multora în Israel și semn de dispută,

35. ca să se descopere cugetele din multe inimi și chiar prin suflul tău va trece sabie“.

36. Tot acolo mai era o prorociță, Ana, fata lui Fanuil, din neamul lui Asir; aceasta era foarte înaintată în vârstă și

23. Eș. 13, 2-12; 22, 29; 34, 15. Numer. 3, 13; 8, 16; 18, 15.

24. Lev. 12, 6-8.

25. Luc. 2, 38; 24, 21.

26. Ps. 88, 49. Evr. 11, 5.

29. Fac. 46, 30. Filip. 1,

23.

30. Ps. 97, 3. Is. 52, 10. Luc. 3, 6.

31. Is. 11, 10.

32. Is. 9, 2; 42, 6; 49, 6; 60, 1-3. Mat. 4, 16.

34. Is. 8, 11. Mat. 21, 14.

1 Petr. 2, 7. Rom. 9, 32.

35. Ioan. 19, 25.

trăise cu bărbatul său șapte ani după fecioria sa;

37. și aceasta era o văduvă ca de optzeci și patru de ani, care nu se depărta de biserică, slujind lui Dumnezeu ziua și noaptea cu post și rugăciuni.

38. Venind și aceasta în ceasul acela, a dat slavă Domnului și a grăit de Dânsul tuturor celor ce așteptau izbăvirea în Ierusalim.

39. După ce au săvârșit ei toate, după legea Domnului, s'au întors în Galileea, în orașul lor Nazaret.

40. Iară Pruncul creștea și Se întărea cu duhul, umplându-se de înțelepciune, și harul lui Dumnezeu era peste Dânsul.

41. Părinții lui Iisus se duceau în fiecare an la Ierusalim de sărbătoarea Paștelor.

42. Când a împlinit Iisus doisprezece ani, suindu-se ei după obiceiul la Ierusalim, de săr-

bători, l-au luat și pe El.

43. Dar când s'au sfârșit zilele sărbătorilor, întorcându-se ei acasă, a rămas Pruncul Iisus în Ierusalim și n'au știut Iosif și Mama Lui.

44. Socotind însă că se află cu tovarășii, au mers calea de o zi și L-au căutat printre rudeni și cunoscuți,

45. dar negăsindu-L, s'au întors la Ierusalim, ca să-L caute.

46. Și după trei zile L-au găsit în biserică, șezând în mijlocul învățătorilor, ascultându-i și întrebându-i.

47. Și toți cei ce-L auzeau, se mirau de înțelepciunea și răspunsurile Lui.

48. Atunci văzându-L părinții Lui, au rămas uimiți; iar mama Lui I-a zis: „Fiule, pentru ce ne-ai făcut așa? Iată, Tatăl Tău și eu cu mare neliniște Te căutam“.

49. El însă le-a zis: „La ce era să Mă căutați? Nu știciați oare, că Eu

37. 1 Tim. 5. 5.

38. Luc. 2, 25; 24, 21.

40. Luc. 1, 80; 2, 52.

41. Es. 23, 15; 34, 24. Deut.

16, 1.

47. Mat. 7, 28. Marc. 1,

22. Luc. 4, 22. Ioan, 7, 15.

49. Malah. 3, 1.

trebuia să fiu în cele ale Tatălui Meu?"

50. Dară ei n'au înțeles vorbele ce li s'au spus.

51. Și sa pogorit Iisus cu dânșii și a venit în Nazaret și li era supus. Iar Mama Lui păstra toate cuvintele aceastea în inima Sa.

52. Iisus însă propășea cu înțelepciunea, cu vârsta și cu harul înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor.

CAPITOLUL 3.

*Propoveduirea lui Ioan.
Mărturia lui despre
Hristos. Botezul și spița
neamului lui Iisus.*

In anul al cinsprezecelea al domniei Cezarului Tiberie, când erau: Pilat Ponteanul gubernator în Iudeea, Irod tetrarh în Galileea, Filip, fratele său, tetrarh în Ituria și ținuturile Trahonitidei, și Lisanie tetrarh în Abilena,

2. pe vremea arhierilor Ana și Caiafa, — a

fost cuvântul lui Dumnezeu către Ioan, fiul lui Zaharia, în pustie.

3. Și acesta a străbătut toată laturea Iordanului, propoveduind botezul pocăinței spre ertarea păcatelor,

4. cum este scris în carte cuvintelor lui Isaia prorocul, care zice: „Glasul celui ce strigă în pustie: gătiți calea Domnului, netede faceți-I cărările!

5. Toată valea să se umple și tot muntele și dealul să se pogoare, căile strâmbe să se îndrepte și cele colțuroase să se facă drumuri netede,

6. și toată făptura va vedea mântuirea lui Dumnezeu“.

7. Ioan însă zicea mulțimilor, care veneau să se boteze de dânșul: „Pui de vipere, cine v'a spus să fugiți de mânia ce va să vie?

8. Faceți dară roade vrednice de pocăință și să nu vă apucați să zi-

50. Luc. 9, 45; 18. 34.

52. 1 Reg. 2, 26. Luc. 1, 80.

3. Mat. 3, 1-2. Marc. 1, 4.

4-6. Is. 40, 3-5. Mat. 3, 3.

Marc. 1, 3. Ioan, 1, 23.

7-9. Mat. 3, 7-10. Ioan, 8, 39; 15, 6.

ceți în sine: avem tată pe Avraam! Căci vă spun, că Dumnezeu și din pietrele acestea poate să ridice fii lui Avraam.

9. Iată, și securea stă la rădăcina pomilor. Deci, tot pomul, care nu face roade bune, se taie și se aruncă în foc.

10. Și-l întrebau mulțimile, zicând: „Dar ce să facem?”

11. Și el răspunzând, le zicea: „Celce are două haine să dea celui ce n'are și celce are merinde să facă asemenea.”

12. Și au venit și unii vameși să se boteze de el și au zis către dânsul: „Învățătorule, ce să facem?”

13. Iară el li-a zis: „Să nu cereți nimic mai mult decât vă este rânduit.”

14. Și-l întrebau și ostașii, zicând: „Dar noi ce să facem?” Și El le-a zis: „Pe nimeni să nu pârâți, nici să obijduiți, și să vă mulțămiți cu solda voastră.”

15. Pe când însă poporul era în așteptare și se întrebau toți în inimile lor despre Ioan, de nu cumva este el Hristosul,

16. Ioan le răspundea tuturor și le zicea: „Eu vă botez cu apă, dar vine Cel mai tare decât mine, Căruia nu sunt vrednic să-I dezleg cureaua încălțămintelor Lui, Acela vă va boteza cu Duhul Sfânt și cu foc.

17. El are lopata în mână și va curăți aria Sa; grâul îl va aduna în grânarul Său, iar pleava o va arde cu foc nestins.”

18. Acestea și alte multe spunea el, când învăța poporul.

19. Iară Irod Tetrarhul, fiind mustrat de dânsul pentru Irodiada, femeia fratelui său Filip, și pentru toate relele, care le făcea Irod,

20. a mai adăus la toate celelalte rele și pe aceea, că a închis pe Ioan în temniță.

10. Fapt. 2, 37.

11. Luc. 11, 41. Iac. 2, 15.
1 Ioan. 3, 17; 4, 20. 2 Cor. 8, 14.

12. Mat. 21, 32. Luc. 7, 29.

14. Es. 23, 1. Lev. 9, 11.

16. Mat. 3 11. Marc. 1, 7.
Ioan. 1, 15 Fapt. 1, 5.

17. Mih. 4, 12. Mat. 3, 12;
13, 20.

19. Mat. 14, 3. Marc. 6, 17.

21. Dupăce însă s'a botezat tot poporul, botezându-Se și Iisus și rugându-Se, s'a deschis cerul,

22. și Duhul Sfânt s'a pogorât peste El în chip trupesc, ca un porumbel, și un glas s'a auzit din cer, zicând: „Tu ești Fiul Meu iubit. În Tine e bunăvoința Mea“.

23. Iar Acela, pentru care fusese glasul lui Dumnezeu, adevărat Iisus, era că de treizeci de ani, când a început slujirea Sa, fiind, după cum se credea, fiul lui Iosif, al lui Heli,

24. al lui Matat, al lui Levi, al lui Melchi, al lui Iona, al lui Iosif;

25. al lui Matatia, al lui Amos, al lui Naum, al lui Esli, al lui Naghe;

26. al lui Maat, al lui Matatia, al lui Semei, al lui Iosif, al lui Iuda;

27. al lui Ionan, al lui Risa, al lui Zorobabel, al lui Salatiil, al lui Nirie;

28. al lui Melchi, al lui

Adi, al lui Cösam, al lui Elmodam, al lui Ir;

29. al lui Iosie, al lui Eliezer, al lui Iorim, al lui Matata, al lui Levi;

30. al lui Simeon, al lui Iuda, al lui Iosif, al lui Ionan, al lui Eliachim;

31. al lui Melea, al lui Mainan, al lui Matata, al lui Natan, al lui David;

32. al lui Iesei, al lui Ovid, al lui Booz, al lui Salmon, al lui Naason;

33. al lui Aminadav, al lui Aram, al lui Esrom, al lui Fares, al lui Iuda;

34. al lui Iacov, al lui Isaac, al lui Avraam, al lui Tara, al lui Nahor;

35. al lui Seruh, al lui Ragav, al lui Falec, al lui Ever, al lui Sala;

36. al lui Cainan, al lui Arfaxad, al lui Sim, al lui Noe, al lui Lameh;

37. al lui Matusal, al lui Enoh, al lui Iared, al lui Maleleil, al lui Cainan;

38. al lui Enos, al lui Sit, al lui Adam, al lui Dumnezeu.

21. Mat. 3. 16. Marc. 1. 10. Ioan. 1. 32.

22. Ps. 2. 7. Mat. 3. 17. Luc. 9. 35.

23. Mat. 13. 55. Marc. 6. 3. Luc. 4. 22. Ioan. 6. 42.

CAPITOLUL 4.

*Postul și ispita lui Iisus.
El începe propoveduirea
și e amenințat în Naza-
ret. Vindecări.*

Intorcându-se Iisus dela Iordan, plin de Duhul Sfânt, a fost dus de Duhul în pustie,

2. unde S'a ispitit de diavolul patruzeci de zile, și în zilele acelea n'a mâncat nimica, iar după-ace s'au sfârșit ele, a flămânzit.

3. Atunci diavolul i-a zis: „De ești Fiul lui Dumnezeu, zi pietrei acesteea să se facă pâne“.

4. Iară Iisus i-a răspuns și a zis: „Scris este, că nu numai cu pâne va trăi omul, ci cu tot cuvântul lui Dumnezeu“.

5. Apoi, suindu-L diavolul într'un munte înalt, I-a arătat într'o clipă toate împărățiile lumii

6. și I-a zis diavolul: „Ție-Ți voi da stăpânirea peste toate acestea

și slava lor, că mi-i dată mie și cui voesc, o dau;

7. așa dară, de Te vei inchina înaintea mea, a ta va fi toată“.

8. Și răspunzind Iisus, i-a zis: „Lipsește dela Mine, satană! Căci scris este: Domnului Dumnezeuului Tău să te inchini, și numai Lui să-i slujești!“

9. Și L-a dus apoi diavolul în Ierusalim și punându-L pe aripa bisericii, I-a zis: „De ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te de aicea jos,

10. căci este scris: ingerilor Săi va porunci pentru Tine, ca să Te păzească,

11. și Te vor purta pe mâni, ca nu cumva să-Ți lovești piciorul de vre-o piatră“.

12. Iară Iisus răspunzind, i-a zis: „Zis este: să nu ispitești pe Domnul Dumnezeuul tău!“

13. Și sfârșind toată ispita, s'a dus diavolul

1. Mat. 4, 1. Marc. 1, 12.

2. Es. 34, 28. 3 Reg. 19, 8. Mat. 4, 2. Marc. 1, 13.

3. Mat. 4, 3.

4. Deut. 8, 3. Mat. 4, 4.

5. Iez. 4, 2. Mat. 4, 8.

6. Mat. 4, 9.

7. Mat. 4, 9.

8. Deut. 6, 13; 10, 20. Iis. Nav. 24, 14. Mat. 4, 10.

9. Iez. 8, 3. Mat. 4, 5.

10. Ps. 90, 11. Mat. 4, 6.

12. Deut. 6, 16. Mat. 4, 7.

13. Mat. 10, 11.

dela. Dănsul până la o vreme *mai potrivită*.

14. Și S'a întors Iisus în puterea duhului în Galileea și s'a lătit vestea despre Dănsul în tot ținutul dimprejur.

15. Și El învăța prin sinagogile lor, slăvit de toți.

16. Apoi a venit în Nazaret, unde fusese crescut, și, după obiceiul Său, a intrat într'o zi de sâmbătă în sinagogă și S'a sculat să citească;

17. I s'a dat însă cartea prorocului Isaia și deschizând cartea, a aflat locul, unde era scris:

18. „Duhul Domnului este preste Mine, pentru că El M'a uns să binevestesc săracilor, și M'a trimis să vindec pe ceice au inima zdrobită, să vestesc robilor izbăvire și orbilor vedere; să las pe cei strămtorați slobozi,

19. și să vestesc anul milii Domnului“.

20. Apoi închizând cartea, a dat-o slujitorului, și a șezut. În vremea asta

ochii tuturor celor din sinagogă, erau ațintiți spre El,

21. și El a început să li grăească, *zicând*: „Astăzi s'a implinit scriptura aceasta, pe care ați auzit-o“.

22. Și toți îl mărturiseau și se mirau de cuvintele harului, care ieșeau din gura Lui, și ziceau: „Au nu este acesta feciorul lui Iosif?“

23. Iară El a zis către ei: „Negreșit, imi veți spune zicătoarea aceasta: doftore, vindecă-te pe sineți; *adecă imi veți zice*: fă și aicea, în patria Ta, câte am auzit că s'au făcut în Capernaum.

24. Dară adevărul vă grăesc, — adause El, — că niciun proroc nu este primit în patria sa.

25. Vă spun însă drept că multe văduve erau în Israil în zilele lui Ilie, când s'a închis cerul trei ani și șase luni, încât s'a făcut foamete mare preste tot pământul;

26. și la nici una din

14. Mat. 4, 12. Marc. 1, 14. Ioan. 4, 43.

16. Mat. 13, 54. Marc. 6, 1.

18. Is. 61, 1.

19. Is. 61, 2.

22. Ps. 44, 2-3. Mat. 13, 54. Marc. 6, 3. Ioan 6, 42.

24. Mat. 13, 57. Marc. 6, 4. Ioan, 4, 44.

25. 3 Reg. 17, 9. Iac. 5, 7.

ele n'a fost trimis Ilie, decât numai la o femeie văduvă, în Sarepta Sidonului.

27. Și mulți leproși erau în Izrael pe vremea prorocului Elisei, și nici unul din ei nu s'a vindecat, de cât numai Neeman Sirianul“.

28. Și auzind acestea, toți cei din sinagogă s'au umplut de mânie

29. și sculându-se, L-au scos afară din cetate și L-au dus până în sprinceană muntelui, pe care era zidită cetatea lor, ca să-L arunce jos.

30. Dară El, trecând prin mijlocul lor, S'a dus și S'a pogorât la Capernaum, o cetate a Galileei,

31. și învăța *poporul* sâmbăta.

32. Și se mirau *toți* de învățătura Lui, căci cuvântul Lui era plin de putere.

33. În sinagoga *aceea* însă era un om, care avea duh de drac necurat,

și *acesta* striga cu glas tare,

34. zicând: „O! ce ai cu noi, Iisuse Nazarineene? Ai venit să ne pierzi? Te știi cine ești: Sfântul lui Dumnezeu“.

35. Iisus însă l-a certat, zicând: „Taci și ești din *omul* acesta!“ Și dracul trântindu-l *pe om* în mijlocul *adunării*, a eșit dintr'însul, nevătămându-l nicidecum.

36. *Atuncea* s'a făcut frică peste toți și grăiau unii către alții, zicând: „Ce însemnează aceasta, că El poruncește cu stăpânire și putere duhurilor necurate și ies?“

37. Și s'a lățit vestea despre Dânsul prin toate locurile de prinprejur.

38. Iar după ce a eșit din Sinagogă, S'a dus la casa lui Simon. Iar soacra lui Simon era cuprinsă de friguri rele și L-au rugat pentru dânsa.

39. Iar El stând lângă ea, a certat frigidurile și au lăsat-o; și ea s'a

27. 4 Reg. 5, 14.

31. Mat. 4, 13. Marc. 1, 21.

32. Mat. 7, 28. Marc. 1,

22. Luc. 2, 47. Ioan. 7, 46. Tit. 2, 15.

33-34. Marc. 1, 23-24.

38. Mat. 8, 14. Marc. 1, 29.

sculat îndată și li-a slujit.

40. Asfintind însă soarele, toți câți aveau bolnavi de felurite boale, i-a duceau la Dânsul; iar El punându-Și mâinile pe fiecare din ei, îi vindeca.

41. Și ieșiau dracii din mulți, strigând și zicând: „Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu“. El însă certându-i, nu-i lăsa să grăiască că știu, că-I Hristosul.

42. Iară dacă s'a făcut ziuă, a eșit *deacolo și S'a dus într'un loc pustiu*; și mulțimea căutându-L, a venit la Dânsul și-L oprea de a se duce dela ei.

43. El însă li-a zis: „Mi se cuvine să binevestesc împărăția lui Dumnezeu și altor cetăți, că pentru aceasta sunt trimis“.

44. Și S'a dus de a propoveduit prin sinagoga Galileei.

CAPITOLUL 5.

Pescuirea minunată. Vindecarea leprosului și a

slăbănogului. Chiemarea lui Levi și ospătarea cu păcătoșii. Postul.

○ dată însă, când Isus stătea lângă lacul Genisaretului și mulțimea se îngrămădea împrejurul Lui, ca să asculte cuvântul lui Dumnezeu,

2. a văzut stând lângă lac două luntre, iar pescarii, ieșiți din ele, își spălau mrejile.

3. Și suindu-Se în una din aceste luntre, care era a lui Simon, l-a rugat pe acesta s'o depărteze puțin de mal și șezând, învăța din luntre poporul.

4. Iară când a conținut de a grăi, a zis către Simon: „Trage la adânc și vă aruncați mrejile spre pescuire“.

5. Răspunzind însă Simon, a zis către Dânsul: „Învățătorule, toată noaptea ne-am ostenit și n'am prins nimic; dar fiindcă zici Tu, voi arunca mreja“.

6. Și făcând aceasta,

40. Mat. 8, 16. Marc. 1, 32.

41. Marc. 1, 34 3, 11.

42. Marc. 1, 35.

43. Marc. 1, 38.

44. Marc. 1, 39.

1. Mat. 4, 18. Marc. 1, 16.

4. Ioan, 21, 6.

au prins multime multă de pești, încât se rupea mreja lor.

7. Atunci au făcut semn tovarășilor celor din cealaltă luntre, ca să vină să li ajute; și au venit și au umplut amândouă luntrele încât acestea se afundau.

8. Iar Simon Petru văzând *aceasta*, a căzut la picioarele lui Iisus, zicând: „Ești dela mine, Doamne, că sunt om păcătos!”

9. Căci pentru pescuirea peștilor ce prinseseră îl cuprinsese frica pe el și pe toți cei cu el,

10. deasemenea și pe Iacov și pe Ioan, fiii lui Zevedeu, cari erau tovarăși lui Simon. *Atuncea* Iisus a zis către Simon: „Nu te teme! Deacum vei fi pescuitor de oameni!”

11. Și trăgând luntrile la mal, au lăsat toate și I-au urmat Lui.

12. Intâmplându-se în-

să să fie Iisus într'o cetate, iată *a venit* un om plin de lepră și, văzând pe Iisus, a căzut pe fața sa, rugându-L și zicând: „Doamne, de ai vrea, poți să mă curățești!”

13. Și întinzând Iisus mâna, S'a atins de el și a zis: „Voesc, curățește-te!” Și îndată s'a dus lepra de pe dânsul.

14. Și El i-a poruncit să nu spună *aceasta* nimănui, ci mergând, să se arate preotului și să ducă pentru curățirea sa jertfă, cum a poruncit Moise, spre încredințarea lor.

15. Vestea însă despre Dânsul se lățea tot mai mult și se adunau gloate multe să-L asculte și să se vindece de boalele lor;

16. iară El se ducea în pustie și se ruga.

17. Și intru una din zile, când Iisus învăța, iar farisei și învățători de lege, veniți de prin

8 2 Reg. 6, 9. 3 Reg. 17, 18

10. Mat. 4, 19. Marc. 1, 17.

11. Mat. 4, 20; 19, 27. Marc. 1, 18; 10, 28. Luc. 18, 28.

12. Mat. 8, 2. Marc. 1, 40.

13. Mat. 8, 3. Marc. 1, 41.

14. Lev. 12, 2-5. Mat. 8, 4. Marc. 1, 43; 5, 43. Luc. 17, 14

15. Mat. 4, 25. Marc. 3, 7. Luc. 6, 17. Ioan. 6 2.

16. Mat. 14, 23. Marc. 1, 35; 6, 46. Luc. 4, 42.

toate satele Galileei și Iudeei și din Ierusalim, ședeau *acolo*, și puterea Domnului se arăta în vindecarea *bolnavilor*,

18. Iată niște oameni au adus pe un păt un om, care era paralizat, și căutau să-l vâre *în casă* și să-l pună înaintea lui *Iisus*;

19. dar din pricina poporului, negăsind pe unde să-l vâre, s'au suit pe acoperiș și l-au lăsat printre podele cu patul în mijlocul casei, înaintea lui *Iisus*.

20. Și văzând *El* credința lor, a zis celui *bolnav*: „Omule, ți se iartă păcatele!”

21. Iar cărturarii și fariseii au început a zice în gândul lor: „Cine-I acesta, de grăește hule? Cine poate să ierte păcatele, decât numai singur Dumnezeu?”

22. *Iisus* însă cunoscând gândurile lor, li-a răspuns și a zis: „Ce gândiți în inimile voastre?”

23. Ce este mai lesne? A zice: ți se iartă păcatele tale, sau a zice: scoală și umblă?

24. Dară ca să știți, că Fiul Omului are putere pe pământ de a ierta păcatele, zice paralizatului: ție-ți grăesc: scoală, ia-ți patul și du-te la casa ta!”

25. Și *acela* s'a sculat îndată înaintea lor, și-a luat *patul*, pe care zăcuse, și s'a dus la casa sa, slăvind pe Dumnezeu.

26. *Atuncea* i-a cuprins mirarea pe toți și au slăvit pe Dumnezeu și s'au umplut de spaimă, zicând: „*Lucruri* minunate am văzut astăzi”.

27. După acestea ieșind *Iisus de acolo*, a văzut pe un vameș, anume Levi, șezând la vamă și i-a zis: „Urmează-Mi!”

28. Și *acela* lăsând toate, s'a sculat și I-a urmat.

29. Și I-a făcut Levi ospăț mare în casa sa; și era *acolo* mulțime mul-

18. Mat. 9, 2. Marc. 2, 3.

21. Is. 43, 25; 44, 22. Mat.

9, 3. Marc. 2, 6.

22. Ps. 139, 2. Mat. 9, 4.

Marc. 2, 8. Luc. 6, 8. Ioan,

2 21

23-27. Mat. 9, 5-9. Marc.

2, 9-14.

29. Mat. 9, 10. Marc. 2, 15.

Luc. 15, 1.

tă de vameși și alții, care se ospătau cu dânșii.

30. Iară cărturarii și fariseii cărteau și ziceau către ucenicii Lui: „Pentruce mâncați și beți cu vameșii și cu păcătoșii?”

31. Și răspunzind Iisus, a zis către dânșii: „N'au nevoie de doctor cei sănătoși, ci cei bolnavi.

32. N'am venit să chem la pocăință pe cei drepti, ci pe cei păcătoși“.

33. Iară ei au zis către Dânsul: „Pentruce ucenicii lui Ioan postesc adesea și fac rugăciuni, deasemenea și ai fariseilor, iară ai Tăi mănâncă și bea?”

34. Iară El a zis către dânșii: „Puteți voi oare să faceți pe nuntași să postească, câtă vreme mirele este cu dânșii?”

35. Vor veni însă zile, când se va lua mirele dela dânșii și atunci, în zilele acelea vor posti“.

36. Și li-a spus și o pil-dă, *zicând*: „Nimenea nu tae petec din o haină

nouă ca să-l pună la o haină veche; altmintre-lea, și pe cea nouă o strică și *nici* la cea veche nu se potrivește petecul luat din cea nouă.

37. Și nimenea nu pune vin nou în burduf vechiu; altmintrelea vinul cel nou sparge burduful și se varsă și el și burduful se pierde;

38. ci vinul cel nou trebuie să se pună în burduf nou și amândouă se vor păstra.

39. Deasemenea nime-nea, dupăce a băut vin vechiu, nu va voi să *bea* îndată de cel nou, căci zice: cel vechiu e mai bun“.

CAPITOLUL 6.

Iisus prin sămănături. Omul cu mâna uscată. Alegerea apostolilor. Cuvântarea depe munte.

In sâmbăta adoua după cea a pastelor, I s'a întâmplat lui *Iisus* să treacă prin sămănături

30-31 Mat. 9, 11-12. Marc. 2, 16-17.

32. 1 Reg. 15, 22. Os. 6, 6 Mih 6, 6-8. Mat. 9, 13.

33. Mat 9, 14. Marc. 2, 18. Luc. 18, 12.

34. Is. 62, 5. Mat. 9, 15. Marc. 2, 19.

35-38 Mat. 9, 15-17. Marc. 2, 20-22.

1 Deut. 23, 24. Mat. 12, 1. Marc. 2, 23.

și ucenicii Lui rupeau spice și frecându-le în palme, mâncau.

2. Iară unii din fariseii li-au zis: „Pentru ce faceți ceea ce nu se cuvine a face sâmbăta?”

3. Și răspunzînd Iisus, li-a zis: „Au doară n'ați citit ce a făcut David, când a flămânzit el și ceice erau cu dânsul?”

4. Cum a intrat în casa lui Dumnezeu și a luat pânile punerii înainte, pe care nu se cădea să le mănânce decât numai preoții, și a mâncat și a dat și celor ce erau cu dânsul?”

5. Apoi le-a zis: „Fiul Omului este stăpîn și al sâmbetei”.

6. Iară în altă sâmbăță, s'a întîmplat să între El într'o sinagogă și să învețe. Și era acolo un om, care avea mîna dreaptă uscată.

7. Cărturarilor și fariseii însă îl pîndeau de va vin-

deca pe cineva sâmbăta, ca să-I găsească vină.

8. Dar El știînd gîndurile lor, a zis omului celui cu mîna uscată:

„Scoală și stăi în mijloc!” Și acela s'a sculat.

9. Atuncea Iisus le-a zis: „Vă întreb: ce se cade sâmbăta: a face bine, sau a face rău? A mîntui un suflet, sau a pierde?” Iară ei tăceau.

10. Apoi privindu-i pe toți, a zis omului acela: „Intinde-ți mîna!” Și a făcut așa. Și s'a făcut mîna lui sănătoasă, ca și ceialaltă.

11. Iară ei s'au umplut de mînie și se sfătuiau între dînșii ce ar trebui să facă lui Iisus.

12. În zilele acelea S'a suit Iisus în munte să Se roage și a petrecut toată noaptea în rugăciune către Dumnezeu.

13. Iar cînd s'a făcut ziuă, a chemat pe ucenicii Săi și a ales din ei

2. Eș. 20, 10; 23, 12. Mat. 12, 2. Ioan. 5, 10.

3. 1 Reg. 21, 1-5. Mat. 12, 3. Marc. 2, 25.

4. Eș. 29, 32. Lev. 8, 31. Mat. 12, 4. Marc. 2, 26.

5. Mat. 12, 8. Marc. 2, 28.

6. Mat. 12, 9. Ioan. 9, 16.

7. Mat. 12, 10.

10. Mat. 12, 13. Marc. 3, 5.

12. Mat. 14, 23.

13. Mat. 10, 1. Marc. 3, 13;

6, 7. Luc. 9, 1.

doisprezece, pe care i-a numit apostoli.

14. și *anume*: pe Simon, pe care l-a mai numit și Petru, și pe Andrei, fratele lui; pe Iacov și pe Ioan; pe Filip și pe Vartolomei;

15. pe Matei și pe Toma; pe Iacov al lui Alfeu și pe Simon, numit Zilotul;

16. pe Iuda a lui Iacov și pe Iuda Iscarioteanul, care apoi s'a făcut și vânzător.

17. Iar după ce s'a pogorit cu dânșii, a stăzut pe un loc așezat, unde se aflau mulțime de ucenici de-ai Săi și mulțime multă de popor din toată Iudeea, din Ierusalim și depe malurile Tirului și ale Sidonului, care veniseră să-L asculte și să se vindece de boalele lor.

18. Se vindecau deasemenea și cei chinuiți de duhuri necurate,

19. și toată mulțimea

căuta să se atingă de Dânsul, pentrucă ieșea dintr'insul o putere și vindeca pe toți.

20. Atuncea, rădicându-și El ochii peste ucenicii Săi, a zis: Ferice de voi săracilor, că a voastră este împărăția lui Dumnezeu!

21. Ferice de voi, ceice flămânziți acum, că vă veți sătura! Ferice de voi ceice plângeți acum, căci veți râde!

22. Ferice de voi de vă vor urî oamenii, de vă vor despărți, de vă vor ocări și vor socoti numele vostru ca un rău pentru Fiul Omului!

23. Bucurați-vă în ziua aceea și vă veseliți, căci iată plata voastră este multă în ceruri; pentrucă tot așa au făcut și părinții lor prorocilor.

24. Inșă vai vouă bogaților, că v'ați luat mângâerea voastră!

25. Vai vouă celorce sunteți sătui acum, că

14-16. Marc. 3, 18-19.

17-19. Mat. 4, 25; 14, 36.

Marc. 3, 7-8; 6, 55; 5, 30.

Luc. 8, 45-46.

20. Ps. 50, 19. Is. 57, 15.

Mat. 5, 3. Iac. 2, 5.

21. Ps. 125, 5. Is. 55, 1.

Mat. 5, 4. Luc. 1, 53. Apoc.

7, 16; 21, 4.

22. Mat. 5, 11. Ioan, 16,

2. 1 Petr. 2, 19.

23. Neem. 9, 26. Is. 35, 10.

Mat. 5, 12.

24. Luc. 12, 21. Iac. 5, 1.

25. Pild. 14, 13. Is. 65, 13.

Iac. 4, 9; 5, 1.

veți flămânzi! Vai vouă celorce râdeți acum, că veți plânge și vă veți tângui!

26. Vai vouă când toți oamenii vă vor grăi de bine; pentrucă așa au făcut părinții lor prorocilor celor mincinoși!

27. Iar vouă celorce ascultați, vă zic: să iubiți pe vrăjmașii voștri și celorce vă urăsc să le faceți bine!

28. Binecuvântați pe ceice vă blestemă și pentru ceice vă obijduesc rugați-vă!

29. Celuice te lovește peste un obraz, întoarce-i și pe celălalt și pe ceice-ți ia haina, nu-l opri să-ți ia și cămașa!

30. Tot celuice-ți cere, dă-i, și celuice a luat ale tale, nu-i cere înapoi!

31. Cum voiți ca să vă facă oamenii, faceți-le și voi asemenea!

32. De iubiți pe ceice vă iubesc, ce mulțămită

vi se cuvine? Căci și păcătoșii iubesc pe ceice-i iubesc.

33. De faceți bine celorce vă fac bine, ce mulțămită vi se cuvine? Căci și păcătoșii aceiaș fac.

34. Și de dați împrumut aceluia, dela care nădăjduiți să luați înapoi, ce mulțămită vi se cuvine? Căci și păcătoșii dau împrumut păcătoșilor, ca să ia înapoi întocmai.

35. Voi însă iubiți pe vrăjmașii voștri și faceți bine și împrumutați, neașteptând nimica, și veți avea plată mare și veți fi fiii Celui de sus; că El este bun și cu cei nemulțămitori și-răi.

36. Fiți dar milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv.

37. Nu judecați și nu veți fi judecați; nu osândiți și nu veți fi osândiți; iertați și vi se va ierta.

26 Is. 30, 10. Ioan. 7, 7.

27 Es. 23, 4. Pild. 25, 22. Mat. 5, 44.

28 Luc. 23, 34. Fapt. 7, 60. Rom. 12, 14.

29 Pild. 20, 22. Is. 50, 6.

30 Deut. 15, 7-11. Pild. 21,

26. Mat. 5, 42. Luc. 6, 34.

31 Lev. 19, 18. Tob. 4,

15. Mat. 7, 12. Rom. 13, 8, 10. Gal. 5, 14.

32. Mat. 5, 46, 34.

34-35. Deut. 15, 7-8. Mat. 5, 42-45.

36 Es. 34, 6. Lev. 11, 14.

Ps. 102, 8-13. Mat. 5, 48.

Efes. 5, 1.

37. Mat. 7, 1. Iac. 4, 11,

38. Dați și vi se va da; turna-se-va în sânul vostru măsură bună, scuturată, îndesată și cu vârf; căci cu ce măsură veți măsura, vi se va măsura și vouă“.

39. Apoi le-a spus o pildă: „Au poate orb pe orb să povățuiască? Nu vor cădea oare amândoi în groapă?”

40. Nu este ucenic mai presus de dascălul său, dar tot ucenicul desăvârșit va fi ca dascălul său.

41. Dece dară vezi paiul cel din ochiul fratelui tău, iar bârna cea din ochiul tău nu o simți?

42. Sau cum poți să zici fratelui tău: frate, lasă-mă să scot paiul din ochiul tău, când tu nu-ți vezi bârna din ochiul tău? Fățarnice, scoate întâiu bârna din ochiul tău, și atunci vei vedea să scoți paiul din ochiul fratelui tău.

43. Căci nu este pom bun, care să facă roade rele; nici pom rău, care să facă roade bune.

44. Fiecare pom se cunoaște după roada sa; căci nu se adună smochine din mărarini, nici din spini nu se culeg struguri.

45. Omul bun din vistieria cea bună a inimii sale scoate lucruri bune, iară omul cel rău din vistieria cea rea a inimii sale scoate lucruri rele; căci din prisosința inimii grăește gura lui.

46. Ce Mă chemați: Doamne, Doamne, și nu faceți ce zic?

47. Am să vă spun cui se aseamănă tot celce vine la Mine de ascultă cuvintele Mele și le face:

48. se aseamănă omului, care când a zidit casă, a săpat și a făcut șanț adânc și a pus temelie de piatră; de aceea când a venit puhoiul și râul a lovit casa aceea,

38 Ps. 78, 12. Pild. 19, 17. Mat. 7, 2.

39. Is 42, 19. Mat. 15, 14. Rom. 2, 19.

40-41. Mat. 10, 24; 7, 3.

42. Pild. 18, 17. Mat. 7, 4.

43-45. Mat. 7, 16-20; 12, 33. Iac. 3, 12.

46. Os. 8, 2. Mal. 1, 6. Mat. 7, 21; 25, 11. Luc. 13, 25. Fapt. 19, 13. Iac. 1, 22. Rom. 2, 13.

47. Mat. 7, 24. Iac. 1, 22. Rom. 2, 13.

n'a putut-o clăti, căci era întemeiată pe piatră.

49. Iar celce ascultă cuvintele Mele, dar nu le face, este asemenea omului, care și-a zidit casa pe pământ, fără temelie, pe care când a lovit-o apa, îndată a căzut și a fost căderea casei aceleia mare".

CAPITOLUL 7.

Vindecarea slugei sutașului. Învierea tănărului din Nain. Trimișii lui Ioan. Mirul păcătoasei. Pilda cu doi datornici.

Iară după ce Iisus a sfârșit de spus toate cuvântările acestea în auzul poporului, a intrat în Capernaum.

2. Și un slujitor al unui sutaș, care era prețuit de acesta, era bolnav de moarte.

3. Și auzind sutașul de Iisus, a trimis la El niște bătrâni de ai iudeilor, ca să-L roage să vie și să tămăduiască pe sluga sa.

4. Iară ei venind la Iisus, L-au rugat stărui-

tor, zicând: „Sutașul acesta este vrednic să-i faci aceasta,

5. căci iubește poporul nostru și sinagoga el ne-a făcut-o".

6. Atunci Iisus s'a dus cu dânșii. Dar pe când se afla nu departe de casă, sutașul a trimis la Dânsul pe niște prieteni să-I zică: „Doamne, nu te osteni, căci nu sunt vrednic ca să intri sub acoperământul meu;

7. de aceea nici nu m'am socotit vrednic să vin la Tine; ci zi numai cu cuvântul și se va vindeca slujitorul meu.

8. Căci și eu, care-s om sub stăpânire, am sub mine ostași și zic unuia: du-te! și se duce; și altuia îi zic: vină! și vine; și slugii mele îi zic: „fă cutare treabă! și face".

9. Auzind Iisus acestea, S'a mirat de el și întorcându-Se, a zis către mulțimea care venea după Dânsul: „Vă spun, că nici în Israil n'am găsit atâta credință".

10. Și întorcându-se

48. Mat. 7, 24.

49. Mat. 7, 26-27.

1-2. Mat. 8, 5.

6-10. Mat. 8, 8-10.

trimișii acasă, au găsit pe slujitorul cel bolnav însănătoșat.

11. După aceasta s'a întâmplat să meargă Iisus într'o cetate, numită Nain; și au mers împreună cu Dânsul mulți ucenici de ai Lui și mulțime de popor.

12. Iar când s'au apropiat de poarta cetății, iată scoteau un mort, fiu unic la mama lui și aceasta era văduvă; și era cu dânsa mulțime multă din cetate.

13. Văzând-o Domnul, I s'a făcut milă de ea și i-a zis: „Nu mai plânge!”

14. Apoi apropiindu-Se, S'a atins de pat; și oprindu-se ceice-l duceau, a zis Iisus: „Tinere, ție-ți grăesc, scoală!”

15. Și s'a sculat mortul și a început a grăi, și Iisus l-a dat mamei lui.

16. Atuncea a luat frica pe toți și slăveau

14. Marc. 5, 41. Luc. 8, 54. Ioan, 11, 13. Fapt. 9. 40. Rom. 4, 17.

16. Luc. 1, 65. Ioan, 6, 14.

18. Mat. 11, 13.

19. Fac. 49, 10. Numer. 24,

17. Deut. 18, 15. Is. 36, 4,

pe Dumnezeu, zicând, că Proroc mare s'a ridicat între noi și că Dumnezeu a cercetat pe poporul Său.

17. Și s'a lătit această veste despre El, în toată Iudeea și în toate ținuturile deprinprejur.

18. Despre toate acestea au vestit lui Ioan ucenicii lui.

19. Iar Ioan chemând pe doi din ucenicii săi, i-a trimis la Iisus să întrebe: „Tu ești Celce va să vie, sau să așteptăm pe altul?”

20. Și venind acești bărbați la Iisus, au zis: „Ne-a trimis Ioan Botezătorul la Tine, să întrebăm: Tu ești cel ce va să vie, sau să așteptăm pe altul?”

21. El însă a vindecat în ceasul acela pe mulți de boale, de neputințe și de duhuri necurate și multor orbi le-a dăruit vedere.

22. Apoi răspunzînd

Dan. 9, 24. Mat. 11, 2-3. Ioan, 6, 14.

22 Ps. 145, 8. Is. 29, 18; 35, 5; 61, 1. Mat. 11, 4. Luc. 4, 18. Ioan, 2, 23; 3, 2; 5, 36; 10, 25.

Isus, le-a zis: „Duceți-vă și spuneți lui Ioan celece ați văzut și ați auzit: că orbii văd, ologii umblă, leproșii se curăță, surzii aud, morții învie, săracii binevestesc,

23. și fericite de celce nu se va sminti de Mine“.

24. Iară dupăce s'au dus trimișii lui Ioan, a început Isus să grăiască mulțimii, de Ioan: „Ce ați eșit să vedeți în pustie? Oare trestie bătută de vânt?

25. Sau ce ați eșit să vedeți? Oare om îmbrăcat în haine scumpe? Iată ceice se îmbracă în haine scumpe și trăesc în desfătări se află la curțile împărătești.

26. Atunci ce ați eșit să vedeți? Au doară vr'un proroc? Da, vă zic, și mai mult decât proroc.

27. Acesta este despre care s'a scris: iată Eu trimit pe Ingerul Meu înaintea feții Tale, care

va pregăti calea Ta înaintea Ta.

28. Căci vă spun: dintre cei născuți de femei nu este nici un proroc mai mare decât Ioan Botezătorul; dar cel mai mic în împărăția lui Dumnezeu este mai mare decât el“.

29. Și tot poporul care îl asculta și vameșii au dat slavă lui Dumnezeu, botezându-se cu botezul lui Ioan.

30. Iar fariseii și învățătorii de lege au lepădat voea lui Dumnezeu cea pentru ei, nebotezându-se dela el!

31. Apoi Domnul a zis: „Cu cine dară voi asemăna pe oamenii neamului acestuia? Și cui se aseamănă ei?”

32. Ei se aseamănă cu copiii care stau pe uliță și se strigă unul pe altul și zic: „Cântatu-v'am din fluer, și n'ați jucat; cântece de jale v'am zis și nu ați plâns“.

23. Is. 8, 14. Mat. 11, 6. Rom. 9, 32.

24-26. Mat. 11, 7-9; 14, 5; 21, 28. Luc. 1, 76.

27. Mat. 11, 10. Marc. 1, 2. Luc. 1, 76.

28-29. Mat. 11, 11-17. Marc. 1, 5. Luc. 3, 12.

30. Fapt. 13, 46.

31-35. Mat. 11, 18-19; 9, 11. Marc. 1, 6. Luc. 1, 15.

33. Căci a venit Ioan Botezătorul: nemâncând pâine și nebând vin și ziceți: are drac.

34. A venit Fiul Omului, Care mănâncă și bea, și ziceți: iată un om, căruia îi place să mănânce și să bea vin, prietenul vameșilor și al păcătoșilor.

35. Și înțelepciunea s'a îndreptățit astfel de către toți fiii ei“.

36. Unul din fariseii însă a rugat *pe Iisus* ca, să mănânce cu dânsul și, intrând în casa fariseului, S'a așezat la masă.

37. Și iată o femeie din cetate, care era păcătoasă, aflând că stă la masă în casa fariseului, a adus un vas de alabastru cu mir

38. și stând la spate, lângă picioarele Lui și plângând, a început a uda picioarele Lui cu lacrimi și a le șterge cu părul capului său și-I săruta picioarele și le ungea cu mir.

39. Iar fariseul care-L poftise, văzând *aceasta*, a zis în sine: „Acesta,

de-ar fi proroc, ar ști cine și ce fel de femeie se atinge de El, că este păcătoasă“.

40. Și începând Iisus a vorbi, a zis către dânsul: „Simone, am să-ți spun ceva“. Și el a zis: „Spune, învățătorule“!

41. Iar Iisus a zis: „Un cămătar oarecare avea doi datornici: unul datorrea cinci sute de dinari, iar altul cincizeci.

42. Și neavând ei cu ce plăti, le-a ertat amândurora datoria. Spune deci, care din ei îl va iubi mai mult?“

43. Și răspunzind Simon, a zis: „Socot că acela, căruia i-a iertat mai mult“. Zisu-i-a *Iisus*: „Drept ai judecat“.

44. Și întorcându-se către femeie, zise lui Simon: „Vezi femeia aceasta? Am intrat în casa ta, apă pe picioarele mele nu ai dat, iar aceasta cu lacrimi mi-a udat picioarele și le-a șters cu părul capului ei;

45. sărutare nu Mi-ai dat, iar aceasta de când

37. Mat. 26, 7. Marc 14, 3. Ioan. 11, 2; 12, 3.

39. Luc. 15, 2.

am intrat nu incetează a-Mi săruta picioarele;

46. cu untdelemn capul nu Mi l-ai uns, iară aceasta cu Mir Mi-a uns picioarele.

47. De aceea îți zic: se iartă păcatele ei cele multe, pentru că a iubit mult, iar cui să iartă mai puțin, mai puțin iubește."

48. Iară către dânsa a zis: „Ți se iartă păcatele!"

49. Și cei ce ședeau la masă cu Dânsul au început a zice în sine: „Cine-i Acesta, care iartă și păcatele?"

50. Iisus însă a zis către femeie: „Credința ta te-a mântuit, mergi în pace!"

CAPITOLUL 8.

Femei ucenice. Pilda cu sămănătorul. Mama și verii lui Iisus. Furtuna pe marea. Vindecarea îndrăcitului, a fiicei lui

46. Ps. 22, 5
48. Mat. 9, 2. Marc. 2, 5
Luc. 5, 20.
49. Mat. 9, 3. Marc. 2, 7.
Luc. 5, 21.

lătr și a femeii cu curgere de sânge.

După aceasta Iisus a mers prin orașe și prin sate, propoveduind și binevestind Impărăția lui Dumnezeu, și erau cu El cei doisprezece

2. și niște femei, care fuseseră vindecate de dureri rele și de boale, și anume: Maria Magdalena, din care ieșiseră șapte draci,

3. Ioana, femeea lui Huza, ministrul curții lui Irod, Suzana și altele multe, care-I slujeau din averile lor.

4. Adunându-se însă mulțime multă și venind la Dânsul locuitori de prin cetăți, le-a grăit în pilde, zicând:

5. „Eșit-a sămănătorul să samene sămânța sa; și când sămăna el, unele semințe au căzut lângă drum și au fost călcate și pasările cerului le-au mâncat.

6. Altele au căzut pe

1. Luc. 4, 43.
2. Mat. 27, 55; 28, 9. Marc. 15, 40; 16, 9. Luc. 23, 49.
Ioan, 20, 14.
4-7. Mat. 13, 2-7. Marc. 4, 1-7.

piatră și după ce au răsarit, s'au uscat, pentru că nu avea umezeală.

7. Altele au căzut în mijlocul spinilor și crescând spinii, le-au înădușit.

8. Iară altele au căzut pe pământ bun și răsărind, au făcut rod însușit. Acestea zicând, a strigat: „Cel ce are urechi de auzit să audă!“

9. Și L-au întrebat ucenicii Lui, zicând: „Ce însemnează pilda aceasta?“

10. Iară El a zis: „Vouă vi-e dat a ști tainele împărăției lui Dumnezeu, iar celorlalți li se spune numai în pilde, pentru că ei privind, nu văd și auzind nu pricep.“

11. Iar pilda aceasta înseamnă: Sămânța este cuvântul lui Dumnezeu.

12. Iar cele de lângă drum, sunt cei cari ascultă, apoi vine diavolul și ia cuvântul din inima

lor, ca nu cumva crezând, să se mântuiască.

13. Cele de pe piatră, sunt cei cari când aud, primesc cu bucurie cuvântul; aceștia însă n'au rădăcină; ei până la o vreme cred, iar în vreme de ispită cad.

14. Cele căzute în spinii, sunt cei care ascultă cuvântul, dar luându-se cu grijile și bogățiile și plăcerile vieții, se înecă și nu aduc roadă.

15. Iar cele de pe pământ bun, aceștia sunt cei cari, ascultând cuvântul, îl păstrează în inima lor curată și bună și aduc roadă prin răbdare. Zicând acestea a strigat: „Cine are urechi de auzit să audă!“

16. „Nimene nu aprinde lumânarea și o acopere cu vas, sau o pune sub pat; ci o pune în sfeșnic, ca ceice intră să vadă lumina.“

17. Căci nu este lucru

8 Fac. 26, 12. Mat. 11, 15; 13, 8. Marc. 4, 8. Luc. 8, 15. Ioan, 15, 5. Colos. 1, 6.
9. Mat. 13, 10. Marc. 4, 10.
10. Is. 6, 9. Iez. 11, 2. Mat. 13, 13. Marc. 4, 11. Ioan, 12, 40. Fapt. 28, 26. Rom. 11, 8.

11-12 Mat. 13, 18-19. Marc. 4, 15. Ioan, 3, 10.

13. Is. 58, 2. Mat. 13, 20.

14. Ier. 4, 3. Mat. 13, 22. Luc. 18, 23. 1 Tim. 6, 9.

15-16. Mat. 13, 23; 5, 15. Marc. 4, 20-21. Luc. 8, 8; 11, 33.

17. Iov, 12, 22. Mat. 10, 25.

tăinuit, care să nu iasă la iveală; nu-i nimic ascuns, care să nu se vadă și să nu iasă la arătare.

18. Deci, luați sama cum auziți: căci celui care i se va mai da, iar celui ce nu are și ce i se pare că are, i se va lua“.

19. Atuncea au venit la Dânsul mama și verii Lui, și nu se puteau apropia de El din pricina poporului.

20. Și I s'a spus, zicând: „Mama Ta și verii Tăi stau afară, dorind să te vadă“.

21. Iară El răspunzînd, a zis către dânșii: „Mama mea și verii mei sunt aceștia, care ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l fac“.

22. Iar întru una din zile S'a suit Iisus cu ucenicii Săi într'o luntre și a zis către dânșii: „Să trecem de ceaparte de lac“ și au plecat.

23. Dar pecând pluteau

18-19. Mat. 13, 12; Marc. 4, 25-31.

20-22. Mat. 12, 46-50; 8, 18. Marc. 3, 32-35. Ioan, 15, 14.

23. Ionă, 1, 4-6. Mat. 8, 24. Marc. 4, 37.

ei, Iisus a adormit, iar pe lac s'a stărnit un vânt vijelios și-i acopereau valurile și-i primejduiau.

24. Iară ei apropiindu-se de Dânsul, L-au deșteptat, zicând: „Învățătorule, Invățătorule, ne prăpădim!“ Dar sculându-se El, a certat vântul și valurile apei, și acestea au conținut și s'a făcut liniște.

25. Apoi a zis către dânșii: „Unde-i credința voastră?“ Iar ei, cuprinși fiind de frică și de mirare, ziceau unii către alții: „Oare cine-i Acesta, că poruncește și vântului și apei și-L ascultă“.

26. Între acestea au sosit în țara Gadarenilor, care este în fața Galileei.

27. Iar după ce a eșit la uscat, L-a întâmpinat un om din cetate, care avea draci de multă vreme și cu haină nu se îmbrăca, nici nu trăea în casă, ci prin morminte.

28. Văzând însă pe

24. Iov, 26, 12. Ps. 88, 10; 106, 29. Mat. 8, 25. Marc. 4, 38.

25-30. Mat. 8, 26-29. Marc. 4, 40; 5, 1-9.

Iisus și strigând, s'a aruncat înaintea Lui și a zis cu glas tare: „Ce ai cu mine, Iisuse Fiul Dumnezeului Celui de sus? Te rog nu mă munci!“

29. Căci Iisus porunci-se duhului celui necurat să iasă din omul acela, căci de multă vreme îl apucase și deși era păzit și se lega cu lanțuri și cu cătușe, sfârma legăturile și era alungat de dracul prin pustie.

30. Și l-a întrebat Iisus, zicând: „Cum îți este numele?“ Iară el a zis: „legheon“; că mulți draci intraseră într'însul.

31. Aceștia îl rugau pe Iisus, ca să nu li poruncească să se ducă în adânc.

32. Iar acolo era o turmă mare de porci, care păștea pe deal. Și dracii L-au rugat să le îngăduie să intre într'înșii. Și El li-a îngăduit.

33. Atunci eșind dracii din om, au intrat în porci; iar turma de porci

s'a aruncat de pe mal în lac și s'a înecat.

34. Văzând păstorii ce-ace se făcuse, au fugit și au spus în cetate și prin sate.

35. De aceea au eșit oamenii să vadă ce-ace se făcuse; și venind la Iisus, au găsit pe omul, din care eșiseră dracii, șezând la picioarele lui Iisus, îmbrăcat și sănătos la minte, și s'au spăimântat.

36. Iar ceice văzuseră li-au povestit cum s'a vindecat îndrăcitul.

37. Atuncea tot poporul din ținutul Cadarenilor L-a rugat pe Iisus să se ducă de la dânșii, că erau cuprinși de frică mare. Și El suindu-se în luntre, S'a întors înapoi.

38. Iară omul, din care eșiseră dracii, îl ruga să fie cu El. Iisus însă i-a dat drumul, zicând:

39. „Întoarce-te la casa ta și spune câte ți-a făcut Dumnezeu!“ Și s'a dus *acela*, propoveduind prin toată cetatea câte-i făcuse Iisus.

31. Apoc. 20, 3.

32-38. Mat. 8, 30-34. Marc. 5, 11-17. Fapt. 16, 19.

39. Ps 125, 2-3. Marc. 5, 19-20.

40. Iar când s'a întors Iisus, L-a primit poporul, căci toți îl așteptau.

41. Și iată a venit la *Dânsul* un om, anume Iair, care era mai marele sinagogii, și căzând la picioarele lui Iisus, L-a rugat să intre în casa lui,

42. că avea o singură fiică, ca de doisprezece ani, și aceea muria. Pe când mergea *El la casa lui Iair*, îl imbulzea poporul.

43. Și iată o femeie, care de doisprezece ani pătimea de curgere de sânge și care cheltuisese la doctori toată averea, dar nici de unul nu putuse fi vindecată,

44. Apropiindu-se pe la spate, se atinse de marginea hainei lui și îndată se opri curgerea sângelui ei.

45. *Atuncea* Iisus a zis: „Cine s'a atins de Mine?” Dar lepădându-se toți, Petru și ceice erau cu *Dânsul* au zis: „*Învățătorule*, poporul

Te impresoară și Te imbulzește și *Tu* zici: cine s'a atins de Mine?”

46. Iară Iisus a zis: „S'a atins cineva de Mine, căci Eu am simțit o putere eșind din Mine”.

47. Și văzând femeea că nu s'a putut tăinui, s'a apropiat tremurând și căzând înaintea Lui, I-a spus în fața întregului popor pentru care pricină s'a atins de El și cum s'a vindecat îndată.

48. Atunci *Iisus* i-a zis: „*Indrăznește, fiică!* Credința ta te-a mântuit! Mergi în pace!”

49. Pe când grăea El încă, a venit cineva dela mai marele sinagogii și i-a spus acestuia: „*Fiica ta a murit; nu mai osteni pe Învățătorul!*”

50. Iisus însă, auzind *aceasta*, i-a zis: „Nu te teme; crede numai, și se va mântui *fiica ta!*”

51. Și intrând în casă, n'a lăsat pe nimeni să intre, decât numai pe Petru, pe Ioan și pe Ia-

41. Mat. 9, 18. Marc. 5, 22.

43-44. Mat. 9, 20-22. Marc.

5, 25-29.

46-47. Marc. 5, 30-33. Luc.

6, 19.

48. Mat. 9, 22. Marc. 5, 34.

Luc. 7, 50.

49-51. Marc. 5, 35-37.

cov, și pe tatăl și pe mama fetei.

52. Însă toți plângeau și o boceau. Iară Iisus li-a zis: „Nu plângeți, că n'a murit, ci doarme”.

53. Dar aceia râdeau de Dânsul, știind că a murit.

54. El însă scoțind pe toți afară și luându-o de mână, a strigat, zicând: „Copilă, scoală!”

55. Și s'a întors duhul ei și ea s'a sculat îndată; și Iisus a poruncit să i se dea să mănânce.

56. Și părinții ei se mirau. Iar El li-a poruncit să nu spună nimănui cele ce se petrecuseră.

CAPITOLUL 9.

Trimiterea apostolilor la Propoveduire. Cinci pâni la cinci mii. Vestirea Patimilor. Schimbarea la față. Lunaticul. Intâeta-tea. Crucea fiecăruia.

52-53. Mat. 9, 23-25. Marc. 5, 38-40. Ioan, 11, 11.

54. Mat. 9, 25. Marc. 5, 40-41. Luc. 7, 14. Ioan, 11, 43.

55-56. Mat. 9, 25-30; 8, 4. Marc. 5, 42-43; 7, 36. Luc. 5, 14.

1. Mat. 10, 1. Marc. 3, 13; 6, 7. Luc. 6, 13.

După aceea chemând pe cei doisprezece ucenici ai Săi, li-a dat putere și stăpânire peste toți dracii și să vindece boalele.

2. Apoi trimițându-i să propoveduiască împărăția lui Dumnezeu și să vindece pe bolnavi,

3. li-a zis: „Nimic să nu luați în cale: nici to-iag, nici traistă, nici pâ-ne, nici argint; nici câte două haine să nu aveți;

4. și în orice casă veți intra, să rămâneți acolo și deacolo să plecați.

5. Și de nu vă vor primi careva, eșind din cetatea aceea, să scuturați și praful de pe picioarele voastre, spre mărturie împotriva lor”.

6. Iară ei plecând, au mers prin cetăți, binevestind și tămăduind pretutindenea.

7. Auzind Irod Tetrarhul de toate celece făcea

2-4. Mat. 10, 7-11. Luc. 10, 4-8. Marc. 6, 8-10.

5. Mat. 10, 14. Marc. 6, 11. Luc. 10, 10-11. Fapt. 13, 51; 18, 6.

6. Marc. 6, 12; 16, 18. Iac. 5, 14.

7-9. Mat. 14, 1-2; 16, 14. Marc. 6, 14-16. Luc. 23, 8.

Iisus, nu se dumerea ce să creadă de Dânsul, căci se zicea de unia, că Ioan s'a sculat din morți;

8. de alții însă se zicea că s'a arătat Ilie, iar de alții, că a înviat unul din prorocii cei de demult.

9. Și zicea Irod: „Lui Ioan i-am tăiat eu capul; cine dară e Acesta, despre care aud acestea?“ Și căuta să-L vadă.

10. În vremea aceea întorcându-se apostolii, I-au spus lui *Iisus* câte făcuseră. Iară *El* luându-i, S'a dus deosebi, într'un loc pustiu, în preajma unei cetăți, numită Betsaida.

11. Mulțimile însă aflând, s'au dus după Dânsul și *El* primindu-le, le-a vorbit de Impărăția lui Dumnezeu și pe ceice aveau trebuință de vindecare, i-a vindecat.

12. Ziua însă începuse a da indeseară și cei doisprezece apropiindu-se, au zis către Dânsul: „Dă drumul mulțimii, ca să se ducă prin satele și

prin cetățile de prinprejur să mae și să-și caute deale mâncărei, căci ai-cea suntem în loc pustiu“.

13. *El* însă li-a zis: „Dați-le voi să mănânce!“ Și ei au zis: „N'avem cu noi mai mult de cinci pâni și doi pești, decât doar să ne ducem să cumpărăm mâncare pentru toată mulțimea aceasta“.

14. Căci erau ca la cinci mii de oameni. Iar *El* a zis ucenicilor Săi: „Așezați-i în cete câte cincizeci“.

15. Și au făcut ucenicii așa, așezându-i pe toți.

16. Iară *El* luând cele cinci pâni și doi pești și căutând spre cer, le-a binecuvântat și a frânt și a dat ucenicilor, ca să împartă mulțimei.

17. Și au mâncat și s'au săturat toți și din sfărământurile, care au rămas dela ei, au strâns douăsprezece coșuri.

18. După aceea s'a întâmplat odată să se roa-

10-13. Mat. 14, 13-19. Marc. 6, 30-38. Ioan, 6, 2-9.

14-16. Mat. 14, 19. Marc. 6,

39-41. Ioan, 6, 10-11.

17. Rut, 2, 14, 4 Reg. 4, 44. Mat. 14, 20. Marc. 6, 42. Ioan, 6, 12.

18-19. Mat. 16, 13; 14, 1-2. Marc. 8, 27; 6, 14. Luc. 9, 7.

ge El într'un loc singuratec, fiind cu Dânsul și ucenicii Lui și i-a întrebă, zicând: „Cine zic mulțimile că sunt Eu?”

19. Iară ei răspunzind, au zis: „Ioan Botezătorul, iar alții Ilie, iar alții zic, că unul din prorocii cei dedemult a înviat”.

20. El însă li-a zis: „Dar voi cine ziceți că sunt?” Și răspunzind Petru, a zis: „Hristosul lui Dumnezeu”.

21. Atuncea El li-a poruncit hotărîtor, să nu spună nimănui aceasta,

22. zicând, că Fiul Omului trebuie să sufere multe, să fie lepădat de bătrâni, de căpeteniile preoților și de cărturari și să fie omorît și a treia zi să învie.

23. Apoi li-a zis la toți: „De voește cineva să vie după mine să se lepede de sine, să-și ia crucea sa și să-mi urmeze.

24. Căci cine va voi să-

20. Mat. 14, 33; 16, 15. Marc. 5, 7; 8, 29. Ioan, 1, 49; 6, 69; 11, 27. Fapt. 8, 37; 9, 20. 1 Ioan, 4, 15; 5, 5. Evr. 1, 2-5.

21. Mat. 16, 20; 17, 9. Marc. 8, 30.

22. Mat. 16, 21; 17, 22;

și mântuiască sufletul său, îl va pierde; iar cine-și va pierde sufletul său pentru Mine, acela îl va mântui.

25. Căci ce ar folosi omul de ar dobândi lumea toată, iar pe sine s'ar pierde, sau s'ar păgubi?

26. Căci de se va rușina cineva de Mine și de cuvintele Mele, de aceea și Fiul Omului se va rușina, când va veni în Slava Sa, și a Tatălui, și a sfinților îngeri.

27. Adevărul însă vă spun: sunt unia din ceice stau aicea, cari nu vor gusta moarte, până nu vor vedea Impărăția lui Dumnezeu”.

28. Iar la vre-o opt zile după cuvântarea aceasta, luând Iisus pe Petru, pe Ioan și pe Iacov, S'a suit într'un munte să se roage.

29. Și când Se ruga El, chipul feții Lui s'a

20, 17-20. Marc. 8, 31; 9, 31; 10, 33. Luc. 18, 31.

23-27. Mat. 10, 33-39; 16, 24-28. Marc. 8, 34-39; 9, 1-2. Luc. 14, 27; 17, 33; 12, 9. Ioan, 12, 25.

28-34. Mat. 17, 1-4. Marc. 9, 2-5.

făcut altul și îmbrăcăminte Lui s'a făcut albă, strălucitoare.

30. Și iată doi bărbați vorbeau cu dânsul; aceștia erau Moise și Ilie,

31. cari arătându-se în slavă, vorbeau de eșirea Lui din lumea aceasta, pe care avea să o săvârșească în Ierusalim.

32. Iar Petru și cei cu dânsul erau îngreuiți de somn, dar deșteptându-se, au văzut slava Lui și pe cei doi bărbați, cari stăteau cu Dânsul!

33. Iar dacă s'au dus aceștia dela El, Petru a zis către Iisus: „Invățătorule, bine e să fim aici și să facem trei colibi: Una Tie, una lui Moise și una lui Ilie“, ne știind ce grăește.

34. Pecând grăea el aceasta, s'a făcut nor și i-a umbrît; și s'au spăimântat aceia când au intrat în nor;

35. și din nor s'a auzit un glas, zicând: „Acesta este Fiul Meu cel iubit, de Acesta să ascultați!“

35. Deut. 18, 15. Is. 42, 1. Mat. 3, 17; 17, 5.

Marc. 1, 11; 9, 7. Luc. 3, 22. Fapt. 3, 22-23. 2 Petr. 1, 17.

36. Iar după ce s'a auzit glasul acesta, s'a aflat Iisus singur. Și ei au tăcut și nimănui n'au spus în zilele acelea nimic din celece văzuseră.

37. Iară în ziua următoare, după ce s'au pōgorit ei din munte, L-a întâmpinat mulțime multă.

38. Și iată un om din mulțime a strigat și a zis: „Invățătorule, rogu-te, caută spre fiul meu, căci numai pe el singur îl am;

39. și iată, îl apucă un duh și el îndată răcnește; iar duhul îl scutură tare și copilul spumează și abia după ce-l sfarmă, se duce dela el.

40. Am rugat pe ucenicii Tăi ca să-l scoată, și n'au putut“.

41. Iar Iisus răspunzînd, a zis: „O, neam necredincios și îndărătnic, pânăcând voi fi cu voi și vă voi suferi? Adă aicea pe fiul tău!“

42. Și când acesta abia se apropia, dracul îl

36-41. Mat. 17, 8-17. Marc. 9, 8-19.

42. Mat. 17, 18. Marc. 9, 20.

trânti la pământ și-l scutură; iară Iisus certă duhul cel necurat, vindecă copilul și-l dăte tatălui său.

43. Și se mirau toți de mărirea lui Dumnezeu. Pecând însă se mirau toți de toate celece făcea Iisus, zis-a El către ucenicii Săi:

44. „Băgați în urechile voastre cuvintele acestea: Că Fiul Omului are să fie dat în mâinile oamenilor“.

45. Ei însă n'au înțeles spusa aceasta, că li era acoperită, ca să nu o priceapă; și ei se temeau să-L întrebe de spusa aceasta.

46. Le veni însă un gând și anume: cine ar fi mai mare între ei?

47. Iar Iisus văzând cugetul inimii lor, a luat un copil și punându-l înaintea Sa,

48. li-a zis: „Cine pri-

mește pe pruncul acesta în numele Meu, pe Mine Mă primește; și cine Mă primește pe Mine, primește pe celce M'a trimis pe Mine, căci celce este mai mic între voi toți, acela va fi mare“.

49. Atunci începând Ioan să vorbească, a zis: „Învățătorule, am văzut pe unul, care izgonea draci cu numele Tău, și l-am oprit, pentru că nu-Ți urmează cu noi“.

50. „Nu-l opriți, — îi zise Iisus, — pentru că celce nu-i împotriva noastră, acela e cu noi“.

51. Iar când s'au apropiat zilele luărei Lui din lume, Iisus s'a hotărit să meargă la Ierusalim

52. și a trimis înaintea Sa vestitori. Aceștia s'au dus și au intrat într'un sat samarinean, ca să-I gătească găzduire.

53. Dară nu L-au primit acolo, pentru că mergea la Ierusalim.

44. Mat. 16, 21; 17, 22; 20, 18. Marc. 8, 31; 9, 31; 10, 33. Luc. 9, 22; 18, 31; 24, 7.

45. Marc. 9, 32. Luc. 18, 34.

46-47. Mat. 18 1-2. Marc. 9, 33-36. Luc. 22, 24.

48. Mat. 10, 40-42. Marc. 9, 37. Ioan, 12, 44.

49. Numer. 11, 27. Marc. 9, 38.

50. Mat. 12, 30. Luc. 11, 23.

51. Marc. 16, 19. Luc. 24, 51. Fapt. 1, 2.

52-53. Ioan, 4, 4-9.

54. Atunci Iacov și Ioan, ucenicii Lui, văzând aceasta, au zis: „Doamne, voești să zicem, să se pogoare foc din ceriu și să-i mistue, cum a făcut și Ilie?”

55. El însă întorcându-Se, i-a certat și li-a zis: „Nu știți ai cărui Duh sunteți.

56. Căci Fiul Omului a venit nu ca să piarză sufletele oamenilor, ci ca să le mântuiască“. Și s'au dus în alt sat.

57. Dar mergând ei pe cale, cineva l-a zis: „Doamne, îți voi urma ori unde vei merge“.

58. Și Iisus i-a răspuns: „Vulpile au vizuini și paserile cerului cuiburi, iar Fiul Omului n'are unde să-și plece capul“.

59. Iar altuia i-a zis: „Urmează-Mi!“ Și acela a răspuns: „Doamne, îngăduie-mi să mă duc mai întâiu să îngrop pe tatăl meu“.

60. Dar Iisus a zis că-

tre dânsul: „Lasă morții să-și îngroape pe morții lor, iar tu mergi de vestește Impărăția lui Dumnezeu“.

61. Și a mai zis și altul: „Doamne, voesc să-Ți urmez, dar lasă-mă să-mi iau mai întâi rămas bun dela cei din casa mea“.

62. Iisus însă i-a zis: „Tot celce pune mâna pe plug și să uită înapoi, nu este destoinic pentru Impărăția lui Dumnezeu“.

CAPITOLUL 10.

*Cei șaptezeci de apostoli.
Cetățile blestemate. Sa-
marineanul milostiv.*

Marta și Maria.

După aceasta a mai ales Domnul și alți șaptezeci de ucenici și i-a trimis câte doi înaintea Sa, în toate cetățile și locurile, unde avea să meargă El,

2. și li-a zis: „Săceriș este mult, iar lucrători

54. 4 Reg. 1, 10.
56. Mat. 9, 12; 10, 6; 18,
11. Luc. 19, 10. Ioan, 3, 17;
12, 47. 1 Tim. 1, 15.
57-59. Mat. 8, 19-21.
60. Mat. 8, 22.

61. 3 Reg. 19, 20.
62. Fac. 19, 26. Pild. 26,
11. 2 Petr. 2, 22.
1. Mat. 10, 1. Marc. 3, 13.
Luc. 9, 1.
2. Mat. 9, 37. Ioan, 4, 35.

puțini; rugați dară pe Stăpânul săcerișului, să trimită lucrători la săcerișul Său.

3. Mergeți! Iată, Eu vă trimit ca pe niște miei în mijlocul lupilor.

4. Să nu luați nici pungă, nici traistă, nici încălțăminte și pe nimenea să nu salutați în cale.

5. Ori în ce casă veți intra, mai întâi să ziceți: Pace casei acestea!

6. Și de va fi acolo fiul păcei, pacea *urată* de voi va odihni peste el; iar de nu *va fi*, se va întoarce la voi.

7. Și să rămâneți în casa aceea mâncând și bând celece *vi se vor da* de ei, căci vrednic este lucrătorul de plata sa și să nu umblați din casă în casă.

8. Și de veți intra în vreo cetate și vă vor primi, mâncați cele ce vi se vor pune înaintea

9. și bolnavii, ce vor fi

într'insa, vindecați-i și le ziceți: s'a apropiat de voi Impărăția lui Dumnezeu.

10. Iar de veți intra în vreo cetate și nu vă vor primi, ieșind în ulițele ei, să ziceți:

11. Și praful ce s'a luat pe noi din cetatea voastră, vi-l scuturăm, dar să știți, că s'a apropiat la voi Impărăția lui Dumnezeu.

12. Vă spun însă, că în ziua cea *depe urmă* mai bine va fi de Sodoma, decât de cetatea aceea.

13. Vai de tine Horazine! Vai de tine Betsaido! Că de s'ar fi făcut în Tir și în Sidon minunile, care s'au arătat în voi, demult s'ar fi pocăit, șezând în sac și cenușă;

14. Însă Tirului și Sidonului la judecată le va fi mai bine decât vouă.

15. Și tu, Capernaume, celce te-ai înălțat până la cer, până la iad te vei pogori.

3. Mat. 10, 16.

4. 4 Reg. 4, 29. Mat. 10,

9. Marc. 6, 8. Luc. 9, 3.

5. Mat. 10, 12.

7. Lev. 19, 13. Numer. 18,

31. Deut. 24, 14. Mat. 10, 11.

Marc. 6, 10.

9. Mat. 2, 3; 4, 17; 10, 7.

Luc. 9, 2; 10, 11.

11. Mat. 10, 14. Luc. 9, 5. Fapt. 13, 51; 18, 6.

12. Mat. 10, 15; 11, 23. Marc. 6, 11.

13. Is. 23, 1. Iez. 3, 6. Mat. 11, 21.

15. Fac. 11, 4. Is. 14, 12. Ier. 51, 53. Mat. 11, 23.

16. Celce vă ascultă pe voi, pe Mine mă ascultă; și cel ce să leapădă de voi, de Mine să leapădă; iar celce să leapădă de Mine, să leapădă de celce M'a trimis pe Mine".

17. După o vreme s'au întors cei șaptezeci cu bucurie și au zis: „Domne, în numele Tău și dracii să supun nouă!”

18. Iară El li-a zis: „Văzut-am pe satana ca un fulger căzând din cer.

19. Iată vă dau stăpânire să călcați pe șerpi și pe scorpil și peste toată puterea vrăjmașului și nimic nu vă va vătăma.

20. Inșă nu vă bucurați că vi se supun durerile, ci vă bucurați mai cu seamă că numele voastre s'au scris în ceruri”.

21. În ceasul acesta s'a bucurat Iisus cu duhul și a zis: „Te slăvesc, Părinte, Doamne al cerului și al pământului, că

ai ascuns acestea de cei înțelepți și pricepuți și le-ai descoperit pruncilor! Da, Părinte, că așa a fost bunăvoința Ta”.

22. Apoi întorcându-se spre ucenici, a zis: „Toate-Mi sunt date de Tatăl Meu și nimenea nu știe cine este Fiul decât numai Tatăl. Nici cine este Tatăl nu știe nimenea, decât numai Fiul și acela, căruia va voi Fiul să-i descopere”.

23. Iar când a grăit cu ucenicii deosebi, li-a zis: „Ferice de ochii cari văd celece vedeți voi,

24. căci vă spun: mulți proroci și regi au dorit să vadă celece vedeți voi și n'au văzut, și să audă celece auziți voi, și n'au auzit”.

25. Iată inșă că se sculă un învățător de lege, ispitindu-L și zicând: „Învățătorule, ce să fac, ca să moștenesc viața de veci?”

16. Mat. 10, 40. Marc. 9, 37. Luc. 9, 48. Ioan, 5, 23.

18. Ioan, 12, 31. Apoc. 9, 1.

19. Ps. 90, 13. Marc. 16, 18. Fapt. 28, 5. Iac. 5, 14.

20. Es. 32, 32. Is. 4, 3. Dan. 12, 1. Filip. 4, 3. Ebr. 12, 23. Apoc. 13, 8.

21. Is. 29, 14. Mat. 11, 25. 1 Cor. 1, 21.

22. Mat. 11, 27; 28, 18. Ioan, 1, 18; 3, 35. 5, 27. 6, 44; 17, 2.

23. Mat. 13, 16.

24. 1 Petr. 1, 10.

25. Mat. 22, 35. Marc. 12, 38.

26. Iară El i-a zis: „In lege ce-i scris? Cum citești?”

27. Și răspunzind acela, a zis: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău, din toată puterea ta și din tot cugetul tău; și pe aproapele tău să-l iubești ca pe tine însuși”.

28. Atunci Iisus i-a zis: „Drept ai răspuns; fă aceasta și vei trăi”.

29. Acela însă voind să se îndreptățească, a zis către Iisus: „Dar cine-i aproapele meu?”

30. Atunci răspunzind Iisus, a zis: „Un om se pogora din Ierusalim la Ierihon și a căzut în mâna unor tâlhari, cari desbrăcându-l, l-au rănit și s'au dus, lăsându-l abea viu.

31. Și din întâmplare, se pogora pe calea aceea un preot și văzându-l, a trecut pe alătura.

32. Deasemenea și un levit întâmplându-se la locul acela, s'a apropiat,

a privit și a trecut pe alătura.

33. Iară un samaritanean trecând, a dat de el și văzându-l, i s'a făcut milă;

34. și apropiindu-se, i-a legat ranele, turnând untdelemn și vin și suindu-l pe asinul său, l-a dus la o casă de oaspeți și a îngrijit de el.

35. Iar adouazi, plecând, a scos doi dinari, i-a dat gazdei și i-a zis: poartă grijă de dânsul și ori ce vei mai cheltui, îți voi plăti, când mă voi întoarce.

36. Deci, care dintre aceștia trei socoți tu, că este aproapele celui căzut în mâna acelor tâlhari?”

37. „Celce a avut milă de el”, — zise *Invățătorul de lege*. Iară Iisus i-a zis: „Mergi și fă și tu asemenea”.

38. Apoi mergând ei mai departe, a intrat Iisus într'un sat; iar o femeie cu numele Marta l-a primit în casa sa.

39. Și aceea avea o

27. Lev. 19, 18. Dent. 6, 5; 10, 12. Mat. 22, 37. Marc. 12, 29.

28. Lev. 18, 5. Neem. 9,

29. Iez. 20, 11. Rom. 10, 5.

31. Fapt. 10, 28.

38. Ioan. 11, 1; 12, 2.

soră numită Maria, care sezând la picioarele lui Iisus, asculta cuvintele Lui.

40. Iară Marta se silea să facă ospaț mare și apropiindu-se, a zis: „Doamne, au nu socotești că soră-mea m'a lăsat să slujesc singură? Zi-i dară să-mi ajute!”

41. Iar Iisus răspunzind, i-a zis: „Marto, te silești și te îngrijești de multe, dar una e de trebuință;

42. Maria însă și-a ales partea cea bună, care nu i se va lua”.

CAPITOLUL 11.

Rugăciunea: Tatăl nostru. Belzebut. Semnul lui Ionă. Mustrarea Fariseilor.

I ar odată, întâmplându-se să se roage Iisus într'un loc oarecare, cum a conținut, unul din ucenicii Săi a zis către Dânsul: „Doamne, învață-ne să ne rugăm, cum a învățat și Ioan pe ucenicii săi!”

2. Și El li-a zis: „Când vă rugați, să ziceți: Tatăl nostru, care ești în ceruri, sfintească-Se numele Tău, vie împărăția Ta, facă-se voia Ta și pe pământ, ca în cer;

3. Pânea noastră cea spre ființă dă-ne-o în fiecare zi;

4. și ne iartă păcatele noastre, că și noi iertăm tuturor celorce ne greșesc nouă; și nu ne duce în ispită, ci ne izbăvește de cel rău”.

5. Apoi li-a zis: „Să ne închipuim că cineva din voi ar avea un prieten și s'ar duce la dânsul în miezul nopții și i-ar zice: prietene, împrumută-mă cu trei pâni,

6. căci un prieten al meu s'a abătut din cale pela mine și n'am ce-i pune înaintea.

7. Dar acela dinlăuntru răspunzind, ar zice: nu mă neliniști. Acum ușa s'a încueat și copiii mei sunt în pat cu mine, nu mă pot scula să-ți dau.

42. Ps 26, 4. Mat. 6, 33.

1. Mat. 6, 9-10.

3. Pild. 30, 8. Mat. 6, 11.

4. Ps. 34, 5. Mat. 6, 12-13.

1. Pet. 5, 8. 2. Pet. 2, 9.

1. Cor. 10, 13. Efes. 4, 32.

8. Vă spun, că de nu se va scula să-i dea pentru prietenia *ce o are* cu el, dar pentru stăruința lui se va scula și-i va da câte-i trebuie.

9. Și Eu vă zic: cereți și vi se va da, căutați și veți afla, bateți și vi se va deschide.

10. Căci tot celce cere va lua și celce caută va afla și celui ce bate i se va deschide.

11. Care tată dintre voi, de ar cere fiul⁸ pâne, i-ar da piatră? Sau de i-ar cere pește, în loc de pește i-ar da șarpe?

12. Sau de-ar cere ou, i-ar da scorpie?

13. Deci, dacă voi răi fiind, știți să dați daruri bune fiilor voștri, cu cât mai vărtos Tatăl Cel din cer va da Duh Sfânt celor ce cer dela Dânsul⁹.

14. Odată scoțând *Iisus* un drac *dintr'un om*, care era mut, după ce a eșit

dracul, mutul a început a grăi, iar mulțimile se mirau.

15. Unii din ei însă ziceau: „Cu *puterea lui* Belzebut, căpetenia dracilor, scoate *El* dracii;”

16. iară alții ispitindu-L, cereau dela El seran din cer.

17. El însă, știind gândurile lor, le-a zis: „Toată împărăția, care se desbină în lăuntruul său, se pustiește și casa care se desbină cade.

18. Deci, și satana, dacă s'a desbinat în sine, cum va dura împărăția lui? Voi însă ziceți că eu cu *puterea lui* Belzebut scot dracii!

19. Și *apoi* dacă Eu scot dracii cu *puterea lui* Belzebut, fiii voștri cu a cui putere îi scot? De aceea ei vă vor fi judecători.

20. Iar dacă Eu scot dracii cu degetul lui

8. Luc. 18, 5.

9. Ier. 29, 12. Mat. 7, 7; 21, 22. Marc. 11, 24. Ioan. 14 13; 15, 7; 16, 23. Iac. 1, 6 1 Ioan. 3, 22; 5, 14, 15.

10. Phil. 3, 17. Mat. 7, 8.

11. Mat. 7, 9.

12. Mat. 7, 10.

13. Fac. 8, 21. Mat. 7, 11. Iac. 1, 17.

14-15. Mat. 9, 32-34; 12, 22-24.

16-18. Mat. 12, 25-38. Marc. 3, 11; 3, 24-26. Ioan. 2, 25.

19. Mat. 12, 27.

20. Eș. 8, 19. Dan. 2, 44; 7, 14 și 27. Mat. 12, 28. 1 Ioan. 3, 8.

Dumnezeu, atunci de bunăseamă a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu.

21. Când un puternic fiind înarmat, își păzește casa sa, averile lui sunt în pace;

22. iar de vine unul mai tare decât el, îi biruește, îi ia toate armele în care nădăjduia și împarte cele răpitate dela el.

23. Cine nu-i cu Mine, *acela-i* împotriva Mea, și cine nu adună cu Mine *acela* risipește.

24. Când duhul cel necurat iese din om, umblă prin locuri fără de apă, căutând odihnă și negăsind, zice: mă voi întoarce la casa mea, de unde am eșit

25. și venind, o găsește măturată și grijită.

26. Atunci se duce și ia cu sine alte șapte duhuri mai rele decât el și intrând, locuiesc acolo, și ajung *șaptele* de apoi ale omului aceluia mai rele decât cele dintăiu“.

27. Pe când grăea El acestea, o femeie din mulțime rădicând glas, a zis către Dânsul: „Ferice de pântecele ce Te-a purtat și de țigetele ce Te-au alăptat“.

28. Iară El a zis: „Adevărat, ferice de cei ce ascultă *cuvântul* lui Dumnezeu și-l păzesc!“

29. Iară după ce s'au adunat noroadele, a început a zice: „Neamul acesta este viclean; el cere semn și semn nu i se va da, decât semnul lui Ionă prorocul;“

30. căci precum Ionă a fost semn pentru Nineviteni, așa va fi și Fiul Omului pentru neamul acesta.

31. Regina dela miazăzi se va scula la judecată cu oamenii din neamul acesta și-i va osândi, că ea a venit tocmai dela marginile pământului, să asculte înțelepciunea lui Solomon.

Dar iată, aicea e mai

21. Mat. 12, 29. Marc. 3, 27.

22. Is. 53, 12.

23. Mat. 12, 30.

24. Mat. 12, 43.

25. Mat. 12, 44.

26. Mat. 12, 45. Ioan, 6, 14. 2 Petr. 2, 20.

27. Luc. 1, 28, 48.

28. Mat. 7, 21. Luc. 8, 21.

Iac. 1, 25.

29. Mat. 12, 39; 16, 4. Marc. 8, 12. Ioan, 4, 48.

30. Ionă, 2, 1. Mat. 12, 40.

31. 3 Reg. 10, 1. 2 Petr. 9, 1. Mat. 13, 42.

mult decât un Solomon.

32. Ninevitenii se vor scula la judecată cu neamul acesta și-l vor osândi, că ei auzind propovăduirea lui Ionă, s'au pocăit. Dar iată, aceea e mai mult decât un Ionă.

33. Nimenea nu aprinde lumânarea și o pune la loc tainic sau sub vas, ci o pune în sfeșnic, ca ceice intră să vadă lumină.

34. Luminătorul trupului este ochiul. Deci, dacă ochiul tău va fi curat, tot trupul tău va fi luminat; iar de va fi bolnav, și trupul tău va fi întunecat.

35. Deci, ia sama ca lumina care este în tine, să nu fie întunecată.

36. Dacă trupul tău este tot luminat, neavând nici-o parte întunecată, atunci întreg va fi luminat, ca și cum te-ar lumina o făclie cu strălucirea ei".

37. Dupăce a grăit El acestea, un fariseu l-a rugat să prânzească la dâ-

sul și El a mers și a șezut la masă.

38. Fariseul însă s'a mirat, văzând că Iisus înainte de masă, nu s'a spălat mai întâiu.

39. Iar Domnul a zis către dânsul: „Iată voi, fariseii, curățiți partea cea dedinafară a paharului și a blidului, iar lăuntru vostru este plin de răpire și de vicleșug.

40. Nepricepuților, au nu tot Celce a făcut partea dinafară, a făcut și partea dinlăuntru?

41. Dați mai bine milostenie din ceiace aveți și atunci toate ale voastre vor fi curate.

42. Dar vai de voi fariseilor, că dați zeciuală din mintă, din rută și din toate verdețurile, și nesocotiți dreptatea și iubirea lui Dumnezeu: acestea se cădea să le faceți și pe acele să nu le lăsați.

43. Vai de voi fariseilor, că iubiți locurile cele dintăiu prin sinagogi și

32. Ionă, 3, 5. Mat. 12, 41.

33. Mat. 5, 15. Marc. 4, 21. Luc. 8, 16.

39. Mat. 15, 2. Marc. 7, 3.

39. Mat. 15, 3; 23, 25. Marc. 7, 8. Tit. 1, 15.

41. Is. 58, 7. Dan, 4, 24. Luc. 12, 38.

42. Mat. 23, 23.

salutările prin adunările oamenilor.

44. Vai de voi cărturarilor și fariseilor fățarnici, că sunteți ca mormintele cele ascunse și oamenii umblă pe deasupra, fără să le știe!"

45. Și luând vorba unul din legiuitori, a zis către El: „Invățătorule, zicând aceasta, ne ocărăști și pe noi“.

46. Iară El a zis: „Vai și de voi legiuitorilor, că puneți oamenilor sarcini grele de purtat și voi nici cu un deget al vostru nu le atingeți!“

47. Vai de voi, că zidiți mormintele prorocilor, pe care i-au ucis părinții voștri;

48. prin aceasta mărturisiți faptele părinților voștri și le incuviințați, că ei i-au ucis, iar voi le zidiți mormintele.

49. Pentru aceia și înțelepciunea lui Dumnezeu zice: Voi trimite la

ei proroci și apostoli și din aceștia vor ucide și vor izgoni;

50. ca să se ceară dela neamul acesta sângele tuturor prorocilor, ce s'a vărsat dela zidirea lumii,

51. dela sângele lui Avel până la sângele lui Zaharia, care a fost ucis între jertfelnic și biserică. Adevărat vă spun, că se va cere dela neamul acesta.

52. Vai de voi legiuitorilor, că ați luat cheea științii: Și nici voi n'ați intrat, nici pe ceice voiau să intre nu i-ați lăsat“.

53. Dupăce a eșit El deacolo, cărturarilor și fariseii au început să tăbărescă strașnic asupra Lui

54. și să-L facă să vorbească de multe lucruri, întinzându-i curse și căutând să prindă ceva din gura Lui, ca să-L poată învinui.

43. Mat. 23, 6. Marc. 12, 38-39. Luc. 20, 46.

44. Mat. 23, 27.

46. Mat. 23, 4. Fapt. 15, 10.

47. Mat. 23, 29.

49. 2 Par. 36, 15. Neem. 9, 26. Mat. 10, 16; 23, 34.

51. Fac. 4, 8. 2 Par. 21, 21. Mat. 23, 35.

52. Mat. 23, 13.

1. Mat. 16, 6-12. Marc. 8, 15.

CAPITOLUL 12.

Fătărnicia. Hula contra Sf. Duh. Bogatul sgârcit. Grija zilei. Indemn la vechere. Sluga credincioasă. Nu pace, ci dezbinare.

Cu prilejul acesta adunându-se zeci de mii de oamnei, încât se călcau unii pe alții, a început *Iisus* să grăească mai întâi ucenicilor săi: „Păziți-vă de aliatul fariseilor, care este fătărnicia.

2. Nu este nimic acoperit, care să nu se descopere, și ascuns care să nu se vădească ;

3. de aceea câte ați spus la întunec, se vor auzi la lumină; și ce ați spus la ureche, în casă, se va propovedui depe acoperișuri.

4. Vouă însă, prietenilor mei, vă zic: Să nu vă temeți de cei ce ucid trupul și după aceea nu pot să facă ceva mai mult;

5. dar am să vă spun de cine să vă temeți: Să vă temeți de Acela, Care după ucidere, are putere să arunce în Gheena. Adevărat vă grăesc, de Acela să vă temeți.

6. Au nu se vând cinci păsărele cu doi gologani? Și totuși nici una din ele nu este uitată la Dumnezeu.

7. Ba și perii capului vostru sunt toți numărați. Nu vă temeți deci, că voi prețuiți mai mult decât multe păsărele.

8. Vă spun însă, că tot cece Mă va mărturisi pe Mine înaintea oamenilor, pe acela și Fiul Omului îl va mărturisi înaintea îngerilor lui Dumnezeu;

9. iar cece se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, lepădat va fi înaintea îngerilor lui Dumnezeu.

10. Și tot ceuce va zice vreun cuvânt împotriva Fiului Omului, i se

2. Iov, 12, 22. Mat. 10, 26. Marc. 4, 22. Luc. 8, 17.

3. Mat. 10, 27.

4. Is. 8, 12; 51, 7. Ier. 1, 8. Mat. 10, 28.

6. Mat. 10, 29.

7. 1 Reg. 14, 45. 2 Reg.

14, 11. Luc. 21, 18.

8. Mat. 10, 32. Marc. 8, 38. Luc. 9, 26. 1 Ioan. 2, 23.

9. Mat. 10, 33. 2 Tim. 2, 12.

10. Mat. 12, 31. Marc. 3, 28. 1 Ioan. 5, 16.

va ierta; iar celuice va huli împotriva Dubului Sfânt nu i se va ierta

11. Când însă vă vor duce înaintea adunărilor și a căpiteniilor și a stăpânilor, să nu vă grijiți cum sau ce veți răspunde în apărarea voastră, sau ce veți grăi,

12. căci Duhul Sfânt vă va învăța în ceasul acela ce trebuie să grațiți“.

13. Cineva însă din mulțime a zis către Dânsul: „Învățătorule, zi fratelui meu să împartă moștenirea cu mine!“

14. Iară El i-a zis: „Omul, cine M'a pus pe Mine judecător sau împărțitor între voi?“

15. Iar către ei a zis: „Căutați și vă păziți de lăcomie, căci viața cuiva nu atârnă de mulțimea averii lui“.

16. Apoi li-a spus o pildă, zicând: „Unui om bogat i-a rodit țarina;

17. și omul acela cuge-

ta în sine și zicea: Ce să fac, că n'am unde îmi aduna roadele?

18. Și a zis: aceasta am să fac: am să-mi stric hambarele și am să le fac mai mari și am să adun acolo toate roadele și toate bunătățile mele;

19. apoi am să zic sufletului meu: Suflete, ai multe bunătăți strânse pentru mulți ani; odihnește-te, mănâncă, bea, veselește-te!

20. Dumnezeu însă i-a zis: Nebune, în noaptea aceasta ți-se va lua sufletul; dară celege ai gătit, ale cui vor fi?

21. Așa-i cu celace-și adună sie-și comori și nu se îmbogățește în Dumnezeu“.

22. Apoi a zis către ucenicii Săi: „De aceea Vă spun, să nu vă îngrijiți pentru sufletul vostru, ce veți mânca, nici pentru trupul vostru, cu ce vă veți îmbrăca.

11. Mat. 10, 19. Marc. 13, 11. Luc. 21, 14.

12. 2 Reg. 23, 2. Mat. 10, 20. Fapt. 4, 8.

15. Mat. 4, 4. Marc. 4, 19. 1 Tim. 6, 9.

19. Sir. 11, 17. Is. 22, 13. Iac. 5, 5. 1 Cor. 15, 32.

20. Iov. 20, 12. Ps. 38, 7; 51, 7. Ier. 17, 11. Iac. 4, 14.

21. Mat. 6, 20. Iac. 2, 5. 1 Tim. 6, 18.

22. Ps. 54, 23. Mat. 6, 25. 1 Petr. 5, 7. Filip. 4, 6.

23. Mat. 6, 25.

23. Sufletul este mai însemnat decât hrana și trupul este mai însemnat decât haina.

24. Priviți la corbi: că *aceștia* nu samănă, nici seceră, și n'au nici cămări, nici hambare și Dumnezeu îi hrănește. Cu cât prețuiți voi mai mult decât păsările!

25. Și *apoi* cine din voi îngrijindu-se, poate să-și adaoge la statura sa *măcar* un cot?

26. Deci, dacă nu puteți face nici *lucrul* cel mai mic, la ce să vă îngrijiți de celelalte?

27. Priviți la crini cum cresc; ei nu se ostenesc, nici nu torc, însă vă spun, nici Solomon, în toată slava sa, nu s'a îmbrăcat ca unul din ei.

28. Și dacă iarba din câmp, care astăzi este și mâne va fi aruncată în cuptor, Dumnezeu o îmbracă așa, apoi cu cât mai vârtos pe voi, puțin credincioșilor?

29. Deci nu căutați ce

veți mânca și ce veți bea, nici nu vă îngrijați,

30. căci toate acestea le caută oamenii lumii acesteia și pentru că *Tatăl* vostru cel ceresc știe că acestea vă trebuiesc;

31. dar căutați mai cu seama împărăția lui Dumnezeu și toate acestea vi se vor adăuga.

32. Nu te teme, turmă mică, că a binevoit *Tatăl* vostru să vă dea *Impărăția*!

33. Vindeți-vă averile voastre și dați milostenie! Faceți-vă pungi, care nu se învechesc! *Adunați-vă* comoară nesecată în ceruri, unde furul nu se apropie, nici molia nu o mănâncă!

34. Că unde-i comoara voastră, acolo va fi și inima voastră.

35. Să aveți mijloacele încinse și făcliile aprinse

36. și să fiți asemenea oamenilor, care așteaptă întoarcerea stăpânului lor dela nuntă, că dacă va veni și va bate, îndată să-i deschidă.

24. Iov. 38, 41. Ps 103, 27. Mat. 6, 26.

25-29. Mat. 6, 27-31.

30. Mat. 6, 32.

31. 3 Reg. 3, 13. Mat. 6, 33.

33. Mat. 6, 20; 19, 21. Luc. 16 9; 18, 22. Fapt. 2, 45.

34. Mat. 6, 21.

35. Ier. 1, 17. 1 Petr. 1, 13. Efes. 6, 14.

37. Ferice de slugile acelea, pe care stăpânul venind, le va găsi priveghind! Adevărul vă grădesc, că se va încinge cu șorțul, că le va pune la masă și venind, le va sluji.

38. Și de-ar veni stăpânul în straja a doua, sau de-ar veni în straja a treia și le-ar găsi așa priveghind: Ferice de slugile acelea!

39. Și să știți și aceasta, că de-ar ști stăpânul casei în ce ceas are să vie furul, ar priveghia și n'ar lăsa să-i spargă casa.

40. Deci, fiți și voi gata, că în ceasul când nu vă gândiți, va veni Fiul Omului“.

41. Petru însă a zis către Dânsul: „Doamne, pentru noi spui pilda aceasta, sau și pentru toți ceilalți?“

42. Iară Domnul a zis: „Cine este iconomul credincios și înțelept, pe care stăpânul l-a pus peste slugile sale, ca să le im-

partă la vreme măsura de grâu?

43. Ferice de sluga aceea pe care stăpânul său la întoarcere o va găsi făcând așa.

44. Adevărul vă grădesc, că o va pune peste toate averile sale.

45. Iară dacă sluga aceea va zice în inima sa: stăpânul meu va întârzia să vină, și se va apuca să bată slugile și slujnicile și să mănânce, să bea și să se îmbete, —

46. veni-va stăpânul slugii acelia în ziua când nu se așteaptă și în ceasul când nu se gândește și o va tăea *dela sine* și va pune partea ei cu necredincioșii.

47. Sluga aceea însă, care a cunoscut voea stăpânului său și n'a fost gata, nici n'a făcut după voința lui, va fi bătută mult;

48. iar cea care n'a știut și a făcut *fapte* vrednice de pedeapsă, va fi bătută mai puțin. Tot celuice i s'a dat mult,

37. Mat. 24, 46.

39. Mat. 24, 43. Marc. 13, 34. Apoc. 3, 3; 16, 15.

40. Mat. 24, 44; 25, 13. Marc. 13, 33. Luc. 21, 36.

42-45. Mat. 24, 45-48; 25, 21.

46. Mat. 24, 51.

47. Deut. 25, 2.

48. Lev. 5, 17. 1 Tim. 1, 13.

mult i se va cere și ce-luice i s'a încredințat mult, mai mult i se va cere.

49. Foc am venit să arunc pe pământ și cum aș dori să fie acum aprins!

50. Cu botez am a mă boteza și cât sunt de nerăbdător până se va săvârși *aceasta*.

51. Pacea socotiți că am venit să aduc pe pământ? Vă răspund: nu, ci desbinare;

52. căci deacum înainte *de vor fi* cinci într-o casă, vor fi desbinați: trei contra a doi și doi contra a trei;

53. va fi tatăl contra fiului și fiul contra tatălui, mama contra fiicei și fiica contra mamei, scoacra contra noră-sa și nora contra soacră-sa“.

54. Apoi a vorbit Iisus și mulțimei: „Când vedeți că se rădică nor dela asfințit, îndată ziceți: are să ploaie, și să întâmplă așa.

55. Și când bate vânt

de la miază-zi, ziceți: are să fie căldură mare; și este.

56. Fățarnicilor, fața cerului și a pământului știți să o ghiciți; cum dară de nu ghiciți și timpul acesta

57. și pentruce nu judecați și după voi înșivă ceea ce e drept?

58. Deci când mergi cu protivnicul tău la stăpânitor, pe cale dă silință să scapi de el, ca să nu te aducă la judecător, și judecătorul să nu te dea muncitorului, și muncitorul să nu te arunce în temniță.

59. *Căci* îți spun: nu vei eși de acolo, până nu vei da și bănuțul cel mai de pe urmă.

CAPITOLUL 13.

Pilda galilienilor uciși, cu turnul din Siluan și cu smochinul. Femeea cu duhul neputinței. Grăuntele de muștar și ușa cea strâmtă. Jalea viitoare a Ierusalimului.

50. Mat. 20, 22. Marc. 10, 38.

51. Mih. 7, 6. Mat. 10, 34.

53. Mih. 7, 6

54. Mat. 16, 2.

56. Ioan, 4, 35.

58. Pild. 25, 8. Mat. 5, 25.

In vremea aceea au venit unii și I-au spus de Galilienii, al căror sânge Pilat l-a amestecat cu jertfele lor.

2. Și răspunzând Iisus, a zis către dânșii: „Socotiți voi oare, că Galileienii aceștia au fost mai păcătoși de cât toți Galileienii, de au pățimit acestea?”

3. Vă spun: Nu! Dar de nu vă veți pocăi, toți veți peri așa.

4. Sau credeți poate că cei optsprezece oameni, peste care a căzut turnul Siluamului și i-a ucis, au fost mai vinovați decât toți oamenii, cari trăeau în Ierusalim?

5. Vă spun: Nu! Dar de nu vă veți pocăi, toți veți peri așa“.

6. Apoi *li-a* spus pilda aceasta: „Cineva avea sădit în via sa un smochin și a venit să caute rod într'insul, dar n'a găsit.

7. Atunci a zis către vierul său: iată sunt trei ani decând vin să caut

rod în smochinul acesta și nu găsesc; taie-l! La ce să mai incurce locul?”

8. Vierul însă răspunzând, i-a zis: „Domnule, mai lasă-l și anul acesta, până-l voi săpa împrejur și-i voi pune gunoi,

9. să *văd* nu cumva va face rod; și de nu va face, îl vei tăia la anul“.

10. Iară într'o sâmbătă învăța El în una din sinagogi.

11. Și iată era acolo o femeie, care de optsprezece ani avea duhul neputinței și era gârbovă și de loc nu se putea rădica în sus.

12. Pe aceasta văzind-o Iisus, a chemat-o și i-a zis: „Femeie, te-ai izbăvit de neputința ta!”

13. Apoi și-a pus mâna preste ea și ea s'a rădicaț indată în sus și a slăvit pe Dumnezeu.

14. Iar căpetenia sinagogii mâniindu-se, că Iisus o vindecase sâmbăta, și răspunzând, a zis către popor: „Sunt șase zile în care se cade să

6. Is. 5, 2. Mat. 21, 19. Marc. 11, 13-14.

7. Mat. 21, 19.

13. Marc. 16, 18.

14. Es. 20, 9. Deut. 5, 13. Mat. 12, 10. Marc. 3, 2. Lüc. 6, 7; 14, 3.

lucrați; în acelea veniți și vă vindecați, iar nu în ziua sâmbetei“.

15. Și răspunzînd Domnul, i-a zis: „Fățarnice, au nu desleagă fiecare din voi boul sau asinul său dela iesle în ziua sâmbetei și-l duce de-l adapă?”

16. Dar oare această fiică a lui Avraam, pe care a legat-o satana acum optsprezece ani, nu se cădea oare a o deslega de legăturile acestea în ziua sâmbetei?”

17. Și zicînd El acestea, toți protivnicii Lui s'au rușinat și tot poporul se bucura de faptele cele slăvite ce se făceau de Dânsul.

18. Iară El a zis: „Cu ce se aseamănă împărăția lui Dumnezeu și cu ce o voi asemăna?”

19. Ea se aseamănă unui grăunte de muștar, pe care luându-l un om, l-a aruncat în grădina sa și a crescut și s'a făcut copac mare și pase-

rile cerului s'au sălășluit în ramurile lui“.

20. Și iarăși a zis: „Cu ce voi asemăna împărăția lui Dumnezeu?”

21. Ea este asemenea aluatului, pe care o femeie luându-l, l-a pus în trei măsuri de făină până a dospit toată“.

22. În vremea aceea călătorînd Iisus spre Ierusalim, străbătea sate și orașe, învățînd poporul.

23. Iară cineva i-a zis: „Doamne, puțini sunt oare ceice se mântuesc?” El însă a zis către dânsii:

24. „Nevoiți-vă să intrați pe poarta cea strîmtă; că vă spun: mulți vor căuta să intre și nu vor putea.

25. Dupăce se va scula stăpînul casei și va încuea ușa, atunci voi stînd afară, veți începe a bate în ușă, zicînd: Doamne, Doamne, deschide-ne! El însă răspunzînd, vă va zice: Nu vă știu de unde sunteți.

15. Luc. 14, 5.

18. Mat. 13, 31. Marc. 4, 30.

19. Mat. 13, 31. Marc. 4, 31.

20-22. Mat. 13, 33-35; 9, 35. Marc. 6, 6.

24. Mat. 7, 13. Ioan, 7, 34; 8, 21; 13, 33.

25. Is. 55, 6. Mat., 7, 23; 25, 12. Luc. 6, 46.

26. Atunci veți începe a zice: *Noi am mâncat și am băut înaintea Ta și la răspintiile noastre ai propovedit.*

27. *El însă va zice: Vă spun: Nu vă știu de unde sunteți: duceți-vă dela Mine toți cei ce faceți nedreptate.*

28. Acolo va fi plâns și scrâșnire de dinți, când veți vedea pe Avraam, pe Isaac și pe Iacov și pe toți prorocii în împărăția lui Dumnezeu, iar pe voi aruncați afară.

29. *Mulți vor veni dela răsărit și dela asfințit și dela miazănoapte și dela miazăzi și vor prânzi în împărăția lui Dumnezeu.*

30. *Iată sunt unia de pe urmă, cari vor fi întâi, și alții întâi, cari vor fi pe urmă“.*

31. *În ziua aceea au venit unii din farisei și au zis către Dânsul: „Ieși și du-Te de aicea*

că iată Irod vrea să teucidă!“

32. *Iară Iisus li-a zis: „Duceți-vă și spuneți vulpei acesteea: Iată Eu scot draci și săvârșesc tămăduiri astăzi și mâne și poimâne isprăvesc;*

33. *însă Mi se cade să umblu astăzi și mâne și poimâne, că nu este cu putință să piară vreun proroc afară din Ierusalim.*

34. *Ierusalime, Ierusalime, cel ce omori pe proroci și ucizi cu pietre pe cei trimiși la tine, de câte ori am vrut să adun pe fiii tăi, cum își adună găina puii săi sub aripă, dar nu ați vrut!*

35. *Iată vi se lasă casa voastră pustie. Vă zic însă: că nu mă veți mai vedea până nu va veni vremea, când veți zice: Binecuvântat este Celce vine în numele Domnului!“*

27. Ps. 5, 5-7; 6, 9. Mat. 7, 23; 25, 41. Luc. 13, 25. 1 Cor. 8, 3. 2 Tim. 2, 19.

28. Mat. 8, 12; 13, 42; 24, 51.

29. Fac. 28, 14. Is. 49, 6. Mal. 1, 11.

30. Mat. 19, 30; 20, 16.

Marc. 10, 31. Fapt. 10, 45; 28, 28.

34. Mat. 23, 37.

35. Lev. 26, 31-32. Ps. 68, 26; 117, 26. Is. 1, 7. Dan. 9, 27. Mih. 3, 12. Mat. 21, 9; 23, 39. Marc. 11, 10. Luc. 19, 38. Ioan. 12, 13.

CAPITOLUL 14.

*Idropicosul vindecat. In-
demn la umilintă. Ospă-
țul cel mare. Lepădarea
de sine.*

§ I I s'a întâmplat să
intre într'o sâmbă-
tă în casa oarecărui din
căpeteniile fariseilor, ca
să mănânce pâne și ace-
știa îl pândeau.

2. Iată însă că I s'a
înfățișat un om idropi-
cos.

3. Atunci luând Iisus
vorba, a zis către legiști
și către farisei: „E în-
găduit oare sâmbăta a
vindeca?”

4. Ei însă tăceau; iar
Iisus atingându-se de
bolnav, l-a vindecat și i-a
dat drumul.

5. Apoi luând iarăși
vorba, a zis către dânșii:
„De va cădea asinul sau
boul vreunuia din voi în
fântână, au nu-l va scoa-
te îndată chiar în ziua
sâmbetei?”

6. Și n'au putut să-I
răspundă la aceasta.

7. Văzând însă cum
cei chemați la ospăț își
alegeau locurile cele mai
de sus, li-a spus o pildă
și a zis către ei:

8. „Când vei fi chemat
de cineva la nuntă să nu
te așezi la locul cel mai
dintăiu, ca nu cumva să
fie chemat de dânsul al-
tul mai de cinste decât
tine,

9. și venind celce te-a
chemat pe tine și pe el,
să-ți zică: dă acestuia lo-
cul, și atunci cu rușine
vei începe să șezi la lo-
cul cel mai de pe urmă.

10. Ci când vei fi che-
mat, vină și te așează
la locul cel din urmă, ca
să vie cel ce te-a che-
mat și să-ți zică: Prie-
tene, mută-te mai sus!
Atuncea vei avea cinste
înaintea celorce ospătea-
ză cu tine.

11. Căci tot celce se
înălță pe sineș se va
smeri, iar celce se sme-
rește pe sineș se va înăl-
ța“.

12. Dar a zis și cătră
celce-L chemase: „Când

3. Mat. 12, 10. Marc. 3, 2.

5. Es. 23, 5. Deut. 22, 4.
Luc. 13, 15.

6. 2 Reg. 3, 11. Mat. 22, 45.

8-10. Pild. 25, 6-7.

11. Iov, 22, 29. Ps. 17, 27.

Pild. 29, 23. Mat. 23, 12.

Luc. 18, 14. Iac. 4, 6. 1 Petr.

5, 5.

12. Tob. 17. Pild. 3, 27.

faci prânz sau cină, nu chema pe prietenii tăi, nici pe frații tăi, nici rudele tale, nici pe vecinii bogăți, ca nu cumva să te cheme și ei cândva și să-ți ei răsplata.

13. Ci când faci ospăț, cheamă săracii, neputincioșii, șchiopii și orbii

14. și va fi ferice de tine, că ei n'au cu ce să-ți răsplătească și ți se va răsplăti la învie-rea dreptilor“.

15. Iară cineva din cei ce ședeau împreună la masă, auzind acestea, a zis către El: „Ferice de celce va prânzi în Impărăția lui Dumnezeu!“

16. Iară El i-a zis: „Un om a făcut cină mare și a chemat pe mulți.

17. Iar în ceasul cincii a trimis sluga sa să spună celor chemați: Veniți, iată sunt gata toate!

18. Și au început toți a-și cere iertare unu câte unu: Cel dintâi i-a spus: mi-am cumpărat o țarină și am nevoie să mă

duc să o văd; rogu-te să mă ierți!

19. Altul a zis: mi-am cumpărat cincii perechi de boi și mă duc să-i încerc; rogu-te să mă ierți!

20. Iar altul a zis: m'am însurat și de aceia nu pot să vin.

21. Intorcându-se sluga aceea, a spus acestea stăpânului său. Atuncea mâniindu-se stăpânul casei, a zis către sluga sa: Eși repede la ulițile și la răspintiile cetății și adă aicea săracii, betegii, șchiopii și orbii.

22. Și întorcându-se sluga a zis: Stăpâne, s'a făcut cum ai poruncit și tot mai este loc.

23. Iar stăpânul a zis către slugă: Eși pe uliți și pe la garduri și îndeamnă să vie, ca să se umple casa mea,

24. căci vă spun, că nimenea din bărbații cei chemați nu vă gusta din cina mea; căci mulți sunt chemați, dar puțini aleși“.

13. Neem. 8, 10.

14. Pild. 19, 17. Mat. 6, 4.

15. Apoc. 19, 9.

16-17. Pild. 9, 2-5. Mat. 22, 2.

21. 1 Cor. 1, 27-28.

24. Mat 21, 43; 22, 8.

25. Atunci mergeau cu Dânsul gloate multe și El întorcându-se, zise către dânșii:

26. „De vine cineva după Mine și nu urăște pe tatăl său, pe mamă, pe femeie, pe copii, pe frați și pe surori și chiar viața sa, acela nu poate să-Mi fie ucenic.

27. De nu-și ia cineva crucea sa și să vie după Mine, *acela* nu poate să-Mi fie ucenic.

28. Căci cine din voi dorind să zidească un turn, nu stă mai întâiu să socotească cheltueala, *ca să vadă* de are cu ce isprăvi?

29. Ca nu cumva punându-i temelie și nepunând termina, să înceapă a râde de el toți ceie văd,

30. și să zică: omul acesta s'a apucat de zidit și n'a putut isprăvi.

31. Sau care rege plecând să lupte în războiu cu alt rege, nu stă mai întâiu să se sfătuiască de poate să se împotri-

vească cu zece mii de ostași celuice vine asupra sa cu douăzeci de mii?

32. Iar de nu poate, când acela e încă departe, trimite solie să se roage de pace.

33. Deci, așa și fiecare din voi, care nu se lea-padă de tot ce are, nu poate să-Mi fie ucenic.

34. Bun *lucru* este sarea. Dar dacă sarea se va strica, cu ce se va drege?

35. Ea nu mai e bună nici pentru pământ, nici pentru gunoi, ci se aruncă afară. Cine are urechi de auzit, să audă!"

CAPITOLUL 15.

Pilda cu oaea și drahma pierdută. Fiul răsipitor.

Atunci s'au apropiat de Dânsul toți va-meșii și păcătoșii să-l asculte,

2. iar fariseii și cărturarii cărteau, zicând: „Acesta primește pe păcătoși și mănâncă cu dânșii”.

26. Deut. 33, 9. Mat. 10. 37. Rom. 9, 13. Apoc. 12, 11.

27. Mat. 10, 38; 16, 24. Marc. 8, 34. Luc. 9, 23. 2 Tim. 3, 12.

34. Mat. 5, 13. Marc. 9. 50.

2. Mat. 11, 19. Fapt. 11, 3. Gal. 2, 12.

3. *El* însă le-a spus pilda aceasta, zicând:

4. „Care din voi, având o sută de oi și pierzând una din ele, nu lasă pe cele nouăzeci și nouă în pustie și nu se duce după cea pierdută până o găsește?”

5. Și găsindu-o, o ia pe umerii săi cu bucurie

6. și, venind acasă, chiamă prietenii și vecinii și le zice: Bucurați-vă împreună cu mine, că am găsit oaea mea cea pierdută.

7. Vă zic *însă*, că așa și în ceruri va fi *mai multă* bucurie pentru un păcătos ce se pocăește, de cât pentru nouăzeci și nouă de drepti, care n'au nevoie de pocăință.

8. Sau o femeie oarecare, având zece drahme, de ar pierde o drahmă, au nu aprinde lumânarea și mătură casa și o caută cu stăruință până o găsește?

9. Iar dacă o găsește, chiamă prietenele și vecinele și le zice: bucurați-vă împreună cu mine,

că am găsit drahma care o perdusem.

10. Vă zic *însă*, că așa și înaintea îngerilor lui Dumnezeu se face bucurie pentru un păcătos ce se pocăește“.

11. Iarăși a zis: „Un om avea doi feciori

12. și cel mai tânăr dintre ei a zis tatălui său: tată, dă-mi partea cuvenită de avuție! Și *tatăl* li-a împărțit averea.

13. Dar nu după multe zile feciorul cel mai tânăr adunând toate, s'a dus într'o țară depărtată, și acolo a cheltuit averea sa, trăind în desfrânări.

14. Dupăce *însă* a cheltuit toate ale sale, s'a făcut foamete mare în țara aceea și el a început să ducă lipsă.

15. Și mergând, s'a lipit de unul din locuitorii țarei aceea; și *acela* l-a trimis la țarinile sale și pască porcii.

16. Și dorea să-și sature pântecul său din roșcovele ce mâncau porcii, dar nimenea nu-i da.

4. Mat. 18, 12.

5. Mat. 18, 13.

6. 1 Petr. 2, 10 și 25.

7. Luc. 5, 31-32.

17. Venindu-și însă în sine, a zis: câți argați ai tatălui meu sunt îndestulați de pâine, iară cu piei de foame.

18. Scula-mă-voi și mă voi duce la tatăl meu și-i voi zice: tată, am greșit la cer și înaintea ta

19. și nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău; fă-mă ca pe unul din argații tăi.

20. Sculându-se deci, s'a dus la tatăl său. Și când era încă departe, l-a văzut tatăl său și i s'a făcut milă; și alergând, a căzut pe grumazul lui și l-a sărutat.

21. Fiul însă a zis către dânsul: tată, am greșit la cer și înaintea ta și nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău.

22. Iar tatăl a zis către slugile sale: aduceți haina cea mai bună și-l îmbrăcați și dați inel în mâna lui și încălțăminte în picioare;

23. și aduceți vițelul cel îngrășat și-l jungheați, să mâncăm și să ne veselim,

24. că fiul meu acesta

era mort și a înviat; pierdut era și s'a aflat. Și au început a se veseli.

25. Iară feciorul lui cel mai mare era la țarină; și când se întorcea, apropiindu-se de casă, a auzit cântece și jocuri;

26. și chemând pe una din slugi, a întrebat: ce sunt acestea?

27. Iar *sluga* i-a zis: a venit fratele tău, și tatăl tău pentrucă l-a primit sănătos, a injunghieat vițelul cel îngrășat.

28. Și s'a mâniat *fratele cel mai mare* și nu voea să între. Dar eșind tatăl lui, l-a chemat.

29. El însă răspunzind, a zis către tatăl său: iată de atâția ani îți robesc și niciodată n'am călcat porunca ta; și mie niciodată nu mi-ai dat măcar un ied, ca să mă veselesc cu prietenii mei.

30. Iar când veni feciorul tău acesta, care a mâncat avuția sa cu desfănatele, ai junghieat pentru el vițelul cel îngrășat.

31. Iar tatăl i-a zis: Fiule, tu pururea ești cu mine și toate ale mele sunt ale tale.

32. Se cădea însă să ne bucurăm și să ne veselim, căci fratele tău acesta era mort și a învieat, perdut era și s'a aflat“.

CAPITOLUL 16.

Pilda cu iconomul necredincios și despre bogatul nemilostiv și săracul Lazăr.

I ar către ucenicii Săi a zis: „Era un om bogat, care avea un iconom, și acesta i-a fost pârît că i-ar risipi averile.

2. Și chemându-l, i-a zis: Ce aud eu de tine? Dă socoteală de iconomatul tău, căci nu poți să mai fii iconom.

3. Iar iconomul a zis în sine: ce voi face, că stăpânul meu îmi ia iconomatul? Să prășesc nu pot; a cere mi-i rușine;

4. știu ce am să fac, că dacă voi fi scos din

iconomat, să mă primească alții în casele lor.

5. Și chemând pe fiecare din datornicii stăpânului său deosebi, a zis către cel dintâiu: cât datorești stăpânului meu?

6. Și acela a zis: o sută de măsuri de untdelemn. Și el i-a zis: ia-ți înscrisul tău și șezi repede de scrie: cincizeci.

7. După aceea a zis către altul: dar tu cât datorești? Și acela a răspuns: o sută de măsuri de grâu. Și el i-a zis: ia-ți înscrisul tău și scrie: optzeci.

8. Și a lăudat stăpânul pe iconomul nedrept, că a lucrat cu ghibăcie; căci fiii veacului acestuia, în felul lor, sunt mai ghibaci decât fiii luminii.

9. Și Eu vă zic: faceți-vă prieteni cu bogăția nedreaptă, ca atunci când veți săraci, să vă primească aceia în lăcașurile veșnice.

10. Cel credincios în puțin și în mult e cre-

32. Luc. 15, 24.

6. Iezech. 45, 10-11 și 14.

8. Ioan, 12, 36. Efes. 5,

8-9. 1 Tes. 5, 5.

9. Mat. 6, 19; 19, 20-21.

Luc. 11, 41. 1 Tim. 6, 17 și 19.

10. Mat. 25, 21. Luc. 19, 17.

dincios; iar cel necredincios în puțin și în mult e necredincios.

11. Deci, dacă n'ați fost credincioși în bogăția nedreaptă, cine vă va încredința pe cea adevărată?

12. Și dacă în cele străine n'ați fost credincioși, cine vă va da pe ale voastre?

13. Nici o slugă nu poate sluji la doi domni, căci sau pe unul va urî și pe altul va iubi, sau de unul se va ținea și de altul nu va griji: Nu puteți sluji și lui Dumnezeu, și lui mamona".

14. Și acestea toate le-au auzit și fariseii, cari erau iubitori de argint, și râdeau de El.

15. Iar El li-a zis: „Voi în fața oamenilor vă arătați drepti, dar Dumnezeu cunoaște inimile voastre, că cece înaintea oamenilor e înălțat, uriciune e înaintea lui Dumnezeu.

16. Legea și prorocii

au fost numai până la Ioan; de atunci împărăția lui Dumnezeu se binevestește și fiecare se nevoește să intre în ea.

17. E mai lesne însă să treacă cerul și pământul, decât să cadă o virgulă din lege.

18. Tot celce se desparte de femeea sa și se căsătorește cu alta, face răsdesfrânare; și tot celce se căsătorește cu cea despărțită de bărbat, face răsdesfrânare.

19. Era odată un om bogat, care se îmbrăca cu porfiră și vison, veselindu-se în toate zilele luminat.

20. Și era și un sărac, anume Lazăr, care zăcea la poarta lui plin de bube

21. și dorea să se sature cu fărâmurile, ce cădeau din masa bogatului; ba și câinii venind îi lingeau bubele.

22. Dar întâmplându-se să moară săracul, a fost dus de îngeri în sânul lui

13. Mat. 6, 24.

14. 1 Tim. 6, 10.

15. 1 Reg. 16, 7. Ps. 7, 10. Pild. 17, 3. Ier. 11, 20; 17, 10; 20, 12.

16. Mat. 4, 17; 11, 12-13.

17. Ps. 101, 26-28. Is. 40, 8; 51, 6. Mat. 5, 18. Luc. 21, 33. 1 Petr. 1, 24-25.

18. Deut. 24, 1. Mat. 5, 32; 19, 9. Marc. 10, 11. 1 Cor. 7, 10.

Avraam; a murit apoi și bogatul și s'a îngropat.

23. Și fiind el în munci, în iad, și-a ridicat ochii săi și a văzut de departe pe Avraam și pe Lazăr în sânul lui

24. și strigând el, a zis: părinte Avraame, milostivește-te spre mine și trimite pe Lazăr, ca să-și atingă vârful degetului în apă și să-mi răcorească limba că mă chinuiesc în văpaia aceasta.

25. Avraam însă a zis: fiule, adu-ți aminte, că ți-ai primit cele bune ale tale în viața ta, asemenea și Lazăr cele rele; acum el se mângâie aicea, iar tu te chinuiești.

26. Dar pe lângă toate acestea, între noi și voi s'a așezat prăpastie mare, că ceice ar voi să treacă de aicea la voi să nu poată, asemenea și dela voi la noi să nu treacă.

27. Și a zis bogatului: te rog dară părinte, să-l trimiți la casa tatălui meu,

28. căci am cinci frați,

24. Zah. 14, 12.

25. Iov. 21, 13. Luc. 6, 24.

29. Ioan. 5, 39 și 45. Fapt. 15, 21; 17, 11.

să le mărturisească aceste lucruri, ca să nu vie și ei la acest loc de muncă.

29. Zisu-i-a Avraam: au pe Moise și pe proroci; să-i asculte pe dânșii.

30. Iară el a zis: nu părinte Avraame, ci de va merge cineva din morți la dânșii, se vor pocăi.

31. Avraam însă i-a zis: dacă nu ascultă pe Moise și pe proroci, chiar de-ar învia și cineva din morți, nu vor crede".

CAPITOLUL 17.

Despre smintele și ertare. Credința și faptele. Zece leproși. Adoua venire.

Zis-a deasemenea către ucenicii Săi: „E cu neputință să nu vină smintele, dar vai de acela prin care vin!

2. Mai de folos i-ar fi aceluia de i s'ar lega de gât o piatră de moară și ar fi aruncat în mare, decât să smintească pe unul din micuții aceștia. Luați aminte de voi înșivă!

3. De-ți va greși fra-

1. Mat. 18, 7. 1 Cor. 11, 19.

2. Mat. 18. 6. Marc. 9, 42.

3. Lev. 19, 17. Mat. 18, 15 și 21. Iac. 5, 19-20.

tele tău, ceartă-l, și de se va pocăi, iartă-l;

4. și chiar de șapte ori pe zi de-ți va greși și de șapte ori pe zi se va întoarce și va zice: mă căesc, iartă-l!"

5. Și au zis apostolii către Domnul: „Adao-gă-ne credință!"

6. Iară Domnul a zis: „De-ați avea credință cât un grăunte de muștar, ați zice smochinului acestuia: smulge-te și te mută în mare, și v'ar asculta.

7. Care din voi, având o slugă la arat sau la păscut vitele, îi va zice la întoarcerea ei dela câmp: vină repede și șezi la masă?

8. Și nu-i va zice oare: gătește-mi ceva să cinez și încingându-te cu șorțul, slujește-mi până voi mânca și voi bea, iar după aceea vei mânca și vei bea și tu?

9. Și oare mulțami-va el slugii aceleia, pentru-

că a împlinit porunca? Pare-mi-se că nu.

10. Așa și voi când veți face toate celece vi s'au poruncit, să ziceți: slugi nevrednice suntem, pentru că n'am făcut decât ceea ce eram datori să facem".

11. În vremea aceea s'a întâmplat să meargă Iisus spre Ierusalim și trecând printre Samaria și Galileea,

12. când a intrat într'un sat, l-au întâmpinat zece oameni leproși, care au stătut departe.

13. Aceia rădicând glas, au zis: „Iisuse învățătorule, miluește-ne!"

14. Iară El văzându-i, li-a zis: „Mergeți și vă arătați preoților!" Dar pe când mergeau ei s'au curățit.

15. Iară unul din ei văzând că s'a vindecat, s'a întors, slăvind pe Dumnezeu cu glas mare,

16. și căzând pe fața sa la picioarele Lui, îi

4-5. Mat. 18, 22.

6. Mat. 17, 20; 21, 21. Marc. 11, 23.

8. Luc. 12, 37.

10. Iov. 22, 3; 35, 7. 1 Cor. 9, 16-17.

11. Ioan, 4, 4.

12. Lev. 13, 46.

14. Lev. 13, 2; 14, 2-5, 10.

Mat. 8, 4. Marc. 1, 43-44. Luc. 5, 14.

mulțamea. Acela însă era samarinean.

17. Iară Iisus răspunzând, a zis: „Au nu zece s'au curățit? Dar cei nouă unde sunt?”

18. Cum nu s'au găsit să se întoarcă, să dea slavă lui Dumnezeu, decât numai străinul acesta?”

19. Și i-a zis: „Scoală și du-te, credința ta te-a mântuit!”

20. Fiind întrebat de farisei, când are să vie împărăția lui Dumnezeu, li-a răspuns și a zis: „Impărăția lui Dumnezeu nu vine în chip vădit,

21. nici nu se va zice: iat-o aicea, sau: iat-o acolo: căci iată Impărăția lui Dumnezeu este înfăuntru vostru“.

22. Iar către ucenici a zis: „Vor veni zile, când veți dori să vedeți măcar una din zilele Fiului Omului, și nu veți vedea;

23. și vi se va spune: iat-o aicea, sau: iat-o a-

colo, --- să nu vă duceți, nici să alergați;

24. căci precum fulgerul fulgerând în latimea de sub cer, luminează toată latimea de sub cer, așa va fi și Fiul Omului în ziua Sa.

25. Dar mai întâiu trebuie ca El să pătimească multe și să fie lepădat de neamul acesta.

26. Așa va fi și în zilele Fiului Omului, cum a fost în zilele lui Noe,

27. când oamenii au mâncat, au băut, s'au înșurat și s'au măritat, până în ziua, când a intrat Noe în corabie, și a venit potopul și i-a pierdut pe toți.

28. Și așa cum a fost în zilele lui Lot, când oamenii mâncau, cumpărau, vindeau, sădeau și zideau;

29. iar în ziua când a eșit Lot din Sodoma, a plouat din cer foc și pucioasă, și i-a pierdut pe toți;

19. Mat. 9, 22. Marc. 5, 30 și 34; 10, 52. Luc. 7, 50; 8, 48; 18, 42.

21. Mat. 24, 23. Marc. 13, 21. Luc. 17, 23.

22. Mat. 9, 15.

23. Mat. 24, 23. Marc. 13, 21. Luc. 17, 21.

24. Mat. 24, 27.

25. Mat. 16, 21. Marc. 8, 31. Luc. 9, 22.

26. Fac. 7, 7. Mat. 24, 37. 1 Petr. 3, 20.

27. Fac. 7, 7. Mat. 24, 38.

28. Fac. 19, 14. Mat. 24, 38.

29. Fac. 19, 16-24.

30. așa va fi și în ziua aceea, când se va arăta Fiul Omului.

31. În ziua aceea celce va fi pe acoperiș și lucrurile lui în casă, să nu se pogoare să le ia; și celce va fi în țarină, să nu se întoarcă înapoi.

32. Aduceți-vă aminte de femeia lui Lot.

33. Celce va căuta să-și mântuiască sufletul său, acela îl va pierde, iar celce-l va pierde, acela-l va învia.

34. Vă spun însă, în noaptea aceea vor fi doi într'un pat: unul se va lua și altul se va lăsa;

35. două vor fi care vor măcina împreună: una se va lua și alta se va lăsa;

36. doi vor fi în ogor: unul se va lua și altul se va lăsa“.

37. Și răspunzând ucenicii, au zis către Dânsul: „Doamne, unde va fi aceasta!“ Iară El li-a zis: „Unde va fi hoitul,

acolo se vor aduna și vulturi!“

CAPITOLUL 18.

Stăruința în rugăciune.

Vameșul și fariseul.

Pruncii la Iisus. Tânărul bogat. A treia vestire a patimilor. Vindecarea unui orb.

După aceia li-a mai spus o pildă, că trebuie să se roage pururea și să nu se desnădăjduiască, zicând:

2. „Era într'o cetate un judecător, care de Dumnezeu nu se temea și de oameni nu se rușina.

3. Și în cetatea aceea era și o văduvă; și aceasta venea la Dânsul și zicea: scapă-mă de protivnicul meu!

4. El însă n'a voit o vreme, dar după aceea a zis în sine: deși de Dumnezeu nu mă tem și de oameni nu mă rușinez,

30. Mat. 24, 39.

31. Mat. 24, 17. Marc. 13, 15.

32. Fac. 19, 26. Înțel. Sol. 10, 7.

33. Mat. 10, 39; 16, 25. Marc. 8, 35. Luc. 9, 24. Ioan, 12, 25.

34-36. Mat. 24, 40-41.

37. Iov. 39, 30. Avac. 1, 8. Mat. 24, 28.

1. Luc. 21, 36. Rom. 12, 12. Efes. 6, 18. Colos. 4, 2. 1 Tes. 5, 17. 1 Tim. 2, 1.

5. însă pentru că vădu-va aceasta îmi aduce su-părare, o voi izbăvi, ca însăfârșit să nu mai vie să-mi bată obrazul“.

6. Apoi a zis Domnul: „Auziți ce zice judecăto-rul nedrept?”

7. Dar oare Dumnezeu nu va face dreptate ale-șilor Săi, care strigă că-tre El ziua și noaptea? Va întârzia El oare a-i ajuta?

8. Vă spun, că incu-rând Il va face dreptate. Dar când va veni Fiul Omului, găsi-va oare cre-dință pe pământ?”

9. Iar unora, cari se credeau că sunt drepti și disprețuiau pe alții, le-a mai spus și pilda acea-sta:

10. „Doi oameni s'au dus la biserică să se roa-ge: unul era fariseu și altul vameș.

11. Fariseul însă stând, se ruga în sine așa: Dum-

nezeule, mulțămescu-Ți că nu sunt ca ceilalți oa-meni: răpitori, nedrepti și desfrânați, sau ca a-cest vameș;

12. postesc de două ori în săptămână și dau ze-ciuală din toate câte câ-știg.

13. Iar vameșul stând departe, nu îndrăznea nici ochii să și-i ridice spre cer, ci bătându-se în piept, zicea: Dumnezeule, milostiv fii mie păcăto-sului!

14. Vă spun însă, că acesta s'a întors la casa sa mai îndreptat decât acela. Că tot celce se înalță pe sineș, se va smeri, iar celce se sme-rește pe sineș, se va înalță“.

15. Atunci aduceau la Dânsul și pruncii, ca să se atingă de ei; iar uce-nicii văzând aceasta, îi certa.

16. Iisus însă chemân-

5. Luc. 11, 8.

7. Ps. 9, 19. Luc. 11, 9. Apoc. 6, 10.

8. 2 Petr. 3, 8-9. Evr. 10, 37.

9. Luc. 16, 15.

11. Deut. 26, 13. Is. 1, 15; 58, 3. Luc. 11, 39. Apoc. 3, 17.

12. Mat. 23, 23.

13. Ps. 50, 3.

14. Iov. 22, 29. Pild. 29, 23. Is. 62, 2. Mat. 23, 12. Luc. 14, 11. Iac. 4, 6. 1 Petr. 5, 5.

15. Mat. 19, 13. Marc. 10, 13.

16. Mat. 18, 3; 19, 14. Marc. 10, 14. 1 Petr. 2, 2.

du-i, a zis: „Lăsați copiii să vie la Mine și nu-i opriviți, căci a unora ca aceștia este împărăția lui Dumnezeu.

17. Adevărul vă grădesc: Celce nu va primi Impărăția lui Dumnezeu, ca un copil, acela nu va intra într'însa“.

18. Și L-a întrebat o căpetenie, zicând: „Invățătorule bune, ce să fac ca să moștenesc viața veșnică?“

19. Iar Iisus i-a zis: „Ce mă numești bun? Nimenea nu este bun decât numai unul Dumnezeu.

20. Știi poruncile: Să nu faci desfrânare, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturisești strâmb, cinstește pe tatăl tău și pe mama ta“.

21. Acela însă a zis: „Toate acestea le-am păzit din tinerețile mele“.

22. Iară Iisus auzind

acestea, i-a zis: „Încă una îți mai lipsește: Vinde toate câte ai și dă la săraci și vei avea comoră în cer; apoi vină de-Mi urmează Mie“.

23. El însă, auzind aceasta, s'a întristat, pentru că era foarte bogat.

24. Și văzându-l Iisus că s'a întristat, a zis: „Cât de greu e să intre în Impărăția lui Dumnezeu ceice au bogății!“

25. Căci e mai ușor să treacă cămila prin urechile acului, decât să intre bogatul în Impărăția lui Dumnezeu“.

26. Iară ceice au auzit aceasta, au zis: „Atunci cine poate să se mântuească?“

27. Și El a zis: „Celece nu sunt cu putință la oameni, sunt cu putință la Dumnezeu“.

28. Iară Petru a zis: „Iată noi am lăsat toate și Ți-am urmat Ție“.

17-19. Mat. 11, 25; 18, 3; 19, 16-17. Marc. 10, 15-18.

20. Eș. 20, 12-17. Mat. 19, 18. Marc. 10, 19. Rom. 13, 9.

21-22. Mat. 19, 20-21. Marc. 10, 20. Luc. 12, 9. Fapt. 2, 45.

23. Mat. 19, 22. Marc. 10, 22.

24. Pild. 11, 28. Mat. 13,

22; 19, 23. Marc. 4, 18; 10, 23. 1 Tim. 6, 9.

25-26. Mat. 19, 24-25. Marc. 10, 25-26. Luc. 6, 24.

27. Fac. 18, 14. Iov. 42, 2. Ier. 32, 7. Mat. 19, 26. Marc. 10, 27. Luc. 1, 37.

28. Deut. 33, 9. Mat. 4, 20; 19, 27. Marc. 10, 28. Luc. 5, 11.

29. Atunci Iisus li-a zis: „Adevărul vă grăesc, că nu este nimenea, care să fi lăsat casă, sau părinți, sau frați, sau surori, sau femea, sau copii pentru Impărăția lui Dumnezeu,

30. și care să nu primească cu mult mai mult în viața aceasta, iar în veacul viitor viață veșnică“.

31. Chemând apoi pe cei doisprezece ucenici, li-a zis: „Iată ne suim la Ierusalim și se vor împlini toate cele scrise prin proroci pentru Fiul Omului:

32. căci va fi dat păgânilor, și-L vor ocări, și-L vor batjocori, și-L vor scuipa,

33. și-L vor bate, și-L vor omori, însă a treia zi va învia“.

34. Dar ei n'au înțeles nimic din acestea; cuvintele acestea erau ascunse pentru ei și n'au priceput cecele li se spunea.

35. Iar când s'au apropiat de Ierihon, un orb oarecare ședea lângă cale și cerea milostenie.

36. Auzind însă trecând pe lângă el mulțime de popor, a întrebat: „Ce este?“

37. Și i s'a spus, că trece Iisus Nazoreul.

38. Atunci a strigat orbul, zicând: „Iisuse, fiul lui David, miluește-mă!“

39. Dar ceice mergeau înainte îl certau ca să tacă; iară el striga și mai tare: „Fiul lui David, miluește-mă“.

40. Atunci oprindu-se Iisus, a poruncit să-l aducă la Sine. Și dacă s'a apropiat acela de Dânsul, l-a întrebat, zicând:

41. „Ce voești dela mine?“ Iară El a zis: „Doamne, să văd!“

42. Zis-a Iisus: „Vezi! Credința ta te-a mântuit!“

43. Și a văzut orbul îndată și a urmat după

29. Deut. 33, 9. Mat. 19, 29. Marc. 10, 29.

30. Iov. 42, 10. Mat. 19, 29.

31. Mat. 16, 21. Marc. 10, 32.

32. Is. 53, 7.

34. Marc. 9, 32. Ioan, 10, 6.

35-39. Mat. 20, 29-31. Marc. 10, 46-48.

40. Mat. 20, 32. Marc. 10, 49.

41. Mat. 20, 33. Marc. 10, 52.

Iisus, slăvind pe Dumnezeu. Și tot poporul văzând aceasta, a dat laudă lui Dumnezeu.

CAPITOLUL 19.

*Zaheu. Pilda cu talanții.
Intrarea în Ierusalim.
Iisus jălește Ierusalimul
și izgonește vânzătorii
din biserică.*

Intrând Iisus și trecând prin Ierihon,

2. iată un bărbat, a-nume Zaheu, care era căpetenia vameșilor și om bogat,

3. căuta să vadă pe Iisus cine-l, dar nu putea din pricina mulțimei, că era mic de stat.

4. Atunci alergând înainte, s'a suit într'un sicomor ca să-l vadă, pentru că pe lângă el avea să treacă.

5. Iară Iisus, cum a ajuns la locul *acela*, căutând, l-a văzut și i-a zis: „Zaheie, grăbește de te pogoară, căci astăzi trebuie să fiu în casa ta“.

6. Și s'a pogorît Zaheu

repede și l-a primit bucurios.

7. Văzând *aceasta*, toți cârteau, zicând, că a intrat să găzduască la un om păcătos.

8. Iară Zaheu stând, a zis către Domnul: „Doamne, iată jumătate din averea mea o dau săracilor și de am nedreptățit pe cineva cu ceva, întorc împătrit“.

9. Iară Iisus a zis către el: „Astăzi s'a făcut mântuirea casei acestea, pentru că și acesta este fiul lui Avraam;

10. căci Fiul Omului a venit să caute și să mântuească pe cel pierdut“.

11. Iar după ce au ascultat ei acestea, *Iisus* a adăugat a li spune și o pildă, pentru că era aproape de Ierusalim și ei credeau, că în curând trebuie să se arate împărăția lui Dumnezeu.

12. Zis-a deci: „Un om de neam ales s'a dus într'o țară depărtată, să-și ia domnie și să se întoarcă.

8. Is. 22, 1. 1 Reg. 12, 3.
10. Mat. 9, 12; 10, 6; 15, 24; 18, 11. 1 Tim. 1, 15.

11. Fapt. 1, 6.

12. Mat. 25, 14. Marc. 13,

13. Și chemând zece slugi ale sale, li-a dat zece mine*) și li-a zis: „Neguțitorii până voi veni!”

14. Iară cetățenii săi îl urau și au trimis o soție în urma lui, zicând: „Nu voim ca acesta să domnească peste noi!”

15. Și întorcându-se, după ce a luat domnia, a zis să-i cheme slugile acelea, cărora dăduse argintul, ca să afle cine ce-a făcut.

16. Și venind cel dintâiu, a zis: domnule, mina ta a adus zece mine.

17. Și el i-a zis: bine, slugă bună, pentru că ai fost credincios în puțin, să ai stăpânire peste zece cetăți!

18. Venind cel de al doilea, a zis: domnule, mina ta a adus cinci mine.

19. Și a zis și acestuia: să fii și tu peste cinci cetăți!

20. Și venind altul, a zis: domnule, iată mina ta, pe care am păstrat-o legată în naframă,

21. căci m'am temut de tine, pentru că ești om aspru: iai ce n'ai pus și seceri ce n'ai sămănat.

22. Iar stăpânul i-a zis: din gura ta te voi judeca, slugă vicleană; ai știut că eu sunt om aspru: iau ce n'am pus și secer ce n'am sămănat;

23. pentru ce n'ai dat argintul meu schimbătorilor, și eu venind, l-aș fi primit cu dobândă?

24. Iar către cei ce stăteau înainte a zis: Luați mina de la el și o dați celui care are zece mine.

25. Și i s'a spus: „Domnule, acesta mai are zece mine”.

26. El însă a zis: „Vă spun, că tot celui care are, i se va da, iar celui care nu are, i se va lua și ceea ce are.

27. Iar pe acei vrăjmași ai mei, cari n'au voit să domnesc peste ei.

Talanți — funți sterline.

14. Ioan. 1, 11.
 15. Mat. 25, 19.
 16. Mat. 25, 20.
 17. Mat. 25, 21. Luc. 16, 10.
 18. Mat. 25, 22.
 19. Mat. 25, 23.
 20. Mat. 25, 24.
 21. Mat. 25, 25.
 22. Iov. 15, 6. Mat. 12, 27; 25, 26.
 23-26. Mat. 25, 27-30. Marc. 4, 25. Luc. 8, 18.
 27. Mat. 22, 13.

aduceți-i aicea și-i uci-
deți înaintea mea".

28. Și zicând acestea,
Iisus a mers mai departe,
suindu-se spre Ierusalim.

29. Iar dacă S'a apro-
piat de Vitfaghi și de Vi-
tania, către muntele care
se numește Eleon, a tri-
mis doi din ucenicii Săi,

30. zicând: „Duceți-vă
în satul cel dinaintea
voastră și intrând în el,
veți găsi un mânz legat,
pe care nimenea din oa-
meni n'a încălecat nicio-
dată; să-l deslegați și să-l
aduceți.

31. Și de vă va între-
ba cineva: la ce-l desle-
gați? Să-i spuneți așa,
că Domnul are trebuință
de el".

32. Și ducându-se tri-
mișii, au găsit cum li se
spusese.

33. Dar dezlegând ei
mânzul, stăpânul lui a zis
către dânșii: „Pentruce
deslegați mânzul?"

34. Iară ei au zis:
„Domnul are trebuință
de el".

35. Și l-au adus la Iisus;

și aruncându-și vestmin-
tele lor pe mânz, au pus
pe Iisus deasupra.

36. Și când mergea El,
oamenii își așterneau
vestmintele lor pe cale.

37. Iar dacă S'a apro-
piat El să scoboare coa-
sta muntelui Eleon, toa-
tă mulțimea ucenicilor a
început cu bucurie să slă-
vească pe Dumnezeu cu
glas mare pentru toate
minunile ce văzuseră,

38. zicând: „Bine este
cuvântat împăratul Celce
vine în numele Domnu-
lui! Pace în ceruri și sla-
vă întru cei de sus!"

39. Iar câțiva farisei
din mulțime au zis către
Dânsul: „Invățătorule,
stăpânește-ți ucenicii!"

40. El însă răspunzî-
du-le, a zis: „Vă spun,
că de vor tăcea aceștia,
pietrele vor striga".

41. Iar dacă S'a apro-
piat și a văzut cetatea,
a plâns-o,

42. zicând: „De ai fi
cunoscut și tu măcar în
ziua aceasta a ta cele
pentru pacea ta! Însă a-

29-32. Mat. 21, 1-4

33-34. Marc. 11, 5-6.

35. 4 Reg. 9, 13, Mat. 21,

7 Marc. 11, 7, Ioan, 12, 11.

36. Mat. 21, 8, Marc. 11, 8.

38. Ps. 117, 26, Mat. 21, 9
Marc. 11, 9-10, Luc 2, 14;
13, 35, Ioan, 12, 13, Efes
2, 14.

40. Avac. 2, 11.

cum *acestea-s* ascunse pentru ochii tăi,

43. că vor veni asupra ta zile, când te vor împresura dușmanii tăi cu șanșuri, te vor înconjura și te vor strămtora din toate părțile.

44. Te vor dărâma, vor ucide pe copiii tăi în tine și nu vor lăsa în tine piatră pe piatră. pentru că n'ai cunoscut vremea cercetărei tale“.

45. Apoi intrând în biserică, a început a izgoni pe cei ce vindeau și cum-părau în ea,

46. zicându-le: „Scris este: casa Mea e casă de rugăciune, iar voi ați făcut-o peșteră de tâlhari“.

47. Și învăța în toate zilele în biserică. Iar căpeteniile preoților și cărturarii și mai marii poporului căutau să-L ucidă,

48. dar nu găseau ce să-I facă, pentru că tot poporul se ținea de Dânsul, ascultându-L.

CAPITOLUL 20.

Puterea lui Iisus. Pilda cu vierii răi. Birul Ceza-rului. Despre înviere. Al cui fiu este Hristos.

În una din zilele ace-lea, când învăța El poporul în biserică și propoveduia Evanghelia, s'au apropiat căpeteniile preoților și cărturarii cu bătrânii

2. și I-au grăit, zicând: „Spune-ne cu ce putere faci acestea, sau cine-i celce Ți-a dat puterea aceasta?“

3. Iară El răspunzind, li-a zis: „Am să vă întreb și eu o vorbă, și să mi-o spuneți:

4. botezul lui Ioan din cer a fost, sau dela oameni?“

5. Ei însă judecau între dâșii, zicând: „De vom zice: din cer; va zice: pentru ce dar nu l-ați crezut;

6. iar de vom zice: de-

43. Is. 29, 3. Ier 6, 6. Iez. 21, 22. Mat. 22, 7. Luc. 21, 6 și 20.

44. 3 Reg 9, 7. Mih. 3, 12. Mat. 24, 2. Marc. 13, 2. Luc. 21, 6.

45. Mat. 21, 12. Marc. 11, 15. Ioan, 2, 11.

46. Is. 56, 7. Ier 7, 11. Mat. 21, 13. Marc. 11, 17.

47. Mat. 21, 45. Marc. 11, 18. Ioan, 7, 19.

48. Mat. 21, 46. Marc. 11, 18.

la oameni, tot poporul ne va ucide cu pietre, căci este încredințat că Ioan e proroc“.

7. Și au răspuns: „Nu știm de unde-i“.

8. Atunci Iisus li-a zis: „Nici Eu nu vă voi spune cu ce putere fac acestea“.

9. Apoi a început a spune poporului pilda aceasta: „Un om oarecare a sădit vie, a dat-o lucrătorilor și s'a dus departe pentru multă vreme.“

10. Apoi la vremea culesului a trimis la lucrători un slujitor, ca să-i dea roadele viei. Vierii însă bătându-l, l-au trimis înapoi cu deșert.

11. Atunci stăpânul a daose a trimite alt slujitor; dar ei și pe acela bătându-l și batjocorindu-l, l-au trimis înapoi cu deșert.

12. A daose a trimite un al treilea; ei însă și pe

acesta răbindu-l, l-au a lungat.

13. Atunci stăpânul viei a zis: Ce să fac? Voi trimite pe fiul meu cel iubit; poate văzindu-l pe dânsul, se vor rușina.

14. Lucrătorii însă văzându-l, au zis între ei: Acesta-i moștenitorul; hai să-l ucidem, ca moștenirea lui să fie a noastră.

15. Și scoțându-l afară din vie, l-au omorit. Deci, ce va face acestora stăpânul viei?

16. Va veni și va ucide pe lucrătorii aceia și via o va da altora!“ Iar ceice au auzit pilda aceasta au zis: „Să nu fie una ca aceasta!“

17. El însă privind-i, a zis: „Atunci ce va însemna scriptura aceasta: Piatra pe care ziditorii au lepădat-o, aceasta a ajuns să fie în capul unghiului?“

18. Tot celce va cădea

1-8 Mat. 21, 23-27. Marc. 11, 27-33.

9. Ps. 79, 9 Is. 5, 1-7. Ier. 2, 21. Mat. 21, 33. Marc. 12, 1.

10-13. Mat. 21, 34-37. Marc. 12, 2-6.

14. Ps. 22, 8. Mat. 21, 38.

Marc. 12, 7. Ioan, 11, 53. Evr. 1, 2.

15-16. Mat. 21, 39-41. Marc. 12, 8-9.

17. Ps. 117, 22. Is. 28, 16. Mat. 21, 42. Marc. 12, 10. Tapt. 4, 31.

18. Is. 8, 14. Dan. 2, 34. Zab. 12, 3. Mat. 21, 44.

pe piatra aceasta, se va sfărâma, iar peste care va cădea ea, pe acela îl va zdrobi”.

19. Și căutau căpeteniile preoților și cărturarilor să pună mâna pe El în ceasul acela, căci înțeleseseră, că pentru dânșii spusese pilda aceasta, dar se temeau de popor.

20. Pândindu-L însă, au trimis niște iscoade, cari prefăcându-se că sunt oameni drepti, să-L prindă cu vreo vorbă, ca să-L dea stăpânirii și puterei guvernatorului.

21. Și aceștia L-au întrebă, zicând: „Învățătorule, știm că grăești și înveți drept și nu cauți la față, ci într'adevăr calea lui Dumnezeu înveți.

22. Se cade oare ca noi să dăm dajdie Cesarului, sau nu?”

23. El însă înțelegând viclesugul lor, le-a zis: „Ce Mă ispitiți?”

24. Arătați-Mi un dinar; al cui e chipul și scrisoarea de pe el?” Și

el au răspuns: „Ale Cesarului”.

25. Iară El li-a zis: „Dați dară celece sunt ale Cesarului, Cesarului, și pe celece sunt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu”.

26. Și n'au putut să-L prindă cu vorba în fața poporului și mirându-se de răspunsul Lui, au tăcut.

27. Atunci au venit oarecare din saducheii, cari zic că nu este înviere, și L-au întrebă, zicând:

28. „Învățătorule, Moise ni-a scris: De va muri fratele cuiva, având femeie, și va muri acesta fără copii, fratele lui să ia femeea și să ridice urmași fratelui său.

29. Deci, au fost șapte frați și cel dintâi luându-și femeie, a murit fără copii;

30. și a luat pe femeea aceea al doilea frate, dar și acela a murit fără copii;

31. apoi a luat-o al trei-

19-21. Mat. 22, 15-16. Marc. 12, 12-14

22-24. Mat. 22, 17-20. Marc. 12, 14-16.

25. Mat. 22, 21. Marc. 12, 17. Rom. 13, 7.

27. Mat. 22, 23. Marc. 12, 18. Fapt. 23, 8.

28. Fac. 38, 8. Deut. 25, 5. Mat. 22, 24. Marc. 12, 19.

29-35. Mat. 22, 25-30. Marc. 12, 20-25.

lea și așa *au luat-o* câteș șapte și au murit fără să lase copii,

32. iar în urma tuturor a murit și femeea.

33. Deci, la înviere căruia din ei va fi ea femeie, căci câteș șapte au avut-o de femeie?"

34. Și răspunzind Iisus, li-a zis: „Fiii veacului acestuia se însoară și se mărită,

35. iar ceice s'au învrednicit să dobândească veacul celălalt și învierea din morți, nici nu se însoară, nici nu se mărită,

36. căci nu mai pot să moară, ci se aseamănă îngerilor și sunt fiii lui Dumnezeu, fiind fiii învierii.

37. Că vor învia însă morții, și Moise a arătat înaintea rugului, când a numit pe Domnul: Dumnezeul lui Avraam și Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacov.

38. Dumnezeu însă nu

este al morților, ci al viilor, căci la El toți sunt vii“.

39. Și răspunzind oarecare din cărturari, a zis: „Învățătorule, bine ai zis!“

40. Și mai mult n'au îndrăznit să-L mai întrebă nimica.

41. Iară Iisus li-a zis: „Cum de se zice că Hristos este Fiul lui David?

42. David însuș zice în cartea Psalmilor: zis-a Domnului Domnului meu: șezi de-a dreapta Mea,

43. până voi pune pe vrăjmașii Tăi așternut picioarelor Tale.

44. Deci, David îl numește pe El Domn; *atunci* cum îi este fiu?“

45. Și când asculta tot poporul, Iisus a zis către ucenicii Săi:

46. „Păziți-vă de cărturari, cărora le place să umble în haine lungi, să li se închine oamenii prin târg, să stea pe scaunele cele mai de sus în sina-

36. Mat. 22, 30. Marc. 12, 25, 1 Ioan, 3, 2. Rom. 8, 23

37. Es. 3, 6. Mat. 22, 31. Marc. 12, 26.

38. Mat. 22, 32. Marc. 12, 27. Rom. 6, 10.

39-41. Mat. 22, 42. Marc. 12, 32-35.

42. Ps. 109, 1. Mat. 22, 44. Marc. 12, 36. Fapt. 2, 34

43-47. Mat. 22, 44-45; 23, 5-14. Marc. 12, 36-40. Luc. 11, 13.

gogi și în locurile cele dintâiu la ospete.

47. Aceștia, cari mănâncă casele văduvelor și cu fățarnicie se roagă îndelung, mai multă oșândă vor lua“.

CAPITOLUL 21.

*Bănuiți văduvei. Dărâ-
marea Ierusalimului.
A doua venire și semnele
acestei veniri.*

În vremea aceia cău-
tând Iisus, a văzut pe
cei bogați aruncând da-
ruri în cutia bisericii,

2. și a văzut și o vă-
duvă săracă aruncând
acolo doi bănuți,

3. și a zis: „Adevărul
vă grăesc, că această vă-
duvă săracă a aruncat
mai mult decât toți.

4. Pentrucă toți aceia
au dat din prisosul lor
dar lui Dumnezeu, iar
aceasta din sărăcia ei a
dat tot ce avea pentru
traiu“.

1.—4 Reg. 12, 9. Marc. 12,
41.

2-4. Marc. 12, 42-44; 14, 8.

5. Mat. 24, 1. Marc. 13, 1.

6. 3 Reg. 9, 7-8. Ier. 26,
18. Mih. 3, 12. Mat. 24, 2.

Marc. 13, 2.

7. Mat. 24, 3. Marc. 13,
3-4.

5. Grăind însă oarecare
de biserică, că-i împodo-
bită cu pietre frumoase
și cu podoabe, Iisus a
zis:

6. „Vor veni zile, când
nu va rămânea din cele-
ce vedeți nici piatră pe
piatră; totul va fi risi-
pit“.

7. Atunci L-au între-
bat, zicând: „Invățăto-
rule, dar când au să fie
acestea și care-i semnul
timpului, când au să fie
acestea?“

8. Iară El a zis: „Ve-
deți să nu fiți înșelați,
căci mulți vor veni sub
numele Meu, zicând că
sunt Eu. Și vremea a-
ceea s'a apropiat. Deci,
să nu vă luați după ei.

9. Iar când veți auzi
de războaie și de turbu-
rări, să nu vă spăimân-
tați, căci acestea trebuie
să fie întâiu; sfârșitul
însă nu va fi îndată“.

10. Apoi li-a zis: „Se
va scula popor peste po-

8. Ier. 4, 14; 23, 21. Mat.

24, 4-5. Marc. 13, 5-6. 1

Ioan, 4, 1. Efes. 5, 6. 2 Tes.

2, 3.

9-14. Mat. 24, 7-9. și 19.

Marc. 13, 7-11. Is. 19, 2. Ioan,
15, 20; 16, 2. Luc, 12, 11, 12.

por și împărăție peste împărăție.

11. Pe alocurea vor fi mari cutremure de pământ, foamete, ciume, grozavii și semne mari din cer.

12. Dară mai înainte de toate acestea *oamenii* își vor pune mâinile pe voi și vă vor prigoni, dându-vă în judecăți și în temnițe și vă vor duce înaintea regilor și a domnitorilor pentru numele Meu.

13. Atunci vi se va întâmpla să mărturisiți,

14. dar puneți *hotărâre* în inima voastră, să nu gândiți de mai înainte ce aveți să răspundeți,

15. căci vă voi da Eu gură și înțelepciune, căreia toți ceice vi se împotrivesc nu-i vor putea grai, nici sta împotrivă.

16. Veți fi dați și de părinți, și de frați, și de rudeni, și de prieteni, și vor ucide *pe unii* din voi,

15. Es. 4, 12. Is. 54, 17. Mat. 10, 19. Marc. 13, 11. Fapt. 6, 10.

16. Mih. 7, 6. Mat. 10, 21; 24, 10. Marc. 13, 12.

17. Mat. 10, 22; 24, 9 și 13. Marc. 13, 13.

18. 1 Reg. 14, 15. Mat. 10, 30. Luc. 12, 7.

17. și veți fi urâți de toți pentru numele Meu;

18. dar nici un păr din capul vostru nu va pieri.

19. Prin răbdarea voastră vă veți mântui sufletele voastre.

20. Iară când veți vedea Ierusalimul înconjurat de oștiri, atunci să știți că s'a apropiat pustiirea lui.

21. Atunci cei din Iudeea să fugă la munți, cei din Ierusalim să iasă și ceice vor fi în împrejurimile lui să nu intre într'insul,

22. că acelea vor fi zilele răzbunării, ca să se plinească toate cele scrise.

23. Dar vai de ceice vor fi însărcinate și de ceice vor alăpta în zilele acelea, căci necazul în țară și mânia asupra poporului acestuia va fi mare.

24. Unii vor cădea de ascuțișul sabiei, alții vor

19. Mat. 10, 22. Evr. 10, 36.

20. Dan. 9, 27. Mat. 24, 15. Marc. 13, 14.

21. Mat. 24, 16. Marc. 13, 14.

22. Zah. 14, 1.

23. Mat. 24, 19. Marc. 13, 17. Luc. 23, 29.

fi duși în robie la toate popoarele și Ierusalimul va fi călcat de păgâni până ce se vor împlini vremile păgânilor.

25. Vor fi semne în soare, în lună și în stele, iar pe pământ frică mare în popoare cu nedumerire, muget de mare și de valuri.

26. și oamenii vor muri de groaza așteptării cerlorce au să vină asupra lumii, căci puterile Cerului se vor clăti.

27. și atunci vor vedea pe Fiul Omului, venind pe nouri cu putere și slavă multă.

28. Când vor începe a se săvârși acestea, sculați-vă și vă rădicați capetele, pentru că se apropie izbăvirea voastră.

29. Apoi li-a spus o pildă: „Uitați-vă la smochin și la tot arborele:

30. Când sunt îmbobo-

ciți, văzând *aceasta*, dela sinevă cunoașteți, că acum vara e aproape.

31. Așa și voi, când veți vedea împlinindu-se *semnele* acelea, să știți că aproape este Impărăția lui Dumnezeu.

32. Adevărul vă grădesc, că nu va trece neamul acesta până se vor împlini acestea.

33. Cerul și pământul vor trece, iar cuvintele mele nu vor trece.

34. Inșă luați sama de voi înșivă, ca nu cumva să se îngreueze inimile voastre cu îmbuibare și cu beție și cu grijile vieții, și să nu vă găsească ziua aceea nepregătiți;

35. căci ea ca o mreajă va cădea asupra tuturor celor ce trăesc peste toată fața pământului.

36. Privegheați deci, în toată vremea și vă rugați, ca să vă învredni-

25. Is. 13, 10. Iez. 32, 7. Ioil. 2, 31; 3, 15. Amos. 5, 20; 8, 9. Sof. 1, 15. Mat. 24, 29. Marc. 13, 24. 2 Petr. 3, 10.

26. Mat. 24, 29. Marc. 13, 25.

27. Dan. 7, 13. Mat. 16, 27. Apoc. 1, 7; 14, 14.

28. Rom. 8, 23.

29-32. Mat. 24, 32-34. Marc. 13, 28-30.

33. Ps. 101, 27. Is. 40, 8; 51, 6. Mat. 5, 18; 24.

35. Marc. 13, 31. Luc. 16, 17.

34. Mat. 24, 42; 25, 13. Marc. 13, 33. Luc. 12, 40. 1 Petr. 4, 7. Rom. 13, 11. Gal. 5, 21. Efs. 5, 18.

35. Is. 24, 17. 2 Petr. 3, 10. Apoc. 3, 3.

36. Mat. 24, 42.

ciți a scăpa de toate cele ce au să fie și să vă înfățișați înaintea Fiului Omului”.

37. Ziua *Iisus* propoveduia în biserică, iar noaptea ieșea și mânea pe muntele, care se numește al Eleonului.

38. Și tot poporul venea la Dânsul în biserică disdedimineață, ca să-L asculte.

CAPITOLUL 22.

Iuda vinde pe Iisus. Cina de Taină. Pricirea pentru întâietate. Ruga în Ghet-simani. Prinderea lui Iisus și lepădarea lui Petru.

Se apropia însă sărbătoarea azimelor, care se numește Paștele,

2. și căpeteniile preoților și cărturarii căutau cum L-ar pierde, căci se temeau de popor.

3. Dar a intrat satana în Iuda, care se numea

37. Luc. 22, 29. Ioan, 8, 1.

1. Eș. 12, 15. Mat. 26, 2. Marc. 14, 1. Ioan, 13, 1.

2. Ps 2, 2. Mat. 26, 3. Marc. 14, 1. Ioan, 11, 47. Fapt. 4, 27.

3-4. Mat. 26, 14-15. Marc. 14, 2-10. Ioan, 13, 2.

Iscarioteanul, unul din cei doisprezece.

4. Mergând *acesta*, s'a înțeles cu căpeteniile preoților și cu căpeteniile poporului, cum L-ar vinde lor.

5. Iară *ei* s'au bucurat și s'au tocmit să-i dea bani.

6. S'a învoit deasemenea și Iuda și căuta vreme potrivită, ca să-L dea lor fără știrea poporului.

7. A sosit însă ziua azimelor, în care trebuia să se înjunghie mielul pashal,

8. și a trimis *Iisus* pe Petru și pe Ioan, zicând: „Duceți-vă de ni gătiți paștele, ca să mâncăm!”

9. Iară *ei* I-au zis: „Unde voești să gătim?”

10. Și El li-a zis: „Iată, când veți intra în cetate, vă va întâmpina un om, ducând un vas de lut cu apă; mergeți după el la casa unde va intra,

11. și ziceți stăpânului

5. Zah. 11, 12. Mat. 26, 15. Marc. 14, 11.

6. Mat. 26, 16. Marc. 14, 11.

7. Deut. 16, 1. Mat. 26, 17. Marc. 14, 12.

9-14. Mat. 26, 17-20. Marc. 14, 12-17. Luc. 19, 32.

casei: Invățătorul te întreabă: unde-i salașul, în care să mănânc paștele cu ucenicii Mei?

12. Și acela vă va arăta un foișor mare, așternut, acolo să gătiți".

13. Și ducându-se ei, au găsit cum li se spusese, și au gătit paștile.

14. Iar dacă a venit ceasul, a șezut la masă și împreună cu El au șezut și cei doisprezece apostoli,

15. și a zis către dâșii: „Foarte mult am dorit să mănânc paștile acestea cu voi, înainte de patima Mea;

16. căci vă spun, că de acum nu voi mai mânca din acestea, până se vor săvârși în Impărăția lui Dumnezeu".

17. Și luând paharul și mulțămind, a zis: „Luați acesta și-l împărțiți între voi,

18. căci vă spun, că de acum nu voi mai bea din rodul viței, până va veni împărăția lui Dumnezeu".

19. Apoi luând pâne și mulțămind, a frânt și li-a dat, zicând: „Acesta este trupul Meu, care se dă pentru voi; aceasta să faceți în amintirea Mea".

20. Asemenea a luat și paharul după ce au cinat, zicând: „Acest pahar este legea cea nouă întru sângele Meu, care să varsă pentru voi.

21. Dar iată mâna vânzătorului Meu este cu Mine la masă.

22. Însă Fiul Omului merge cum este rânduit; dar vai de omul acela prin care Se vinde El!"

23. Atunci au început ei a se întreba între dâșii, care dintre ei ar fi celce va să facă aceasta.

24. Și s'a făcut între ei și pricire: care dintre dâșii trebuie să fie mai mare?

25. Iisus însă li-a zis: „Regii popoarelor domnesc peste acestea și cei ce le stăpânesc, se numesc de ei binefăcători.

26. La voi însă să nu

18-20. Mat. 26, 26-29. Marc. 14, 22-25. I Cor. 10, 16; 11, 21.

21. Ps. 40, 10. Mat. 26, 21.

Marc. 14 18. Ioan. 13, 18-26 22.-27. Mat 26, 24-28; 18, 1. Marc. 14, 19-21; 9, 33; 10, 42-45 Luc. 9, 46-48; 12, 37. Ioan, 13, 22-23.

fie așa: Ci cel mai mare dintre voi să fie ca cel mai mic, și stăpânitorul să fie ca slujitorul.

27. Căci cine-i mai mare: celce șeade la masă, sau celce slujește? Oare nu cel ce șade la masă? Eu însă sunt între voi ca celce slujește.

28. Dar voi sunteți cei cari ați rămas cu Mine în nevoile Mele;

29. *deaceea* și Eu vă rânduesc împărăție, cum Mi-a rânduit Mie Tatăl,

30. ca să mâncați și să beți la masa Mea în împărăția Mea, și să ședeți pe tronuri și să judecați cele douăsprezece seminții ale lui Israil!"

31. Apoi a zis Domnul: „Simone, Simone, iată satana a cerut să vă cearnă, ca grâul.

32. Eu însă M'am rugat pentru tine, ca să nu piară credința ta; și tu când te vei întoarce, să întărești pe frații tăi!"

33. Iar el I-a zis:

„Doamne, sunt gata să merg cu Tine și în temniță, și la moarte!"

34. *Isus* însă a zis: „Ție-ți grăesc, Petre: nu va cânta astăzi cocoșul, înainte de a te lepăda de trei ori, că nu Mă știi!"

35. După aceea li-a zis: „Când v'am trimis fără pungă, fără traistă și fără încălțăminte, avut-ați lipsă de ceva?" Și ei au răspuns: „De nimic!"

36. *Atunci* a zis către dânșii: „Acum însă celce are pungă, să o ia, asemenea și traistă; iar celce n'are, să-și vândă haina și să cumpere sabie.

37. Căci vă spun, că trebuie să se împlinească cu Mine și această scriptură: și cu cei fără de lege S'a socotit. Căci cele *rânduite* pentru Mine au a se săvârși!"

38. Iară ei au zis: „Doamne, iată aicea două săbii!" Și El li-a zis: „Ajunge!"

28. Luc. 18, 28.
30. Mat. 19, 28. 1 Cor. 6,
2. Apoc. 3, 21; 20, 4.
31. 1 Petr. 5, 8. 2 Cor.
2, 11.
32. Mat. 16, 18.

33-34. Mat. 26, 34-35 Marc.
14, 30-31. Ioan, 13, 37-38.
35. Mat. 10, 9. Marc. 6,
8 Luc. 9, 3; 10, 4.
37. Is. 53, 12. Marc. 15, 58.

39. Și eșind, S'a dus, după obicei, la muntele Eleonului și au urmat după El și ucenicii Lui.

40. Iar dacă a sosit la acest loc, a zis către dânșii: „Rugați-vă, ca să nu cădeți în ispită!”

41. Apoi s'a depărtat de ei ca la o asvârlitură de piatră și plecându-și genunchile, S'a rugat,

42. zicând: „Părinte, de voești, să treacă paharul acesta dela Mine!.. Dar nu voia Mea, ci a Ta să se facă!”

43. Atunci I s'a arătat un înger din cer, întărindu-L.

44. Și fiind în luptă, Se ruga încă și mai stăruitor; și sudoarea Lui se făcuse ca picăturile de sânge, căzând pe pământ.

45. Și sculându-Se dela rugăciune, a venit la ucenicii Săi și i-a găsit adormiți de întristare,

46. și li-a zis: „Pentru ce dormiți? Sculați-vă și

vă rugați, ca să nu intrați în ispită!”

47. Dar încă grăind El, iată se iviră o mulțime de oameni și unul din cei doisprezece, care se numea Iuda, mergea înaintea lor și s'a apropiat de Iisus, ca să-L sărute, căci acest semn li dăduse: „Pre Care-L voi săruta, Acela este”.

48. Iisus însă i-a zis: „Iudo, prin sărutare vinzi pe Fiul Omului?”

49. Iară ceice erau pe lângă El văzând ce avea să fie, au zis către Dânsul: „Doamne, să dăm cu sabia?”

50. Și unul din ei a lovit pe sluga căpeteniei preoților și i-a tăiat urechea dreaptă.

51. Răspunzind însă Iisus, a zis: „Lăsați! Până aicea! Și atingându-Se de urechea lui, l-a vindecat.

52. Apoi Iisus a zis căpeteniei preoților, căpeteniilor bisericii și bă-

39-42. Mat. 26. 36-41; 6. 13. Marc. 14. 32-38. Luc. 21. 37; 22. 46. Ioan. 18. 1; 5. 30; 6. 38.

44. Ebr. 5. 7.

45. Mat. 26. 40. Marc. 14. 37.

46. Mat. 26. 41. Marc. 14. 38. Luc. 22. 40.

47. Mat. 26. 47-48. Marc. 14. 43-44. Ioan. 18. 3.

50-61. Mat. 26. 51-75. Marc. 14. 47-72. Ioan. 18. 10-26; 13. 38.

trânilor, cari veniseră asupra Sa: „Cu săbii și cu pari, ca asupra unui tâlhar, ați eșit să Mă prindeți?”

53. În toate zilele am fost cu voi în biserică și nu v'ați rădicat mâna asupra Mea; dar ceasul acesta și stăpânirea întinericului e vremea voastră“.

54. Și prinzind pe Iisus, L-au adus și L-au băgat în casa căpeteniei preoților; iar Petru venea în urmă departe.

55. Când însă aceia au făcut foc în mijlocul curții și au șezut împreună să se încălzească, a șezut și Petru în mijlocul lor.

56. Atunci l-a văzut o slujnică șezând la foc și căutând la el, a zis: „Și acesta era cu Dânsul“.

57. El însă s'a lepădat de Dânsul, zicând: „Femeie, nu-L știi!“

58. Curând după aceea văzându-l altul, a zis: „Și tu ești din ei“. Iară Pe-

tru a zis: „Omule, nu sunt“.

59. Trecând apoi un ceas, altul a adevărit, zicând: „Cu adevărat și acesta era cu El, căci este și Galileian“.

60. Petru însă a zis: „Omule, nu știu ce grăești“. Și îndată, pecând el grăea încă, a cântat cocoșul.

61. Și întorcându-Se Domnul, S'a uitat la Petru și și-a adus aminte Petru de cuvântul Domnului, cum îi zisese: „Că înainte de a cânta cocoșul, te vei lepăda de Mine de trei ori“.

62. Și ieșind Petru afară, a plâns amar.

63. Iară oamenii, cari țineau pe Iisus, îl batjocoreau și-L băteau;

64. și acoperindu-L, îl loveau peste obraz și-L întrebau, zicând: „Prorocește, cine Te-a lovit!“

65. Și alte multe hule rosteau împotriva Lui.

66. Apoi îndată ce s'a făcut ziuă, s'au adunat

62. Mat. 26. 75. Marc. 14, 72.

63. Is. 50. 6. Mat. 26. 67. Marc. 14. 65.

64. Mat. 26. 67-68. Marc. 14. 65.

65. Ps. 2. 2. Mat. 27. 1-2. Marc. 15. 1. Ioan. 18. 28. Papt. 4. 26.

bătrânii poporului, căpeteniile preoților și cărturarilor, L-au dus în adunarea lor

67. și au zis: „De ești Tu Hristosul, spune-ne!“ Iară El li-a zis: „De v'aș spune, nu ați crede;

68. și de v'aș întreba *dece M'ați legat*, nu Mi-ați răspunde, nici nu Mi-ați da drumul.

69. Deacum Fiul Omului va ședeă deadreapta puterii lui Dumnezeu“.

70. Atuncea toți au zis: „Așa dară Tu ești Fiul lui Dumnezeu?“ Și El li-a zis: „Voi ziceți că Eu sunt“.

71. Iară ei au zis: „Ce mărturie ne mai trebuie? Căci noi înșine am auzit din gura lui“.

CAPITOLUL 23.

Iisus la Pilat și Irod. Judecata, răstignirea, moartea și îngroparea lui Iisus.

Atunci sculându-se toată mulțimea lor,

67-71. Mat. 26, 63-65 Marc. 14, 61-64. Ioan, 6, 62. Dan. 7, 13

1. Mat. 27 2. Marc. 15, 1. Ioan, 18, 28.

2. Mat. 17, 25. Marc. 12, 17. Ioan, 19, 12.

L-au dus la Pilat

2. și au început a-L învinui, zicând: „Pe acesta L-am găsit răzvrătind neamul nostru și oprind a da dajdie Cesarului, numindu-Se pe Sine Impăratul Hristos“.

3. Iar Pilat L-a întrebat, zicând: „Tu ești împăratul Iudeilor?“ El însă răspunzindu-i, a zis: „Tu zici“.

4. Atunci Pilat a zis către căpeteniile preoților și către mulțime: „La omul acesta nu găsesc nici o vină“.

5. Iară ei stăruiau, zicând, că răzvrătește poporul, învățând prin toată Iudeea, începând din Galileea până aicea.

6. Și auzind Pilat de Galileea, a întrebat dacă omul e galileian.

7. Și aflând că este de sub stăpânirea lui Irod, L-a trimis la Irod, care în acele zile era și el în Ierusalim.

8. Iară Irod, văzând pe

3 Mat. 27, 11. Marc. 15, 2. Ioan, 18, 33 Apoc. 1,

4. 1 Petr. 2, 22.

7. Luc. 13, 1.

8. Mat. 14, 1. Marc. 6, 14. Luc. 9, 9.

Iisus, s'a bucurat mult, căci demult dorea să-L vadă, pentru că auzise multe de El și nădăjduia să vadă făcându-se de Dânsul vreo minune;

9. și I-a pus multe întrebări, dară, El nu i-a răspuns nimica.

10. Căpeteniile preoților și cărturarii însă fiind de față, îl învinuiau cumplit.

11. Iară Irod cu ostașii săi, ca să-L batjocorească și să-și rădă de El, L-a îmbrăcat într'o haină strălucită și L-a trimis înapoi la Pilat.

12. În ziua aceea Pilat și Irod s'au făcut prieteni unul cu altul, căci mai înainte erau învrăjbiți între dânșii.

13. Pilat însă chemând căpeteniile preoților, căpeteniile și poporul,

14. a zis către ei: „Mi-ați adus pe acest Om, ca răzvrătind poporul, și iată eu L-am cercetat înaintea voastră și n'am

găsit pe Omul acesta vinovat cu nimic din cele ce-I imputați.

15. Ba nici Irod n'a găsit, căci L-am trimis la el și iată nu s'a găsit la El nimic vrednic de moarte.

16. Deci, după ce-L voi pedepsi, îi voi da drumul“.

17. Trebuea însă să li libereze de sărbători un vinovat.

18. Însă toată mulțimea a strigat, zicând: „La moarte Acesta, iar nouă să ni liberezi pe Varava!“

19. Varava însă era închis în temniță, pentru că făcuse tulburare și omor în cetate.

20. Pilat din nou, vrând să dea drumul lui Iisus, și-a ridicat glasul.

21. Ei însă strigau, zicând: „Răstignește-L, răstignește-L!“

22. Iară el pentru a treia oară li-a zis: „Dară ce rău a făcut Acesta? Eu n'am găsit în El

11. Is. 53, 3.

12. Fapt. 4, 27.

14. Luc. 23, 1-4. Ioan, 18, 38; 19, 4.

17. Mat. 27, 15. Marc. 15, 6. Ioan, 18, 39.

18. Mat. 27, 20. Marc. 15,

11. Ioan, 18, 40. Fapt. 3, 14.

19-25. Mat. 27, 16-27. Marc. 15, 7-15. Ioan, 19, 1-16.

nimic vrednic de moarte. Deci după ce-L voi pedepsi, îi voi da drumul“.

23. Ei însă cereau înainte în gura mare să fie răstignit. Și strigătele lor și ale căpeteniilor preoților au biruit.

24. Pilat a hotărât să se facă după cererea lor,

25. și li-a liberat pe cel aruncat în temniță pentru turburare și omor, pe care-l cereau, iar pe Iisus L-a dat în voia lor.

26. Și când îl ducea să-L răstignească, prinzind pe un oarecare Simon din Cirena, care se întorcea din țarină, i-au pus Crucea în spate să o ducă în urma lui Iisus.

27. După Dânsul urma mulțime multă de popor și de femei, care-L plângeau și-L boceau.

28. Iară Iisus întorcându-se spre ele, a zis: „Fiii ale Ierusalimului, nu mă plângeți pe Mine,

ci plângeți-vă pe voi și pe copiii voștri.

29. Căci iată vin zile, în care se va zice: Ferice de cele sterpe, de sânurile care n'au născut și de țitile care n'au alăptat!

30. Atunci vor începe oamenii a zice munților: Cădeți peste noi, și dealurilor: Acoperiți-ne!

31. Că dacă cu pomul verde se fac acestea, apoi ce se va face cu cel uscat?“

32. Și duceau împreună cu El doi făcători de rele, ca să-i piarză.

33. Iar dacă au ajuns la locul, numit al căpăținei, L-au răstignit acolo pe El și pe făcătorii de rele: unul de-a dreapta și altul de-a stânga.

34. Iisus însă a zis: „Părinte, iartă-i, căci nu știu ce fac!“ Și ostașii aruncând sorți, au împărțit hainele Lui.

26. Mat. 27, 32. Marc. 15, 21.

29. Is. 54, 1. Mat. 24, 19. Marc. 13, 17. Luc. 21, 23.

30. Is. 2, 19. Os. 10, 8. Apoc. 6, 16; 9, 6.

31. Pild. 11, 31. Iez. 20, 17; 21, 3-4.

32. Is. 53, 12. Mat. 27, 38. Marc. 15, 27. Ioan, 19, 18.

33. Mat. 27, 33. Ioan, 19, 17.

34. Ps. 21, 19. Mat. 5, 44; 27, 35. Fapt. 3, 17; 7, 60. 35-38. Mat. 27, 34-42. Marc. 15, 22-32. Ioan, 19, 19-30.

35. Iar poporul stătea și privea, și căpeteniile împreună cu el își băteau joc de Dânsul, zicând: „Pe alții a mântuit; mântuiască-Se și pe Sine, de este El Hristosul, Alesul lui Dumnezeu“.

36. Și își făceau răs de Dânsul și ostașii, apropiindu-se și aducându-I oțet,

37. ziceau: „De ești regele Iudeei, mântuește-Te pe sineți!“

38. Iar de asupra Lui pe o tăbliță era scris cu litere elinești și românești și evreești: „Acesta este Regele Iudeilor“.

39. Iară unul din făcătorii de rele, cari erau răstigniți, îl hulea, zicând: „De ești Tu Hristosul, mântuește-Te pe Tine însuși și pe noi“.

40. Răspunzând însă celălalt, îi imputa, zicând: „Nu te temi tu de Dumnezeu, că în aceeași osândă ești?“

41. Dar noi după dreptate *suntem osândiți*, căci primim cele cuve-

nite după faptele noastre, iar Acesta nimic rău nu a făcut“.

42. Și a zis către Iisus: „Pomenește-mă Doamne, când vei veni întru Impărăția Ta!“

43. Iară Iisus i-a zis: „Adevărul îți grădesc: astăzi vei fi cu Mine în raiu“.

44. Și era cam prin ceasul al șaselea. Atunci s'a întunecat soarele și s'a făcut întunec peste tot pământul până la ceasul al noulea.

45. Iar când s'a întunecat soarele, catapetezma bisericii s'a spintecat prin mijloc.

46. Apoi Iisus strigând cu glas mare, a zis: „Părinte, în mâinile Tale îmi dau duhul!“ Și aceasta zicând, Și-a dat duhul.

47. Și văzând sutașul cece se petrecuse, a proslăvit pe Dumnezeu și a zis: „Cu adevărat, omul acesta a fost drept“.

48. Și toată mulțimea, care se adunase la priveștiua aceasta, văzând

39. Mat. 27, 44. Marc. 15, 32.

41. Amos 8, 9. Mat. 27, 45. Marc. 15, 33.

45-52. Mat. 27, 50-58. Marc. 15, 37-43. Ioan. 19, 30-38. Ps. 30, 6: 37, 11-13.

cele ce se petrecuseră, s'a întors, bătându-se în piept.

49. Iară toți cunoscuții Lui și femeile, care veniseră după El din Galileea, stând departe, priveau acestea.

50. Și iată un bărbat, cu numele Iosif,—membru al sfatului și om bun și drept, care era din Arimateea, un oraș al Iudeilor,

51. și care nu luase parte la sfatul și la fapta lor, așteptând și el Împărăția lui Dumnezeu,—

52. a venit la Pilat și a cerut trupul lui Iisus.

53. Și pogorându-L de pe cruce, L-a înfășurat cu giulgiu și L-a pus într'un mormânt, săpat în piatră, unde nimenea niciodată nu fusese pus.

54. Ziua aceea era Vineri și se lumina spre Sâmbătă.

55. Iar femeile cari veniseră cu Iisus din Galileea, urmaseră după Iosif și văzuseră mormân-

tul și cum se așezase trupul lui Iisus;

56. și întorcându-se, au pregătit mirezme și aromate; sâmbătă însă s'au odihnit după porunca legii.

CAPITOLUL 24.

Învierea Domnului. Femeile la mormânt. Iisus se arată la 2 ucenici în Emaus și apoi la toți apostolii. Înălțarea.

Iară în ziua cea dintâiu a săptămânii, foarte de dimineață, au venit ele la mormânt, aducând miresmele, ce gătiseră; și împreună cu dânselle au venit și altele;

2. dară au găsit piatra răsturnată de pe mormânt;

3. și intrând, n'au găsit trupul Domnului Iisus.

4. Pe când se mirau ele de aceasta, iată, au stătut înaintea lor doi bărbați în veșminte strălucitoare.

5. Iară ele înfricoșin-

53-55. Mat. 27, 59-61. Marc. 15, 46-47.

56. Es. 20, 10. Mat. 28, 1. Marc. 16, 1.

1-2. Mat. 28, 1-2. Marc. 16, 1-4. Luc. 23, 56. Ioan, 20, 1.

3. Marc. 16, 5. Luc. 24, 23.

4. Mat. 28, 2-3. Marc. 16,

5. Ioan, 20, 12. Fapt. 1, 10.

5-9. Mat. 28, 5-8; 16, 21;

17, 22. Marc. 16, 6-8; 8, 31;

9, 31. Luc. 9, 22.

du-se și plecându-și fețele la pământ, *aceia* au zis către dânsele: „Ce căutați pe Cel viu cu cei morți?”

6. Nu este aicea, ci s'a sculat; aduceți-vă aminte, cum v'a grăit, fiind încă în Galileea,

7. zicând, că Fiul Omului trebuie să fie dat pe mâna oamenilor păcătoși și să fie răstignit și a treia zi să învie“.

8. Și și-au adus ele aminte de spusese Lui.

9. Dupăce s'au întors ele dela mormânt, au vestit acestea toate celor unsprezece și tuturor celorlalți *ucenici*.

10. Iar celece au spus acestea apostolilor erau: Maria Magdalena, Ioana, Maria, *mama* lui Iacov și altele.

11. Însă spusese lor s'au părut *ucenicilor* ca o aiurare și nu le-au crezut.

12. Petru însă sculându-se, a alergat la mormânt și plecându-se, a văzut numai giulgiurile

întinse și s'a întors înapoi, mirându-se în sine de celece se petrecuseră.

13. Și iată, în aceeași zi doi din ei mergeau la un sat, care se numea Emaus și era departe de Ierusalim ca la șasezeci de stadii.

14. Aceștia vorbeau între ei despre toate întâmplările acestea.

15. Dar pe când grăeau și se întrebau ei de *acestea*, apropiindu-se și însuș Iisus, mergea împreună cu dânșii.

16. Însă ochii lor erau oprîți de a-L cunoaște.

17. Iară Iisus a zis către dânșii: „Despre ce grăiți voi unul cu altul mergând și *pentruce* sunteți triști?”

18. Atunci răspunzind unul, care se numea Cleopa, a zis către El: „Au numai Tu singur ești străin în Ierusalim și nu știi celece s'au petrecut în ei zilele acestea?”

19. Și *El* li-a zis: „Care?” Iară ei li-au zis: „Cele despre Iisus

10-12. Marc. 16, 10-11. Luc. 24, 25.

13. Marc. 6, 12.

15. Mat. 18, 20. Luc. 24, 36.

16. Ioan, 20, 14; 21, 4.

19. Mat. 21, 11. Luc. 7, 16. Ioan, 3, 2; 4, 19; 6, 14. Fapt. 2, 22; 7, 22

Nazarineanul, Care era proroc, puternic cu fapta și cu cuvântul înaintea lui Dumnezeu și a tot poporul;

20. cum L-au dat căpeteniile preoților și mai marii noștri să fie osândit la moarte și L-au răstignit.

21. Noi însă nădăjdueam, că El este Acela, Care trebuia să izbăvească pe Israil; și totuși astăzi e a treia zi decând s'au petrecut acestea.

22. Ci și niște femei de ale noastre ne-au umplut de mirare: ele au fost disdedimineată la mormânt și n'au găsit trupul Lui;

23. și întorcându-se, au spus că li s'ar fi arătat niște îngeri, cari, spun că El este viu.

24. Și s'au dus și unii din noi la mormânt și au găsit așa, cum spusese și

femeile, dar pe El nu L-au văzut".

25. Atuncea El li-a zis: „O, nepricepuților și zăbavnici cu inima a crede toate celece au grăit prorociei!

26. Nu trebuia oare Hristos să pătimească acestea și să intre în slava Sa?

27. Și începând dela Moise și dela toți prorociei, le-a tâlcuit lor cele scrise pentru El în toate scripturile.

28. În vremea asta s'au apropiat de satul la care mergeau, iară El să făcea că merge mai departe.

29. Dar ei L-au îndemnat, zicând: „Rămâi cu noi, căci ziua a trecut și e spre seară“. Și a intrat să rămâe cu dânșii.

30. Iară dacă s'a așezat la masă cu ei, a luat pâinea și binecuvântând, a frânt și li-a dat.

31. Atunci li s'au des-

20. Fapt. 13, 27.

21. Luc. 1, 68; 2, 25-38. Fapt. 1, 6; 26, 16.

22. Mat. 28, 8. Marc. 16, 10. Luc. 24, 9. Ioan. 20, 18.

23. Gal. 3, 1.

24. Is. 50, 6. Luc. 24, 46. Fapt. 17, 3, 1 Petr. 1, 11.

27. Fac. 3, 15; 22, 18; 26,

4; 49, 10. Numer. 21, 9. Iov.

19, 25. Ps. 15, 8-10; 21, 7;

68, 10. Is. 40, 10; 50, 6; 53,

3. Ier. 23, 5; 33, 15. Iez. 34,

23; 37, 24. Dan. 9, 24. Mih.

7, 20. Luc. 24, 45.

28. Fac. 32, 26; 42, 7. Marc.

6, 48.

29. Jud. 19, 9.

chis ochii și L-au cunoscut; El însă s'a făcut nevăzut de ei.

32. Și au zis unul către altul: „Au nu ardea în noi inima noastră, când ne grăea El pe cale și când ni tâlcuea scripturile?“

33. Și sculându-se ei în ceasul acela, s'au întors la Ierusalim și au găsit adunați pe cei unsprezece ucenici și pe cei ce erau cu dânșii,

34. cari spuneau, că Domnul S'a sculat cu adevărat și S'a arătat lui Simon.

35. Și au povestit și ei cele ce se petrecuseră pe cale și cum Domnul S'a cunoscut de dânșii la frângerea pâinii.

36. Dar pe când grăeau ei acestea, însuși Iisus a stătut în mijlocul lor și li-a zis: „Pace vouă!“

37. Iară ei spăimântându-se și turburându-se, li se părea că văd duh.

38. El însă li-a zis: „Pentruce vă turburați

și pentruce se stărnesc asemenea gânduri în inimile voastre?“

39. Priviți mâinile și picioarele Mele, căci Eu însumi sunt; pipăiți-Mă și vedeți, că duhul n'are carne și oase, cum vedeți că am Eu“.

40. Și zicând aceasta, li-a arătat mâinile și picioarele.

41. Și încă necrezând ei de bucurie și mirându-se, li-a zis: „Aveți ceva de mâncare aicea?“

42. Iară ei I-au dat o bucată de pește fript și dintr'un fagur de miere.

43. Și luând, a mâncat înaintea lor.

44. Apoi li-a zis: „Acestea vi le-am grăit Eu, când eram cu voi, că trebuie să se împlinească toate cele scrise despre Mine în legea lui Moise și în proroci și în Psalmi“.

45. Atunci le-a deschis mintea lor, ca să înțeleagă scripturile,

46. și li-a zis: „Așa este scris și așa trebuia

36. Marc. 16, 14 Ioan, 20, 19. 1 Cor. 15, 5.

39. Ioan, 20, 20-27.

41. Ioan, 21, 5.

42. Ioan, 21, 10.

44. Mat. 16, 21; 17, 22; 20, 18. Marc. 8, 31. Luc. 9, 22; 18, 31; 24, 6.

45. Ioan, 5, 39.

46. Is. 53, 3. Luc. 24, 26.

să pătimească Hristos și să învie din morți a treia zi.

47. și să se propoveduiască în numele lui pocăința și ertarea păcatelor la toate popoarele, începând dela Ierusalim.

48. Iară voi sunteți martori acestora,

49. și iată Eu voi trimite făgăduința Tatălui Meu preste voi. Voi însă rămâneți în cetatea Ierusalimului, până vă veți îmbrăca cu putere de sus“.

48. Ioan, 15. 26. Fapt. 1. 8.

50. Apoi i-a scos afară din cetate, până în Vintania și ridicându-și mâinile, i-a binecuvântat,

51. și când îi binecuvânta, a început a se depărta de ei și a se înălța la cer.

52. Iară ei inchinându-se Lui, s'au întors în Ierusalim cu bucurie mare,

53. și erau pururea în biserică, laudând și binecuvântând pe Dumnezeu. Amin.

51. Marc. 16, 19. Ioan. 20. 17. Fapt. 1. 9.
52. Mat. 28, 17.

SFÂNTA EVANGHELIE
DUPĂ IOAN

Sf. Evanghelist Ioan e din cei 12 apostoli și fiul lui Zevedeu din Capernaum, rudă cu Maica Domnului. Era socotit ca unul din cei trei stâlpi ai Bisericii. După moartea lui Petru, Pavel și Iacov, s'a mutat la Efes, cărmuind bisericile Asiei. Pentru iubirea lui de oameni a fost numit apostolul dragostei creștine. El a suferit și prigoniri pentru Hristos; sub Nerone, a fost dus în lanțuri la Roma, adăpat cu venin și aruncat în cazan cu untdelemn clocotit, dar a rămas nevătămat. Sub Domițian a fost exilat la Patmos, unde a scris Apocalipsul însuflat de Dumnezeu. Tot el a scris Evanghelia a patra și trei epistole sobornice, care-i poartă numele. S'a săvârșit în pace la Efes, în vârstă de peste o sută de ani.

SFANTA EVANGHELIE

DUPĂ

I O A N

CAPITOLUL 1.

Cuvântul lui Dumnezeu s'a intrupat. Ioan ca mărturie a Cuvântului și Mielului. Chemarea celor dintâiu apostoli.

La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul.

2. Acesta la început era la Dumnezeu.

3. Toate printr'Insul s'au făcut, și fără de Dănsul nimic ce-i făcut nu s'a făcut.

1. Pild. 8, 22-25. Ioan, 17, 5. 1 Ioan, 1, 1; Colos. 1, 17. Apoc. 19, 13.

3. Ps. 32, 6. Ioan, 1, 10. Efes. 3, 9. Colos. 1, 16. Evr. 1, 2. Apoc. 4, 11.

4. Ioan, 1, 9; 5, 26; 8, 12; 9, 5; 12, 35. 1 Ioan, 5, 11.

4. Intr'Insul era viața și viața era lumina oamenilor

5. și lumina luminează în întunec și întunecul n'a cuprins-o.

6. Fost-a trimis de la Dumnezeu un om, numele căruia era Ioan.

7. Acesta venise ca mărturie, să mărturisească de Lumină, ca toți să creadă printr'insul.

8. Nu era acela lumina, ci fusese trimis ca să mărturisească de lumină.

9. *Cuvântul* era lumina

5. Ioan, 3, 19; 8, 12; 9, 5; 12, 46.

6. Mal. 3, 1. Mat. 3, 1; 11, 10. Marc. 1, 2. Luc. 3, 2.

7. Fapt. 19, 4.

9. Is. 49, 6; 60, 1. Ioan, 1, 4; 3, 19; 8, 12; 9, 5; 12, 46. 1 Ioan, 3, 8.

cea adevărată, care venind în lume, luminează pe tot omul.

10. Acesta în lume era și lumea printr'Însul s'a făcut, dar lumea nu-L cunoștea.

11. La ai săi venise și ai săi nu L-au primit.

12. Iar celor câți L-au primit și cred în numele Lui, li-a dat putere să se facă fiii lui Dumnezeu,

13. cari nu din sânge, nici din poftă trupească, nici din poftă bărbătească, ci dela Dumnezeu sunt născuți.

14. Și cuvântul S'a întrupat și a locuit între noi și am văzut slava Lui, slavă ca a unuia născut din Tatăl, plin de har și de adevăr.

15. Ioan mărturisea despre El și striga, zicând: „Acesta este, de care ziceam: Cel ce vine după mine a ajuns să

fie înaintea mea, pentru că înainte de mine a fost“.

16. Și din deplinătatea Lui noi toți am primit și har peste har:

17. căci legea prin Moise s'a dat, iară harul și adevărul s'au făcut prin Iisus Hristos.

18. Pe Dumnezeu nimeni niciodată nu L-a văzut, ci Fiul cel Unul-născut, Care este în sânul Tatălui, Acela a mărturisit.

19. Și iată mărturia lui Ioan, pe care a dat-o când iudeii au trimis din Ierusalim preoți și leviți să-l întrebe: „Cine ești Tu?“

20. Atuncea el a mărturisit și nu a tăgăduit, ci a mărturisit că nu sunt eu Hristosul.

21. Și L-au întrebat: „Ce dară? Ilie ești tu?“ Și a zis: „Nu sunt!“ —

10. Ioan, 1, 3.
 11. Mat. 15, 24. Luc. 19, 14.
 12. Is. 56, 5. Rom. 8, 15.
 13. Ioan, 3, 5. Iac. 1, 18.
 1 Petr. 1, 23. 1 Ioan, 5, 4.
 14. Is. 7, 14; 40, 5; 60, 1. Mat. 1, 16; 17, 2. Luc. 1, 35. 2 Petr. 1, 17; 2 Cor. 3, 9. Colos. 2, 3-9. 1 Tim. 3, 16. Evr. 2, 11.
 15. Mat. 3, 11. Marc. 1,

7. Luc. 3, 16. Ioan, 1, 30.
 16. Efes. 1, 6. Col. 1, 19; 2, 9-10.
 17. Es. 20, 1-17. Rom. 3, 24; 5, 21; 6, 14.
 18. Es. 33, 20. Deut. 4, 12. Mat. 11, 27. Luc. 10, 22. Tim. 1, 17.
 19. Ioan, 5, 33.
 20. Luc. 3, 15. Ioan, 3, 28. Fapt. 13, 25.
 21. Mal. 4, 5. Mat. 17, 10.

„Prorocul ești tu?” Și a răspuns: „Nu!”

22. Zisu-i-au deci: „Cine dară ești? ca să dăm răspuns celor ce ne-au trimis: ce zici tu de tine însuși?”

23. Zis-a Ioan: „Eu sunt glasul celui ce strigă în pustie: gătiți calea Domnului, precum a spus Isaia Prorocul”.

24. Trimișii însă erau din farisei,

25. și l-au întrebat și au zis către el: „Atunci la ce botezi, dacă nu ești nici Hristosul, nici Ilie, nici prorocul?”

26. Și răspunzind Ioan, le-a zis: „Eu botez cu apă; stă însă între voi *Cineva*, pe Care voi nu-L știți;

27. Acela este Celce vine după mine, dar Care a ajuns să fie înaintea mea, și eu nu sunt vrednic să-I desleg cureaua încălțăminteii Lui”.

28. Acestea se petreceau în Betabara, de ceea-

23. Is. 40, 3. Mat. 3, 3. Marc. 1, 3. Luc. 3, 4.

26. Mat. 3, 11. Marc. 1, 8. Luc. 3, 16. Fapt. 1, 5.

27. Marc. 1, 7. Ioan, 1, 15 și 30.

29. Eș. 12, 3. Is. 53, 7-11.

parte de Iordan, unde boteza Ioan.

29. Adouazi vede Ioan pe Iisus venind spre dânsul și zice: „Iată Mielul lui Dumnezeu, care ridică păcatul lumii!”

30. Acesta este, de care am zis: Vine după mine un Om, Care a ajuns să fie înaintea mea, pentru că înainte de mine a fost.

31. Eu nu-L cunoșteam, dară pentru aceea am venit să botez cu apă, ca să fie arătat lui Israil”.

32. Și a mărturisit Ioan, zicând: „Am văzut Duhul, pogorându-Se din cer, ca un porumb, și rămânând peste Dânsul.

33. Eu nu-L cunoșteam, dară Celce m'a trimis să botez cu apă mi-a spus: peste cine vei vedea pogorându--Se Duhul și rămânând peste Dânsul, Acela este Celce botează cu Duh Sfânt.

34. Și am văzut și am

Ioan, 1, 36. Fapt. 8, 32. Apoc. 5, 6-13.

30. Ioan, 1, 15 și 27.

31. Marc. 1, 4.

32. Mat. 3, 16. Marc. 1, 10. Luc. 3, 22.

33. Mat. 3, 11. Fapt. 1, 5.

mărturisit, că Acesta este Fiul lui Dumnezeu“.

35. Adouazi iarăși sta Ioan *acolo* cu doi din ucenicii lui

36. și văzând pe Iisus trecând, a zis: „Iată Me-lul lui Dumnezeu!“

37. Și cei doi ucenici auzind aceste cuvinte, s'au dus după Iisus.

38. Iară Iisus întorcându-Se și văzându-i venind după Dânsul, li-a zis: „Ce căutați?“ Și ei I-au răspuns: „Ravvi,— adică: Invățătorule, unde locuești?“

39. Și *El* le-a zis: „Veniți și vedeți“. Și ei s'au dus și au văzut unde ședea și au rămas cu Dânsul în ziua aceea, căci era cam pe la zece ceasuri *).

40. Unul din cei doi, cari auziseră *de Iisus* de la Ioan și urmașe ră după Dânsul, era Andrei, fratele lui Simon Petru.

41. *Andrei* a găsit în-

*) Ora zece a evreilor de atunci răspunde azi cu ora 16.

36. Eş. 12, 3. Ioan, 1, 29. Fapt, 8, 32.

40-42. Mat. 4, 18.

45. Fac. 49, 10. Deut. 18,

tăi pe Simon, fratele său, și i-a zis: „Am găsit pe Mesia, adică pe Hristos“.

42. Și l-a adus la Iisus. Și căutând Iisus la el, a zis: „Tu ești Simon, fiul lui Iona; tu te vei chema Chifa, adică Petru“.

43. Adouazi *Iisus* a voit să meargă în Galileea și a găsit pe Filip și i-a zis: „Urmează-Mi!“

44. Filip însă era din Betsaida, din orașul lui Andrei și a lui Petru.

45. Iar Filip a găsit pe Natanail și i-a zis: „Am găsit pe Acela, despre Care a scris Moise în lege și prorocii, *adecă* pe Iisus Fiul lui Iosif din Nazaret“.

46. Iară Natanail i-a zis: „Din Nazaret poate oare să fie ceva bun?“ Și Filip i-a zis: „Vină și vezi!“

47. Văzind Iisus pe Natanail venind spre El, a zis despre dânsul: „Iată cu adevărat israelit, în care nu este viclesug!“

48. Iară Natanail a zis

15. Ps. 39, 8. Is. 4, 2; 7, 14; 9, 6; 53, 1-2. Ier. 23, 5; 33, 14-17. Iezec. 34, 23; 37, 24. Dan. 9, 24. Mih. 5, 2. Zah. 9, 9.

către Dânsul: „De unde mă cunoști?” Și răspunzând Iisus, i-a zis: „Înainte de a te chema Filip, fiind tu sub smochin, te-am văzut”.

49. Și I-a răspuns Natanail: „Ravvi, Tu ești Fiul lui Dumnezeu! Tu ești împăratul lui Israel!”

50. Iară Iisus răspunzând, i-a zis: „Crezi, pentru că ți-am spus că te-am văzut sub smochin. Mai mari decât aceasta vei vedea”.

51. Și i-a mai zis: „Amin, amin vă grăesc: de-acum ve-ți vedea cerul deschis și pe îngerii lui Dumnezeu suindu-se și pogorându-se peste Fiul Omului”.

CAPITOLUL 2.

Nunta din Cana. Izgonirea vânzătorilor din Biserică.

A treia zi s'a făcut o nuntă în Cana Galileei, și mama lui Iisus era acolo.

2. Și a fost chemat la nuntă și Iisus și ucenicii Lui.

3. Dar sfârșindu-se vi-

nul, mama lui Iisus zice către Dânsul: „Nu mai au vin”.

4. Iară Iisus zice: „Femeie, ce ne privește pe mine și pe tine? N'a venit încă ceasul meu de nuntă”.

5. Atunci zice mama Sa către slugi: „Orcă vă va zice, să faceți!”

6. Și erau acolo șase vase de peatră, așezate pentru curățire, după dătina iudeilor, în care încăpeau câte două sau trei vedre.

7. Zis-a Iisus către slugi: „Umpleți vasele cu apă!” Și le-au umplut până sus.

8. Apoi le-a zis: „Scoațeți acum și aduceți nunului!” Și i-au adus.

9. Și după ce a gustat nunul apa ce se făcuse vin, — și nu știa de unde este acest vin; slugile însă, care scosese ră apa, știa, — strigă nunul pe mire

10. și-i zice: „Tot omul pune întâiu vinul cel bun și dacă se îmbată mesenii, pune pe cel mai prost; tu însă ai

ținut vinul cel bun până acum“.

11. Astfel a făcut Iisus începutul minunilor în Cana Galileei, și Și-a arătat slava Sa, și au crezut într'Insul ucenicii Lui.

12. După aceasta S'a pogorît la Capernaum, El, mama Sa, frații Săi și ucenicii Săi; dară n'a rămas acolo zile multe;

13. căci erau aproape paștele iudeilor, și Iisus S'a suit la Ierusalim.

14. Acolo a găsit în biserică pe vânzătorii de boi și de oi și de porumbei, și pe schimbătorii de bani șezând.

15. Și făcând biciu de frânghie, a alungat din biserică pe toți și oile și boii; banii schimbătorilor i-a risipit și mesele le-a răsturnat.

16. Iară celorce vindeau porumbei li-a zis: „Luați acestea de aicea și nu faceți casa Tatălui meu casă de neguțatorie“.

17. Iar ucenicii lui și-au adus aminte, că este scris: „Râvna pentru casa Ta mă mistue“.

18. Și începând iudeii să grăească, au zis către Dânsul: „Ce semn ne arăți că ai dreptul să faci acestea?“

19. Iară Iisus li-a răspuns și a zis: „Dărâmați biserica aceasta și în trei zile o voi ridica“.

20. Atunci iudeii au zis: „In patruzeci și șase de ani s'a zidit biserica aceasta, și Tu o vei rădica în trei zile?“

21. El însă grăea de biserica trupului Său.

22. Dar când s'a sculat din morți, ucenicii Săi și-au adus aminte, că le spusese aceasta, și au crezut Scriptura și cuvântul ce li-l spusese Iisus.

23. Cât a stat în Ierusalim, la sărbătorirea Paștelor, mulți văzând semnele ce făcea, au crezut în numele lui.

13. Es. 12, 14. Deut. 16, 1.

14. Mat. 21, 12. Marc. 11,

45. Luc. 19, 45.

17. Ps. 68, 10.

18. Mat. 12, 38; 16, 1. Ioan. 6, 30.

19. Mat. 26, 61; 27, 40. Marc. 14, 58; 15, 29.

21. 1 Cor. 3, 16; 6, 19; 2 Cor. 6, 16.

22. Ps. 15, 10. Mat. 17, 23. Luc. 24, 8. Fapt. 13, 34.

24. Iar însuși Iisus nu se încredea în ei, pentru că-i știa pe toți

25. și n'avea trebuință să-I dea cineva mărturie despre om, căci El singur știa ce-i în om.

CAPITOLUL 3.

Vorbirea lui Iisus cu Nicodim. Ioan mărturisește din nou despre Hristos.

Se afla însă printre farisei un om, numele căruia era Nicodim; un fruntaș al Iudeilor.

2. Acesta a venit noaptea la Iisus și a zis către Dânsul: „Ravvi, știm că ești învățător, venit de la Dumnezeu, căci astfel de semne, ca cele ce le faci Tu, nimeni nu le poate face, de n'ar fi Dumnezeu cu dânsul”.

3. Răspuns-a Iisus și a zis către dânsul: „Adevărul adevărat îți spun: de nu se va naște

cineva din nou, nu va putea să vadă împărăția lui Dumnezeu”.

4. Zis-a Nicodim către Dânsul: „Cum poate un om să se nască, bătrân fiind? Poate el oare să intre adouaoară în pântecul mamei sale și să se nască din nou?”

5. Răspuns-a Iisus: „Adevărul adevărat îți spun: De nu se va naște cineva din apă și din Duh, nu va putea să intre în împărăția lui Dumnezeu.

6. Ceeace-i născut din trup, trup este; și ceeace-i născut din Duh, duh este.

7. Nu te mira, că ți-am spus: trebuie să vă nașteți de sus!

8. Vântul suflă încotro voește și glasul lui l-auzi, dară nu știi de unde vine și unde merge. Așa-i și cu tot cel născut din Duh”.

9. Răspuns-a Nicodim

24. Mat. 9, 4. Marc. 2, 8.

25. 1 Reg. 16, 7. 1 Par.

28, 9; 29, 17. Ps 7, 10. Ier.

11 20. Mat. 9, 4. Marc. 2, 8.

Ioan, 6, 64; 16, 30.

1. Ioan, 7, 50; 19, 39.

2. Ioan, 7, 50; 9, 16 și

33; 19, 39. Fapt. 2, 22; 10,

38.

3. Ioan, 1, 13. Iac. 1, 18.

2 Cor. 5, 17. Gal. 6, 15. Tit.

3, 5,

5. Marc. 16, 15. Fapt. 2,

38. Tit, 3, 5.

6. Rom. 8, 5.

8. Ecles. 11, 5. 1 Cor. 2,

11.

și I-a zis: „Cum poate să se facă aceasta?”

10. Răspuns'a Iisus și i-a zis: „Tu ești învățătorul lui Israil și nu știi oare aceasta?”

11. Adevărul adevărat îți grăesc: că ceiace știm, spunem și mărturisim ceea ce am văzut, dară mărturia noastră nu o primiți.

12. Și dacă nu credeți când vă grăim de cele pământești, cum veți crede de vă vom grăi de cele cerești?

13. Nimenea nu s'a suit în cer decât numai celce s'a pogorit din cer: Fiul Omului, care este în cer.

14. Precum Moise a înălțat șarpele în pustie, așa trebuie să se înalțe și Fiul Omului,

15. ca tot celce crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică.

16. Căci așa a iubit Dumnezeu lumea, încât și pe Unulnăscut Fiul

Său L-a dat, ca tot celce crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică.

17. Pentrucă Dumnezeu n'a trimis pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca lumea să se mântuiască prin El.

18. Celce crede în El nu se judecă; iară celce nu crede iată-l judecat, pentrucă n'a crezut în numele Fiului Unulnăscut al lui Dumnezeu.

19. Iar judecata este aceasta, că lumina a venit în lume, iară oamenii au iubit mai mult întunerecul decât lumina, pentrucă faptele lor erau rele.

20. Căci tot celce face fapte rele urăște lumina și nu vine la lumină, ca să nu se vădească faptele lui, pentrucă sunt rele.

21. Iar celce face adevărul, vine la lumină, ca să se vădească faptele

13. Pild. 30, 4. Ioan, 6, 33; 38, 51; 16, 28. Efes. 4, 9-10.

14. Numer. 21, 8-9. 4 Reg. 18, 4. Ioan, 8, 28; 12, 32.

15. Marc. 16, 16. Ioan, 3, 16; 6, 47.

16. Is. 9, 6. Marc. 16, 16. Ioan, 6, 40; 15, 13. 1 Ioan,

3, 16; 4, 9; 5, 10. Rom. 5, 8; 8, 32

17. Luc. 9, 56. Ioan, 8, 15; 12, 47. 1 Ioan, 4, 14.

18. Ioan, 5, 24.

19. Ioan, 1, 5; 8, 12. 1 Ioan, 2, 9.

20. Efes. 5, 13.

21. Efes. 5, 8-9-13.

sale, pentru că în Dumnezeu sunt lucrute".

22. După aceasta a venit Iisus și ucenicii Lui în pământul Iudeei și a rămas acolo cu ei și boteza.

23. Era însă și Ioan în Enon, aproape de Salim, și boteza acolo, pentru că acolo erau apele mari și veneau mulți și se botezau,

24. căci Ioan încă nu era închis în temniță.

25. Și se stârnise atunci între ucenicii lui Ioan și Iudei o neînțelegere pentru curățenie;

26. și au venit la Ioan și au zis către dânsul: „Ravvi, celce era cu tine de ceaparte de Iordan, pe care tu L-ai mărturisit, iată-L botează și toți se duc la Dânsul“.

27. Răspuns-a Ioan și a zis: „Nu poate omul să ia nimic, de nu-i va fi dat din cer.

28. Voi înșivă îmi sunteți martori, că am zis:

27. Ioan, 6, 65; 19, 11. Iac. 1, 17. Evr. 5, 4.

28. Mal. 3, 1. Marc. 1, 2. Luc. 1, 17. Ioan. 1, 20. Fapt. 13, 25.

29. Is. 62, 5. Mat. 9, 15; 22, 2. Marc. 2, 19-20. Luc. 5, 34-35. Efes. 5, 25-27.

Nu sunt eu Hristosul, ci că sunt trimis înaintea Lui.

29. Celce are mireasă e mire; iară prietenul mirelui, care stă lângă el și-l ascultă, se umple de bucurie când aude glasul mirelui. Deci această bucurie a mea s'a împlinit.

30. Acela se cuvine să crească, iară eu să mă micșorez.

31. Celce vine de sus, deasupra tuturor este; celce este de pe pământ, pământesc este și cele de pe pământ grăește. Celce vine din cer este deasupra tuturor.

32. și ce a văzut și a auzit, aceea mărturisește și mărturia Lui nimenia nu o primește.

33. Celce primește mărturia Lui adeverește că Dumnezeu este adevărul“.

34. Căci Acela, pe care L-a trimis Dumnezeu, grăește cuvintele lui

31. Mat. 28, 18. Ioan, 6, 33; 8, 23. Rom. 9, 5. Efes. 1, 21.

32. Ioan, 8, 26.

33. I Ioan, 5, 10. Rom. 3, 4.

34. Ioan. 1, 16. Efes. 4, 7.

Dumnezeu, pentru că Dumnezeu nu dă Duhul cu măsură.

35. Tatăl iubește pe Fiul și toate le-a dat pe mâna Lui.

36. Celce crede în Fiul, are viață veșnică; iară celce nu crede în Fiul nu va vedea viața, ci mânia lui Dumnezeu va fi peste dânsul“.

CAPITOLUL 4.

Vorbirea lui Iisus cu samarineanca. Vindecarea slugii omului împărătesc.

I ar când a aflat Iisus, că fariseii au auzit, că El botează și face mai mulți ucenici decât Ioan,

2. măcar că însuși Iisus nu boteza, ci *botezau* ucenicii Lui,

3. a părăsit Iudeea și S'a dus iarăși în Galileea.

4. Trebuea însă să treacă prin Samaria.

5. A ajuns deci la o cetate a Samariei, numită

Sihar, aproape de țarina, pe care Iacov o dăruise fiului său Iosif, și era acolo fântâna lui Iacov.

6. Iisus fiind obosit de călătorie a șezut la fântână. *Aceasta* era cam prin ceasul al șaselea.

7. *Atuncea* a venit o femeie din Samaria, ca să scoată apă; și Iisus i-a zis: „Dă-Mi să beau!“

8. Căci ucenicii Săi se duseseră în cetate, ca să cumpere mâncare.

9. Zisu-l-a deci femeea samarineancă: „Cum tu, care ești Iudeu, cei să bei apă dela mine, care sunt samarineancă?“ Căci Iudeii nu au nici un amestec cu samarinenii.

10. Și răspunzind Iisus, i-a zis: „De ai fi știut darul lui Dumnezeu și Cine este Celce ți-a zis: „Dă-Mi să beau“, ai fi cerut tu dela Dânsul și ți-ar fi dat apă vie“.

11. Zis-a femeea către Dânsul: „Doamne,

35. Ps. 8, 7. Dan. 7, 13-14. Mat. 11, 27; 28, 18. Luc. 10, 22. Ioan. 5, 20; 13, 3; 17, 2. Eyr. 2, 8.

36. Avac. 2, 4. Marc. 16, 16. Ioan. 3, 15-18; 6, 47. 1 Ioan. 5, 10. Rom. 1, 17.

1. Ioan. 3, 22.

5. Fac. 33, 19; 48, 22. Is. Nav. 24, 32.

9. 4 Reg. 17, 24. Luc. 9, 52. Fapt. 10, 28.

10. Is. 12, 3; 44, 3; 55, 1. Ier. 2, 13. Zah. 14, 8. Ioan. 6, 35.

fântâna este adâncă și nici ciutură nu ai; de unde dar ai apa cea vie?

12. Au doară Tu ești mai mare de cât Iacov, părintele nostru, care ne-a dat fântâna aceasta, din care a băut și el însuși, și fiii lui, și turmele Lui?"

13. Și răspunzind Iisus, i-a zis: „Tot celce bea din apa aceasta va înseta iarăș,

14. iar celce va bea din apa, pe care i-o voi da Eu, nu va înseta în veac, ci apa, pe care i-o voi da, se va face într'însul izvor de apă, care curge spre viața veșnică“.

15. Zis-a femeea către Dânsul: „Doamne, dă-mi apa aceasta, ca să nu mai însetez, nici să mai vin aicea să scot apă!“

16. Zis-a ei Iisus: „Mergi de chiamă pe bărbatul tău și vină aicea!“

17. Răspuns-a femeea

și a zis: „Nu am bărbat“. Iară Iisus i-a zis: „Bine ai zis că n'ai bărbat;

18. căci cinci bărbați ai avut, și acela, pe care îl ai acum nu-ți este bărbat; aceasta adevărat ai spus“.

19. Zis-a femeea către Dânsul: „Doamne, văd că Tu ești proroc.

20. Părinții noștri s'au închinat în muntele acesta, voi însă ziceți, că în Ierusalim este locul, unde se cuvine a se închina“.

21. Zis-a ei Iisus: „Crede-Mă, femeie, că va veni vremea, când nu în muntele acesta, nici în Ierusalim vă veți închina Tatălui.

22. Voi nu știți cui vă închinați, iar noi știm Cui ne închinăm, căci mântuirea este dela iudei.

23. Dară va veni vremea și a și venit, când adevărații închinători se vor închina Tatălui cu

14. Ioan. 6. 35; 7. 38.

15. Ioan. 6. 34.

19. Luc. 7. 16; 24. 19. Ioan. 6. 14.

20. Deut. 12. 5-11; 16. 6. Jud. 9. 7. 3 Reg. 8. 29; 9. 3. 2 Par. 7. 12.

21. Malah. 1. 11. 1 Tim. 2. 8.

22. 4 Reg. 17. 29; Is. 2.

3. Rom. 9. 5. Evr. 7. 14.

24. 2 Cor. 3. 17. Filip. 3. 3.

duhul și cu adevărul, căci Tatăl astfel de închinători caută.

24. Dumnezeu este duh și ceice se închină Lui, se cuvine să se închine cu duhul și cu adevărul“.

25. Zis-a femeea către Dânsul: „Știu, că are să vie Messia, adică Hristos, și când va veni Acela, ne va spune toate“.

26. Iar Iisus i-a zis: „Eu sunt, Celce grăesc cu tine“.

27. In vremea aceasta au venit ucenicii Lui și s'au mirat, că grăea cu o femeie, dară nimene nu I-a zis: „Ce întrebî?“ Sau: „Ce grăești cu dânsa?“

28. Femeea însă, lăsându-și vasul de apă, s'a dus în cetate și a zis oamenilor:

29. „Veniți de vedeți un om, care mi-a spus toate câte am făcut. Nu cumva e acesta Hristosul?“

30. Deci au eșit oamenii din cetate și veneau spre Dânsul.

31. Intre acestea ucenicii L-au rugat și au

zis: „Învățătorule, mănâncă!“

32. Iar El le-a zis: „Eu am de mâncat o mănăcară, pe care voi nu o știți“.

33. Deaceea ucenicii ziceau unul către altul: „Nu cumva I-a adus cineva de mâncare?“

34. Iisus însă le-a zis: „Mâncarea Mea e să fac voea Celuice M'a trimis și să isprăvesc lucrul Lui.“

35. Nu ziceți voi oare, că mai sunt patru luni și va veni secerișul? Iată vă zic: rădicați-vă ochii și priviți holdele, că sunt albe și gata de seceriș;

36. și celce seceră primește plată și adună rod pentru viața veșnică, ca și celce seamănă și celce seceră deopotrivă să se bucure.

37. Căci în *imprejura*rea aceasta e adevărată zicătoarea, că unul samănă și altul seceră.

38. Eu v'am trimis să secerăți ceace n'ati muncit; alții s'au ostentit și voi ati intrat în osteneala lor“.

39. Mulți samarineni

34. Ps. 39, 9-11. Ioan, 6, 38; 17, 1.

35. Mat. 9, 37. Luc. 10, 2.

însă din cetatea aceea au crezut într'Insul după spusa femeii, care mărturisea: „toate câte am făcut mi le-a spus“.

40. Și deaceea, când au ajuns samarinenii la Dânsul, L-au rugat să rămână la dânsii și a rămas acolo două zile.

41. Mult mai mulți însă au crezut după cuvântul Lui

42. și ziceau către femeie: „Acum nu credem numai pentru spusa ta, căci înșine am auzit și am aflat, că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii“.

43. Iară după cele două zile, a plecat de acolo și S'a dus în Galileea;

44. căci însuși Iisus mărturisea, că un proroc n'are cinste în patria sa.

45. Și dacă a sosit în Galileea, a fost primit de galileeni, cari văzuseră toate celece făcuse El la sărbători în Ierusalim, căci și ei fuseseră la sărbători.

46. Apoi Iisus a venit iară în Cana Galileei,

unde prefăcuse apa în vin.

Și era pe atunci în Capernaum un om domnesc, al cărui fiu era bolnav.

47. Și auzind omul acela, că Iisus a venit din Iudeea în Galileea, s'a dus la Dânsul și L-a rugat să se pogoare la Capernaum și să vindece pe fiul său, căci trăgea de moarte.

48. Iisus însă a zis către dânsul: „De nu veți vedea semne și minuni, nu veți crede“.

49. Zis-a omul cel domnesc către Dânsul: „Doamne, pogoară-Te până nu moare fiul meu!“

50. Zis-a Iisus către dânsul: „Du-te, fiul tău este sănătos!“ Și a crezut omul acela în cuvântul, ce i-l spusese Iisus, și s'a dus.

51. Și iată pe când se pogora el la Capernaum i-au eșit înainte slugile sale și întâlnindu-l, i-au zis: „Fiul tău este sănătos“.

43. Mat. 4, 12. Marc. 1, 14.

44. Mat. 13, 57. Marc. 6, 1. Luc. 4, 24.

46. Ioan, 2, 1-11.

48. Mat. 12, 39; 16, 1-4. Marc. 8, 12. Luc. 11, 29. 1 Cor. 1, 22.

52. Atuncea el i-a întrebat: „Pe la ce ceas a început să-i fie mai bine?” Și i-au răspuns: „Teri pela șapte ceasuri l-au lăsat frigurile”.

53. Deci, a cunoscut tatăl, că tocmai acela era ceasul, în care Iisus îi zisese: „Fiul tău este sănătos”. Și a crezut și el și toată casa lui în Domnul.

54. Această a doua minune a săvârșit-o Iisus iarăși după întoarcerea din Iudeea în Galileea.

CAPITOLUL 5.

Vindecarea slăbănogului la Vitezda. Iisus vorbește despre Sine și puterea Sa.

După aceasta era o sărbătoare a iudeilor și S'a suit Iisus în Ierusalim.

2. Iară în Ierusalim este o scaldătoare la poarta oilor, numită în evreește Vitezda, care are cinci pridvoare.

3. În acestea zăceau mulțime multă de bolnavi: orbi, șchiopi, uscați,

cari așteptau mișcarea apei,

4. căci din vreme în vreme se pogora un inger al Domnului în scaldătoare și turbura apa, și celce intra în scaldătoare întâi după turburarea apei, se vindeca de orice boală, ar fi fost cuprins.

5. Atuncea era acolo un bolnav de treizeci și opt de ani.

6. Pe acesta văzându-l Iisus zăcând și cunoscând că sace de multă vreme, i-a zis: „Voești să te faci sănătos?”

7. Răspunsu-l-a bolnavul: „Da, Doamne; dară n'am om, care să mă vâre în scaldătoare când se tulbură apa; și deaceea până merg eu, altul se pogoară înaintea mea”.

8. Zisu-l-a Iisus: „Scoală-te, ia-ți patul tău și mergi!”

9. Și îndată s'a făcut sănătos omul acela, și-a luat patul și s'a dus. În ziua aceea însă era sâmbătă.

2. Neem. 3, 1; 12, 39.

8. Mat. 9, 6. Marc. 2, 10. Luc. 5, 24.

9. Ioan, 9, 14.

10. Deaceea au zis iudeii către cel vindecat: „E Sâmbătă și nu se cade să-ți iai patul“.

11. Iară el li-a răspuns: „Celce m'a făcut sănătos, Acela mi-a zis: ia-ți patul tău și mergi!“

12. Și l-au întrebat: „Cine-i omul acela care ți-a zis: ia-ți patul tău și mergi?“

13. Cel vindecat însă nu știa cine-i, căci Iisus se strecurase în mulțimea ce era în locul acela.

14. Dar după acestea l-a întâlnit Iisus în biserică și i-a zis: „Iată, te-ai făcut sănătos, deacum să nu mai greșești, ca să nu ți se întâmple ceva mai rău“.

15. Și s'a dus omul și a spus iudeilor: „Iisus este celce m'a făcut sănătos“.

16. Deaceea prigoneau iudeii pe Iisus și căutau să-L omoare, căci făcea asemenea lucruri sâmbăta.

17. Iisus însă li-a răspuns: „Tatăl Meu până acum lucrează și Eu lucrez“.

18. Deaceea iudeii căutau încă și mai mult să-L omoare pe Iisus, pentru că nu numai deslega sâmbăta, ci și pe Dumnezeu îl numea Tată al Său, făcându-se pe Sine întocmai cu Dumnezeu.

19. Și răspunzind Iisus, li-a zis: „Adevărul adevărat vă grăesc: Fiul nu poate să facă dela Sine nimic, ce nu vede pe Tatăl făcând: căci ceace face Acela, aceea face și Fiul asemenea.“

20. Căci Tatăl iubește pe Fiul și-I arată tot ce face El și lucruri mai mari decât acestea-I va arăta, ca voi să vă mirați.

21. Căci precum Tatăl scoală pe morți și-i învie, așa și Fiul învie pe cine voește:

22. pentru că Tatăl nu judecă pe nimene, ci toa-

10. Es. 20. 9-10. Deut. 5, 13. Ier. 17, 21-27. Mat. 12, 2. Marc. 2, 24; 3, 4. Luc. 6, 2; 13, 14.

17. Ioan, 9, 4; 14, 10.

18. Ioan, 7, 1 și 19-30; 10,

33. Filip. 2, 6.

19. Ioan, 5, 30; 8, 28; 9, 4; 12, 49; 14, 10.

22. Ps. 71, 1. Mat. 11, 27; 28, 18. Ioan, 5, 27; 17, 2. Fapt. 17, 31. 1 Petr. 4, 5.

tă judecata a dat-o Fiului.

23. ca toți să cinstească pe Fiul, cum cinstește pe Tatăl. Celce nu cinstește pe Fiul, acela nu cinstește nici pe Tatăl, Celce L-a trimis.

24. Adevărul adevărat vă grăesc: Celce ascultă cuvintele Mele și crede în celce M'a trimis, are viață veșnică și la judecată nu va veni, ci a trecut din moarte în viață.

25. Adevărul adevărat vă grăesc, că va veni vremea și a și venit, când morții vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu și ceice vor auzi vor învia;

26. căci precum Tatăl are viață în Sine, așa a dat și Fiului să aibă viață în Sine,

27. și I-a dat lui stăpânire să facă și judecată pentru că este Fiul Omului.

28. Nu vă mirați de aceasta, căci vine ceasul,

23. 1 Ioan, 2, 23.

24. Ioan, 3, 16-18 și 36; 6, 40 și 47; 8, 51. 1 Ioan, 3, 14.

25. Ioan, 5, 28. Efes. 5, 11.

27. Dan, 7, 13-14. Ioan, 5, 22. Fapt. 10, 42; 17, 31. 1 Tesal. 4, 16.

în care toți cei din mor-minte vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu,

29. și vor ieși ceice au făcut *fapte* bune în în-vierea vieții, iară ceice au făcut *fapte* rele în în-vierea judecării.

30. „Nu pot Eu să fac dela Sine nimic. Cum aud, așa judec și judecata Mea este dreaptă, căci nu caut voea Mea, ci voea Tatălui Celuice M'a trimis.

31. De mărturisesc Eu despre Mine Insumi, mărturia Mea nu-i adevărată.

32. Este însă altul, care mărturisește pentru Mine și știu că mărturia, pe care o dă *acela* pentru Mine, e adevărată.

33. Voi ați trimis la Ioan și acela a mărturisit adevărul.

34. Eu însă nu iau mărturie dela om, ci zic aceasta, pentru că voi să vă mântuiți:

28-29. Is. 26, 19. Dan. 12 2. Ioan, 5, 25. 1 Cor. 15, 52. 1 Tesal. 4, 16. Mat. 26, 46.

32. Is. 42, 1. Mat. 3, 17; 17, 5. Ioan, 8, 18. 1 Ioan, 5, 6-9.

33. Ioan, 1, 15-32.

35. 2 Petr. 1, 19.

35. acela era făclia, care ardea și lumina, și voi ați dorit să vă veseți puțin în lumina lui.

36. Eu însă am o mărturie mai mare decât a lui Ioan: căci lucrurile, pe care mi le-a dat Tatăl să le fac, însuș lucrurile, pe care Eu le fac, mărturisesc pentru Mine, că Tatăl M'a trimis;

37. și Tatăl Celce M'a trimis, însuși a mărturisit pentru Mine. Dară voi nici glasul Lui nu l-ați auzit vreodată, nici fața Lui n'ați văzut-o,

38. și cuvântul Lui nu-l aveți sălășluit în voi, pentrucă voi nu credeți în Acela, pe Care L-a trimis El.

39. Cercetați scripturile, căci voi credeți că prin ele veți avea viață veșnică; ele însă mărturisesc de Mine.

40. Dară voi nu voiți

să veniți la Mine, ca să aveți viață.

41. Slavă dela oameni nu primesc,

42. dară vă știu că nu aveți în voi iubirea de Dumnezeu.

43. Eu am venit în numele Tatălui Meu și nu Mă primiți; iară de ar veni altul în numele său, pe acela l-ați primi.

44. Și cum ați putea voi să credeți, când primiți slava unul dela altul, iară slava cea dela unicul Dumnezeu nu o căutați?

45. Să nu socotiți că am să vă invinovățesc Eu înaintea Tatălui; are cine să vă invinovățescă pe voi: Moise, în care voi nădăjduiți;

46. căci de ați fi crezut pe Moise, ați fi crezut și în Mine, căci el despre Mine a scris.

47. Dar dacă voi nu credeți scripturile aceleia, cum veți crede cuvintele Mele?"

36. Ioan, 10, 25.

37. Deut. 4, 12. Mat. 3, 17.

39. Deut. 18, 15-18. Is. 9, 6; 53, 1. Luc. 16, 29; 24, 27. Ioan, 5, 45-46. Fapt. 17, 11. 1 Tim. 4, 13.

40. Ioan, 1, 11; 3, 19.

41. 1 Tes. 2, 6.

44. Ioan, 12, 43. Rom. 2, 29.

45. Ioan, 3, 39. Rom. 3, 12.

46. Fac. 3, 15; 12, 3; 18, 18; 22, 18; 19, 10. Deut. 18, 15. Ioan, 5, 29. Fapt. 26, 22.

CAPITOLUL 6.

Minunea cu 5 pâni. Umblarea pe marea. Mulțimea cere semn. Pânea din ceriu. Mărturisirea lui Petru.

După acestea S'a dus Iisus de ceaparte de Marea Galileei sau a Tiberiadei

2. și a urmat după Dânsul mulțime multă, pentru că văzuse semnele Lui, pe care le făcuse cu bolnavii,

3. și suindu-Se în munte, a șezut acolo cu ucenicii Lui.

4. Atuncea era aproape sărbătoarea Paștelor iudeilor.

5. Deci, ridicându-Și Iisus ochii și văzând că vine la El mulțime multă, a zis către Filip: „De unde să cumpărăm pâne ca să mănânce aceștia?”

6. Aceasta însă o zise, ca să-l cerce, căci el știa ce avea să facă.

7. Răspunsu-I-a Filip:

4. Ioan. 2, 13; 5, 1.

5. Mat. 14, 14-16. Marc. 6, 35. Luc. 9, 12

7. Numer. 11, 21-22. Marc. 6, 37.

9. Mat. 14, 17. Marc. 6, 38. Luc. 9, 13.

„Acestora, ca să ia fiecare din ei numai câte puțin, nu li-ar ajunge pâne nici de două sute de dinari”.

8. Atunci Andrei, unul din ucenicii Lui, fratele lui Simon Petru, a zis către Dânsul:

9. „Este aicea un băetan, care are cinci pâni de orz și doi peștișori; dar pentru atâția ce în-samnă acestea?”

10. Iară Iisus a zis: „Faceți pe oameni să șadă jos”. Și era în locul acela iarbă multă. Deci, au șezut jos un număr de oameni ca la cinci mii.

11. Iară Iisus a luat pânila și mulțămind, a dat ucenicilor, iar ucenicii au împărțit celor ce ședeau; asemenea și din pește cât a voit.

12. Și după ce s'au săturat, a zis Iisus către ucenicii Săi: „Adunați fărimiturile ce au rămas, ca să nu se piarză ceva”.

10. Mat. 14, 19. Marc. 6, 39. Luc. 9, 14.

11. 1 Reg. 9, 13. Mat. 14, 19. Marc. 6, 41. Luc. 9, 16.

12. Mat. 14, 20; 15, 37. Marc. 6, 42; 8, 8-19.

13. Și au adunat și au umplut douăsprezece coșuri de fărimituri, rămase dela ceice mâncașeră din cele cinci pâni de orz.

14. Iară oamenii, care văzuseră minunea ce făcuse Iisus, ziceau, că Acesta este cu adevărat Prorocul, celce va să vie în lume.

15. Și cunoscând Iisus că vor să vie și să-L ia fără de veste, ca să-L facă rege, S'a dus iarăși în munte numai El singur.

16. Iară dacă s'a făcut sară, ucenicii Lui s'au pogorit la marea

17. și suindu-se într'o luntre, au pornit să treacă de ceceaparte de mare, la Capernaum. Și când s'a făcut întunec, Iisus nu venise încă la dânșii.

18. Dar suflând un vânt tare, marea era turburată.

19. Deci, plutind ei ca la douăzeci și cinci sau treizeci de stadii, au văzut pe Iisus mergând pe mare și apropiindu-se de

luntre, și s'au spăimântat.

20. El însă le-a zis: „Eu sunt, nu vă temeți!”

21. Și au voit să-L ia în luntre, dar luntrea a sosit îndată la malul, la care mergeau.

22. Mulțimea care rămăsese de ceceaparte de mare, văzuse că acolo altă luntre nu fusese, decât numai aceea, în care se suiseră ucenicii Lui, și că Iisus nu se suise în luntre cu ucenicii Săi, ci numai singuri ucenicii Lui plecaseră:

23. iar a douăzi când alte luntre dela Tiberiada veniseră la locul unde mâncaseră pânea după binecuvântarea Domnului,

24. mulțimea văzând, că nici Iisus, nici ucenicii Săi nu erau acolo, s'au suit și ei în luntrile acestea și s'au dus la Capernaum să caute pe Iisus.

25. Și găsimdu-L de ceceaparte de marea, I-au zis:

14. Fac. 49, 10. Deut. 18, 47.
15. Mat. 11, 3. Luc. 7, 16-19.
17. Mat. 14, 22. Marc. 6, 48.

19. Mat. 14, 25. Marc. 6, 48.

„Invățătorule, când ai venit aici?”

26. Iară Iisus li-a răspuns și a zis: „Adevărul adevărat vă grăesc: mă căutați, nu pentru că ați văzut un semn, ci pentru că ați mâncat pâine și v'ați săturat.

27. Sirguiți-vă nu pentru hrana cea peritoare, ci pentru hrana ce rămâne pentru viața veșnică, pe care vă va da-o Fiul Omului, căci pe Acesta Și-a pus pecetea Dumnezeu Tatăl”.

28. Zis-au deci către Dânsul: „Ce să facem, ca să săvârșim lucrurile lui Dumnezeu?”

29. Răspuns-a Iisus și li-a zis: „Lucrul lui Dumnezeu este acesta, ca să credeți în Celce L-a trimis El”.

30. Iară ei I-au zis: „Dar ce semn faci Tu, ca să vedem și să credem în Tine? Ce lucrezi?”

31. Părinții noștri au

mâncat mană în pustie, precum este scris: pâine din cer li-a dat să mănânce”.

32. Zis-a lor Iisus: „Adevărul adevărat vă grăesc, că nu Moise v'a dat pâinea din cer, ci Tatăl Meu vă dă adevărata pâine din cer;

33. căci pâinea lui Dumnezeu este ceea ce se poartă din cer și dă lumii viață”.

34. Atunci ei au zis către Dânsul: „Doamne, dă-ne pururea pâinea aceasta!”

35. Iară Iisus li-a zis: „Eu sunt pâinea vieții; celce vine la Mine nu va flămânzi și celce crede în Mine nu va înseta niciodată.

36. Dară v'am spus, că deși M'ați văzut, tot nu credeți.

37. Tot ce-Mi dă Tatăl va veni la Mine; și pe celce vine la Mine nu-l voi da afară;

27. Mat. 3, 17; 17, 5. Marc. 1, 11. Luc. 3, 22; 9, 35. Ioan. 1, 32; 10, 36. 2 Petr. 1, 17.

29. Ioan. 17, 23. 1 Ioan. 3, 23.

30. Mat. 12, 38; 16, 1. Marc. 8, 11. Luc. 11, 16. 1

Cor. 1, 22.

31. Es. 16, 14-15. Numer. 11, 7. Neem. 9, 15. Ps. 77, 24. Intel. Sol. 16, 20. Ioan. 6, 49. 1 Cor. 10, 3.

35. Ioan. 4, 16; 6, 48 și 58; 7, 37.

36. Ioan. 6, 64.

38. că M'am pogorît din cer, nu ca să fac voea Mea, ci voia Tatălui Celuice M'a trimis.

39. Iară voea Tatălui Celuice M'a trimis este aceasta, ca din tot ce Mi-a dat să nu pierd nimic, ci să-l înviez în ziua cea de apoi.

40. Și iarăși voea Celuice M'a trimis este aceasta, ca tot celce vede pe Fiul și crede în El să aibă viață veșnică și să-l înviez în ziua cea de apoi“.

41. Iudeii însă cărteau împotriva Lui, pentrucă spusese: „Eu sunt pânea ce s'a pogorît din cer“,

42. și ziceau: „Oare nu-i Acesta Iisus, Fiul lui Iosif, pe al Căruia tată și mamă îi știm? Cum dar zice El: M'am pogorît din ceruri?“

43. Iară Iisus răspunzînd, li-a zis: „Nu cărtiți între voi!

44. Nimenea nu poate să vie la Mine, de nu-l va atrage Tatăl Celce M'a trimis, și Eu îl voi înviea pe acela în ziua cea deapoi.

45. La proroci e scris: Și toți vor fi învățați de Dumnezeu. Deci tot celce a auzit pe Tatăl și a primit învățătura Lui, vine la Mine.

46. Nu doară că pe Tatăl L-ar fi văzut cineva, afară de Celce este dela Dumnezeu: numai Acela a văzut pe Tatăl.

47. Adevărul adevărat vă grăesc: Celce crede în Mine are viață veșnică.

48. Eu sunt pânea vieții.

49. Părinții voștri au mâncat mană în pustie și au murit,

50. iar pânea ce se po-goară din cer este astfel, că celce mănâncă din ea nu moare.

51. Eu sunt pânea cea

38. Mat. 26, 39. Luc. 22, 42. Ioan, 5, 30; 8, 29.

39. Ioan, 10, 28; 17, 12; 18, 9.

42. Mat. 12, 55. Marc. 6, 3. Luc. 3, 23; 4, 22.

44. Ier. 31, 3. Ioan, 6, 65.

45. Is. 54, 13. Ier. 31, 34. Mih. 4, 2. Evr. 8, 10; 10, 16.

46. Mat. 11, 27. Luc. 10, 12. Ioan, 1, 18.

48. Ioan, 6, 35.

49. Es. 16, 14-15. Numer. 11, 7. Ps. 77, 24-25. Ioan 6, 31. 1 Cor. 10, 3.

vie, ce s'a pogorît din cer; de va mânca cineva din pâinea aceasta, în veci va fi viu. Și pâinea pe care o voi da Eu, este Trupul Meu, pe care-L voi da pentru viața lumii“.

52. Atuncea Iudeii au început a se întreba între dânșii, zicând: „Cum poate Acesta să ni dea trupul *Său* să-l mâncăm?“

53. Iară Iisus li-a zis: „Adevărul adevărat vă grăesc: De nu veți mânca trupul Fiului Omului și de nu veți bea sângele Lui, nu veți avea viață în voi.

54. Celce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu are viață veșnică și Eu îl voi învia în ziua cea de apoi;

55. Căci trupul Meu este cu adevărat mâncare și sângele Meu cu adevărat băutură este.

56. Celce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu, rămâne în Mine și Eu în el.

57. Precum M'a trimis

pe Mine Tatăl cel viu și Eu viețuesc prin Tatăl, așa și celce Mă mănâncă pe Mine, va viețui prin Mine.

58. Astfel este pâinea ce s'a pogorît din cer și cel ce va mânca pâinea aceasta, în veci va fi viu, iar nu ca părinții voștri, cari au mâncat mană și au murit“.

59. Acestea le-a spus, Iisus când învăța *poporul* în sinagoga din Capernaum.

60. Dar mulți din ucenicii Lui, auzind acestea, ziceau: „Ciudate sunt vorbele acestea, cine le poate asculta?“

61. Iisus însă știind dela Sine, că ucenicii Săi cârtesc împotriva acestora, li-a zis: „Au doar vă scandalizează acestea?“

62. Dar de-ați vedea pe Fiul Omului suindu-Se unde a fost mai înainte?

63. Duhul dă viață; trupul la nimic nu folosește. Cuvintele, care vi le grăesc Eu, sunt duh și viață.

53. Mat. 26, 26-28.

58. Ioan, 6, 35 și 48.

60. Ioan, 6, 66.

62. Mat. 26, 64. Ioan, 3, 13. Efes. 4, 8.

63. Rom. 8, 2. 2 Cor. 3, 6.

64. Sunt însă printre voi unii, cari nu cred". Căci Iisus dela început știa, cine sunt necredincioșii și cine avea să-L vândă.

65. și zise: „De aceea v'am și spus Eu, că nimene nu poate veni la Mine, de nu-i va fi dat dela Tatăl Meu".

66. De atunci mulți din ucenicii Săi s'au depărtat și nu l-au mai urmat.

67. Și Iisus a zis către cei doisprezece: „Nu cumva voiți să vă duceți și voi?"

68. Răspunsu-I-a Simon Petru: „Doamne, la cine să ne ducem? Cuvintele vieții veșnice Tu le ai,

69. și noi am crezut și am cunoscut, că Tu ești Hristosul, Fiul Dumnezeului celui viu".

70. Iară Iisus li-a răspuns: „Oare nu doisprezece v'am ales Eu? Dar unul din voi e diavol".

71. Și aceasta o zicea

El de Iuda a lui Simon Iscarioteanul, căci acesta, care era dintre cei doisprezece, avea să-l vândă.

CAPITOLUL 7.

Iisus învață în biserică la sărbătoarea corturilor. El e trimisul Tatălui și apa vieții.

După aceasta Iisus umbla prin Galileea, căci prin Iudeea nu voea să mai umble, pentru că Iudeii căutau să-L omoare.

2. Și era aproape sărbătoarea iudaică a înfipgerii corturilor.

3. Atunci au zis către Dânsul frații Lui: „Ieși de aicea și du-te în Iudeea, ca să vadă și ucenicii Tăi lucrurile pe care le faci Tu;

4. căci nimenea nu lucrează în ascuns, ci caută să fie cunoscut. Dacă faci asemenea lucruri, arată-Te lumii".

64. Marc. 2, 8. Ioan. 2, 24-25; 6, 36

65. Ioan. 3, 27; 6, 44.

66. Ioan. 6, 60.

68. Fapt. 5, 20.

69. Mat. 16, 16. Marc. 8,

29. Luc. 9, 20. Ioan. 1, 49; 11, 17.

1. Ioan. 5, 16-18.

2. Lev. 23, 34.

3. Mat. 12, 46. Marc. 3,

31. Fapt. 1, 14.

5. Căci nici frații Lui nu credeau în El.

6. Atuncea Iisus a zis către dânșii: „Încă n'a venit vremea Mea, iar pentru voi vremea e pururea venită.

7. Pe voi lumea nu vă poate urî, iar pe Mine Mă urăște, că Eu mărturisesc de dânșă, că faptele-i sunt rele.

8. Duceți-vă voi la sărbătoarea aceasta, iară Eu la această sărbătoare nu Mă duc, pentru că încă nu Mi-a venit vremea“.

9. Și zicându-le acestea, a rămas în Galileea.

10. După ce însă s'au dus frații Lui, atunci S'a dus și El la sărbătoare, însă nu pe față, ci așa în taină.

11. Iară iudeii îl căutau la sărbători și ziceau: „Unde-i Acela?“

12. Și a fost pricire multă în popor pentru Dânsul: unii ziceau, că

este bun, iar alții ziceau: „Nu, ci amăgește mulțimea“.

13. Însă, de frica iudeilor, nimenea nu grăea de Dânsul pe față.

14. Iar la înjumătățirea praznicului a intrat Iisus în biserică și învăța;

15. și se mirau iudeii zicând: „Cum de știe Acesta scripturile fără să fi învățat?“

16. Și răspunzind Iisus, li-a zis: „Învățătura Mea nu este a Mea, ci a Celui ce M'a trimis.

17. Cine voește să facă voea Lui, va cunoaște dacă învățătura aceasta este de la Dumnezeu, sau o grăesc Eu dela Mine.

18. Celce grăește dela sine, slava sa caută; iar Celce caută slava Celui ce L-a trimis, Acela e adevărat și nu se află în El nedreptate.

19. Moise nu v'a dat el oare legea? Dar ni-

5. Ps. 68, 9. Marc. 3, 21.

6. Ioan, 2, 4; 7, 8-30; 8, 20.

7. Ioan, 3, 19; 15, 18-19.

8. Ioan, 7, 6-30; 8, 20.

12. Ioan, 6, 14; 7, 40; 9, 16; 10, 19.

13. Ioan, 9, 22; 12, 42; 19, 38.

15. Mat. 13, 54. Marc. 6, 2.

16. Ioan, 8, 28; 12, 49; 14, 10

17. Ioan, 8, 47.

18. Ioan, 5, 41; 8, 50.

19. Es. 20, 1; 24, 3. Deut. 33, 4. Mat. 12, 14. Marc. 3, 6. Ioan, 1, 17; 5, 16; 10, 31.

menea din voi nu urmează legea. Pentru ce căutați să Mă ucideți?"

20. Răspuns-a mulțimea și a zis: „Nu cumva ai pe dracul în Tine? Cine caută să teucidă?"

21. Și răspunzînd Iisus, li-a zis: „Un lucru am făcut și toți vă mirați.

22. Moise v'a dat tăierea împrejur, -- deși ea nu vine dela Moise, ci dela strămoși, -- și tăeți împrejur pe om Sâmbăta.

23. Dacă un om primește tăerea împrejur Sâmbăta, și nu se calcă legea lui Moise, de ce vă mâniați pe Mine pentru că am făcut sănătos un om întreg Sâmbăta?

24. Nu judecați după infățișare, ci judecați după dreptate“.

25. Deci, ziceau unii dintre ierusalimleni: „Oare nu e Acesta, pe Care-L căutau să-L omoare?"

26. Și iată El vorbește pe față și nu-i zic ni-

mica. Nu cumva s'au încredințat căpeteniile, că Acesta-i cu adevărat Hristosul?

27. Dar pe acesta noi îl știm de unde-i; când însă va veni Hristosul, nimenea nu va ști de unde-i“.

28. Atuncea rădicându-Și Iisus glasul în biserică, învăța și zicea: „Și pe Mine Mă știți și știți și de unde sunt. Eu n'am venit de sine, ci adevărat este Celce M'a trimis, pe Care voi nu-L știți.

29. Eu însă-L știu, pentru că dela El sunt și El M'a trimis“.

30. Și căutau să-L prindă, dar nimene nu și-a pus mâna pe El, pentru că nu-I venise încă ceasul.

31. Și mulți din popor au crezut într'Insul și ziceau: „Hristosul când va veni, va face El oare semne mai mari decât celece face Acesta?"

32. Și au auzit fariseii

20. Ioan, 8, 48-52; 10, 20.

22. Fac. 17, 10. Lev. 12, 3.

23. Ioan, 5, 8-16.

24. Lev. 19, 15. Deut. 1, 16-17; 16, 19. Pild. 24, 23.

Ioan, 8, 16. Iac. 3, 1-4

26. Ioan, 7, 48.

27. Mat. 13, 55. Marc. 6, 3. Luc. 4, 22.

28. Ioan, 8, 42.

30. Ioan, 7, 6-8; 8, 20.

31. Ioan, 8, 30.

zvonindu-se acestea despre Dânsul prin popor și au trimis căpeteniile preoților și fariseii slujitori ca să-L prindă.

33. Iisus însă li-a zis: „Puțină vreme mai sunt cu voi și mă voi duce la Celce M'a trimis;

34. căuta-Mă-veți și nu Mă veți afla; și unde voi fi Eu, voi nu puteți veni“.

35. Și ziceau Iudeii între dânșii: „Unde vrea să se ducă acesta, ca noi să nu-L găsim? Nu cumva vrea să se ducă la cei răsipiți printre Elini și să învețe pe Elini?”

36. Ce însemnează aceste cuvinte, pe care le-a zis: căuta-Mă-veți și nu Mă veți afla, și: unde voi fi Eu, voi nu puteți veni?“

37. Iar în ziua de pe urmă a sărbătorii, care era cea mare, a stătut Iisus și glăsuind, a zis: „De însătează cineva, să

vie la Mine și să bea.

38. De crede cineva în Mine, din lăuntru al aceuia vor curge râuri de apă vie, cum zice Scriptură“.

39. Și aceasta o zicea El de Duhul, pe Care aveau să-L primească cei ce cred într'insul; căci încă nu era peste ei Duh Sfânt, pentru că Iisus încă nu se proslăvise.

40. Deci, mulți din mulțime auzind cuvintele acestea, ziceau: „Acesta-i cu adevărat prorocul“.

41. Alții ziceau: „Acesta-i Hristosul“. Iar alții ziceau: „Au doară din Galileea are să vină Hristosul?”

42. Scriptura nu spune ea oare, că Hristosul are să vină din sămânța lui David și din orașul Vitleem, de unde a fost și David?“

43. Și astfel s'a făcut dezbinare în mulțime pentru El;

33. Ioan, 13, 33; 16. 16.

34. Os. 5, 6. Ioan, 8, 21; 13, 33.

35. Ioan, 1, 1. 1 Petr. 1, 1.

37. Lev. 23, 36. Is. 55, 1. Ioan, 4, 14; 6, 35. Apoc. 22, 17.

38. Deut. 18, 15. Pild. 18, 4. Is. 12, 3; 44, 3. Ioil. 3, 18. Ioan, 4, 14.

39. Is. 44, 3. Ioil. 2, 28. Zah. 12, 10. Fapt. 2, 17-33.

42. 1 Reg. 16, 1-4. Mih. 5, 2. Mat. 2, 5-6. Luc. 2, 4.

43. Ioan, 9, 16.

44. iară unii din ei voeau să-L prindă, dar nimeni nu și-a pus mâna pe Dânsul.

45. Deci, s'au întors slujitorii la arhierii și farisei și aceștia li-au zis: „Pentru ce nu L-ați adus?”

46. Răspuns-au slujitorii: „Niciodată n'a grăit un om așa, ca omul Acesta”.

47. Atunci fariseii li-au zis: „Nu cumva v'ați amăgit și voi?”

48. Crezut-a oare în El cineva din căpitenii, sau din farisei?

49. Ci poporul acesta, care nu știe legea, e blestemat”.

50. Atunci Nicodim, care venise la Iisus noaptea și care era dintre dânsii, a zis:

51. „Oare legea noastră osândește pe om fără să-l asculte mai întâiu și să cunoască ce face?”

52. Răspuns-au aceia și i-au zis: „Nu cumva și tu ești din Galileea? Cercetează și vei vedea,

că proroc din Galileea nu s'a sculat”.

53. Apoi s'a dus fiecare la casa sa.

CAPITOLUL 8.

*Femeza cea păcătoasă.
Iisus este lumina lumii.*

*El mustră necredința
iudeilor.*

Iară Iisus S'a dus la muntele Maslinilor,

2. și dimineața a venit iară în biserică și tot poporul alerga la Dânsul, iară El șezând, îi învăța.

3. Aicia cărturarii și fariseii au adus la Dânsul o femeie, prinsă în desfrânare, și punându-o la mijloc,

4. au zis către El: „Învățătorule, această femeie făcând desfrânare, a fost prinsă asupra păcatului,

5. și Moise în lege ni-a poruncit, ca pe asemenea femeii să le ucidem cu pietre. Tu ce zici?”

6. Iară aceasta o ziceau ei, ca să-L ispitească și să aibă cu ce-L învinui. Iisus însă plecân-

48. Ioan, 7, 26.

50. Ioan, 3, 1-2.

51. Deut. 1, 17; 17, 8.

5. Lev. 20, 10. Deut. 22, 22.

du-se, jos, scriea cu degetul pe pământ, nebăgându-i în seamă.

7. Dar stăruind ei a întreba, S'a ridicat și le-a zis: „Celce este fără păcat între voi, să arunce întâiu cu piatra în ea!”

8. Și plecându-se iară jos, scria pe pământ.

9. Iară ei auzind *aceasta* și fiind muștrați de cuget, au plecat unul câte unul, începând de la cei mai bătrâni până la cei mai din urmă, și au rămas numai Iisus și femeea, stând în mijlocul *multimei*.

10. Și rădicându-Se Iisus și nevăzând pe nimene, afară de femeie, i-a zis: „Femeie, unde sunt părâșii tăi? Nimene nu te-a osândit?”

11. Iară ea a zis: „Nimenea, Doamne“. Zisui-a Iisus: „Nici Eu nu te osândesc. Du-te și de acum să nu mai păcătuiești!”

12. Apoi Iisus grăi iarăși *poporului*, zicând: „Eu sunt lumina lumii. Celce-Mi urmează Mie,

nu va umbla prin întunec, ci va avea lumina vieții“.

13. Atunci fariseii au zis către Dânsul: „Tu mărturisești de tine însuși: mărturia Ta nu e adevărată“.

14. Răspuns-a Iisus, și li-a zis: „Deși mărturisesc Eu de Mine însumi, mărturia Mea e adevărată, că știu deunde am venit și unde Mă duc, iară voi nu știți deunde viu și unde Mă duc.“

15. Voi judecați după trup; Eu nu judec pe nimenea;

16. și chiar dacă Eu aș judeca, judecata Mea este adevărată, că nu sunt singur, ci suntem doi: Eu și Tatăl Celce M'a trimis.

17. Și în legea voastră este scris, că mărturia a doi oameni este adevărată:

18. De Mine mărturisesc Eu însumi, și mărturisește de Mine și Tatăl Celce M'a trimis“.

19. Atunci au zis către Dânsul: „Unde-i Ta-

12. Ioan, 1, 5; 9, 5. 1 Ioan, 1, 5.

17. Mat. 18, 16. 2 Cor. 13,

1. Evr. 10, 28. Deut. 17, 6; 19, 15.

18. Ioan, 5, 32. Is. 41, 1.

tăl Tău?" Răspuns-a Iisus: „Nici pe Mine nu Mă știți, nici pe Tatăl Meu. De M'ați ști pe Mine, ați ști și pe Tatăl Meu“.

20. Cuvintele acestea le-a grăit Iisus la Vistierie, când învăța în biserică și nimene nu L-a prins, pentrucă nu venise încă ceasul Lui.

21. Apoi Iisus li-a zis iarăș: „Eu mă duc: căuta-Mă-veți și veți muri în păcatele voastre. Unde Mă duc Eu, voi nu puteți veni“.

22. Iară Iudeii ziceau: „Au doară vrea să Se omoare singur, de zice: unde Mă duc Eu, voi nu puteți veni?“

23. Iară Iisus li-a zis: „Voi de jos sunteți, Eu însă sunt de sus. Voi din lumea aceasta sunteți, Eu nu sunt din lumea aceasta.“

24. De aceea v'am și spus, că veți muri în păcatele voastre, căci de nu veți crede, că Eu sunt, veți muri în păcatele voastre“.

25. Atunci I-au zis: „Să credem în Tine? Da' cine ești Tu?“ Și Iisus li-a răspuns: „Acea ce dintru început v'am spus.“

26. Multe am de zis și de judecat despre voi; însă celce M'a trimis este adevărat, și ceea ce am auzit dela El, aceea grăesc lumii“.

27. Și ei n'au înțeles, că li grăea de Tatăl.

28. Deci li-a zis Iisus: „Când veți înălța pe Fiul Omului, atunci veți afla cine sunt Eu și că nimic nu fac dela Mine însumi, ci precum M'a învățat Tatăl Meu, așa grăesc.“

29. Celce M'a trimis e cu Mine: Tatăl nu M'a lăsat singur, pentrucă Eu totdeauna fac ceea ce-I este plăcut Lui“.

30. Grăind El acestea, mulți au crezut într'Insul.

31. Atuncea Iisus a zis către iudeii, care crezuseră într'Insul: „De veți rămânea în cuvântul Meu, cu adevărat îmi sunteți ucenici,“

21. Ioan, 13, 33.

23. Ioan, 3, 31. Colos. 3, 1.

28. Ioan, 3, 14; 5, 19 și 30.

32. și veți cunoaște adevărul, și adevărul vă va face să fiți slobozi“.

33. Răspunsu-I-au: „Noi suntem din neamul lui Avraam și niciodată n'am fost robii nimănui; cum dară zici Tu: veți ajunge slobozi?“

34. Iară Iisus li-a răspuns: „Adevărul adevărat vă grăesc: Că tot ce face păcatul, este rob al păcatului;

35. și robul nu rămâne pe veci în casă, iar fiul rămâne pe veci.

36. Deci, de vă va da fiul slobozenie, cu adevărat veți fi slobozi.

37. Știu că sunteți din neamul lui Avraam, dar căutați să Mă omoriți, pentru că cuvântul Meu nu încapă în voi.

38. Eu grăesc ceea ce am văzut la Tatăl Meu, iar voi faceți ceea ce ați văzut la tatăl vostru“.

39. Răspuns-au și I-au zis: „Tatăl nostru este

Avraam“. Iar Iisus li-a zis: „De ați fi fiii lui Avraam, lucrurile lui Avraam ați face.

40. Dar voi acum căutați să mă omoriți pe Mine, Omul Care v'a spus adevărul, ce l-a auzit dela Dumnezeu: Avraam n'a făcut aceasta.

41. Voi faceți lucrurile tatălui vostru“. La aceasta I-au răspuns: „Noi nu suntem născuți din desfrânare, și avem un singur tată: pe Dumnezeu“.

42. Iisus însă li-a zis: „De-ar fi Dumnezeu tatăl vostru, M'ați iubi pe Mine, căci Eu dela Dumnezeu am eșit și am venit; căci n'am venit singur de Sine, ci Acela M'a trimis.

43. Pentru ce nu înțelegeți graiul Meu? Pentru că cuvântul Meu nu-l puteți asculta.

44. Voi sunteți din tatăl vostru diavolul, și

32. Rom. 6, 14-22; 8, 2.
 33. Mat. 3, 9. Ioan, 8, 39.
 34. 2. Petr. 2, 19. Rom. 6, 16 și 20.
 35. Fac. 21, 10. Gal. 4, 30.
 36. Rom. 6, 18; 8, 2. 1. Cor. 7, 22. Gal. 5, 1.
 37. Mat. 3, 9. Ioan, 7, 19; 18, 40.

39. Mat. 3, 9. Luc. 3, 8. Ioan, 8, 33. Rom. 4, 11-12; 9, 7. Gal. 3, 7.

40. Ioan, 8, 37.

41. Is. 63, 16; 64, 8.

44. Mat. 13, 38. 1. Ioan, 3, 8-9.

faptele tatălui vostru voiți să le faceți. Acela din început a fost ucigaș de om, și n'a rămas în adevăr, că adevăr nu este în el; când spune minciuna, din ale sale o spune, căci e mincinos și tată al minciunii.

45. Iar pe Mine nu mă credeți, că spun adevărul.

46. Cine din voi Mă va vădi de păcat? Iar de vă spun adevărul, pentru ce nu Mă credeți?

47. Celce este dela Dumnezeu, graiurile lui Dumnezeu le ascultă. Voi însă de aceea nu le ascultați, pentru că nu sunteți dela Dumnezeu“.

48. Răspuns-au atunci Iudeii și i-au zis: „Oare nu zicem noi bine, că Tu ești samarinean și ai drac?“

49. Răspuns-a Iisus: „Eu nu am drac, ci cinstesc pe Tatăl Meu, iar voi Mă necinstiți pe Mine.“

50. Eu însă nu caut slava Mea; are Cine s'o caute și să judece.

51. Adevărul adevărat

vă grăesc: de va păzi cineva cuvântul Meu, în veac nu va vedea moartea“.

52. Zisu-I-au iudeii: „Acum am cunoscut că ai drac: Avraam și prorocii au murit, și Tu zici: de va păzi cineva cuvântul Meu, în veac nu va gusta moarte.“

53. Au doară tu ești mai mare decât tatăl nostru Avraam, care a murit? Și prorocii au murit. Cine te pretinzi Tu că ești?“

54. Răspuns-a Iisus: „De Mă slăvesc Eu pe Mine însumi, slava Mea nu-i nimica. Pe Mine mă proslăvește Tatăl Meu, de care voi ziceți, că e Dumnezeul vostru;“

55. Însă voi nu L-ați cunoscut, iară Eu îl știu; și de așa zice că nu-L știu, așa fi mincinos asemenea vouă; dară îl știu și păzesc cuvântul Lui.

56. Avraam, părintele vostru, a fost bucuros să vadă ziua Mea și a văzut-o și s'a bucurat“.

57. Zis-au atunci Iu-

47. Ioan, 10, 26-27. 1 Ioan, 4, 6.

54. Ioan, 14, 16. Fapt. 3, 13.

56. Fac. 15, 6; 22, 16. Luc. 10, 24. Evr. 11, 13.

deii către El: „Nici cincizeci de ani nu ai încă și ai văzut pe Avraam?”

58. Iară Iisus li-a zis: „Adevărul adevărat vă grăesc: Eu sunt dinaintea de a se fi născut Avraam”.

59. Atuncea au luat petre, ca să arunce în El. Iisus însă S'a ferit și trecând prin mijlocul lor, a eșit din biserică și s'a dus mai departe.

CAPITOLUL 9.

Iisus vindecă un orb din naștere într'o sâmbătă.

Trecând apoi Iisus, a văzut un om orb din naștere.

2. Și L-au întrebat ucenicii Săi, zicând: „Ravvi, cine a păcătuït: aceasta sau părinții lui, de s'a născut orb?”

3. Răspuns-a Iisus: „Nici acesta n'a păcătuït, nici părinții lui, ci aceasta s'a făcut, ca să

se arate prin el lucrurile lui Dumnezeu.

4. Mie Mi se cuvine să fac lucrurile Celuice M'a trimis până este ziua: vine noaptea, când nimene nu poate lucra.

5. Cât sunt în lume sunt lumină lumii”.

6. Acestea zicând, a scuipat jos, a făcut tină cu scuipat și a uns cu tină ochii orbului,

7. și i-a zis: „Mergi de te spală la scaldătoarea Siluamului care se tâlcuiește: trimis”. Și s'a dus orbul și s'a spălat și s'a întors văzînd.

8. Iar vecinii ceicel văzuseră mai înainte că era orb, ziceau: „Au nu este acesta celce ședea și cerșea?”

9. Unii ziceau că este acela; alții ziceau că samănă cu el, iară el zicea: „eu sunt”.

10. Zisu-i-au: „Dar cum ți s'au deschis ochii?”

58. Eș. 3, 14. Is. 43, 13. Ioan, 1, 1-2, 15 și 30; 17, 5, 24. Colos. 1, 17 Apoc. 1, 8.

59. Luc. 4, 30. Ioan, 10, 31; 11, 8.

2. Ioan, 9, 34.

3. Ioan, 11, 4.

4. Ioan, 4, 34; 11, 9; 12, 35.

5. Is. 43, 6. Luc. 2, 32. Ioan, 1, 5; 8, 12; 12, 35 și 46. Fapt. 13, 47.

6. Marc. 7, 33; 8, 23. Ioan, 9, 11.

7. 4 Reg. 5, 10-14. Neem, 3, 15.

11. Și răspunzînd aceia, a zis: „Un om, care se numește Iisus, a făcut tină, și mi-a uns ochii și mi-a zis: mergi la scaldătoarea Siluamului și te spală. Și m'am dus de m'am spălat și am văzut“.

12. Zisu-i-au deci: „Unde-i Acela?“ Răspuns-a: „Nu știu!“

13. Și au dus la farisei pe celce fusese cândva orb.

14. Însă, când a făcut Iisus tină și a deschis ochii orbului, era Sâmbătă.

15. Deci, iarăși l-au întrebat și fariseii, cum a văzut. Și el li-a spus: „A pus tină pe ochii mei și m'am spălat și văd“.

16. Deci, ziceau unii din farisei: „Omul acesta nu-i dela Dumnezeu, pentru că nu ține Sâmbăta“. Iar alții ziceau: „Cum poate un om păcătos să facă asemenea minuni?“ Și era desbinare între dânșii.

17. Zis-au iarăși cătră

celce fusese orb. „Tu ce zici de Dânsul, că ți-a deschis ochii?“ Și el a zis: „Acesta-i un pro-roc“.

18. Iudeii însă n'au crezut de el că a fost orb și a văzut, până n'au chemat pe părinții celui-ce văzuse

19. și i-au întrebat, zicând: „Acesta-i fiul vostru de care ziceți, că s'a născut orb? Cum dar vede acum?“

20. Răspuns-au părinții lui și li-au zis: „Știm că acesta-i fiul nostru și că s'a născut orb;

21. dar cum de vede acum, nu știm; sau cine i-a deschis ochii, noi nu știm; întrebați-l pe el, să grăească el singur despre dânsul, că e vrâstnic“.

22. Părinții lui au răspuns așa, pentru că se temeau de iudei, căci iudeii se sfătuiseră, ca pe cel care va mărturisi că Iisus este Hristosul, să-l îndepărteze din sinagogă;

11. Ioan, 9, 6-7.

16. Ioan, 3, 2; 7, 12 și 43; 9, 33; 10, 19.

17. Luc. 7, 16; 24, 19. Ioan, 4, 19; 6, 14.

22. Ioan, 7, 13; 12, 42; 19, 38.

23. de aceea părinții celui ce fusese orb au zis: „întrebați-l pe el, că e vrăstnic“.

24. Atunci fariseii au chemat a doua oară pe omul, care fusese orb, și i-au zis: „Dă slavă lui Dumnezeu! Noi știm că omul acesta este păcătos“.

25. Iară acela a răspuns și a zis: „De este păcătos, nu știu; una știu, că am fost orb și acum văd“.

26. Și i-au zis iarăși: „Ce ți-a făcut? Cum ți-a deschis ochii?“

27. Răspuns-a lor: „Acum v'am spus și n'ați auzit; la ce voiți să mai auziți? Sau poate voiți să vă faceți și voi ucenici ai Lui?“

28. Ei însă l-au ocărit și au zis: „Tu ești ucenic al Aceluia, iar noi suntem ucenici ai lui Moise.“

29. Noi știm, că cu Moise a grăit Dumnezeu, iar pe Acesta nu-L știm de unde este“.

30. Răspuns-a omul, și li-a zis: „Tocmai aceasta-i de mirare, că voi nu știți de unde-i și El mi-a deschis ochii;“

31. știm însă, că pe păcătoși nu-i ascultă Dumnezeu; iar de este cineva cinstitor de Dumnezeu și face voea Lui, pe acela îl ascultă.

32. Din veac nu s'a auzit, să fi deschis cineva ochii vreunui orb din naștere.

33. Dacă acesta n'ar fi dela Dumnezeu, n'ar putea face nimic“.

34. Răspuns-au fariseii și i-au zis: „In păcate te-ai născut tot, și tu să ne înveți pe noi?“ Și l-au dat afară.

35. Auzind Iisus, că l-au dat afară, și găsin-du-l, i-a zis: „Crezi tu oare în Fiul lui Dumnezeu?“

36. Răspuns-a acela și a zis: „Și cine-i, Doamne, ca să cred în El?“

37. Iară Iisus i-a zis: „L-ai și văzut și celce

24. Is. Nav. 7, 19. Ioan, 9, 16.

29. Es. 19, 19.

31. Iov 27, 9; 35, 12. Ps. 17, 42; 33, 16-18; 65, 18-19. Pild. 1, 28; 15, 29; 28, 9.

Is. 1, 15. Ier. 11, 12; 14, 12. Iez. 8, 18. Mih. 3, 4. Zah. 7, 13.

33. Ioan, 3, 2; 9, 16.

34. Ioan, 4, 26.

grăeșle cu tine, Acela este”.

38. Iară el a zis: Cred, Doamne!“ Și s'a închinat Lui.

39. Apoi Iisus a zis: „Pentru judecată am venit Eu în lumea aceasta, ca cei ce nu văd să vadă, iară ceice văd, să fie orbi”.

40. Și auzind aceasta unii din farisei, cari erau cu dânsul, I-au zis: „Au doară și noi suntem orbi?”

41. Răspuns-a lor Iisus: „De ați fi orbi, n'ați avea păcat; acum însă ziceți, că vedeți, deaceea păcatul vostru rămâne asupra voastră”.

CAPITOLUL 10.

Păstorul cel bun.

Adevărul adevărat vă grăesc: celce nu intră în staulul oilor pe ușă, ci sare pe aiurea, acela-i fur și tâlhar;

2. iar celce intră pe

ușă, *acela* este păstorul oilor.

3. Acestuia portarul îi deschide și oile ascultă glasul lui și el strigă oile sale pe nume și le scoate;

4. și când scoate oile sale, merge înaintea lor și oile merg după dânsul, pentrucă cunosc glasul lui;

5. iar după străin nu merg, ci fug de el, pentrucă nu cunosc glasul străinilor”.

6. Iisus li-a spus pilda aceasta, dar aceia n'au înțeles cecece le grăia:

7. Atunci Iisus li-a zis iarăși: „Adevărul adevărat vă grăesc: Eu sunt ușa oilor.

8. Toți câți au venit înainte de Mine, sunt furi și tâlhari; dar oile nu i-au ascultat.

9. Eu sunt ușă: prin Mine de va intra cineva, se va mântui, și va intra, și va eși, și pășune va afla.

39. Mat. 11, 25; 13, 13-14.

2 Cor. 3, 14.

40. Rom. 2, 19.

41. Ioan, 15, 22-24.

1. Ioan, 10, 7-9; 14, 6.

2. Ioan, 10, 1-9; 14, 6.

8. Ier. 23, 1-2, Iez. 34, 2-3.

9. Ps. 22, 2. Ioan, 10, 1-7;

14, 6.

10. Furul nu vine, decât numai să fure și să junghie și să piarză; Eu însă am venit, ca oile mele să aibă viață, și încă din belșug.

11. Eu sunt păstorul cel bun. Păstorul cel bun sufletul său își pune pentru oi;

12. iară năimitul, care nu-i păstor și nu i-s oile ale lui, când vede că vine lupul, lasă oile și fuge; și lupul le răpește și răsipește oile;

13. iar năimitul fuge, că-i năimit, și n'are grijă de oi.

14. Eu sunt păstorul cel bun, și-Mi cunosc oile și oile Mele Mă cunosc.

15. Precum Mă cunoaște Tatăl, și Eu îl cunosc pe Tatăl, și sufletul îmi pun pentru oi.

16. Și mai am și alte oi, care nu-s din staulul acesta, și pe acelea Mi se cade să le aduc; și vor auzi glasul Meu, și va

fi o turmă și un păstor.

17. Deaceea Mă iubește pe Mine Tatăl, că-Mi pun sufletul Meu, ca iarăși să-l iau.

18. Nimenea nu Mi-l ia, ci Eu însumi îl pun. Putere am să-l pun, și putere am iarăși să-l iau. Această poruncă am primit-o dela Tatăl Meu.

19. Dela cuvintele acestea s'a născut iarăși desbinare între iudei.

20. Mulți din ei ziceau: „Are drac și-i nebun. La ce-L ascultați?”

21. Iară alții ziceau: „Asemenea graiuri nu sunt ale unui îndrăcit. Poate oare dracul să deschidă ochii orbilor?”

22. S'a întâmplat însă atunci să fie în Ierusalim sărbătoarea sfințirii bisericii și era iarnă,

23. și umbla Iisus prin biserică, în pridvorul lui Solomon.

24. Acolo L-au împrejurat iudeii și I-au zis:

11. Ps. 22, 1; 79, 2. Is. 40, 11. Iez. 34, 12 și 23; 37, 24. Ioan, 15, 13. 1 Petr. 2, 25; 5, 4.

12-13. Zah. 11, 16-17.

14. Iez. 34, 11. 2 Tim. 2,

19. 15. Mat. 11, 27. Luc. 10, 22, Ioan, 15, 13.

16. Is. 56, 8. Iez. 37, 22. Mih. 2, 12. 1 Petr. 2, 25.

17. Is. 53, 7-12. Evr. 2, 9.

20. Marc. 3, 21. Ioan, 7, 20; 8, 48.

21. Ioan, 9, 32-33.

22. 1 Macab. 4, 59.

„Până când ai să ne ții în nedumerire? De ești Tu Hristosul, spune-ne pe față!”

25. Răspunsu-li-a Iisus: „V'am spus și nu credeți. Lucrurile, pe care Eu le fac în numele Tatălui Meu, acelea mărturisesc pentru Mine.

26. Dară voi nu credeți, pentrucă, după cum v'am spus, nu sunteți din oile Mele.

27. Oile Mele ascultă glasul Meu și Eu le cunosc și vin după Mine.

28. Eu le dau viață veșnică și în veac nu vor peri și nimenea nu le va răpi din mâna Mea.

29. Tatăl Meu, Care Mi le-a dat, e mai mare decât toți și nimenea nu le poate răpi din mâna Tatălui Meu.

30. Iar eu și Tatăl una suntem“.

31. Atunci iudeii au apucat iarăș pietre, ca să-L ucidă.

32. Dară Iisus li-a grăit: „Multe lucruri bune v'am arătat dela Ta-

tăl Meu: pentru care din ele voiți să Mă ucideți cu pietre?”

33. Răspuns-au iudeii și i-au zis: „Nu pentru lucru bun Te ucidem, ci pentru hulă și pentrucă Tu om fiind, Te faci pe Sineți Dumnezeu“.

34. Răspuns-a Iisus: „Nu e scris oare în legea voastră: „Eu am zis: dumnezei sunteți?”

35. Dacă ea a numit dumnezei pe aceia, către care a fost îndreptat cuvântul lui Dumnezeu, — și scriptura nu poate fi desființată, —

36. apoi oare de Acela, pe Care Tatăl L-a sfințit și L-a trimis în lume, puteți voi să ziceți, că hulește, pentrucă a zis: Sunt Fiul lui Dumnezeu?

37. De nu fac lucrurile Tatălui Meu, să nu credeți în Mine.

38. Iar de le fac, atunci de nu credeți în Mine, credeți în lucrurile Mele, ca să cunoașteți și să credeți, că Tatăl este întru Mine și Eu întru El“.

25. Ioan, 5, 36.

26. Ioan, 8, 47. 1 Ioan, 4, 6.

27. Ioan, 10, 4-14.

30. Ioan, 17, 11 și 22.

34. Ps. 81, 6.

38. Ioan, 14, 10; 17, 21.

39. Atuncea au căutat iară să-L prindă, dar a scăpat din mâna lor,

40. și S'a dus din nou peste Iordan, la locul unde botezase altădată Ioan, și a rămas acolo.

41. Și veneau la Dânsul mulți și spuneau, că Ioan n'a făcut nici o minune, dar toate câte a spus Ioan de Dânsul, au fost adevărate.

42. Și acolo au crezut într'Insul mulți.

CAPITOLUL 11.

Invierea lui Lazăr. Iudeii fac sfat asupra lui Iisus.

In vremea aceea era bolnav un oarecare Lazăr din Vitania, satul Mariei și al surorii ei Marta.

2. Maria însă, al căreia frate Lazăr era bolnav, este aceea, care a uns pe Domnul cu mir și I-a șters picioarele cu părul capului ei.

3. Deci, au trimis surorile la Iisus să-I spu-

nă: „Doamne, iată acela, pe care-l iubești, este bolnav“.

4. Și auzind Iisus, a zis: „Această boală nu este spre moarte, ci spre slava lui Dumnezeu, ca să se proslăvească Fiul lui Dumnezeu printr'însa“.

5. Iisus însă iubea pe Marta, pe sora ei și pe Lazăr.

6. Deci, după ce a auzit că Lazăr este bolnav, a mai rămas două zile în locul unde se afla;

7. apoi după aceea a zisă către ucenici: „Să mergem iarăși în Iudeia“.

8. Iară ucenicii i-au zis: „Ravvi, acum Te căutau Iudeii să Te ucidă cu pietre, și iară Te duci acolo?“

9. Răspuns-a Iisus: „Nu sunt oare în zi douăsprezece ceasuri? De umblă cineva ziua, nu se poticnește, pentrucă vede lumina lumii aceastea;

10. iar de umblă cineva noaptea, se poticne-

40. Ioan, 1, 28.

41. Ioan, 5, 33.

1. Luc. 10, 38-39.

2. Mat. 14, 3. Ioan, 12, 3.

4. Ioan, 9, 3; 11, 40.

8. Ioan, 10, 31.

9. Ioan, 9, 4.

10. Ioan, 12, 35.

ste, pentru că nu mai are lumina cu dânsul“.

11. După ce li-a grăit acestea, li-a zis: „Lazăr, prietenul nostru, a adormit, dar Mă duc să-l deștept“.

12. Iară ucenicii I-au zis: „Doamne, dacă a adormit, se va izbăvi de boală“.

13. Iisus însă vorbise de moartea lui Lazăr, iară aceia socoteau că a vorbit de somnul obișnuit.

14. Atunci Iisus li-a grăit descoperit: „Lazăr a murit

15. și Mă bucur pentru voi, ca să credeți, că n'am fost acolo. Dar să mergem la dânsul“.

16. Atunci Toma, care se numea gemenele, a zis către ucenici: „Să mergem și noi, ca să murim cu el“.

17. Astfel, când a venit Iisus, l-a găsit îngropat de patru zile.

18. Vitania însă era aproape de Ierusalim, ca la cinsprezece stadii,

19. și mulți din iudei veniseră la Marta și Maria, ca să le mângâie pentru pierderea fratelui lor.

20. Marta însă, auzind că vine Iisus, a eșit întru întâmpinarea Lui, iar Maria a rămas acasă.

21. Și a zis Marta către Iisus: „Doamne, de ai fi fost aicea, n'ar fi murit fratele meu.

22. Dară și acum știu, că orcâte vei cere dela Dumnezeu, Dumnezeu îți va da“.

23. Zis-a ei Iisus: „Fratele tău va învia“.

24. Știu, — zise Marta, — că va învia la înviere, în ziua cea de apoi“.

25. Iară Iisus i-a zis: „Eu sunt învierea și viața. Celce crede în Mine, chiar de va muri, va trăi;

26. și tot celce trăește și crede în Mine, nu va muri în veac. Crezi aceasta?“

27. Zis-a Lui Marta: „Așa, Doamne, cred că Tu ești Hristosul, Fiul

21. Ioan, 11, 32.

22-25. Is. 26, 19. Iez. 37, 4-5. Dan. 12, 2. Luc. 14, 14.

Fapt. 23, 6; 24, 15. 1 Cor.

15, 51-55. Filip. 3, 21. Apoc. 20, 12.

26. Ioan, 6, 54.

27. Mat. 16, 16. Ioan, 6,

69.

lui Dumnezeu, Care a venit în lume“.

28. Și zicând acestea s'a dus și a chemat în taină pe Maria, sora sa, zicând: „Învățătorul e aicea și te chiamă“.

29. Iară aceea, cum a auzit, s'a sculat repede și s'a dus la Dânsul.

30. Iisus însă nu intrase încă în sat, ci era în locul, unde-L întâmpinase Marta.

31. Iară iudeii, cari erau cu Maria în casă și o mângăeau, văzând-o că s'a sculat repede și a eșit, s'au dus după dânsa, zicând, că se duce la mormânt, să plângă acolo.

32. Deci Maria, cum a sosit unde era Iisus, văzindu-L, a căzut la picioarele Lui și a zis către Dânsul: „Doamne, de ai fi fost aicea, nu ar fi murit fratele meu“.

33. Iară Iisus, dacă a văzut-o plângând și că plângeau și iudeii, cari veniseră cu dânsa, S'a întristat și El cu duhul și S'a turburat,

34. și a zis: „Unde l-ați

pus?“ Zisu-I-au Lui: „Doamne, vino și vezi!“

35. Și a lăcrămat Iisus.

36. Iară Iudeii ziceau: „Iată cum îl iubea“.

37. Unii din ei însă ziceau: „Acesta, care a deschis ochii orbului, nu putea oare să facă să nu moară?“

38. Și întristându-Se Iisus iarăș în Sine, a mers la mormântul, care era o peșteră și pe ea se afla o piatră.

39. Zis-a Iisus: „Luați piatra!“ Iar Marta, sora mortului, a zis către El: „Doamne, pute, că-i mort de patru zile“.

40. Iisus însă i-a zis: „Nu ți-am spus, că de vei crede, vei vedea slava lui Dumnezeu?“

41. Atunci au luat piatra de pe gura peșterii, unde se afla mortul pus. Iară Iisus ridicându-și ochii în sus, a zis: „Părinte, îți mulțumesc, că M'ai ascultat!“

42. Eu știam că totdeauna Mă ascuți, dar am zis *aceasta* pentru poporul care stă de față,

32. Ioan, 11, 21.

37. Ioan, 9, 6.

40. Ioan, 11, 4.

42. Ioan, 12, 30.

ca să creadă, că Tu M'ai trimis“.

43. Și zicând acestea, a strigat cu glas mare: „Lazăre, vină afară!“

44. Și a eșit mortul, înfășurat peste mâni și peste picioare cu scutece de îngropare și cu fața acoperită cu năframă. Zis-a Iisus: „Deslegați-l și lăsați să meargă“.

45. Atunci mulți din Iudeii, cari veniseră la Maria și văzuseră ce a făcut Iisus, au crezut într'Insul;

46. iară unii din ei s'au dus la farisei și le-au spus ce a făcut Iisus.

47. Atunci căpeteniile preoților și fariseii au adunat sfatul și au zis: „Ce să facem? că Omul Acesta face minuni multe,

48. și de-L vom lăsa așa, toți vor crede într'Insul și vor veni Romani și vor lua și locul și poporul nostru“.

49. Caiafa însă unul din ei, care era arhiereu

47. Ps. 2, 2. Mat. 26, 3. Marc. 14, 1. Luc. 22, 2. Fapt. 4, 16.

50. Ioan. 18, 14.

52. Is. 49, 6. Ioan. 10, 16.

în anul acela, li-a zis: „Voi nu știți nimica,

50. nici nu vă gândiți, că ni e mai de folos, ca să moară un om pentru popor, și să nu piară tot neamul“.

51. Iar aceasta a spus-o el nu dela sine, ci fiind arhiereu în anul acela, a prorocit, că Iisus va să moară pentru neam,

52. și nu numai pentru neam, ci și ca să adune la un loc pe fiii cei risipiți ai lui Dumnezeu.

53. Din această zi s'au sfătuit fariseii, ca să-l omoare.

54. De aceea Iisus nu mai umbla pe față printre iudei, ci S'a dus deacolo într'un ținut aproape de pustiu, într'o cetate, numită Efraim, și a rămas acolo cu ucenicii Săi.

55. Erau însă aproape Paștile iudeilor și înainte de Paști au venit mulți din laturea aceea la Ierusalim, ca să se curățe.

56. Și căutau Iudeii pe

1 Ioan. 2, 2. Efes. 2, 13 și 17.

53. Mat. 21, 28.

55. 2 Par. 30, 17.

Iisus și stând în biserică, ziceau între ei: „Ce socotiți voi, că n'are să vie El oare de sărbători la Ierusalim?”

57. Iară căpeteniile preoților și fariseii au dat poruncă, că de va afla cineva unde este, să dea de veste, ca să fie prins.

CAPITOLUL 12.

*Ungerea lui Iisus cu mir.
Intrarea în Ierusalim.
Elimii doresc să vadă pe Iisus. Glasul din cer.
Necredința iudeilor.*

Cu șase zile înainte de Paști, a venit Iisus în Vitania, unde era Lazăr, care fusese mort și pe care-l înviase El din morți.

2. Acolo i-au făcut cină și Marta slujea, iară Lazăr era unul din ceice ședeau cu Dânsul la masă.

3. Atuncea Maria, luând o litră de mir de nard curat, de mare preț,

a uns picioarele lui Iisus și le-a șters cu părul capului său, și s'a umplut casa de mirosul mirului.

4. Iară unul din ucenicii Lui, anume Iuda al lui Simon Iscarioteanu, care avea să-L vândă, a zis:

5. „Dece nu s'a vândut mirul acesta cu trei sute de dinari și să se fi dat săracilor?”

6. Aceasta însă o zicea nu pentru că îi era grijă de săraci, ci pentru că era tâlhar și având punga obștească, lua din ce se punea într'însa.

7. Iisus însă a zis: „Lăsați-o, că pentru ziua îngropării Mele l-a păstrat:

8. căci pe săraci pururea îi aveți cu voi, iară pe Mine nu mă aveți pururea”.

9. Și aflând mulți dintre iudei, că este acolo, au venit nu numai pentru Iisus, ci ca să vadă

1-2. Mat. 26, 6. Marc. 14,
3. Ioan. 11, 1.
3. Mat. 26, 7. Marc. 14, 3.
Luc. 10, 38. Ioan. 11, 2.
4. Mat. 26, 8. Marc. 14, 4.
5. Mat. 26, 9. Marc. 14, 5.

6. Ioan. 13, 29.
7. Mat. 26, 10. Marc. 14, 6.
8. Deut. 15, 11. Mat. 26,
11. Marc. 14, 7. Ioan. 13, 33;
14, 19.

și pe Lazăr, pe care-l sculase din morți.

10. Căpeteniile preoților însă se sfătuiră, ca ci pe Lazăr să-lucidă,

11. că din pricina lui veneau mulți din iudei și credeau în Iisus.

12. Adouazi multime multă, din ceice venise la sărbători, auzind că Iisus vine la Ierusalim,

13. au luat ramuri de finic și eșind în întâmpinarea Lui, strigau: „Osana, bine este cuvântat împăratul lui Israil, Celce vine în numele Domnului“.

14. Iară Iisus găsind un mânz de asin, a încălicat pe el, după cum este scris:

15. „Nu te teme, fiica Sionului! Iată împăratul tău vine la tine călare pe mânz de asină“.

16. Ucenicii Lui însă la început n'au priceput acestea; dar după ce S'a proslăvit Iisus, și-au adus aminte, că așa fu-

sese scris pentru El și așa I s'a și făcut.

17. Deci poporul, care fusese cu Dânsul în Vitaniania, mărturisea, că El a strigat din mormânt pe Lazăr și l-a sculat din morți;

18. de aceea îl și întâmpina pe El mulțimea, căci auzise că făcuse minunea aceasta.

19. Iară fariseii vorbeau între dânșii: „Vedeți că nu folosiți nimic. Iată toată lumea se duce după Dânsul“.

20. Printre ceice veniseră de sărbători să se inchine la Ierusalim, erau și unii elini.

21. Aceștia s'au apropiat de Filip cel din Vitsaida Galileei, și l-au rugat, zicând: „Domnule, am voi să vedem pe Iisus“.

22. Iară Filip s'a dus și a spus aceasta lui Andrei, și apoi Andrei și Filip au spus lui Iisus,

23. și răspunzind Iisus,

13. Ps. 117; 26. Mat. 21, 8-9; 23, 39. Marc. 11, 8. Luc. 19, 36-38.

14. 4 Reg. 9, 13. Mat. 21, 7. Marc. 11, 7. Luc. 19, 35.

15. Is. 62, 11. Zah. 9, 9. Mat. 21, 5.

16. Marc. 9, 32. Luc. 2, 50; 9, 45; 18, 34. Ioan, 10, 6; 14, 26.

19. Ioan, 11, 47.

23. Ioan, 13, 31-32; 17, 1.

li-a zis: „A venit ceasul, ca să se proslăvească Fiul Omului.

24. Adevărul adevărat vă grăesc: dacă grăuntele de grâu, care a căzut în pământ, nu va muri, va rămânea singur; iar de va muri, va aduce roadă multă.

25. Celce-și iubește sufletul său, pierde-l-va; iară celce-și urăște sufletul său în lumea aceasta, acela îl va cruța pentru viața veșnică.

26. Celce-Mi slujește Mie, Mie să-Mi urmeze, și unde sunt Eu, acolo va fi și celce-Mi slujește. De-Mi slujește cineva, Tatăl îl va cinsti.

27. Acum sufletul Mi s'a turburat și ce voi zice?... Părinte, izbăvește-Mă de ceasul acesta!.. Dar pentru ceasul acesta am venit.

28. Părinte, proslăvește numele Tău“. Atunci a venit glas din cer:

„Am proslăvit și iară voi proslăvi!“

29. Iară poporul, care stătea și auzise aceasta, zise: „A tunat“; alții însă ziseră: „Un înger l-a grăit“.

30. Răspuns-a Iisus și a zis: „Nu pentru Mine, ci pentru voi s'a făcut glasul acesta:

31. acum este judecata lumii acesteea; acum domnul lumii acesteea se va izgoni afară:

32. și Eu de mă voi înălța de pe pământ, pe toți îi voi atrage la Mine“.

33. Iară aceasta o zicea, arătând cu ce moarte va să moară.

34. Răspunsu-l-a poporul: „Noi am auzit din lege, că Hristos rămâne în veac, și cum zici Tu, că Fiul Omului trebuie să se înalțe? Cine-i Acesta Fiul Omului?“

35. Atunci Iisus li-a zis: „Puțină vreme mai

24. 1 Cor. 15, 36-37.

25. Mat. 10, 39; 16, 25. Marc. 8, 35. Luc. 9, 24; 17, 33.

26. Ioan. 14, 3; 17, 24.

27. Mat. 26, 37-39. Luc. 22, 41. Evr. 5, 7-9.

30. Ioan. 11, 42.

31. Ioan. 14, 30; 16, 11.

32. Ioan. 3, 14; 8, 28.

34. 2 Reg. 7, 13 și 16. Ps. 14, 83, 30 și 37. Is. 9, 7. Iez. 37, 25. Dan. 2, 44; 7, 14. Mih. 4, 7; 5, 2. Luc. 1, 33.

e lumina cu voi; umbiați cât aveți lumină, ca să nu vă cuprindă întunecul; căci celce umblă în întunec nu știe unde merge.

36. Până este lumina cu voi, credeți în lumină, ca fii ai luminii să fiți". Acestea zicând Iisus, S'a depărtat și S'a ascuns de ei.

37. Atâtea semne se făcuse de El înaintea lor și ei tot nu credeau într'Insul,

38. ca să se plinească cuvântul lui Isaia Pro-rocul, care zice: „Doamne, cine a crezut celor auzite dela noi și brațul Domnului cui s'a descoperit?”

39. De aceea nu puteau să creadă, pentrucă, *după cum* a mai zis Isaia:

40. „Au orbit ochii lor și inima lor s'a împetrit, ca să nu vadă cu ochii și să nu priceapă cu inima, și să nu se întoarcă ca să-i vindec”.

41. Aceasta a zis-o Isa-ia când a văzut slava Lui și a vorbit de Dânsul.

42. Cu toate acestea și din căpetenii mulți cre-zuseră într'Insul, dar din pricina fariseilor nu-L mărturiseau, ca să nu fie depărtați din sinagogă,

43. căci iubeau slava oamenilor, mai mult decât slava lui Dumnezeu.

44. Iisus însă și-a ră-dicat glasul și a zis: „Cel ce crede în Mine, nu cre-de în Mine, ci în Cel ce M'a trimes pe Mine,

45. și celce Mă vede pe Mine, vede pe Celce M'a trimes.

46. Eu lumină am venit în lume, ca tot celce crede în Mine să nu ră-mână în întunec.

47. Și de-Mi aude ci-neva cuvintele și nu cre-de, Eu nu-l judec, căci n'am venit să judec lu-me, ci ca să măntuesc lumea.

48. Celce se leapădă de Mine și nu primește cu-

38. Is. 53, 1. Rom. 10, 16.

40. Is. 6, 9-10. Mat. 13,

12-14. Marc. 4, 11-12. Luc.

8, 10. Fapt. 28, 26-27. Rom.

11, 8.

42. Ioan, 7, 13; 9, 22.

43. Ioan, 5, 44.

44. Marc. 9, 37.

45. Ioan, 14, 9.

46. Ioan, 1, 9; 3, 19; 8,

12; 9, 5 și 39; 12, 35-36.

47. Ioan, 3, 17.

48. Deut. 18, 18. Marc. 16,

16. Luc. 10, 16.

vintele Mele, își are judecătorul său: cuvântul, care l-am grăit, acela îl va judeca în ziua cea de apoi;

49. căci Eu n'am grăit dela Mine, ci Tatăl celce M'a trimis, Acela Mi-a dat poruncă ce să spun și ce să grăesc,

50. și știi, că porunca Lui este viața veșnică. Deci, cecece grăesc Eu, grăesc cum Mi-a spus Tatăl“.

CAPITOLUL 13.

Spălarea picioarelor. Vădirea vânzătorului. Porunca de a ne iubi. Vestirea lepădării lui Petru.

Mai înainte de paști, știind Iisus că l-a venit ceasul să treacă din lumea aceasta la Tatăl, a arătat, că iubind pe ai Săi cei din lume, i-a iubit până în sfârșit.

2. De aceea în vremea cinii, când diavolul pusesese acum în inima lui Iuda al lui Simon Isca-

rioteanul gând să-l vândă,

3. știind Iisus, că Tatăl toate l le-a dat pe mână și că dela Dumnezeu a ieșit și la Dumnezeu merge,

4. S'a sculat dela cină, și-a desbrăcat haina cea de de a s u p r a și luând ștergarul, S'a încins.

5. Apoi a turnat apă în spălătoare și a început a spăla picioarele ucenicilor și a le șterge cu ștergarul, cu care era încins.

6. Deci a venit la Simon Petru și acela l-a zis: „Doamne, Tu oare să-mi speli picioarele?“

7. Răspuns-a Iisus și i-a zis: „Ceece fac Eu, tu nu știi acum, dară după acestea vei pricepe“.

8. Iar Petru l-a zis: „In veac nu vei spăla picioarele mele!“ Răspuns-a Iisus: „De nu te voi spăla, n'ai parte cu Mine“.

9. Zis-a Simon Petru

1. Mat. 26, 2. Marc. 14, 1
2. Mat. 26, 14. Marc. 14,
2. Luc. 22, 3. Ioan, 13, 27.
3. Mat. 11, 27; 28, 18. Luc.
10, 22. Ioan, 3, 35; 17, 2. 1
Cor. 15, 27. Ebr. 2, 8.

4. Mat. 20, 28. Marc. 10,
45. Luc. 12, 37; 17, 8; 22,
27. Fil. 2, 7.

6. Mat. 3, 14.

7. Ioan, 13, 12.

cătră Dânsul: „Doamne, *spală-mi* nu numai picioarele, ci și mânele și capul”.

10. Iară Iisus i-a zis: „Cel spălat n'are trebuință să i se spele decât numai picioarele, pentru-că este curat tot; și voi sunteți curați, însă nu toți”.

11. Căci știa pe vânzătorul Său și de aceea a zis: „Nu sunteți toți curați”.

12. Deci, după ce li-a spălat picioarele și și-a luat haina Sa, așezându-Se iarăși la masă, a zis către dânșii: „Știți voi oare ce v'am făcut Eu?”

13. Voi Mă numiți pe Mine Învățător și Domn, și bine ziceți, căci sunt.

14. Așa dară, dacă Eu, Domnul și învățătorul vostru, v'am spălat picioarele, apoi și voi sunteți datori să vă spălați picioarele unul altuia.

15. Căci pildă v'am dat,

ca să faceți și voi, cum am făcut Eu vouă.

16. Adevărul adevărat vă grăesc: nu e slugă mai mare decât stăpânul său, nici trimisul mai mare decât celce l-a trimis.

17. Când știți acestea, fericite de voi, de le veți și face!

18. Nu grăesc despre voi toți, că știu pe celce i-am ales; dar plinească Scriptura, care zice: Celce mănâncă pâne cu Mine, și-a rădicat călcâiul asupra Mea.

19. Vă spun *aceasta* acum, înainte de a se împlini, ca atunci când se va împlini să credeți că Eu sunt.

20. Adevărul adevărat vă grăesc: Celce primește pe celce-l trimit Eu, pe Mine Mă primește, și celce Mă primește pe Mine, primește pe celce M'a trimis pe Mine”.

21. Zicând acestea, S'a

10. Ioan, 15, 3.

13. Mat. 23, 8 și 10. Luc. 6, 46. 1 Cor. 8, 6; 12, 3. Fil. 2, 11.

14. 1 Petr. 5, 5. Rom. 12, 10. Gal. 6, 1-2.

15. Mat. 11, 29. Fil. 2, 5-9.

16. Mat. 10, 24. Luc. 6, 40.

17. Iac. 1, 25.

18. Ps. 40, 10. Mat. 26, 23. Luc. 22, 21. Fapt. 1, 16. 19. Ioan, 14, 29; 16, 4.

20. Mat. 10, 40. Luc. 9, 48; 10, 16.

21. Mat. 26, 21. Marc. 14,

18. Luc. 22, 21.

turburat Iisus cu duhul și a mărturisit și a zis: „Adevărul adevărat vă grăesc, că unul din voi Mă va vinde“.

22. Atunci ucenicii s'au privit unii pe alții, nedumeriți de cine grăește.

23. Iar unul din ucenicii Lui, pe care-l iubea Iisus, era culcat la sânul lui Iisus.

24. Acestuia i-a făcut semn Simon Petru să întrebe: cine ar fi *acela*, de care grăește.

25. Iar *ucenicul* acela lipindu-se de pieptul lui Iisus, a zis către Dânsul: „Doamne, cine este?“

26. Răspuns-a Iisus: „Acela este, căruia Eu, întingând bucățica, i-o voi da“. Și întingând bucățica, a dat-o lui Iuda a lui Simon Iscarioteanul.

27. Atunci, după bucățica *aceea*, a intrat în *acela* satana. Deci, Iisus i-a zis: „Ceeace ai de făcut, fă mai iute!“

28. Și nimeni a din

ceice ședeau la masă n'a înțeles, despre ce i-a grăit.

29. Ci fiindcă punga era la Iuda, unii socoteau, că Iisus, i-a zis: cumpără celece ne trebuiesc pentru sărbători, sau să dea ceva la săraci.

30. Iară acela, luând bucățica, a eșit îndată; și când a eșit, era noapte.

31. Iar după ce a ieșit, a zis Iisus: „Acum S'a proslăvit Fiul Omului și prin El S'a proslăvit Dumnezeu.“

32. Și dacă S'a proslăvit Dumnezeu prin El și Dumnezeu îl va proslăvi pre El întru Sine și îndată-L va proslăvi.

33. Fiilor, puțin mai sunt cu voi. Căuta-Mă-veți și precum am zis Iudeilor, vă zic și vouă, că unde merg Eu, voi nu puteți veni.

34. Poruncă nouă vă dau, ca să vă iubiți unul pe altul. Cum v'am iubit

23. Ioan, 13, 26; 20, 2, 21, 7 și 20-24.

26. Mat. 26, 23. Marc. 14, 20. Luc. 22, 21.

27. Mat. 26, 14. Marc. 14, 2. Luc. 22, 3. Ioan, 13, 2.

29. Ioan, 12, 6.

31. Ioan, 12, 23-28. 1 Petr. 4, 11.

32. Ioan, 12, 23.

33. Ioan, 7, 34. 1 Petr. 4, 11.

34. Lev. 19, 18. Mat. 5, 48. Luc. 10, 27.

Eu, așa și voi să vă iubii unul pe altul.

35. Din aceasta vor cunoaște toți, că-Mi sunteți ucenici, de veți avea dragoste între voi“.

36. Zis-a Simon Petru către Dânsul: „Doamne, unde mergi?“ Și Iisus i-a răspuns: „Unde merg Eu tu nu poți veni acum după Mine; mai pe urmă însă vei veni după Mine“.

37. Zis-a Petru către Dânsul: „Doamne, pentru ce nu pot veni acum după Tine? Sufletul îmi voi pune pentru Tine“.

38. Iisus însă i-a răspuns: „Sufletul ți-l vei pune pentru Mine! Adevărul adevărat îți grădesc: nu va cânta cocoșul până te vei lepăda de Mine de trei ori“.

CAPITOLUL 14.

Cuvânturea depe urmă cătră ucenici, pentru curaj și paza poruncilor.

35. 1 Ioan, 2, 5; 4, 20.
36. 2 Petr, 1, 14.
37. Marc. 14, 31. Luc. 22, 33.
38. Mat. 26, 34. Marc. 14, 30. Luc. 22, 34.

Să nu se tulbure inima voastră! Credeți în Dumnezeu, credeți și în Mine!

2. In casa Tatălui Meu sunt multe lăcașuri: iar de nu *ar fi*, v'arși fi spus: Mă duc să vă gătesc loc.

3. Și de Mă voi duce și vă voi găti loc, iarăși voi veni și vă voi lua la Mine, ca să fiți și voi, unde sunt Eu;

4. însă unde Mă duc Eu știți și știți și calea“.

5. Zisu-I-a Toma: „Doamne, nu știm unde Te duci, și cum putem să știm calea?“

6. Iară Iisus i-a zis: „Eu sunt calea și adevărul și viața. Nimenea nu vine la Tatăl decât numai prin Mine.

7. De M'arși fi cunoscut pe Mine, arși fi cunoscut și pe Tatăl Meu, și de acum îl cunoașteți și L-arși văzut».

8. Zisu-I-a Filip: „Doamne, arată-ne pe Tatăl și ni va ajunge!“

3. Ioan, 17, 24. 1 Tesal. 4, 17.
6. Is. 35, 8. Ioan, 1, 4 și 17; 6, 33; 8, 32; 10, 28. Efes. 1, 13.

9. Iisus însă i-a zis: „De atâta vreme sunt cu voi, și nu M'ai cunoscut, Filipe? Celce M'a văzut pe Mine, a văzut pe Tatăl Meu; și cum zici Tu: arată-ne pe Tatăl.

10. Nu crezi oare, că Eu sunt în Tatăl și Tatăl este în Mine? Cuvintele, care vi le grăesc Eu, nu le grăesc delă Mine; Tatăl, Celce locuește în Mine, Acela face lucrurile.

11. Credeți-mă, că Eu sunt în Tatăl și Tatăl este în Mine; iară de nu, credeți-Mă pentru înseși lucrurile acestea.

12. Adevărul adevărat vă grăesc: celce crede în Mine, lucrurile care le fac Eu, și acela le va face, și mai mari decât acestea va face, că Eu la Tatăl Meu merg.

13. De veți cere ceva la Tatăl în numele Meu, voi face, ca să se proslăvească Tatăl prin Fiul.

14. De veți cere ceva

în numele Meu, Eu voi face.

15. De Mă iubiți, păziți poruncile Mele

16. și Eu voi ruga pe Tatăl și vă va da alt Mângâitor, ca să rămăe cu voi în veci:

17. Duhul adevărului, pe Care lumea nu-L poate primi, că nu-L vede, nici nu-l cunoaște, iară voi îl cunoașteți, că cu voi locuește și în voi va fi.

18. Nu vă voi lăsa orfani, ci voi veni la voi.

19. Încă puțin, și lumea nu Mă va mai vedea, iar voi mă veți vedea, că Eu trăesc și veți trăi și voi.

20. În ziua aceea veți cunoaște, că Eu sunt în Tatăl Meu, și voi în Mine și Eu în voi.

21. Celce are poruncile Mele și le păzește, acela Mă iubește, și celce Mă iubește, iubit va fi de Tatăl Meu, și-l voi iubi

9 Ioan. 12, 45. Colos. 1, 15. Evr. 1, 3.

13. Ier. 29, 12-13. Mat. 7, 7; 21, 22. Marc. 11, 24. Luc. 11, 9. Ioan. 15, 7; 16, 23. Iac. 1, 5.

15. Ioan. 14, 21; 15, 10-14.

16. Ioan. 15, 26; 16, 7.

17. Ioan. 15, 26; 16, 13. 1 Ioan. 2, 27. 1 Cor. 2, 14.

18. Mat. 28, 20.

19. Ioan. 11, 25; 16, 16. 1 Tes. 4, 14.

21. Ioan. 14, 15.

și Eu și Mă voi arăta lui“.

22. Zis-a către El Iuda, nu Iscarioteanul: „Doamne, ce-i că nouă vrei să Te arăți și nu lumii?“

23. Răspuns-a Iisus și i-a zis: „De Mă iubește cineva, va păzi cuvântul Meu și Tatăl Meu îl va iubi, și vom veni la dânsul și la dânsul vom face sălaş.“

24. Celce nu Mă iubește nu păzește cuvântul Meu; iar cuvântul care-l auziți voi, nu este al Meu, ci al Tatălui celuice M'a trimis.

25. Acestea vi le-am spus, fiind cu voi,

26. iară Mângâitorul, Duhul cel Sfânt, pe care-L va trimite Tatăl în numele Meu, acela vă va învăța toate și vă va aduce aminte de toate cele ce v'am grăit.

27. Pace vă las, pacea Mea vă dau; însă Eu v'o dau, nu cum v'o dă lumea. Să nu se turbure inima voastră, nici să se inspăimânteze.

23. Zah. 2, 10. Ioan, 14, 15. 1 Cor. 3, 16. Apoc. 3, 20.

24. Ioan, 12, 49.

26. Ioan, 15, 26; 16, 13.

28. Ați auzit, că v'am spus: Mă duc și iarăși voi veni la voi. De M'ați iubi, v'ați fi bucurat, că v'am zis: Mă duc la Tatăl, căci Tatăl Meu este mai mare decât Mine.

29. Iată v'am spus *aceasta* mai înainte de a se împlini, ca atunci, când se va împlini, să credeți.

30. Nu voi mai grăi multe cu voi, căci vine stăpânitorul lumii acesteia și în Mine n'are nimic;

31. dar ca să știe lumea că am iubit pe Tatăl și precum Mi-a poruncit Tatăl, așa fac. Sculați-vă să mergem de aici!“

CAPITOLUL 15.

Iisus e tulpina. Dragostea cea mai mare. Ura din partea lumii. Mângâitorul, Duhul adevărului.

Eu sunt adevărata tulpină de vie și Tatăl Meu este lucrătorul.

2. Toată viața din Mi-

27. Fil. 4, 7.

30. Ioan, 12, 31; 16, 11.

31. Ioan, 10, 18. Evr. 10, 7.

ne, care nu aduce roadă, o tae, și toată care aduce roadă, o curăță, ca mai multă roadă să aducă.

3. Acum voi sunteți curăți pentru cuvântul care vi l-am grăit.

4. Rămâneți în Mine și Eu voi rămânea în voi. Precum vița nu poate aduce roadă de sine, de nu va rămânea în tulpină, așa și voi, de nu veți rămânea în Mine.

5. Eu sunt tulpina, iar voi vițele: celce rămâne în Mine și Eu în el, acela aduce roadă multă, căci fără de Mine nu puteți face nimic.

6. De nu rămâne cineva în Mine, să scoate afară, ca vița, și se usucă și o adună și în foc o aruncă și arde.

7. De veți rămânea în Mine și cuvintele Mele de vor rămânea în voi, orce veți vrea, veți cere, și vi se va face.

8. De veți aduce roadă multă, prin aceasta Se va proslăvi Tatăl Meu și vă veți face ucenici ai Mei.

9. Precum M'a iubit pe Mine Tatăl, așa v'am iubit și Eu pe voi: rămâneți în dragostea Mea!

10. De veți păzi poruncile Mele, veți rămânea în dragostea Mea, precum și Eu am păzit poruncile Tatălui Meu și rămân în dragostea Lui.

11. Acestea vi le-am spus, ca bucuria Mea să rămână în voi și bucuria voastră să fie deplină.

12. Porunca Mea este aceasta, ca să vă iubiți unul pe altul, cum v'am iubit Eu.

13. Dragoste mai mare decât aceea, ca cineva să-și pună sufletul său pentru prietenii săi, nimenia nu are.

14. De veți face câte vă poruncesc, prietenii mei sunteți.

2. Mat. 15, 13. Gal. 5, 22
3. Ioan, 13, 10. 1 Petr. 1, 22.

4. 1 Ioan, 2, 6. Col. 1, 23.

5. Fapt. 4, 12.

6-7. Iez. 15, 4. Mat. 7, 7

și 19; 21, 22. Marc. 11, 24.

Luc. 11, 9. Ioan, 14, 13; 16,

23. Iac. 1, 5-6. 1 Ioan, 3, 22; 5, 14-15.

10. Ioan, 14, 15-23.

12. Mat. 5, 43. Marc. 12,

31. Ioan, 13, 34; 15, 17. 1

Petr. 4, 8. Efes. 5, 2.

13. Ioan, 10, 11-15. Rom.

5, 7. Efes. 5, 2.

15. Deacum nu vă mai numesc slugi, căci sluga nu știe ce face domnul său; ci v'am numit prieteni, pentrucă toate câte am auzit dela Tatăl Meu vi le-am arătat vouă.

16. Nu voi M'ați ales pe Mine, ci Eu v'am ales pe voi și v'am pus, ca să mergeți și să aduceți roadă, ca roada voastră să rămâe și ca orice veți cere dela Tatăl în numele Meu, să vă dea.

17. Acestea vă poruncesc, ca să vă iubiți unul pe altul.

18. De vă urăște lumea, știți că pe Mine mai înainte decât pe voi M'a urit.

19. De ați fi din lume, lumea ar iubi pe al său; dar fiindcă nu sunteți din lume, ci Eu v'am ales din lume, pentru aceasta vă urăște lumea.

20. Aduceți-vă aminte de cuvântul, pe care vi l-am spus: Nu este sluga măi mare decât stăpânul

său. De M'au prigonit pe Mine și pe voi vă vor prigoni; de au păzit cuvântul Meu și al vostru îl vor păzi.

21. Dar toate acestea vi le vor face pentru numele Meu, că nu cunosc pe Celce M'a trimis.

22. De n'aș fi venit și nu li-aș fi grăit, păcat n'ar avea; acum însă n'au desvinovățire pentru păcatul lor.

23. Celce mă urăște pe Mine, urăște și pe Tatăl Meu.

24. De n'aș fi făcut între ei lucruri, pe care nimene altu nu le-a făcut păcat n'ar avea; acum însă au și văzut și M'au urit și pe Mine și pe Tatăl Meu.

25. Dar *aceasta se face*, ca să se plinească cele scrise în legea lor, că M'au urit fără pricină.

26. Când însă va veni Mângâitorul, Duhul adevărului, pe Care Eu vi-l voi trimite dela Tatăl

14. Mat. 12, 50.

15. Fac. 18, 17. Efes. 1, 9; 3, 5.

16. Mat. 28, 19. Marc. 16,

17. Colos. 1, 6.

17. Ioan, 15, 12.

18. 1. Ioan, 3, 1 și 13.

20. Mat. 10, 24; 24, 9. Luc. 6, 40; 21, 12.

21. Mat. 10, 22; 24, 9. Ioan, 16, 3.

25. Ps. 34, 19; 68, 5.

26. Luc. 24, 49. Ioan, 14, 26.

și Care dela Tatăl purcede, Acela va mărturisi de Mine;

27. dar și voi veți mărturisi, pentrucă din început sunteți cu Mine".

CAPITOLUL 16.

Prigonirile ce așteaptă pe ucenici. Ajutorul Mângâitorului. Intristarea se va preface în bucurie. Rugăciunea în numele Domnului. Prevestirea risipirei ucenicilor.

Acestea vi le-am spus, ca să nu vă smințiți.

2. Isgoni-vă-vor de prin sinagogi; ba va veni vremea, ca tot celuice vă va ucide să i se pară că aduce închinare lui Dumnezeu.

3. Și acestea vor face pentrucă nu cunosc pe Tatăl, nici pe Mine.

4. Dar acestea vi le-am spus, ca atunci când va veni ceasul, să vă aduceți

aminte de ele, că vi le-am spus; acestea nu vi le-am spus dela început, că eram cu voi;

5. acum însă Mă duc la Celce M'a trimis și nimene din voi nu Mă întreabă: unde Te duci?

6. Ci pentrucă v'am spus acestea, intristarea v'a umplut inima.

7. Dar adevărul vă spun: E mai de folos pentru voi, ca să Mă duc Eu; căci de nu Mă voi duce Eu, nu va veni la voi Mângâietorul; iar de mă voi duce, îl voi trimite la voi;

8. și venind Acela, va vădi lumea de păcat și de dreptate și de judecată:

9. de păcat, că oamenii nu cred în Mine;

10. de dreptate, că Eu Mă duc la Tatăl Meu și nu Mă veți mai vedea;

11. și de judecată, că stăpânitorul lumii acesteia este osândit.

27. Luc. 24, 48. Fapt. 1, 8; 21, 22; 2, 32. 1 Petr. 5, 1.

1. Mat. 11, 6; 24, 10; 26, 31.

2. Mat. 10, 17-18. Marc. 13, 9. Luc. 21, 12. Ioan, 15, 20.

3. Ioan, 15, 21.

4. Mat. 9, 15. Ioan, 14, 29.

5. Ioan, 7, 33.

6. Ioan, 16, 22.

7. Ioan, 15, 26.

11. Luc. 10, 18. Ioan, 12,

31. Efes. 2, 2. Col. 2, 15. Ebr. 2, 14.

12. Mai am multe să vă spun, dar nu le puteți purta acum;

13. iară când va veni Acela, Duhul adevărului, la tot adevărul vă va povățui, căci nu dela sine va grăi, ci ceace va auzi, va grăi și vă va vesti cele viitoare.

14. Acela Mă va proslăvi, căci din al Meu va lua și vă va vesti.

15. Toate câte are Tatăl sunt ale Mele; de aceea am zis: Că din al Meu va lua și vă va vesti.

16. Puțin și nu Mă veți vedea, și iarăș puțin și Mă veți vedea, că la Tatăl merg“.

17. Atuncea unii din ucenicii lui ziceau între ei: „Ce însemnează oare ceace ne spune El: puțin și nu Mă veți vedea și iarăș puțin și Mă veți vedea; și: că la Tatăl merg“?

18. Deci ziceau: „Ce-i aceea ce zice El: Puțin? Nu știm ce grăește“.

19. Și înțelegând Iisus, că vor să-L întrebe, li-a zis: „De aceea vă întrebați între voi, că am zis: Puțin și nu Mă veți vedea și iarăș puțin și mă veți vedea?“

20. Adevărul adevărat vă grăesc, că voi veți plânge și vă veți tângui, iar lumea se va bucura; voi însă vă veți întrista, dar întristarea voastră se va preface în bucurie.

21. Femeea când naște, are întristare, că a venit ceasul ei; iar după ce naște copilul, de bucurie că s'a născut om în lume, nu-și mai aduce aminte de întristare.

22. Așa și voi acum aveți întristare; iarăș vă voi vedea și inima voastră se va bucura și bucuria voastră nimene nu o va lua de la voi;

23. și în ziua aceea nu Mă veți mai întreba nimica. Adevărul adevărat vă grăesc: orice veți cere dela Tatăl în numele Meu, vă va da;

12. Mat. 13, 34. Marc. 4, 33. 1 Cor. 3, 1-2. Evr. 5, 12.

13. Mat. 10, 19-20. Marc. 13, 11. Luc. 12, 11; 21, 14.

15. Ioan, 17, 10.

21. Fac. 3, 16. Is. 26, 17.

22. Luc. 24, 41 și 52. Ioan, 16, 6; 20. 1 Petr. 1, 8.

23. Mat. 7, 7; 21, 22. Marc. 11, 24. Luc. 11, 9. Ioan, 14, 13; 15, 7. Iac. 1, 5-6.

24. până acum n'ați cerut nimica în numele Meu: cereți și veți lua, ca bucuria voastră să fie deplină.

25. Până acum v'am grăit în pilde; dar va veni vremea, când nu vă voi mai grăi în pilde, ci deadreptul vă voi vesti despre Tatăl.

26. În ziua aceea veți cere în numele Meu și nu vă zic, că voi ruga Eu pe Tatăl pentru voi,

27. căci însuși Tatăl vă iubește, pentrucă și voi M'ați iubit pe Mine și ați crezut că Eu dela Dumnezeu am ieșit.

28. Dela Tatăl am eșit și am venit în lume; acum las lumea și mă duc iarăși la Tatăl“.

29. Zis-au ucenicii Lui către Dânsul: „Iată acum ne grăești descoperit și nici o pildă nu ne spui;

30. acum știm, că știi toate și n'ai trebuință ca să Te întrebe cineva; de aceea credem că de la Dumnezeu ai eșit“.

31. Răspunsu-li-a Iisus: „Acum credeți!

32. Iată vine ceasul și a și venit, ca să vă răsiți fiecare la ale sale și pe Mine Mă veți lăsa singur. Dar Eu nu sunt singur, căci Tatăl este cu Mine.

33. Acestea vi le-am spus, ca să aveți pace în Mine; în lume scârbe veți avea, dar îndrăzniți, Eu am biruit lumea“.

CAPITOLUL 17.

Rugăciunea lui Iisus pentru Sine, pentru ucenici și pentru toți credincioșii.

După ce a grăit Iisus acestea, și-a rădicat ochii Săi spre cer și-a zis: „Părinte, a venit ceasul: proslăvește pe Fiul Tău, ca și Fiul Tău să Te proslăvească,

2. după puterea ce I-ai dat preste tot trupul, ca să dea viață veșnică la toți aceia, pe cari i-ai dat Lui;

26. Rom. 8, 34.

27. Ioan, 17, 25.

32. Zah. 13, 7. Mat. 26, 31. Marc. 14, 27.

33. 1 Ioan, 4, 4; 5, 4. 1 Cor. 15, 57.

1. Ioan, 12, 23; 13, 32.

2. Dan. 7, 13-14. Mat. 11, 27; 28, 18. Luc. 10, 22. Ioan, 3, 35; 5, 27. Ebr. 2, 8.

3. iar viața veșnică este aceasta, ca aceștia să Te cunoască pe Tine, singurul adevăratul Dumnezeu, și pe Iisus Hristos, pe care L-ai trimis.

4. Eu Te-am proslăvit pe pământ: lucrul ce Mi-ai dat ca să-l fac, l-am făcut;

5. și acum proslăvește-Mă și Tu, Părinte, la Tine însuși, cu slava pe care am avut-o la Tine înainte de a fi lumea.

6. Descoperit-am numele Tău oamenilor, pe cari Mi i-ai dat din lume; aceștia erau ai Tăi și Mi i-ai dat Mie, și ei au păzit cuvântul Tău;

7. acum au cunoscut, că tot ce Mi-ai dat, este dela Tine,

8. pentrucă cuvintele, care Mi le-ai dat, le-am dat lor, și ei au primit și au cunoscut cu adevărat, că dela Tine am eșit și au crezut că Tu M'ai trimis.

9. Eu pentru aceștia

Mă rog: nu pentru lume Mă rog, ci pentru ceice Mi i-ai dat Mie, că ai Tăi sunt;

10. și toate ale Mele sunt ale Tale și ale Tale ale Mele, și M'am proslăvit în ei.

11. Eu nu mai sunt în lume, iar aceștia în lume sunt, și Eu vin la Tine. Părinte Sfinte, pe ceice Mi i-ai dat păzește-i în numele Tău, ca să fie una, ca și Noi!

12. Când eram cu ei în lume, îi păzeam Eu în numele Tău; pe ceice Mi i-ai dat i-am păzit și nimeni din ei n'a perit, decât numai fiul pierzării, ca să se plinească scriptura.

13. Acum însă vin la Tine și acestea le grăesc în lume, ca să aibă într'inșii bucuria Mea deplină.

14. Eu li-am dat cuvântul Tău și lumea i-a urit, pentrucă nu sunt din lume, precum nici Eu nu sunt din lume.

3. Ioan, 6, 29. 1 Ioan, 3, 23.

5. Apoc. 5, 12.

6. Ioan, 17, 26.

8. Ioan, 8, 28; 17, 25.

10. Ioan, 16, 15.

11. Ioan, 10, 30; 17, 21. Efes. 4, 3.

12. Ps. 108, 8. Ioan, 18, 9.

14. Ioan, 8, 23.

15. Nu Mă rog, ca să-i iai din lume, ci ca să-i păzești de cel viclean.

16. Ei nu sunt din lume, precum nici Eu nu sunt din lume.

17. Sfințește-i cu adevărul Tău: cuvântul Tău este adevăr.

18. Precum M'ai trimis Tu pe Mine în lume, așa i-am trimis și eu pe ei în lume,

19. și pentru ei Mă sfințesc pe Mine însumi, ca și ei să fie sfințiți prin adevăr.

20. Și nu numai pentru aceștia Mă rog, ci și pentru ceice vor crede în Mine prin cuvântul lor,

21. ca toți să fie una: precum Tu, Părinte, ești în Mine și Eu sunt în Tine, așa și ei una să fie în Noi, ca să creadă lumea, că Tu M'ai trimis;

22. și slava, pe care Mi-ai dat-o Mie, Eu le-am dat-o lor, ca una să fie, precum și noi suntem una:

23. Eu în ei și Tu în Mine, ca să fie cu desă-

vârșire una și ca să cunoască lumea, că Tu M'ai trimis și i-ai iubit pe ei, precum M'ai iubit pe Mine.

24. Părinte, voesc, ca unde sunt Eu, să fie și aceia, pe care Mi i-ai dat, ca să vadă slava Mea, pe care Mi-ai dat-o, pentru că M'ai iubit mai înainte de întemeierea lumii.

25. Părinte Drept, lumea nu Te-a cunoscut, iară Eu Te-am cunoscut, și aceștia au cunoscut, că Tu M'ai trimis;

26. și li-am descoperit numele Tău și-l voi descoperi, ca iubirea, cu care M'ai iubit, în ei să fie și Eu în ei".

CAPITOLUL 18.

*Iisus legat în grădina Ghetsimani și dus la Ana arhiereul și la Caiufa.
Lepădarea lui Petru.
Iisus la Pilat. Baraba.*

Acestea zicând Iisus, a eșit cu ucenicii Săi de ceaparte pe pâ-

15. Mat. 6, 13.

17. Ps. 118, 142. Ioan, 14, 6.

19. Evr. 9, 14; 10, 10.

21. Ioan, 17, 11.

24. Ioan, 12, 26.

25. Ioan, 16, 27; 17, 18.

26. Ioan, 15, 15.

răul Cedron, unde era o grădină, în care a intrat El și ucenicii Lui.

2. Iuda, celce-L vându-se, știa și el locul *acesta*, că Iisus adesea se aduna acolo cu ucenicii Săi.

3. Deci Iuda, luând un pluton *de ostași* și slujitori dela căpeteniile preoților și dela farisei, a venit acolo cu felinare, cu făclii și cu arme.

4. Iară Iisus știind toate celece erau să vie asupra Sa, a eșit și li-a zis: „Pe cine căutați?”

5. Răspuns-au Lui: „Pe Iisus Nazoreul“. Și Iisus li-a zis: „Eu sunt“. Și era cu dânșii și Iuda, celce-L vânduse.

6. Deci când Iisus li-a zis: „Eu sunt“, *ceice veniseră* s'au dat înapoi și au căzut la pământ.

7. Și Iisus i-a întrebat iară: „Pe cine căutați?” Iară ei au zis: „Pe Iisus Nazoreul“.

8. Răspuns-a Iisus: V'am spus, că Eu sunt;

1 Mat. 26, 36. Marc. 14, 32. Luc. 21, 37; 22, 39.

2. Luc. 21, 37; 22, 39.

3. Mat. 26, 47. Marc. 14, 43. Luc. 22, 47. Fapt. 1, 16.

9. Ioan, 17, 6-12.

deci, de Mă căutați pe Mine, lăsați pe aceștia să se ducă“;

9. ca să se plinească cuvântul ce-l grăit de Iisus: „Din cei pe care Mi i-am dat, n'am pierdut nici unul“.

10. Iară Simon Petru având sabie, a scos-o și a lovit pe slujitorul căpeteniei preoților și i-a tăiat urechea dreaptă; numele slujitorului era: Malhu.

11. Iisus însă a zis lui Petru: „Bagă sabia în teacă! Paharul, pe care Mi l-a dat Tatăl, au nu-l voi bea?”

12. *Atunci* plutonul și căpetenia cea peste o mie, și slujitorii iudeilor au pus mâna pe Iisus, L-au legat,

13. și L-au dus mai întâiu la Ana, socrul lui Caiafa, care era căpetenia preoților în anul acela

14. Caiafa însă era acela, care sfătuisese pe Iudei, că e mai de folos

10. Mat. 26, 51. Marc. 14, 47. Luc. 22, 49-50.

12. Mat. 26, 57. Marc. 14, 53.

13. Mat. 26, 57. Marc. 14, 53. Luc. 22, 54. Ioan, 18, 24.

14. Ioan, 11, 50.

să moară un om pentru popor.

15. După Iisus însă veneau Simon Petru și alt ucenic; iar ucenicul acela era cunoscut la căpetenia preoților și a intrat după Iisus în curtea căpeteniei preoților.

16. Iară Petru a rămas afară la poartă. Deci, a eșit celălalt ucenic, care era cunoscut la căpetenia preoților, și a spus portăriței și a băgat pe Petru înăuntru.

17. Atuncea slujnica portăriței a zis către Petru: „Nu cumva și tu ești din ucenicii omului acestuia?” Zis-a acela: „Nu sunt!”

18. Intre acestea slujitorii și slugile făcând foc, stăteau și se încălzeau, căci era frig; și stătea și Petru cu ei și se încălzea.

19. Iară căpetenia preoților a întreat pe Iisus de ucenicii Săi și de învățătura Sa.

20. Și Iisus i-a răs-

puns: „Eu am grăit lumii pe față și totdeauna am învățat în sinagogă și în biserică, unde pururea se adună iudeii și pe ascuns n'am grăit nimic.

21. Ce Mă întrebi pe Mine? Intreabă pe ceice au auzit ce li-am grăit; iată aceștia știu ce am grăit Eu”.

22. Și când a zis El acestea, unul din slujitori, care stătea aproape, a dat lui Iisus o palmă, zicând: „Așa răspunzi Tu căpeteniei preoților?”

23. Răspunsu-i-a Iisus: „De am grăit rău, arată că-i rău; iar de am grăit bine, pentru ce Mă bați?”

24. Atunci Ana L-a trimis legat la căpetenia preoților Caiafa.

25. Iar Simon Petru stătea și se încălzea. Cîneva însă i-a zis: „Nu cumva și tu ești din ucenicii Lui?” Și el s'a lepădat și a zis: „Nu sunt!”

26. Atunci unul din slu-

15. Mat. 26, 58. Marc. 14, 54. Luc. 22, 54-55.

16. Mat. 29, 69. Marc. 14, 66. Luc. 22, 54.

17. Mat. 26, 69. Marc. 14, 66. Luc. 22, 56.

24. Mat. 26, 57. Marc. 14, 53. Luc. 22, 54. Ioan, 18, 13.

25. Mat. 26, 69 și 71 Marc. 14, 69. Luc. 22, 58.

jitorii căpeteniei preoților, care era rudă cu cel căruia Petru îi tăiasse urechea, a zis: „Dară nu te-am văzut eu cu Dânsul în grădină?”

27. Și Petru iarăși s'a lepădat, și îndată a cântat cocoșul.

28. Dela Caiafa au dus pe Iisus în Pretoriu. Era însă dimineață și n'au intrat înăuntru, în Pretoriu, ca să nu se spurce, căci aveau să mânânce paștile.

29. Deci, a eșit Pilat la ei afară și a zis: „Ce învinuire aduceți asupra omului acestuia?”

30. Răspuns-au și au zis către dânsul: „De n'ar fi acesta făcător de rele, nu ți L-am fi dat ție”.

31. Pilat însă li-a zis: „Luați-L voi și-l judecați după legea voastră”. Iar Iudeii i-au zis: „Nouă nu ni e îngăduit să omorăm pe nimene”.

32. Ca să se plinească cuvântul lui Iisus pe care l-a spus El, lăsând să se

înțeleagă cu ce moarte avea să moară.

33. Atunci Pilat a intrat iară în Pretoriu și chemând pre Iisus, l-a zis: „Tu ești împăratul Iudeilor?”

34. Iar Iisus i-a răspuns: „Dela tine zici tu aceasta, sau alții ți-au spus despre Mine?”

35. Răspuns-a Pilat: „Au doară eu sunt Iudeu? Neamul tău și căpeteniile preoților te-au dat mie. Ce ai făcut?”

36. Răspuns-a Iisus: „Impărăția Mea nu-i din lumea aceasta. De-ar fi fost împărăția Mea din lumea aceasta, slugile Mele s'ar fi nevoit, ca să nu fiu vândut iudeilor. Acum însă împărăția Mea nu-i de aicea”.

37. Atunci Pilat a zis către Dânsul: „Așa dar împărat ești Tu?” Și Iisus a răspuns: „Tu zici, că Eu sunt împărat. Eu pentru aceasta m'am născut și pentru aceasta am venit în lume, ca să mărturisesc adevăr: Tot cel-

27. Mat. 26, 74. Marc. 14, 71-72. Luc. 22, 60.

28. Mat. 27, 2. Marc. 15, 1. Luc. 23, 1.

32. Mat. 20, 19. Marc. 10,

34. Luc. 18, 32-33.

33 și 37. Mat. 27, 11. Marc. 15, 2. Luc. 23, 3. Ioan, 18, 37. 1 Tim. 6, 13.

36. Dan. 2, 44.

ce-i din adevăr ascultă glasul Meu".

38. Și Pilat I-a zis: „Ce este adevărul?” Și aceasta zicând, a eșit iară la iudei și li-a zis: „Eu nu aflu nici o vină în El.

39. Aveți însă obicei ca să vă liberez un *vinovat* la paști: voiți dară să vă liberez pe împăratul Iudeilor?”

40. Atunci iarăși au strigat cu toții: „Nu pe acesta, ci pe Varava!” Și Varava era tâlhar.

CAPITOLUL 19.

Patimile Domnului. Răstignirea Lui. Mama lui Iisus lângă cruce. Moartea și îngroparea lui Iisus.

A atunci Pilat a luat pe Iisus și a poruncit de L-au bătut.

2. Iar ostașii împletind cunună de spini au pus-o pe capul Lui și L-au îmbrăcat cu haină roșie

3. și ziceau: „Bucură-

Te, împăratul iudeilor!” Și-I dădeau palme.

4. Apoi Pilat a eșit iarăș afară și a zis iudeilor: „Iată vi-L aduc afară, ca să știți, că nu găsesc în El nici-o vină.”

5. Și a eșit Iisus afară, purtând cununa cea de spini și haina cea roșie, iar Pilat li-a zis: „Iată omul!”

6. Și când L-au văzut căpeteniile preoților și slujitorii, au strigat: „Răstignește-L, Răstignește-L!» Iar Pilat li-a zis: „Luați-L voi și-L răstigniți, că eu nu-I găsesc nici o vină!”

7. Răspunsu-i-au iudeii: „Noi avem lege și după legea noastră Acesta trebuie să moară, pentru că S'a făcut pe sine fiul lui Dumnezeu.”

8. Iară dacă a auzit Pilat cuvântul acesta, s'a temut și mai tare

9. și a intrat iar în Pretoriu și a zis către Iisus:

39-40. Mat. 27, 15-20. Marc. 15, 6-11. Luc. 23, 17-18.

1. Mat. 27, 26. Marc. 15, 15. Luc. 23, 25. Ioan, 19, 16.

2. Mat. 27, 29.

3. Mat. 26, 67.

4. Ioan. 18, 38. Fapt. 3,

13.

6. Mat. 27, 23. Marc. 15, 14. Luc. 23, 4. Fapt. 13, 28.

7. Lev. 24, 16. Deut. 18,

20. Mat. 26, 66. Marc. 14,

64.

9. Is. 53, 7. Mat. 27, 12.

Ioan, 18, 33.

„De unde ești tu?“ Dară Iisus nu i-a dat răspuns.

10. Atunci Pilat i-a zis: „Mie nu-mi răspunzi? Au nu știi, că am putere să Te răstignesc, și am putere să Te liberez?“

11. Răspuns-a Iisus: „N'ai avea nici o putere asupra Mea, de nu Ți-ar fi fost dat de sus. Deaceea celce M'a dat ție mai mare păcat are“.

12. Din această clipă căuta Pilat să-L libereze. Iudeii însă strigau: „De vei libera pe acesta, nu ești prieten Chesarului. Tot celce se face pe sine împărat, se împotrivește Chesarului.“

13. Pilat auzind cuvântul acesta, a scos pe Iisus afară și a șezut pe scaunul de judecată, la locul numit pardosit cu pietre, iară evreește Gavafta.

14. Și era în Vinerea paștelor, cam pe la șase ceasuri. Și a zis Pilat către iudei: „Iată Impăratul vostru!“

15. Ei însă au strigat:

„Ia-L, ia-L, răstignește-L!“ Zis-a Pilat către dânșii: „Răstigni-voi oare pe împăratul vostru?“ Și au răspuns căpeteniile preoților: „Nu avem împărat, decât numai pe Chesarul“.

16. Atunci L-a dat lor să se răstignească. Și au luat pe Iisus și L-au dus să-L răstignească.

17. Și ducându-și crucea Sa, a eșit la locul, ce se numește al Căpăținii, care evreește se zice Golgota,

18. și acolo L-au răstignit. Și împreună cu El au mai răstignit alți doi, deoparte și de alta, iară în mijloc pe Iisus.

19. Și a scris Pilat și o tăbliță și a pus-o deasupra crucii. Și pe ea era scris: „Iisus Nzoreul, împăratul Iudeilor“.

20. Tăblița aceasta au citit-o mulți din Iudei, pentrucă locul, unde se răstignise Iisus, era aproape de cetate și era

11. Luc. 23, 53.

12. Mat. 17, 25; 11, 21. Marc. 12, 17. Luc. 20, 25; 23, 2. Fapt. 17, 7.

16. Mat. 27, 26-31. Marc.

15, 15 și 20. Luc. 23, 24. Ioan, 19, 1.

17. Mat. 27, 33. Marc. 15, 22. Luc. 23, 33. Evr. 13, 12. 19-23 Mat. 27, 37. Marc. 15, 24-26. Luc. 23, 34-38.

scrisă evreește, grecește și românește.

21. Atunci au zis căpetenile preoților către Pilat: „Nu scrie: împăratul iudeilor, ci că acela zicea: sunt împăratul iudeilor!”

22. Răspuns-a Pilat: „Ce-am scris, am scris!”

23. Iară ostașii, după ce au răstignit pe Iisus, au luat hainele Lui și le-au împărțit în patru părți: fiecărui o parte: și cămașa nu era cusută, ci toată țesută de sus până jos.

24. Deci au zis unul către altul: „Să nu o sfășiem, ci să aruncăm pentru ea sort, a cui să fie”. Ca să se plincască spusele Scripturii: „Împărțit-au hainele mele între ei și pentru cămașa Mea au aruncat sorti”. Și ostașii au făcut așa.

25. Iară lângă crucea lui Iisus stăteau: Mama Lui, și sora Mamei Lui, Maria lui Cleopa, și Maria Magdalena.

26. Atunci Iisus văzând pe Mama Sa și pe ucenicul pe care îl iubea, stând acolo, a zis Mamei Sale: „Femeie, iată fiul tău!”

27. Apoi a zis ucenicului: Iată Mama ta!” Și din ceasul acela a luat-o ucenicul la sine.

28. După aceasta Iisus știind că toate s'au săvârșit ca să se plincască Scriptura, a zis: „Mi-e sete!”

29. Și era acolo un vas plin cu oțet. Iară ostașii umplând un burete cu oțet și puindu-l într'o vargă de isop, l-a dus la gura Lui.

30. Și dacă a gustat Iisus oțetul, a zis: „Săvârșitu-s'a!” Și plecându-Și capul, Și-a dat duhul.

31. Dar fiindcă era vineri, iudeii, ca să nu rămână trupurile sâmbăta pe cruce, căci era mare ziua sâmbetei aceea, au rugat pe Pilat, ca să li

24. Ps. 21, 19

25. Ps. 37, 11-13 Mat. 27, 55 Marc. 15, 40-41. Luc. 2, 35; 23, 49.

28. Ps. 68, 22. Mat. 27, 48.

29. Ps. 68, 22. Mat. 27, 48.

Marc. 15, 36. Luc. 23, 36.

30. Ps. 30 6. Mat. 27, 50. Marc. 15 37. Luc. 23, 46. Fapt. 7, 59.

31. Deut. 21, 33. Ioan, 19, 42.

zdrobească fluerile și să-i rădăce.

32. Atunci au venit ostașii, și celui dintâi i-au zdrobit fluerile, asemenea și celuiilalt, care era răstignit împreună cu Dânsul;

33. iară la Iisus venind și văzând că atuncea murise, nu l-au zdrobit fluerile,

34. ci unul din ostași l-a împuns cu sulita în coastă, și îndată a eșit sânge și apă

35. și celce a văzut a mărturisit și mărturia lui este adevărată; acela știe că spune adevărul, ca și voi să credeți,

36. căci aceasta s'a făcut, ca să se plinească Scriptura: „Nici un os din El nu se va zdrobi”.

37. Și iarăși altă scriptură zice: „Vedeau-vor pe Acela, pe care l-au împuns”.

38. Iară după acestea Iosif din Arimateea, fiind ucenic al lui Iisus, dar pe ascuns, că se temea de iudei, a rugat pe Pilat,

ca să-l lase să pogoare trupul lui Iisus. Pilat i-a dat voie și el a mers și a luat trupul lui Iisus.

39. Și a venit și Nicodim, cel ce venise mai înainte la Iisus, noaptea, și a adus ca la o sută de litre de amestecătură de smirnă și aloie.

40. Și au luat trupul lui Iisus și l-au înfășurat cu giulgiuri, după ce l-au uns cu aromate, cum e obiceiul la iudei a se îngropa.

41. La locul însă, unde a fost răstignit, era o grădină și în grădină un mormânt nou, în care nimeni niciodată nu fusese pus.

42. Deci, acolo au pus pe Iisus, pentru că era Vinerea iudeilor și pentru mormântul acesta era aproape.

CAPITOLUL 20.

*Invierea lui Hristos.
Iisus se arată Mariei
Magdalina, apoi aposto-
lilor și la 8 zile și lui
Toma.*

38. Mat. 27, 57. Marc. 15, 42-43. Luc. 23, 50-51.

39. Ioan, 3, 1-2; 7, 50.

42. Ioan, 19, 31.

36. Es. 12, 46. Numer. 9, 12. Ps. 23, 31.

37. Ps. 21, 17-18. Zah. 12, 10. Apoc. 1, 7.

În ziua întâia a săptămânii, disdedimineață, încă întunec fiind, a venit la mormânt Maria Magdalina și a văzut piatra răsturnată de pe mormânt.

2. Deci a alergat aceea și a venit la Simon Petru și la celălalt ucenic, pe care-l iubea Iisus, și a zis către dânșii: „Au luat pe Domnul din Mormânt și nu știu unde L-au pus“.

3. Și a ieșit Petru și celălalt ucenic și s'au dus la mormânt.

4. Și alergau amândoi împreună; dar celălalt ucenic a alergat mai iute decât Petru și a sosit întâiu el la mormânt;

5. și plecându-se, a văzut giulgiurile singure, dar n'a intrat.

6. După dânșii a venit și Simon Petru și a intrat în mormânt și a văzut numai giulgiurile jos,

7. și mahrama, care fusese pe capul Lui, nu

cu giulgiurile zăcând, ci învăluită deosebi în alt loc.

8. Atunci a intrat și celălalt ucenic, care sosisse întâiu la mormânt, și a văzut, și a crezut.

9. Căci ei nu știau încă din Scriptură, că Iisus trebuia să învie din morți.

10. Și s'au întors ucenicii iarăși la ale sale.

11. Maria însă stătea la mormânt, afară, plângând, și cum plângea, s'a plecat în mormânt

12. și a văzut doi îngeri în vestminte albe, sezând unde fusese pus trupul lui Iisus, unul de către cap și altul de către picioare.

13. Și aceia i-au zis: „Femeie, ce plângi?“ Iară ea li-a zis: „Pentru că au luat pe Domnul meu și nu știu unde l-au pus“.

14. Și aceasta zicând, s'a întors înapoi și a văzut pe Iisus stând, dar nu știa că-i Iisus.

1. Mat. 28, 1. Marc. 16, 1.

3. Luc. 24, 12.

6. Luc. 24, 12.

9. Ps. 15, 10. Is. 53, 3-11. Ioan, 2, 1. Luc. 24, 26 și 46. Fapt. 17, 3.

11. Mat. 28, 2-3. Marc. 16, 5.

14. Mat. 28, 9. Marc. 16, 9-10. Luc. 24, 16. Ioan. 21, 4.

15. Zisu-i-a Iisus: „Feme, ce plângi? Pe cine cauți?“ Iară aceea, socotind că-i grădinarul, a zis către Dânsul: „Domnule, de L-ai luat tu, spune-mi unde L-ai pus și eu îl voi lua“.

16. Zis-a ei Iisus: „Marie!“ Iară aceea întorcându-se, I-a zis: „Ravvuni“, adecă: „Invățătorule!“

17. Zis-a ei Iisus: „Nu te atinge de Mine, căci încă nu M'am suit la Tatăl Meu, ci du-te la frații Mei și le spune: Mă sui la Tatăl Meu și Tatăl vostru și la Dumnezeuzeul Meu și Dumnezeuzeul vostru“.

18. Venit-a Maria Magdalena și a spus ucenicilor, că a văzut pe Domnul și acestea i-a spus ei.

19. Tot în ziua cea dintâiu a săptămânii, seara, ușile casei, unde se aflau ucenicii adunați, fiind încuete de frica iulellor, a venit Iisus și a

stătut în mijloc și li-a zis: „Pace vouă!“

20. Și aceasta zicând, li-a arătat mâinile și coasta Sa; și s'au bucurat ucenicii, văzând pe Domnul.

21. Iară Iisus li-a zis iarăși: „Pace vouă! Precum M'a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit și Eu pe voi!“

22. Și acestea zicând, a suflat și a zis: „Luați Duh Sfânt:

23. căroră veți ierta păcatele, se vor ierta, și căroră le veți ținea, ținute vor fi“.

24. Iară Toma, unul din cei doisprezece, care se numea gemene, nu era cu dânșii când a venit Iisus.

25. Deci, ceilalți ucenici i-au zis: „Am văzut pe Domnul“. Iară el li-a zis: „De nu voi vedea în mâinile lui semnul cuelor și de nu voi pune degetul meu în semnul cuelor și de nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede“.

17 Ps. 21, 23. Mat. 28, 10. Rom. 8, 29. Evr. 2, 11.

18. Marc. 16, 10. Luc. 24, 10.

19. Marc. 16, 14. Luc. 24,

36. Fapt. 13, 30-31. 1 Cor. 15, 5-7

20. Ioan, 16, 22.

21. Ioan, 17, 18.

23 Mat. 16, 19; 18, 18.

26. Iară, după opt zile ucenicii Lui erau iarăși înăuntru și Toma cu dânșii. Venit-a Iisus, fiind ușile încuete, și a stătut în mijloc și a zis: „Pace vouă!”

27. Apoi a zis lui Toma: „Adă-ți degetul încoace și vezi mâinile Mele; adă-ți mâna și o pune în coasta Mea, și nu fii necredincios, ci credincios”.

28. Și a răspuns Toma și a zis către Dânsul: „Domnul meu și Dumnezeu meu!”

29. Iară, Iisus i-a zis: „Pentru că M'ai văzut Tomo, ai crezut; ferice de cei ce nu M'au văzut și au crezut”.

30. Făcut-a Iisus și alte multe semne înaintea ucenicilor Săi, care nu sunt scrise în cartea aceasta.

31. Iară acestea s'au scris ca să credeți, că Iisus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, și crezând, viață să aveți în numele Lui.

29. 1 Petr. 1. 8. 2 Cor. 5. 7.

30. Ioan. 21. 25.

31. Ioan. 3. 15. Rom. 15. 4. 1. Mat. 26. 32; 28. 7. Marc.

CAPITOLUL 21.

Arătarea lui Iisus la marea Tiberiadei. Iisus pune din nou pe Petru în credința ce apostol și-i vestește felul morții.

După aceasta Iisus S'a arătat iarăși ucenicilor la Marea Tiberiadei și s'a arătat așa:

2. erau împreună Simon Petru și Toma, care se numește Gemene, Natanail cel din Cana Galileei, fiii lui Zevedeu și alți doi din ucenicii Lui.

3. Zis-a Simon Petru către dânșii: „Mă duc să pescuiesc”. Iară ei au zis: „Mergem și noi cu tine”. Și s'au dus și s'au suit repede în iuntre; dar în noaptea aceea n'au prins nimica.

4. Iară când s'a făcut ziuă, Iisus stătea pe mal; însă nu știau ucenicii că este Iisus.

5. Deci, a zis Iisus către dânșii: „Fiilor, aveți ceva de mâncare?” Și ei I-au răspuns: „Nu”.

14. 28; 15. 7. Luc. 6. 7. Fapt. 1. 3; 10. 40-41. 1 Cor. 15; 5.

4. Luc. 24. 16.

5. Luc. 24. 41.

6. Luc. 5. 4.

6. Iară El li-a zis: „Aruncați mreja în partea dreaptă a luntrei și veți afla“. Și au aruncat mreja și nu puteau să o tragă de mulțimea peștilor.

7. Atuncea ucenicul acela, pe care-l iubea Iisus, a zis lui Petru: „Domnul este!“ Și auzind Simon Petru, că este Domnul, și-a pus haina și cingătoarea, căci era gol și s'a aruncat în marea.

8. Ceilalți ucenici au venit cu luntrea, trăgând mreja cu pești, căci nu erau departe de mal, ci ea la două sute de coți.

9. Iar când au eșit pe uscat, au văzut pâne și jaratec întins, și pe jaratec pește.

10. Zis-a Iisus către dânșii: „Aduceți din peștii ce ați prins acum!“

11. Și s'a suit Simon Petru în luntre și a tras la mal mreja, plină cu o sută cincizeci și trei de pești mari, și atâția fiind, nu s'a rupt mreja.

12. Zis-a Iisus către

dânșii: „Veniți de prânziți“. Și nimenea din ucenici nu îndrăznea să-L întrebe: „Cine ești Tu?“ știind că este Domnul.

13. Deci, S'a apropiat Iisus, și a luat pâne și li-a dat, asemenea și pește.

14. Aceasta era a treia oară, când se arăta Iisus ucenicilor Săi, după învierca Sa din morți.

15. Iară după ce au prânzit, a zis Iisus către Simon Petru: „Simone al lui Iona, Mă iubești tu oare mai mult decât aceștia?“ Răspuns-a Petru: „Adevărat, Doamne, Tu știi că te iubesc“. Și Iisus i-a zis: „Paște mielucii Mei!“

16. Zis-a lui iarăși a doua oară: „Simone a lui Iona, Mă iubești tu oare?“ Răspunsu-l-a Petru: „Adevărat, Doamne, Tu știi că te iubesc“. Și Iisus i-a zis: „Paște oile Mele!“

17. Zis-a lui a treia oară: „Simone a lui Iona, Mă iubești tu oare?“ Și s'a întristat Petru, că i-a

12. Eapt. 10, 41

13. Eapt. 10, 41.

11. Ioan. 20, 19-26.

16. Eapt. 20, 28. 1 Petr.

5, 2.

zis a treia oară „Mă iubești tu oare?” și I-a zis: „Doamne, Tu toate le știi. Tu știi că Te iubesc“. Și Iisus i-a zis: „Paște oile Mele“.

18. Adevărul adevărat îți grăesc: când erai mai tânăr, te încingeai singur și te duceai unde voiai; iar dacă vei îmbătrâni, vei întinde mâinile tale și altul te va încinge și te va duce unde nu voești.

19. Iar aceasta a spus-o, ca să-i dea a înțelege cu ce moarte va proslăvi Petru pe Dumnezeu. Și zicând aceasta, i-a zis: „Urmează-Mi!“

20. Petru însă întorcându-se și văzând venind după dânsul pe ucenicul, pe care-l iubea Iisus și care la cină răzămându-și capul pe pieptul Lui, întrebasese: „Doamne, cine este celce are să Te vândă?“

21. Pe acesta văzându-l Petru, a zis către Iisus: „Doamne, dar aceasta ce?“

22. Iară Iisus i-a zis: „De voi vrea să rămâe acesta până voi veni, ce ai tu? Tu urmează-Mi!“

23. Și s'a lățit vorba această între frați, că ucenicul acela nu va muri. Iisus însă nu i-a zis, că nu va muri, ci: „De voi vrea să rămâe acesta până voi veni, ce ai Tu?“

24. Acesta este ucenicul, care mărturisește despre acestea și a scris acestea: și știm că mărturisirea lui este adevărată.

25. Sunt încă și altele multe câte a făcut Iisus, care de s'ar fi scris cu deamăruntul, mi se pare, că nici în lumea aceasta n'ar fi încăpt cărțile, ce s'ar fi scris. Amin.

18. 2 Petr. 1, 14.

19. 2 Petr. 1, 14.

20. Ioan, 13, 23.

24. Ioan, 19, 35.

25. Ioan, 20, 30.

FAPTELE SFINȚILOR
APOSTOLI

SFÂNTUL APOSTOL LUCA

F A P T E I E

SFINȚILOR APOSTOLI

CAPITOLUL I.

Cuvânt de începere. Înălțarea Domnului, Alegerea lui Matia în locul lui Iuda.

Tcofile, în cartea cea dintâi ți-am scris despre toate câte a făcut și a învățat Iisus, dela început.

2. și până în ziua când S'a înălțat, după ce a dat prin Duhul Sfânt porunci apostoliilor, pe care-i alesese

3. și cărora S'a și înfățișat viu după patima

1. Luc. 1, 3.

2. Mat. 18, 19; Ioan. 20-21.

3. Marc. 16, 12-14. Ioan. 21, 14.

Sa, cu multe semne doveditoare a învierii Lui, arătându-se lor timp de patruzeci de zile și vorbind cele pentru Impărăția lui Dumnezeu.

4. Și gustând hrană în adunarea lor, li-a poruncit: „De Ierusalim să nu vă depărtați, ci să așteptați acolo făgăduința Tatălui, care ați auzit-o dela Mine;

5. că Ioan a botezat cu apă; iar voi nu mult după aceste zile veți fi botezați cu Duh Sfânt.”

6. Atunci fiind ucenicii adunați L-au între-

4. Luc. 24, 49. Ioan. 14, 16 și 26.

5. Mat. 3, 11. Marc. 1, 8.

6. Dan. 7, 18 și 27. Amos, 9, 11. Luc. 24, 21.

bat, zicând: „Doamne, oare în vremea aceasta vei să statornicești din nou împărăția lui Israel?”

7. Iară El li-a zis: „Nu-i treaba voastră să știți vremile sau soroacele, pe care Tatăl le-a hotărât prin puterea Sa;

8. ci veți primi putere când se va pogori Duhul Sfânt peste voi, și-Mi veți fi martori în Ierusalim și în toată Iudeea și Samaria și până la marginea pământului”.

9. Când zicea El acestea și ei se uitau la Dânsul, S'a înălțat și un nor L-a luat dela ochii lor.

10. Și cum priveau ei la cer, când se înălța El, iată, li s'au înfățișat doi bărbați în vestminte albe

11. și au zis: „Bărbați galilieni, ce stați și vă uitați la cer? Acest Iisus, Care S'a înălțat dela voi la cer, așa va veni, cum L-ați văzut mergând la cer”.

12. Atuncea dela muntele ce se cheamă al Eleonului, care este aproape de Ierusalim, ca o cale de sâmbătă, s'au întors apostolii la Ierusalim;

13. și după ce au sosit, s'au suit în foisor, unde ședea *de obicei*, și erau: Petru și Iacov, Ioan și Andrei, Filip și Toma, Vartolomeiu și Mateiu, Iacov al lui Alfeu, Simon Zilotul și Iuda, fratele lui Iacov.

14. Toți aceștia împreună cu femeile, și cu Maria, Mama lui Iisus, și cu frații Lui, stăruiau într'un cuget în rugăciune și cerere.

15. În zilele acelea, fiind împreună mulțime de ucenici, ca la o sută douăzeci, s'a sculat Petru în mijlocul lor și a zis:

16. „Bărbați frați, trebuie să se plinească aceea Scriptură, care a prevestit-o Duhul Sfânt, prin gura lui David, despre Iuda, care s'a făcut

7. Mat. 24, 36.

8. Luc. 24, 49. Fapt. 2, 32. Rom. 10, 18.

19. Luc. 24, 51.

11. Dan. 7, 13. Luc. 31, 27.

Evr. 9, 28. Mat. 25, 31; 26, 64. 1 Tes. 1 10. Apoc. 1, 7.

13. Mat. 10, 2.

16. Ps 40, 10. Ioan. 13, 18.

călăuza celorce au prins pe Iisus.

17. Că acela era numărat împreună cu noi și primise sorțul slujbei aceștia;

18. dar a câștigat o țarină cu preț nedrept și căzând, pântecul lui a crăpat și i s'au vărsat toate măruntaile.

19. Aceasta s'a făcut cunoscută tuturor celorce locuiesc în Ierusalim, încât țarina aceea s'a numit în limba lor Acheldama, adică Țarina Sângelui.

20. Căci în cartea Psalmilor este scris: „Să fie locuința lui pustie și să nu fie într'însa locuitori“ și: „Vrednicia lui să o ia altul“.

21. Trebuie deci, ca unul din acei bărbați, cari s'au adunat cu noi totdeauna, cât Domnul Iisus a fost și a grăit cu noi,

22. începând dela botuzul lui Ioan și până în ziua în care S'a înălțat dela noi, să fie împreună

cu noi martor al învierii Lui“.

23. Și au pus *apostolii înainte* pe doi: pe Iosif, care se numea Varsava, zis și Iust, și pe Matia,;

24. și s'au rugat *apostolii*, zicând: „Tu, Doamne, Celace cunoști inimile tuturorora, arată din acești doi pe unul, pe care l-ai ales Tu,

25. să ia soarta slujbii acesteea și apostolia, din care a căzut Iuda, ca să meargă la locul său“.

26. Apoi au aruncat pentru ei sorți și a căzut sorțul pe Matia, care s'a numărat cu cei unsprezece apostoli.

CAPITOLUL 2.

Pogorârea Duhului Sfânt.

Cuvântarea lui Petru.

Cei dintâi creștini.

Când a sosit ziua sărbătorii cincizecimii, *apostolii* erau toți într'un cuget adunați la un loc.

2. Și fără de veste s'a făcut din cer un sunet, ca de o suflare de vânt

17. Luc. 6, 16.

18. Mat. 27, 5.

20 Ps. 68, 26; 108, 8.

21. Ioan. 15, 27.

1 Levit. 23, 16. Deut. 16,

9, Fapt. 1, 14.

vijelios, și a umplut toată casa, unde ședeau ei.

3. Și li s'au arătat despărțindu-se niște limbi ca de foc, și s'a lăsat câte una pe fiecare din ei.

4. Atunci s'au umplut toți de Duh Sfânt și au început să grăească în alte limbi, cum le da Duhul să vestească.

5. În Ierusalim însă erau locuitori iudei, oameni cucernici din tot neamul de sub cer.

6. Iar când s'a făcut sunetul acesta, s'a adunat mulțimea și s'a umplut de nedumerire, că-i auzea fiecare grăind în limba sa.

7. Și se mirau toți și se minunau, zicând unul către altul: „Aceștia, care grăesc, nu sunt ei oare toți galileeni?”

8. Cum dară auzim fiecare limba noastră, în care ne-am născut?

9. Parții, midenii și elamitcii, locuitorii Mesopotamiei, ai Iudei, ai

Cepadocchiei, ai Pontului și ai Asiei,

10. ai Frigiei, ai Pamfiliei, ai Egiptului și ai ținuturilor Libiei celei de lângă Cirena, iudeii și prozelii veniți dela Roma,

11. critenii și arabi, îi auzim grăind mîrșicile lui Dumnezeu în limbile noastre.”

12. Și se mirau toți și se minunau zicând unul către altul: „Ce va să zică aceasta?”

13. Iar alții ziceau în hotjocură: „S'au îmbătat cu vin dulce”.

14. Sculându-se însă Petru cu cei unsprezece, și-a ridicat glasul și li-a zis: „Bărbați iudei și toți ceice locuiți în Ierusalim, luați aminte la cuvintele mele și aceasta să vă fie știut:

15. aceștia nu sunt beți, cum socotiți voi, căci acum e abea al treilea ceas din zi;

16. ci aceasta este ceia-

2. Fapt. 1, 5; 4, 31; 11, 15; 19, 6. Mat. 3, 11.

3. Luc. 3, 16

4. Fapt. 1, 5; 10, 45-48. Marc. 16, 17. 1 Cor. 12, 10 și 28.

7. Comp. Marc. 14, 70. Ioan. 7, 39. Is. 44, 3. Iecl. 2, 20. Zah. 12, 10. Fapt. 11, 28; 16, 9; 21, 9.

ce s'a prezis prin prorocul Ioil:

17. „In zilele cele de apoi, -- zice Dumnezeu, -- voi turna din Duhul Meu peste tot trupul, și vor proroci fiii voștri și fiicele voastre; tinerii voștri vedenii vor vedea și bătrânii voștri visuri vor visa.

18. Ba și peste slugile mele și peste slujnicele mele voi turna în zilele acelea din Duhul Meu și vor proroci;

19. și voi arăta minuni în cer sus, și jos, pe pământ, semne, sânge și foc și fumegare de fum.

20. Soarele se va preface în întunerec și luna în sânge, înainte de a veni ziua Domnului cea mare și slăvită.

21. Atunci tot celce va chema numele Domnului, va fi mântuit.

22. Bărbații, izraeliți, ascultați cuvintele acestea: pe Iisus Nazoreul, bărbat dela Dumnezeu mărturisit înaintea voastră prin puterile, prin semnele și prin minunile,

pe care Dumnezeu le-a făcut printr'insul în mijlocul vostru, după cum și înșivă știți,

23. pe Acesta, Care după un anumit sfat și prevedere Dumnezeiească fiind vândut, L-ați luat și prin mâinile unor neleguiți pironindu-L, L-ați omorât.

24. Dar Dumnezeu L-a înviat, rupând legăturile morții, pentru că nu era cu putință să fie ținut de dânsa.

25. Căci David zice despre El: „Pururea am văzut pe Domnul înaintea mea, căci El este dreapta mea, ca să nu mă clătesc.

26. Deaceea s'a bucurat inima mea și limba mea s'a veselit, ba chiar și trupul meu odihnește în nădejdea.

27. că nu vei lăsa sufletul meu în iad, nici vei da celui cuvios al tău să vadă stricăciunea.

28. Arătat-mi-ai căile vieții și mă vei umplea de bucurie cu fața Ta“.

21. Ioil, 2, 32. Rom. 10, 13.

24. Ioan, 10, 18. Fapt. 3, 15; 4, 10.

25-28. Ps. 15, 8-11.

29. Bărbați frați, să-mi fie îngăduit a vă spune cu îndrăzneală de strămoșul David, că el a murit și s'a îngropat și mormântul lui este aicea la noi până în ziua aceasta.

30. Dar fiind proroc și știind că Dumnezeu i-a făgăduit cu jurământ, să rădice pe Hristos trupește din roada coapselor lui, ca să șadă pe tronul lui,

31. a grăit mai înainte de învierea lui Hristos și a spus că sufletul lui nu va fi lăsat în iad, nici trupul Lui nu va vedea stricăciunea.

32. Pe acest Iisus Dumnezeu L-a înviat, și la aceasta noi cu toții suntem martori.

33. Deci, fiind El înălțat cu dreapta lui Dumnezeu, și primind dela Tatăl pe Duhul Sfânt cel făgăduit, a săvârșit ce-eace vedeți și auziți acum.

29. 3 Reg. 2, 10. Fapt. 13, 36.

30. 2 Reg. 23, 2; 7, 12 și 19. Ps. 88, 4; 131, 11. Luc. 1, 69.

31. Ps 15, 10 Fapt. 13, 37.

32. Fapt. 3, 15. 4, 33. Ioan. 15, 27.

34. Căci David nu s'a suit la cer, dar el zice: zis-a Domnul Domnului meu: șezi de-a dreapta mea.

35. pânăce voi pune pe vrăjmașii Tăi așternut picioarelor Tale.

36. Deci, să știți bine, toată casa lui Israel, că pe acest Iisus, pe care voi L-ați răstignit, Dumnezeu, L-a făcut Domn și Hristos".

37. Și auzind ei aceasta sau umilit cu inima și au zis către Petru și către ceilalți apostoli: „Bărbați frați, ce să facem?"

38. Iară Petru a zis către dânșii: „Să vă pocăiți și fiecare din voi să se boteze în numele lui Iisus Hristos, spre ertarea păcatelor, și veți primi darul Sfântului Duh.

39. Căci făgăduința vouă vă este dată și copiilor voștri, și tuturor celor de departe, or pe

33. Ioan, 14, 16.

34. Ps. 109, 1. Mat 22, 44.

36. Mat. 28, 18. Ioan, 5, 31.

37. Ioan, 16, 30.

38. Mat. 3, 2.

39. Fapt. 3, 25. Ier 31,

34.

câți îi va chema Domnul Dumnezeu nostru".

40. Și prin alte multe cuvinte li-a mărturisit și i-a îndemnat, zicând: „Mântuiți-vă de acest neam rătăcit“.

41. Deci, ceice au primit cu bucurie cuvântul lui, s'au botezat. Și s'au adăugat în ziua aceea ca la trei mii de suflete.

42. Și erau neobosiți în *ascultarea învățaturii* apostolilor, în împărțirea, în frângerea pâinii, și în rugăciuni.

43. Și era tot sufletul cuprins de frică, căci multe minuni și semne să făceau prin apostoli.

44. Credincioșii însă erau toți împreună și aveau toate de obște;

45. își vindeau moșiile și averile, și le împărțeau tuturor, după trebuința, ce avea fiecare.

46. Și în fiecare zi cercetau cu râvnă biserica, iar pe acasă frângând pâne, primeau hrana cu inima curată și veselă,

47. laudând pe Dumnezeu și având trecere

la tot poporul; iară Domnul în fiecare zi adăoga la Biserica pe ceice se mântueau.

CAPITOLUL 3.

Petru și Ioan vindecă un olog. A două cuvântare a lui Petru.

○ dată însă Petru și Ioan se suiau împreună la biserică, la rugăciunea din ceasul al nouălea.

2. Și era *acolo* un om olog din pântecel mamei sale, pe care îl aduceau în fiecare zi și îl puneau dinaintea bisericii, la ușa numită „Frumoasa“, ca să ceară milostenie la ceice intrau în biserică.

3. Acesta văzând pe Petru și pe Ioan vrând să intre în biserică, a cerut milostenie.

4. Iar Petru cu Ioan căutând la el, a zis: „Privește la noi!“

5. Și el se uită la ei cu băgare de samă, nădăjduind să primească ceva dela dânșii.

6. Petru însă a zis:

44. Fapt. 4, 32.

46. Luc. 24, 29. Fapt. 4, 32, 20, 11.

47. Fapt. 5, 13; 11, 21.

6. Fapt. 4, 10; 9, 34.

„Argint și aur nu se află la mine; dar cecece am, aceea îți dau: în numele lui Iisus Hristos Nazoreul, scoală și mergi!”

7. Și apucându-l de mâna dreaptă, l-a rădicat; și îndată i s'au întărit tălpile și genunchile lui.

8. și sărind, a stătut în picioare și a început a umbla; și a intrat cu ei în biserică, umblând și sărind și laudând pe Dumnezeu.

9. Și l-a văzut tot poporul umblând și laudând pe Dumnezeu,

10. și l-au cunoscut, că acesta era celce ședea la ușa frumoasă a bisericii pentru milostenie și s'au umplut de spaimă și de mirare pentru celece se întâmplaseră cu dânsul.

11. Și fiindcă ologul cel vindecat se ținea de Petru și Ioan, tot poporul a alergat cu uimire la dânsii în pridvorul ce se numește al lui Solomon.

12. Iară Petru văzând

aceasta, a răspuns popoului: „Bărbați izrailiti, ce vă mirați de această, sau ce vă uitați la noi, ca și cum noi cu puterea sau cu sfințenia noastră l-am fi făcut pe acesta să umble?”

13. Dumnezeuul lui Avraam și al lui Isaac și al lui Iacov, Dumnezeuul părinților noștri a proslăvit pe Pruncul Său Iisus, pe Care voi L-ați dat și de Care v'ați lepădat în fața lui Pilat, care voea să-L libereze.

14. Voi însă v'ați lepădat de cel Sfânt și Drept, și ați cerut să vi se dăruiască un bărbat ucigaș;

15. iar pe începătorul vieței L-ați omorât. Pe Acesta Dumnezeu L-a înviat din morți, și noi suntem martori acestui fapt.

16. Și pentru credința în numele Lui, numele Lui a întărit pe acesta, pe care voi îl vedeți și îl știți, și credința care e dela El i-a dat această

7. Fapt. 14, 8.

8. Is. 35, 6.

11. 3. Reg. 6, 3. Fapt. 5.

12. Ioan, 10, 23.

13. Fapt. 5, 31. Filip. 2, 9.

14. Mat. 27, 20. Marc. 15,

11. Luc. 23, 18. Ioan, 18, 40.

15. Fapt. 2, 24; 13, 30; 17, 31; 5, 32.

vindecare deplină înaintea voastră a tuturor.

17. Eu însă, fraţilor, ştiu, că voi, ca şi căpeteniile voastre, aţi făcut aceasta din neştiinţă.

18. Dumnezeu însă, cum a prevestit prin gura tuturor prorocilor Săi, că Hristos va pătimi, aşa a şi împlinit.

19. Pocăiţi-vă dară şi vă întoarceţi, ca să se şteargă păcatele voastre, ca să vie timpul de bucurie dela faţa Domnului

20. şi ca să trimită El pe Iisus Hristos. cel mai dinainte făgăduit vouă,

21. pe care cerul a trebuit să-L primească până la vremea împlinirii tuturor celor din veac spuse de Dumnezeu, prin gura tuturor sfinţilor Săi proroci.

22. Căci Moise a spus părinţilor noştri: Domnul Dumnezeu vostru vă va rădica dintre fraţii voştri un Proroc, cum

m'a rădicat pe mine; să-L ascultaţi pe Acela în toate câte vă va grăi;

23. şi va fi că tot sufletul, care nu va asculta pe prorocul Acela, se va stârpi din popor.

24. Şi toţi prorocii de după Samuil şi dinainte, câţi au grăit, au prevestit zilele acestea.

25. Voi sunteţi fiii prorocilor şi ai aşezământului, pe care Dumnezeu l-a închiat cu părinţii noştri, zicând către Avraam: „Prin sămânţa ta se vor binecuvânta toate naţiunile pământului“.

26. Şi Dumnezeu, înviind pe Pruncul Său Iisus, L-a trimis întâi la voi să vă binecuvinteze, când vă veţi întoarce fiecare dela faptele cele rele“.

CAPITOLUL 4.

Petru şi Ioan sunt închişi şi apoi duşi la Sinedriu să dea socoteală.

17. Fapt. 13, 27. Luc. 23, 34. Ioan. 18, 40. 1 Cor. 2, 8.

18. Luc. 24, 44. Fapt. 26, 22.

20. Is. 49, 10. Ioan. 14, 13.

21. Ioan. 10, 16. Os. 2,

23: 3, 5.

23. Deut. 18, 15 şi 18. Mat. 17, 5. Fapt. 7, 37.

25. Fapt. 2, 39. Rom. 3, 2; 9, 4. Fac. 12, 3. Glas. 3, 8.

26. Fapt. 13, 46. Mat. 10, 6.

Rugăciunile credincioșilor și viața de obște.

Când grăeau ei astfel poporului, au venit la dânsii preoții și căpetenia gardei bisericii și saducheii,

2. supărați fiind că învățau poporul și propovedueau învierea din morți prin Iisus,

3. și și-au pus mâinile pe dânsii și i-au pus sub pază până adouazi, căci era sară.

4. Mulți însă din ceice auziseră cuvântul au crezut și a sporit numărul oamenilor credincioși până la cinci mii.

5. Iară a douazi s'au adunat la Ierusalim căpeteniile, bătrânii și cărțurarii:

6. Ana căpetenia preoților, Caiafa, Ioan și Alexandru și ceilalți din neamul căpeteniilor preoților;

7. și aducându-i de față pe Petru și pe Ioan, i-au întrebat: „Cu ce pu-

tere sau în al cui nume faceți voi aceasta?”

8. Atuncea Petru, umplându-se de Duh Sfânt, a zis către dânsii:

9. „Căpetenii ale poporului și bătrânii ai lui Israel, de vreme ce noi astăzi suntem întrebați pentru binefacerea arătată unui om neputincios, cum a fost el vindecat,

10. apoi cunoscut să vă fie vouă tuturor și la tot poporul lui Israel, că în numele lui Iisus Hristos, Nazoreul, pe Care voi L-ați răstignit și pe care Dumnezeu L-a înviat din morți, prin Acela stă acesta sănătos înaintea voastră.

11. Acela este piatra cea nebăgată în seamă de voi, ziditori, care a ajuns în capul unghiului;

12. și nu este mântuire în nimene altul, căci nu este alt nume sub cer, dat oamenilor, prin care trebuie să ne mântuim”.

13. Văzând căpeteniile

2. Fapt. 5. 33: 23. 6 1 Cor. 1. 23.

6. Luc. 3. 2.

8. Luc. 12. 12.

10. Fapt. 3. 6.

11. Mat. 21. 42. Ps. 118.

22. Luc. 20. 17. Marc. 12. 10. 1 Petr. 2. 6. Rom. 9. 33. Ps. 117. 22. Is. 28. 16.

12. 1 Tim. 2. 5. 1 Tes. 5. 9. Col. 1. 14 și 20. Fapt. 10. 43.

îndrăzneala lui Petru și Ioan și știind că ei sunt oameni simpli și necărturari, s'au mirat;

14. și deși îi cunoșteau că fuseseră cu Iisus, dar văzând pe omul cel vindecat stând cu dânșii, n'au putut spune nimic împotriva,

15. ci poruncindu-li să iasă afară din adunare, se sfătueau între ei,

16. zicând: „Ce să facem cu oamenii aceștia? Căci tuturor celorce locuiesc în Ierusalim li e cunoscut că s'a făcut de ei o minune vădită, și nu o putem tăgădui.

17. Dar ca să nu se mai lătească aceasta în popor, să li poruncim cu strășnicie, să nu mai vorbească de acest nume nici unuia din oameni”.

18. Și chemându-i, li-a poruncit, ca nici de cum să nu mai vorbească, nici să nu mai învețe în numele lui Iisus.

19. Răspunzindu-li însă Petru și Ioan, au zis: „Judecați de este drept înaintea lui Dumnezeu, a vă asculta pe voi mai

mult decât pe Dumnezeu!

20. Căci noi nu putem să nu grăim celece am văzut și am auzit”.

21. Ei însă amenințându-i, li-au dat drumul, negăsind nici un chip de a-i pedepsi, din pricina poporului; pentrucă toți slăveau pe Dumnezeu pentru ceeace se făcuse.

22. Căci omul acela, asupra căruia se săvârșise acest semn al vindecării, avea mai mult de patruzeci de ani.

23. Iar dupăce li s'au dat drumul, apostolii au venit la ai lor și li-au povestit câte le ziseseră căpeteniile și bătrânii.

24. Și auzind ei, au ridicat cu un suflet glasul către Dumnezeu și au zis: „Stăpâne Dumnezeule, celce ai făcut cerul și pământul, marea și toate cele dintr'insele,

25. Tu prin gura lui David, robul Tău, ai zis: Ce se turbură neamurile și popoarele, pentruce cugetă deșertăciuni?

26. Pentruce se ridică regi: pământului și că-

16. Fapt. 5, 16.

18. Fapt. 5, 40.

19. Fapt. 5, 29.

25. Ps. 2, 1.

pitoniile se adună împreună asupra Domnului și a Hristosului Lui?

27. Căci împotriva sfântului Tău Prunc Iisus, unso Tău, cu adevărat s'au adunat în cetatea aceasta Irod și Pilat din Pont, cu păgânii și cu noroadele lui Israel,

28. ca să facă, câte mâna Ta și sfatul Tău demainainte hotărâse să se facă.

29. Și acum Doamne, privește la amenințările lor și dă robilor Tăi să grăcască cuvântul Tău cu toată îndrăzneala,

30. când îți întinzi mâna Ta, ca să vindeci și să faci semne și minuni cu numele sfântului Tău Prunc Iisus".

31. Și când se rugau ei, s'a cutremurat locul, unde erau adunați, și s'au umplut toți de Duh Sfânt și cu îndrăzneală au grăit cuvântul lui Dumnezeu.

32. Iar mulțimea celorce crezuseră aveau o

inimă și un suflet și nimenea nu zicea, că din averile sale e ceva al său, ci toate li era deobște.

33. Și apostolii mărturiseară cu putere mare învierea Domnului Iisus Hristos și har mare era peste ei peste toți.

34. Și nu era pintre ei nimenea lipsit, căci toți câți aveau pământuri, sau case, le vindeau și aducând prețul celor vândute

35. și punându-l la picioarele apostolilor, se dădea fiecăruia ceace-i era de trebuință.

36. Așa, Iosia, un levit de neam din Cipru, care s'a numit de apostoli Varnava, adecă fiul mângâerii,

37. având o țarină, a vândut-o și a adus prețul și l-a pus la picioarele apostolilor.

CAPITOLUL 5.

Pedeapsa lui Anania și Sappira. Isbânda aposto-

27. Mat. 26, 3. Luc. 1, 35;
4. 18. Ioan. 10, 36. Is. 61, 1.
28. Mat. 26, 21.
29. Fapt. 13, 46.
31. Fapt. 16, 26.

32. Fapt. 2, 44.
34. Fapt. 2, 45. Luc. 12,
35.
36. Fapt. 9, 27.

lilor. *Apostolii la inchi-
soare, dar sunt izbăviți
de un inger. Povața lui
Gamaliel.*

A tuncia un om oare-
care, cu numele A-
nania, împreună cu fe-
meea sa Sappira, a vân-
dut o țarină

2. și a ascuns din preț,
cu știrea și a femeii sale,
și a adus numai o parte
și a pus-o la picioarele
apostolilor.

3. Petru însă a zis:
„Ananie, pentrece ai în-
găduit lui satana să pue
în inima ta gândul ca să
minți Duhului Sfânt și
să ascunzi din prețul țar-
rinei?”

4. De rămânea țarina
nevândută, nu rămânea
oare a ta? Și dacă s'a
vândut, prețul nu era
oare în stăpânirea ta?
De ce ai pus în inima ta
acest lucru? *Iată, n'ai
mințit oamenilor, ci lui
Dumnezeu”.*

5. Iară Anania auzind
cuvintele acestea, a că-
zut și a murit; și frică
mare cuprinse pe toți
cei ce auziră acestea.

6. Și sculându-se cei

mai tineri, l-au înfășat și
scotindu-l, l-au îngropat.

7. Iar ca la trei cea-
suri după aceasta, a in-
trat la Petru și femeea
lui Anania, neștiind ce se
întâmplase.

8. Petru însă a între-
bat-o: „Spune-mi, cu a-
tâta ați vândut țarina?”
Și ea a zis: „Da, cu a-
tâta!”

9. Iar Petru a zis că-
tră dânsa: „De ce v'ati
înțeles să ispițiți Duhul
Domnului? *Iată picioa-
rele celorce au îngropat
pe bărbatul tău sunt la
ușă și te vor scoate și
pe tine”.*

10. Și a căzut și ea în-
dată la picioarele lui și
a murit; și intrând tine-
rii, au găsit-o moartă,
și scotind-o, au îngro-
pat-o lângă bărbatul ei.

11. Și frică mare a cu-
prins toată Biserica și
pe toți ceice auzeau a-
cestea.

12. Și se făceau prin
mâinile apostolilor semne
și minuni multe în po-
por; și erau toți într'un
cuget în pridvorul lui So-
lomon.

13. Din ceilalți însă ni-

meni nu cuteza să se lipească de ei, iar poporul îi mărea;

14. și se adăugau mereu mulțime de bărbați și de femei, care credeau în Domnul,

15. încât scoteau pe cei bolnavi la uliți și-i puneau pe paturi și pe năvălii, ca la trecerea lui Petru, măcar umbra lui să umbreze pe careva din ei.

16. Și se adunau la Ierusalim și mulți din cetățile de prinprejur, aducând bolnavii și pe cei stăpâniți de duhuri necurate și se vindecau și aceștia toți.

17. Dară sculându-se căpetenia preoților și cei cu el, care erau de eresul saduchellor, și umplându-se de pizmă,

18. și-au pus mâinile pe apostoli și i-au dat la închisoarea deobște.

19. Dară un inger al Domnului, deschizând peste noapte, ușile temniței și scoțindu-i, li-a zis:

20. „Duceți-vă și, stând în biserică, vestiți popo-

rului toate aceste cuvinte ale vieții”.

21. Și ascultând ei au intrat dimineța în biserică și s'au apucat să învețe. Iară căpetenia preoților și cei cu el venind, a adunat sinedriul și pe toți bătrânii fiilor lui Israel și a trimis la temniță, să-i aducă pe apostoli.

22. Mergând însă slujitorul, nu i-a găsit în temniță, și întorcându-se, au spus,

23. zicând: „Am găsit temnița incuiată cu toată îngrijirea și straja stând înaintea ușilor, dar deschizând, n'am găsit într'însa pe nimene”.

24. Și auzind aceste cuvinte căpetenia preoților și căpetenia gardei bisericei și celelalte căpetenii ale preoților, nu se dumereau ce ar însemna aceasta.

25. Dară venind cineva, li-a spus, zicând: „Iată oamenii, pe care i-ați închis în temniță, stau în biserică și învață poporul”.

26. Atunci mergând

14. Fapt. 2, 47; 11, 21.

15. Fapt. 19, 12.

20. Ioan, 6, 68.

căpetenia *gardei* cu slujitorii, i-a adus fără silă, pentrucă se temeau de popor să nu-i ucidă cu pietre.

27. Iar dacă i-au adus și i-au înfățișat sinedriului, căpetenia preoților i-a întrebat,

28. zicând: „Nu v'am poruncit noi oare cu strășnicie de a nu mai învăța în acest nume? Și iată voi ați umplut Ierusalimul de învățătura voastră și voiți să aduceți asupra noastră sângele Omului Aceluia“.

29. Răspunzind însă Petru și ceilalți apostoli, au zis: „Trebue să ascultăm mai mult pe Dumnezeu decât pe oameni.“

30. Dumnezeuul părinților noștri a sculat pe Iisus, pe Care voi îl omorâserăți, spânzurându-L pe lemn.

31. Pe acesta Dumnezeu, cu dreapta Sa, L-a înălțat Căpetenie și Măntuitor, ca să dea lui Is-

rail pocăință și ertare de păcate.

32. Iară martori ai celor spuse despre El suntem noi și Duhul Sfânt, pe care Dumnezeu L-a dat celorce i se supun lui“.

33. Ei însă auzind *aceasta*, crăpau de ciudă și se sfătuiau să-i omoare.

34. Dară sculându-se în adunare un fariseu cu numele Gamaliel, dascăl de lege, cinstit de tot poporul, și poruncind să fie scoși apostolii puțin afară,

35. a zis către ei: „Bărbați israiliți, luați sama ce voiți să faceți cu oamenii aceștia.“

36. Căci mai dăunăzi s'a sculat Tevdas, zicând că el este cineva mare, și s'a unit cu el un număr de oameni, ca la patru sute, dar acela a fost ucis și toți câți ascultau de el s'au risipit și nu s'au ales nimica.

37. După dânsul, pe

28. Fapt. 4, 18; 2, 22. Mat. 27, 25.

29. Fapt. 4, 19.

30. Fapt. 3, 15.

31. Fapt. 2, 33; 4, 12. 1 Ioan, 2, 1-2.

32. Fapt. 3, 15. Ioan, 15, 26.

34. Fapt. 22, 3.

36-37. Fapt. 21, 38. Luc. 2, 2.

vremea catagrafiei, s'a sculat Iuda Galileanul și a tras după sine destul popor; dar a perit și acela și toți ceice-l ascultaseră s'au risipit.

38. Și acum vă zic: nu vă legați de oamenii aceștia, ci-i lăsați, căci lucrul acesta sau planul acesta, de este dela oameni, se va risipi;

39. iară de este dela Dumnezeu, nu-l veți putea risipi: *pășiți-vă deci*, ca nu cumva să fiți și luptători împotriva lui Dumnezeu.

40. Și l-au ascultat și chemând pe apostoli, i-au bătut și poruncind să nu mai vorbească de numele lui Iisus, li-au dat drumul.

41. Iară ei s'au dus dela fața sinedriului bucurându-se, că s'au învrednicit să fie necinștiți pentru numele Domnului Iisus.

42. Și în toate zilele, în biserică și pe acasă, nu încetau a învăța și a binevesti pe Iisus Hristos.

CAPITOLUL 6.

Așezarea celor 7 diaconi. Creșterea Obștei. Invinuirea lui Ștefan și ducerea lui la judecată.

În zilele acelea, înmulțindu-se ucenicii, s'a stârnit cârtire printre eliniști *) împotriva evreilor, pentru că văduvele lor erau trecute cu vederea la împărțirea zilnică a celor de trebuință.

2. Atuncea cei doisprezece, adunând mulțimea ucenicilor, au zis: „Nu e bine, că lăsând noi cuvântul lui Dumnezeu, să slujim la mese.

3. De aceea, fraților, alegeți dintre voi șapte bărbați încercați, plini de Duh Sfânt și de înțelepciune, pe care să-i rânduim la treaba aceasta;

4. iară noi să stăruim pururea în rugăciune și în slujba cuvântului”.

5. Și a plăcut cuvântul

*) Evreii cari locuiau în afară de Palestina, mai ales prin țările grecești, se numeau eliniști.

38. Mat. 15, 13.
39. Ps. 2, 1. Luc. 21, 15.
40. Mat. 10, 17.
41. Mat. 5, 10. Iac. 1, 2.

1 Petr. 4 13. 2 Cor. 6, 10;
12, 10. Evr. 10, 34.
5. Fapt. 21, 8.

acesta la toată mulțimea și au ales pe Ștefan, bărbat plin de credință și de Duh Sfânt, și pe Filip, și pe Prohor, și pe Nicanor, și pe Timon, și pe Parmena, și pe Nicolae Antiohianul, întors la credință dintre păgâni.

6. Pe aceștia i-au pus înaintea apostolilor și apostolii s'au rugat și și-au pus mâinile peste dânșii.

7. Și cuvântul lui Dumnezeu creștea și sporea foarte mult numărul ucenicilor în Ierusalim; ba și din preoți se supuneau la credință mulțime multă.

8. Iar Ștefan, fiind plin de credință și de putere, făcea minuni și semne mari în popor.

9. Dar sculându-se unii din sinagoga, care se numea a libertinilor, a cirinenilor, a alexandrinilor și a celor din Cilicia și Asia, se priceau cu Ștefan,

10. dar nu puteau sta împotriva înțelepciunii și a duhului cu care vorbea el.

11. Atunci au adus niște oaceni, cari ziceau: „L-am auzit grăind cuvinte de blasfemie asupra lui Moise și a lui Dumnezeu”.

12. Și astfel au întărit poporul și pe bătrâni și pe cărturari, și năvălind, l-au apucat și l-au dus la Sinedriu.

13. Și au pus martori mincinoși, cari ziceau: „Omul acesta nu conținește a grăi cuvinte de blasfemie asupra acestui loc sfânt și a legii;

14. căci l-am auzit spunând, că acest Iisus Nazareul va strica locașul acesta și va schimba dateștile, pe care ni le-a dat Moise”.

15. Și căutând spre el toți ceice ședeau în Sinedriu, au văzut fața lui, ca fața unui înger.

CAPITOLUL 7.

Căutarea și mucenicia lui Ștefan.

A atunci căpetenia preoților a zis: „Oare acestea așa sunt?”

6. Fapt. 13, 3. 1 Tim. 4, 14.

7. Fapt. 2, 47.

10. Luc. 21, 15.

11. Mat. 26, 60-61.

14. Fapt. 9, 26-27.

2. Iară el a zis: „Fraților și părinților, ascultați: Dumnezeuul slavei S'a arătat părintelui nostru Avraam, când era în Mesopotamia, înainte de a se muta el în Haran,

3. și a zis către dânsul: „Ieși din țara ta și din neamul tău și vino în țara care ți-o arăta-o Eu.

4. Atuncea eșind el din țara haldeilor, s'a strămutat în Haran; iar de acolo, după moartea tatălui său, l-a mutat Dumnezeu în țara aceasta, în care locuiți voi acum.

5. Și nu i-a dat moștenire într'însa nici o urmă de picior; dar i-a făgăduit să i-o dea în stăpânire lui și după el urmașilor lui, când nu avea încă copii.

6. Și astfel i-a spus Dumnezeu că vor fi urmașii lui pribegi în țară străină și-i vor robi străinii și-i vor chinui patru sute de ani.

7. Dară pe poporul acela, la care vor robi, îi

voi judeca Eu, — a zis Dumnezeu; — și după acestea vor eși și-Mi vor sluji Mie în locul acesta.

8. Și i-a dat așezământul țării împrejur. După aceea a născut pe Isaac și l-a tăiat împrejur în ziua a opta. Issac a născut pe Iacov, iar Iacov a născut pe cei doisprezece patriarhi.

9. Patriarhii însă pizmuind pe Iosif, l-au vândut în Egipt. Dar Dumnezeu era cu dânsul

10. și l-a izbăvit de toate necazurile lui și i-a dăruit înțelepciune și trecere înaintea lui Faraon, regele Egiptului, care l-a și pus povățuitor peste Egipt și peste toată casa sa.

11. A venit apoi foamete și necaz mare peste toată țara Egiptului și peste Hanaan și părinții noștri nu găseau hrană.

12. Auzind însă Iacov, că este grâu în Egipt, a trimis pe părinții noștri acolo întâia oară.

13. Iar când au mers

3-4. Fac. 12, 1. Neem. 9. 7.

5. Fac. 13, 15-18.

6-8. Fac. 15, 13; 17, 10; 21, 4; 25, 26; 29, 31; 35, 22;

37. 28. Ps. 104, 17. Gal. 3, 17.

9. Fac. 37, 28. Ps. 104, 17.

10. Fac. 41, 38-41.

12. Fac. 42, 1.

13. Fac. 45, 4.

ei a doua oară *acolo*, Iosif s'a descoperit fraţilor săi şi s'a făcut cunoscut lui Faraon neamul lui Iosif.

14. Şi trimiţând Iosif, a chemat pe tatăl său Iacov şi tot neamul lui de şaptezeci şi cinci de suflete.

15. Atunci s'a pogorât Iacov în Egipt şi a murit *acolo* şi el şi părinţii noştri;

16. şi au fost aduşi la Sihem şi puşi în mormântul, pe care Avraam îl cumpăraseră cu preţ de argint dela fiii lui Emor a lui Sihem.

17. Dar pe măsură ce se apropia vremea *împlinirii* făgăduinţei, pe care cu jurământ o făcuse Dumnezeu lui Avraam, creştea şi poporul şi se înmulţea în Egipt.

18. până s'a rădicat alt domnitor, care nu ştia pe Iosif

19. Acest *domnitor* u-neltind împotriva neamului nostru, a strâmtorat

pe părinţii noştri, silindu-i să-şi arunce copiii, ca să nu trăiască.

20. În vremea aceasta, s'a născut Moise şi era plăcut lui Dumnezeu; acesta trei luni a fost hrănit în casa tatălui său.

21. Iar când a fost aruncat, l-a luat fata lui Faraon şi l-a crescut ca copil al său.

22. Şi a învăţat Moise toată înţelepciunea egipteană şi era puternic în cuvinte şi în fapte.

23. Iar când a împlinit el patruzeci de ani, s'a rădicat în inima lui *durul* de a cerceta pe fiii lui Israil, fraţii săi.

24. Şi văzând pe unul *din ei* obiţduit, l-a apărât, şi răzbună pe cel obiţduit, ucizând pe egiptean.

25. Socotea însă că fraţii săi pricep, că Dumnezeu le dă mântuire prin mâna lui; dar ei n'au priceput.

26. Adouazi s'a arătat unora *din ei*, care se băteau, şi i-a îndemnat la

14. Fac. 46, 27.

15. Fac. 46, 5; 49, 33.

16. Fac. 50, 13; 23, 16. Iis. Nav. 24, 32.

17. Es. 1, 7. Ps. 104, 24.

20. Es. 2, 2. Ebr. 11, 23.

21. Es. 2, 5 şi 10.

24-30. Es. 2, 12-13; 3, 2.

pace, zicând: „Oameni *buni*, voi sunteți frați, la ce vă obijduiți unul pe altul?”

27. Iară celce obijduia pe aproapele, l-a îmbrâncit, zicând: „Cine te-a pus stăpân și judecător peste noi?”

28. Nu cumva vrei să mă ucizi, cum ai ucis eri pe Egipteanul acela?”

29. La auzul cuvântului acestuia, Moise a fugit și a ajuns pribeag în țara Madiam, unde i s'a născut doi fii.

30. Când a implinit patruzeci de ani *de pribeagie în țara Madiam*, i s'a arătat în pustiul muntelui Sinai un înger al Domnului, în para focului unui rug.

31. Iară Moise văzând, s'a minunat de vedenie; dar când s'a apropiat să vadă *ce este*, a auzit glasul Domnului, *care i-a zis*:

32. „Eu sunt Dumnezeuul părinților tăi: Dumnezeuul lui Avraam și Dumnezeuul lui Isaac, și Dumnezeuul lui Iacov“. Și cutremurându-se Moise,

nu îndrăznea să privească.

33. Domnul însă i-a zis: „Scoate-ți încălțăminte de la picioare, căci locul pe care stai este pământ sfânt.“

34. Am văzut bine suferințele poporului Meu celui din Egipt și suspinul lui l-am auzit, și M'am pogorât să-l izbăvesc. Vino dar să te trimit în Egipt“.

35. Pe acest Moise, pe care ei l-au lepădat, zicând: „Cine te-a pus stăpân și judecător?“ pe acesta Dumnezeu, prin mâna îngerului, care i s'a arătat în rug, l-a trimis povățuitor și izbăvitor.

36. Acesta i-a scos, făcând minuni și semne în țara Egiptului, și la Marea Roșie, și în pustie patruzeci de ani.

37. Acesta e acel Moise, care a zis fiilor lui Israel: „Proroc ca mine va va rădica Domnul Dumnezeuul nostru din frații voștri: pe acela să-l ascultați“.

31-36. Eș. 3, 7, 8, 9, 10, 11, 14.

37. Fapt. 3, 22. Deut. 18, 15.

38. Acesta este acela, care pe când se afla în adunare în pustiu cu părinții noștri și cu ingerul celce i-a vorbit pe muntele Sinai, a primit cuvintele vii, ca să ni le dea nouă.

39. Părinții noștri însă n'au vrut să-i fie ascultători, ci L-au lepădat și cu inimile lor s'au întors în Egipt,

40. zicând lui Aaron: „Fă-ni Dumnezei, cari să meargă înaintea noastră; căci lui Moise acesta, care ne-a scos din țara Egiptului, nu știm ce i s'a întâmplat“.

41. Și au făcut în zilele acelea un vițel și au adus jertfă idolului și s'au veselit de lucrul mânilor lor.

42. Dumnezeu însă s'a întors dinspre ei și i-a dat să slujească oștirii cerului, precum este scris în cartea prorocilor: Casa lui Israil, Mi-ați adus voi oare vite junghiate și jertfe timp de

patruzeci de ani în pustie?

43. Și ați primit cortul lui Moloh și steaua dumnezeului vostru Remfan, chipurile ce ați făcut, ca să vă închinați lor. *Deaceea* vă voi muta dincolo de Babilon“.

44. Părinții noștri aveau în pustiu cortul mărturiei *așa*, cum poruncise celce grăise cu Moise, să-l facă după modelul ce-l văzuse.

45. Pe acesta primindu-l părinții noștri cu Iisus, l-au adus în moșia neamurilor, pe care Dumnezeu l-ea izgonit dinaintea părinților noștri, și a rămas *așa* până în zilele lui David,

46. care a aflat trecere înaintea lui Dumnezeu și s'a rugat să afle *un loc potrivit ca să rădice* un lăcaș Dumnezeului lui Iacov.

47. Solomon însă a fost *acela*, care i-a zidit casă.

48. Dar Cel de sus nu locuiește în lăcașuri fă-

38. Es. 19, 3. Gal. 3, 10.

40. Esi 32, 1.

42. Deut. 4, 19 Ier. 19, 13.

43. Amos, 5, 26.

44. Es. 25, 40. Eyr. 8, 5

45. Iis. Nav. 3, 14.

46. 2 Reg. 7, 2. Ps. 131, 5.

47. 3 Reg. 6, 1.

48. Fapt. 17, 24. 3 Reg. 8,

27. Is. 66, 1.

cute de mână, precum zice prorocul:

49. „Cerul îmi este scaun și pământul așternut picioarelor. Ce casă îmi veți zidi?—zice Domnul, — sau ce loc *veți alege* pentru odihna Mea?”

50. Oare nu mâna mea a făcut toate acestea?

51. O, netăiaților împrejur la inimă și la urechi și tari în cerbice, voi pururea vă împotriviți Duhului Sfânt! Cum au fost părinții voștri, așa *sunteți* și voi.

52. Pe care din proroci n'au prigunit părinții voștri? *Ei* au ucis pe ceice au prevestit venirea Dreptului, ai căruia vânzători și ucigași v'ați făcut acuma voi,

53. ceice ați primit legea prin mijlocirea îngerilor și nu o ați păzit“.

54. Auzind *ei* acestea, le crăpa inima *de ciudă* și scrâșneau asupra lui cu dinții.

55. *Ștefan* însă fiind

plin de Duh Sfânt, căutând la cer, a văzut slava lui Dumnezeu și pe Iisus stând deadreapta lui Dumnezeu

56. și a zis: „Iată, văd cerurile deschise și pe Fiul Omului stând deadreapta lui Dumnezeu“.

57. Iară ei strigând în gura mare, și-au astupat urechile și au năvălit într'un gând asupra lui.

58. și scoțindu-l afară din cetate, au început a-l împroșca cu pietre. Iar martorii și-au pus hainele la picioarele unui tâlhar, care se numea Saul.

59. și bătcau cu pietre pe Ștefan, care se ruga și zicea: „Doamne Iisuse, primește duhul meu!“

60. Și plecându-și genunchii, a strigat cu glas mare: „Doamne, nu le socoti păcatul acesta!“ Și zicând aceasta, a răposat. Iar Saul se învoise la uciderea lui.

51. Deut. 9, 13. Ier. 6, 10. Iez. 44, 9.

52. Mat. 23, 34. 1 Tesal. 2, 15.

53. Deut. 32, 2. Glas, 3, 19.

55. Fapt. 6, 5-10.

58. Fapt. 22, 20.

59. Luc. 23, 46. Ps. 70, 6.

60. Mat. 5, 44. Luc. 23, 34. 1 Cor. 4, 12.

CAPITOLUL 8.

Prigonirea creștinilor. Saul prigonitor. Filip propoveduește în Samaria. Simon magul. Petru și Ioan în Samaria. Un famen Etiopian se face creștin.

In ziua aceea s'a făcut goană mare asupra Bisericii din Ierusalim și s'au risipit toți prin ținuturile Iudeei și ale Samariei, afară de apostoli.

2. Iar niște oameni cu-cernici au îngropat pe Ștefan și au făcut plângere mare după dânsul.

3. Saul însă pustia biserica, pătrunzând prin case și târând bărbați și femei, îi arunca în temniță.

4. Ceice s'au împrăștiat însă, în drumul lor binevesteau cuvântul.

5. Așa Filip, pogorându-se într'o cetate a samarinenilor, a propoveduit acestora pe Hristos

6. și noroadele cu un

cuget luau aminte la cele ce se grăeau de Filip, și îi ascultau, văzând semnele ce făcea.

7. Căci din mulți îndrăciți eșeau duhurile necurate, strigând cu mare glas, și mulți slăbănogi și șchiopi se vindecau

8. și s'a făcut bucurie mare în cetatea aceea.

9. Era însă în cetate un om, anume Simon, care înainte de aceasta vrăjise și amăgise pe norodul samarinean, zicând că el ar fi cineva mare.

10. La acesta luaseră aminte toți dela mic până la mare, zicând: „Acesta este puterea cea mare a lui Dumnezeu“.

11. Și luaseră aminte la el, pentru că de multă vreme îi uimea cu vrăjile sale.

12. Iar când au crezut pe Filip, care propovedua împărăția lui Dumnezeu și numele lui Iisus Hristos, și s'au botezat bărbați și femei,

13. atunci a crezut și Simon și botezându-se, e-

1. Fapt. 11, 19.

3. Fapt. 9, 1; 22, 4; 26, 10. 1 Cor. 15, 9. Gal. 1, 13.

4. Fapt. 11, 19.

5. Fapt 6, 5.

7. Marc. 16, 17. Fapt. 5, 16.

12. Fapt. 6, 5.

ra nedespărțit de Filip; și văzând semnele și puterile cele mari, ce se săvârșeau, se minuna.

14. Auzind însă apostolii din Ierusalim, că samarinenii au primit cuvântul lui Dumnezeu, au trimis la ei pe Petru și pe Ioan,

15. cari venind, s'au rugat pentru dânșii, ca să primească Duh Sfânt,

16. căci încă nu se pogorâse peste nici unul din ei, ci erau numai botezați în numele Domnului Iisus.

17. Atuncea își puneau apostolii mâinile peste ei, și primeau Duh Sfânt.

18. Iar Simon, văzând că prin punerea mânilor apostolilor se dă Duhul Sfânt, li-a adus bani,

19. zicând: «Dați-mi și mie această putere, ca pe care-mi voi pune mâinile, să primească Duh Sfânt».

20. Petru însă i-a zis: „Argintul tău să fie cu tine spre pierzanie, pentru că ai socotit că darul lui Dumnezeu se dobândeste cu bani.

21. La aceasta tu n'at nici parte, nici sort, pentru că inima ta nu este dreaptă înaintea lui Dumnezeu.

22. Pocăște-te dară de această răutate a ta și te roagă lui Dumnezeu, ca doar ți-ar ierta cugetul inimii tale;

23. căci te văd plin de fiere amară și în lațurile nedreptății”.

24. Iar Simon răspunzind, a zis: Rugați-vă voi pentru mine Domnului, ca să nu vie asupra mea nimic din cele ce ați zis”.

25. Ei însă, după ce au propovedit și au adevărit cuvântul Domnului, s'au întors în Ierusalim, vestind Evanghelia prin multe sate de ale samarinenilor.

26. Iar lui Filip i-a grăit un înger al Domnului și i-a zis: „Scoală și mergi spre miazăzi, pe drumul ce duce din Ierusalim la Gaza, care este pustiu”.

27. Și sculându-se el, s'a dus și iată un etiopian, eunuc și boer al

17. Fapt. 6, 6.

19. Mat. 10, 8.

23. Deut. 20, 18.

27, 3 Reg. 8, 41.

Candachiei, regina Etiopiei, care era peste toate vistierile ei și care venise la Ierusalim să se închine,

28. se întorcea *de acolo*, și șezând în căruța sa, citea pe prorocul Isaia.

29. Iar Duhul a zis lui Filip: „Apropie-te și te lipește de căruța aceea”.

30. Și apropiindu-se Filip, l-a auzit citind pe Prorocul Isaia și a zis: „Înțelegi oare ce citești?”

31. Iară acela a zis: „Cum aş putea să înțeleg, de nu mă va povățui cineva?” Și a rugat pe Filip să se sue și să șadă cu el.

32. Iară locul din Scriptură, pe care-l citea, era acesta: „Ca o oare S'a adus la junghiere și ca un miel fără de glas înaintea celui ce-l tunde, așa nu și-a deschis gura sa.

33. Intru pătimiri s'a săvârșit judecata Lui. Dar nașterea Lui cine o va spune? Că se ia de pe pământ viața Lui”.

34. Și începând fame-

nul, a zis către Filip: „Rogu-te, despre cine grăește prorocul acesta: despre sine, sau despre alt cineva?”

35. Iar Filip deschizându-și gura și începând dela locul acesta al Scripturii, i-a binevestit pe Iisus.

36. Cui însă își urmau ei drumul, au ajuns la o apă și famenul a zis: „Iată apă; ce mă împedică a mă boteza?”

37. Iară Filip a zis: „De crezi din toată inima, se poate”. Și el răspunzind, a zis: „Cred că Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu!”

38. Apoi a poruncit de s'a oprit căruța, și s'au pogorât în apă amândoi: Filip și eunucul, și l-a botezat.

39. Când însă au eșit din apă, Duhul Sfânt a răpit pe Filip și eunucul nu l-a mai văzut și s'adus în drumul său, bucurându-se.

40. Iar Filip s'a pomenit în Azot și trecând *de acolo*, a binevestit prin toate cetățile, până ce a sosit la Cezareea.

CAPITOLUL 9.

In calea spre Damasc, se arată Domnul lui Saul și și-l face apostol. Vindecarea lui Eneea și învierea Tavitei.

Saul, suflând mereu groază și ucidere asupra ucenicilor, a mers la căpetenia preoților

2. și a cerut dela el scrisori către sinagogile din Damasc, ca dacă ar afla pe unii, cari ar urma calea *învățăturii lui Hristos*, fie bărbați or femei, să-i aducă legați la Ierusalim.

3. Dară când mergea el și se apropia de Damasc, fărăde veste a strălucit peste el o lumină din cer

4. și căzând el la pământ, a auzit un glas, zicându-i: „Saule, Saule, ce mă prigonești?”

5. Iar el a zis: „Cine ești, Doamne?” Zis-a Domnul: „Eu sunt Iisus, Pe Care tu îl prigonești. Cu greu îți este să lovești cu piciorul în bol-duri”.

6. Iar el tremurând și îngrozit fiind, a zis: „Doamne, ce voești să

fac?” Și Domnul a zis către el: „Scoală și intră în cetate și îți se va spune ce trebuie să faci”.

7. Iar oamenii, cari mergeau cu el pe cale, auzind glasul și nevăzind pe nimenea, stăteau încremeniți.

8. Și s'a sculat Saul dela pământ, și deschizându-și ochii săi, nu vedea pe nimenea. Și ducându-l de mână, l-au băgat în Damasc.

9. Trei zile n'a văzut și n'a mâncat, nici n'a băut.

10. În Damasc însă era un ucenic cu numele Anania; și a zis Domnul către acesta în vedenie: „Anania!” Iar el a zis: „Iată-mă, Doamne!”

11. Și Domnul a zis către dânsul: „Scoală-te și mergi pe ulița ce se cheamă Dreapta, și caută în casa lui Iuda pe Saul, care se numește Tarseanul, căci iată se roagă

12. și a văzut în vedenie pe un om cu numele Anania intrând și punându-și mâinile pe el, ca să vadă”.

13. Anania însă a răs-

puns: „Doamne, de la mulți am auzit de omul acesta și cât rău a făcut sfinților Tăi în Ierusalim;

14. ba și aicea are putere de la căpeteniile preoților să lege pe toți ceice cheamă numele Tău“.

15. Iară Domnul a zis către dânsul: „Mergi, că acesta îmi este vas ales, ca să poarte numele Meu înaintea neamurilor și a regilor și a fiilor lui Israel.“

16. Căci Eu îi voi arăta câte se cuvine să pătimească el pentru numele Meu“.

17. Atunci s'a dus Anania, a intrat în casa lui Iuda și punându-și mâinile peste Saul, a zis: „Frate Saule, Domnul Iisus, Celce ți s'a arătat în calea pe care veneai, m'a trimis, ca să vezi și să te umpli de Duh Sfânt“.

18. Și îndată au căzut de pe ochii lui ca niște solzi și a văzut numai-

decât și sculându-se, s'a botezat și luând hrană, s'a întărit.

19. Și a rămas Saul câteva zile cu uceniciei cei din Damasc.

20. Și îndată a început a propovedui prin sinagogi pe Hristos, zicând că acesta este Fiul lui Dumnezeu.

21. Și toți ceice auzeau, se mirau și ziceau: „Nu e oare acesta celce prigonea în Ierusalim pe ceice cheamă numele acesta, ba și aicea venise, ca să-i ducă legați la căpeteniile preoților?“

22. Iară Saul și mai mult se întărea și punea în nedumerire pe Iudeii cei ce locuiau în Damasc, dovedind, că acesta este Hristosul.

23. Dupăce însă a trecut destulă vreme, Iudeii s'au sfătuit să-l omoare.

24. Iară Saul a aflat de acest gând al lor, dar ei păzeau porțile ziua și noaptea, ca să-l omoare.

25. Atunci luându-l uceniciei noaptea, l-au po-

14. Fapt. 8, 3; 22. 4-6; 26, 13. Gal. 1, 13. Cor. 15, 8. Tim. 1, 13.

15. Rom. 15, 19. Efes. 3,

8. 1 Tim. 2, 7.

21. Fapt. 8, 3. Gal. 1, 13 și 23.

24. 2 Cor. 11, 32,

gorât cu o coșniță peste zid.

26. Și mergând Saul la Ierusalim, căuta să se lipească de ucenici, dar toți se temeau de dânsul, necrezând că-i ucenic.

27. Dar luându-l Var-nava, l-a adus la apostoli și li-a spus cum a văzut pe cale pe Domnul, și că i-a grăit, și cum în Damasc a propovedit cu îndrăzneală în numele lui Iisus.

28. Și a rămas în Ierusalim, ducându-se și venind cu dânsii și propovедуind cu îndrăzneală în numele Domnului Iisus.

29. Grăea de asemenea și se întreba și cu eliniștii, dar ei căutau să-l omoare.

30. Aflând însă frații de aceasta, l-au dus la Cezareea și apoi l-au trimis la Tars.

31. În vremea aceasta Bisericile din toată Iudeea, Galileea și Samaria aveau pace, întărindu-se sufletește și umblând în frica Domnului, și prin mângâerea Duhului Sfânt se înmulțeau.

32. S'a întâmplat însă, ca Petru să treacă pela toți și atunci a venit și la sfinții, cari locueau în Lida.

33. Acolo a găsit pe un om cu numele Eneea, care era paralizat, zăcând de opt ani la pat,

34. și i-a zis Petru: „Eneea, vindecă-te pe tine Iisus Hristos! Scoală din patul tău!” Și el s'a sculat îndată.

35. Și l-au văzut toți cei ce locueau în Lida și în Saronă, cari s'au și întors la Domnul.

36. Iară în Iopi era o uceniță, anume Tavita, care talmăcindu-se, însemnează căprioară. Aceasta era plină de fapte bune și făcea multe milostenii.

37. Și s'a întâmplat în zilele acelea să se îmbolnăvească și să moară. Deci scaldând-o, au pus-o în foisor.

38. Lida însă fiind aproape de Iopi și ucenicii aflând că Petru este acolo, au trimis la el doi oameni, rugându-l să nu pregete a veni până la ei.

39. Iară Petru sculându-se, a mers cu ei; și când a sosit, l-au dus în foisor, unde i s'au înfățișat toate văduvile plângând, arătându-i cămășile și hainele, câte făcea Căprioara, când era cu dânsese.

40. Atuncea Petru scoțând pe toți afară și ingenunchind, s'a rugat și îndreptându-se către trup, a zis: „Tavita, scoală!“ Și ea și-a deschis ochii și văzând pe Petru, a șezut.

41. Iară el dându-i mâna, a ridicat-o și cheamând pe sfinți și pe văduve, li-a înfățișat-o vie.

42. Aceasta s'a făcut cunoscută prin toată Iopi și mulți au crezut în Domnul.

43. Iar Petru a rămas destule zile în Iopi la un oarecare Simon curelaru.

CAPITOLUL 10.

Corneliu sutasașul întors la Dumnezeu de Petru, se botează cu toată casa sa.

In Cezareea însă era un om cu numele Corne-

lie, sutasaș din regimentul, numit italianesc.

2. Omul acesta era cucernic și cu frica lui Dumnezeu, făcând multă milostenie poporului și rugându-se pururea lui Dumnezeu, cu toată casa lui.

3. Acesta odată, cam prin ceasul al noulea din zi, a văzut aeeva în vedenie pe un inger al lui Dumnezeu, care a intrat la el și i-a zis: „Cornelie!“

4. Iară el căutând la dânsul și spăimântându-se, a zis: „Ce-i Doamne?“ Răspunsu-i-a ingerul: „Rugăciunile tale și milosteniile tale s'au suit spre pomenire înaintea lui Dumnezeu.“

5. Trimite acum niște oameni la Iopi și cheamă pe unu Simon, care se numește Petru.

6. Acesta găzduiește la unu Simon curălaru, a căruia casă este lângă Marca, și el îți va spune cuvintele, prin care te vei mântui tu și toată casa ta“.

7. Iar dupăce s'a dus

ingerul, care grăise cu Corneliu, *acesta* chemând pe doi din slujitorii săi și pe un oștean cucernic din ceice-i slujau lui.

8. și povestindu-li toate, i-a trimis la Iopi.

9. Iară adouazi, când mergeau aceia și se apropieau de cetate, Petru, pe la șase ceasuri, s'a suit sus să se roage.

10. Dar făcându-i-se foame și voind să mănânce, pe când i se gătea *mâncarea*, a căzut peste cânsul uimire.

11. și a văzut cerul deschis și pogorându-se spre cânsul un fel de vas, ca o față mare de masă, legată de cele patru colțuri, lăsându-se spre pământ;

12. și în ea se aflau din toate patrupezele de pe pământ*), din fiare, din târâtoare și din paserile cerului.

13. Și a venit un glas la auzul lui: „Scoală Petre, junghie și mănâncă!”

*) Patrupede — animale cu patru picioare.

14. Iar Petru a zis: „Nu Doamne! Că nicio dată n'am mâncat tot ce-i spurcat sau necurat”.

15. Și glasul a zis iarăși a douaoară către cânsul: „Ce a curățit Dumnezeu, tu nu socoti spurcat”.

16. Și aceasta s'a făcut de trei ori și apoi vasul s'a suit iarăși la cer.

17. Cum însă Petru nu se dumerea în sine, ce ar însemna vedenia ce văzuse, iată și oamenii trimiși de Corneliu, întrebând de casa lui Simon, s'au oprit la poartă;

18. și strigând, întrebau de găzduște aicea Simon, care se numește Petru.

19. Și cum Petru se gândea la vedenie, a zis Duhul către el: „Iată, te caută trei oameni.

20. Sculându-te dară, pogoară-te și te du cu ei, neîndoindu-te nicidecum, pentru că Eu i-am trimis.

21. Și pogorându-se Petru la oamenii cei trimiși la el de Corneliu, a zis

12. Lev. 11, 23; 20, 25.

15. Mat. 15, 11. Rom. 14,

14. 1 Tim. 4, 4. Tit. 1, 15,

20. Fapl. 15, 7.

către ei: „Iată, eu sunt acela, pe care-l căutați. Pentru ce pricină ați venit?”

22. Iar ei au zis: „Cornelie sutașul, om drept și cu frica lui Dumnezeu, lăudat de tot neamul iudeilor, a primit de la sfântul înger poruncă să te cheme în casa sa și să asculte graiurile tale”.

23. Atunci Petru chemându-i înăuntru, i-a ospătat; iar a doua zi a eșit cu ei și au mers cu dânșii și câțiva din frații din Iopi.

24. Adoua zi au ajuns la Cezareea. Cornelie însă, adunându-și rudele și prietenii cei mai de seamă, îi aștepta.

25. Iar când era să între Petru, Cornelie l-a întâmpinat și căzând la picioarele lui, s'a închinat.

26. Dar Petru l-a ridicat, zicând: „Scoală, că și eu sunt om!”

27. Și vorbind cu el, a intrat și a găsit mulți adunați acolo

28. și a zis către ei:

„Voi știți, că unui iudeu îi este oprit a se apropia sau a se atinge de cel de alt neam. Dar mie Dumnezeu mi-a arătat să nu numesc spurcat sau necurat pe nici un om.

29. Deaceea, când am fost chemat, am venit fără șovăire. Vă întreb dară, pentru care pricină m'ați chemat?”

30. Și Cornelie a zis: „Acum patru zile am poștit până pe la ceasul acesta; iar în ceasul al noulea mă rugam în casa mea și iată a stătut înaintea mea un bărbat în haină luminoasă

31. și a zis: „Cornelie, s'a auzit rugăciunea ta și milosteniile tale s'au pomenit înaintea lui Dumnezeu.

32. Trimite dar la Iopi și cheamă pe Simon, care se numește Petru; acesta găzduște în casa curălarului Simon, lângă mare; acela când va veni, îți va grăi ce să faci.

33. Am trimis deci numai decât la tine și bine ai făcut, că ai venit. Și acum noi cu toții stăm

23. Fapt. 11, 12.

26. Fapt. 14, 15. Apoc. 19,

10; 23, 9.

28. Mat. 9, 11. Ioan, 4, 9.

înaintea lui Dumnezeu, ca să ascultăm toate celece-ți sunt poruncite ție dela Dumnezeu“.

34. *Atuncea* deschizându-și Petru gura, a zis: „Cunosc cu adevărat, că Dumnezeu nu caută ia față,

35. ci celce se teme de El și face dreptate, din orice neam ar fi, este plăcut Lui.

36. Cuvântul, pe care l-a trimis *El* fiilor lui Izrail și li-a binevestit pacea prin Iisus Hristos, acesta este Domn a toate.

37. Voi știți graiul ce s'a făcut în toată Iudeea, începând dela Galileea, după botezul propovedit de Ioan;

38. *știți adică* cum Dumnezeu a uns cu Duh Sfânt și cu putere pe Iisus din Nazaret, Care umbla *pretutindenea*, făcând bine și vindecând pe toți cei stăpâniți de diavolul, pentru că Dumnezeu era cu Dânsul.

39. Și noi suntem mar-

torii tuturor celorce a făcut El în țara Iudeilor și în Ierusalim, pe care *iudeii* L-au și omorât, spânzurându-L pe lemn.

40. Pe acesta Dumnezeu L-a sculat a treia zi și I-a dat să se arate, 41. nu la tot poporul, ci nouă, martorilor celor mai dinainte aleși de Dumnezeu, cari am mâncat și am băut cu Dânsul după învierea Lui din morți.

42. Și El ne-a poruncit să propoveduim popoului și să mărturisim, că El este Judecătorul viilor și al morților, Cel rânduit dela Dumnezeu.

43. De Acesta mărturisesc toți prorocii, că toți cei ce cred în numele Lui, vor lua iertarea păcatelor“.

44. Și pe când grăea încă Petru cuvintele acestea, S'a pogorât Duhul Sfânt peste toți ceice ascultau cuvântul.

45. Și credincioșii cei tăeați împrejur, cari ve-

34. Rom. 2, 11. 1 Petr. 1, 17. Efes. 6, 9. Deut. 10, 17. 2 Paral. 19, 17. Iov. 34, 19. 36. Efes. 2, 7. Filip. 2, 11. 27. Luc. 4, 14.

40. Fapt. 2, 24.
41. Fapt. 13, 31. Mat. 28, 7. Luc. 24, 30.
43. Fapt. 15, 9. Is. 53, 5. Ier. 31, 34. Mih. 7, 18. Dan. 9, 24. Zab. 13, 1.

niseră cu Petru, s'au minunat, că darul Sfântului Duh s'a revărsat și peste păgâni;

46. căci îi auzeau vorbind în limbi și mărink pe Dumnezeu.

47. Atuncea Petru a zis: „Au doară poate cineva opri apa ca să nu se boteze aceștia, cari au primit Duhul Sfânt, ca și noi?”

48. Și li-a poruncit să se boteze în numele Domnului Iisus Hristos. Apoi l-au rugat să mai rămână la ei câteva zile.

CAPITOLUL 11.

Petru dă samă Apostolilor de primirea păgânilor la botez. Propovăduirea credinței în Fenicia, Cipru și Antiohia. Foametea prorocită de Agav.

Atunci au auzit apostolii și frații, cari erau în Iudeea, că și păgânii au primit cuvântul lui Dumnezeu.

2. Deaceea când s'a suit Petru la Ierusalim,

credincioșii tăceți împrejur îi imputau,

3. zicând: „Ai intrat ia niște oameni netăceți împrejur și ai mâncat cu ei.”

4. Petru însă a început a le povesti pe rând, zicând:

5. „Când mă rugam eu *odală* în cetatea Iopi, am văzut în uimire *această* vedenie: se pogora parcă un fel de vas, ca o față mare de masă, slobozită din ceriu de cele patru colțuri și s'a lăsat până la mine.

6. Și când m'am uitat în ea și am luat sama, am văzut dobitoace cu patru picioare de pe pământ, și fiare, și târâtoare, și paseri de ale cerului.

7. Atunci am auzit și un glas, care mi-a zis: „Scoală Petre, junghie și mănâncă”.

8. Iară eu am zis: „Nu Doamne! Că niciodată n'a intrat în gura mea tot ce-i spurcat sau necurat”.

9. Glasul însă mi-a răspuns a doua oară din ce-

46. Marc. 16, 17.

47. Fapt. 15, 8.

1. Fapt. 10, 44.

riu: „Ce a curățit Dumnezeu tu nu socoti spurcat“.

10. Aceasta s'a făcut de trei ori, și apoi toate s'au rădicat iară la ceriu.

11. Și iată îndată s'au oprit înaintea casei, în care eram, trei oameni, trimiși din Cezareea la mine.

12. Iară Duhul mi-a zis, să mă duc cu ei, neîndoindu-mă nicidecum. Și au mers cu mine și acești șase frați și am intrat în casa omului *aceluia*.

13. Și ei ne-a istorisit cum a văzut în casa sa un sfânt înger, zicând către dânsul: „Trimite niște oameni la Iopi și chiamă pe Simon, care se numește Petru.

14. Acela-ți va spune graiuri, prin care te vei mântui tu și toată casa ta.

15. Iară când am început eu să grăesc, s'a pogorât peste ei Duhul Sfânt, cum se *pogorâse* și peste noi, la început.

16. Atunci mi-am adus aminte de cuvintele Domnului, cum a zis: „Ioan a botezat cu apă, iar voi veți fi botezați cu Duh Sfânt“.

17. Deci dacă Dumnezeu li-a dat acelaș dar, ca și nouă, celor ce am crezut în Domnul Iisus Hristos, atunci cine sunt eu, să opresc pe Dumnezeu?“

18. Auzind ei acestea, s'au liniștit și au slăvit pe Dumnezeu, zicând: „Se vede că și păgânilor li-a dat Dumnezeu pocăință spre viață“.

19. Intre acestea, ceice se risipiseră din pricina prigonirei, ce se făcuse după *uciderea* lui Ștefan, ajunseră până în Fenicia, și în Cipru, și în Antiohia, dar nu propovediseră nimănui cuvântul, decât numai iudeilor.

20. Se aflau însă printre ei și niște Cipreni și Cirineni, care venind în Antiohia, grăiau elinilor și binevesteau pe Domnul Iisus.

21. Și mâna Domnului

12. Fapt. 10, 20; 15, 7.

15. Fapt. 2, 2.

16. Fapt. 1, 5; 19, 4. Mat.

3, 11. Marc. 1, 8.

19. Fapt. 8, 1.

21. Fapt. 5, 14.

fiind cu ei, un mare număr de oameni au crezut și s'au întors la Domnul.

22. Vestea despre aceștia a ajuns la urechile Bisericii celei din Ierusalim, și au trimis pe Varnava să meargă până la Antiohia.

23. Acesta venind și văzând harul lui Dumnezeu, s'a bucurat și a îndemnat pe toți, să se țină de Domnul cu inimă hotărâtă.

24. Căci Varnava era om bun și plin de Duh Sfânt și de credință; și s'a adăos destul popor la Domnul.

25. După aceea Varnava s'a dus la Tars să caute pe Saul și aflându-l, l-a adus la Antiohia,

26. și un an întreg s'au adunat ei în biserică și au învățat destul popor, și ucenicii în Antiohia pentru întâia oară s'au numit creștini.

27. În zilele acelea s'au pogorât din Ierusalim la

Antiohia niște proroci.

28. Dintre aceștia sculându-se unul, anume Agav, a prevestit cu Duhul, că în toată lumea va fi foamete mare, cum a și fost în zilele lui Claudie cezarul.

29. Atuncea ucenicii au hotărât, ca fiecare după puterea sa, să trimită ajutor fraților, cari trăeau în Iudeea,

30. ceea ce au și făcut, trimițând cele adunate prezviterilor, prin mâna lui Varnava și a lui Saul.

CAPITOLUL 12.

Uciderea lui Iacov. Petru aruncat în temniță și izbăvit de un înger.

Moartea lui Irod.

In vremea aceea regele Irod și-a rădicat mâinile să facă rău unora din cei din Biserică,

2. și a ucis pe Iacov, fratele lui Ioan, cu sabia.

3. Văzând însă că aceasta place iudeilor, a adăos a prinde și pe Petru. Aceasta s'a petrecut

23. Fapt. 14, 22.

25. Fapt. 9, 30.

27. Fapt. 13, 1; 15, 32.

28. Fapt. 21, 10.

29. Fapt. 24, 17.

30. Rom. 15, 25. 2 Cor. 8, 4; 9, 8.

2. Mat. 20, 23.

în zilele azimelor.

4. Și prinzându-l, l-a pus în temniță, incredințându-l la patru cete de câte patru ostași ca să-l păzească, voind ca după paști să-l scoată la popor.

5. Petru deci era păzit în temniță, iar la Biserică se făceau necontenit rugăciuni către Dumnezeu pentru el.

6. Iar în noaptea spre ziua, când Irod avea să-l scoată, Petru dormea între doi ostași, legat cu două lanțuri, și străjerii la ușă păzeau temnița.

7. Iată însă, că a venit un înger al Domnului și luminează a strălucit în casă și lovind în coastă pe Petru, l-a deșteptat și a zis: „Scoală repede!” Și lanțurile au căzut de la mâinile lui.

8. Zis-a îngerul către dânsul: „Inginge-te și încalță-ți sandali!” Și a făcut așa. Apoi i-a zis: „Imbracă-ți haina, și urmează-mă!”

9. Și eșind Petru, urma după înger și nu știa, că cece se face de înger e

avea, ci socotea că vede o vedenie.

10. Trecând însă straja întâia și a doua, au ajuns la poarta cea de fer, ce ducea în cetate, care li s'a deschis singură, și eșind, au trecut o uliță, și îndată s'a dus îngerul dela el.

11. Iar Petru venindu-și în sine, a zis: „Acum văd cu adevărat, că a trimis Domnul pe îngerul Său și m'a izbăvit din mâna lui Irod și din tot cece aștepta poporul Iudeu.

12. Cugetând acestea, a venit la casa Mariei, mama lui Ioan, care se mai numea și Marcu, unde erau adunați destui și se rugau.

13. Când însă Petru a bătut în poartă, a venit să asculte o slujnică, a-nume Rodi,

14. și cunoscând glasul lui Petru, de bucurie n'a deschis poarta, ci alergând înăuntru, a spus că Petru stă la poartă.

15. Iară ei au zis către dânsa: „Ți-ai eșit oare din minte?” Ea însă a-deverea că așa e. Și ei

ziceau: „E îngerul lui“.

16. Petru însă bătea mereu și când au deschis, l-au văzut și s'au minunat.

17. El însă, făcându-li semn cu mâna să tacă, le-a istorisit cum l-a scos Domnul din temniță. Apoi li-a zis: „Vestiți aceasta lui Iacob și fraților“. Apoi a eșit și s'a dus în alt loc.

18. Iar când s'a făcut ziuă, a fost nu puțină turburare între ostași, cari nu se dumereau: ce se făcuse oare Petru?

19. Irod însă căutându-i și negăsindu-l, a judecat pe streferi, poruncind să-i omoare. După aceea pogorându-se din Iudeea în Cezareea, a rămas acolo.

20. Irod era mântos pe tirioci și pe sidonieni. Dar aceștia înțelegându-se, au venit la dânsul și atrăgând în partea lor pe Vlast, camerierul regelui, au cerut pace. Pentru că țara lor se hrănea cu ce se aducea din țara regelui.

20. 3 Reg. 5, 1 și 9.

24. Fapt. 6, 7. Colos. 1, 6. Is. 55, 11.

21. În ziua hotărâtă, Irod, îmbrăcat în vestiminte domnești, a șezut pe tronul său și grăea cu dânsii.

22. Iar poporul striga: „Glas Dumnezeesc, și nu omenesc!“

23. Atunci fărădeveste l-a lovit un înger al Domnului, pentru că nu dăduse slavă lui Dumnezeu, și a murit mâncat de vermi.

24. Cuvântul lui Dumnezeu însă sporea și se răspândea.

25. Iar Varnava și Saul, după ce și-au împlinit însărcinarea, s'au întors din Ierusalim la Antiohia, luând cu ei și pe Ioan, care se numea Marcu.

CAPITOLUL 13.

Varnava și Saul trimiși la propoveduire. Vrajitorul Elima. Varnava și Saul în Perghia și Antiohia Pisidiiei. Prigoana din partea Iudeilor.

În Biserica cea din Antiohia erau niște proci și învățători, și aș nume: Varnava și Simon,

25. Fapt. 11, 30; 13, 15.

1. Fapt. 11, 27.

care se numea Niger, Lucie Cirineanul, Manail, tovarășul de școală a lui Irod Tetrarhul și Saul.

2. Când însă slujeau ei odată Domnului și poșteau, a zis Duhul Sfânt: „Osebiți-Mi pe Varnava și pe Saul pentru lucrul, la care i-am chemat“.

3. Atuncea ei, după ce au postit și s'au rugat, și-au pus mâinile peste dânșii și i-au lăsat să plece.

4. Aceștia deci, fiind trimiși de Duhul Sfânt, s'au pogorât la Seleucia și de acolo au mers cu corabia la Cipru.

5. Și ajungând la Salamina, vesteau cuvântul lui Dumnezeu prin sinagogile iudeilor, având ajutor și pe Ioan.

6. Iar dacă au străbătut insula până la Patos, au găsit un iudeu vrăjitor și proroc mincinos, care se chema Var-Iisus,

7. și care era cu proconsulul Sergiu Paul, bărbat înțelept. Acesta dorind să audă cuvântul lui Dumnezeu, a chemat

pe Varnava și pe Saul.

8. Dar Elina vrăjitorul, — căci așa se tălcuește numele de Var-Iisus, — li se împotriva, căutând să abată pe dregător dela credință.

9. Saul însă, care se mai numește și Pavel, umplându-se de Duh Sfânt, și căutând la el,

10. a zis: „O, fiu al diavolului, plin de toată răutatea și de tot viclesugul și vrăjmaș a toată dreptatea, nu vei conțeni tu oare a abate pe oameni dela căile cele drepte ale Domnului?“

11. Și acum iată, mâna Domnului e asupra ta: vei fi orb și nu vei vedea o vreme soarele“. Și îndată a căzut peste el ceață și întunec și bătăind, căuta povățuitor.

12. Atuncea văzând proconsulul ceea ce se făcuse, a crezut, minunându-se de învățătura Domnului.

13. Și purcezând dela Patos, Pavel și ceice erau pelângă el au venit

2. Fapt. 9, 15. Rom. 1, 1. Gal. 1, 15. 1 Tim. 2, 7.

3. Fapt. 6, 6

6. Fapt. 12, 23

8. Fapt. 8, 9. 2 Tim. 3, 8.

10. Mat. 13, 38. Ioan, 8,

44. 1 Ioan, 3, 8.

13. Fapt. 13, 38.

in Perghia Pamfiliei; iar Ioan despărţindu-se de dânsii, s'a întors la Ierusalim.

14. Ei însă trecând din Perghia, au venit în Antiohia Pisidiei şi, intrând într'o zi de Sâmbătă în sinagogă, au şezut.

15. Iar după citirea legii şi a prorocilor, căpeteniile *sinagogii* au trimis să li se spună: „Bărbaţi fraţi, de aveţi vre'un cuvânt de învăţătură pentru popor, grăiţi“.

16. Şi sculându-se Pavel şi făcându-li semn cu mâna, a zis: „Bărbaţi izraeliţi şi ceice vă temeţi de Dumnezeu, ascultaţi!“

17. Dumnezeuul poporului acestuia, al lui Izrail, a ales pe părinţii noştri şi a înălţat pe poporul acesta când era nemernic în ţara Egiptului şi l-a scos dintr'însa cu braţ înalt;

18. şi timp de aproape patruzeci de ani i-a hrănit în pustie

19. şi pierzind şapte popoare în ţara Hanaanului, li-a împărţit de moştenire pământul lor.

20. Iar după aceea ca la patrusute şi cinci zeci de ani li-a dat judecători, pânăla Samuil prorocul.

21. Apoi au cerut rege şi Dumnezeu li-a dat patruzeci de ani pe Saul, fiul lui Kiş, bărbat din seminţia lui Veniamin.

22. Şi lepădându-l pe acesta, l-a pus rege pe David, despre care a şi mărturisit: „Găsitui-Miam bărbat după inima Mea, pe David a lui Iesei, care va împlini toate dorinţele Mele“.

23. Din seminţia acestuia Dumnezeu, după cum făgăduise, a rădicat lui Izrail mântuitor pe Iisus.

24. Cu puţin înainte de arătarea Acestuia, Ioan a propoveduit botezul pocăinţei pentru tot poporul lui Izrail;

25. iar când Ioan îşi incheia călătoria, a zis:

17. Eş. 1, 1; 13. 16.

18. Eş. 16, 35.

19. Iis. Nav. 3, 10.

20. Jud. 2, 16.

21. 1 Reg. 8, 5; 9, 16.

22. 1 Reg. 13, 14. Ps. 88, 21.

23. 2 Reg. 7, 12. Ps. 131, 11. Is. 11, 1.

24. Mat. 3, 1.

25. Ioan, 1, 20; 3, 28.

„Cine mă socotiți că sunt? Nu sunt eu *Acela*; dar iată, vine după mine *Unul*, Căruia nu sunt vrednic să-i scot încălțămintea picioarelor“.

26. Bărbați frați, fiii neamului lui Avraam și câți dintre voi vă temeți de Dumnezeu, vouă vi s'a trimis cuvântul mântuirii acesteia.

27. Căci locuitorii Ierusalimului și căpeteniile lor, necunoscându-L și oșândindu-L pe Acesta, au implinit cuvintele profeției, care se citesc în fiecare sâmbătă

28. și fără să fi găsit în El vre o vină vrednică de moarte, au rugat pe Pilat să-L omoare.

29. Când însă au implinit toate cele scrise pentru El, L-au pogorât de pe lemn și L-au pus în mormânt.

30. Dar Dumnezeu L-a înviat din morți

31. și El în curgere de multe zile s'a arătat ce-

lorce venise cu El din Galileea în Ierusalim și cari acum sunt martorii Lui înaintea poporului.

32. Noi deci vă vestim, că făgăduința, dată părinților, Dumnezeu ni-a implinit-o nouă, copiilor lor, înviind pe Iisus,

33. cum e scris și în Psalmul al doilea: „Tu ești Fiul Meu, Eu astăzi Te-am născut“.

34. Iar că L-a înviat din morți, încât acesta nu se va preface în putrejună, *despre aceasta* a grăit așa: „Eu vă voi da îndurările, *făgăduite* lui David cu credincioșie“.

35. De aceea și în alt loc se zice: „Nu vei lăsa pe cel cuvios al Tău să vadă stricăciune“.

36. David însă, care în vremea sa a slujit planului Dumnezeesc, a murit și s'a adăos la părinții săi și a văzut stricăciune“.

37. iar *Acela*, pe care

26. Mat. 10, 6.
27. I Cor. 2, 8. Luc. 24,
27. Fapt. 3, 14. Mat. 27, 20.
Luc. 23, 23.
30. Mat. 28, 6. Marc. 16, 6.
31. Ioan. 20, 19.
32. Fac. 22, 18. 2 Reg. 7,

12. Is. 4, 2. Dan. 9, 24.
33. Ps. 2, 7. Ebr. 1, 5.
34. Is. 55, 3.
35. Fapt. 2, 31. Ps. 15, 10.
36. Fapt. 3, 29. 8 Reg. 2,
10
37. Fapt. 2, 31.

Dumnezeu L-a înviat, n'a văzut putrejiunea.

38. Deci, cunoscut să vă fie, bărbați frați, că prin Acesta vi se vestește iertarea păcatelor

39. și tot credinciosul se va mântui prin El de tot aceea, de care nu v'ați putut mântui prin legea lui Moise.

40. Păziți-vă însă, să nu vie asupra voastră ceea ce s'a spus prin proci:

41. „Priviți, disprețuitorilor, mirați-vă și vă stingeți, căci voi face în zilele voastre un lucru, pe care nu l-ați crede, de vi l-ar spune cineva.”

42. Iar la eșirea lor din sinagoga iudaică, i-au rugat păgânii, ca în sâmbăta următoare să li vorbească tot despre aceasta.

43. Și dacă s'a împrăștiat adunarea, mulți din iudei și dintre cinstitorii lui Dumnezeu, întorși dela păgânism, au urmat lui Pavel și lui Varnava, care sfătuind cu ei, i-a

îndemnat să rămână sub harul lui Dumnezeu.

44. Iar în sâmbăta următoare, s'a strâns aproape toată cetatea, să asculte cuvântul lui Dumnezeu.

45. Dar iudeii, văzind mulțimea, s'a umplut de ură și s'au împotrivit la celege spunea Pavel, hulind și ocărând.

46. Atunci Pavel și Varnava au zis cu îndrăzneală: „Vouă era de trebuință să vi se poveđuiască întâiu cuvântul lui Dumnezeu, dar pentru că îl lepădați și înșivă nu vă socotiți vrednici de viața veșnică, iată ne îndreptăm către păgâni.

47. Căci așa ne-a poruncit nouă Domnul: iată te-am pus să fii lumină păgânilor, ca să fii mântuire până la marginile pământului.”

48. Și auzind aceasta păgânii, s'au bucurat și au proslăvit cuvântul Domnului și au crezut

38. Is. 53, 12. Ier. 31, 34. Luc. 24, 47.

39. Rom. 3, 20.

41. Avac. 1, 5.

43. Fapt. 11, 23

46. Fapt. 4, 29; 3, 26; 18, 6. Deut. 32, 21.

47. Is. 42, 6; 49, 6. Luc. 2, 32.

căți erau rânduiți spre viața veșnică.

49. Și s'a lățit cuvântul Domnului în toată țara.

50. Iudeii însă întărâtând pe femeile cele mai de samă și mai evlavioase și pe *oamenii* fruntași din cetate, au rădicat prigonire împotriva lui Pavel și Varnava și i-au izgonit din hotarele lor.

51. Iar aceștia scuturând asupra lor praful de pe picioarele lor, s'au dus în Iconia.

52. Acolo ucenicii s'au umplut de bucurie și de Duh Sfânt.

CAPITOLUL 14.

Pavel și Varnava propovăduiesc în Iconia, Listra, Derbi și se întorc în Antiohia.

In Iconia fiind ei, au intrat împreună într'o sinagogă iudaică și au grăit așa, încât au crezut mulțime multă de iudei și elini.

2. Iar iudeii necredin-

cioși au întărâtat și au atârnat sufletele păgânilor împotriva fraților.

3. Dar au rămas și aceea destulă vreme, lucrând cu îndrăzneală în *numele* Domnului, Care spre adevărarea cuvântului harului Său, a făcut prin mâinile lor semne și minuni.

4. Iar mulțimea din cetate s'a desbinat: unii erau cu iudeii, iar alții cu apostolii.

5. Când însă păgânii și iudeii cu căpeteniile lor s'au rădicat asupra *apostolilor*, ca să-i batjocorească și să-i bată cu pietre,

6. *atuncea ei* înțelegând, au fugit în cetățile Licaoniei: Listra și Derbi, și prin împrejurimile lor

7. și au propovăduit acolo.

8. În Listra însă, se-
dea un om slab de picioare, care fiind olog din pântecel mamei sale, nu umblase niciodată.

9. Acesta asculta cum grăește Pavel, care pri-

50. 2 Tim. 3, 11.

51. Mat. 10, 14. Marc. 6, 11. Luc. 9, 5.

3. Marc. 16, 20.

6. Mat. 10, 23.

vindu-l și văzându-l că are credință, ca să se mântuiască,

10. a zis cu glas mare: „În numele Domnului Iisus Hristos îți zic: scoală drept pe picioarele tale!” Și acela s'a sculat și umbla.

11. Iară gloatele, văzând ceiace făcuse Pavel, și-au rădicat glasul și au zis în limba licoaneană: „Dumnezeii, luând chip de oameni, s'au pogorât la noi!”

12. Și numeau pe Var-nava Joe, iar pe Pavel Ermie, pentru că acesta era stăpânitorul cuvântului.

13. Iar preotul idolului Joe, ce se afla în fața cetății lor, aducând la poarta cetății boi și cununi, voea să facă jertfă împreună cu poporul.

14. Dar apostolii Var-nava și Pavel, auzind de aceasta, și-au sfâșiat hainele lor și aruncându-se în popor, au strigat

15. și au zis: „Oameni buni, ce faceți? Și noi suntem oameni, ca și voi,

și vă vestim, ca să vă întoarceți de la acești *idoli* mincinoși la Dumnezeu cel viu, Care a făcut cerul și pământul, marea, și toate celece sunt într'însele;

16. Care în rândurile de oameni trecute a îngăduit tuturor popoarelor să umble în căile lor,

17. deși nu a conținut a mărturisi și despre Sine prin binefaceri, dându-ne din cer ploii și vreme roditoare și umplând de hrană și veselie inimile noastre“.

18. Acestea zicând, a-bea au potolit gloatele să nu li aducă jertfă și să se ducă fiecare la casa sa,

19. iar ei au rămas acolo, propoveduind. Venind însă niște iudei din Antiochia și din Iconia și întărâtând gloatele, au bătut pe Pavel cu pietre și l-au scos afară din cetate, socotindu-l mort.

20. Dar când s'au adunat ucenicii împrejurul lui, s'a sculat și s'a dus în cetate, iar a douazi a

10. Is. 35, 6.

15. Fapt. 10, 26. Amos. 2, 4. Fac. 1, 1. Ps. 105, 6.

Apoc. 14, 7. Sir. 18, 1.

17. Mat. 5, 45. Rom. 1,

19-20. Ps. 64, 10.

19. 2 Cor. 11, 25.

plecat cu Varnava la Derbi.

21. După ce au propovăduit Evanghelia și în cetatea aceea și au făcut destui ucenici, s'au întors înapoi, prin Lastra, Iconia și Antiohia, *)

22. întărind sufletele ucenicilor, îndemnându-i să rămăie în credință și arătându-li, că prin multe necazuri se cuvine să intrăm în împărăția lui Dumnezeu.

23. După aceea hironomindu-li preoți pentru fiecare biserică, s'au rugat cu post și i-au încredințat Domnului, în Care crezuseră.

24. Apoi trecând prin Pisidia, au venit în Pamfilia.

25. și propovăduind cuvântul Domnului în Perghia, s'au pogorât în Atalia.

26. Iar de acolo au plecat cu corabia la Antiohia, unde fuseseră ei încredințați harului Dum-

nezeesc pentru lucrul, pe care-l săvârșeau.

27. După ce au sosit acolo și au adunat Eise-rica, au istorisit toate câte făcuse Dumnezeu cu dânșii și cum a deschis El ușa credinții pentru păgâni.

28. Și au rămas acolo cu ucenicii nu puțină vreme.

CAPITOLUL 15.

Adunarea apostolilor în Ierusalim hotărăște, că legea lui Moise nu are putere asupra creștinilor. Călătoria a doua a lui Pavel.

În vremea aceasta venind niște oameni din Iudeea, învățau pe frați: „De nu vă tăieți împrejur, după rândueala lui Moise, nu vă puteți mântui“.

2. Și făcându-se de Pavel și Varnava împotrivire și nu puțină dispută cu aceia, s'a hotărât ca Pavel, Varnava și alții câțiva din ei să meargă din Antiohia

*) Antiohia Pisidiei. Aceasta e alta decât aceea, de unde plecaseră ei.

22. Mat. 7, 14. Luc. 13, 24. 2 Tim. 3, 12. Apoc. 14, 12. Ps. 33, 20.

26. Fapt. 13, 2.
1. Gal. 2, 3-4; 5, 2. Fil. 3, 3.

pentru întrebarea aceasta la apostoli și la bătrâni în Ierusalim.

3. Deci fiind ei petrecuți de biserică, au străbătut Fenicia și Samaria, și povestind despre întoarcerea păgânilor la credință, au făcut bucurie mare la toți frații.

4. Iar la sosirea în Ierusalim, fiind primiți de biserică, de apostoli și de bătrâni, au spus toate câte au făcut Dumnezeu cu dânșii și cum a deschis El ușa credinței pentru păgâni.

5. S'au rădicat însă unii din cei de eresul fariseilor, care crezuseră, și au zis, că *păgânii* trebuie tăcuți împrejur și să li se porunciască a păzi legea lui Moise.

6. Deci, s'au adunat apostolii și bătrânii, ca să cerceteze lucrul acesta.

7. Și făcându-se multă cercetare, s'a rădicat Petru și a zis către ei: „Bărbați frați, voi știți, că Dumnezeu încă din zilele cele dintăiu m'a ales dintre voi pe mine, ca

din gura mea să audă păgânii cuvântul Evangheliei și să creadă.

8. Și cunoscătorul de inimi Dumnezeu le-a dat mărturie, dăruindu-li Duh Sfânt, ca și nouă,

9. și curățind prin credință inimile lor, n'a făcut nici-o deosebire între noi și ei.

10. De ce dar acum ispițiți pe Dumnezeu, *voind* să puneți pe grumazii ucenicilor un jug, pe care nu l-au putut purta nici părinții noștri, nici noi?

11. Credem însă, că prin harul Domnului Iisus Hristos, ne vom mântui, ca și aceia“.

12. Atunci a tăcut toată mulțimea și a ascultat pe Varnava și pe Pavel, care istoriseau câte semne și minuni făcuse Dumnezeu prin ei între păgâni.

13. Iar după ce au tăcut ei, a început să vorbească Iacov, și a zis: „Bărbați frați, ascultați-mă:

7. Fapt. 10, 20; 11, 12.
8. Ps. 7, 10. Fapt. 11, 15.
9. Fapt. 10, 43. 1 Cor. 1, 2.

10. Mat. 23, 4. Luc. 11, 46.
Gal. 5, 1.
11. Gal. 3, 22. Efes. 3, 8.
2 Tim. 3, 4-5.

14. Simon a lămurit, cum a căutat Dumnezeu dela început să aleagă din păgâni un popor, care să poarte numele Lui.

15. Cu aceasta conglăsuiesc și cuvintele prorocilor, precum este scris:

16. După acestea mă voi întoarce și voi zidi iarăș cortul cel căzut al lui David și-l voi tocmi și ceea ce va fi stricat într'insul, voi drege;

17. ca și ceilalți oameni să caute pe Domnul și toate popoarele, printre care se va vesti numele Meu, zice Domnul, cel ce face toate acestea“.

18. Lui Dumnezeu din veșnicie îi sunt cunoscute toate lucrurile Sale.

19. De aceea eu socotesc, să nu se facă greutatea aceloră dintre păgâni, cari se întorc la Dumnezeu,

20. ci să li se trimită scrisoare, ca să se ferească de cele pângărite de idoli, de desfrânare, de mortăciune și de sânge, și să nu facă altora

ceea ce nu doresc să li se facă lor.

21. Căci legea lui Moise din cele mai vechi rânduri de oameni are prin toate orașele propoveduitori ai săi și să citește prin sinagogi în fiecare sâmbătă“.

22. Atunci apostolii și bătrânii cu toată biserica au socotit ca, alegând din sânul lor câțiva oameni și anume: pe Iuda, poreclit Varsava, și pe Sila, amândoi bărbați povățuitori între frați, să-i trimeată la Antiohia împreună cu Pavel și cu Varnava, scriind și încredințându-li următoarea scrisoare:

23. „Apostolii, bătrânii și frații din Ierusalim urează fraților dintre neamuri, care se află în Antiohia, în Siria și în Cilicia, să se bucure!

24. De vreme ce am auzit, că eșind oarecare dela noi, v'au neliniștit cu vorbe și v'au turburat sufletele, spunându-vă să vă tăeți împrejur

16. Amos, 9, 11.

20. Fapt. 21, 26. Eș. 34,

15. Rom. 1, 27. 1 Cor. 6, 15.

Fac. 9, 4.

şi să păziţi legea lui Moise, ceea ce noi nu le-am poruncit.

25. De aceea, adunându-ne într'un cuget, am socotit să alegem câţiva bărbaţi şi să-i trimitem la voi cu iubiţii noştri Varnava şi Pavel,

26. oameni, care-şi dau viaţa pentru numele Domnului nostru Iisus Hristos.

27. Am trimis deci pe Iuda şi pe Sila, cari şi prin cuvânt vă vor lămurii acestea.

28. Căci s'a părut Domnului Sfânt şi nouă să nu mai punem asupra voastră nici o sarcină, afară de cele de nevoie şi a nume:

29. să vă feriţi de cele jertfite la idoli, de sânge, de cele sugrumate şi de desfrânare şi câte nu doriţi să vi se facă, să nu faceţi altora. De vă veţi păzi de acestea, bine veţi face. Fiţi sănătoşi!"

30. Deci, sosind trimişii apostolilor la Antiohia şi adunând mulţimea, au dat scrisoarea;

31. iar antiohienii ce-

tindu-o, s'au bucurat de mângâerea aceasta.

32. Apoi Iuda şi Sila, fiind şi ei proroci, prin o bogată cuvântare, au dat poveţe fraţilor şi i-au întărit.

33. Şi rămânând o vreme acolo, au fost petrecuţi de către fraţi, să meargă cu pace către apostoli.

34. Iuda deci s'a întors la Ierusalim, iar Sila a socotit să mai rămână acolo.

35. Deasemenea şi Pavel cu Varnava trăiau în Antiohia, învătând şi propoveduind cuvântul Domnului împreună cu mulţi alţii.

36. Dar după o vreme a zis Pavel către Varnava: „Hai iară să cercetăm pe fraţii noştri prin toate cetăţile, pe unde am propoveduit cuvântul Domnului, ca să vedem cum se află“.

37. Varnava a vrut să ia cu sine pe Ioan, care se numea Marcu.

38. Pavel însă a spus, ca să nu mai ia cu ei pe acela, care rămăsese de

32. Fapt. 14, 22.

37. Fapt. 12, 12. Colos.

4, 10.

38. Fapt. 13, 13.

dânșii în Pamfalia și nu mersese la lucrul, la care fuseseră trimiși.

39. Din această pricină s'a ivit între ei neînțelegeri, așa că s'au despărțit unul de altul.

40. Varnava, luând pe Marcu, s'a dus cu corabia la Cipru, iar Pavel, alegându-și pe Sila și fiind incredințat de către frați harului Dumnezeuesc, a plecat

41. și a străbătut Siria și Cilicia, întărind Bisericile.

CAPITOLUL 16.

Timotei se face ucenic al lui Pavel. Vedenia din Troia. Pavel trece din Asia în Europa, la Filipi; întâmplările de acolo.

Apoi Pavel a sosit la Derbi și Listra și iată era acolo un ucenic, anume Timoteiu, fiul unei evreice credinc'ase, iar tatăl lui era elin.

2. Despre acesta frații din Listra și din Iconia dădeau mărturii bune.

41. Fapt. 14, 22.

1. Rom. 16, 21. Filip. 2, 19, 1 Tes. 1, 1,

3. Pe acesta Pavel a dorit să-l ia cu sine și luându-l, l-a tăcut împrejur, din pricina iudeilor, cari erau în acele părți; căci toți știau de tatăl lui, că era elin.

4. Și trecând ei prin cetăți, le dădeau credincioșilor sfaturi să păzească dogmele cele rânduite de apostoli și de bătrânii din Ierusalim.

5. Așa se întăreau Bisericile în credință și sporeau la număr pe fiecare zi.

6. Și străbătând Frigia și țara Galatiei, opriri fiind de Duhul Sfânt de a vesti cuvântul în Asia,

7. au sosit în apropiere de Misia și ar fi voit să se abată în Bitinia, însă nu i-a lăsat Duhul.

8. Atuncea ocolind Misia, s'au pogorât la Troia.

9. Aicea în timpul nopții, s'a arătat lui Pavel o vedenie: i s'a înfățișat par'că un macedonean și l-a rugat, zicând: „Treci în Macedonia și ne ajută!”

10. Și cum a văzut Pa-

3. 1. Cor. 9, 20.

4. Fapt. 15, 28.

vel această vedenie, ne-am hotărât numaidecât să ne ducem în Macedonia, socotind că ne chiamă Domnul să binevestim celor de acolo.

11. Deci, plecând din Troia, am mers drept la Samotracia, iară a doua zi la Neapoli.

12. Deacolo am trecut la Filipi, care e colonie și întâiul oraș în această parte a Macedoniei. În cetatea aceasta am rămas câteva zile.

13. Iară într'o zi de sâmbătă am eșit afară din cetate, la un râu, unde se obișnuia a se face rugăciuni, și șezând, am vorbit femeilor, care se adunaseră acolo.

14. Însă o femeie, cu numele Lidia, neguțătoareasă de purpură din cetatea Tiatir, fiind cinstitoare de Dumnezeu, asculta și Domnul i-a deschis inima să ia aminte la celece grăea Pavel.

15. Iar dacă s'a botezat ea și casa ei, ne-a rugat zicând: „Dacă m'ați socotit că sunt credincioasă Domnului, in-

trați și găzduiți în casa mea“. Și a stăruiț să intrăm.

16. Și s'a întâmplat odată, când mergeam noi la casa de rugăciune, să ne întâmpine o slujnică, care avea duh prezicător și care, prin prezicerile ei, aducea venit mare stăpânilor săi.

17. Aceasta mergând în urma lui Pavel și a noastră, striga și zicea: „Oamenii aceștia sunt robii Dumnezeului Celui de sus, cari ne vestesc nouă calea mântuirii“.

18. Iar aceasta a făcut-o ea în mai multe zile. Supărându-se însă Pavel, s'a întors și a zis duhului: „În numele lui Iisus Hristos îți poruncesc să ieși dintr'însa!“ Și a eșit duhul în acelaș ceas.

19. Atunci stăpânii ei, văzând că s'a dus nădejdea câștigului lor, au apucat pe Pavel și pe Sila și i-au dus în piață la căpetenii;

20. Și infățișându-i înaintea căpeteniilor, au zis: „Acești oameni fi-

18. Mat. 10, 1. Marc. 1, 84; 16, 17.

22. 2 Cor. 11, 25. 1 Tes. 2, 2.

tatea, și venind la casa lui Iason, s'au încercat să-i scoată *pe Pavel și pe Sila* la popor.

6. Dar negăsindu-i, au târât pe Iason și pe câțiva frați la căpeteniile cetății, strigând, că acei turburători a toată lumea au venit și aicea,

7. iară Iason i-a primit și aceștia toți lucrează împotriva rânduelor cesarului, zicând că este alt împărat, Iisus.

8. Astfel au spăimântat poporul și căpeteniile, care auzeau acestea

9. și cari li-au dat drumul numai după ce au luat dela Iason și dela ceilalți chizășie mare.

10. Atunci frații au trimis îndată, chiar noaptea, pe Pavel și pe Sila la Vereea, unde sosind ei, au mers la sinagoga iudeilor.

11. Iudeii de aicea, fiind mai detreabă decât cei din Tesalonic, au primit cuvântul cu toată osârdia, cercetând Scripturile în toate zilele, să vadă de sunt acestea așa.

12. Mulți din ei au crezut și din femeile elinilor de samă și din bărbați nu puțini.

13. Dar când au aflat iudeii din Tesalonic, că și în Vereea se propoveduca de Pavel cuvântul lui Dumnezeu, au venit și acolo să ațâțe poporul.

14. Atunci frații au făcut pe Pavel să plece îndată pe partea dinspre mare, iar Sila și Timotei au rămas acolo.

15. Ceice petrecuseră pe Pavel, l-au însoțit până la Atena și primind dela el poruncă pentru Sila și Timotei, ca să vină curând la el, s'au întors.

16. Când însă aștepta Pavel pe aceștia la Atena, s'a turburat duhul lui într'însul, văzind orașul plin de idoli

17. și sfătuia în toate zilele în sinagogă cu iudeii și cu oamenii evlavioși, și în piață cu ceice se întâlneau.

18. Atuncea unii din filosofii epicurei și stoicei

6. Fapt. 16, 20.

11. Ioan. 6, 39. 1 Tim. 4, 16. 1 Petr. 1, 10. Ia. 8, 20;

34, 17.

16. 2 Petr. 2, 8.

au început să intre în vorbă cu el. Unii ziceau: „Oare ce vrea să spună acest sămănător de vorbe?” Iar alții ziceau: „Se pare, că e propoveditor al unor dumnezei străini”, pentrucă le vestea pe Iisus și învierea.

19. Și luându-l, l-au dus în Areopag și i-au zis: „Putem oare să știm, ce este această învățătură nouă, care se propoveduește de tine?”

20. Căci ne vâri în urechi lucruri stranii. De aceea voim să știm, ce este aceasta?”

21. Căci toți atenienii precum și străinii, care locuiau la ei, la nimic alta nu se zăboveau mai mult, decât spunând sau ascultând noutăți.

22. Atunci stând Pavel în mijlocul adunării, a zis: „Bărbați atenieni, după toate văd, că ați fi oameni foarte evlavioși,

23. pentrucă trecând prin cetatea voastră și cercetând locurile voastre de închinare, am găsit și un jertfelnic, pe

care e scris: „Dumnezeului celui necunoscut”. Deci pe acela, pe care voi fără să-l cunoașteți, îl cinstiți, voesc să vi-l propoveduesc.

24. Dumnezeu, care a făcut lumea și toate cele ce sunt într'însa, acesta fiind Domnul cerului și al pământului, nu locuiește în locașuri făcute de mână,

25. nici nu se slujește de mână omenească, ca și cum ar avea nevoie de ceva, de vreme ce El dă tuturor viață, și suflare, și toate.

26. Dintr'un sânge a făcut tot neamul omenească, ca să locuiească pe toată fața pământului, rânduiindu-li de mai înainte timpul și locul viețuirii lor

27. și ca să caute pe Domnul, doar L-ar simți și L-ar găsi, măcar că El nu este departe de fiecare din noi.

28. Căci prin El trăim, și ne mișcăm, și suntem, cum au spus și unii din poeții voștri: „noi suntem neamul Lui”.

24. Fac. 1, 1. Ps. 32, 6; 8, 2. Fapt. 7, 47.

25. Ps. 49, 9; 20, 5; 26, 1; 35, 7. Is. 42, 5. Iov. 12, 10.

29. Deci, dacă suntem neamul lui Dumnezeu, nu trebuie să socotim, că Dumnezeirea este asemenea aurului, sau argintului, sau pietrei, care-și capătă chipul dela meșteșugul sau născocierea omului.

30. Așa dară Dumnezeu, trecând cu vederea timpurile neștiinței acestee, acum poruncește tuturor oamenilor de pretutindenea să se pocăiască.

31. Căci El a hotărât o zi, în care va judeca lumea cu dreptate, prin un bărbat de mai înainte rânduit de El, pentru Care a dat tuturor dovadă, înviindu-L din morți“.

32. Auzind însă de învierea morților, unii râdeau, iar alții i-au zis: „Despre aceasta te vom mai asculta altădată“.

33. Și așa Pavel a eșit din mijlocul lor.

34. Dar câțiva oameni s'au lipit de el și au crezut. Printre ei se aflau:

Dionisie Ariopagitul și o femeie cu numele Damaris, și alții împreună cu ei.

CAPITOLUL 18.

Pavel în Corint la Acvila și Priscila. A treia călătorie a lui Pavel. Apolos la Efes.

După acestea Pavel părăsind Atena, a venit la Corint

2. și găsind pe un iudeu cu numele Acvila, de neam din Pont, care de curând venise din Itala cu femeea sa Priscilia, pentrucă Claudie poruncise tuturor iudeilor să plece din Roma, a venit la dâșii.

3. Fiind el de un meșteșug cu ei, a rămas la dâșii și a lucrat, căci erau cu meșteșugul făcători de corturi.

4. Vorbea însă în sinagogă în toată Sâmbăta și sfătuea și pe iudei și pe elini.

5. Iar dacă au venit Sila și Timotei din Macedonia, Pavel fu silit de Duhul să mărturisească

29. Is. 40, 8.

30. Rom. 13, 12. Efes 1, 9; 3, 5. Colos. 1, 26

31. Fapt. 2, 24; 3, 15; 4, 10; 13, 30. Rom. 6, 4; 14, 9.

2. Rom. 16, 3. 2 Tim. 4, 19.

3. Fapt. 20, 34. 1 Corint.

4. 12, 1 Tes. 2, 9. 2 Tesal. 3, 8.

5. Fapt. 17, 14.

iudeilor, că Iisus este Hristos.

6. Dar fiindcă ei se împotriveau și huleau, de aceea el, scuturându-și hainele, a zis către dânșii: „Sângele vostru să fie asupra capului vostru; eu curat sunt; deacum mă duc la păgâni“.

7. Și eșind de acolo, s'a dus la un cinstitor de Dumnezeu, anume Iust, a căruia casă era lângă sinagogă.

8. Însă Crisp, căpetenia sinagogii, a crezut în Domnul cu toată casa sa și mulți din corintenii, cari au auzit, au crezut și s'au botezat.

9. Iar Domnul noaptea, în vedenie, a zis către Pavel: „Nu te teme, ci vorbește și nu tăcea.“

10. Căci Eu sunt cu tine și nimene nu se va cerea să-ți faci rău, pentru că Eu am mulți oameni în cetatea aceasta“.

11. Și a șezut Pavel acolo un an și șase luni, propoveduind printre

Corinteni, cuvântul lui Dumnezeu.

12. Dar pe vremea, când în Ahaia era proconsul Galion, iudeii s'au rădicat până la unul asupra lui Pavel și l-au adus înaintea tribunalului,

13. zicând: „Acesta învăță pe oameni să cinstească pe Dumnezeu într'un chip protivnic legii“.

14. Când însă Pavel a vrut să-și deschidă gura, Galion a zis iudeilor: „Iudei, dacă ar fi vorba despre vreo nedreptate, sau despre vreo faptă rea, ar fi drept să vă ascult.“

15. Dar fiind vorba de învățătură, de nume și de legea voastră, descurcați-vă voi singuri; în acestea eu nu voesc să fiu judecător“.

16. Și i-a alungat de la tribunal.

17. Atuncea toți elinii au apucat pe Sosten, căpetenia sinagogii, și l-au bătut înaintea tribunalului, și Galion nu s'a ne-

6. Fapt. 13, 51; 20, 26; 13, 46. Mat. 10, 14. Iez. 3, 19.

8. 1 Cor. 1, 14.

9. Fapt. 23, 11. Is. 62, 1.

10. Mat. 28, 20. Ier. 1, 19.

15. Fapt. 23, 39.

17. 1 Cor. 1, 1.

liniștit nicidecum de aceasta.

18. Iar Pavel după ce a mai zăbovit *acolo* multă vreme, și-a luat rămas bun dela frați și a plecat cu corabia în Siria, împreună cu Priscila și Acvila care și-a tuns capul în Chenhrea, căci avea o făgăduință de *implinit*.

19. Sosind însă la Efes, i-a lăsat acolo, iară el s'a dus la sinagogă și-a vorbit cu iudeii,

20. cari l-au rugat să rămână la ei mai multă vreme, dar el n'a voit,

21. și și-a luat rămas bun dela ei, zicând: „Trebuie numaidecât ca sărbătorile ce vin să le fac în Ierusalim și iarăși să mă întorc la voi, de vă vrea Dumnezeu“. Și a plecat din Efes; iar Acvila și Priscila au rămas în Efes.

22. Dându-se jos din corabie la Cezareea, s'a suit la Ierusalim și, după ce a salutat Biserica, s'a dus la Antiohia.

23. Stând *acolo* câțva timp, a plecat și a stră-

bătut pe rând țara Galatiei și Frigia, întărind pe toți ucenicii.

24. Iară un iudeu, cu numele Apolos, de neam din Alexandria, bărbat meșter la cuvânt și tare în Scripturi, a venit la Efes.

25. Acesta învățase calea Domnului și înflăcărat fiind cu duhul, vorbea și învăța drept despre Domnul, dar cunoștea numai botezul lui Ioan.

26. Incepând acesta să grăească cu îndrăzneală în sinagogă, l-au auzit Acvila și Priscila și luându-l, i-au lămurit mai bine calea lui Dumnezeu.

27. Iar când a voit el să plece în Ahaia, frații au scris ucenicilor de *acolo* și i-au îndemnat să-l primească *bine*.

28. Și sosind el acolo, a ajutat mult cu harul pe cei ce crezuseră, pentru că el a înfruntat tare pe iudei în fața lumii, dovedind cu Scripturile, că Iisus este Hristosul.

18. Fapt. 21, 24. Numer. 6, 18.
21, Iac. 4, 15, 1 Cor, 4, 19.

24. 1 Cor. 1, 12; 16, 12.
25. Rom. 12. 11, Fapt. 19. 3.

CAPITOLUL 19.

Pavel botează în Efes nişte ucenici ai lui Ioan Botezătorul şi propovedueşte acolo doi ani. Vrajitorii din Efes şi Pavel. Răscoala argintarului Dimitrie.

În vremea când era Apolos în Corint, s'a întâmplat ca Pavel, trecând prin părţile de sus ale Asiei Mici, să vină la Efes,

2. şi găsind acolo nişte ucenici, li-a zis: „Primita-ţi Duh Sfânt după ce aţi crezut?“ Iară ei i-au răspuns: „Dar nici n'am auzit de este Duh Sfânt“.

3. Atunci el li-a zis: „In ce dară v'aţi botezat?“ Şi ei i-au răspuns: „In botezul lui Ioan!“

4. Zis-a Pavel: „Ioan a botezat cu botezul pocăinţii, spunând oamenilor, să creadă în Celce vine după dânsul, adecă în Hristosul Iisus“.

5. Şi auzind ei aceasta, s'au botezat în nu-

mele Domnului Iisus.

6. Iar când Pavel şi-a pus mâinile peste ei, S'a pogorât preste dânsii Duhul Sfânt şi au început a vorbi în limbi şi a proci.

7. Aceştia de toţi erau ca la douăzeci de oameni.

8. După aceea intrând Pavel în sinagogă, a propoveduit fără teamă trei luni, vorbind şi dovedind cele despre Impărăţia lui Dumnezeu.

9. Inşă fiindcă unii se îndărătniceau şi nu credeau, hulind calea Domnului înaintea poporului, de aceea părăsindu-i, au despărţit pe ucenici de ei şi a propoveduit zilnic în şcoala unui tiran.

10. Aceasta a ţinut ea la doi ani, aşa încât toţi locuitorii Asiei, iudei şi elini, au auzit cuvântul Domnului Iisus.

11. Iară Dumnezeu făcea nu puţine minuni prin mâinile lui Pavel,

12. încât şi pe bolnavi se aduceau măhrămi şi

1. Fapt. 18, 21.

2. Ioan, 7, 39.

4. Fapt. 1, 5. Mat. 3, 11. Marc. 1, 8. Luc. 3, 16. Ioan, 1, 16.

6. Fapt. 8, 17.

10. 2 Tim. 1, 15.

11. Marc. 16, 20. Ioan, 14, 12.

ștergere de pe trupul lui și le conteneau boalele și duhurile rele eșeau dintr'înșii.

13. Ba și unii din descântătorii iudei, ce rățăceau din loc în loc, s'au apucat să cheme numele Domnului Iisus la descântarea celorce aveau duhuri rele, zicând: „Vă jur cu Iisus pe Care îl propoveduește Pavel!”

14. Printre ei erau șapte feciori oarecari ai căpeteniei preoților iudei Schevă, cari făceau aceasta.

15. Dar spiritul cel rău le-a răspuns: „Pe Iisus îl știu și pe Pavel îl cunosc, dar voi cine sunteți?”

16. Și aruncându-se asupra lor omul, în care era duhul cel rău, și dovedindu-i așa, încât ei au fugit din casa aceea goi și stâlciți.

17. Aceasta s'a făcut cunoscut tuturor locuitorilor iudei și elini din Efes și s'a făcut frică peste toți și s'a mărit numele Domnului Iisus.

18. Și venind mulți din ceice credeau, își mărturiseau și își descopereau faptele lor.

19. Iară din ceice se indeletniceau cu vrăjitul s'au adunat destui și strângându-și cărțile, le-au ars înaintea tuturor; și s'a socotit prețul cărților acestora și s'a găsit ca la cinzeci de mii de *drahme* de argint.

20. Cu astfel de putere creștea și se întărea cuvântul Domnului.

21. Iară după ce s'au săvârșit lucrurile acestea, Pavel și-a pus în gând ca, după ce va străbate Macedonia și Ahaia, să se ducă la Ierusalim, zicând: „După ce voi fi acolo, trebuie să văd și Roma”.

22. Și trimițind în Macedonia pe doi din ceice-i slujeau, *anume* pe Timoteiu și pe Erast, el a mai rămas o vreme în Asia.

23. În vremea aceasta s'a făcut o turburare nu tocmai mică împotriva căii Domnului,

15. Marc. 1, 24 și 34.

18. Mat. 3, 6.

20. Fapt. 6, 7; 12, 24. Is.

55, 11.

21. Fapt. 28, 14. Rom. 1, 11

24. căci un argintar, cu numele Dimitrie, care făcea biserica Artemidei în chipuri de argint, ceea ce aducea nu puțin venit meșterilor,

25. adunând pe aceștia și pe alți asemenea meșteșugari, a zis: „Oameni buni, știți că dela meșteșugul acesta e venitul nostru.

26. Acum însă vedeți și auziți, că acest Pavel nu numai în Efes, ci aproape în toată Asia, prin sfaturile sale, a întors nu puțin popor, spunând că *dumnezeii* cei făcuți de mâni omenești nu sunt dumnezei.

27. Iar aceasta amenință, ca nu numai meșteșugul nostru să ajungă nesocotit, ci și biserica marei zeițe Artemida să nu mai însemne nimic și să se surpe măreția aceleia, pe care o cinstește toată Asia și toată lumea“.

28. Auzind ei *acestea* și umplându-se de mânie, au strigat, zicând: „Mare este Artemida Efesului!“

29. Și toată cetatea s'a umplut de turburare și apucând pe macedonenii Gae și Aristarh, tovarășii lui Pavel, s'au îndreptat toți într'un suflet spre teatru.

30. Atunci voind Pavel să intre în mulțime, ucenicii nu l-au lăsat.

31. *Deasemenea* și câteva căpetenii ale Asiei, fiindu-i prieteni, au trimes la dânsul și l-au rugat să nu se arate la teatru.

32. Deci, unii strigau una, iar alții *strigau* alta, pentrucă adunarea era în nerânduială și cei mai mulți nu știau la ce s'au adunat.

33. Atunci a fost adus din mulțime Alexandru, propus fiind de iudei; și făcând semn cu mâna, Alexandru voi să vorbească poporului.

34. Dar când s'a aflat că *acesta* este iudeu, au început toți într'un glas să strige și au strigat aproape două ceasuri: „Mare este Artemida Efesului!“

26. Is. 20, 3. Lev. 19, 4. Deut. 5, 8. Ps. 94, 7. Is. 40, 18. Ier. 10, 3. Avac. 2, 18.

29. Fapt. 16, 19; 20, 4. Col.

4, 10.

33. 1 Tim. 1, 20. 2 Tim.

4, 14.

CAPITOLUL 20.

35. Atunci paznicul ordinii liniștind poporul, a zis: „Efeseni, cine e omul, care nu știe, că cetatea Efesului este închinată marei zeițe Artemida și lui Diopet.

36. Aceasta fiind neîn-doelnic, trebuie să fiți astâmpărați și să nu faceți nimic nesocotit.

37. Voi însă ați adus pe acești oameni, cari nici furi de cele sfinte nu sunt, nici pe zeița noastră n'au hulit-o.

38. Dacă însă Dimitrie și alți meșteșugari ca el au vreo plângere asupra cuiva, sunt judecători și avem și căpetenii: să se plângă unii asupra altora!

39. Iar dacă urmăriți altă ceva, să se deslege într'o adunare legiuită.

40. Pentrucă ne primejduim, ca din pricina celor petrecute acum, să fim invinuiți de răzvrătire, deoarece nu avem nimic, prin ce am putea să ne desvinovățim de turburarea aceasta“.

41. Și acestea zicând, a imprăștiat adunarea.

Pavel din nou în Macedonia. Invie pe Eutihie în Troia și-și ia rămas bun dela Efeseni.

După încetarea turburării, Pavel, chemând pe ucenici și dându-le povețe, și-a luat rămas bun și a plecat să se ducă în Macedonia.

2. Străbătând prin părțile acelea și dând credincioșilor sfaturi multe, a venit în Elada.

3. Făcând acolo trei luni și iscându-se uneltiri împotriva lui din partea iudeilor, a voit să se suie în Siria și și-a făcut socoteală să se întoarcă prin Macedonia.

4. *În călătoria aceasta l-au întovărășit până în Asia: Sosipatru al lui Pirus Vereanul și dintre tesaloniceni: Aristarh și Secund; Gae din Derb; și Timotei, precum și Tihic și Trofim din Asia.*

5. Aceștia mergând înainte, ne-au așteptat în Troia.

6. Iar noi, după zilele azimilor, am plecat cu

corabia din Filipi și în cinci zile am sosit la dânșii, în Troia, unde am stat șapte zile.

7. Iar în ziua întâia a săptămânii, adunându-se ucenicii pentru frângerea pâinii, Pavel voind să plece adouazi, a vorbit cu ei și a lungit cuvântarea până la miezul nopții.

8. Dar în foisorul, unde ne adunasem noi, erau mulțime de făclii.

9. Și în timpul cuvântării celei lungi a lui Pavel, un tânăr, anume Evfihie, șezând pe fereastră, a adormit greu și aplecat fiind de somn, a căzut jos dela rândul al treilea și a fost rădicat mort.

10. Pogorându-se însă Pavel, a căzut peste el și, îmbrățișându-l, a zis: „Nu vă neliniștiți, căci sufletul lui este într'însul!”

11. Apoi suindu-se și frângând pâinea și gustând, a sfătuit mult, până în revărsatul zorilor, și după aceea a eșit.

12. *În vremea aceea*

copilul a fost adus viu și ne-am mângâeat nu puțin.

13. Venind noi apoi la corabie, am plecat înainte la Asos, vrând să luăm de acolo pe Pavel; căci el, voind să meargă până acolo pe jos, așa ne poruncise.

14. Iară dacă s'a întâlnit cu noi în Asos, l-am luat și am mers la Mitilena.

15. Plecând și de acolo, a douazi ne-am oprit în dreptul Hiosului, iar în cealaltă zi am eșit la uscat în Samos și rămânând puțin în Troghilea, în ziua următoare am sosit la Milet;

16. căci Pavel avusese de gând să ocolească Efesul, ca să nu fie nevoit să zăbovească în Asia, fiindcă se grăbea să fie la Ierusalim, dacă s'ar fi putut, de ziua cincizecimii.

17. Însă a trimis din Milet la Efes, să cheme pe prezviterii Bisericii.

18. Iar dacă au venit aceștia la el, li-a zis: „Voi știți, cum din cea

7. Fapt. 2, 46. 1 Cor. 10, 16.

18. Fapt. 19, 9.

dintăiu zi, când am sosit în Asia, am fost tot timpul cu voi,

19. slujind Domnului cu toată smerenia și cu multe lacrimi și ispite, ce mi-au venit din pricina uneltirilor iudeilor.

20. Știți de asemenea, cum n'am lăsat să treacă nimic din cele de folos, fără să vă propoveduesc și să vă învăț atât în fața lumii, cât și pe acasă,

21. vestind iudeilor și elinilor pocăința înaintea lui Dumnezeu și credința în Domnul nostru Iisus Hristos.

22. Și iată acum eu, îndemnat de Duhul, mă duc la Ierusalim, neștiind ce mă va întâmpina acolo.

23. Dar Duhul Sfânt mărturisește prin cetăți, zicând, că lanțuri și necazuri mă așteaptă.

24. Eu însă nu iau în seamă nimica, nici nu pretuesc viața mea, numai și numai să-mi termin cu

bucurie calca și slujirea, pe care am primit-o dela Domnul Iisus, de a propovedui Evanghelia harului Dumnezeesc.

25. Și acum iată, eu știu că nu veți mai vedea fața mea toți voi, în mijlocul cărora am umblat, propoveduind Impărăția lui Dumnezeu.

26. De aceea vă mărturisesc în ziua aceasta, că sunt curat de sângele tuturor,

27. căci nu m'am lenevit a vă vesti toată vocea lui Dumnezeu.

28. Luați aminte dară de voi înșivă și de toată turma, în care Duhul Sfânt va pus episcopi, ca să păstoriți biserica lui Dumnezeu, pe care a câștigat-o cu sângele Său.

29. Căci eu aceasta o știu, că după ducerea mea, vor intra între voi lupi răi, care nu vor cruța turma.

30. Ba chiar dintre voi se vor rădica oameni, cari vor grăi îndărăt-

21. Luc. 24, 47.

23. Fapt. 9, 16; 21, 11. 1 Tes. 3, 3.

24. Fapt. 21, 13. Rom 8, 35. Colos. 1, 24. Gal. 1, 1.

Til. 1, 3.

26. Fapt. 18, 6. Iez. 33, 9.

27. Luc. 7, 30. Efes. 1, 11.

28. Ioan, 21, 15. 1 Petr.

5, 2. Is. 53, 12. Rom. 3, 25.

29. Mat. 7, 15. 2 Petr. 2, 1.

nicii, ca să atragă pe ucenici după ei.

31. De aceea privegheați, amintindu-vă, că trei ani ziua și noaptea n'am conținut cu lacrimi a vă învăța pe fieștecarele din voi.

32. Și acum fraților, vă încredințați lui Dumnezeu și cuvântului harului Său, care poate să vă zidească tot mai mult și să vă dea moștenire împreună cu toți cei sfinți.

33. Argintul, haina și aurul nimănui n'am pofțit.

34. Voi știți, că pentru nevoile mele și ale celor cu mine au muncit mâinile acestea ale mele

35. și în toate v'am arătat, că așa muncind, trebuie a sprijini pe cei slabi și a ne aduce aminte de cuvintele Domnului Iisus, căci El însuși a zis: „E mai fericit a da decât a lua“.

36. Zicând aceasta, Pavel, și-a plecat genunchile sale și împreună cu ei cu toți s'a rugat.

37. Atunci s'a făcut de toți plângere destulă și căzând pe grumazii lui Pavel, l-au sărutat,

38. mâhniți fiind mai cu samă pentru cuvântul spus de ei, că mai mult nu vor vedea fața lui. Și așa l-au petrecut până la corabie.

CAPITOLUL 21.

Călătoria lui Pavel dela Milet la Ierusalim. Pro-rocia lui Agav despre Pavel. Judeii prind pe Pavel, care e. dus la cazarma Antonia.

Despărțindu-ne apoi de *prezviteri*, ne-am urcat pe corabie și am mers deadreptul la Cos și adouazi la Rodos, iar de acolo la Patara.

2. Găsind acolo o corabie, care mergea spre Fenicia, ne-am urcat pe ea și am plecat.

3. Când însă ne-am ivit la Cipru, l-am lăsat în stânga și am mers în Siria. Apoi ne-am oprit în Tir, căci acolo trebuia

31. Mat. 25, 13. Evr. 13, 17.

32. Efes. 1, 18.

33. 1 Reg. 12, 3.

34. Fapt. 18, 3. 1 Cor. 4,

12. 1 Tes. 2, 9. 2 Tes. 3, 8.

35. Luc. 6, 38; 18, 22.

să-și descarce corabia povara.

4. Găsind aicea niște ucenici, am rămas aicea șapte zile. Aceștia, după însuflarea Duhului, au spus lui Pavel, să nu meargă la Ierusalim.

5. Iară dacă am împlinit aceste zile, am eșit și am plecat și ei ne-au petrecut cu toții, cu femeile și cu copiii, până afară din cetate; iar pe mal plecându-ne genunchile, ne-am rugat.

6. Apoi luându-ni rămas bun unii de la alții, am intrat în corabie, iară ei s'au întors la casele lor.

7. Și călătorind noi pe apă, am sosit din Tir la Ptolemaida, unde salutând pe frați, am rămas la ei o zi.

8. Iară adoua zi Pavel și noi, ceice eram cu dânsul, plecând, ne-am dus la Cezareea și intrând în casa lui Filip evanghelistul, care era din cei șapte *diuconi*, am rămas la el.

9. Acesta avea patru fete fecioare, care prorociau.

10. Și șezând noi la el mai multe zile, a venit din Iudeea un proroc, a-nume Agav,

11. și intrând la noi, a luat brâul lui Pavel și legându-și mânilor și picioarele, a zis: „Așa zice Duhul Sfânt: pe bărbatul, al cui este brâul acesta, așa îl vor lega în Ierusalim iudeii și-l vor da pe mâna păgânilor“.

12. Auzind aceste a, l-am rugat și noi și cei de loc să nu meargă la Ierusalim.

13. Pavel însă răspunzându-ne, a zis: „Ce faceți voi? De ce plângeți și-mi frângeți inima? Căci eu sunt gata nu numai legat să fiu, ci să și mor în Ierusalim pentru numele Domnului Iisus“.

14. Și neputând să-l înduplicăm, ne-am liniștit, zicând: „Facă-se voea Domnului!“

4. Fapt. 20, 23.
5. Fapt. 20, 36.
8. Fapt. 6, 5.
9. Fapt. 2, 17-18.
10. Fapt. 11, 28.

11. Fapt. 20, 23; 24, 27; 28, 29. Efes. 6, 20. Fil. 1, 13. 2 Tim. 2, 9. Evr. 10, 34.
13. Fapt. 20, 24.
14. Mat. 8, 10.

15. Iar după zilele acestea pregătindu-ne, am plecat la Ierusalim.

16. Cu noi au mers și *cățiva* ucenici din Cezareea, petrecându-ne până la un ucenic vechiu, Mnason Chipriotel, la care am putut să găzduim.

17. Iar când am sosit în Ierusalim, frații ne-au primit cu bucurie.

18. A doua zi Pavel a mers cu noi la Iacov și au venit *acolo* și toți prezviterii.

19. Și după ce i-am salutată, *Pavel* li-a istorisit cu amărăntul, ce făcuse Dumnezeu la păgâni prin slujirea lui.

20. Iară ei auzind, au slăvit pe Dumnezeu și i-au zis: „Vezi, frate, câte mii de iudei credincioși sunt și cu toții sunt râvnitori legii.

21. Despre tine însă am auzit, că ai fi învățând pe toți iudeii, care *locuiesc* printre păgâni, să se lepede de Moise, zicând, că ei să nu-și tae împrejur copiii lor, nici să-și păzească obiceiurile.

22. Ce dar e de făcut? Toată mulțimea se va aduna, căci va auzi că ai venit.

23. Să faci deci, ceiace-ți vom zice noi: sunt *aicea* la noi patru oameni, cari au asupra lor făgăduință.

24. Ia-i pe aceștia și te curăță împreună cu ei, și cheltuește pentru ei, ca să-și tundă capul, și vor cunoaște toți, că cele ce au auzit ei de tine nu sunt adevărate, ci urmezi și tu însuși a păzi legea.

25. Iar pentru păgânii, cari au crezut, noi am hotărât și le-am scris, ca ei nimic de felul acesta să nu păzească, ci să se ferească numai de cele jertfite idolilor, de sânge, de mortăciune și de desfrânare“.

26. Atunci Pavel, luând pe bărbații *aicea* și curățindu-se împreună cu ei, în ziua următoare a intrat în biserică și au făcut cunoscut că s'au împlinit zilele curățirii,

20. Fapt. 22, 3. Rom. 10, 2.

24. Fapt. 18, 18. Numer. 6, 18.

25. Fapt. 15, 20.

când trebuie să se aducă jertfă pentru fiecare dintr'ânșii.

27. Și când erau să se împlinească cele șapte zile, iudeii din Asia, văzându-l în biserică, au întăritat tot poporul și au pus mâna pe el,

28. strigând: „Israiliți, ajutați-ni! Acesta este omul, care pretutindenea pe toți îi învață împotriva poporului iudeu și a legii și a locului acestuia; ba și elini a adus în biserică și a spurcat acest loc sfânt.

29. Căci ei văzuseră cu el prin târg pe Trofin Efeseanul și socotiseră, că Pavel îl băgase în biserică.

30. Atunci toată cetatea s'a mișcat și a alergat poporul din toate părțile și prinzind pe Pavel, l-au scos din biserică și s'au închis îndată ușile.

31. Iar când voiau să-lucidă, a ajuns vestea la

*) Tribun, șef militar, care comandă o cohortă.

**) Cohortă, o trupă de 500 sau 600 soldați romani.

tribunul *) cohortei**), că tot Ierusalimul s'a turburat.

32. Acesta luând repede ostași și sutasi, a poruncit asupra iudeilor, și văzând ei pe tribun și ostașii, au încetat de a mai bate pe Pavel.

33. Iară tribunul apropiindu-se, l-a luat și a poruncit să-l lege cu două lanțuri și a întrebat: „Cine-i și ce a făcut?“

34. Dar din mulțime unii strigau una, iar alții alta. Neputând tribunul afla adevărul din pricina turburării, a poruncit să fie dus în cazarmă.

35. Iar când au ajuns la treptele scării soldații, din pricina îngrămădirii poporului, au trebuit să-l ducă pe brațe,

36. căci mulțime de popor se îngrămădea și striga: „Să se omoare!“

37. Iar când voiau să-l bage în cazarmă, Pavel a zis către tribun: „Mi-e îngăduit oare să-ți spun ceva?“ Iară acela a răspuns: „Știi grecește?“

28. Fapt. 24, 6.

30. Fapt. 26, 21.

33. Fapt. 20, 23.

38. Nu cumva ești tu Egipteanul, care mai dăunăzi a stârnit o răzvrătire și a scos în puștie patru mii de bandiți?"

39. Pavel însă a zis: „Eu sunt iudeu din Tarsul Ciliciei, cetățean al unei cetăți nu de puțină însemnătate. Rogu-te dară, dă-mi voie să vorbesc poporului“.

40. Și dându-i-se voie, Pavel, stând pe scară, a făcut poporului semn cu mâna, și când s'a făcut liniște adâncă, a început să vorbească în limba eвреască, zicând:

CAPITOLUL 22.

Cuvântarea lui Pavel către Iudei, prin care arată cum s'a întors el la creștinism.

Părinți și frați, ascultați acum și apărarea mea față de voi!“

2. Și auzind ei, că le grăește în limba eвреască, au făcut încă și mai mare tăcere. Iar el a zis:

3. „Eu sunt iudeu, născut în Tarsul Ciliciei, dar am fost crescut în cetatea aceasta, la picioarele lui Gamaliil, și am învățat cu deamăruntul legea părintească, fiind tot atât de râvnitor pentru Dumnezeu, cum sunteți și voi cu toți astăzi.

4. Ba eu am prigonit până la moarte pe următorii acestei învățături, legând și dând la temniță și bărbați, și femei,

5. cum poate să mărturisească de mine căpetenia preoților și toți bătrânii, dela care am luat și scrisori către frații ce locuiesc în Damasc, unde m'am dus, ca și pe cei de acolo să-i aduc la Ierusalim în lanțuri, ca să fie pedepsiți.

6. Dară s'a întâmplat, că pe când mergeam și mă apropiam de Damasc, pe la ameză, a strălucit fără de veste împrejurul meu o lumină mare din cer

7. și eu am căzut la pământ și am auzit un

38. Fapt. 5, 36.

39. Fapt. 22, 3.

3. Fapt 21, 20 și 39; 5,

34. Gal. 1, 14.

4. Fapt. 8, 3; 9, 1; 26, 10.

6. Fapt. 9, 3; 26, 13.

glas, care mi-a zis: „Saule, Saule, ce mă prigonești?”

8. Iară eu am răspuns: „Cine ești Doamne?” Și acela mi-a zis: „Eu sunt Iisus Nazoreul, pe care tu îl prigonești”.

9. Ceice erau cu mine însă lumina au văzut-o și s'au spăimântat, iar glasul celui ce mi vorbea nu l-au auzit.

10. Atuncea eu am zis: „Ce să fac Doamne?” Și Domnul mi-a zis: „Scoală și du-te în Damasc și acolo ți se va spune tot ce este rânduit să faci”.

11. Și fiindcă de slava luminii aceleea nu vedeam, am mers la Damasc dus de mână de ceice erau cu mine.

12. Acolo un oarecare Anania, om evlavios după lege și bine văzut de toți iudeii, cari locuiesc în Damasc,

13. a venit la mine și apropiindu-se, mi-a zis: frate Saul, vezi!” Și îndată l-am văzut.

14. Și el iarăși mi-a zis: „Dumnezeul părinți-

lor noștri de mai înainte te-a ales, ca să cunoști voea Lui, să vezi pe Cel drept și să auzi grai din gura Lui;

15. că tu-I vei fi martor înaintea tuturor popoarelor pentru cele ce ai văzut și ai auzit.

16. Ce zăbovești dară? Scoală, botează-te și-ți spală păcatele tale, chemând numele Domnului Iisus”.

17. Iară când m'am întors în Ierusalim și mă rugam în biserică, am căzut în uimire

18. și L-am văzut zicându-mi: „Grăbește de ieși repede din Ierusalim, pentru că aici nu se va primi mărturisirea ta cea pentru Mine”.

19. Și eu am zis: „Doamne, acestora li e cunoscut, că eu pe ceice credeau în Tine îi închi-deam în temniță și-i băteam prin sinagogi;

20. și când se vărsa sângele lui Ștefan, martorul Tău, și eu eram de față, încuviințând uciderea lui și păzind hainele celor ce-l ucideau”.

14. 1 Ioan. 2, 1. Fapt. 18, 9. Gal. 1, 12.

18. Fapt. 9, 15. 1 Cor. 9, 1; 15, 8.

20. Fapt. 7, 58.

21. *El însă mi-a zis: „Du-te, căci eu am să te trimit la naţiuni departe!“*

22. Până la cuvântul acesta iudeii l-au ascultat, iar după aceea au început a striga, zicând: „Stârpeşte de pe pământ pe unul ca acesta, căci nu se cade să mai trăească!“

23. Pe când însă răcneau ei, şi-şi fluturau hainele, şi aruncau colb în văzduh,

24. tribunul a poruncit să-l vâre pe Pavel în cazarmă şi a zis să-l bată cu biciul, ca să afle din care pricină strigau iudeii așa împotriva lui.

25. Dar când l-au întins ca să-l bată, Pavel a zis către un sutaş, care stătea acolo: „Oare vi-i îngăduit să bateţi pe un cetăţean roman şi încă nejudecat?“

26. Auzind aceasta sutaşul, s'a dus şi a spus tribunului, zicând: „Ia vezi ce era să faci! Că omul acesta este cetăţean roman“.

27. Atunci tribunul a

venit la Pavel şi i-a zis: „Spune-mi de eşti cetăţean roman“. Şi el a răspuns: „Da!“

28. Zis-a tribunul: „Eu cetăţenia aceasta am dobândit-o pentru o sumă mare“. Pavel însă i-a răspuns: „Ba eu m'am şi născut astfel“.

29. Atunci s'au îndepărtat de el ceice voiseră să-l bată, iar tribunul aflând că Pavel este cetăţean roman, s'a speriat, că-l legase.

30. Şi adouazi dorind să afle adevărul, pentru ce se învinueşte de către iudei, l-a scos din lanţuri şi a poruncit să se adune căpeteniile preoţilor şi tot sinedriul, şi scoţind pe Pavel, l-a înfăţişat înaintea lor.

CAPITOLUL 23.

Pricire între saduchei şi farisei pentru Pavel. Domnul se arată în vedenie lui Pavel. Acesta e trimis la Cezareea.

Căutând Pavel spre sinedriu, a zis: „Fra-

21. Fapt. 9, 15. Gal. 1, 16.
1 Tim. 2, 7. 2 Tim. 1, 11.
1. Fapt. 24, 16. 1 Cor. 4,

4. 2 Cor. 1, 12; 4, 2. Evr.
13, 18.

ților, până în ziua de astăzi am trăit eu înaintea lui Dumnezeu cu cel mai curat cuget“.

2. Căpetenia preoților Anania însă a poruncit celor ce stăteau înaintea lui, să-l bată peste gură.

3. Atunci Pavel i-a zis: „Să te bată Dumnezeu *pe tine*, părete văruiț, căci ești pus să mă judeci după lege și tu împotriva legii poruncești să mă bată“.

4. Iar ceice stăteau înaintea au zis: „Dar pe căpetenia preoților lui Dumnezeu îl blestemi?“

5. Zis-a Pavel: «N'am știut, fraților, că-i căpetenia preoților; pentru că este scris: pe mai marele poporului tău să nu-l grăești de rău“.

6. Aflând însă Pavel, că o parte *din cei de față* erau saducheii, iar alții fariseii, a strigat în sinedriu: „Fraților, eu sunt fariseu, fiu de fariseu, și pentru nădejdea în învierea morților mă judec acum“.

7. Și când a spus el acestea, s'a stârnit ceartă între saducheii și fariseii și adunarea s'a desbinat;

8. căci saducheii ziceau, că nu-i înviere, nici înger, nici duh; iar fariseii mărturisesc și una și alta și pe ceialaltă.

9. Și s'a făcut gălceavă mare și sculându-se cărturarii cei din fariseii au zis: „Nu găsim nimic rău la omul acesta! Și dacă i-a grăit lui un duh, sau un înger, nu ne vom împotrivi lui Dumnezeu“.

10. Dar fiindcă discordia se mărea, tribunul temându-se ca nu cumva Pavel să fie sfâșiat de iudei, a poruncit ostașilor să se pogoare ca să-l ia din mijlocul lor și să-l ducă în cazarmă.

11. Iar în noaptea următoare s'a arătat lui Pavel Domnul și i-a zis: „Indrăznește, Pavele, căci precum ai mărturisit tu de Mine în Ierusalim așa se cade să mărturisești și în Roma“.

3. Mat. 23, 27. Lev. 19, 35. Deut. 17, 10.

5. Es. 22, 28.

6. Fapt. 24, 21. Fil. 3, 5.

8. Mat. 22, 23. Marc. 12, 18. Luc. 20, 27.

9. Fapt. 25, 25.

11. Fapt. 18, 9; 19, 21.

12. Iar după ce s'a făcut ziuă, adunându-se nişte iudei, s'au jurat să nu mănânce, nici să bea, până nu vor ucide pe Pavel.

13. Şi ceice făcuse acest jurământ erau mai bine de patruzeci. ,

14. Aceştia, venind la căpeteniile preoţilor şi la bătrâni, au zis: „Noi ne-am legat cu jurământ să nu mâncăm nimic până nu vom ucide pe Pavel.

15. Deci, acum voi cu sinedriul daţi de veste căpeteniei oştirii, ca mâne să-l scoată pe Pavel la voi, ca şi cum aţi voi să cercetaţi pricina lui mai de aproape, iar noi vom fi gata să-l ucidem, înaintea de a se apropia“.

16. Şi auzind de această punere la cale fiul surorii lui Pavel, s'a dus şi intrând în cazarmă, a dat de ştire lui Pavel.

17. Iar Pavel chemând pe unul din sutaşi, a zis: „Du pe tânărul acesta la tribun, căci are să-i spună ceva“.

18. Şi luându-l sutaşul, l-a dus la tribun, zicând: „Chemându-mă arestatul

Pavel, m'a rugat să aduc la tine pe acest tânăr, care are să-ţi spună ceva“.

19. Şi tribunul luându-l de mână şi ducându-l la o parte, l-a întrebat: „Ce ai să-mi spui?“

20. Iar el a zis: „Iudeii s'au sfătuit să te roage, ca mâne să scoţi pe Pavel la sinedriu, ca şi cum ar voi să cerceteze ceva mai amărunit despre el.

21. Dar tu să nu-i ascuţi, căci îl pândesc mai mult de patruzeci de oameni dintre ai lor, cari s'au jurat să nu mănânce, nici să bea până nu-l vor ucide; şi acum aceia sunt gata şi aşteaptă făgăduinţa ta“.

22. Atunci tribunul a dat drumul tânărului, zicând: „Să nu spui nimănu, că mi-ai arătat aceasta“.

23. După aceea a chemat doi sutaşi şi li-a zis: „Pregătiţi două sute de ostaşi pedestri, şaptezeci de călăraşi şi două sute de arcaşi, ca să plece pe la trei ceasuri din noapte la Cezareea.

24. Pregătiți *deasemenea* niște asini, ca să luați pe Pavel și să-l duceți la guvernatorul Felix”.

25. Apoi a scris și o scrisoare cu următorul cuprins:

26. „Prea luminatului guvernator Felix salutare din partea lui Claudie Lisie!

27. Pe omul acesta iudeii l-au prins și voeau să-l ucidă; dar venind eu cu ostași și aflând că-i cetățean roman, l-am rădicat.

28. Apoi, dorind să aflu pricina pentru care-l învinuesc, l-am dus la sinedriul lor.

29. Și am aflat că-l învinuesc cu întrebări atîngătoare de legea lor, neavând însă nicio vină, vrednică de a fi pedepsită cu moartea sau cu închisoarea.

30. Vestindu-mi-se însă că s'ar uneli de cătră iudei planuri rele asupra acestui om, l-am trimis numaidecât la tine, poruncind și părâșilor să spună înaintea ta tot

ce au împotriva lui. Fii sănătos!”

31. Deci ostașii, după cum li se poruncise, au luat pe Pavel și l-au dus noaptea pînă la Antipatrida;

32. iar adouazi, lăsînd numai pe călărași să meargă cu el, s'au întors la cazarma lor.

33. Iar aceia, sosind la Cezareea și dînd scrisoarea guvernatorului, i-au înfățișat și pe Pavel.

34. Și citind guvernatorul *scrisoarea*, l-a întreat pe Pavel din ce ținut este și aflând că-l din Cilicia, a zis:

35. „Te voi asculta când se vor înfățișa părâșii tăi”. Și porunci să fie sub pază în pretoriul lui Irod.

CAPITOLUL 24.

Pavel se desvinovățește înaintea lui Felix.

Peste cinci zile a venit căpetenia preoților Anania cu bătrânii și cu un avocat Tertul,

27. Fapt. 21, 32.

28. Fapt. 22, 30.

29. Fapt. 25, 19.

35. Fapt. 24, 1; 25, 16.

cari s'au plâns guvernatorului împotriva lui Pavel.

2. Iar când a fost chemat acesta, Tertul a început a-l învinui, zicând:

3. „Preaînălțate Felix, totdeauna și pretutindea mărturisim cu toată recunoștința, că ție-ți datorim multă pace și propășirea acestui popor se datorește numai purtării tale de grijă.

4. Dar ca să nu te obosească mult, te rog să ne ascuți în scurt, cu firească-ți bunătate.

5. Găsind pe omul acesta, — o ciură a omnirii și un stârnitor de turburări la toți iudeii din toată lumea și o căpetenie a eresului Nazoreilor, —

6. care a cercat să spurce chiar și biserica, l-am prins și am voit să-l judecăm după legea noastră.

7. Dar venind tribunul Lisei, l-a luat cu mare sălnicie din mânele noastre și l-a trimis la tine,

8. poruncind și părâșilor lui să vie înaintea ta. De vei cerceta, vei

putea afla chiar dela el toate acelea, cu care noi îl învinuim“.

9. Iudeii încă au adevărit, zicând, că acestea așa sunt.

10. Iară Pavel, după guvernatorul i-a făcut semn cu mâna să vorbească, a răspuns: „Știind că de mulți ani judeci poporul acesta cu înțelepciune, cu atât mai lesne îmi voi apăra pricina mea.

11. Poți să afli, că n'am mai mult de douăsprezece zile, decând am venit la Ierusalim să mă închin;

12. și nu m'au găsit nici în biserică, nici prin sinagogi, nici prin cetate pricindu-mă cu cineva, sau ațitind poporul la răsvrătire,

13. și nici nu pot să dovedescă cele cu care mă învinuesc acum.

14. Dar aceasta îți mărturisesc, că eu cu adevărat slujesc Dumnezeului părinților mei după o învățătură, pe care ei o numesc erezie, fiindcă eu cred toate cele scrise în lege și în proroci

15. și am nădejde la Dumnezeu, că va învia pe cei morți, drepti și nedrepti, ceea ce și ei înseși așteaptă.

16. De aceea mă silesc cu pururea să am cugetul curat înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor.

17. După mai mulți ani am venit să aduc milostenie și daruri poporului meu;

18. și cu *prilejul* acesta niște iudei din Asia m'au găsit în biserică, după curățire, fără popor și fără zgomot.

19. Acei iudei ar trebui să se înfățișeze înaintea ta și să mă părăsască, de au ceva asupra mea,

20. sau să spuie ei singuri, de au găsit la mine vreo nedreptate, când am stătut înaintea sinedriului,

21. decât doar acel singur cuvânt, pe care l-am rostit cu tărie, când stăteam înaintea lor, că pentru *învățătura despre*

învierea morților sunt judecat eu de voi”.

22. Felix, auzind acestea și cunoscând amărunit calea ce urma Pavel, i-a amânat, zicând: „Voi cerceta *pricina* voastră, când va veni tribunul Lisie”.

23. Și a poruncit unui sutaș să se păzească Pavel, dar să nu-l strămtoareze și să nu oprească pe nici unul din ai lui, de a-i sluji sau de a veni la dânsul.

24. Peste câteva zile Felix, venind cu Druzila, soția sa, care era jidaucă, a chemat pe Pavel și l-a ascultat asupra credinței în Hristos Iisus.

25. Dar, pe când grăea el despre dreptate, despre înfrânare și despre judecata care are să fie, Felix fu cuprins de frică și răspunse: „Du-te acum și, când voi mai găsi vreme, te voi chema.

26. *Afară de aceasta* mai nădăjduia, că i se

15. Fapt. 12, 2. Ioan, 5, 28.

16. Fapt. 22, 1

17. Fapt. 11, 29. Rom. 15, 25.

18. Fapt. 21, 26-27.

21. Fapt. 23, 6.

23. Fapt. 27, 3.

vor da și bani de către Pavel, ca să i se dea drumul. De aceea adesea îl chema și vorbea cu el.

27. Dar după ce s'au împlinit doi ani, în locul lui Felix a venit Porciu Festus. Și voind Felix să facă pe placul iudeilor, a lăsat pe Pavel în închisoare.

CAPITOLUL 25.

Pavel la judecată înaintea guvernatorului Porcius Festus și a regelui Agripa.

Festus sosind în ținutul său, după trei zile s'a suit din Cezareea la Ierusalim.

2. Atunci căpetenia preoților și frunțașii iudeilor i s'au înfățișat cu plângere împotriva lui Pavel,

3. rugându-l să fie îndurător cu ei, ca să-l trimită la Ierusalim; căci făcuseră planul să-l omoare pe drum.

4. Festus însă li-a răspuns, că Pavel este ținut în Cezareea sub pază

și că și el însuși are să plece în curând acolo.

5. „Deci, — zise el, — să meargă cine poate din voi, împreună cu mine și de este ceva asupra aceluia om, să-l învinuiască“.

6. Festus rămânând la ei în Ierusalim nu mai mult de opt sau zece zile, s'a pogorât la Cezareea și adouazi șezând la locul de judecată, a poruncit să fie adus Pavel.

7. Venind însă Pavel, i-au impresurat iudeii, cari veniseră din Ierusalim, aducând împotriva lui învinuiri multe și grele, pe care nu le-au putut dovedi.

8. Iar Pavel apărându-se, a zis: „Eu n'am făcut nicio nelegiuire nici împotriva legii iudaice, nici împotriva bisericii, nici împotriva Cesarului“.

9. Festus însă, voind să facă plăcerea iudeilor, răspunzind, a zis către Pavel: „Vrei să mergi la Ierusalim, ca să te judec de aceasta acolo?“

10. Răspuns-a Pavel:

27. Fapt. 25, 9; 21, 11.

8. Fapt. 24, 12; 28, 17.

„Eu stau acum înaintea tribunalului Cesarului, unde se cuvine să fiu judecat. Pe iudei cu nimic nu i-am jignit, dupăcum și tu însuși știi prea bine.

11. Căci de sunt nedrept și am făcut ceva vrednic de moarte, nu mă dau în lături de la moarte; iar de n'am făcut nimic din toate cele cu care mă învinuiesc aceștia, atunci nimenea nu mă poate da lor. Cer să fiu judecat de Cesarul“.

12. Atunci Festus, după ce s'a sfătuit cu sfatul de pelângă el, a răspuns: „Judecata Cesarului ai cerut, la Cesarul te vei duce!“

13. Trecând însă câteva zile, au sosit la Cezareea regele Agripa și Veronica să salute pe Festus.

14. Și rămânând ei acolo mai multe zile, Festus a spus regelui de Pavel, zicând: „Este aici un om, lăsat de Felix legat,

15. împotriva căruia, când am fost la Ierusalim, s'au înfățișat la mi-

ne căpetenia preoților și bătrânii iudeilor, cerându-mi ca să-l osândesc.

16. Eu însă li-am răspuns, că la Romani nu este obiceiul de a da la moarte pe vre un om, înainte ca învinuitul să aibă în față pe învinuitorii săi și puțința de a se apăra de învinuire.

17. Și dupăce s'au adunat ei aceea, fără nicio zăbavă, chiar adouazi, am șezut la locul de judecată și am poruncit să se aducă omul acela.

18. Atunci învinuitorii împresurându-l, n'au adus nicio învinuire din care credeam eu,

19. ci aveau cu el numai niște certuri despre cinstirea de Dumnezeu și despre un oarecare mort Iisus, de care Pavel adeverea că este viu.

20. Nedumerindu-mă însă eu asupra destegărei pricinii acesteia, i-am zis, de voește, să meargă la Ierusalim și acolo să fie judecat de lucrurile acestea.

21. Dar Pavel cerând să fie lăsat la judecata

11. Fapt. 23, 18.

15. Fapt. 21, 1.

19. Fapt. 18, 15.

Maestăței Sale, am poruncit să fie păzit până îl voi trimite la Cesarul”.

22. Atunci Agripa a zis către Festus: „Aș voi și eu să aud pe omul acesta”. — „Chiar mâne, — zise Festus, — îl vei auzi”.

23. Adouazi deci, venind Agripa și Veronica cu mare alaiu și intrând în palatul tribunalului cu tribunii și cu cei mai de seamă cetățeni, a fost adus și Pavel, din porunca lui Festus.

24. Atunci Festus a zis: „Rege Agripa și voi toți bărbații, cari vă aflați împreună cu noi, iată aceea, împotriva căruia toată mulțimea de iudei au venit la mine și în Ierusalim, și aceea, strigând că nu trebuie să mai trăească.

25. Eu însă găsind că n'a făcut nimic vrednic de moarte și cerând și ei singur *judicata* Maestăței sale, am hotărât să-l trimit *la dânsul*.

26. N'am nimic hotărât ce aș putea să scriu împăratului. De aceea

i-am adus înaintea voastră și în deosebi înaintea ta, rege Agripa, ca după cercetare, să am ce scrie.

27. Căci mie mi se pare, că nu-i înțelepțește a trimite pe un arestat, fără a arăta care-s învinuirile ce i se aduc.”

CAPITOLUL 26.

Pavel se desvinovățește înaintea lui Festus și Agripa. Amândoi îl găsesc nevinovat.

Iar Agripa a zis către Pavel: „Ți se îngăduie să vorbești de tine însuși!” Atunci Pavel întinzându-și mâinile, s'a apărât *astfel*:

2. „Rege Agripa, mă socot fericit, când vreau astăzi să mă apăr înaintea ta de toate *acelea*, cu care sunt învinuit de iudei,

3. cu atâta mai mult, cu cât tu știi toate obiceiurile și părerile iudeilor. De aceea te rog să mă ascuți cu bunăvoință.

4. Viața mea din tinerețe, pe care de la început

mi-am petrecut-o în mijlocul poporului meu, în Ierusalim, o cunosc toți iudeii.

5. *Aceștia* demult știu de mine, de vor vrea să mărturisească, că am trăit ca fariseu, după cea mai aspră învățătură din legea noastră.

6. Iar acum stau înaintea judecăței pentru nădejdea în făgăduința, făcută părinților noștri de Dumnezeu,

7. a căreia împlinire nădăjduesc să o vadă cele douăsprezece seminții ale noastre, slujind cu râvnă *lui Dumnezeu* ziua și noaptea. *Tocmai* pentru această nădejde sunt învinovățit de iudei, o rege Agripa.

8. Dar ce? Se socoate oare de voi *lucru* de necrezut, că Dumnezeu învie pe morți?

9. Adevărat, și eu credeam, că mi se cuvine să lucrez mult împotriva numelui lui Iisus Nazoreul.

10. Ceeace am și făcut în Ierusalim, și căpătând

înaputernicire dela căpeteniile preoților, pe mulți sfinți i-am închis eu în temniță și când îi ucidău, îmi dădeam *la aceasta* învoirea mea.

11. Prin toate sinagogile i-am muncit eu adesea și-i sileam să hulească *pe Iisus*, în ura mea nemăsurată asupra lor, i-am urmărit până și în alte cetăți.

12. Pentru aceasta mergând eu și la Damasc, cu înaputernicire și însărcinare dela căpeteniile preoților,

13. pe cale, o rege, am văzut în mijlocul zillii o lumină din cer, care întrecea strălucirea soarelui și care m'a luminat pe mine și pe ceice mergeau cu mine.

14. Atuncea noi cu toții am căzut la pământ și am auzit un glas, care mi-a zis în limba evrească: „Saule, Saule, ce Mă prigonești? Cu greu îți este să lovești împotriva boldului“.

15. Și eu am zis: „Cine

5. Fapt. 22, 3; 23, 6.

6. Fac. 3, 15; 22, 18. Deut. 18, 15. 2 Reg. 7, 12. Ps. 131, 11. Is. 4, 2; 7, 14. Ier. 23, 5; 33, 15. Iez. 34, 23; 37,

24. Mih. 5, 2

10. Fapt. 8, 3; 9, 1; 27, 4. 1 Cor. 15, 9. Gal. 1, 13. 1 Tim. 1, 13.

13. Fac. 22, 6.

„ești Doamne?” Iar El a răspuns: „Eu sunt Iisus, pe Care tu-l prigonești.

16. Dar scoală și stăi pe picioarele tale, căci de aceea M'am arătat ție, ca să te pun slujitor și martor al celor ce ai văzut și al celor ce-ți voi descoperi,

17. izbăvindu-te de poporul iudeu și de păgânii, la care te trimit eu *acuma*,

18. ca să li deschizi ochii, spre a se întoarce dela întuneric la lumină și dela stăpânirea lui satana la Dumnezeu și prin credință în Mine să primească ertarea păcatelor și parte cu cei sfințiți“.

19. De aceea, o rege Agripa, nu m'am împotrivit vedeniei cerești,

20. ci am propoveduit mai întâiu celor din Damasc și Ierusalim și apoi la cei din toată țara Iudeei și păgânilor, ca să se pocăiască și să se întoarcă la Dumnezeu,

făcând fapte vrednice de pocăință.

21. Pentru aceasta prinzându-mă iudeii în biserică, s'au încercat să mă sfășie.

22. Dar primind ajutor dela Dumnezeu, stau până în ziua aceasta, mărturisind la mic și la mare, negrăind nimic alta decât celece au spus Prorocii și Moise, că vor să se facă,

23. și anume, că Hristos avea să pătimească și, sculându-se cel din tăiu din morți, să vestească lumină poporului iudeu și păgânilor“.

24. Pe când se apăra Pavel astfel, Festus a zis cu glas tare: „Ești nebun, Pavele! Multa carte te duce la nebunie“.

25. „Ba nu, nu sunt nebun, Prea mărite Festus, — zise Pavel —, eu vorbesc cuvinte adevărate și înțelepte.

26. Căci despre aceasta știe și regele, către

18. Is. 42, 7; 60, 1. Luc. 2, 32. Ioan, 1, 9. Efes. 5, 8. 1 Petr. 2, 9.

20. Fapt. 9, 20. Ier. 18, 8. Iez. 33, 14.

21. Fapt. 21, 30.

23. Luc. 24, 27. Numer. 21, 9. Is. 53, 2. Dan 9, 26. Zah. 12, 10.

24. 1 Cor. 1, 23; 2, 14.

26. Ioan, 18, 20.

care și îndrăznesc eu să grăesc, căci nu cred că i-ar fi lui tănuit ceva din acestea; căci acestea nu s'au petrecut undeva într'un ungher de țară.

27. Rege Agripa, crezi tu pe proroci? Știi că crezi“.

28. Agripa însă a zis către Pavel: „Prea curând vrei tu să mă faci creștin“.

29. Zis-a Pavel: „Ași ruga pe Dumnezeu ca, mai curând sau mai târziu, nu numai tu, ci și toți ceice mă ascultă astăzi să se facă astfel, cum sunt și eu, afară de aceste lanțuri“.

30. Și când a zis el aceasta, regele și guvernatorul, Veronica și ceice ședeau cu ei s'au sculat

31. și depărtându-se, vorbeau între ei și ziceau, că omul acesta n'a făcut nimic vrednic de moarte sau de lanțuri.

32. Iar Agripa a zis către Festus: „S'ar putea să se dea drumul omului acestuia, dacă el n'ar fi cerut judecata Cesarului“. După aceasta s'a și

hotărât guvernatorul să trimită pe Pavel la Cezarul.

CAPITOLUL 27.

Pavel în lanțuri e trimis cu corabia spre Italia.

Greutățile călătoriei.

Corabia se sfărâmă la Malta, dar oamenii scapă.

Dupăce s'a hotărât să mergem în Italia, Pavel și alți câțiva arestați au fost dați în seama unui sufaș, cu numele Iuliu, din cohorta Augusta.

2. Și suindu-ne pe o corabie din Adramit, am plecat, voind să mergem pe lângă coastele Asiei, fiind cu noi Aristarh, un macedonean din Tesalonic.

3. Adoua zi am sosit la Sidon, și Iuliu purtându-se omenos cu Pavel, i-a îngăduit să meargă la prieteni, ca să primească ajutoare.

4. Plecând apoi de acolo, am mers la Cipru, din pricină că vântul era protivnic;

29. Fapt. 24, 27.

2, 2 Cor. 11, 23. Fapt. 20,

4. Col. 4, 10.

3. Fapt. 24, 23.

5. și trecând marea spre Cilicia și Pamfilia, am sosit la Mira-Licieii.

6. Acolo sutașul găsind o corabie alexândreană, care mergea în Italia, ne-a mutat într'însa.

7. Plutind încetul multele zile și ajungând abea în dreptul Cnidului, nefiindu-ne vântul prielnic, am trecut pe sub Creta, pe lângă Salmona,

8. și străbătând cu greutate, am sosit la un loc, ce se numea Limanurile Bune, în apropierea căruia se află cetatea Lasea.

9. Deoarece trecuse destulă vreme și călătoria ajunsese acum primejdioasă, pentrucă acum și postul trecuse, Pavel îi sfătuia

10. și li zicea: „Oameni buni, văd că această călătorie va fi însoțită de greutăți și de mari primejdii nu numai pentru încărcătură și corabie, ci și pentru viața noastră“.

11. Dar sutașul se încredea mai mult în cărmaci și în căpitanul corăbiei decât în cuvintele lui Pavel.

12. Nefiind însă limanul bun pentru iernat, cei mai mulți dădeau sfat să plece corabia de acolo și, de s'ar putea, să ajungă la Finica, un liman în Creta, care e apărât de vânturile de sud-vest și de nord-vest, ca să erneze acolo.

13. Sufiând vânt dela miazăzi și socotind că au dobândit ce doreau, au plecat și au mers pe lângă Creta.

14. Dar nu după mult s'a stârnit contra acestuia alt vânt viforos, numit Evroclidon;

15. și corabia fiind apucată și neputând lupta contra vântului, am rămas în voea valurilor.

16. Trecând însă un ostrovaș, numit Clauda, cu mare greu am putut prinde luntrea,

17. pe care rădicându-o, *marinarii* au început să întrebuițeze toate mijloacele, ca să lege corabia; temându-se însă să nu fie pusă pe nisip, au desfăcut pânzile și se purta astfel de valuri.

18. Adouazi, fiind mai cumplit înviforați, au în-

ceput a arunca încărcătura.

19. Iar atreiază cu mâinile noastre am aruncat lucrurile din corabie.

20. Și fiindcă zile multe nu s'a arătat nici soare, nici stele, și furtuna ținea mereu, în cele din urmă ne perdusem orice nădejde de a ne mântui.

21. Și fiindcă se făcuse multă postire, atunci Pavel, stând în mijlocul lor, a zis: „Oameni *buni*, trebuia să mă ascultați pe mine și să nu fi plecat din Creta; *astfel* ați fi înlăturat greutățile și primejdia aceasta.

22. Acum însă vă îndemn, să vă încurajați, căci nici un suflet dintre voi nu va peri, ci numai corabia.

23. Pentrucă mi s'a arătat în noaptea aceasta îngerul lui Dumnezeu, Căruia eu îi slujesc,

24. și mi-a zis: „Nu te teme, Pavele, *căci* trebuie să stai înaintea Cesarului; și iată Dumnezeu ți-a dăruit pe toți ceice călătoresc cu tine“.

25. De aceea îmbărbă-

tați-vă, oameni *buni*, căci eu cred pe Dumnezeu, că va fi așa, cum mi s'a spus,

26. și trebuc să fim aruncați în vreun ostrov oarecare“.

27. Și fiind noaptea a paisprezecea decând ne învăluam în Adriatică, corăbierilor li se părură, pela miezul nopții, că se apropie de un mal,

28. și aruncând măsură, au găsit douăzeci de stânjeni; înaintând însă puțin și măsurând iarăși, au găsit cinsprezece stânjeni.

29. Temându-se însă să nu dea peste niște locuri stâncoase, au lăsat dela cârmă patru ancore și au așteptat să se facă ziuă.

30. Însă fiindcă corăbierii voeau să fugă de pe corabie și începuseră chiar să lese luntrea pe apă, prefăcându-se că vor să arunce ancorele dela gurguiul corăbiei,

31. Pavel a zis către sutaș și către ostași: „Dacă aceștia nu rămân pe corabie, nu veți putea scăpa“.

32. Atunci ostașii au tăcut frânghiile dela luntre și au lăsat-o să cadă.

33. Și până să se facă ziuă, Pavel a sfătuit pe toți să mănânce, zicând: „Astăzi e a paisprezecea zi de când așteptați și postiți, nemâncând nimic.”

34. Deaceea vă rog să mâncați, căci aceasta este spre mântuirea voastră, căci nici unuia din voi nu-i va peri nici un fir de păr din cap.”

35. Și zicând el aceasta și luând pâne, a mulțămît lui Dumnezeu înaintea tuturor și frângând, a început a mânca.

36. Atuncea s'au imbrăbătat toți și au mâncat și ei.

37. Și de toți eram pe corabie două sute șaptezeci și șase de suflete.

38. După ce ne-am mulțămît de mâncare, am usurat corabia, aruncând grâul în mare.

39. Iar dacă s'a făcut ziuă, nu se zărea nicăeri pământul, dar se părea că se vede un sân de

mare cu țărnul jos, la care se sfătuiau să scoată, de se va putea, corabia.

40. Deci, rădicând ancorile și slăbind lanțurile cărnei, au rădicat pânzele cele mici după vântisorul *ce sufla* și au pornit pe mare, ținând *calea* spre țarm.

41. Dând însă peste o limbă de pământ, corabia s'a împotmolit și înfingându-se cu botul în nisip, sta nemișcată, iar partea ei din urmă se sfărâma de puterea valurilor.

42. Atunci ostașii s'au înțeles să ucidă pe arestați, ca nu cumva să înnoate vreunul și să fugă.

43. Sutașul însă, voind să scape pe Pavel, i-a oprit dela gândul acesta și a poruncit ca ceice știu să înnoate, să se arunce cei dintâi în *mare* și să iasă la uscat;

44. iar ceilalți să se *mântuiască* care pe scânduri, care pe ce va putea găsi în corabie. Și așa au scăpat toți la uscat.

CAPITOLUL 28.

Pavel trei luni la Melita, unde vindecă pe tatăl lui Publius. Sosirea la Roma, unde propoveduește pe Hristos.

Dupăce s'au izbăvit, atunci cei ce erau cu Pavel au aflat, că ostrovul *acela* se numea Melita.

2. Barbarii *de acolo* ni-au arătat nu puțină bunăvoință; căci ei făcând un foc *mare*, ne-au primit pe toți, pentrucă ploua și era tare frig.

3. Pavel însă adunând mulțime de vreascuri și puindu-le pe foc, o viperă, eșind din văpae, s'a apucat de mâna lui.

4. Când au văzut barbarii vipera atârând de mâna lui, au zis unul către altul: „Omul acesta cu bunăseamă e un ucigaș, care scăpând de marea, judecata lui Dumnezeu, nu l-a lăsat să trăiască“.

5. Iară Pavel, scuturând vipera în foc, n'a suferit nici-o vătămare.

6. Ei însă așteptau ca

el să se umfle, sau să cadă deodată mort; dar așteptând ei mult și văzând că nu s'a întâmplat cu dânsul nici o nenorocire, și-au schimbat părerea și ziceau că-i Dumnezeu.

7. În apropiere de locul acela se aflau așezările căpeteniei ostrovului acelaia, anume Publius, care ne-a primit și găzduit trei zile cu multă bunăvoință.

8. Și s'a întâmplat că tatăl lui Publius zăcea de friguri și de boală de stomah; și intrând Pavel la el, s'a rugat și punându-și mâinile peste dânsul, l-a vindecat.

9. Dupăce s'a făcut aceasta, și alții din ostrov, care aveau boale, veneau și se vindecau.

10. Și cu multă cinste ne-au cinstit, iar la plecare ne-au încărcat cu cele de trebuință.

11. După trei luni am plecat pe o corabie ce venea din Alexandria, care era sub steagul Dioscurilor, și care iernase în ostrov;

12. și sosind la Siracu-

za, am stat acolo trei zile.

13. Plecând și de acolo, am mers la Regio și, fiindcă peste o zi a început să sufle un vânt de miazăzi, adouazi am sosit la Putioli,

14. unde am găsit niște frați și am fost rugați să rămânem la ei șapte zile; apoi am plecat la Roma.

15. Frații de acolo, auzind de noi, ne-au eșit înainte până la forul Apie și la Trei-Taverne. Și când i-a văzut Pavel, a mulțămît lui Dumnezeu și s'a îmbărbătat.

16. Iar dacă am venit la Roma, Sutașul a dat pe arestați comandantului oștirii; lui Pavel însă i s'a îngăduit să trăiască deosebi cu ostașul care-l păzea.

17. Iar peste trei zile, Pavel a chemat pe ceice erau mai însemnați dintre iudei și când aceștia au venit, li-a zis: „Fraților, fără să fac ceva împotriva poporului sau a obiceiurilor părintești,

am fost dat legat la Ierusalim pe mâna romanilor.

18. Ei judecându-mă, au vrut să-mi dea drumul, pentrucă nu aveam nici o vină vrednică de moarte.

19. În s'a împotrividu-se iudeii, am fost nevoit să cer *judecata* Cesarului, dar nu pentruca să invinuesc cu ceva pe poporul meu.

20. De aceea v'am și chemat, ca să vă văd și să grăesc cu voi, căci pentru nădejdea lui Israil sunt eu ferecat cu lanțurile acesteă“.

21. Iară ei au zis către el: „Noi nici dela tine n'am primit scrisori din Iudeea, nici dintre frații ce au venit nimeni nu ne-a vestit de tine, nici nu ne-a spus ceva de rău.

22. Am dori însă să auzim dela tine, ce cugeți; căci avem știre, că pentru învățatura această pretutindeni sunt neînțelegeri“.

23. Și hotărându-se o zi, au venit foarte mulți

14. Fapt. 19, 21.

17. Fapt. 25, 8.

18. Fapt. 25, 8.

20. Luc. 2, 38.

22. Fapt. 24, 5. Luc. 2, 34.

Ev. 12, 8.

la el, la gazdă, și le-a vorbit de dimineață până sara, propoveduindu-le despre Impărăția lui Dumnezeu și aducând dovezi și mărturii despre Iisus, din legea lui Moise și din proroci.

24. Unii s'au încredințat din cuvintele lui, iar alții n'au crezut.

25. Și fiind ei în neînțelegere unii cu alții, au plecat și atunci Pavel li-a spus un cuvânt: „Bine a zis Duhul Sfânt părinților noștri prin Prorocul Isaia:

26. Du-te la poporul acesta și spune-i: cu auzul veți auzi, dar nu veți înțelege; și cu ochii veți privi, dar nu veți vedea,

27. căci s'a îngroșat, inima poporului acestuia,

cu urechile greu aude și ochii săi și i-a închis, ca să nu vadă cu ochii și să nu audă cu urechile și să nu priceapă cu inima, ca să se întoarcă și să-i vindec“.

28. Deci cunoscut să vă fie, că mântuirea lui Dumnezeu s'a trimis păgânilor, și ei vor și auzi“.

29. Și dacă a zis el acestea, Iudeii au eșit, pricindu-se mult între dâșii.

30. Și a rămas Pavel doi ani încheiați pe cheltuiala sa și primea pe toți ceice veneau la el,

31. propoveduind Impărăția lui Dumnezeu și învățând despre Domnul Iisus Hristos cu toată îndrăzneala și fără opreliște.

26. Is. 6. 9-10. Mat. 13
14. Marc. 4. 12. Luc. 8. 10;
24. 27. Ioan. 12. 40. Rom.

11. 8. Jer. 5. 21. Iez. 13. 2.
Fapt. 13. 46.

CELE 7 EPISTOLE SOBORNICEȘTI

CARTEA SOBORNICEASCĂ A SFÂNTULUI APOSTOL IACOV

CAPITOLUL 1.

Ispitele sunt de folos. Avuțiile sunt repede trecătoare. Ispitele spre rău nu sunt dela Dumnezeu. Limba trebuie înfrânată.

Iacov, sluga lui Dumnezeu și a Domnului Iisus Hristos, trimite salutare celor douăsprezece seminții, care sunt în risipire.

2. Frații mei, când treceți prin felurite cercări, să aveți toată bucuria,

3. știind că cercarea credinței voastre naște răbdare.

4. Răbdarea însă să aibă lucrare desăvârșită,

2. Fapt. 5, 41. 1. Cor. 10, 13.

3. Rom. 5, 3.

5. 3 Reg. 3, 12. Pild. 2,

ca să fiți întregi și desăvârșiți, fără nici un neajuns.

5. Dacă însă cineva din voi e lipsit de înțelepciune, acela să ceară dela Dumnezeu, Care dă tuturor simplu și fără înfruntare, și i se va da.

6. Dar să ceară cu credință, neîndoindu-se nicidecum; că celce se îndoiește e asemenea valului mării, care să poartă și să învalue de vânturi.

7. Omul acela să nu socotească că va primi ceva dela Domnul;

8. căci omul cu gândul împărțit e nestatornic în toate căile sale.

6. Dan. 2, 21.

6. Mat. 7, 7. Marc. 11, 24. Luc. 11, 9. Ioan, 14, 23; 16, 23.

9. Fratele de stare umilită cu înălțimea sa sufletească să se laude;

10. iar cel bogat să se laude cu smerenia sa, că va trece ca floarea ierbii.

11. Căci când se ridică soarele cu arșița, usucă iarba, și floarea ei cade și frumuseța-i piere; așa se veștejește și bogatul în căile sale.

12. Ferice de omul care rabdă ispita, că fiind cercat, va primi cununa vieții, pe care a făgăduit-o Domnul celorce-L iubesc pe Dânsul.

13. În ispită însă nimenea să nu zică: „Mă ispitește Dumnezeu“, căci Dumnezeu nu este ispitit de rele și nici El nu ispitește pe nimene;

14. ci fiecare se ispitește *singur*, fiind târât și momit de pofta sa.

15. Pofta însă zămislind, naște păcat; iar păcatul săvârșindu-se, naște moarte.

16. Nu vă amăgiți, frații mei iubiți!

17. Toată darea bună și tot darul desăvârșit se pogoară de sus, dela Părintele luminilor, la care nu este schimbare sau umbră de prefacere.

18. El după vocea Sa ne-a născut prin cuvântul adevărului, ca să fim o pârgă a făpturilor Lui.

19. Deci, frații mei iubiți, tot omul să fie grabnic la ascultat, și zăbavnic la grăit, zăbavnic la mânie:

20. Căci mânia omului nu face dreptatea lui Dumnezeu.

21. De aceea lepădând toată necurăția și orice rămășiță de răutate, primiți cu blândeță cuvântul cel sădit în voi, care poate să mântuiască sufletele voastre.

22. Fiți însă implinitori ai cuvântului, și nu numai auzitorii *lui*, amăgindu-vă pe voi înșivă.

10. Sir. 14, 18. Is. 40, 6.
1 Pet. 1, 24. Iov. 14, 2. Ps.
89, 6; 102, 15.

12. Evr. 12, 5. Iov. 5, 17.
Pild. 3, 11. 1 Tim. 4, 8.

13. Luc. 11, 4.

15. Rom. 6, 21-23.

17. Ioan, 3, 27. Numer. 23,
19. Is. 46, 10. Mal. 3, 6.

18. Ioan, 1, 13. 1 Petr. 1,
23. Evr. 12, 23.

19. Pild. 17, 27. Eccles. 5,
1; 7, 10. Sir. 5, 13.

21. Efes. 4, 22. Rom. 1,
16.

22. Mat. 7, 21. Luc. 11, 28.
Rom. 2, 13.

23. Pentru că celce ascultă cuvântul și nu-l împlinește, acela e asemenea omului, care privește în oglindă trăsăturile feței ale feței lui;

24. și după ce s'a privit, se duce și uită îndată cum era.

25. Iară celce va pătrunde în legea cea desăvârșită a libertății și va stărui în ea, ca un împlinitor cu fapta, iar nu numai ca un ascultător uituc, acela va fi fericit pe urma faptei sale.

26. De socoate cineva din voi că-i evlavios, dar nu-și înfrânează limba, ci-și înșeală inima, evlavia aceluia e zădarnică.

27. Evlavie curată înaintea lui Dumnezeu și Tatăl e: a cerceta pe orfani și pe văduve la necazul lor și a te păzi pe sineți ne întinat de lume.

CAPITOLUL 2.

Să nu disprețuim pe săraci. Iubirea către aproapele e împlinirea legii. Credința fără fapte e

25. 2 Cor. 3, 18. Ioan, 13, 17.

26. 1 Petr. 3, 10. Ps. 33, 14; 88, 1.

moartă: pildă Avraam și Raav.

Frații mei, având credința Domnului nostru Iisus Hristos cel slăvit, să nu căutați la fața nimănui.

2. Căci de-ar intra în adunarea voastră un om cu inel de aur și cu haină strălucitoare și ar intra și un sărac cu haină proastă;

3. și voi ați căuta la cel îmbrăcat cu haină strălucitoare și i-ați zice: „Tu șezi colea bine”, iar saracului i-ați zice: „Tu stăi acolo în picioare, sau șezi ici jos, la picioarele mele”.

4. N'ați face oare în sinevă deosebire și nu v'ați face oare judecători învâuriți de gânduri rele?

5. Ascultați, iubiții mei frați: n'a ales oare Dumnezeu pe saracii lumii a-ceștia, ca să fie bogați în credință și moștenitori ai împărăției, care a făgăduit-o celor ce-L iubesc? Voi însă nesocotiți pe cel sărac.

27. Iac. 2, 17. Is. 1, 16-17.

1. Lev. 19, 15.

3. Mat. 5, 3. Eș. 20, 6.

6. Nu bogații vă strâmtorează oare, și oare nu ei vă lărăsc prin judecătorii?

7. Oare nu ei hulesc numele cel bun, cu care sunteți numiți?

8. De împliniți legea împărătească după Scriptură: „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși“, bine faceți.

9. Iar dacă vă uitați la față, faceți păcat și sunteți osândiți de lege, ca niște călcători de lege.

10. Că cine păzește toată legea și numai împotriva unei *porunci* greșeste, *acela* se face vinovat față de toate *poruncile*.

11. Că Celce a zis: „Să nu faci răsdesfrânare“, tot *Acela* a zis și: „Să nu ucizi“: De aceea dacă nu faci răsdesfrânare, dar ucizi, te-ai făcut călcător de lege.

12. Așa să găști și așa să vă purtați, ca *unii* ce aveți să fiți judecați după legea libertății.

13. Căci judecata e fără milă pentru celce n'a făcut milă; mila însă biruște judecata.

14. Ce folos, frații mei, de ar zice cineva, că are credință, dar fapte nu are? Poate oare credința *aceasta* să-l mântuiască?

15. Dacă un frate sau o soră sunt goi și n'au hrana de toate zilele,

16. iar cineva din voi li-ar zice: mergeți cu pace, încălziți-vă și vă hrăniți, dar nu le-ar da cele de trebuință pentru trup: ce folos *ar avea ei*?

17. Așa și credința, dacă n'are fapte, e moartă de sine înseși.

18. Dar va zice cineva: tu ai credință, iar eu am fapte: arată-mi credința ta fără fapte, și eu îți voi arăta credința mea din faptele mele.

19. Tu crezi că Dumnezeu este unul; bine faci; dar și dracii cred și se cutremură.

20. Vrei dar să înțelegi, om deșert, că credința

8 Mat. 5, 43. Lev. 19, 18.

9 Lev. 19, 15.

10. Mat. 5, 19.

11. Mat. 19, 18. Es. 20.

13.

13. Mat. 6, 15. Pld. 21, 13.

14. Mat. 7, 26.

15. Luc. 3, 11. 1 Ioan, 3,

17.

19. Marc 12, 29; 1, 24.

Fapt. 19, 15.

fără fapte este moartă?

21. Avraam, părintele nostru, oare nu prin fapte s'a îndreptat, când așezat pe jertfelnic pe Isaac, fiul său?

22. Vezi că credința a ajutat faptele lui, iar faptele au desăvârșit credința.

23. Si așa s'a împlinit Scriptura, care zice: Avraam a crezut de Dumnezeu, și credința aceasta i s'a socotit dreptate, și s'a numit prietenul lui Dumnezeu.

24. Vedeti dar, că omul se îndreptează prin fapte, iar nu numai prin credință.

25. Asemenea și Păcătoasa Raav oare nu prin fapte s'a îndreptat, când a primit pe cercetași și i-a făcut scăpați pe altă cale?

26. Deci precum trupul fără suflet este mort, așa și credința fără fapte este moartă.

21. Fac. 22, 9. Evr. 11, 17.

23. Fac. 15, 6. Rom 4, 3. Gal 3, 6. 2 Paral. 20, 7. Is. 41, 8.

CAPITOLUL 3.

Neînfrânarea limbii e un rău mare, iar înfrânarea ei e mare vrednicie. Ade-vărata înțelepciune.

Frații mei, nu fiți mulți învățători, căci, ca învățători, mai multă osândă avem să luăm.

2. Pentrucă în multe greșim toți, dar de nu greșește cineva cu cuvântul, acela e om desăvârșit și în stare să-și înfrâneze și tot trupul.

3. Iată, cailor le punem zabale în gură, ca să ni să supună, și cârmuim tot trupul lor.

4. Iată și corăbiile, orcât sânt de mari și de orce vânturi puternice s'ar purta, se cârmuesc cu ajutorul unei cârme încotro voește cârmaciul.

5. Așa și limba e un mic organ, dar cu mari lucruri se fălește. Iată, puțin foc cât de multă materie aprinde.

6. Și limba e un foc, o

25. Is. Nav. 2. 1. Evr. 11, 31.

1. Mat. 23, 8.

2. 3 Reg. 8, 46. Sir. 14, 1; 19, 17.

lume de nedreptate! Limba este așa așezată între membrele noastre, încât spurcă tot trupul și aprinde ograda vieții, când este aprinsă de ghiena.

7. Căci orice fire de hiară, de păsări, de târătoare și de jivine de mare s'a îmblânzit și se îmblânzește de firea omului.

8. Iar limba nimenea din oameni n'o poate domoli. Ea-i rău neînfrânat și e plină de otravă ucigătoare.

9. Cu ea binecuvântăm pe Dumnezeu și Tatăl, și tot cu ea blăstămăm pe oamenii cei făcuți după asemănarea lui Dumnezeu.

10. Din aceeași gură iesă binecuvântarea și blestemul. Și aceasta. frații mei iubiți, nu trebuie să fie așa.

11. Curge oare din aceeași gură de izvor și apă dulce, și apă amară?

12. Nu poate, frații

mei, smochinul să facă masline, nici vița de vie smochine: așa nici izvorul nu poate izvorî și apă dulce și apă sărată.

13. De este între voi cineva înțelept și priceput, să arate faptele din purtarea bună și cu blândetă înțeleptească.

14. Iar dacă în inima voastră aveți zavistie amară și poftă de sfadă, atunci nu vă lăudați și nu mințiți împotriva adevărului.

15. Înțelepciunea aceasta nu vine de sus, ci este pământească, trupească, drăcească.

16. Căci unde e zavistie și poftă de sfadă, acolo e nerânduială și tot lucrul rău.

17. Iar înțelepciunea de sus, întâiu e curată, apoi pasnică, smerită, supusă, plină de îndurare și de roade bune, nepărtinitoare și nefătarică.

18. Iar roada dreptății cu pace se seamănă făcătorilor de pace.

6. Fild. 16, 27. Mat. 15, 18.

8. Ps. 139, 3.

9. Fac. 1, 27.

12. Luc. 6, 44.

13. Mat. 5, 16. 1 Tim. 2, 24.

16. 1 Cor. 3, 3.

17. Mat. 5, 7-8. 2 Cor. 6, 6. Gal. 5, 22. 1 Tim. 1, 5.

18. Is. 32, 17.

CAPITOLUL 4.

Se cuvine a fugi de poftte, de bârfire și de încrederea în sine.

De unde-s lupte și sfezi între voi? Oare nu de acolo, dela pofttele voastre, care se războesc în membrele voastre?

2. Poftțiți și nu aveți *ce doriți*; ucideți și zavistuiți, dar nu puteți dobândi *ce poftțiți*; vă luptați și vă sfădiți, și nu aveți *cele dorite* pentru că nu cereți.

3. Cereți și nu primiți, pentru că cereți rău, ca să cheltuiți la pofttele voastre.

4. Preadesfrânați și preadesfrânate, nu știți oare, că prietenia cu lumea este dușmănie împotriva lui Dumnezeu? Deci, celce voește să fie prieten lumii, *acela* se face dușman lui Dumnezeu.

5. Sau poate socotiți că în deșert zice Scriptura: „*Dumnezeu* până

la gelozie iubește duhul, care locuește în voi?”

6. Dar cu atât mai mare har dă. De aceea se zice: „Dumnezeu mândrilor le stă împotriva, iar celor smeriți le dă har”.

7. Supuneți-vă deci lui Dumnezeu! Impotriviți-vă diavolului, și va fugi dela voi.

8. Apropiați-vă de Dumnezeu și se va apropia și *El* de voi. Păcătoșilor, curățiți-vă mâinile și vă îndreptați inima, cei cu cugetul împărțit.

9. Umiliți-vă, plângeți și vă tânguiți; răsul vostru să se prefacă în plâns și bucuria voastră în întristare.

10. Smeriți-vă înaintea Domnului și *El* vă va înălța.

11. Nu vă grăiți de rău unul pe altul, fraților. Celce grăește de rău pe frate, sau judecă pe fratele său, *acela* grăește de rău legea și osândește le-

1. Rom. 7, 23. Gal. 5, 17.

3. 1 Ioan, 3, 22. Pild. 1, 23. Is. 1, 15.

4. Ioan, 15, 19. Rom. 8, 7.

5. Fac. 6, 5; 8, 21. Gal. 5, 17.

6. Pild. 8, 34. Luc. 14, 11.

1 Petr. 5, 5.

8. 2 Paral. 15, 2. Is. 1, 15-16.

9. Mat. 5, 4.

10. 1 Petr. 5, 6.

11. Mat. 7, 1.

gea; iar dacă osândești legea, atunci nu ești împlinitor al legii, ci judecător al ei.

12. Unul este Legiuito-
rul și Judecătorul, care
poate să mântuiască și
să piarză: iar tu cine ești
de judeci pe altul?

13. Veniți acum voi, cei-
ce ziceți: „Astăzi sau mâ-
ne ne vom duce în cutare
oraș, vom sta acolo un
an, vom neguța și vom
avea câștiguri;”

14. voi însă nu știți ce
are să fie mâne; căci ce
este viața voastră? Abur,
care să arată pentru pu-
țină vreme și apoi piere.

15. În loc să ziceți:
„De va vrea Domnul și
vom trăi, vom face cu-
tare sau cutare”.

16. Voi în mândria voa-
stră, vă lăudați. Toată
lauda aceasta este rea.

17. Deci, celce pricepe
să facă bine și nu face,
acela are păcat.

12. Rom. 14, 4.

13. Luc. 12, 18.

14. Pild. 12, 1. Iov. 7, 6.

15. Fapt. 18, 21. 1 Cor. 4,
19; 16, 7.

17. Luc. 12, 47.

CAPITOLUL 5.

*Nestatomicia bogăției.
Sfaturi pentru răbdare și
rugăciune.*

Veniți acum voi, bo-
gaților, de plângeți
și vă tânguiți de nece-
zurile ce au să vină asu-
pra voastră.

2. Bogăția voastră a
putrezit și hainele voa-
stre le-au mâncat moliile.

3. Aurul vostru și ar-
gintul vostru a ruginit,
și rugina lor va fi măr-
turie împotriva voastră
și ca focul va mânca
trupul vostru comoara ce
v'ați strâns pentru zilele
cele de apoi.

4. Iată plata, oprită de
voi dela lucrătorii ceice
v'au secerat țarinile voa-
stre, strigă și strigătele
secerătorilor au intrat în
urechile Domnului Sa-
vaot.

5. Desfătați-v'ați pe
pământ și v'ați desmer-
dat, v'ați îngrășat inimi-
le voastre, ca pentru ziua
ignatului,

1. Luc. 6, 24. 1 Tim. 6,
9-19.

3. Mat. 6, 19.

4. Deut. 24, 14.

5. Iov. 10, 13. Luc. 6, 25.

6. osândit-ați și ați ucis pe cel drept, deși el nu vi se împotriva.

7. Deci, fraților, fiți îndelung răbdători până la venirea Domnului. Iată, plugarul așteaptă roada cea scumpă a pământului și pentru ea rabdă mult, până capătă ploae timpurie și târzie.

8. Deci, răbdați și voi îndelung, întăriți-vă inimile, căci se apropie venirea Domnului.

9. Fraților, nu râvniți unul împotriva altuia, ca să nu fiți osândiți, *căci* iată Judecătorul e la ușă.

10. Ca pildă de îndelungă răbdare și de suferință. grea luați, frații mei, pe prorocii, cari au grăit în numele Domnului.

11. Iată, noi ferim pe ceice au răbdat. Ați auzit de răbdarea lui Iov și sfârșitul *cu care mila Domnului a încununat aceea răbdare* ați văzut, căci *Domnul* este îndurat și mult milostiv.

12. Măi întâiu de toate, frații mei, să nu vă jurați nici pe cer, nici pe pământ, și nici cu alt jurământ oarecare; ci între voi să fie: ce e da, da, și ce e nu, nu, ca să nu cădeți în osândă.

13. De pătimește rău cineva între voi, să se roage. De e vesel cineva, să cânte psalmi.

14. De e bolnav cineva între voi, să cheme preoții Bisericii și să se roage pentru el, ungându-l cu untdelemn în numele Domnului;

15. și rugăciunea credinții va mântui pe cel bolnav și-l va scula Domnul; și de va fi făcut păcate, i se va ierta.

16. Mărturișiți-vă unii altora păcatele și vă rugați unii pentru alții. ca să vă vindecați; că mult poate rugăciunea stăruitoare a dreptului.

17. Iie a fost om cu slăbiciuni asemenea nouă, și s'a rugat cu stăruință ca să nu fie ploae, și n'a

8 Luc. 21, 9. Evr. 10, 36.

10. Mat. 5, 12.

11. Iov. 1, 21.

12. Mat. 5, 34-37.

13. Efes. 5, 19; 6, 18.

14. Marc. 6, 13.

15. Mat. 9, 2.

16. Ps. 144, 19.

17. 3 Reg. 17, 1. Luc. 4, 25.

plouat pe pământ trei ani și șase luni. adevăr și-l va întoarce cineva,

18. Apoi iarăși s'a rugat și cerul a dat ploaie și pământul a odrăslit roada sa. 20. să știe acela, că celce a întors pe păcătos dela calea lui greșită a mântuit suflet dela moarte și a acoperit mulțime de păcate.

19. Fraților, de se va rătăci cineva din voi dela

19. 2 Reg. 18. 42.

19. Mat 18. 15. Luc. 17. 3. Lev. 19, 17.

ÎNȚĂIA CARTE SOBORNICEASCĂ A SFÂNTULUI APOSTOL PETRU

CAPITOLUL 1.

Salutarea. Hristos este mântuirea și nădejdea noastră. Necazurile lămuresc credința. Mântuirea a fost prorocită. În demn la viață cuvioasă.

Petru, apostolul lui Iisus Hristos, vă doarește vouă pribegilor răsiți prin Pont, Galatia, Capadochia, Asia și Bitinia,

2. care ați fost aleși de prevederea lui Dumnezeu Tatăl, prin sfințirea Duhului, spre ascultare și stropire cu sângele lui Iisus Hristos, să vă sporască harul și pacea.

3. Binecuvântat să fie Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Care după mare mila Sa și prin învierea lui Iisus Hristos din morți, ne-a născut din nou,

4. pentru nădejdea vie în moștenirea nestricăcioasă, cu-ată și neveștejită,

5. ce se păstrează în ceruri de puterea lui Dumnezeu pentru voi, cei păziți prin credință spre mântuirea ce e gata să se descopere în vremea de apoi.

6. Bucurați-vă de aceasta, suferind acum pu-

1. 1 Petr. 2, 9.

2. Efes. 1, 4. Evr. 1, 4-7.

3. Efes. 1, 3. Rom. 6, 4.

4. 2 Tim. 4, 8.

5. Ioan. 10, 28.

țin, de o trebuință, din pricina a felurite ispite,

7. ca credința voastră încercată, spre lauda și cinstea și slava *voastră*, să se arate mai prețioasă de cât aurul peritor cel lămurit prin foc, la arătarea lui Iisus Hristos,

8. pe Care nevăzându-l, îl iubiți și de Care până acum vă bucurați cu bucurie negrăită și slăvită, nu pentru că L-ați văzut, ci pentru că credeți în El,

9. dobândind în sfârșit prin credința voastră mântuirea sufletelor.

10. Mântuirea aceasta a fost ținta căutărilor și cercetărilor prorocilor, cari au prorocit despre harul ce avea să vă vie,

11. căutând să *afle* care și ce fel de timp avea în vedere Duhul lui Hristos din ei, când prevestea patimile lui Hristos și slava ce avea să le urmeze.

12. Prorocilor li s'au descoperit că nu lor, ci

nouă aveau să slujească, acelea, cari vi s'au vestit de către ceice au binevestit prin Duhul Sfânt cel trimis din cer și în care și îngerii doresc să pătrundă.

13. De aceea, iubiților, încingându-vă coapsele minții voastre și veghind, bizuiți-vă cu totul în harul ce vă vine la arătarea lui Iisus Hristos.

14. Ca niște copii ascultători, nu vă mai potriviți la poftele de altă dată, *când erați* în neștiință,

15. ci, după *pilda dată* de Sfântul, care v'a chemat, fiți și voi sfinți în toate purtările voastre.

16. Căci scris este: „Fiți sfinți, că Eu sfânt sunt“.

17. Și dacă numiți Tată pe Celce judecă fără părtinire pe fiecare după faptele lui, atunci petreceți cu frică toată vremea călătoriei voastre prin lumea aceasta,

6 Mat. 5. 12. 2 Cor. 4. 17.
7 Iov. 23. 10. Pild. 17. 3.
Zah. 13. 9.
8. Ioan. 20. 29. 2 Cor. 5. 7.
9. Rom. 6. 28
10. Mat. 13. 17. 2 Petr. 1.
21. Fac. 49. 10. Dan. 2. 44;
9. 24.

11. Ps 21. 7. Is. 53. 3
12. Efes. 3. 10. 1 Tim. 3.
16.
13. Luc. 12. 35
14. Fapt. 17. 30.
15. Luc. 1. 5.
16. Lev. 11. 44.
17. Deut. 10. 17.

18. știind, că nu cu argint sau cu aur stricăcios sunteți răscumparați din viața cea deșartă, dată vouă de părinți,

19. ci prin Sângele lui Hristos cel scump, ca al unui miel nevinovat și neprihănit,

20. Care a fost rânduit mai înainte de zidirea lumii, dar care S'a arătat în vremile din urmă pentru voi,

21. ceice ați crezut prin El în Dumnezeu, Care L-a înviat din morți și I-a dat slavă, ca să aveți credință și nădejde în Dumnezeu.

22. Curățindu-vă deci sufletele cu ascultarea adevărului prin Duhul, prin o nefățarnică iubire de frați, iubiți-vă statornic unul pe altul cu inimă curată,

23. ca unii ce ați fost născuți din nou nu dintr'o sămânță stricăcioasă, ci dintr'o sămânță nestricăcioasă, adică din cuvântul lui Dumnezeu cel viu, care rămâne în veac.

24. Pentrucă tot trupul e ca iarba și toată slava omenească e ca floarea erbei; când se usucă iarba, cade și floarea ei;

25. iar cuvântul Domnului rămâne în veac și acesta este cuvântul, ce vi s'a propoveduit.

CAPITOLUL 2.

Creștinii să fie pildă celor necredincioși. Supunerea la stăpânire.

Iubirea de frați după pilda lui Hristos.

Deci, lepădând toată răutatea și tot vicleșugul și fățarnicia și toată zavistia și grăirea de rău,

2. iubiți laptele cel curat al cuvântului, ca niște prunci decurând născuți, ca să creșteți prin el pentru mântuire;

3. deoarece ați gustat și ați cunoscut că Domnul e bun.

4. Apropiindu-vă de El, piatra cea vie, lepădată în adevăr de oameni, dar aleasă și prețuită de Dumnezeu,

19. Efes. 1, 7.

20. 1 Ioan. 1, 7. 1 Cor. 6,

20. Evr. 9, 14. Apoc. 1, 5.

22. 1 Petr. 2, 17.

23. Iac. 1, 18.

24. Is. 40, 6.

1. Colos. 3, 8. Evr. 12, 1.

2. Mat. 18, 3. Mar. 10, 14.

3. Ps. 33, 9.

4. Mat. 16, 18; 21, 42.

5. și voi înșivă, ca niște petre vii, alcătuiți din voi casă duhovnicească, preoție sfântă, ca să aduceți jertfe duhovnicești, plăcute lui Dumnezeu, prin Iisus Hristos.

6. Căci se zice în Scriptură: „Iată, pun în Sion piatră de temelie, aleasă și prețioasă; și celce crede în ea nu va fi rușinat.

7. Deci pentru voi, celce credeți, ea-i prețioasă, iar pentru cei necredincioși e piatră lepădată de ziditori, dar ajunsă în capul unghiului,

8. e piatră de poticnire și de sminteală, de care ei se împedică, și la care lucru și sunt meniți cei ce nu se supun cuvântului.

9. Voi însă sunteți neam ales, preoție împăratească, popor sfânt, națiune agonisită de Dumnezeu, ca să vestiți desăvârșirea celei ce v'a chemat din întunecare la lumina sa cea minunată, pe voi,

10. ceice odinioară nu erați popor, iar acum sunteți poporul lui Dumnezeu; ceice *altădată* nu erați miluiți, iar acum sunteți miluiți.

11. Iubiților, vă rog, ca pe niște pribegi și călători, să vă depărtați de poftetele trupești, cari să oștesc împotriva sufletului

12. și să aveți purtare bună între păgâni, pentru ca ceice vorbesc de voi, ca de niște făcători de rele, văzind faptele voastre cele bune, să slăvească pe Dumnezeu în ziua cercetării.

13. Supuneți-vă deci pentru Domnul, orărei stăpâniri omenești: fie regelui, ca celui mai înalt stăpânitor,

14. fie dregătorilor, ca unor trimiși ai lui, ca să pedepsească pe făcătorii de rele și să laude pe ceice fac bine.

15. Căci așa este voea lui Dumnezeu, ca noi făcând binele, să astupăm

5. Apoc. 1, 6. Malah. 1, 11.
6. Is. 28, 16. Rom. 9, 33.
7. Mat. 21, 42. Ps. 117, 22.
Is. 8, 14.
9. Eș. 19, 6. Is. 61, 6.
Fapt. 26, 18.

10. Osle, 1, 10. Rom. 9, 25.

11. Ps. 38, 13. Gal. 5, 16. Rom. 19, 13.

12. Mat. 5, 16.

13. Rom. 13, 1. Tit. 3, 1.

gura prostiei oamenilor fără de minte,

16. ca niște slobozi și ca niște robi ai lui Dumnezeu, iar nu ca și cum am avea slobozenia ca să dorim răul.

17. Pe toți cinstiți! Frăția iubiți! De Dumnezeu vă temeți și pe rege îl cinstiți!

18. Slugilor, supuneți-vă cu toată frica stăpânilor, nu numai celor buni și blânzi, ci și celor aspri.

19. Pentru că dacă cineva, gândindu-se la Dumnezeu, rabdă necazurile, când pătimește pe nedreptul, aceasta e plăcută lui Dumnezeu.

20. Căci ce laudă poate fi, dacă răbdați când păcătuind, sunteți bătuteți? Dar dacă răbdați când faceți bine și pătimiți, aceasta este plăcut lui Dumnezeu.

21. Căci la aceasta ați și fost chemați, pentru că și Hristos a pătit pentru noi, lăsându-ne

pildă, ca să pășim pe urmele Lui.

22. El nici un păcat n'a făcut și nu s'a aflat vicleșug în gura lui.

23. Batjocorit fiind, n'a răspuns cu batjocuri; pătimind, n'a amenințat, ci a lăsat *aceasta în sama* Judecătorului Celui drept.

24. El păcatele noastre le-a rădicat cu trupul Său pe lemn, ca noi, izbăvindu-ne de păcate, să trăim pentru dreptate. Cu rana Lui v'ați vindecat.

25. Căci ați fost ca niște oi rătăcite și fără păstor; acum însă v'ați întors la Păstorul și Păzitorul sufletelor voastre.

CAPITOLUL 3.

Sfaturi pentru femei și bărbați. Indemnuri la dragoste pentru toți.

Patimile Domnului și pogorârea la Iad. Despre Botez.

De asemenea și voi, femeilor, supuneți-

16. Gal. 5, 13.

17. 1 Petr. 1, 22. Rom. 12, 10.

19. Mat. 5, 10.

20. 1 Petr. 3, 14; 4, 14.

21. Mat. 16, 24. Filip. 2, 5.

22. 1 Ioan. 3, 5. Is. 53, 9.

23. Is. 50, 6; 53, 7.

24. Mat. 8, 17. Rom. 8, 2. Is. 53, 4.

25. Ioan. 10, 11. Is. 53, 6. Iez. 84, 5.

vă bărbaților voștri, pentru că dacă cineva din ei n'ar fi supuși Cuvântului, să fie dobândiți numai prin purtarea femeilor lor, fără de cuvânt,

2. ci numai văzind purtarea voastră cea curată și cu frica lui Dumnezeu.

3. Podoaba voastră să nu fie pedinafară, în împletirea părului, în podoabele de aur și în gătelele cu haine,

4. ci omul cel tainic al inimii, împodobit cu frumusețea neperitoare a duhului blând și pașnic, care este de mare preț înaintea lui Dumnezeu.

5. Așa s'au împodobit odinioară cu supunerea către bărbații lor și sfințele femei, care nădăjduiau în Dumnezeu,

6. cum a fost Sarra, care s'a supus lui Avraam, numindu-l domn al său. Fiicele ei sunteți, de veți face bine și nu vă veți tulbura de nici o frică.

7. Asemenea și voi,

1. Col. 3, 18. Efes, 5, 22.

3. 1 Tim. 2, 9.

4. Ps. 44, 14. Rom. 7, 22.

2 Cor. 4, 16.

6. Fac. 18, 12.

7. 1 Cor. 7, 3. Gal. 3, 28.

bărbaților, purtați-vă delicat cu femeile ca cu niște vase prea slabe, dându-le cinste, ca unor partașe la moștenirea vieții celei de sub har, ca să nu aveți pedică în rugăciune.

8. Insfârșit, fiți toți într'un cuget, miloși, iubitori de frați, milostivi, prietenoși și smeriți.

9. Nu plătiți cu rău pentru rău sau cu sudalmă pentru sudalmă, ci dimpotrivă, binecuvântați, știind că sunteți chemați ca să moșteniți binecuvântarea.

10. Căci celce voește să iubească viața și să vadă zile bune, acela să-și înfrâneze limba delarău și buzele sale delavorbe viclene;

11. să se ferească delarău și să facă bine; să caute pacea și să o urmeze;

12. pentru că ochii Domnului caută spre cei drepți și urechile Lui ascultă rugăciunea lor, iar

8. Rom. 15, 5.

9. Mat. 5, 39. Rom. 12, 14. Pild. 17, 13; 20, 22.

10. Ps. 33, 18.

11. Is. 1, 16.

fața Domnului e asupra celorce fac rău, ca să-i piarză de pe pământ.

13. Și cine vă va face vouă rău, dacă veți fi următori ai binelui?

14. Dar chiar de ați suferi pentru dreptate, ferice de voi! De frica lor însă să nu vă temeți, nici să nu vă turburați,

15. ci sfințiți pe Domnul Dumnezeu în inimile voastre și fiți totdeauna gata a da răspuns cu blândeță și bună cuviință orcu vă va cere socoteală de nădejdea voastră,

16. având cugetul împăcat, ca cei ce clevesc viața voastră cea bună în Hristos să rămână de rușine chiar în lucrurile, pentru care vă vorbesc de rău, ca pe niște făcători de rele.

17. Căci de va fi voea lui Dumnezeu să pătimim, e mai bine să pătimim pentru fapte bune, decât pentru fapte rele.

18. Pentrucă și Hristos, ca să ne aducă la Dum-

nezeu, odată a pățimit pentru păcatele noastre; Cel drept a pățimit pentru cei nedreți, murind cu trupul, dar înviind cu duhul,

19. cu care pogorându-se, a propoveduit și dururilor celorce erau în temniță,

20. care odinioară, în zilele lui Noe, când se făcea corabia, în care numai puțini, *adică* numai opt suflete au scăpat de apă, fuseseră nesupuse îndelungei răbdări a lui Dumnezeu, Care-i îngăduea.

21. Așa și pe noi acum botezul, *care este* închipuirea *apei* aceleia, ne mântuește nu prin spălarea necurăției trupesti, ci prin făgăduința ce dăm lui Dumnezeu, că vom duce o viață bună, și prin învierea lui Iisus Hristos,

22. Care suindu-se la cer, șade deadreapta lui Dumnezeu, și Căruia I s'au supus îngerii, stăpânirile și puterile.

14. Mat. 5, 10. Is. 8, 12.

15. Col. 4, 6.

16. 1 Petr. 2, 12.

17. 1 Petr. 4, 15.

18. Rom. 5, 6. Evr. 9, 28.

19. Col. 2, 15.

20. Mat. 24, 27. Luc. 17, 26. Fac. 7, 7.

21. Rom. 6, 4. Efes. 5, 26.

22. Mat. 28, 18. Efes. 1, 20.

CAPITOLUL 4.

Sfaturi, ca credincioșii să se lese de păcat, urmând pilda Domnului în viață și să fie luători aminte la sfârșitul obștesc. Mângâiere în ziua strâmtorării.

Deci, după cum Hristos a pătimit pentru noi cu trupul, înarmați-vă și voi cu acelaș cuget; căci celce pătimește cu trupul, încetează de a mai păcătui,

2. ca ceialaltă vreme, *ce i-a mai rămas de trăit* în trup, să o petreacă după voea lui Dumnezeu, iar nu după poftele omenești.

3. Vă ajunge doar, că în vremea trecută a vieții v'ați purtat după voea păgânilor, dându-vă la necurății, la poftă, la beții, la înbuibarea cu bucate și cu băutură și la nesocotita închinare de idoli;

4. din care pricină să

și miară *ei astăzi*, că nu mai luați parte cu ei la desfrânare, și vă grăesc de rău;

5. însă vor da socoteală Celuice încurând are să judece vii și morții.

6. Căci de aceea s'a binevestit și morților, că, cu trupul să fie supuși judecării, ca oameni, iar cu duhul să viețuiască după *voia lui Dumnezeu*.

7. Sfârșitul însă a toate s'a apropiat. Fiți deci, înțelepți și vegheați în rugăciuni,

8. dar mai presus de toate să aveți dragoste ferbinte unii către alții, pentrucă dragostea acopere mulțime de păcate.

9. Fiți ospitalieri unii față de alții fără banat.

10. Slujiți unii altora, fiecare cu darul ce a primit, ca niște buni iconomi ai harului celui felurit al lui Dumnezeu.

11. De vorbește cineva, să vorbească ca și cuvântul lui Dumnezeu; de slujește cineva, să slujească

1. 1 Petr. 2, 21.
2. 2 Cor. 5, 15. Gal. 2, 20.
3. Efes. 4, 17.
4. 1 Petr. 2, 12.
5. 2 Tim. 4, 1.

7. Luc. 21, 34. Iac. 5, 8.
8. Pild. 10, 12.
9. Evr. 13, 2. Rom. 12, 13.
- Filip. 2, 14.
10. Rom. 12, 6.

după puterea ce i-a dat-o Dumnezeu, ca în toate să se preamărească Dumnezeu prin Iisus Hristos, Căruia se cuvine stăpânirea și slavă în vecii vecilor. Amin.

12. Iubiților, de ispitierea cu foc, ce vi se trimite pentru cercare, să nu fiți nedumeriți, ca de o întâmplare ciudată pentru voi;

13. ci, intrucât luați parte la patimile lui Hristos, bucurați-vă, ca să vă bucurați și să vă veseliți și la arătarea slavei Lui.

14. De sunteți grăiți de rău pentru numele lui Hristos, ferice de voi, căci Duhul slavei, Duhul lui Dumnezeu odihnește peste voi. De către aceia El se hulește, iar de voi să preamărește.

15. Decât numai să nu pătimească cineva din voi, ca ucigaș, sau ca hoț, sau ca făcător de rele, sau ca râvnitor de lucru străin;

16. iar de pătimești ca

creștin, nu te rușina, ci slăvește pe Dumnezeu pentru așa parte.

17. Căci e vremea să se înceapă judecata dela casa lui Dumnezeu. Și dacă începe întâiu cu voi, atunci care-i soarta celor nesupuși Evangheliei lui Dumnezeu?

18. Și dacă dreptul abea se mântuește, atunci necredinciosul și păcătosul ce se va face? Deci, ceice pătimesc după voea lui Dumnezeu, să-și îndrepteze Lui sufletele, ca unui credincios Ziditor, făcând fapte bune.

CAPITOLUL 5.

Datoriile celor mai mari ai Bisericii. Sfaturi pentru umilință și priveghere. Salutări și închinăciuni.

Pe păstorii cei dintre voi, ca celce sunt împreună păstor și mărturisitor patimilor lui Hristos și părtași la slava ce are a se descoperi, îi rog și la sic:

11. Mat. 5, 16.

12. 1 Petr. 1, 7.

13. 2 Cor. 4, 10. Filip. 3,

10.

14. Mat. 5, 11.

15. 1 Petr. 2, 19; 3, 17.

17. Luc. 23, 31. Ier. 25, 29. Iez. 9, 6

18. Pild. 11, 31.

1. Fapt. 1, 8. Rom. 8, 17.

2. Păstoriți turma lui Dumnezeu, care o aveți, priveghind asupra ei nu de silă, ci cu plăcere; nu pentru agonisită urâtă, ci din osârdie;

3. nu ca și cum ați domni peste moștenirea lui Dumnezeu, ci dând pildă bună turmei;

4. și când se va arăta Căpetenia păstorilor, veți lua cununa cea nevestejită a slavei.

5. De asemenea și voi, tinerilor, supuneți-vă celor bătrâni, și așa cu toții, supunându-vă unul altuia, împodobiți-vă cu smerenia, pentru că Dumnezeu celor mândri le stă împotriva, iar celor smeriți le dă har.

6. Smeriți-vă dar sub mâna cea tare a lui Dumnezeu, ca să vă înalță la vreme.

7. Treceți-i Lui toată grija voastră, căci El poartă grijă de voi.

8. Fiți treji și privegheați, pentru că protiv-

nicul vostru, diavolul umblă mugind, ca un leu căutând pe cine să înghită.

9. Stați-i împotriva cu credință tare, știind că aceeaș pătimire se întâmplă și cu frații voștri, cari sunt în lume.

10. Iar după o pătimire de scurtă durată, să vă faceți desăvârșiți, să vă întărească, să vă împuțernicească și să vă facă nebiruiți Dumnezeu a tot harul, Care prin Iisus Hristos ne-a chemat la slava Sa cea veșnică,

11. și a Căruia este slava și stăpânirea în vecii vecilor. Amin.

12. Aceste puține cuvinte vi le-am scris prin Siluan, fratele vostru credincios, cum îl socotesc, ca să vă mângâiu și ca să vă încredințez prin mărturisirea mea, că acesta-i adevăratul har al lui Dumnezeu, în care vă aflați voi.

2. Fapt. 20, 28.

3. Marc. 10, 44.

4. 1 Petr. 2, 25 1 Cor. 9, 25.

5. Efes. 5, 21. Fil. 2, 3. Iac. 4, 6.

6. Iac. 4, 10.

7. Ps. 54, 23. Mat. 6, 32. Luc. 12, 30. Înțel. 12, 13.

8. Luc. 22, 31. Iov. 1, 7.

9. Fapt. 14, 23.

10. 2 Cor. 4, 17.

13. Să închină vouă altuia cu sărutarea dragostei. Pace vouă tuturor celorce credeți în Hristos Iisus. Amin.

14. Închinați-vă unul

14. Rom. 16, 16. 1 Cor. 16, 20. 2 Cor. 13, 12.

CARTEA A DOUA SOBORNICEASCĂ A SF. APOSTOL PETRU

CAPITOLUL 1.

Urarea. Treptele virtuților creștine. Mărturisirea lui Petru despre Hristos și despre cuvântul prorocesc.

Simon Petru, slugă și apostol al lui Iisus Hristos, vă dorește vouă, celorce ați primit deoptrivă cu noi o credință prețioasă prin dreptatea Dumnezeului nostru și a Mântuitorului Iisus Hristos,

2. să vă sporească harul și pacea prin cunoașterea lui Dumnezeu și a lui Hristos Iisus, Domnul nostru.

3. După cum dumnezeasca Lui putere ne-a dăruit tot ce este de tre-

buintă pentru viață și evlavie, prin cunoașterea Celuice ne-a chemat cu slava și bunătatea Sa, 4. prin care ne sunt hărăzite niște făgăduințe mari și prețioase, în cât, fugind de poftele cele stricăcioase, care domnesc în lume, vă puteți face prin acele făgăduințe părtași firei dumnezești —

5. așa și voi adăugând la aceasta toată stăruința, să adăogați la credința voastră fapta bună, la fapte bune cunoștința,

6. la cunoștință înfrânarea, la înfrânare răbdarea, la răbdare evlavie,

7. la evlavie frăția, la frăție dragostea.

8. Dacă aceștia se a-

flă și sporesc în voi, nu veți rămânea fără izbândă și fără rod în cunoașterea Domnului nostru Iisus Hristos.

9. Căci cui îi lipsească acestea, acela este orb, scurt la vedere și a uitat de curățirea păcatelor sale de odinioară.

10. Pentru aceasta, fraților, sirguiți-vă mereu să întăriți chemarea și alegerea voastră; căci făcând aceasta, niciodată nu vă veți poticni;

11. pentru că așa vi se va deschide intrare sloboadă în împărăția cea veșnică a Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

12. De aceea nu voi conțeni a vă aminti pururea de acestea, măcar că știți și sunteți întăriți în adevărul acesta.

13. Cât sunt însă în acest sălaș *al trupului*, socot că e drept să vă deștept prin aducerea aminte,

14. știind că incurând trebuie să părăsesc sălașul *trupului* meu, precum

mi-a descoperit mie și Domnul nostru Iisus Hristos.

15. Mă voi sili însă, ca voi și după ducerea mea să vă aduceți aminte pururea de aceasta,

16. căci v'am vestit puterea și venirea Domnului nostru Iisus Hristos, nu luându-ne după niște basme meșteșugite, ci noi înșine am văzut mărirea Aceluia.

17. Pentru că El a primit dela Dumnezeu Tatăl cinste și slavă *atunci*, când dela slava cea minunată a venit asupra Lui astfel de glas: „Acesta este Fiul Meu Cel iubit în Care este bunăvoința Mea“.

18. Și acest glas noi l-am auzit venind din cer, când eram cu *Domnul* în muntele cel sfânt.

19. Pelângă aceasta, mai avem și cuvântul prorocesc cel cu totul adevărat, la care bine ați face să alergați, ca la o făclie, care luminează în loc întunecos, până ce se vor ivi zorile și va răsări

3. Tit. 3, 14.

9. 1 Ioan. 2, 9.

14. Ioan. 21, 18.

16. 1 Cor. 2, 13. Luc. 9,

32. Ioan. 1, 14.

17. Mat. 17, 5. Marc. 9, 7.

luceafărul în inimile voastre;

20. știind mai întâiu de toate, că toată prorocia din Scriptură nu s'a făcut cu deslegarea cuiva *din oameni*;

21. pentru că niciodată nicio prorocie n'a fost rostită după voința omenească, ci oamenii cei sfinți ai lui Dumnezeu au rostit-o, fiind mișcați de Duhul Sfânt.

CAPITOLUL 2.

Prevestirea venirii învățătorilor mincinoși. Pilde de pedepse ce așteaptă pe păcătoși. Păcatul lepădării de credință.

Au fost însă și proci mincinoși în popor, cum vor fi și între voi învățători mincinoși, care vor sămăna *în popor* eresuri vătămătoare și, lepădându-se de Stăpânul celce i-a răscumpărat, își vor trage singuri peire grabnică,

2. și mulți vor urma

21. 1 Petr. 1, 10.
1. Mat. 24, 11. 1 Tim. 4,
1. Deut. 13, 1.
2. 2 Tim. 4, 3.
3. Rom. 16, 18,

rătăcirea lor și prin ei se va huli calea adevărului.

3. Din dorința de câștig, vă vor vâna cu cuvinte amăgitoare. Iar osânda lor demult e pregătită și peirea lor nu doarme.

4. Căci dacă Dumnezeu n'a cruțat pe ingerii, cari au greșit, ci legându-i cu lanțurile întunecului iadului i-a dat sub pază până la judecată;

5. și dacă n'a cruțat El nici lumea cea dintâi, ci a păstrat numai cele opt suflete din familia lui Noe, propoveditorul dreptății, când a adus potopul asupra celor nelegiuți;

6. și dacă cetățile Sodoma și Gomora, osândindu-le la nimicire, le-a prefăcut în cenușă, dând o pildă pe viitor pentru nelegiuți,

7. iar pe dreptul Lot, care era necăjit de vețuirea între niște oameni peste măsură de stricați, l-a izbăvit,

8. căci dreptul acesta,

4. Ioan. 4, 18. 1 Ioan. 3,
8. Iud. 1, 6.
5. Fac. 7, 7.
6. Fac. 19, 24.
7. Fac. 19, 5-9.

trăind între ei, în fiecare zi era chinuit în sufletul său, văzind și auzind faptele lor nelegiuite:

9. -- apoi, fără îndoială, știe Domnul să isbăvească de ispită pe cei credincioși, iar pe cei nelegiuți să-i păstreze pentru ziua judecării, ca să fie pedepsiți,

10. mai ales pe ceice urmează după poftetele cele urâte ale trupului și disprețuesc stăpânirea. Aceștia îndrăzneți și obraznici fiind, nu se sfiesc a grăi de rău pe cei de sus;

11. pe când îngerii, cari sunt tari și mai puternici nu rostesc împotriva lor *nici* o judecată batjocoritoare înaintea Domnului.

12. *Nelegiuții* aceștia însă ca dobitoacele necuvântătoare din fire făcute ca să fie vâdate și nimicite, grăind de rău ceea ce nu pricep, vor peri în stricăciunea lor,

13. și vor primi plată pentru nedreptate, căci ei

găsesc plăcere în desfătarea de fiecare zi; spurcații și necurații, prânzind cu voi, își găesc plăcerea în înșelătoriile lor;

14. fiii blestemului, au ochii plini de desfrânare și de neîncetată păcătuire; momesc sufletele slabe și inima lor e deprinsă cu lăcomia.

15. Părăsind calea cea dreaptă, ei s'au rătăcit, apucând pe urmele lui Valaam, fiul lui Bosor, care a iubit plata nedreaptă;

16. dar a fost muștrat pentru nelegiuirea sa: asina cea necuvântătoare, grăind cu grai omenesc, a oprit nebunia prorocului.

17. Aceștia-s fântâni fără apă, nori purtați de vifor, cărora li se păstrează negura întunericii celui veșnic.

18. Căci rostind *vorbe* umflate de deșărtăciune, incurcă în poftetele trupei și în desfrâu pe aceia, cari deabea se despărți-

8. Iez. 9, 4.

9. 1 Cor. 10, 13 Ps. 90,

15.

10. Iud. 1, 8.

11. Iud. 1, 9.

13. Rom. 16, 18. Fil 3, 19.

14. 1 Tim. 6, 10.

15. Numer. 22, 23. Iud. 1,

11.

17. Iud. 1, 12.

seră de ceice se află în rătăcire.

19. Li făgăduesc libertate, dar ei sunt robii stricăciunii: căci cine de ce este biruit, de aceia este robit.

20. Căci dacă prin cunoașterea Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos au scăpat de întinăciunile lumii și apoi iar se incurcă în ele, *atunci* cele depe urmă ale unora ca aceștia ajung mai rele decât cele din-tăiu.

21. Mai bine era pentru ei să nu fi cunoscut calea dreptății, decât după ce au cunoscut-o, să se întoarcă de la porunca sfântă, ce le-a fost dată.

22. Dar cu ei se întâmplă ceea ce ne spune așa de bine zicătoarea: Cănele se întoarce la vârsătura sa și porcul spălat la noroiul mocirlei.

CAPITOLUL 3.

Se vor ivi batjocoritori. Arderea și înnoirea lumii.

19. Ioan, 8, 34. Rom. 6, 16.
20. Mat. 12, 45. Luc. 11, 26.
21. Ioan, 15, 22.
22. Pild. 26, 11.

Venirea pe neașteptate a Domnului. Greutatea înțelegerii scrierilor sf. Pavel.

Iubiților, iată această a doua carte ce vă scriu. În amândouă cărțile acestea trezesc cugetul vostru cel curat prin amintiri,

2. ca să vă aduceți aminte de cuvintele, grăite mai înainte de sfinții proroci, și de porunca Domnului și Mântuitorului nostru, dată prin apostolii voștri.

3. Mai întâiu această să știți, că în zilele de apoi se vor ivi batjocoritori, cari vor umbla după poftele lor,

4. și vor zice: „Unde-i făgăduința venirii Lui? Căci dela începutul făpturii, de când au început a muri părinții, toate au rămas așa”.

5. *Cei ce cugetă astfel*, se fac a nu ști că la început cerurile și pământul s'au făcut prin Cuvântul lui Dumnezeu

1. 2 Petr. 1, 13.
3. 1 Tim. 4, 1. 2 Tim. 3, 1. Iud. 1, 18.
4. Is. 5, 19. Iez. 12, 22, 1 Cor. 15, 12.

din apă și prin apă.

6. Deaceea lumea de atunci a perit potopită de apă.

7. Iar cerurile și pământul de acum, ținute de același Cuvânt, se păstrează pentru focul din ziua judecății și a peirei oamenilor necredincioși.

8. Dar un lucru, iubiților, nu trebuie să vă fie ascuns, și anume, că la Domnul o zi este ca o mie de ani și o mie de ani ca o zi.

9. Domnul nu întârzie a implini făgăduințele, cum socot unii că e întârziere; dar ne rabdă îndelung, nedorind să piară cineva, ci să vină toți la pocăință.

10. Va veni însă ziua Domnului, cum vine furul noaptea, și atunci cerurile cu sunet vor trece, iar stihiiile aprinzându-se, se vor strica și pământul și toate lucrurile de pe el vor arde.

11. Așa dară, dacă toate acestea au a se strica, atunci ce fel trebuie să fiți în purtarea cea sfântă și în evlavie voi.

12. Ceice așteptați și doriți venirea zilei lui Dumnezeu, în care cerurile aprinzându-se, se vor strica și stihiiile inferbântându-se, se vor topi?

13. Noi însă, după făgăduința Lui, așteptăm cer nou și pământ nou, în care locuște dreptatea.

14. De aceea, iubiților, așteptând acestea, sârguiți-vă să vă înfățișați cu pace înaintea Lui, neîntinați și neprihăniți;

15. și îndelunga răbdare a Domnului nostru socotiți-o mântuire, după cum și iubitul nostru frate Pavel, după înțelepciunea ce i s'a dat, v'a scris,

16. și cum vorbește el de aceasta și în toate celelalte cărți ale sale, în

5. Fac. 1, 1. Ps. 23, 2. Ebr. 11, 3.

6. Fac. 7, 23.

7. Ps. 101, 27. Is. 51, 6. Mat. 13, 40.

8. Ps. 89, 5.

9. Iez. 18, 32; 33, 11. 1 Tim.

2, 4.

10. Mat. 24, 43. 1 Tes. 5, 2.

12. Ps. 40, 3. Mih. 1, 4.

13. Is. 65, 17; 66, 22. Apoc. 21, 1.

14. 1 Cor. 1, 8.

15. Rom. 2, 4.

care este câteceva greu de înțeles, ceace ne învâțați și cei neîntăriți răstălmăcesc ca și pe celelalte scripturi, spre peirea lor.

17. Deci, iubiților, știind acestea mai dinainte, păziți-vă, ca să nu vă ademeniți de rătăcirea ce-

lor fără de lege și să scadă tăria voastră;

18. ci sporiți în har și în cunoștința Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Căruia se cuvine slava și acum și în ziua cea veșnică. Amin.

16. Rom 8, 12. 1 Cor. 15, 24. 1 Tes. 4, 15.

18. Apoc. 22, 5.

ÎNȚĂIA CARTE SOBORNICEASCĂ

A

SF. APOSTOL IOĂN TEOLOGUL

CAPITOLUL 1.

Dovada despre cuvântul vieții. Dumnezeu e lumină și ai lui umblă în lumină. Sângele lui Hristos ne curăță de păcat.

Ce era dela început, ce am auzit, ce am văzut cu ochii noștri, ce am privit și ce am pipăit cu mâinile noastre despre Cuvântul vieții, aceea vă vestim.

2. Căci viața s'a arătat și noi am văzut-o și o mărturisim și vă vestim această viață veșnică, care era la Tatăl și care ni s'a arătat nouă.

3. Așa dară, ce am văzut și am auzit, aceea vă

1. 1 Ioan, 1, 1 și 14. Luc. 1, 2; 24, 39.
3. Ioan, 15, 10. 1 Cor. 1, 9.
3. Ioan, 15, 10. 1 Cor. 1, 9.

vestim, ca și voi să aveți împărtășire cu noi, cum avem și noi împărtășire cu Tatăl și cu Fiul Său, Iisus Hristos.

4. Și vă scriem aceasta, pentruca bucuria voastră să fie desăvârșită.

5. Iar vestea bună, pe care am auzit-o dela El și pe care v'o vestim, este aceasta: Dumnezeu este lumină și nici un întuneric nu este într'Insul.

6. De zicem că suntem în legătură cu El, dar umblăm în întunec, mințim și nu lucrăm cum cere adevărul.

7. Iar de umblăm în lumină, cum este El în

5. Ioan 8, 12.
6. 2 Cor. 6, 14. Efes. 5, 11.

lumină, atunci avem împărtășire unul cu altul și sângele lui Iisus Hristos, Fiul Său, ne curățește de orice păcat.

8. De zicem, că nu avem păcat, ne amăgim pe noi înșine și adevărul nu este în noi.

9. Iar de mărturisim păcatele noastre, atunci El fiind credincios și drept, ne va ierta păcatele noastre și ne va curăți de orice nedreptate.

10. De zicem, că n'am greșit, atunci îl facem pe El mincinos și cuvântul Lui nu este în noi.

CAPTOLUL 2.

Hristos este mijlocitorul pentru noi la Tatăl și mântuirea noastră. Porunca de a ne iubi între noi. Iubirea lumii. Adevăratul creștin ține poruncile Domnului, iubește pe frați și fuge de poștele lumii.

F eți! mei, vă scriu aceasta, ca să nu păcătuiți; iar de va păcă-

tui cineva, să se știe că avem un mijlocitor înaintea Tatălui, și anume pe Dreptul Iisus Hristos.

2. Care este jertfa de răscumpărare pentru păcatele noastre și nu numai pentru ale noastre, ci și pentru păcatele a toată lumea.

3. De păzim poruncile Lui, prin aceasta cunoaștem că L-am cunoscut.

4. Cine zice: „Eu L-am cunoscut“, dar nu păzește poruncile Lui, acela e un mincinos și nu este în el adevărul;

5. iar cel ce păzește cuvântul Lui, în acela cu adevărat s'a sălășluit deplin dragostea lui Dumnezeu. Din aceasta cunoaștem că suntem în El.

6. Cine zice, că petrece în El, acela e dator să se poarte așa, cum S'a purtat El.

7. Iubiților, nu vă scriu o poruncă nouă, ci o poruncă veche, pe care ați avut-o dela început: porunca cea veche este cu-

7. Evr. 9, 14. 1 Petr. 1, 19. Apoc. 1, 5.

8. 3 Reg. 8, 46. Pild. 20, 9. Ecles. 7, 20.

9. 2. Reg. 12, 13. Ps. 31,

5. Pild. 28, 13.

1. Rom. 8, 31. 1 Tim. 2, 5.

2. 1 Ioan, 1, 9; 4, 10. Fapt. 5, 31. Evr. 2, 10.

6. Ioan, 13, 15.

vântul, care l-ați auzit dela început.

8. Dar totuși poruncă nouă vă scriu, ceeace-i adevărat și în El și în voi e că întunerecul a trecut și lumina cea adevărată iată luminează.

9. Cine zice că e în lumină, dar urăște pe fratele său, acela până acum e tot în întunerec.

10. Celce iubește pe fratele său, acela petrece în lumină și sminteală nu e într'insul.

11. Iar celce urăște pe fratele său, *acela* e în întuneric, în întuneric umblă și nu știe unde merge, pentrucă întunerecul orbește ochii lui.

12. Vă scriu vouă, copiilor, că vi s'au ertat păcatele pentru numele Lui.

13. Vă scriu vouă, părinților, că ați cunoscut pe Celce a fost dela început. Vă scriu vouă, tinerilor, că ați biruit pe cel viclean. Vă scriu vouă, copiilor, pentrucă ați cunoscut pe Tatăl.

14. V'am scris vouă,

7. Ioan, 13, 34.

8. Ioan, 1, 9. Rom, 13, 12.

9. 1 Cor, 13, 2.

11. Ioan, 12, 35.

12. Fapt, 4, 12; 10, 43.

părinților, pentrucă ați cunoscut pe Cel fără de început; v'am scris vouă, tinerilor, pentrucă sunteți puternici și cuvântul lui Dumnezeu petrece în voi și ați biruit pe cel viclean.

15. Să nu iubiți lumea, nici cele din lume: de iubește cineva lumea, în acela nu-i iubirea Tatălui.

16. Pentrucă toate cele din lume, *adecă*: pofta trupului, pofta ochilor și trufia vieții, nu sunt dela Tatăl, ci dela lumea *aceasta*.

17. Lumea însă trece, și trece și pofta ei, iar celce face voia lui Dumnezeu rămâne în veci.

18. Fiilor, a venit vremea deapoi, și cum ați auzit, are să vie antihrist; acum însă sunt mai mulți antihriști; pe aceeașta cunoaștem, că e vremea deapoi.

19. *Ei* dela noi au eșit, dar n'au fost din ai noștri; căci de ar fi fost din ai noștri, ar fi rămas cu noi. *Ei* însă *au eșit*, ca să

13. Luc, 10, 18-19.

14. Efes, 6, 10

15. Mat, 6, 24.

17. Is, 4, 6-8. 1 Cor, 7, 31.

18. Luc, 21, 8.

se arate că nu toți sunt din ai noștri.

20. Dar voi aveți ungere dela Cel sfânt și știți toate.

21. Nu v'am scris că n'ați cunoaște adevărul, ci pentrucă îl cunoașteți și știți că nici o minciună nu vine dela adevăr.

22. Cine e mincinos, dacă nu celce tăgăduște că Iisus este Hristosul? Acela-i un antihrist, care leapădă pe Tatăl și pe Fiul.

23. Tot celce leapădă pe Fiul nu are nici pe Tatăl; iar celce mărturisește pe Fiul, are și pe Tatăl.

24. Deci ce ați auzit de la început, aceea să rămâe în voi. De va rămânea în voi ceace ați auzit dela început, atunci și voi veți rămânea în Fiul și în Tatăl.

25. Iar făgăduința, care ne-a făgăduit-o El, este viața veșnică.

26. Acestea vi le-am scris despre ceice *caută* să vă amăgească.

27. Dar ungerea, care

ați primit-o dela El, petrece în voi și nu aveți nevoie să vă învoțe cineva; fiindcă această ungere e adevărată și nemincinoasă și vă învață toate, de aceea rămâneți în ea, cum vă învață.

28. Deci, fiilor, rămâneți în El, ca atunci când El se va arăta, să aveți îndrăsneală și să nu fiți rușinați înaintea Lui, la venirea Lui.

29. Dacă știți că El e drept, știți și aceea, că tot celce face dreptatea, este născut dela El.

CAPITOLUL 3.

Copiii lui Dumnezeu sunt fericiți prin nădejdea în El, curați de păcat, iubitori de frați, dar urâți de lume. Iubirea către aproapele și către Dumnezeu.

Vedeți ce fel de dragoste ne-a dat nouă Tatăl, încât să ne numim fiii lui Dumnezeu. De aceea nu ne cunoaște lumea, pentrucă nu L-a cunoscut pe El.

19. Fapt. 20, 30.

20. Mat. 11, 25, 2 Cor. 1,

21.

23. Ioan. 8, 19.

27. 1 Ioan. 2, 20. Ioan. 14,

26.

1. Ioan. 1, 12.

2. Iubiților, acum noi suntem copiii lui Dumnezeu; dar încă nu ni s'a descoperit ce vom fi. Știm însă că atunci, când Se va arăta, vom fi asemenea Lui, pentrucă îl vom vedea cum este.

3. Și tot celce are această nădejde în El, se curăță pe sine, precum și El este curat.

4. Tot celce face păcatul, face și fărădelege, că păcatul este fărădelege.

5. Voi știți, că El s'a arătat, ca să rădice păcatele noastre și păcat nu este în El.

6. Tot celce rămâne în El, nu păcătuște; și tot celce păcătuște nu L-a văzut, nici nu L-a cunoscut pe El.

7. Fiilor, nimenea să nu vă amăgească. Celce face dreptatea, acela e drept, precum e drept și El.

8. Celce face păcatul, acela e de la diavolul, pentrucă dintru început diavolul a păcătuit. Dea-

ceea s'a și arătat Fiul lui Dumnezeu, ca să strice lucrurile diavolului.

9. Tot cel născut dela Dumnezeu nu face păcat, pentrucă sămânța Lui rămâne în el; și el nu poate păcătui, pentrucă e născut dela Dumnezeu.

10. Copiii lui Dumnezeu și copiii diavolului se cunosc astfel: Tot celce nu face dreptatea, nu este dela Dumnezeu, deasemenea și celce nu iubeste pe fratele său.

11. Căci așa-i vestirea, care ați auzit-o dela început: Să ne iubim unii pe alții;

12. Nu precum Cain, care era dela cel viclean și a ucis pe fratele său. Și pentru care pricină l-a ucis? Pentrucă faptele sale erau rele, iar cele ale fratelui său erau cuvioase.

13. Frații mei, nu vă mirați, că lumea vă urăște.

14. Noi știm, că am

2. Mat. 5, 8. 1 Cor. 13, 12.

3. 2 Cor. 7, 1.

4. 1 Ioan, 5, 17.

5. Is. 53, 4-9. 1 Petr. 2,

7. Iez. 18, 9.

8. Ioan, 8, 44.

9. 1 Petr. 1, 23. 1 Ioan, 5, 18.

11. 1 Ioan, 4, 21. Ioan, 13, 34; 15, 12.

12. Mat. 22, 35. Evr. 11, 4. Fac. 4, 8.

13. Ioan, 15, 18.

trecut din moarte la viață, pentru că iubim pe frați. Celce nu iubește pe fratele său, acela petrece în moarte.

15. Tot celce urăște pe fratele său, este ucigaș; și voi știți că nici un ucigaș nu are viața veșnică petrecând în el.

16. Dragostea lui Dumnezeu prin aceea am cunoscut-o, că Hristos și-a pus pentru noi sufletul Său; și noi suntem datori să ne punem sufletul pentru frați.

17. Dar de are cineva îndestulare în lume și, când vede pe fratele său în nevoie, își închide inima față de el, cum va rămânea în acela dragostea lui Dumnezeu?

18. Fiii mei, să nu iubim numai cu cuvântul, sau cu limba, ci cu faptă și cu adevărul.

19. Prin aceasta cunoaștem că suntem din ade-

văr, și ne liniștim inima înaintea Lui;

20. căci dacă inima ne osândește, apoi cu cât mai vârtos Dumnezeu, pentru că Dumnezeu e mai mare decât inima noastră și știe tot.

21. Iubiților, dacă inima noastră nu ne osândește, atunci avem îndrăzneală la Dumnezeu.

22. și orce vom cere, vom primi dela El, pentru că păzim poruncile Lui și facem ce e plăcut înaintea Lui.

23. Iar porunca Lui e aceea, ca să credem în numele Fiului Său, Iisus Hristos, și să ne iubim unul pe altul, cum ne-a dat El poruncă.

24. Și celce păzește poruncile Lui, petrece în El și El petrece în acela; și că El petrece în noi, aceasta o cunoaștem după duhul, pe care ni l-a dat El.

11. Efes. 2, 5. Levit. 19, 17.
16. Ioan. 15, 13. Efes. 5,
2. Rom. 5, 8
17. Luc. 3, 11. Ioan. 2, 15.
Deut. 15, 8.
19. Ioan. 18, 37.

21. 1 Ioan. 2, 28. Evr. 10,
22.
22. Ioan. 5, 14; 15, 7. Mat.
21, 22.
23. Ioan. 6, 29; 17, 3; 13,
34.
24. Ioan. 12, 23.

CAPITOLUL 4.

*Să ne ferim de duhurile
amăgitoare. Iubirea lui
Dumnezeu către noi cere
iubirea noastră către
frați. Dumnezeu e
dragoste.*

Iubiților, nu credeți tot
duhul, ci cercăți du-
hurile de sunt dela Dum-
nezeu, pentrucă mulți
proci mincinoși au eșit
în lume.

2. Duhul lui Dumnezeu
și duhul rătăcirii le cu-
noașteți astfel: tot du-
hul, care mărturisește pe
Iisus Hristos, Celce a ve-
nit în trup, este dela
Dumnezeu.

3. Și tot duhul, care nu
mărturisește pe Iisus
Hristos, Celce a venit în
trup, nu este dela Dum-
nezeu; ci acesta e duhul
lui antihrist, care ați au-
zit, că are să vie și care
iată și este acum în
lume.

4. Fiilor, voi sunteți de-
la Dumnezeu și i-ați bi-
ruit; pentrucă Celce este

în voi, e mai mare decât
celce este în lume.

5. Ei sunt din lume, de-
aceea și grăesc ei cele din
lume și lumea îi ascultă.

6. Noi suntem dela
Dumnezeu și cei ce cu-
noșc pe Dumnezeu ne as-
cultă; cine nu-i dela
Dumnezeu, *acela* nu ne
ascultă: după aceasta
cunoaștem duhul adevă-
rului și duhul rătăcirii.

7. Iubiților, să ne iu-
bim unii pe alții, pentru-
că iubirea e dela Dumne-
zeu; și tot celce iubește,
dela Dumnezeu e născut
și cunoaște pe Dumnezeu.

8. Cine nu iubește, a-
cela n'a cunoscut pe
Dumnezeu, pentrucă
Dumnezeu este iubire.

9. Iubirea lui Dumne-
zeu către noi s'a desco-
perit prin aceea, că Dum-
nezeu a trimis în lume
pe Fiul Său cel Unul năs-
cut, ca să trăim prin El.

10. Iar iubirea stă în
aceea, că nu noi am iubit
pe Dumnezeu, ci El ne-a
iubit pe noi și a trimis
pe Fiul Său, ca jertfă de

1. Mat. 7, 15. Apoc. 2, 2.

3. 1 Ioan, 2, 22. 1 Cor.
12, 3.

4. 2 Paral. 32, 7.

5. Ioan, 15, 19.

6. Ioan, 8, 47.

9. Ioan, 3, 16. Is. 9, 6. 2
Cor. 5, 19.

10. 1 Ioan, 2, 2. Rom.
5, 8.

răscumpărare pentru păcatele noastre.

11. Iubiților, dacă așa ne-a iubit Dumnezeu, apoi și noi suntem datori să ne iubim unul pe altul.

12. Pe Dumnezeu nimeni niciodată nu L-a văzut. Dacă noi ne iubim unul pe altul, atunci Dumnezeu în noi petrece și dragostea Lui e deplină în noi.

13. Căci noi petrecem în El și El petrece în noi, aceasta o cunoaștem din aceea, că El ne-a dat din Duhul Său.

14. Și noi am văzut și mărturisim, că Tatăl a trimis lumii pe Fiul, ca mântuitor.

15. Cine mărturisește că Iisus este Fiul lui Dumnezeu, în acela petrece Dumnezeu și el în Dumnezeu.

16. Și noi am cunoscut iubirea, pe care o are Dumnezeu pentru noi, și am crezut *într'însa*. Dumnezeu este iubire și

celce petrece în iubire, petrece în Dumnezeu și Dumnezeu în el.

17. Iubirea până într'atâta se desăvârșește în noi, încât să avem îndrăzneală în ziua judecării, că precum este El, așa suntem și noi în lumea aceasta.

18. În iubire nu-i frică, ci iubirea desăvârșită alungă frica, pentru că în frică este durere. Celce se teme nu e desăvârșit în dragoste.

19. Să-L iubim pe Dănsul, pentru că mai întâi ne-a iubit El.

20. Celce zice: „Iubesc pe Dumnezeu“, dar pe fratele său îl urăște, acela-i mincinos; căci celce nu iubește pe fratele său, pe care-l vede, cum poate să iubească pe Dumnezeu, pe Care nu-L vede.

21. Și noi astfel de poruncă avem dela El, ca celce iubește pe Dumnezeu, să iubească și pe fratele său.

11. Mat. 10, 23. Ioan, 15, 12.

12. Ioan, 1, 18. 1 Tim. 6, 16. Es. 34, 30.

13. 1 Ioan, 3, 24.

15. 1 Ioan, 5, 5. Rom. 10, 9.

16. 1 Ioan, 3, 24.

20. 1 Ioan, 2, 4; 3, 17.

21. Ioan, 3, 11; 13, 34. Mat. 22, 37-39.

CAPITOLUL 5.

Credința care a biruit lumea. Prin credință și ascultare iubim pe Dumnezeu. Trei mărturisesc de Hristos. Puterea rugăciunii.

Tot celce crede, că Iisus este Hristosul, dela Dumnezeu e născut; și tot celce iubește pe celce a născut, iubește și pe Cel născut din El.

2. De iubim pe copiii lui Dumnezeu, aceasta o cunoaștem din aceea, dacă iubim pe Dumnezeu și păzim poruncile Lui.

3. Căci aceasta-i iubire către Dumnezeu, ca să păzim poruncile Lui și poruncile Lui nu sunt grele.

4. Căci tot cel născut dela Dumnezeu biruește lumea; și biruința aceasta, care a biruit lumea, e credința noastră.

5. Cine e biruitorul lumii, dacă nu celce crede, că Iisus este Fiul lui Dumnezeu.

6. Acesta este Iisus Hristos, Care a venit cu apă și cu sânge și cu Duhul; nu numai cu apă, ci cu apă și cu sânge, și Duhul mărturisește pentru Dânsul, pentru că Duhul e adevărul.

7. Căci trei mărturisesc în ceruri: Tatăl, Cuvântul și Sfântul Duh; și acești trei sunt unul.

8. Și trei mărturisesc pe pământ: Duhul, apa și sângele; și acești trei una mărturisesc.

9. Dacă noi primim mărturisirea unui om, apoi mărturia lui Dumnezeu e mai mare. Iar mărturia lui Dumnezeu este acela, pe care Dumnezeu a dat-o pentru Fiul Său.

10. Celce crede în Fiul lui Dumnezeu, are mărturia în sine însuși. Celce nu crede pe Dumnezeu, îl înfățișează pe acesta mincinos, pentru că nu crede în mărturia, pe care Dumnezeu a dat-o pentru Fiul Său.

11. Mărturia aceasta

1. 1 Ioan, 4, 15.

3. Mat. 11, 30.

4. Ioan, 16, 33. 1 Cor. 15, 57.

5. 1 Ioan, 4, 4.

6. Ioan, 19, 34.

7. Mat. 3, 16-17; 28, 19.

8. Ioan, 1, 33.

9. Mat. 3, 17. Ioan 8, 18.

10. Ioan, 3, 33.

se cuprinde în aceea, că Dumnezeu ne-a dăruit viață veșnică; și această viață este în Fiul Său.

12. Celce are pe Fiul lui Dumnezeu, are viața; iar cel ce nu are pe Fiul lui Dumnezeu, nu are viața.

13. V'am scris aceasta vouă, celorce credeți în numele Fiului lui Dumnezeu, ca să știți că crezând în Fiul lui Dumnezeu, aveți viață veșnică.

14. Și iată ce îndrăzneală avem la el, că dacă cerem ceva după voia Lui, El ne ascultă;

15. iar când știm că ne ascultă în toate orcâte am cere, știm și aceea, că vom primi cele cerute dela El.

16. Dacă cineva ar vedea pe fratele său păcătuiind nu păcat de moarte, să se roage, și Dumnezeu va da aceluia viață, *adecă* celui ce a să-

vârșit un păcat nu de moarte. Este și păcat de moarte; nu pentru acela zic să se roage.

17. Orice nedreptate este un păcat, dar nu este un păcat de moarte.

18. Știm, că tot cel născut dela Dumnezeu nu păcătuește; ci cel născut dela Dumnezeu se păzește și cel viclean nu se atinge de el.

19. Știm că noi suntem dela Dumnezeu și că toată lumea este sub puterea celui rău.

20. Știm deasemenea, că Fiul lui Dumnezeu a venit și ne-a dat lumină și minte, ca să cunoaștem pe adevăratul Dumnezeu și să fim în Iisus Hristos, Fiul Său cel adevărat. Acesta este adevăratul Dumnezeu și viața veșnică.

21. Fiilor, feriți-vă de idoli! Amin.

12. Ioan, 3, 36.

13. Ioan, 20, 31.

14. 1 Ioan, 3, 22. Ier. 29,

13

16. Mat. 12, 31. Luc. 12,

10. Num. 15, 30. 1 Reg. 2,

25. Ier. 7, 16; 15, 1.

17. 1 Ioan, 3, 4.

18. 1 Ioan, 3, 9.

A DOUA CARTE SOBORNICEASCĂ A SF. AP. IOAN TEOLOGUL

CAPTOLUL 1.

Iubirea către Dumnezeu stă în împlinirea poruncilor lui. Trebuie să fugim de amăgitori.

Bătrânul, scrie alesei Doamne și copiilor ei, pe care cu adevărat îi iubesc și nu numai eu, ci și toți ceice au cunoscut adevărul,

2. pentru adevărul care este în voi și care în voi va rămânea în veac,

3. și dorește să fie cu voi har, milă și pace de la Dumnezeu Tatăl și dela Domnul Iisus Hristos, Fiul Tatălui după adevăr și după dragoste.

4. M'am bucurat tare mult, când am aflat de copiii tăi, că se poartă în

adevăr după cum am primit poruncă dela Tatăl.

5. Și acum te rog, doamnă, nu scriindu-ți oarecum o poruncă nouă, ci *amintindu-ți* pe cea care o avem dela început, ca să ne iubim unii pe alții.

6. Iubirea însă stă în aceea, ca să viețuim după poruncile lui *Dumnezeu*. Aceasta e porunca, care trebuie să o urmați, cum ați auzit dela început.

7. Căci au intrat în lume mulți amăgitori, cari nu mărturisesc pe Iisus Hristos, Cel ce a venit în trup. Un astfel *de om* este un amăgitor și un antihrist.

8. Luați aminte de voi înșivă, ca să nu perdeți roada ostenelei voastre,

2. Ioan, 14, 17.

5. Ioan, 13, 34. 1 Ioan, 3,

11.

6. Ioan, 14, 15. 1 Ioan, 2, 5.

7. 1 Ioan, 4, 1.

ci să primiți răsplata deplină.

9. Tot celce trece peste învățătura lui Hristos și nu rămâne într'insa, nu are pe Dumnezeu; iar celce rămâne în învățătura lui Hristos, acela are și pe Tatăl și pe Fiul.

10. De vine cineva la voi și nu aduce această învățătură, pe acela să nu-l primiți în casă și să nu-i ziceți: bine ai venit!

10. Rom. 16, 17. 1 Cor. 5, 11. Tit. 3, 10.

11. Căci cine-l va zice: bine ai venit, se face părtaș la faptele lui cele rele.

12. Am multe să vă spun, dar nu voesc să vi le scriu pe hârtie și cu cerneală, ci cu nădejdea să viu la voi și să vorbim gură către gură, ca bucuria noastră să fie deplină.

13. Să închină ție copiii surioarei tale celei alese. Amin.

12. 1 Ioan. 1, 4.

A TREIA CARTE SOBORNICEASCĂ
A
SFÂNTULUI APOSTOL IOAN TEOLOGUL

CAPITOLUL 1.

*Ospitalitatea lui Gaiu
este lăudată.*

Bătrânul către iubitul
Gae, pe care cu a-
devărat îl iubesc.

2. Iubitule, mă rog *lui
Dumnezeu*, să fii sănă-
tos și să propășești în
toate, cum propășește su-
fletul tău.

3. Tare m'am bucurat,
când au venit frații și au
mărturisit credințioșia
ta și cum te porți lu
după adevăr;

4. căci pentru mine nu
este bucurie mai mare,
decât să aud, că copiii mei
se poartă *cum cere adevă-
rul*.

5. Iubitule, ca un cre-
dincios te porți în celece

faci pentru frați și pentru
cei străini.

6. Aceștia au mărturi-
sit de dragostea ta îna-
intea bisericii. Bine, vei
face de-i vei petrece cum
se cuvine, pentru Dum-
nezeu.

7. Căci ei pentru nu-
mele Lui au plecat, ne-
luând nimica dela pă-
gâni.

8. Așa dară noi suntem
datori să-i primim *cum se
cade* pe unii ca aceștia,
ca să fim împreună lu-
crători cu adevărul.

9. Eu aş fi scris Bise-
ricii, dar Diotref, căruia
îi place să fie mare acolo
la ei, nu ne primește.

10. Deaceea, dacă voi
veni, voi pomeni și de
faptele, pe care le face
ei, hulindu-ne cu vorbe

rele; și nemulțămindu-se cu atâta, nici el însuși nu primește pe frați și nici pe ceice ar voi nu-i lasă, ci-i isgonește din biserică.

11. Iubitule, nu urma răului, ci binelui. Cine face bine, acela-i dela Dumnezeu; iar celce face rău, acela n'a văzut pe Dumnezeu.

12. De Dimitrie mărturisesc toți, și însuși adevărul; mărturisim dease-

menea și noi, și voi știți că mărturisirea noastră e adevărată.

13. Aș avea multe de scris, dar nu voesc să ți le scriu cu cerneală și condeiu,

14. ci nădăjduesc să te văd curând și să grăesc cu tine gură către gură.

15. Pace ție! Primește închinăciuni dela prieteni și spune prietenilor închinăciuni fiecăruia în deosebii. Amin.

11. 1 Ioan. 2. 29.

CARTEA SOBORNICEASCĂ

A

SFÂNTULUI APOSTOL IUDA

CAPITOLUL 1.

Indemn la lupta pentru credința dată sfinților. Pilde de pedepsirea celor răi. Arhanghelul Mihail și Satan. Prevestirile lui Enoh și ale Apostolilor.

Iuda, robul lui Iisus Hristos și fratele lui Iacov, vă dorește vouă, celor chemați, cari sunteți sfințiți de Dumnezeu Tatăl și păziți de Iisus Hristos,

2. să vă sporească mila și pacea și dragostea.

3. Iubiților, având toată râvna să vă scriu despre mântuirea obștească, am socotit că e de nevoie să vă scriu indemnul de

a. vă lupta pentru credința, care a fost dăruită odată pentru totdeauna sfinților;

4. căci s'au furișat printre voi niște oameni necredincioși, încă din vechime meniți pentru osândă, cari fac din harul Dumnezeului nostru pricină de desfrânare și tăgăduesc pe Iisus Hristos, singurul nostru Stăpân și Domn.

5. Voesc să vă amintesc vouă, celorce știți odată aceasta, că Domnul izbăvind poporul din țara Egiptului, a pierdut apoi pe cei necredincioși;

6. și pe îngerii, cari nu și-au păzit vrednicia, ci

1. Luc. 6, 16. Ioan. 14, 22, 17, 11.

3. Filip. 1, 27.

4. Marc. 16, 16. Ioan. 3, 18.

5. Es. 12, 37; 14, 13. Numer. 14, 29.

și-au părăsit lăcașul lor, și țină în legături veșnice, sub întunec, ca să fie judecați în ziua cea mare;

7. precum Sodoma și Gomora și cetățile dimprejur, care tot așa făceau desfrânare și umblau după alt trup, pedepsindu-le cu focul veșnic, li-a pus ca pildă:

8. asemenea va fi și cu visătorii, cari își spurcă trupul, leapădă stăpânirea și hulesc dregătoriiile cele înalte.

9. Mihail arhanghelul, când a grăit cu diavolul, disputând cu el pentru trupul lui Moise, n'a îndrăznit să rostească judecată ocărătoare, ci a zis: „Domnul să te certe!”

10. Iar aceștia câte nu le știu le hulesc; iară câte știu după fire, cu acelea se desfrânează, ca niște necuvântătoare.

11. Vai de ei, căci au apucat pe calea lui Cain și se lasă ademeniți de

mită, ca Valaam; și pier în îndărătnicie, ca Corei.

12. Aceștia sunt smin-teală la mesele voastre frățești, ospătându-se cu voi fără rușine, se îngrașă; ei sunt nouri fără apă, purtați de vânt; copaci tomnatici fără roadă, de două ori morți și desrădăcinați

13. valuri furioase de marea, spumegându-și rușinea lor; stele rătăcitoare, cărora li se păstrează pe veci negura întunecului.

14. Despre ei a prorocit și Enoh, al șaptelea patriarh dela Adam, zicând: „Iată vine Domnul cu zecile Sale de mii de sfinți îngeri,

15. ca să judece pe toți și să mustre pe toți necredincioșii pentru toate faptele, pe care le-au făcut în păgânătatea lor, și pentru toate cuvintele cele aspre, ce au grăit împotriva Lui păcătoșii cei necredincioși.

16. Aceștia-s cârtitori,

6. 2 Petr. 2, 4. Iov. 4, 18. Ioan. 8, 44.

7. Fac. 19, 24. Luc. 17, 29. 2 Petr. 2, 6.

9. Deut. 34, 6. Zah. 3, 2.

10. 2 Petr. 2, 12.

11. Fac. 4, 8. Numer. 22,

23; 31, 16; 16, 2. 2 Petr. 2, 15.

12. 2 Petr. 2, 17. Pild. 25, 14.

14. Mat. 25, 31. Apoc. 1,

7. Dan. 7, 10.

15. Mat. 12, 36.

cari nu se mai mulțămesc cu nimica, ci se poartă după poftele lor nelegiuit și păgânește; gura lor rostește vorbe umflate și caută la față pentru mită.

17. Voi însă, iubiților, aduceți-vă aminte de cele prezise de Apostolii Domnului nostru Iisus Hristos,

18. căci ei v'au spus, că în vremea de apoi se vor ivi bârfitori, cari se vor purta după poftele lor cele păgânești.

19. Aceștia-s oameni trupești, cari n'au duh și cari se răsleşc dela unitatea credinții.

20. Iar voi, iubiților, întărindu-vă în sfânta voastră credință și rugându-vă în Duhul Sfânt,

21. păstrați-vă în dragostea lui Dumnezeu,

așteptând milă dela Domnul nostru Iisus Hristos pentru viața veșnică.

22. Către unii să arătați milă cu chibzuință,

23. iar pe alții să-i mântuiți prin frică, smulgându-i din foc; dar să nuștrați cu frică, îngrețoșindu-vă până și de haina, care e întinată de trup.

24. Iar Celui ce are putință să vă păzească de cădere și să vă pue înaintea slavei Sale neprihăniți și veseli,

25. unuia preacînteleptului Dumnezeu, Care ne-a mântuit prin Iisus Hristos, Domnul nostru, se cuvine slava și mărire, puterea și stăpânirea cea mai înainte de toți vecii, acum și în toți vecii. Amin.

16. 1 Tim. 6, 5. Ps. 16, 10.

18. 2 Petr. 3, 3. 1 Tim.

4, 1.

19. Ebr. 10, 25. 1 Cor. 2,

14.

20. Col. 2, 7.

23. Amos. 4, 11. Efes. 4,

22.

CELE 14 EPISTOLE
ALE SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CARTEA CĂTRE ROMĂNI

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAPITOLUL 1.

Introducere și salutare. Pavel laudă Biserica Romei pentru credința ei și-și arată dorința să o cerceteze. Evanghelia e putere dumnezeiască, ce mântue pe om și-l face fericit.

Pavel, robul lui Iisus Hristos, chemat să fie apostol și ales să vestească dumnezeiasca Evanghelie,

2. pe care Dumnezeu a făgădui-o prin prorocii Săi în Sfintele Scripturi,

3. despre Fiul Său, Celce după trup s'a născut din sămânța lui David,

4. iar după duhul sfințeniei s'a dovedit cu tărie Fiu al lui Dumnezeu, prin învierea din morți, *adecă* despre Iisus Hristos, Domnul nostru,

5. prin care am primit harul și apostolia, ca în numele Lui să aducem la credință toate popoarele,

6. printre care sunteți și voi, cei chemați de Iisus Hristos:

7. *vă dorește* vouă, tuturor celorce sunteți în Roma, iubiții lui Dumnezeu și chemați sfinți, har și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul Iisus Hristos.

1. Ioan, 1, 1 și 14. Luc. 1, 2; 24. 39.
2. Ioan, 1, 1 și 4.
3. Ioan, 15, 10. 1 Cor. 1, 9

5. Ioan, 8, 12.
6. 2 Cor. 6, 14.
7. Evr. 9, 14. 1 Petr. 1, 19. Apoc. 1, 5.

8. Mai întâiu, mulțămesc Dumnezeului meu prin Iisus Hristos pentru voi toți, că credința voastră e vestită în toată lumea.

9. Căci martor îmi este Dumnezeu, Căruia îi slujesc cu duhul meu prin Evanghelia Fiului Său, că neconținut îmi aduc aminte de voi,

10. cerând totdeauna în rugăciunile mele, să am cândva prilej fericit ca, cu voia lui Dumnezeu, să vin la voi;

11. căci doresc să vă văd, ca să vă dau vreun dar duhovnicesc pentru a vă întări,

12. adevă să mă mângâiu la voi cu credința care e deopotrivă a voastră și a mea.

13. Însă nu voesc să nu știți voi, fraților, că de multe ori am dorit să vin la voi, dar am fost împedecat până acum ca să am oarecare roadă și la voi, ca și la celelalte neamuri.

14. Că sunt dator și elinilor și barbarilor, și celor înțelepți și celor naștiutori,

8. 3 Reg. 8, 46. Pild. 20, 9. Ecl. 7, 20.

15. așijdere și vouă celor din Roma sunt gata să vestesc Evanghelia, cât mă ajută puterile.

16. Căci eu nu mă rușinez de Evanghelia lui Hristos, pentru că ea este puterea lui Dumnezeu spre mântuirea tuturor celorce cred, mai întâi a iudeilor, și apoi a elinilor;

17. și pentru că în ea prin credință și pentru credință se descopere dreptatea dumnezeiască, precum este scris: „Dreptul prin credință va trăi”.

18. Se arată însă pe cer mânia lui Dumnezeu asupra a toată păgânătaea și nedreptatea oamenilor, cari înăbușesc dreptatea prin nedreptate.

19. Pentru că ceace se poate ști despre Dumnezeu, li e cunoscut, căci Dumnezeu li-a arătat.

20. Căci însușirile cele nevăzute ale lui Dumnezeu: puterea Lui cea veșnică și Dumnezeirea Lui, dela facerea lumii se văd, când cugeți la cele făcute de El, încât ei nu se pot desvinovați;

9. 2 Reg. 12, 13, Ps. 31. 5. Pild. 28, 13.

21. pentru că cunoscând pe Dumnezeu, nu L-au proslăvit ca pe Dumnezeu, sau nu I-au mulțumit, ci au rătăcit cu cugetele lor și inima lor cea neînțelegătoare s'a întunecat.

22. Crezându-se a fi înțelepți, au înnebunit,

23. și au schimbat slava lui Dumnezeu celui nestricăcios cu închipuiri de om stricăcios, și de paseri, și de vietăți cu câte patru picioare, și de târătoare.

24. De aceea și Dumnezeu i-a dat *pradă* faptelor celor necurate ale inimii lor, încât ei singuri și-au întinat trupurile

25. și au schimbat adevărul Dumnezeesc cu minciuna, și s'au închinat și au slujit făpturei, iar nu Făcătorului, Care este binecuvântat în veci. Amin.

26. De aceea Dumnezeu i-a dat *pradă* unor fapte rușinoase: Căci femeile lor au înlocuit întrebuințarea firească a membre-

lor lor cu alta protivnică firii;

27. deasemenea și bărbații părăsind întrebuințarea firească a femeii, s'au aprins de poftă unul asupra altuia și au făcut lucruri rușinoase bărbat cu bărbat, și așa au luat prin ei înseși răsplata ce li se cuvenea pentru rătăcirea lor.

28. Și după cum nu s'au îngrijit să aibă pe Dumnezeu în cuget, i-a dat și Dumnezeu în *sama* minții lor celei rătăcite, ca să facă ceace nu se cade;

29. încât sunt plini de toată nedreptatea, de desfrânare, de vicieșug, de lăcomie, de răutate, de pizmă, de ucidere, de sfezi, de înșălătorie, de năravuri rele;

30. pârători, grăitori de rău, urători de Dumnezeu, batjocoritori, făloși, mândri, scornitori de rele, nescultători de părinți,

31. neînțelegători, vânzători, neîubitori, neîmpăcați, nemilostivi.

32. Aceștia, cunoscând *judecata cea dreaptă a*

26. Lev. 18, 23; 20, 16.

28. Ps. 80, 13. Ier. 7, 15.
Os. 9, 10. 2 Tes. 2, 11.

lui Dumnezeu, că ceice fac asemenea *lucruri* sunt vrednici de moarte, nu numai că fac acestea, ci încă și laudă pe făptuitorii lor.

CAPITOLUL 2.

Și Iudeii sunt păcătoși ca și păgânii și judecata lui Dumnezeu va veni peste toți.

De aceea oricine ai fi tu, omule, cel ce judeci *pe altul*, nu poți să te desvinovățești, căci cu *judecata* cu care judeci pe altul te osândești pe sineți, pentru că de *judecat* judeci pe altul, dar faci aceleași lucruri.

2. Noi însă știm, că judecata lui Dumnezeu este cu adevărat asupra celorce fac asemenea *lucruri*.

3. Și socoți tu, omule, că vei scăpa de judecata lui Dumnezeu *prin aceea*, că osândești pe ceice fac asemenea *lucruri*, când și însuți faci aceleași?

4. Sau nesocotești bo-

găția bunătății, blândetei și îndelungei răbdări a lui *Dumnezeu*, nepricepând, că bunătatea lui Dumnezeu te îndeamnă la pocăință?

5. *Tu însă*, prin îndărătnicia ta și cu inima ta cea nepocăită, îți aduni mânie pentru ziua mâniei și a descoperirii judecății celei drepte a lui Dumnezeu,

6. Care va da fiecăruia după faptele sale:

7. *adecă* celorce, prin stăruierea în fapta bună, caută slavă și cinste și nemurire, *le va da* viață veșnică;

8. iar celorce se îndărătnicesc, și nu se supun adevărului, ci se dedau la nedreptate, *le va da* urgie și mânie.

9. Necaz și strâmtorare *va fi* peste tot suflul omenesc, care face rău, mai întâiu peste iudeu, *apoi* și peste elin;

10. mărire însă și cinste și pace *va veni* peste tot cel ce face bine, mai întâiu peste iudeu, *apoi* și peste elin.

1. Mat. 7, 1. Luc. 6, 37.
1 Cor. 4, 5. 2 Reg. 12, 5.
4. 2 Petr. 3, 15. Is. 30, 18.
Ier. 3, 12.

5. Iac. 5, 3.
6. Mat. 16, 27. Pild. 24, 12.
7. Mat. 25, 46.
8. Ier. 23, 19. Ebr. 10, 27.

11. căci la Dumnezeu nu este fățarnicie.

12. Câți su păcătuit fără lege, fără lege vor și peri; iar ceice au păcătuit sub lege, după lege se vor osândi,

13. căci nu auzitorii legii sunt drepti înaintea lui Dumnezeu, ci ceice implinesc legea, *aceia* se vor îndrepta.

14. Căci când păgânii, neavând lege, din fire fac cele cerute de lege, *adecă* ei neavând lege, singuri își sunt lege,

15. *prin aceasta* ei arată că fapta cerută de lege e scrisă în inima lor, de care *lucru* mărturisesc și conștiința lor, și cugetul lor, când învinovățindu-se, când desvinovățindu-se unele pe altele,

16. în ziua când Dumnezeu, după cum a binevestit, va judeca prin Iisus Hristos faptele cele ascunse ale oamenilor.

17. Iată, tu te numești Iudeu, te împăciuești cu

legea și te lauzi cu Dumnezeu;

18. știi voea Lui și înțelegi mai bine să deosebești *lucrurile*, învățând din lege;

19. te socoți pe sineți povățuitor al orbilor, lumină pentru cei din întunierc,

20. povățuitorul celor neștiutori, învățătorul pruncilor, având în lege dreptarul științei și al adevărului:

21. pentru ce dară tu, celce înveți pe altul, nu te înveți pe tine însuți?

22. Propoveduești să nu se fure, *dar* furi; zici: să nu faci desfrânare, *dară* faci desfrânare; te îngrețosezi de idoli, *dar* furi cele sfinte;

23: te lauzi cu legea, *dar* necinstești pe Dumnezeu prin călcarea legii;

24. căci din pricina voastră se hulește numele lui Dumnezeu printre neamuri, cum este scris.

25. Tăerea împrejur este folositoare, dacă îm-

11. Deut. 10, 17. 2 Paral. 19, 7.

12. Luc. 12, 47.

13. Mat. 7, 21. Iac. 1, 22,

16. Mat. 25, 31. Ioan, 5,

22. Fapt. 10, 42. 1 Cor. 4,

5. Ecl. 12, 14.

17. Mih. 3, 11.

19. Mat. 15, 14. Is. 42, 19.

21. Ps. 49, 15-21.

24. Is. 52, 5. Iez. 36, 20.

plinești legea; iar dacă tu calci legea, atunci tăerea împrejur a ta se face netăere împrejur.

26. Așa dară, dacă cel netăește împrejur păzește hotărârile legii, atunci netăerea împrejur a lui nu i se socoate oare drept tăerea împrejur?

27. Și netăeștii împrejur cel din fire, care păzește legea, nu te osândește oare pe tine, care ești tăeștii împrejur și ai Scriptura, dar calci legea?

28. Căci iudeu nu-i acela, care are înfățișare *de iudeu*; și tăerea împrejur nu-i aceea de dinafară, de pe trup;

29. ci acela-i iudeu, care și pe dinăuntru e *iudeu*; și tăerea împrejur e aceea, care e în inimă și e după duh, iar nu numai după litera *legii*. Un astfel de iudeu e de laudă, nu la oameni, ci la Dumnezeu.

CAPITOLUL 3.

Toți oamenii sunt păcătoși și ajung drepti prin credință.

Deci, prin ce e mai bun iudeul, sau la ce folosește tăerea împrejur?

2. Prin multe și în toate privințele, dar mai ales *prin aceea*, că lor li e încredințat cuvântul lui Dumnezeu.

3. Căci ce poate însemna, dacă unii au fost necredincioși? Necredințoșia lor nimicește ea oare credințoșia lui Dumnezeu?

4. Nicidecum, ci se dovedește numai că Dumnezeu e credincios, iar oamenii toți mincinoși, după cum este scris: „Tu ești drept în cuvintele Tale și la judecata Ta vei birui“.

5. Dacă însă nedreptatea noastră arată dreptatea dumnezeiască, atunci ce să zicem? Omeneste vorbim. Când

25. 1 Cor. 7, 19. Gal. 6, 15. Lev. 26, 41. Ier. 4, 4.

26. Fapt. 10, 35.

27. Mat. 12, 41.

28. Mat. 3, 22.

2. Rom. 9, 4. Deut. 4, 8. Ps. 147, 8.

3. 2 Tim. 2, 13. Numer. 23, 19.

4. Ioan, 3, 33. Ps. 116, 2; 50, 6.

Dumnezeu își arată mânia, nu e oare nedrept?

6. Nicidecum. Căci altmintrelea, cum ar judeca Dumnezeu lumea?

7. Căci dacă credințioșii lui Dumnezeu se înalță prin necredințioșia mea până la slava lui Dumnezeu, atunci de ce să mă judece El ca pe un păcătos?

8. Și n'ar trebui oare să facem răul, ca să iasă binele, cum ne și clevelesc unii și cum zic că am învățat? Nicidecum, ci osândirea unora ca a acestuia e dreaptă.

9. Așa dară, ce urmăază? Suntem noi oare mai buni? Nicidecum. Căci am dovedit, că *atât* iudeii, *cât* și elinii sunt toți sub păcat,

10. precum este scris: „Nu este drept nici unul,

11. nu este cine să înțeleagă, nu este cine să caute pe Dumnezeu;

12. toți s'au abătut, împreună s'au făcut netrebniți; nu este celce

face bine, nu este nici unul.

13. Gâtclejul lor e mormânt deschis, cu limbile lor înșeală; venin de aspidă e pe buzele lor.

14. Gura lor e plină de clevetire amară.

15. Picioarele lor sunt grabnice la vărsare de sânge,

16. și în calea lor e pustiire și prăpăd.

17. Calea păcii ei n'o cunosc

18. și în ochii lor nu-i frica lui Dumnezeu“.

19. Noi știm însă, că *toate* câte poruncește legea, le poruncește celor ce sunt sub lege, ca *toată* gura să fie închisă și *toată* lumea să fie vinovată înaintea lui Dumnezeu.

20. Căci prin faptele legii nici un om nu se va îndrepta înaintea Lui, căci prin lege se cunoaște păcatul.

21. Acum însă, afară de lege, s'a arătat dreptatea dumnezeiască, cea

6. Fac. 18, 25. Iov, 8, 3.

8. Röm. 9, 15.

9. Gal. 3, 22.

10. Ps. 13, 3.

11. Fac. 8, 21.

13. Ps. 5, 10; 139, 3.

14. Ps. 9, 28.

18. Ps. 35, 6.

19. Ps. 106, 42; 142, 2. Iez. 16, 63.

20. Gal. 2, 16. Rom. 7, 7.

mărturisită de lege și de proroci.

22. Dreptatea Dumnezeiască însă s'a arătat prin credința în Iisus Hristos în toți și peste toți ceice cred, căci nu este deosebire,

23. pentru că toți au greșit și s'au lipsit de slava lui Dumnezeu,

24. și toți în dar primesc îndreptarea prin răscumpărarea cea prin Hristos Iisus,

25. pe care Dumnezeu L-a rânduit să fie jertfă de curățire prin credința în sângele Lui, ca să se vadă că dreptatea sa nu este știrbită prin ertarea fără pedeapsă a păcatelor făcute înainte,

26. în vremea îndelungei răbdări a lui Dumnezeu, ca să se vadă, zic, dreptatea Sa în vremea de acum și că El este drept și îndreptează pe ceice cred în Iisus.

27. Deci, unde-i aceea, cu ce ne-am putea lăuda? S'a înlăturat. Prin ce lege? Oare prin cea a

faptelor? Nu, ci prin legea credinții.

28. Căci noi socotim, că omul se îndreptează prin credință, fără faptele legii.

29. Au doară Dumnezeu este numai al iudeilor și nu și al păgânilor? Fără îndoială, și al păgânilor;

30. pentru că este numai un singur Dumnezeu, care îndreptează pe cei tăeți împrejur din credință, și pe cei netăeți împrejur prin credință.

31. Deci, prin credință desființăm noi oare legea? Nicidecum; ci întărim legea.

CAPITOLUL 4.

Ca pildă de îndreptare prin credință să dă Avraam și mărturia lui David.

Întrebăm dară: Avraam, părintele nostru, ce a dobândit după trup?

2. Dacă Avraam s'a îndreptat prin fapte, i se cuvine laudă, dar nu

21. Fac. 15, 6. Is. 28, 16. Avac. 2, 4.

22. Gal. 3, 28.

23. Rom. 3, 10; 5, 12.

24. Is. 55, 1. Rom. 8, 33.

25. Fapt. 13, 38. 2 Cor. 5, 19.

29. Fac. 17, 5.

30. Rom. 4, 11.

31. Gal. 3, 24.

inaintea lui Dumnezeu.

3. Căci ce zice Scriptura? A crezut Avraam pe Dumnezeu, și aceasta i s'a socotit îndreptare.

4. Celui ce lucrează, plata nu i se socoate ca o milă, ci ca un drept.

5. Iar celuice nu lucrează, dar crede în Celce îndreptează, pe necredincios, credința lui i se socoate ca o îndreptare.

6. Așa și David numește fericit pe omul, căruia Dumnezeu îi socotește dreptatea fără fapte.

7. „Ferice, zice el, de cei cărora li s'au iertat fărădelegile și cărora li s'au acoperit păcatele.

8. Ferice de omul, căruia Dumnezeu nu-i va socoti păcatul“.

9. Fericirea aceasta privește oare numai pe ceice au tăerea împrejur, sau și pe cei din netăerea împrejur? Noi zicem că lui Avraam credința i s'a socotit dreptate.

10. Dar când i s'a socotit: după tăerea împrejur, sau înainte de tăe-

rea împrejur? Nu după tăerea împrejur, ci înainte de tăerea împrejur.

11. Și semnul tăerei împrejur l-a primit el, ca o pecete a îndreptării prin credința ce o avea când nu era tăiat împrejur; așa că el a ajuns să fie tată tuturor credincioșilor înainte de tăerea împrejur, ca să li se socotească și acestora dreptatea.

12. Și tatăl celor tăeți împrejur, dar nu numai al celor ce au primit tăerea împrejur, și al celorce umblă pe urmele credinței părintelui nostru Avraam, pe care o avea acesta înainte de tăerea împrejur.

13. Căci nu prin lege i s'a dăruit lui Avraam și seminției lui făgăduința, că va moșteni lumea, ci prin dreptatea dobândită prin credință.

14. Dacă ceice se sprijinesc pe lege sunt moștenitorii, atunci credința e zădarnică și făgăduința desființată;

15. căci legea naște

2. Efes. 2, 8.

3. Iac. 2, 23. Gal. 3, 6.

Fac. 15, 6.

4. Rom. 11, 6.

7. Ps. 31, 1.

11. Fac. 17, 11.

13. Fac. 15, 6; 17, 5.

mânie, pentru că unde nu este lege, acolo nu este nici călcare de lege.

16. Așa dară, *moștenitorii* sunt din credință, ca să fie și din har, și ca făgăduința să fie statornică pentru cei ce nu numai după lege, ci și după credință sunt urmașii lui Avraam, care este tatăl nostru al tuturor,

17. Înaintea lui Dumnezeu, pe Care L-a crezut și Care învie morții și chiamă cele ce nu sunt, ca și cum ar fi, după cum este scris: „Eu te-am pus tată a multor popoare“.

18. Avraam a crezut cu nădejde în *cei ce erau* peste nădejde și prin aceasta s'a făcut tată a multor popoare, precum i se zisese: „Așa de mulți vor fi urmașii tăi“.

19. El nu se uită că, fiind aproape de o sută de ani, trupul lui era acum istovit și pântecul Sarrei mort, ci era tare în credință;

20. *încrederea lui în fă-*

găduința dumnezeiască n'a fost sdruncinată de necredință, ci a rămas tare în credință, dând slavă lui Dumnezeu,

21. și fiind deplin încredințat, că *Dumnezeu*, Care a dat făgăduința, poate să o și împlinească.

22. De aceea i s'a și socotit lui *aceasta* dreptate.

23. Dar nu numai pentru el s'a scris, că i s'a socotit dreptate,

24. ci și pentru noi: ni se va socoti și nouă, celor ce credem în Acela, Care a înviat din morți pe Iisus Hristos, Domnul nostru,

25. Cei ce a fost vândut pentru greșalele noastre și a înviat pentru îndreptarea noastră.

CAPITOLUL 5.

Mântuirea vine prin credință. Moartea și învierea lui Hristos sunt pentru noi. Păcatul și

15. Rom. 3, 20; 5, 13; 7, 8. 1 Cor. 15, 58. Gal. 3, 10.
17. Ebr. 11, 12. Fac. 17, 5. Sir. 44, 19.
18. Fac. 15, 5.

21. Ps. 113, 11. Luc. 1, 37.
23. Rom. 15, 4.
25. Is. 53, 5. Rom. 5, 6, 1. Petr. 1, 21. 1 Cor. 15, 22.

moartea au venit prin Adam, iar îndreptarea și viața prin Hristos.

Deci, îndreptându-ne prin credință, avem pace cu Dumnezeu, prin Domnul nostru Iisus Hristos,

2. prin credința în Care am și dobândit noi intrare la harul acesta, în care stăm și ne lăudăm cu nădejdea în slava lui Dumnezeu,

3. și nu numai cu aceasta, ci și cu necazurile ne lăudăm,

4. știind că necazul naște răbdare, iar răbdarea naște încercare, iar încercarea naște nădejde,

5. iar nădejdea nu rușinează, pentru că iubirea dumnezeiască s'a revărsat în inimile noastre de Duhul Sfânt, Care ni s'a dat.

6. Pentru că Hristos, în vremea când noi eram încă neputincioși, a murit, la vremea hotărâtă,

pentru necredincioși.

7. Deși chiar pentru un drept te miră de va muri cineva; abea, poate, pentru un binefăcător să se hotărască cineva să moară.

8. Dumnezeu însă Și-a dovedit dragostea Sa către noi prin aceea, că Hristos a murit pentru noi, când eram încă păcătoși.

9. De aceea, cu atât mai vărtos acum, când suntem îndreptați prin sângele Lui Hristos, ne vom mântui printr'insul de mânia lui Dumnezeu.

10. Căci dacă vrăjmași fiind noi, ne-am împăcat cu Dumnezeu prin moartea Fiului Său, apoi cu atât mai mult după ce ne-am împăcat, ne vom mântui prin viața Lui

11. ba nu numai atât, ci ne și lăudăm cu Dumnezeu prin Domnul nostru Iisus Hristos, prin mijlocirea Căruia am dobândit acum împăcarea.

1. Luc. 2, 14. Efes. 2, 16. Col. 1, 20

2. Ioan. 14, 6. Efes. 2, 16. Evr. 10, 19.

3. Iac. 1, 2. 2 Cor. 12, 10.

6. Ps. 21, 6. Rom. 8, 16.

2 Cor. 1, 22.

6. 1 Petr. 3, 18. Evr. 9, 10.

9. Ioan. 15, 13. 1 Ioan. 3, 16.

9. Rom. 3, 25. 1 Tes. 1, 10.

10. 2 Cor. 5, 18. Col. 1, 22.

12. De aceea, precum printr'un om a intrat păcatul în lume și prin păcat moartea, așa că moartea a trecut în toți oamenii, *pentru că* în acela greșise toți.

13. Deci păcatul și înainte de lege era în lume; dar când nu este lege, păcatul nu se socotește.

14. Totuși moartea a domnit *în lume* dela Adam până la Moise și peste ceice nu greșise în felul vinovăției lui Adam, care este chipul Celuice avea să vie.

15. Darul harului însă nu-i așa, cum e greșala. Căci dacă prin greșala unuia au murit mulți, cu atât mai vărtos harul lui Dumnezeu și darul prin harul unui singur om, Iisus Hristos, va prisosi pentru mulți.

16. Și darul nu este ca *judcata* pentru unul ce a greșit; căci *judcata ce urmează* după o *greșală* aduce osândire, iar darul ce vine după multe

greșale, aduce ertare.

17. Căci dacă prin greșala unuia moartea a domnit prin unul, apoi cu atât mai vărtos ceice prisesc din belșug har și dar de dreptate vor domni în viață prin unul Iisus Hristos.

18. Așa dară, precum prin greșala unuia au fost osândiți toți oamenii, așa și prin îndreptarea unuia s'a dat tuturor oamenilor dreptul la viață.

19. Căci după cum prin neascultarea unui om s'au făcut mulți păcătoși, așa și prin ascultarea unuia mulți s'au făcut drepti.

20. Legea însă a venit *mai pe urmă* și a sporit păcatul. Iar unde a sporit păcatul, a început a prisosi și harul.

21. Pentru că după cum păcatul a domnit spre moarte, așa și harul și-a întemeiat domnia prin sfințenie spre viața veșnică prin Iisus Hristos, Domnul nostru.

12. Fac. 2, 17.

13. Rom. 4, 15.

14. 1 Cor. 15, 25.

15. Ioan, 1, 16. Efes. 1, 6.

17. 2 Tim. 2, 12. Apoc. 1, 5; 23. 5.

19. Is. 53. 11. Filip. 2, 3.

20. Rom. 7. 8. Gal. 3, 19.

CAPITOLUL 6.

Sfințirea și ascultarea cea nouă sunt roadele îndreptărei prin credință.

Deci, ce să zicem? Să rămânem oare în păcat, ca să prisosească harul?

2. Nicidecum. Pentrucă noi, ceice am murit față de păcat, cum vom mai trăi în el?

3. Nu știți oare, că ceice ne-am botezat în Hristos Iisus, în moartea Lui ne-am botezat?

4. Deci prin botezare, în moarte ne-am îngropat împreună cu El, ca după cum Hristos a înviat din morți prin slava Tatălui, așa și noi să ducem o viață nouă?

5. Căci dacă ne-am făcut una cu El prin asemănarea morții Lui, atunci trebuie să fim una și prin o înviere asemenea cu a Lui,

6. știind că omul no-

stru cel vechiu este răstignit împreună cu El, ca să se desființeze corpul cel păcătos, ca să nu mai fim robi păcatului.

7. Pentrucă ceice a murit, a scăpat de păcat.

8. Dacă însă noi am murit cu Hristos, credem că vom și viețui împreună cu El,

9. știind, că Hristos, Care a înviat din morți, nu va mai muri, pentrucă moartea nu-L mai stăpânește.

10. Căci El moartea ce a suferit-o, a suferit-o odată pentru păcat; iar viața ce o trăește acum, o trăește pentru Dumnezeu.

11. Așa și voi socotiți-vă că sunteți morți pentru păcat, dar vii pentru Dumnezeu prin Hristos Iisus, Domnul nostru.

12. Deci, să nu mai domnească păcatul în corpul vostru cel muri-

2. Gal. 6, 14. 1 Petr. 2, 24.

3. Gal. 3, 27.

4. Col. 2, 12. Gal. 6, 15. Efes. 4, 23.

5. Rom. 8, 11. 1 Cor. 6, 14.

6. Gal. 5, 24.

7. 1 Petr. 4, 1.

8. Colos. 3, 5-9. 2 Tim. 2, 11.

9. Eyr. 9, 28. 1 Cor. 15, 54.

10. Luc. 20, 33

11. Gal. 2, 10.

tor, ca să vă mai supuneți pofțelor lui,

13. nici să nu mai faceți membrele voastre unelte ale nedreptăței păcatului. ci vă înfățișați înaintea lui Dumnezeu, ca niște înviați din morți și membrele voastre să le înfățișați lui Dumnezeu ca unelte ale cuviosiei.

14. Păcatul să nu mai domnească preste voi, căci nu mai sunteți sub lege, ci sub har.

15. Ce să facem dar? Să păcătuim, oare, pentru că nu mai suntem sub lege, ci sub har? Nicidecum.

16. Nu știți voi oare, că cui vă dați la ascultare ca robi, ai aceluia robi ascultători sunteți? *Adică sunteți:* ori robi păcatului spre moarte, ori robi ai ascultării spre sfințenie.

17. Dar slavă lui Dumnezeu, că ați fost robi păcatului, dar acum din inimă v'ați făcut ascultători felului de învăță-

tură, la care v'ați dat. 18. Și izbăvindu-vă de păcat, v'ați făcut robi sfințeniei.

19. Omenește vorbesc pentru neputința firii voastre: după cum altă dată vă dedați membrele voastre în robia necurăției și a fărădelegei, ca să *facă* fărădelege, așa acum hărăziți membrele voastre să robească sfințeniei, *ca să facă fapte* de sfințenie.

20. Căci când erați robi păcatului, atunci erați slobozi de sfințenie.

21. Și ce roade aveți voi atunci? *Așa roade,* încât acum vă rușinați de ele, pentru că sfârșitul lor e moartea.

22. Iar acum, când v'ați izbăvit de păcat și v'ați făcut robi lui Dumnezeu, aveți ca roadă sfințenia, iar sfârșitul e viața veșnică.

23. Căci plata pentru păcat e moartea, iar darul lui Dumnezeu e viața veșnică prin Hristos Iisus, Domnul nostru.

13. Rom. 12, 1. Gal. 2, 20.

14. Rom. 5, 20.

15. Gal. 2, 17.

16. Mat. 6, 24. Ioan, 8, 34.

2 Petr. 2, 19.

18. Ioan, 8, 32. Gal. 5, 1.

21. Rom. 1, 26-31; 7, 5.

23. Rom. 2, 7; 5, 12.

CAPITOLUL 7.

Indreptarea prin credință scutește de legea veche și ne îndatorește a ne supune lui Hristos. Lupta între trup și duh.

Fraților, nu știți voi oare, — căci doar vorbesc celorce știu legea, — că legea are putere asupra omului numai câtă vreme el trăiește?

2. Femeea măritată e legată prin lege de bărbatul său cât acesta trăiește; iar dacă moare bărbatul, ea iese de sub legea căsătoriei.

3. De aceea dacă, trăind bărbatul, se mărită cu alt bărbat, ea se numește preadesfrănată; iar dacă moare bărbatul, este liberă după lege, și dacă se mărită cu alt bărbat, nu mai e preadesfrănată.

4. Așa și voi fraților, ați murit pentru lege prin corpul lui Hristos, ca să fiți ai altui bărbat și anume ai celui ce a în-

viat din morți, spre a aduce roadă lui Dumnezeu.

5. Căci când noi eram în trup, atunci patimile păcătoase, cele arătate de lege, lucrau în membrele noastre, ca să aducă roadă morții;

6. acum însă, când am murit pentru legea, de care eram legați, ne-am eliberat de ea, ca să slujim lui Dumnezeu într'un duh nou, iar nu după litera cea veche.

7. Deci, ce să zicem? Să zicem oare că păcatul e dela lege? Nu, ci că păcatul nu l-am cunoscut decât prin lege; și nici pofta n'aș fi cunoscut-o, de n'ar fi zis legea: „Să nu poftesti“.

8. Păcatul însă luând prilej dela poruncă, a născut în mine tot felul de pofte; căci fără de lege păcatul e mort.

9. Eu am trăit cândva fără lege; dar când a venit porunca, atunci păcatul a înviat, iar eu am murit;

10. și așa porunca cea

2. Mat. 5, 32. Numer. 5, 12.

4. Rom. 6, 14; 8, 2. 2 Cor. 11, 2. Gal. 5, 22.

5. Iac. 1, 15.

6. Rom. 6, 2.

7. Eș. 20, 17.

8. Rom. 4, 15.

dată pentru viață, mi-a slujit spre moarte,

11. pentru că păcatul, luând pricină dela poruncă, m'a amăgit și m'a omorât prin ea.

12. De aceea legea este sfântă, și porunca este sfântă și dreaptă și bună.

13. Atunci, poate că ceiace era bun a fost omorător pentru mine? Nicidecum! Ci păcatul ca să se arate că-i păcat, prin ajutorul unui lucru bun îmi aduce moartea, așa că păcatul se face mult mai apăsător prin ajutorul poruncii.

14. Căci știu că legea este duhovnicească, iară eu sunt trupesc, vândut păcatului,

15. căci nu pricep ce fac, pentru că nu fac ceace vreau, ci ceace urăsc, aceea fac.

16. Dacă însă fac ceace nu voesc, atunci recunosc că legea este bună,

17. și deci nu eu fac aceea, ci păcatul care locuiește în mine.

18. Căci știu, că nu locuiește în mine, adică în

trupul meu, ceea ce-i bun, căci voința de-a face binele o am, iar putința de a-l face n'o găsesc.

19. Pentru că nu fac binele, pe care-l voesc, ci răul, pe care nu-l voesc, pe acela îl fac.

20. Și dacă ceace nu voesc aceea fac, atunci nu fac eu aceea, ci păcatul care locuiește în mine.

21. Deci eu găsesc în mine legea, că atunci când vreau să fac binele se lipește de mine răul.

22. căci, după omul ce dinlăuntru, găsesc plăcere în legea lui Dumnezeu,

23. iar în membrele mele văd o altă lege, care se războiește împotriva legii minții mele și care mă face rob legii păcatului care este în membrele mele.

24. Ticălos om sunt eu! Cine mă va izbăvi din acest trup al morții?

25. Mulțămesc în nume Domnezeului meu prin Iisus Hristos, Domnul nostru! Așa dară eu cu

10. Lev. 18, 5.

11. Evr. 3, 13.

12. Ps. 18, 8. 1 Tim. 1, 8.

14. Is. 50, 1.

15. Gal. 5, 17.

18. Fac. 3, 21.

22. Ps. 1, 2. Efes. 3, 16.

23. Iac. 4, 1. Gal. 5, 17.

mîntea mea slujesc legii ce urmăm nu trupului, ci lui Dumnezeu, iar cu trupul legii păcatului.

CAPITOLUL 8.

Ceice cred în Hristos sunt scutiți de osândă. Ei sunt fii lui Dumnezeu și împreună moștenitori cu Hristos. Nimic nu-i poate desparte de dragostea lui Hristos.

Drept aceea, nu-i acum nici o osândă pentru ceice în Hristos Iisus urmează nu trupului, ci duhului,

2. pentrucă legea duhului vieții celei în Hristos Iisus m'a liberat de sub legea păcatului și a morții.

3. De oarece legea, slăbită prin trup, era nepuțincoasă, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său într'un trup asemenea trupului omului păcătos ca *jertfă* pentru păcat, și a osândit păcatul în trup,

4. ca dreptatea legii să se plinească în noi, cei-

ce urmăm nu trupului, ci duhului.

5. Căci ceice urmează trupului, la cele trupești se gîndește, iar ceice urmează duhului, se gîndește la cele duhovnicești.

6. Cugetările trupești sunt moartea, iar cugetările duhovnicești sunt viață și pace;

7. pentrucă cugetările trupești sunt dușmănie împotriva lui Dumnezeu, că nu se supun legii dumnezeiești, și nici nu pot să se supună.

8. De aceea ceice urmează trupului nu pot să placă lui Dumnezeu.

9. Voi însă nu urmați trupului, ci duhului, dacă Duhul lui Dumnezeu locuiește în voi. Iar dacă cineva n'are duhul lui Hristos, acela nu-i al Lui.

10. Dacă însă Hristos este în voi, atunci trupul vi e mort pentru păcat, iar duhul e viu pentru sfințenie.

11. Dacă însă Duhul Celuice a înviat din morți

1. Rom. 5, 1.

2. Ioan. 6, 63. 1 Cor. 15, 44. 2 Cor. 3, 7. Ioan. 8, 36.

3. Evr. 7, 18. 2 Cor. 5, 21. Gal. 3, 13.

5. 1 Cor. 2, 14. Ioan. 3, 6.

6. Rom. 6, 21.

7. Ioan. 4, 4.

8. Evr. 11, 6.

9. 1 Cor. 3, 16.

pe Iisus locuește în voi, atunci Hristos, celce a înviaț din morți, va învia și trupurile voastre cele muritoare prin Duhul Său, Celce locuește în voi.

12. Așa dar, fraților, noi nu suntem datornicii trupului, ca să ne călăuzim în vieață de trup,

13. căci dacă vă călăuziți în vieață de trup, aveți să muriți, iar dacă omorâți prin duh lucrurile cele trupești, veți trăi.

14. Căci câți se călăuzesc de Duhul lui Dumnezeu, fiii lui Dumnezeu sunt.

15. Pentrucă n'ați primit duhul robiei, ca iarăș să trăiți în frică, ci ați primit Duhul înfiereii, prin care strigăm: Avva, *adecă* Tată!

16. Insuși acest Duh mărturisește cu duhul nostru, că noi suntem copiii lui Dumnezeu,

17. iar dacă suntem copiii lui Dumnezeu, atunci suntem și moștenitori ai

Lui, părtași cu Hristos; nuraai de vom pătimi cu Dânsul, ca să ne și proslăvim cu Dânsul.

18. Eu socotesc, că suferințele vremelnice de acum nu prețuesc nimica față de aceea slavă, care are a se descoperi pentru noi.

19. Căci făptura cu o vie dorință așteaptă descoperirea *acestei slave* a fiilor lui Dumnezeu

20. pentrucă făptura s'a supus deșărtăciunii nu de voea sa, ci după voea celuice a supus-o,

21. cu nădejdea, că și înseși această făptură va fi izbăvită de robia stricăciunii, ca să guste din libertatea cea slăvită a copiilor lui Dumnezeu.

22. Căci știu, că toată făptura suspină împreună și suferă până acum;

23. și nu numai ea, ci și noi înșine, cari avem partea Duhului, și noi suspinăm în sine, așteptând înfierea, răscumpărarea trupului nostru.

11. Rom. 6, 4.

12. Rom. 6, 7

13. Gal. 5, 19.

14. Gal. 5, 18.

15. 1 Cor. 2, 12. Ebr. 2,

15. 1 Ioan. 4, 13.

16. Efes. 4, 30.

17. Gal. 4, 7.

18. 1 Petr. 4, 13.

19. 2 Petr. 3, 13.

23. Luc. 21, 28. 1 Ioan. 3,

2. 2 Cor. 5, 4. Efes. 4, 30.

24. Căci prin nădejdea *aceasta* ne-am mântuit. Iar nădejdea când se vede nu mai este nădejde; căci aceea vede cineva, la ce ar mai nădăjdui?

25. Iar de nădăjduim ceace nu vedem, atunci așteptăm cu răbdare.

26. Deasemenea și Duhul ne întărește în neputințele noastre, căci noi nu știm pentru ce să ne rugăm cum trebuie, dar Duhul însuș mijlocește pentru noi prin suspine negrăite.

27. Iar Celce cearcă inimile știe ce cuget are Duhul, pentru că El mijlocește pentru sfinți după voea lui Dumnezeu.

28. Știm însă, că celorce iubesc pe Dumnezeu și sunt chemați după voea Lui, toate le sunt spre bine;

29. căci pe care i-a cunoscut El mai înainte, mai înainte i-a și hotărât să fie asemenea chipului Fiului Său, ca

Aceasta să fie întâiul născut între mulți frați.

30. Și pe care i-a hotărât El mai înainte, pe aceia i-a chemat, și pe care i-a chemat, pe aceia i-a și îndreptat; și pe care i-a îndreptat, pe aceia i-a și proslăvit.

31. Deci, ce să zicem în fața acestora? Dacă Dumnezeu e pentru noi, cine ne poate fi împotrivă?

32. Acela, Care n'a cruțat pe Fiul Său, ci L-a dat pentru noi toți, cum nu ne va dărui împreună cu El și toate *celelalte*?

33. Cine va învinui pe aleșii lui Dumnezeu, când Dumnezeu îi îndreptățește?

34. Cine îl osândește, când Hristos Iisus a murit, dar a și înviat, și când El e deadreapta lui Dumnezeu și mijlocește pentru noi?

35. Cine ne va despărți de dragostea lui Hristos? Au necazul, sau strâmtorarea, sau prigonirea, sau foamea, sau

24. Evr. 11, 1.

27. 1 Reg. 6, 17; 16, 7.
Ioan, 14, 17.

28. Efes. 1, 4.

29. 2 Cor. 3, 18. Col. 1, 18.

30. Rom. 9, 24; 5, 9.

31. Ps. 55, 12.

32. Ioan, 3, 16.

33. Is. 50, 9. Apoc 12, 10.

34. 1 Ioan, 2, 1.

golătatea, sau primejdia, sau sabia?

36. Precum este scris: „Pentru Tine ne ucid în toată ziua și ne socot ca niște oi, rânduite spre junghiere”.

37. Dar toate acestea le biruim cu puterea Celuiice ne-a iubit.

38. Căci sunt incredințat, că nici moartea, nici viața, nici ingerii, nici începătoriile, nici puterile, nici cele de față, nici cele viitoare,

39. nici înălțimea, nici adâncimea, nici altă făptură oarecare nu poate să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu cea în Hristos Iisus, Domnul nostru.

CAPITOLUL 9.

Făgăduința lui Dumnezeu e nestrămutată. Adevărații urmași ai lui Avraam. Darul lui Dumnezeu. Iacov și Isav. Moise și Faraon. Profetii despre chemarea neamurilor.

35. 1 Ioan, 2, 28. 2 Cor. 12, 10.

36. Ps 43, 23.

37. 1 Ioan, 5, 5. 1 Cor. 15, 57. Apoc. 12, 21.

38. Efes. 6, 12.

Adevărul spun în Hristos și nu mint; conștiința mea îmi este martoră în Duhul Sfânt,

2. că am o mare înfrustare și o neconținută durere de inimă,

3. *incât* aș voi să fiu eu însumi lepădat dela Hristos pentru frații mei, pentru rudele mele după trup,

4. adică pentru israliți, a căroră este înfrustarea și slava și legămintele și cultul și făgăduințele;

5. ai căroră sunt și părinții și din care e, după trup, și Hristos, Celce este peste toate, Dumnezeu binecuvântat în veci. Amin.

6. Dar aceasta nu înseamnă, că cuvântul lui Dumnezeu a căzut: căci nu toți cei din Israil sunt izraeliți,

7. și nici toți cei din seminția lui Avraam sunt fii lui Avraam; ci s'a zis: „Cei din Isaac se vor numi fiii tăi”.

3 Es. 32, 32.

4. Es. 4, 22; 20, 1. 1 Reg. 4, 21.

5. Mat. 1, 1. Luc. 3, 23.

6. Rom. 3, 3. Numer. 23, 19.

7. Fac. 21, 12. Evr. 11, 18.

8. Adecă, nu fiii tru-
pești sunt fiii lui Dum-
nezeu, ci fiii făgăduinței
se vor socoti ca fii.

9. Iar cuvântul făgă-
duinței e acesta: „*La a-
nul pe vremea asta voi
veni și Sarra va avea
un fiu*”.

10. Și nu numai atâta,
ci *tot așa s'a întâmplat*
și cu Rebeica, când ea a
zemisit deodată *doi fii*
din Isaac, tatăl nostru;

11. căci când ei încă
nu se născuseră și nu fă-
cuseră încă nimic bun
sau rău, ca voința lui
Dumnezeu în alegere să
nu atârne de fapte, ci
numai de Celce făcea che-
marea,

12. i s'a zis ei: „Cel
mai mare va fi rob celui
mai tânăr”;

13. precum și este scris:
„Pe Iacov l-am iubit, iar
pe Isav l-am urât”.

14. Deci, ce să zicem?
Nu e oare nedreptate la
Dumnezeu? Nicidecum.

15. Căci zice către
Moise: „De cine-Mi va
fi milă, pe acela-l voi mi-

lui; și de cine voi vrea
să mă îndur, Mă voi în-
dura”.

16. Așa dară miluirea
nu atârnă de celce do-
rește, nici de celce se ne-
voește *să o aibă*, ci de
Dumnezeu, celce milue-
ște.

17. Căci în Scriptură
Dumnezeu zice lui Fa-
raon: „De aceea te-am
și ridicat, ca să arăt a-
supra ta puterea Mea și
ca să se propoveduiască
numele Meu peste tot pă-
mântul”.

18. Deci, *Dumnezeu* pe
cine voește îl miluește, și
pe cine voește îl impe-
trește.

19. Dar imi vei' zice:
„Atunci pentru ce mai
osândește? Căci cine se
poate împotrivi voinții
Lui?”

20. Dar tu, omule, cine
ești, de cei socoteală lui
Dumnezeu? Poate oare
vasul să zică celuice l-a
făcut: „Pentruce m'ai fă-
cut așa?”

21. Olarul nu e oare
stăpân pe lut, ca din a-

8. Gal. 4, 28.

9. Fac. 18, 10.

10. Fac. 25, 21.

12. Fac. 25, 23.

13. Mal. 1, 2.

14. Deut. 32, 4.

15. Es. 33, 19.

17. Es. 9, 16; 14, 4.

19. Es. 46, 10. Ier. 49, 19.

20. Is. 29, 16; 45, 9.

ceiaș frământătură să facă un vas pentru o *în-trebuințare* mai de cinste și altul pentru alta mai josnică?

22. *Ce ai de zis*, dacă Dumnezeu, voind să-Și arate mânia și să-Și descopere puterea Sa, cu mare și îndelungată răbdare a cruțat vasele mâniei, făcute pentru peire,

23. și *în acelaș timp* și-a arătat bogăția slavei Sale asupra vaselor îndurării, pe care le-a pregătit pentru slavă,

24. adevărat asupra noastră, pe care El ne-a chemat nu numai dintre iudei, ci și dintre păgâni,

25. precum zice el la Osie: „Voi numi poporul Meu nu pe poporul Meu, și iubită nu pe cea iubită”,

26. precum și în locul acela, unde li se spunea: „Voi nu sunteți poporul Meu, ci aceia se vor chema fiii Dumnezeului celui viu?”

27. Iară Isaia glăsuiește despre Israil: „Deși fiii lui Israil vor fi mulți, ca nisipul mării, *numai* o rămășiță se va mântui;

28. căci Domnul va implini pe pământ curând și deplin ceea ce a hotărât”.

29. Și cum a mai proclamat Isaia, zicând: „Dacă Domnul puterilo: nu ne-ar fi cruțat sămânța, am fi ajuns ca Sodoma și am fi fost asemenea Gomorei”.

30. Dar ce să zicem? Păgânii, care n'au căutat dreptatea, au căpătat dreptatea, dar cea din credință;

31. iar Israil, care a căutat legea dreptății, n'a ajuns la legea dreptății.

32. Pentru ce? Pentru că au căutat-o nu în credință, ci în faptele legii: pentru că s'a poticnit de piatra poticnirii,

33. după cum este scris: „Iată, pun în Sion o piatră de poticnire, o piatră de sminteală, și

21. Ier. 18, 4 și 6. 2 Tim. 2, 20.
22. Rom. 2, 4.
23. Rom. 8, 28.
24. Rom. 3, 29.
25. Os. 2, 23. 1 Petr. 2, 10.

26. Os. 1, 10.
27. Is. 10, 22-23.
29. Is. 9, Fac. 19, 34.
30. Rom. 10, 20.
31. Rom. 11, 7.

celce va crede în ea, nu va fi rușinat."

CAPITOLUL 10.

Indreptățirea din credință față cu îndreptățirea din lege. Prorocii despre Iudei și păgâni.

Fraților, dorința inimii mele și rugămintea mea către Dumnezeu este, ca Israil să se mântuiască.

2. Căci le mărturisesc, că ei au râvnă pentru Dumnezeu, dar nu cu priecpere.

3. Căci ei, nepricepând dreptatea dumnezeiască și silindu-se să-și întemeze dreptatea lor înseși, nu s'au supus dreptății dumnezeiești,

4. pentru că ținta legii este Hristos, spre îndreptarea tuturor celorce vor crede.

5. *In adevăr*, Moise scrie despre dreptatea, care izvorăște din lege: că „omul, care va împlini

poruncile Mele, va trăi prin ele“.

6. Iar despre dreptatea, care izvorăște din credință, grăește așa: „Să nu zici în inima ta: cine se va sui în cer adecă să pogoare pe Hristos?“

7. Sau cine se va pogoari în adânc adecă să rădici pe Hristos din morți?“

8. Dar ce zice Scriptura? — „Aproape este de tine cuvântul, în gura ta și în inima ta,“ adecă cuvântul credinței, pe care-l propoveduim.

9. Căci dacă vei mărturisi cu gura ta pe Iisus ca Domn și cu inima ta vei crede că Dumnezeu L-a înviat din morți, te vei mântui,

10. pentru că cu inima credem ca să ne îndreptăm, iar cu gura mărturisim, ca să ne mântuim,

11. căci zice Scriptura: „Tot celce crede în El, nu va fi rușinat“.

12. Aicea nu se face deosebire între iudeu și

33. Is. 28, 16, Ps. 117, 22.
Mat. 12, 10. Luc. 2. 34; 20.

17.

3. Fil. 3, 9

4. Gal. 3, 24.

5. Gal. 3, 12. Lev. 18, 5.
Iez. 29, 11.

6. Deut. 30, 12.

8. Deut. 30, 14

9. Mat. 10, 32.

11. Is. 28, 16.

elin, pentrucă toți au telc lor au ajuns până la Domn bogat pentru toți marginile lumii“.

13. Și tot celce chiamă numele Domnului se ceice-L chiamă. 19. Dar iarăș întreb: Oare Israil n'a știut de aceasta? *Ba da*, căci cel dintăiu Moise zice: „Voi stărni râvnire în voi printr'unul care nu-i popor și vă voi întărâta printr'un popor nepricepat“.

14. Dar cum vor chema *pe Acela*, în Care nu cred? Și cum vor crede în *Acela*, de Care n'au auzit? Și cum vor auzi, de nu li se va propovedui? 20. Iar Isaia îndrăznește și zice: „Pe Mine M'au găsit ceice nu M'au căutat și M'am descoperit celorce nu întrebau de Mine“.

15. Și cum vor propovedui, de nu vor fi trimiși, precum este scris: „Cât de frumoase sunt picioarele celorce propoveduesc pacea, ale celorce vestesc cele bune“.

16. Dar nu s'au supus toți Evangheliei, căci Isaia zice: „Doamne, cine a crezut cele auzite dela noi?“

17. Deci, credința izvorăște din auzire; iar auzirea din cuvântul lui Dumnezeu.

18. Dar întreb: oare ei n'au auzit? Din potrivă: „In tot pământul a străbătut glasul lor și cuvin-

CAPITOLUL 11.

O parte de iudei sunt aleși și o parte lepădați. Necredința iudeilor a adus mântuirea păgânilor. In cele din urmă tot Israilul se va mântui.

Așa dar întreb: nu cumva a lepădat Dumnezeu pe poporul Său?

12. Fapt. 10, 34. Rom. 3, 29.

13. Fapt. 2, 21. Ioan. 2, 32.

15. Is. 52, 7. Naum. 1, 15.

16. Ioan. 12, 38. Is. 53, 1.

18. Ps. 18, 5. Mat. 24, 14; 28, 19.

19. Deut. 32, 21. Rom. 11, 11.

20. Is. 65, 1.

21. Is. 65, 2.

Nicidecum. Căci și eu sunt israelit, din sămânța lui Avraam, din tribul lui Veniamin.

2. Dumnezeu n'a lepădat pe poporul Său, pe care de mai înainte l-a știut. Oare nu știți ce zice Scriptura în istorisirca despre Ilie? *Iată cum se jăluiește acesta la Dumnezeu împotriva lui Israel, când zice:*

3. „Doamne, pe proroocii Tăi i-au ucis, jertfelnicile Tale le-au stricat și am rămas numai eu singur și caută și sufletul meu“.

4. Dar ce-i zice oare dumnezeescul răspuns? „Mi-am păstrat șapte mii de cameni, cari nu și-au plecat genunchii înaintea lui Baal“.

5. Tot așa și în vremea de acum, după alegerea harului, s'a păstrat o rămășiță.

6. Și dacă *alegerea acceastu este făculă* după har, atunci nu-i după fapte, altmintrelea harul

n'ar mai fi har; iar de-i după faptă, atunci nu-i după har, altmintrelea fapta n'ar mai fi faptă.

7. Deci, ce să zicem? Israel n'a dobândit ceea ce a căutat; cei aleși însă au dobândit, iar ceilalți s'au îndărătnicit,

8. precum este scris: „Dumnezeu li-a dat duhul dormitărei, ochi cu care nu văd și urechi cu care nu aud nici până în ziua de astăzi“.

9. Și David zice: „Să se prefacă masa lor în cursă, în mreajă și în laț, ca răsplată pentru ei;

10. să se întunece ochii lor, ca să nu mai vadă, și spinarea lor să fie gârbovă pentru totdeauna“.

11. Așa dar întreb: Poticnitu-s'au ei oare ca să cadă cu totul? Nicidecum. Ci din căderea lor a răsărit mântuirea păgânilor, ca să stârnească în ei râvna.

12. Dacă însă căderea lor e bogăție pentru lume

1. 1 Reg. 12, 22 2 Cor. 11, 22. Filip. 3, 5.

3. 3 Reg. 19, 14.

4. 3 Reg. 19, 18

6. Rom. 4, 5. Gal. 5, 4. Deut. 9, 4.

8. Deut. 29, 4. Is. 6, 9; 29, 10. Mat. 13, 14. Marc. 4, 12. Luc. 8, 10. Ioan. 12, 40.

9. Ps. 68, 23-24.

11. Rom. 10, 19. Fapt. 13,

și impuținarea lor e bogăția păgânilor, apoi ce ar fi fost desăvârșirea lor?

13. Vouă, păgânilor, vă vorbesc; ca apostol al păgânilor îmi laud slujba mea,

14. doar aș stârni râvnă în *rucele* mele după trup și doar aș mântui măcar pe unii din ei.

15. Căci dacă lepădarea lor *a adus* împăcarea lumii, atunci *ce va fi* primirea lor, dacă nu o înviere din morți.

16. Dar dacă pârğa este sfântă, atunci și fărâmurile *sunt sfinte*; și dacă rădăcina e sfântă, *sfinte sunt* și ramurile.

17. Dacă însă unele din ramuri s'au rupt, iar tu, maslin sălbatec, te-ai altoit în locul lor și te-ai făcut părtaș rădăcinilor și mustului măslinului,

18. atunci nu te mândri față de ramurile firești. Iar dacă te mândrești, atunci adă-ți aminte, că nu ții tu rădăcina, ci rădăcina *te ține* pe tine.

19. Vei zice, *poate*: ramurile s'au rupt, ca să mă altoesc eu.

20. Bine. *Ele* s'au rupt prin necredință, iar tu te ții prin credință; nu te mândri dară, ci teme-te.

21. Căci dacă Dumnezeu n'a cruțat ramurile cele firești, nu cumva să nu te cruțe nici pe tine.

22. Vezi dară bunăta-te și asprimea lui Dumnezeu: asprime față de cei căzuți, iar față de tine bunăta-te, dacă vei rămânea în bunăta-tea lui Dumnezeu. Almintrelea și tu vei fi tăeat.

23. Dar și aceia, dacă nu vor stărui în necredință, se vor altoi, căci puternic este Dumnezeu să-i altoască iarăși.

24. Căci dacă tu ești tăeat dintr'un măslin sălbatic după fire și te-ai altoit nefirește într'un măslin bun. cu cât mai mult ramurile acestea firești se vor altoi în măslinul lor.

25. Căci nu voesc, fraților, să nu cunoașteți taina aceasta, ca să nu

14. 1 Cor. 9, 22.

15. 2 Cor. 5, 19.

17. Jer. 11, 16. Efes. 2, 12.

18. Rom. 12, 16. Is. 66, 2.

22. Ioan, 15, 2.

vă inchipuiți lucruri mari de voi; căci împetrirea, care s'a săvârșit în Israel, este numai în parte și numai până va intra deplin numărul de păgâni.

26. și așa tot Israilul se va mântui, precum este scris: „Va veni Izbăvitorul din Sion și va abate necredința de la Iacov.

27. Acesta va fi testamentul Meu cu ei, când voi rădica depe ei păcatele lor“.

28. În ce privește Evanghelia, ei sunt vrăjmași pentru voi; iar în ce privește alegerea, sunt iubii lui Dumnezeu, pentru părinții lor.

29. Căci darurile și chemarea lui Dumnezeu sunt neschimbăcioase.

30. Căci precum și voi erați cândva nesupuși lui Dumnezeu, iar acum sunteți supuși prin neapănarea aceluia,

31. așa și ei acum sunt neascultători pentru mînuirea voastră, ca și ei

inseși să fie miluiți.

32. Căci Dumnezeu pe toți i-a închis în nesupunere, ca pe toți să-i miluească.

33. O, adâncul bogăției și al înțelepciunii și al științei lui Dumnezeu! Cât de nepătrunse sunt planurile Lui și de neurmăte căile Lui!

34. Căci mintea Domnului cine a cunoscut-o? Sau cine a fost sfetnicul Lui.

35. Sau cine L-a împrumutat întâiu, ca El să fie dator a-i întoarce?

36. Căci toate sunt dela El și prin El și pentru El, și a Lui e slava în veci. Amin.

CAPITOLUL 12.

*Indemnuri la sfințenie.
Intrebuintarea cu folos
a darurilor.*

Rogu-vă dară, fraților, pentru mila lui Dumnezeu, să înfățișați trupurile voastre ca o jertfă vie, sfântă și plăcută lui

25. Luc. 21, 24.

26. Is. 27, 9; 59, 20-21.

27. Ier. 31, 33. Evr. 8, 10.

29. Numer. 23, 19.

30. Tit, 3, 5.

32. Rom. 3, 9.

33. Ioan, 9, 10; 36, 23.

34. 1 Cor. 2, 16. Intel. 9, 13. Is. 40, 13. Ier. 23, 18.

35. Ioan, 35, 7. Is. 40, 14.

Dumnezeu, ca o slujire a voastră cuvântătoare,

2. și nu vă potriviți veacului acestuia, ci vă prefaceți prin înnoirea minții voastre, ca să cunoașteți ce este voia lui Dumnezeu cea bună și plăcută și desăvârșită.

3. După harul ce-mi este dat, vă grăesc fiecăruia din voi: să nu vă socotiți mai înțelepți decât sunteți, ci socotiți-vă cu cumpătare, după măsura de credință ce a dat Dumnezeu fiecăruia.

4. Căci precum într'un singur trup avem multe membre, dar nu toate membrele au de îndeplinit aceeași lucrare;

5. așa și noi mulți fiind, alcătuind un singur corp în Hristos, iar în deosebi suntem membre unii altora.

6. Având însă felurite daruri, după harul ce ne este dat, să le întrebuiți bine: de ai darul prorociei, proroceste după măsura credinței;

7. de ai slujbă, slujește; de ești învățător, învață;

8. de ești îndemnător, îndeamnă; de ești împărțitor, împarte cu nevinovăție; de ești căptenie, fă-ți datoria cu râvnă; de ești binefăcător, fă bine cu inimă bună.

9. Dragostea voastră să fie nefățarnică. Fugii de rău și vă lipiți de bine.

10. Iubiți-vă unul pe altul, ca niște frați, și vă întreceți a da cinste unul altuia.

11. În sânguință fiți neobosiți, duhul aprindeți-l, slujiți Domnului.

12. Mângâiați-vă cu nădejdea. În necazuri fiți răbdători și în rugăcime stăruitori.

13. La nevoile sfinților luați parte și fiți râvnitori de a primi pe străini.

14. Binecuvântați și pe prigonitorii voștri, binecuvântați și nu blestemați.

15. Cu ceice se bucură, bucurați-vă, și plân-

1. 1 Cor. 3, 17.

2. Efes 1, 18; 5, 10-17

3. Efes. 4, 7.

4. 1 Cor. 12, 12.

6. Mat. 25, 15. 1 Petr. 4,

10 1 Cor. 12, 4.

8. Mat. 6, 2.

9. Amos. 5, 15. 1 Pt. 93, 10

10. 1 Petr. 2, 17. Efes 42,

12. Luc. 18, 1.

13. 1 Cor. 16, 1. Evr. 13, 2

14. Mat. 5, 44.

geți cu ceice plâng.

16. Fiți între voi uniți în cugete; nu vă gândiți la lucruri mari, ci urmăriți cele smerite; nu vă inchipuiți că sunteți cine știe ce.

17. Să nu plătiți nimă-nui cu rău pentru rău, ci vă îngrijiți de binele tuturor oamenilor.

18. Dacă e cu puțință din partea voastră, fiți în pace cu toți oamenii.

19. Nu vă răzbunați voi singuri, iubitorilor, ci dați loc mâniei lui Dumnezeu. Căci scris este: „A Mea e răzbunarea și Eu voi răsbuna, zice Domnul“.

20. Deci, dacă vrășmașul tău e flămând, hrănește-l; dacă a însetat, adăpă-l, căci făcând aceasta, îi pui pe capul lui cărbuni aprinși. Să nu fi biruit de rău, ci biruește răul cu binele.

CAPITOLUL 13.

Indemnuri să ne supunem stăpânirii, să iubim pe

15. 1 Cor. 12, 26.
16. Ioan, 17, 11. Pild. 3,
7. Is. 5, 21.
17. Pild. 20, 22. 2 Cor. 8,
21.
18. Ebr. 12, 14.

aproapele și să umblăm în lumină.

Tot sufletul să se supună înalțelor stăpâniri, căci nu este stăpânire decât numai de la Dumnezeu, și stăpânirile care sunt, de la Dumnezeu sunt rânduite.

2. De aceea cel ce se împotrivește stăpânirii, rânduelei lui Dumnezeu se împotrivește, iar ceice se împotrivesc, singuri își atrag osândă.

3. Căci dregătorii nu sunt frică pentru ceice fac fapte bune, ci pentru ceice fac fapte rele. Voești să nu te temi de stăpânire? Fă bine și vei avea laudă de la ea;

4. căci dregătorul este sluga lui Dumnezeu, rânduit spre binele tău. Iar de faci rău, teme-te, că nu în zadar poartă sabia.

5. El e slujitorul lui Dumnezeu și răzbunător, pedepsind pe celce face rău. Și de aceea trebuie să vă supuneți, nu numai

19. Mat. 5, 39. Luc. 6, 28.
1 Cor. 6, 7. Deut. 32, 25.
20. Pild. 25, 22-23
1. Intel 6, 3. Tit. 3, 1. 1
Petr. 2, 13. Dan. 2, 21.
3. 1 Petr. 2, 14; 3, 13.

de frica pedepsei, ci și din *indemnul* conștiinței.

6. Căci de aceea plătiți și dări, căci *dregătorii* sunt slujitorii lui Dumnezeu, cari necontenit se îndeletnicesc cu aceasta.

7. Drept aceea, dați fiecăruia ceea ce datorăți: celui cu birul, bir; celui cu dajdia, dajdie; celui cu frica, frică; celui cu cinstea, cinste.

8. Nimănui cu nimic să nu rămâneți datori, decât numai cu a vă iubi unul pe altul; căci cel ce iubește pe altul, împlinește legea.

9. Căci *poruncile*: să nu faci desfrânare, să nu ucizi, să nu furi, să nu fii martor mincinos, să nu poftesti lucrul altuia, și toate celelalte porunci se cuprind în aceste cuvinte: iubește pe aproapele tău, ca pe tine însuși.

10. Iubirea nu *îngăduie* a face rău aproapelui; deci iubirea este împlinirea legii.

11. Așa să vă purtați, știind că a venit vremea și ceasul să ne deșteptăm din somn. Căci astăzi mântuirea mai aproape e de noi decât când am crezut.

12. Noaptea a trecut și s'a apropiat ziua: să lepădăm dară lucrurile întunericului și să ne îmbrăcăm în armele luminii,

13. și să ne purtăm cu viincios, ca ziua, nu *dându-ne* la ospete și la beții, la petreceri și desfrânări, la certuri și la intrigi;

14. ci vă îmbrăcați în Domnul nostru Iisus Hristos și îngrijirea de trup să nu o prefaceți în poftă.

CAPITOLUL 14.

Indemn cum să ne purtăm cu cei slabi și să nu dăm pricină de sminteală nimănui.

De cel slab în credință primiți-l fără întrebări despre părerile ce are.

7. Mat. 22, 21. Marc. 12, 17. Luc. 20, 25.

8. Col. 3, 14. 1 Tim. 1, 5.

9. Eș. 20, 14. Deut. 5,

18. Mat. 22, 39. Marc. 12, 31. Luc. 10, 27. Iac. 2, 8. Galat.

5, 14. Lev. 19, 18.

11. Efes. 5, 14.

12. Fapt. 17, 30. 2 Cor. 4,

6. Efes. 5, 11.

13. Luc. 21, 34.

14. Gal. 5, 16; 1 Petr. 2,

11.

2. Căci unuia crede că poate să mănânce de toate, iar cel slab mănâncă legume.

3. Celce mănâncă să nu defaime pe celce nu mănâncă și celce nu mănâncă să nu osândească pe celce mănâncă, pentru că Dumnezeu l-a primit și pe unul și pe altul.

4. Cine ești tu, celce osândești pe sluga străină? Înaintea Domnului său stă sau cade. Și va fi ridicat, căci Dumnezeu e în stare să-l rădice.

5. Unul deosebește o zi de alta, iar altul socotește că toate zilele sunt la fel. Fiecare face cum îl ajută mintea sa. Celce deosebește zilele *una de alta*, pentru Domnul le deosebește; și celce nu deosebește zilele *una de alta*, pentru Domnul nu le deosebește.

6. Celce mănâncă, pentru Domnul mănâncă și mulțamește lui Dumnezeu; și celce nu mănân-

că, pentru Domnul nu mănâncă și mulțamește lui Dumnezeu.

7. Căci nimenea din noi nu trăește pentru sine, și nimenea nu moare pentru sine;

8. ci de trăim pentru Domnul trăim, și de murim pentru Domnul murim; și de aceea ori de trăim, ori de murim, ai Domnului suntem.

9. Căci Hristos deaceia a și murit și a înviat și vețuește, ca să domnească și peste cei morți și peste cei vii.

10. Iar tu ce osândești pe fratele tău, sau ce defaimi tu pe fratele tău? Cu toții avem să ne înfățișăm la judecată înaintea lui Hristos.

11. Căci scris este: „Pe cât e de adevărat, că eu sunt viu, tot așa-i de adevărat, zice Domnul, că înaintea Mea se va pleca tot genunchiul și toată limba va mărturisi pe Dumnezeu“.

12. Deci fiecare din noi

2. 1 Cor. 10, 25.

4. Iac. 4, 12.

6. 1 Cor. 10, 31. 1 Tim.

4, 4.

7. 2 Cor. 5, 15. 1 Tes. 5,

10. 1 Petr. 4, 2.

9. Mat. 28, 18. Fapt. 10, 42.

10. Mat. 7, 1-2. 2 Cor. 5, 10.

11. Mat. 26, 64. Filip. 2,

10. Is. 45, 23.

va da pentru sine socoteală lui Dumnezeu.

13. Așa dară să nu ne mai judecăm unul pe altul, ci gândiți-vă mai bine să nu dați fratelui pricină de poticnire și de sminteală.

14. Eu știu și sunt încredințat de Domnul Iisus, că nimic nu e spurcat în sine însuși; numai celce socote ceva spurcat, numai pentru acela *acel ceva* e spurcat.

15. Dacă însă se măneste fratele tău pentru vreo mâncare, *atunci* tu nu te porți cum cere dragostea. Nu pierde cu mâncarea ta pe acela, pentru care a murit Hristos.

16. Să nu se hulească lucrul vostru cel bun.

17. Căci împărăția lui Dumnezeu nu e mâncare și băutură, ci sfințenie și pace și bucurie în Duhul Sfânt.

18. Cine slujește cu a-cestea lui Hristos, acela-i plăcut lui Dumnezeu și

vrednic de laudă la oameni.

19. Să căutăm dară celece înlesnesc pacea și servesc spre a ne edifica unul pe altul.

20. Nu dărâma lucrurile lui Dumnezeu pentru mâncare. Toate sunt curate, dar răul e al omului, care smintește pe altul prin mâncarea sa!

21. Mai bine să nu mănânci carne, să nu bei vin și să nu faci nimic, ce ar sminti pe fratele tău, sau l-ar poticni, sau l-ar slăbi.

22. Ai tu credință? Păstrează-o în sine, înaintea lui Dumnezeu; ferice de celce nu se osândește în ceace alege.

23. Iar celce se îndoește, de mănâncă, se osândește, căci nu face din credință; și tot ce nu-i din credință, e păcat.

CAPITOLUL 15.

Indemnuri la răbdare și unirea frățească. Lățirea Evangheliei prin propovăduirea Apostolilor.

12. Mat. 12, 36.

13. Mat. 13, 7.

14. Mat. 15, 11.

15. 1 Cor. 8, 11.

17. 1 Cor. 8, 8. Gal. 5, 22.

20. Mat. 15, 11.

22. 1 Ioan, 3, 21.

23. Tit, 1, 15.

24. 1 Cor. 2, 7.

25. Is. 42, 16.

Noi, cei tari, datori suntem să purtăm neputințele celor slabi și nu nouă să plăcem,

2. ci fiecare din noi să placă aproapelui său în *ceea ce este bine*, spre întărirea *suflelească*.

3. Căci și Hristos nu Siază a plăcut, ci precum este scris: „Ocările celor ce Te ocărăsc pe Tine au căzut asupra Mea”.

4. Căci câte s'au scris mai înainte, spre învățătura noastră s'au scris, ca prin răbdare și prin mângâerea *ce ne-o dau* scripturile să ne păstrăm nădejdea.

5. Și Dumnezeuul răbdării și al mângâerei să vă dăruiască puțința, să fiți între voi uniți în cugete, după *învățătura* lui Hristos Iisus,

6. ca într'un cuget și cu o gură să slăviți pe Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos.

7. De aceea primiți-vă unul pe altul precum v'a

primit și Hristos în slava lui Dumnezeu.

8. Zice însă, că Iisus Hristos s'a făcut slujitor celor tăci împrejur pentru adevărul dumnezeesc, ca să împlinească făgăduința *dată* părinților,

9. iar păgânilor s'a făcut slujitor din milă, ca să slăvească și ei pe Dumnezeu, precum este scris: „De aceea Te voi mărturisi Doamne, printre popoare și voi cânta numele Tău”.

10. Și iarăși se zice: „Veseliți-vă popoare, cu poporul Lui”.

11. Și iarăși: „Lăudați pe Domnul toate neamurile, și-L slăviți, toate popoarele”.

12. Isaia deasemenea zice: „Din rădăcina lui Iesei va odrăși un Vlăstar, Care va domni peste neamuri și neamurile vor nădăjdui în El”.

13. Dumnezeuul nădejdei să vă umple de toată bucuria și pacea prin credință, ca prin puterea

1. Rom. 14. 1. 1 Cor. 9. 22.

2. 1 Cor. 10. 24.

3. Ps. 68. 10.

4. Rom. 4. 23-24.

5. 1 Cor. 1. 10. Filip. 2. 2.

7. Ioan. 17. 24.

8. Rom. 3. 30. Fapt. 3. 25.

9. Ps. 17. 50. 2 Reg. 22. 50.

10. Deut. 32. 43.

11. Ps. 116. 1.

12. Is. 11. 10. Apoc. 5. 5.

Duhului Sfânt să vă îmbogățiți în nădejde!

14. Frații mei, despre voi și eu însumi sunt încredințat, că sunteți plini de bunătate, plini de toată știința și vă puteți povățui unii pe alții.

15. Dar v'am scris întru câțva mai îndrăzneț, fraților, cașicum v'aș mai aduce aminte de harul ce mi s'a dat dela Dumnezeu,

16. ca să fiu slujitorul lui Iisus Hristos la păgâni și să săvârșesc slujba Evangheliei lui Dumnezeu, ca acest prinos de păgâni fiind sfințit de Duhul Sfânt, să fie bine primit la Dumnezeu.

17. Așa dară mă pot lăuda în Iisus Hristos cu slujba ce o îndeplinesc către Dumnezeu.

18. Căci nu voi îndrăzni să spun ceva, ce n'ar fi săvârșit Hristos prin mine spre a aduce la credință pe păgâni, cu cuvântul și cu fapta,

19. cu puterea semnelor și a minunilor, cu pu-

terea Duhului lui Dumnezeu, încât Evanghelia lui Hristos s'a răspândit de mine dela Ierusalim și împrejurimile lui până la Iliric.

20. Apoi m'am silit să propoveduesc nu acolo, unde se chiamă numele lui Hristos, că să nu zidesc pe temelie străină,

21. ci precum este scris: „Ceice n'au știire despre El vor vedea și ceice n'au auzit vor afla”.

22. De aceea am și fost de multe ori împedat să vin la voi.

23. Acum însă, nemai având în aceste părți asemenea loc, unde să nu fie cunoscută Evanghelia și fiindcă de mulți ani am avut dorința să viu la voi,

24. voi veni la voi când voi merge în Ispania, căci nădăjduesc, că trecând, mă voi vedea cu voi și mă veți petrece într'acolo, dupăce mă voi înduleci măcar câtuș de puțin din împărtășirea cu voi.

13. Rom. 12, 12; 14, 17.

16. Is. 66, 19. Eșpt. 9, 15. Rom. 12, 2.

20. 1 Cor. 3, 10. 2 Cor. 10,

15.

21. Is. 52, 15.

22. Rom. 1, 13.

23. 1 Tes. 3, 10.

25. Acum însă mă duc la Ierusalim, ca să slujesc sfinților,

26. căci cei din Macedonia și Ahaia au avut bunătața să strângă oarecare daruri pentru săracii dintre sfinții cei din Ierusalim.

27. Au avut bunătațe, dar le sunt și datori, pentru că dacă păgânii s'au făcut părtași la cele duhovnicești ale acelora, datori sunt și ei să-i ajute din cele trupești ale lor.

28. Deci după ce voi implini îndatorirea aceasta și după ce le voi duce cum trebuie acest rod al bunătaței, voi trece pe la voi în Ispania.

29. Știu însă că atunci, când voi veni la voi, voi veni cu blagoslovenia deplină a Evangheliei lui Hristos.

30. Vă rog însă, fraților, în numele Domnului nostru Iisus Hristos și în numele iubirei Duhului, să vă nevoiți împreună cu mine și să vă rugați

lui Dumnezeu pentru mine,

31. ca să mă izbăvesc de necredincioșii cei din Iudeea și ca slujirea ce o implinesc pentru Ierusalim să fie plăcută sfinților;

32. că de va voi Dumnezeu, să vin la voi cu bucurie și să mă mângâiu cu voi. Iar Dumnezeuul păcii să fie cu voi cu toți. Amin.

CAPITOLUL 16.

Pavel vorbește de Febi. Închinăciuni celor din Roma. Ferirea de deșănare. Preamărirea lui Dumnezeu.

Vă încredințez pe Febi, sora noastră, diaconița bisericii din Chenchrea,

2. ca s'o primiți pentru Domnul, cum să cuvine să fie primiți sfinții, și s'o ajutați la orice ar avea nevoie acolo la voi; căci și ea a dat ajutor multora și îndeosebi mie.

25. Fapt. 24, 17.

26. 1 Cor. 16, 1. 2 Cor. 8, 4.

27. 1 Cor. 9, 11.

29. Rom. 1, 11.

30. 2 Cor. 1, 11.

31. Fapt. 20, 23.

32. Rom. 1, 10.

33. Rom. 16, 20. 1 Cor. 14, 33.

3. Salutați pe Prischila și pe Achila, care au lucrat împreună cu mine pentru Hristos Iisus

4. și și-au pus capul pentru sufletul meu; cărorora nu numai eu le mulțămesc, ci și toate bisericile cele din păgâni.

5. Spuneți închinăciune bisericii celei din casa lor și iubitului meu Epenet, care este cel dintăiu rod *adus* lui Hristos din Ahaia.

6. Spuneți închinăciuni Mariei, care s'a ostenit mult pentru noi.

7. Spuneți închinăciuni lui Andronic și lui Iuniu, rudele mele și tovarășii mei de temniță, cari se bucură de multă cinste între apostoli și cari au crezut în Hristos înaintea mea.

8. Spuneți închinăciuni lui Amplias, iubitul meu în Domnul.

9. Spuneți închinăciuni lui Urban, tovarășul nostru la lucrul lui Hristos, și lui Stahie, iubitul meu.

10. Spuneți închinăciuni lui Apeles, *slujitor* încercat al lui Hristos;

spuneți închinăciuni credincioșilor din casa lui Aristobul.

11. Spuneți închinăciuni lui Irodion, ruda mea; spuneți închinăciuni aceluora din casa lui Narcis, cari *cred* în Domnul.

12. Spuneți închinăciuni Trifenei și Trifosei, cari se ostenesc pentru Domnul. Spuneți închinăciuni Persidoci celei iubite, care s'a ostenit mult pentru Domnul.

13. Spuneți închinăciuni lui Ruf, alesul Domnului, și mamei lui și a mea.

14. Spuneți închinăciuni lui Asincrit, lui Flegont, lui Erma, lui Patroba, lui Ermia și celorlalți frați, care sunt împreună cu ei.

15. Spuneți închinăciuni lui Filolog și Iuliei, lui Nireea și surorii sale, lui Olimpan și tuturor sfinților, cari sunt cu dânsul.

16. Inchinați-vă unul altuia cu sărutare sfântă. Se inchină vouă toate bisericile lui Hristos.

17. Vă rog, fraților, să vă feriți de ceice fac desbinări și smintele înapo-

3. Fapt. 18, 2.
4. Mat. 18, 20.

16. 1 Petr. 5, 14. 1 Cor. 16, 20. 2 Cor. 13, 12

triva învățătorei pe care ați primit-o și vă păziți de ei.

18. Căci asemenea oamenii nu slujesc Domnului nostru Iisus Hristos, ci pântecelui lor, și prin momele și vorbe frumoase înșală inimile celor nevinovați.

19. Supunerea ce arătați voi credinței e cunoscută tuturor, de aceea mă bucur de voi și doresc să fiți înțelepți la bine și proști la rău.

20. Iar Dumnezeuul păcii incurând va zdrobi pe satana sub picioarele voastre. Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi. Amin.

21. Să închină vouă Timoteu, tovarășul meu la lucru și Lucie. Iason și Sosipatru, rudele mele.

22. Mă închin vouă în numele Domnului și eu,

Terțiu, care am scris această carte.

23. Să închină vouă Gae, gazda mea și a întregii biserici. Să închină vouă Erast, vistiernicul cetății, și fratele vostru Quartus.

24. Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi cu toți. Amin.

25. Iar Celuice poate să vă întărească în evanghelia, care v'o vestesc și pe care Iisus Hristos a propovedit-o potrivit cu descoperirea tainei celei ascunse de multe veacuri,

26. iar acum descoperită prin Scripturile prorocilor și din porunca lui Dumnezeu vestită tuturor popoarelor, pentru aducerea lor la credință,—

27. lui Dumnezeu, Celui singur înțelept, să I se dea, prin Iisus Hristos, slavă în veci. Amin.

17. Mat. 18, 17. Fapt 15, 24. 1 Cor. 5. 11. Gal 5, 9. Fil. 3, 2. Colos. 2, 8.

18. Fil. 3, 18-19.

20. Apoc. 12, 10.

21. Fapt. 16. 1. Fil. 2, 19.

CARTEA ÎNTĂIA CĂTRE CORINTENI

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAPITOLUL 1.

Apostolul trimite binecuvântare corintenilor și mulțamește pentru credința lor. Sfat contra dezbinărilor. Cuvântul crucii nu e nebunie, ci puterea lui Dumnezeu.

Pavel, chemat prin voia lui Dumnezeu să fie apostol al lui Iisus Hristos, și fratele Sostent,

2. *doresc bisericii lui Dumnezeu celei din Corint, celor sfințiți prin Iisus Hristos și chemați să fie sfinți, și tuturor celorce în tot locul la ei*

și la noi chiamă numele Domnului nostru Iisus Hristos,

3. *har și pace dela Dumnezeu Tatăl nostru și dela Domnul Iisus Hristos.*

4. *Mulțamesc Dumnezeului meu pentru voi pururea, pentru harul dumnezeesc, hărăzit vouă prin Iisus Hristos;*

5. *căci prin el v'ați îmbogățit cu de toate, cu tot felul de învățătură și cu tot felul de cunoștință, —*

6. *că mărturia lui Hristos s'a întărit în voi, —*

7. *incât nu sunteți lip-*

1. Rom. 1, 1. Fapt. 18, 17.
2. 2 Tim. 2, 19. Ioan, 17,
19. Fapt. 15. 9. 1 Tes. 4, 7.
3. 1 Petr. 1, 2.

4. 2 Tes. 1, 3.
5. Col. 1, 9.
6. 1 Cor. 2, 2.

și de niciun dar, când așteptați arătarea Domnului nostru Iisus Hristos,

8. Care vă va și întări până în sfârșit, ca să fiți nevinovați în ziua Domnului nostru Iisus Hristos.

9. Credincios este Dumnezeu, de Care sunteți chemați să aveți parte la moștenirea Fiului Său, Iisus Hristos, Domnul nostru.

10. Rogu-vă pe voi, fraților, în numele Domnului nostru Iisus Hristos, ca toți aceiași să vorbiți și să nu fie printre voi desbinări, ci să fiți uniți în duh și în cugete.

11. Căci am fost înștiințat despre voi, frații mei, de ai lui Cloe, că sunt neînțelegeri între voi.

12. Voesc să spun, că fiecare din voi zice: „Eu sunt a lui Pavel“. „Eu sunt al lui Apolo“. „Eu sunt al lui Chifa“. „Iar eu sunt al lui Hristos“.

13. Au doară s'a împărțit Hristos? Au doară Pavel s'a răstignit pentru voi? Sau în numele lui Pavel v'ați botezat?

14. Mulțămesc lui Dumnezeu, că pe nimeni din voi n'am botezat, decât numai pe Crisp și pe Gae,

15. ca să nu zică cineva, că am botezat în numele meu.

16. Am mai botezat și casa lui Ștefana. Incolo nu știu să fi mai botezat pe altcineva.

17. Căci Hristos nu m'a trimis să botez, ci să vestesc Evanghelia, dar nu prin măestria cuvântului, ca să nu se zădărnicească Crucea lui Hristos.

18. Căci vorbirea despre cruce pentru cei peritori este nebunie, iar pentru noi, ceice ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu.

19. Căci scris este: „Perde-voi înțelepciunea înțelepților și știința celor învățați o voi lepăda“.

7. 1 Cor. 12, 11. Fil. 3, 20. Tit. 2, 13.

8. 1 Tes. 3, 13.

9. 1 Tes. 5, 24.

10. Rom. 15, 5. Fil. 2, 2.

12. Fapt. 18, 24.

13. Efes. 4, 5.

17. 1 Cor. 2, 13. 2 Petr. 1, 16.

18. Fapt. 17, 18. Rom. 1, 16.

19. Is. 29, 14.

20. Unde e înțeleptul? Unde e cărturarul? Unde e disputătorul veacului acestuia? N'a arătat oare Dumnezeu, că înțelepciunea lumii acesteea este nebunie?

21. Căci de vreme ce lumea *aceasta* prin înțelepciunea sa n'a cunoscut pe Dumnezeu, Care se descopere în înțelepciunea dumnezească, apoi de aceea Dumnezeu a binevoit să mântuiască pe credincioși prin nebunia propoveduirii *crucii*.

22. Pentru că iudeii cer semne și elinii caută înțelepciune,

23. iar noi propoveduim pe Hristos cel răstignit, Care pentru iudei e smintea și pentru elini nebunie,

24. iar pentru aceia dintre iudei și elini, cari sunt chemați, pe Hristos celce este puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu;

25. pentru că cele bune ale lui Dumnezeu

sunt mai înțelepte decât oamenii și cele slabe ale lui Dumnezeu sunt mai tari decât oamenii.

26. Căci priviți, fraților, la chemarea voastră, că nu sunt între voi mulți înțelepți din fire, mulți puternici, mulți de neam ales.

27. Dar Dumnezeu a ales cele bune ale lumii, ca să rușineze pe cei înțelepți; și cele slabe ale lumii le-a ales Dumnezeu, ca să rușineze pe cele tari;

28. cele de neam prost ale lumii, cele umilate și celece nu sunt le-a ales Dumnezeu, ca să desființeze pe celece sunt,

29. ca niciun om să nu se fălească înaintea lui Dumnezeu.

30. Din a lui voe sunteți și voi ai lui Hristos Iisus, Care S'a făcut pentru voi înțelepciunea dela Dumnezeu, dreptate, sfințire și răscumpărare.

31. Ca precum este

20. Is. 33, 48; 44, 25.

21. Mat. 21, 25.

22. Mat. 12, 38; 16, 1.

23. Is. 8, 14, Rom. 9, 32. Fapt. 17, 18

24. Rom. 1, 16. Col. 2, 3.

26. Ioan. 7, 48. Iac. 2, 5.

27. 2 Cor. 10, 5.

29. Rom. 3, 27. Efes 2, 9.

30. Col. 2, 3. Ier. 23, 5. Ioan. 17, 19, 1 Petr. 1, 18.

scris: „Celce se laudă în
Domnul să se laude“.

CAPITOLUL 2.

*Învățătura lui Hristos
este cerească, plină de
putere și de duh.*

Si eu când am venit
la voi, fraților, am
venit să vă vestesc măr-
turia lui Dumnezeu, nu
prin înțelepciune și cu-
vințe strălucite;

2. căci am socotit să
fiu la voi *ca unul* ce nu
știe nimic alta, decât nu-
mai pe Iisus Hristos, și
încă și Acesta răstignit.

3. Și așa am fost la
voi: în neputință, în frică
și în mare cutremur.

4. Și învățătura și pro-
poveduirea mea nu s'au
desfășurat în cuvântări
sforăitoare ale înțelepciu-
nei omenești, ci au pur-
tat pecetea Duhului și a
puterii,

5. pentruca credința
voastră să nu se înteme-

eze pe înțelepciunea lu-
mească, ci pe puterea lui
Dumnezeu.

6. *E adevărat* că noi
vestim celor desăvârșiți
o înțelepciune, dar nu o
înțelepciune a veacului
acestuia, nici a stăpâniri-
lor trecătoare ale veacu-
lui acestuia;

7. ci propoveduim înțe-
lepciunea lui Dumnezeu
cea tainică și ascunsă, pe
care a rânduit-o Dumne-
zeu mai înainte de
veacuri spre slava noa-
stră,

8. pe care niciuna din
stăpânirile veacului ace-
stuia n'a cunoscut-o; căci
dacă ar fi cunoscut-o, n'ar
fi răstignit pe Domnul
slăvei.

9. Ci, precum este
scris: „Celece a pregătit
Dumnezeu pentru ceice-L
iubesc, acelea ochiul încă
nu le-a văzut, și urechea
nu le-a auzit, și la inima
omului nu s'au suit.“

10. Nouă însă Dumne-
zeu ne-a descoperit ace-

31. 2 Cor. 10. 17. Ier. 9.

24.

1. 1 Cor. 1. 17.

2. 1 Cor. 1. 23; 15. 3. Fil.

3. 8.

3. Fapt. 18. 1.

4. 2 Petr. 1. 16.

5. 2 Cor. 6. 7.

6. Iac. 3. 15.

7. Rom. 14. 24. Efez. 3. 9.

8. Mat. 11. 25. Fapt. 13.

27. 2 Cor. 3. 14.

9. Is. 64. 4.

stea prin Duhul Său, căci Duhul toate le pătrunde, până și adâncurile lui Dumnezeu.

11. Căci cine din oameni știe ce e în om, decât numai duhul omului, care este în el? Așa și ale lui Dumnezeu nimeni nu le știe, decât numai Duhul lui Dumnezeu.

12. Noi însă n'am primit duhul lumii acesteia, ci Duhul cel din Dumnezeu, ca să cunoaștem cele ce ne sunt dăruite dela Dumnezeu,

13. pe care le și vestim, dar nu prin cuvinte învățate dela înțelepciunea omenească, ci prin *cuvinte învățate dela Duhul Sfânt*, asemănând cele duhovnicești cu cele duhovnicești.

14. Omul trupesc nu primește ceeace-i dela Duhul lui Dumnezeu, pentru că acestea-s nebunie pentru el și nu poate să le priceapă, pentru că despre acestea trebuie a ju-

deca duhovnicește.

15. Cel duhovnicesc însă judecă toate, iar pe el nimenea nu-l poate judeca.

16. Căci cine a cunoscut cugetul Domnului, ca să-l poată judeca? Noi însă avem mintea lui Hristos.

CAPITOLUL 3.

Desbinările-s un rău, Hristos e temelia Bisericii. Creștinii sunt biserică lui Dumnezeu.

Eu, fraților, n'am putut să vă vorbesc ca unor oameni duhovnicești, ci ca unor oameni trupești, ca unor prunci în Hristos.

2. V'am hrănit cu lapte, iar nu cu bucate, căci nu erați încă în stare și chiar nici acum nu sunteți în stare să le mistuiți,

3. că încă tot trupești sunteți. Căci dacă se află între voi zavistie, certuri și neînțelegeri, nu

10. Mat. 13, 11. Marc. 4, 11. Ioan. 14, 26

11. Rom. 11, 33.

12. Rom 8, 15.

13. 1 Cor. 1, 17.

14. Rom. 8, 5

15. Pild. 28, 5.

16. Întel. 9, 13. Is. 40, 13
Rom. 11, 34.

1. Efes. 4, 14.

2. 1 Petr. 2, 2.

sunteți oare trupești și nu vă purtați oare după obiceiurile omenești?

4. Căci când cineva zice: „Eu sunt al lui Pavel“, iar altul zice: „Eu sunt al lui Apolo“, nu sunteți oare trupești?

5. Dar cine-i Pavel și cine-i Apolo? *Ei sunt numai* niște slujitori, prin care ați crezut, și încă numai atâta, cât a dat Domnul fiecăruia.

6. Eu am sădit, Apolo a udat, dar creșterea a făcut-o Dumnezeu.

7. De aceea nici celce sădește e ceva, nici celce udă, *ci totul* e Dumnezeu, Care dă creșterea.

8. Celce sădește însă și celce udă sunt deopotrivă, dar fiecare-și va primi răsplata după osteneala sa.

9. Căci noi suntem tovarăși de lucru lui Dumnezeu, iar voi sunteți ogorul lui Dumnezeu, zidirea lui Dumnezeu.

10. Eu, după harul ce mi este dat dela Dumnezeu, ca un meșter iscu-

sit, am pus temelie; altul a zidit *pe ea*; dar fiecare să ia sama cum zidește.

11. Căci nimenea nu poate să pună altă temelie afară de cea pusă, care este Iisus Hristos.

12. Iar de zidește cineva *pe temelie* aceasta aur, argint, pietre scumpe, lemn, fân, pae, —

13. lucrul fiecăruia se va dovedi *la vreme cum este*; căci lumina zilei îl va arăta: căci prin foc se va cerca cum e lucrul fiecăruia.

14. Acela, lucrul căruia nu va arde, va primi răsplată;

15. iar acela, lucrul căruia va arde, se va păgubi; el însă se va mântui, dar așa, ca prin foc.

16. Nu știți oare, că voi sunteți biserica lui Dumnezeu și că Duhul lui Dumnezeu locuiește în voi?

17. De va strica cineva biserica lui Dumnezeu și Dumnezeu îl va strica pe acela, căci biserica lui

4. 1 Cor. 1, 12.

5. Rom. 12, 6.

6. Fapt. 19, 1. Marc. 16, 20.

9. Is. 5, 1; 61, 3.

11. Is. 28, 16. Efes. 2, 22.

13. Is. 48, 10. 1 Petr. 1, 7.

16. 1 Cor. 6, 19. Ioan. 14, 23. Rom. 8, 9. Gal. 4, 6. 2 Cor. 6, 16. Ebr. 3, 6.

Dumnezeu e sfântă, și aceea biserică sunteți voi.

18. Nimenea să nu se amăgească pe sine. De socoate cineva din voi să fie înțelept în veacul acesta, să se facă nebun, ca să ajungă înțelept.

19. pentru că înțelepciunea lăzii acestecă este nebunie înaintea lui Dumnezeu, precum este scris: „Dumnezeu prinde pe cei înțelepți în vicșugul lor“.

20. Și iarăși: „Domnul știe, că cugetările înțelepților sunt deșarte“.

21. De aceea, nimenea să nu se laude cu oamenilor, căci toate sunt ale voastre:

22. și Pavel, și Apolo, și Chifa, și lumea, și viața, și moartea, și prezentul, și viitorul: toate sunt ale voastre;

23. voi însă sunteți ai lui Hristos, iar Hristos este al lui Dumnezeu.

CAPITOLUL 4.

Apostolii sunt slujitorii lui Hristos. Cum se so-

coule despre apostoli și cum se socot corintecii. Timotei înaintea meșugătorul lui Pavel.

Așa dară oamenii să ne socotească ca pe niște slujitori ai lui Hristos și iconomi ai tainelor lui Dumnezeu.

2. De la iconomi însă se cere mai ales, ca fiecare din ei să fie de bună credință.

3. Pentru mine foarte puțin înseamnă cum judecați voi de mine, sau cum judecă ceilalți oameni; ba nici eu însumi nu judec despre mine,

4. pentru că nu mă știu deloc vinovat; dar nu aceasta mă îndreptățește, ci aceea, că judecătorul meu este Domnul.

5. De aceea să nu judecați ceva înainte de vreme, până nu va veni Domnul, Care va descoperi cele ascunse în întineric și va arăta voințele inimii; atunci fiecare va avea laudă de la Dumnezeu.

6. Acestea însă, frați-

18. Is. 5, 21.

19. Iov. 5, 13.

20. Ps. 93, 11.

1. 2 Cor. 6, 4.

2. Mat. 24, 45. Luc. 12, 42.

4. Fapt. 23, 1. Eș 34, 7.

Iov. 9, 2.

5. Mat. 7, 1. Rom. 2, 1.

lor, le-am zis despre mine și despre Apolo din dragoste către voi, ca să învățați dela noi a nu cugeța mai presus de ce-ace este scris și a nu vă mândri unul față de altul.

7. Căci cine te deosebește de alții? Sau ce ai ce n'ai fi primit *dela altul*? Iar dacă ai primit, atunci la ce te fălești, ca și cum n'ai fi primit?

8. Iată sunteți sătui; iată v'ați îmbogățit; iată împărățiți fără de noi. O, de ați împărăți cu adevărat, ca să împărățim și noi cu voi!

9. Căci socot, că pe noi, apostolii cei mai depe urmă, ne-a rânduit Dumnezeu, ca pe niște osândiți la moarte, pentru că am ajuns o privesite pentru lume și pentru îngeri și pentru oameni.

10. Noi suntem nebuni pentru Hristos, iar voi înțelepți în Hristos; noi slabi, iar voi tari; voi slăviți, iar noi lipsiți de orice slavă.

11. Până în ceasul de

acum flămânzim și însă-tăm, și suntem goi, și pătimim; pribegim și ne ostenim, muncind cu mâ-nile noastre.

12. De suntem ocărăți, binecuvântăm; de suntem prigonți, răbdăm; de ne hulesc, noi ne rugăm;

13. ca niște gunoi suntem pentru lume și ca niște pulbere *călcată* de toți până acum.

14. Nu vă scriu acestea, ca să vă înfrunt, ci vă întorc luarea aminte, ca unor copii iubiți ai mei.

15. Căci de ați avea mil de învățători în Hristos, însă părinți nu aveți mulți, căci în Hristos Iisus eu v'am născut prin *Evaughelie*.

16. De aceea vă rog, fiți-mi următori, precum sunt și eu *următor* lui Hristos.

17. De aceea am trimis la voi pe Timoteiu, care este fiul meu iubit și credincios în Domnul și care vă va aduce aminte de purtările mele în Domnul și cum învăț pretu-

6. Rom. 12, 3. Pild. 3, 7.

7. Ioan. 3, 17.

9. Rom. 8, 36. 2 Cor. 4,

11. Ps. 42, 23.

12. Fapt. 20, 34. 1 Tes. 2,

9. 2 Tes. 3, 8. Mat. 5, 44.

Luc. 23, 34. Fapt. 7, 60.

15. Gal. 1, 19. Fil. 1, 10

tindenea prin toate bise-ricile.

18. Inșă fiindcă n'am mai venit pela voi, unii s'au trufit.

19. Dar voi veni curând la voi, dacă va voi Domnul, și voi cerceta nu vorbele, ci puterea celor îngâmfați;

20. căci împărăția lui Dumnezeu nu se cuprinde în vorbe, ci în putere.

21. Ce voiți? Să vin la voi cu toeag, sau cu dragoste și cu duhul blândeței?

CAPITOLUL 5.

Se dă anatemei un nerușinat. Indemn de a se feri de nerușinați, de hrăpăreți și de idolatri.

Din toate părțile se aude, că s'ar fi încuibat la voi desfrânarea, și încă o astfel de desfrânare, cum nici la păgâni nu s'a pomenit, ca cineva să aibă pe femeea tatălui său.

2. Și voi v'ați mândrit,

19. Fapt. 18, 21. Iac. 4, 15.

20. 1 Cor. 2, 4.

21. 2 Cor. 13, 10.

1. Lev. 18, 8.

3. Col. 2, 5.

în loc să fi plâns mai bine și să fi scos din mijlocul vostru pe celce a făcut o faptă ca aceasta.

3. Eu inșă lipsind cu trupul *dintre voi*, dar cu duhul fiind de față, iată ca și cum aș fi fost *de față* am judecat pe celce a făcut aceasta.

4. Așa că adunându-vă împreună cu duhul meu, în numele Domnului nostru Iisus Hristos și cu puterea Domnului nostru Iisus Hristos,

5. să dați pe celce a făcut astfel *de faptă* satanei, spre pierzarea trupului lui, ca duhul lui să fie mântuit în ziua Domnului nostru Iisus Hristos.

6. Nu vă lăudați bine. Nu știți oare că puțin a luat dospește toată frământătura?

7. Curățați-vă dară de aluatul cel vechiu, ca să fiți frământătură nouă, ca și cum ați fi fără dospitură, căci Paștele nostru, Hristos, s'a junghiat pentru noi.

5. 1 Tim. 1, 20. Ps. 108, 6.

6. 1. Cor. 15, 33; 5, 9. 2 Tim. 2, 17.

7. Is. 53, 7.

8. De aceea să prăznuim nu cu aluatul cel vechi, nici cu aluatul năravului și al viclesugului, ci cu azimile curăției și ale adevărului.

9. În cartea mea v'am scris să nu aveți nicio legătură cu desfrânații;

10. Însă nu cu toți desfrânații lumii acestea, sau cu lacomii, sau cu răpitorii, sau cu slujitorii de idoli, căci atuncea ar trebui să eșiți din lumea aceasta.

11. Ci eu v'am scris să nu aveți legătură cu acela, care numindu-se frate, rămâne desfrânat, sau lacom, sau slujitor de idoli, sau grăitor de rău, sau betiv, sau răpitor; cu unul ca acesta nici să nu mâncați împreună.

12. Căci ce am eu să judec și pe cei de afară? Oare nu pe cei dinlăuntru îi judecați voi?

13. Iar pe cei de afară îi va judeca Dumnezeu. Lepădați dară dintre voi pe cel rău!

CAPITOLUL 6.

Ilustrări pentru creștinii cari se judecă înaintea păgânilor și îndemn a se feri de desfrânare și nedreptate.

Îndrăznește oare cineva dintre voi, când are vreo pricină cu altul, să se judece la necredincioși, iar nu la sfinți?

2. Nu știți oare, că sfinții au să judece lumea? Dacă însă lumea are să fie judecată de voi, apoi oare sunteți nevrednici să judecați niște lucruri de puțină însemnătate?

3. Nu știți oare, că avem să judecăm pe ingeri? Cu cât mai vărtos dară putem să judecăm lucrurile lumești?

4. Voi însă, când aveți procese lumești, puneți judecători pe ceice nu înșamnă nimic în biserică.

5. Spre rușinea voastră vă zic aceasta. Nu e oare între voi nici unul priceput, ca să poată da sfat între frații săi?

6. Ci să se judece frate cu frate, și încă înaintea necredincioșilor!

11. Mat. 18. 17. Rom. 16, 17. 2 Tes. 3, 14.

2. Ințel. 3, 8 Mat. 19, 28. Apoc. 20, 4.

7. Destul de înjositor pentru voi e *faptul*, că aveți judecăți între voi. De ce n'ați rămânea mai bine obișduiți? De ce n'ați suferi mai bine pagubă?

8. Dar voi *înșivă* obișduiți și răpiți și încă dela frați.

9. Nu știți oare că cei nedrepti nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu? Nu vă amăgiți: nici desfrânații, nici slujitorii de idoli, nici răsdesfrânații, nici malahienii, nici sodomenii,

10. nici furii, nici lacomii, nici bețivii, nici bârfitorii, nici răpitorii, nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu.

11. Au fost și astfel unii din voi, dar s'au spălat, dar s'au sfințit, dar s'au îndreptat în numele Domnului nostru Iisus Hristos și prin Duhul Dumnezeului nostru.

12. Toate îmi sunt slobode, dar nu toate îmi

sunt de folos; toate îmi sunt slobode, dar eu nu voesc să fiu biruit de ceva.

13. Bucatele sunt pentru pânțele și pânțele pentru bucate; dar Dumnezeu va desființa și pe acela și pe acelea. Trupul însă nu e pentru desfrânare, ci pentru Domnul și Domnul e pentru trup.

14. Iar Dumnezeu și pe Domnul a înviat și pe noi ne va scula cu puterea Sa.

15. Nu știți oare, că trupurile voastre sunt membrele lui Hristos. Lua-voi dară membrele lui Hristos, ca să le faceți membre ale unei desfrânate? Să nu fie *una* *asta*.

16. Sau nu știți, că cel ce se împreunează cu desfrânată un trup *cu ea* se face? Căci s'a zis: ... vor fi amândoi un trup.

17. Iar cel ce se unește cu Domnul este un *du* *cu El*.

7. Mat. 5, 40. Luc. 6, 29. Rom. 12, 19. 1 Tes. 5, 15.

9. Gal. 5, 21. Efes. 5, 5.

11. Efes. 2, 2. Tit. 3, 3.

12. 1 Cor. 10, 23. Str. 37, 31.

13. Mat. 22, 30. Rom. 6;

13 și 19.

14. 2 Cor. 4, 14. 1 Tes.

14.

15. Efes. 5, 30.

16. Fac. 2, 24. Mat. 19.

Marc. 10, 7. Efes. 5, 31.

18. Fugiți de desfrânare! Tot păcatul, ce-l face omul, e afară de trup; iar desfrânatul greșește împotriva trupului său.

19. Sau nu știți voi încă, că trupul vostru este lăcaș al Duhului Sfânt. Care locuiește în voi și pe Care-L aveți dela Dumnezeu, și că voi nu sunteți ai voștri?

20. Căci sunteți cumpărați cu preț mare. De aceea preamăriți pe Dumnezeu și în trupurile voastre și în sufletele voastre, care sunt ale lui Dumnezeu!

CAPITOLUL 7.

Despre căsătorie, necăsătorie, văduvie, desface-reu căsătoriei, robie și fecioare.

Iar la celece mi-ați scris să vă răspund, că e bine ca omul să nu se atingă de femeie.

2. Dar pentru a înălțura desfrânarea, fiecare bărbat să-și aibă femeia

sa și femeia să-și aibă bărbatul său.

3. Bărbatul să arate femeii bunăvoința datorită; asemenea și femeia bărbatului.

4. Femeia nu e stăpână ea pe trupul său, ci bărbatul; deasemenea nici bărbatul nu-i stăpân el pe trupul său, ci femeia.

5. Nu vă lipsiți unul pe altul, decât doar prin bună învoială, pentru o vreme, ca să vă dedați la post și rugăciune, și apoi fiți iară împreună, ca să nu vă ispitească satana prin neînfrânarea voastră.

6. Aceasta însă o zic ca un sfat, iar nu ca o poruncă.

7. Căci doresc ca toți oamenii să fie, cum sunt și eu; dar fiecare își are darul său dela Dumnezeu, unul într'un fel, altul într'alt fel.

8. Iar celor necăsătoriți și văduvelor le zic: bine e să rămână ca mine.

9. Dar dacă nu se pot

19. 1 Cor. 3, 17. 2 Cor. 6, 16. 1 Petr. 2, 5.

20. Fapt. 20, 28. Gal. 3, 13. 1 Petr. 1, 19.

3. 1 Petr. 3, 7.

5. Ioan. 2, 16.

7. Mat. 19, 12.

înfrâna, să se căsătorească; căci e mai bine să se căsătorească, decât să se aprindă.

10. Celor căsătoriti însă, nu eu, ci Domnul le poruncește: femeia să nu se despartă de bărbat.

11. Iar dacă se desparte, să rămână necăsătorită, sau să se împace cu bărbatul său. Și nici bărbatul să nu-și lese femeia sa.

12. Iar celorlalți le zic eu și nu Domnul: dacă vreun frate are femei, care nu crede, și aceea să învoește să rămână cu el, să nu o lese;

13. și femeia, care are bărbat, care nu crede, și acela se învoește să trăiească cu ea, să nu-l lese.

14. Căci bărbatul, care nu crede, se sfințește prin femeia credincioasă; și femeia care nu crede, se sfințește prin bărbatul credincios. Altmintrelea copiii voștri ar fi necurați, dar acum ei sunt sfinți.

15. Dacă însă celce nu crede vrea să se despartă, despartă-se; fratele sau sora în asemenea împrejurare nu sunt legați, căci la pace ne-a chemat Domnul.

16. Căci deunde știi tu, femeie, că nu-ți vei mântui bărbatul? Și tu, bărbate, deunde știi, că nu-ți vei mântui femeia?

17. Dar fiecare să urmeze starea ce i-a rânduit Dumnezeu, și în care l-a chemat Domnul. Așa dau poruncă în toate bisericile.

18. De e chemat cineva fiind tăiat împrejur, să nu se dcească; de e chemat cineva netăiet împrejur, să nu se taie împrejur.

19. Tăerea împrejur nu-i nimica, și netăerea împrejur nu-i nimica, ci totul e păzirea poruncilor lui Dumnezeu.

20. Fiecare să rămână în starea, în care era când a fost chemat.

21. De ai fost chemat

9. 1 Tim. 5, 14

10. Mat. 5, 32; 19, 6. Marc. 10, 11. Luc. 16, 18. Deut. 24, 1.

15. Rom. 12, 18. 1 Cor. 14, 23.

17. Efes. 4, 1. Fapt. 15, 28.

18. 1 Macab. 1, 15.

19. Gal. 5, 6.

20. 1 Tes. 2, 12.

fiind rob, nu te turbura; dar de poți să ajungi slobod, folosește-te cât mai bine.

22. Căci robul, chemat de Domnul, este slobodul Domnului; *deasemenea* și slobodul chemat de Domnul este robul lui Hristos.

23. Cu preț mare sunteți cumpărați; nu vă faceți robi ai oamenilor.

24. Fraților, în ce stare erați când ați fost chemați, în aceea să rămână fiecare înaintea Domnului.

25. Despre feciorie însă nu am poruncă dela Domnul, ci dau numai sfat, ca un miluit al Domnului, ca să-I fiu credincios.

26. După nevoile de astăzi socot că e mai bine, ca omul să rămână cum este.

27. De ești legat cu femeie, nu căuta despărțenie; de te-ai deslegat de femeie, nu căuta femeie.

28. Dar de te vei și căsători, nu greșești; și

fata de se mărită, nu greșește. Dar unele ca acestea vor avea suferințe trupești: și mie mi-i milă de voi.

29. Iar aceasta o spun, fraților, pentrucă s'a apropiat vremea și deci să fie ceice au femeii ca și cum n'ar avea;

30. și cei ce plâng ca și cum n'ar plânge; și cei ce se bucură ca și cum nu s'ar bucura; ceice cumpără să fie ca și cum n'ar cumpăra,

31. și ceice se folosesc de lumea aceasta ca și cum nu s'ar folosi: căci chipul lumii acestea trece.

32. Voiesc însă, ca voi să fiți fără de grijă. Cel neînsurat îngrijește de ale Domnului, cum să placă Domnului;

33. iar cel însurat îngrijește de cele lumești, cum să placă femeii.

34. Femeia măritată se deosebește de fată: cea nemăritată îngrijește de ale Domnului, cum să placă Domnului, ca să

22. Ioan, 8, 36. Rom. 6,

23. 1 Cor. 6, 20.

25. 2 Cor. 2, 17.

29. Iov, 9, 25; 14, 1, Ps. 102, 15.

31. Is. 40, 9. Iac. 1, 10; 4, 14. 1 Petr. 1, 34. 1 Ioan, 2, 17.

fie sfântă și cu trupul și cu sufletul; iar cea măritată îngrijește de ale lumii, cum să placă bărbatului.

35. Acestea însă le zic pentru folosul vostru, nu ca să pun asupra voastră cătușe, ci pentru ca voi să slujiți Domnului neconținut, cu bună cuvântă și fără sminteală.

36. De socoate însă cineva nepotrivit, ca fata lui, fiind în vârstă potrivită, să rămână așa, acela să facă cum voiește și nu va greși, dacă una ca aceasta se va mărita.

37. Iară cine are inimă neclintită și nefiind strâmtorat de vreo nevoe, ci aflându-se stăpân pe voința sa, hotărăște să păstreze pe fata sa fecioară, *acela* bine face.

38. De aceea celce-și mărită fata, bine face, iar celce nu o mărită, face și mai bine.

39. Femeea e legată prin lege cât trăește bărbatul ei; dacă însă moare bărbatul ei, e slobodă să se mărite cu cine vrea,

decât numai după legea Domnului.

40. Dar după socotința mea, e fericită de va rămânea așa, *nemăritată*, și socot că și eu am duhul Domnului.

CAPITOLUL 8.

Nu trebuie să dăm sminteală altora, luând parte la mesele păgânești.

Despre bucatele jertfite idolilor știm că toți avera cunoștință; dar cunoștința îngâmfă, iar dragostea zidește.

2. De socoate cineva că știe ceva, acela nu știe încă nimic cum trebuie să știe.

3. Iar de iubește cineva pe Dumnezeu, acelaia i s'a dat știință dela El.

4. Deci despre mâncarea celor jertfite idolilor știm, că idolul în lume nu-i nimica, și că nu este vreun Dumnezeu altul, decât numai unul singur.

5. Căci deși sunt niște așa numiți dumnezei, fie în cer, fie pe pământ; —

39. Rom. 7, 2.

1. 1 Cor. 13, 4.

2. 1 Cor. 13, 12.

3. 2 Tim. 2, 19.

4. Deut. 2, 30. 1 Tim. 2, 6.

după cum sunt mulți dumnezei, și stă până mulți, —

6. noi însă nu avem decât un singur Dumnezeu, Tatăl, dela Care sunt toate și pentru Care suntem și noi; și un singur Domn: Iisus Hristos, prin Care sunt toate și prin Care suntem și noi.

7. Dar n'au toți aceeași cunoștință. Ci unii și până astăzi, după părerea ce o au despre idoli, mănâncă cele jertfite idolilor ca jertfe idolești și conștiința lor fiind slabă, se spurcă.

8. Dar o mâncare oarecare nu ne apropie de Dumnezeu; căci de mâncăm din ea, nimic nu câștigăm, și de nu mâncăm, nimic nu pierdem.

9. Feriți-vă însă ca slobozenia aceasta a voastră să nu fie sminteală pentru cei slabi.

10. Căci de te va vedea cineva pe tine, care ai cunoștință, șezând la masă în capişte, conștiința lui fiind slabă, nu-l

va indemna oare și pe el să mănânce jertfe idolești?

11. Și din pricina cunoștinței tale va peri fratele cel slab, pentru care a murit Hristos.

12. Și astfel greșind împotriva fraților și otrăvind cugetul lor cel slab, greșiți împotriva lui Hristos.

13. Și de aceea, dacă mâncarea smintește pe fratele meu, nu voi mânca carne în veac, ca să nu smintesc pe fratele meu.

CAPITOLUL 9.

Felul slujirei și dreptul lui Pavel, nu pentru plată. Răvnirea după cumuna cea necerestită.

Au doară nu sunt apostol? Au doară nu sunt slobod? Au doară eu n'am văzut pe Iisus Hristos, Domnul nostru? Au doară voi nu sunteți lucrul meu în Domnul?

2. Dacă altora nu le

5. Deut. 10, 17.

6. Mal. 2, 10. Ioan, 13, 13.

7. Rom. 14, 23.

8. Rom. 14, 7.

9. Rom. 14, 13.

11. Rom. 14, 15.

12. Rom. 14, 1.

13. Rom. 14, 21.

1. 1 Cor. 15, 8. Fapt. 9, 3; 22, 18 1 Cor. 4, 15

sunt Apostol, vouă însă vă sunt, căci pecetea apostoliei mele voi sunteți în Domnul.

3. Apărarea mea împotriva celorce mă osândesc e aceasta:

4. N'avem noi oare volnicia să mâncăm și să bem?

5. Oare n'avem volnicia să luăm de tovarășă pe o femeie, ca și ceilalți apostoli, ca verii Domnului și ca Chifa?

6. Sau numai eu și Var-nava n'avem volnicie să nu lucrăm?

7. Cine slujește vreodată în oaste cu leafa sa? Cine sădește vie și nu mănâncă din roada ei? Sau cine paște turmă și din laptele turmei nu mănâncă?

8. Și oare numai după *judicata* omenească spun eu aceasta? Oare nu spune și legea acelaș *lucru*?

9. Căci în legea lui Moise este scris: „Să nu legi gura bouului ce treieră”. Dar oare de boi se îngrijește aicea Dumne-

zeu, sau în adevăr, e vorba de noi?

10. Da, pentru noi s'a scris *aceasta*. Căci cine ară, trebuie să are cu nădejdea *că va avea roada*, și cine treieră, trebuie să treiere cu nădejdea *că va avea parte* de cele așteptate.

11. Dacă noi v'am sămănat cele duhovnicești, oare mare lucru e, de vom săcera pentru noi din cele trupești ale voastre?

12. Dacă alții au la voi acest drept, apoi cu cât mai vârtos noi? Dar noi nu ne-am folosit de acest drept, ci răbdăm toate, ca să nu aducem vreo stânjinire Evangheliei lui Hristos.

13. Nu știți care, că ceice săvârșesc slujbele sfinte se hrănesc din *ce se aduce* la biserică, și ceice slujesc altarului iau parte din cele ce se aduc la altar.

14. Așa a poruncit și Domnul celorce propovduesc Evanghelia să trăiască din Evanghelie.

15. Eu însă nu m'am

2. 2. Cor. 3, 2.

4. Luc. 10, 7. 2 Tes. 3, 9.

9 Deut. 25, 4. 1 Tim. 5, 18.

11. Rom. 15, 27.

12. Fapt. 20, 23. 2 Cor. 11,

8. 1 Tes. 2, 9.

13. Deut. 18, 8.

14. Mat. 10, 10.

folosit cu nimic din aceasta; dar nu vă scriu acestea ca să se facă asemenea și pentru mine; căci pentru mine e mai bine să mor, decât să-mi răpească cineva această pricină de laudă.

16. Căci dacă vestesc Evanghelia, n'am cu ce să mă laud, căci aceasta-i datoria mea de nevoie, și-i voi de mine, de nu o voi vesti.

17. Căci de fac aceasta de bună voe, voi avea răsplată; iar de-o fac fără voe, nu-mi îndeplinesc decât datoria.

18. Pentru ce dară voi avea răsplată? Pentru aceea, că propoveduind Evanghelia, propoveduesc pe Hristos fără nicio plată, nefolosindu-mă de dreptul meu de propoveduitor al Evangheliei.

19. Căci slobod fiind față de toți, tuturor m'am făcut rob, ca să dobândesc cât mai mulți:

20. pentru iudei m'am făcut ca un iudeu, ca să dobândesc pe iudei; pen-

tru cei de sub lege am fost ca unul de sub lege, ca să dobândesc pe cei de sub lege;

21. pentru cei fără lege am fost ca unul fără lege (ne fiind fără legea lui Dumnezeu, ci supus legii lui Hristos), ca să dobândesc pe cei fără de lege.

22. Pentru cei neputincioși m'am făcut neputincios, ca să dobândesc pe cei neputincioși. Pentru toți toate m'am făcut, ca din toți măcar pe unii să-i mântuesc.

23. Aceasta însă o fac pentru Evanghelie, ca să am parte la ea.

24. Nu știți oare că la jocurile de întrecere toți aleargă, dar răsplata o ia unul? Alergați dară așa, ca să câștigați răsplata.

25. Dar tot cei ce se luptă, se înfrânează dela toate: aceia ca să ia o cunună stricăcioasă, iar noi ca să luăm una nestricăcioasă.

26. De aceea, eu nu alerg așa, ca la întâmplare, și nu mă războiesc

18. Fapt. 9, 6; 13, 2.

19. 1 Cor. 10, 33.

21. 1 Cor. 7, 18.

22. Rom. 15, 1.

24. Fil. 3, 12. 2 Tim. 4, 7.

25. 2 Tim. 2, 4. Apoc. 2, 10.

aşa, caşicum aşi lovi în vânt:

27. ci smeresc şi-mi robesc trupul, ca nu cumva propoveduind altora, eu însumi să mă fac nevrednic.

CAPITOLUL 10.

Asprimea lui Dumnezeu arătată iudeilor în pustie a fost pildă pentru noi. Impărtăşirea cu sf. Taine este împărtăşirea cu trupul lui Hristos.

Fraţilor, nu voesc să nu ştiţi voi, că părinţii noştri toţi au fost sub nor şi toţi prin marea au trecut.

2. Toţi prin Moise s'au botezat în nor şi în marea.

3. Toţi au mâncat aceeaşi mâncare duhovnicească,

4. şi toţi aceeaşi băutură duhovnicească au băut, căci au băut apă dintr'o piatră duhovni-

cească, care avea să vie, şi piatra aceea era Hristos.

5. Dară către cei mai mulţi din ei n'a fost bunăvoinţa lui Dumnezeu, căci au căzut în pustie.

6. Acestea însă au fost pilde pentru noi, ca să nu fim şi noi poftitori de rele, cum au poftit aceia.

7. Să nu fiţi deci, slujitori de idoli, ca unii din ei, despre cari s'a scris: „Poporul a şezut să mănânce şi să bea, apoi s'a sculat să joace”.

8. Să nu facem desfrânare, cum s'au desfrânat unii din ei, şi într'o singură zi au perit dintre ei douăzeci şi trei de mii.

9. Să nu ispitim pe Hristos, cum au ispitit unii din ei şi au perit prin şerpi.

10. Nici să nu cârtim, cum au cârtit unii din ei şi au pierit prin mâna Pierzătorului.

11. Toate acestea s'au petrecut cu aceia, ca să

27. Rom. 6, 18.

1. Es. 13, 21; 14, 22. Numer. 9, 13.

3. Es. 16, 14. Ps. 77, 24. Intel. 16, 20.

4. Es. 17, 6.

5. Numer. 14, 23; 20, 65.

6. Numer. 11, 4.

7. Ps. 105, 19. Es. 32, 6.

8. Numer. 25, 1.

9. Numer. 21, 6. Ps. 105, 14.

10. Numer. 14, 36.

ne fie pilde, și s'au scris pentru învățătura noastră, a celor ce am ajuns până la sfârșitul veacurilor.

12. De aceea, cui i se pare că stă pe picioarele sale, acela să ia sama să nu cadă.

13. Pe voi nu v'a ajuns decât o ispită omenească; dar bun este Dumnezeu, Care nu va îngădui să fiți ispitiți peste putere, ci odată cu *îngăduirea* ispitei, va trimite și ușurare, încât să o puteți birui.

14. Deci, frații mei iubiți, fugiți de slujirea idoloilor!

15. Ca unor înțelepți vorbesc; judecați și voi asupra celorce vă grădesc:

16. Paharul binecuvântării, pe care-l binecuvântăm, nu este oare împărțirea cu sângele lui Hristos? Pânea ce o frângem, nu este oare împărțirea cu trupul lui Hristos?

17. O pâne, și noi mulți

un singur trup suntem, căci toți ne împărțăm dintr'o singură pâne.

18. Priviți la izrailiții cei după trup: ceice mănâncă din jertfo, nu sunt ei oare părtași la jertfelnic?

19. Dar ce zic eu? *Aceea oare*, că idolul e ceva? Sau că cele jertfite idoloilor ar însemna ceva?

20. Nu, ci că cele ce jertfesc păgânii, dracilor le jertfesc, iar nu lui Dumnezeu, și nu voesc ca voi să aveți împărțire cu drach.

21. Nu puteți bea și paharul Domnului, și paharul dracilor; nu puteți fi părtași și la masa Domnului, și la masa dracilor.

22. *Vrem* noi oare să întărâtăm pe Domnul, sau nu cumva suntem mai tari decât El?

23. Toate-mi sunt slobode, dar nu *mi-s* toate de folos; toate-mi sunt slobode, dar nu toate întăresc sufleteste.

24. Nimenea să nu

11. Rom. 15, 4.

12. Rom. 11, 20.

13. Evr. 12, 4. 1 Petr. 2, 9.

15. 1 Cor. 1, 5

16. Mat. 26, 26. Fapt. 2, 42-47.

17. Ioan, 6, 33.

18. Lev. 7, 15.

caute *numai* de ale sale, ci ficcare să caute și de ale altuia.

25. Mâncați tot ce se vinde în măcelărie, nimic cercetând pentru conștiință;

26. căci a Domnului e pământul și cele de pe dânsul.

27. De vă va chema la masă cineva din cei necredincioși și de veți voi să vă duceți, mâncați din tot ce vi se pune înainte, necercetând nimica pentru știință.

28. Dar dacă cineva vă va zice: „Aceasta-i jertfă idolească“, atunci să nu mâncați, pentru *ca să nu smintiți pe celce v'a spus și pentru pacea conștiinței*, că al Domnului este pământul și cele de pe dânsul.

29. *Aicea* însă vorbesc nu de conștiința voastră, ci de-a altuia; căci pentruce slobozenia mea să fie judecată de conștiința altuia?

30. Dacă mănânc și mulțănesc, atunci dece să fiu înfruntat pentru

mâncarea, pentru care mulțănesc.

31. Deci, ori de mâncați, ori de beți, ori altă ceva de faceți, toate să le faceți spre slava lui Dumnezeu.

32. Să nu fiți *pricină de sminteală* nici pentru iudei, nici pentru elini, nici pentru biserica lui Dumnezeu,

33. precum și eu *mă silesc să plac tuturor în toate*, căutând nu folosul meu, ci al celor mulți, ca să se mântuiească.

CAPITOLUL 11.

Cum trebuie să se poarte femeile și credincioșii în biserică și la cina Domnului.

Urmați-mi mie, precum urmez și eu lui Hristos.

2. Dar vă laud, fraților, că de toate ale mele *invățăături* vă aduceți aminte și țineți predaniile precum vi le-am dat eu.

3. Voesc însă să știți, că Hristos este capul or-cărui bărbat; și bărba-

24. Rom. 15, 2.

26. Deut. 10, 14. Ps. 23, 1.

30. Rom. 14, 6.

31. Colos. 3, 17.

33. Rom. 15, 2.

1. 1 Cor. 4, 16. Filip. 2, 17.

2. 1 Cor. 15, 1.

tul este cap femeii, iar cap lui Hristos este Dumnezeu.

4. Tot bărbatul care se roagă sau procește cu capul acoperit, își rușinează capul său;

5. și toată femeia, care se roagă sau procește cu capul descoperit, își necinstește capul său, căci e tot una, ca și cum ar fi rasă;

6. pentru că dacă femeia nu se acopere, *atunci* să se tundă; iar dacă femeii îi e rușine să fie tunsă sau rasă, *atunci* să se acopere;

7. căci bărbatul nu e dator să-și acopere capul *când se roagă*, pentru că el e chipul și slava lui Dumnezeu; femeia însă este slava bărbatului.

8. Căci nu bărbatul este *luat* din femeie, ci femeia, este *luată* din bărbat;

9. și nu bărbatul este făcut pentru femeie, ci femeia pentru bărbat.

10. De aceea femeia e datoare să aibă pe capul său *semn că are* o stăpânire peste ea, pentru in-

gerii *cari sunt de față*.

11. Totuși în Domnul, nici bărbatul *nu se poate naște* fără femeie, nici femeia fără bărbat.

12. Căci precum femeia este din bărbat, tot așa și bărbatul este prin femeie. Toate însă sunt dela Dumnezeu.

13. Judecați singuri: e cuviincios oare ca femeia să se roage lui Dumnezeu cu *capul neacoperit*?

14. Oare nu și înseși firea vă învață, că dacă bărbatul *lasă să-i crească* părul, aceasta e o rușine pentru el,

15. iar dacă femeia *lasă să-i crească* părul, pentru *ea aceasta* e o cinste, căci părul îi este dat în loc de acoperământ.

16. Iar dacă cineva ar socoti să discute *aceasta*, apoi noi nu avem astfel de obicei *precum nu-l are* nici Biserica lui Dumnezeu.

17. Dar dându-vă *porțile* aces tea, nu vă laud, că vă adunați nu spre mai bine, ci spre mai rău.

3. Efes. 5, 23. Fac. 3, 16. Ioan, 14, 28.

7. Fac. 1, 26. Colos. 3, 3. 3. Fac. 2, 21.

18. Căci, întâiu, aud, că *atunci*, când vă adunați în biserică, se petrec între voi desbinări, ceceae intrucâtva o și cred;

19. pentrucă trebuie să fie între voi și desbinări, ca cei iscușiți între voi să iasă la iveală.

20. După aceea, dacă voi vă adunați la un loc, aceasta nu înseamnă că mâncați cina Domnului;

21. pentrucă fiecare să grăbește să mănânce mai întâiu mâncarea sa, *așa încât* unul rămâne flămând, iar altul se îmbată.

22. Au doară nu aveți case ca să mâncați și să beți? Sau nesocotiți biserica lui Dumnezeu și înjosiți pe cei lipsiți? Ce să vă spun? Lăuda-vă-voi oare? Pentru aceasta nu vă laud.

23. Căci eu dela Domnul am primit ceceae v'am dat și vouă și *anume*, că Domnul Iisus în noaptea în care a fost vândut, a luat pâne

24. și mulțămind, a frânt și a zis: „Luați, mâncați, acesta este Trupul meu, care se frân-

ge pentru voi; aceasta să faceți în amintirea Mea”

25. *Luând* deasemenența și paharul după cină, a zis: „Acest pahar este Așezământul cei Nou întru sângele Meu, aceasta să faceți de câte ori veți bea în amintirea Mea.

26. Pentrucă ori câte-ori mâncați pânea aceasta și beți acest pahar, vestiți moartea Domnului până va veni.

27. De aceea ceice va mânca pânea aceasta, sau va bea paharul Domnului cu nevrednicie, va fi vinovat față de Trupul și Sângele Domnului.

28. Să se ispitească dară omul pe sine, și așa să mănânce din pânea aceasta și să bea din acest pahar.

29. Căci celce mănân și bea *din ele* cu nevrednicie, acela mănâncă și bea sieș osândă, nesocotind Trupul Domnului.

30. De aceea mulți din voi sunt bolnavi și betești și nu puțin mor.

31. Căci dasă ne-am judeca pe noi înșine, a-

18. 1 Cor. 3, 3.

19. Luc. 17. 1.

28. 1 Cor. 10, 16. Mat. 26,

26. Marc. 14, 22. Luc. 22, 19.

27. Ebr. 10, 29.

28. 2 Cor. 13 5.

tunci n'am fi judecați.

32. Fiind însă judecați, ne pedepsim de Domnul, ca să nu fim osândiți cu lumea.

33. De aceea, frații mei, când vă adunați să mâncați, așteptați-vă unul pe altul.

34. Și dacă cineva e flămând, să mănânce acasă, ca astfel să nu vă adunați spre osândă. Celelalte le voi regula când voi veni.

CAPITOLUL 12.

Darurile duhovnicești și felul împărțirii lor.

Nu voesc însă, fraților, să nu cunoașteți *darurile* cele duhovnicești.

2. Știți că, atuncea, când erați păgâni, vă duceați la idoli, cei fără de glas, ca și cum ați fi fost târâți de ceva.

3. De aceea vă arăt, că nimenea din ceice grăesc *insuflați* dela Duhul lui Dumnezeu nu zice: „Iisus să fie anatema”, și nimenea nu poate să numească pe Iisus Domn, decât numai *insuflat fi-*

ind dela Duhul Sfânt.

4. Darurile sunt felurite, dar Duhul este unul;

5. slujbele sunt felurite, dar Domnul este unul;

6. lucrările încă sunt felurite, dar unul este Dumnezeu. Care lucrează toate în toți.

7. Fiecăruia i se dă arătarea Duhului spre folos obștesc.

8. Căci unuia i se dă dela Duhul *Sfânt* cuvântul înțelepciunii, iar altuia dela același Duh i se dă cuvântul științei;

9. unuia prin acelaș Duh i se dă credință, iar altuia i se dau darurile tămăduirilor prin acelaș Duh.

10. Unuia i se dă facerea de minuni, iar altuia prorocia; unuia i se dă darul a deosebi duhurile, altuia *darul vorbirii* a felurite limbi, iar altuia *darul* tălmăcirii limbilor.

11. Toate acestea însă le săvârșește unul și același Duh, Care împarte fiecăruia îndeosebi cum voește El.

31. Ps. 31, 5.

2. Efes. 2, 12.

3. Marc. 9, 39. Mat. 16, 17.

241p. 2, 11.

4. Efes. 4, 11.

7. Mat. 25, 15.

9. Marc. 16, 13.

10. Fapt. 2, 4.

12. Căci după cum trupul este unul, dar are multe membre; și după cum toate membrele unui trup, deși sunt multe, alcătuiesc un singur trup, așa și Hristos.

13. Căci noi toți, iudei sau elini, robi sau slobozi, ne-am botezat printr'un Duh, spre a fi un trup, și toți suntem adăpați printr'un Duh.

14. Trupul nu este alcătuit dintr'un singur membru, ci din multe.

15. Dacă piciorul ar zice: „Nu sunt din trup, pentru că nu sunt mână“; pentru aceasta oare n'ar fi el din trup?

16. Și dacă urechea ar zice: „Nu sunt din trup, pentru că nu sunt ochiu“; pentru aceasta oare n'ar fi ea din trup?

17. Dacă tot trupul ar fi ochiu, atunci unde ar fi auzul? Și dacă ar fi tot numai auz, atunci unde ar fi mirosirea?

18. Dumnezeu însă a așezat membrele în trup și pe fiecare din ele, cum a vrut.

19. Dar dacă toate ar fi un membru, atunci

unde ar fi trupul?

20. Dar așa membrele sunt multe, iar trupul unul.

21. Nu poate ochiul să zică mâncii: „N'am trebuință de tine“; deasemenea nici capul nu poate zice picioarelor: „N'am trebuință de voi“.

22. Dimpotrivă, membrele trupului, care se par mai slabe, sunt mai trebuincioase,

23. și celece ni se par a fi mai necinstite în trup, acelora le dăra mai multă cinste;

24. părțile cele mai urâte ale trupurilor noastre se îmbracă mai frumos, iar cele mai frumoase n'au nevoie de îmbrăcăminte aceasta.

25. Dumnezeu a întocmit trupul așa, încât membrilor celor mai necinstite să li se dea mai multă cinste, ca să nu fie desbinare în trup, ci toate membrele să se îngrijească deopotrivă unele de altele.

26. De aceea de suferă un membru, împreună cu el toate membrele suferă; iar dacă un membru este

12. Rom. 12, 4.

18. Marc. 1, 8. Gal. 8, 23.

prețuit, se bucură împreună cu ei toate membrele.

27. Voi însă toți la un loc sunteți trupul lui Hristos, iar fiecare în parte sunteți membre ale aceluia trup.

28. Și Dumnezeu a pus în Biserică, pe unii: întâi apostoli, al doilea proroci, al treilea învățători; după aceea, *altora li s'a dat putere de a face minuni*, apoi darurile de-a tămădui, de-a ajuta, de-a ocărui și de-a grăi felurite limbi.

29. Oare toți sunt apostoli? Oare toți sunt proroci? Oare toți sunt învățători? Oare toți sunt făcători de minuni?

30. Oare toți au darurile tămăduirilor? Oare toți vorbesc *felurite* limbi? Oare toți sunt tălmăcitori?

31. Răvniți însă darurile cele mai bune; dar eu am să vă arăt *pen-tru viață* o cale încă și mai aleasă. Iată-o:

27. Efes. 5, 23.

28. Rom. 12, 6. Efes. 4,

11.

3. Mat. 7, 22.

CAPITOLUL 13.

Iubirea este mai presus de toate, chiar și de credință și nădejde.

De aș grăi în limbi o-menești și îngerești, iar dragoste n'aș avea, aș fi aramă sunătoare și chimval răsunător.

2. De aș avea *darul* prorociei, de aș ști toate tainele și de aș avea toată știința și credința, cât să mut și munții, iar dragoste n'aș avea, aș fi o nimica.

3. Și de aș împărți toată averea mea și de aș da trupul meu să-l ardă, iar dragoste n'aș avea, nimica nu mi-ar folosi.

4. Dragostea *r a b d ă* mult și se milostivește; dragostea nu pizmuește; dragostea nu se trufește, nu se mândrește,

5. nu se poartă cu ne-cuviință, nu caută ale sale *foloase*, nu se mânie, nu se gândește la rău,

6. nu se bucură de ne-

3. Mat. 6, 1.

4. 1 Petr. 4, 8. Filip. 2, 3. Pild. 19, 12.

5. Rom. 15, 1.

dreptate, ci se bucură de adevăr;

7. *ea* toate le acopere, toate le crede, toate le nădăduște, toate le rabdă.

8. Dragostea niciodată nu va conțeni, chiar de vor înceta prorociile, vor muți limbile și știința va peri.

9. Căci noi *numai* în parte cunoaștem și în parte prorocim;

10. când însă va veni ceea ce-i desăvârșit, atunci ceea ce-i în parte va conțeni.

11. Când eram copil, copilărește grăiam, copilărește cugetam, copilărește judecam; iar după ce m'am făcut bărbat, am lăsat copilăriile.

12. Acum vedem nedeslușit, ca printr'o oglindă întunecoasă, iar atunci față în față; acum cunosc *numai* în parte, iar atunci voi cunoaște cum sunt cunoscut *eu însumi*.

13. Acum dar rămân aceste trei: credința, nădejdea și dragostea; dar dintre ele dragostea este mai mare.

CAPITOLUL 14.

Darul limbilor și cel al prorocii. Cum trebuie și cum nu trebuie întrebuințate. Femeile să tacă în biserică.

Uurmați dragostea. Răvniți însă și darurile cele duhovnicești, dar mai ales ca să prorociți.

2. Căci cel ce vorbește în limbă, *acela* nu grăește oamenilor, ci lui Dumnezeu, pentru că nimenea nu-l înțelege, ci spune cu duhul lucruri tainice,

3. iar cel ce procește, *acela* vorbește oamenilor, spre a-i întări, a-i îndemna și a-i mângăea.

4. Cel ce vorbește în limbă, *acela* se întărește *sufletește* pe sine; iar cel ce procește, *acela* întărește Biserica.

5. Doresc ca toți să vorbești în limbi; dar mai vărtos doresc să prorociți, pentru că cel ce procește e mai mare decât cel ce vorbește în limbi, afară numai dacă acesta tălmăcește, ca bi-

7. Gal. 6, 2

9. 2 Cor. 5, 7.

12. Filip. 3, 12. 2 Tim.

2. 19.

1. Numer. 11, 29.

serica să ca pe te întărire.

6. Și acum, fraților, de aș veni la voi și aș vorbi în limbi, ce v'aș folosi, dacă nu v'aș spune sau o descoperire, sau o cunoștință, sau o prorocie, sau o învățătură?

7. Și *unelte*le neînșeflețite, care dau sunete, cum e fluerul sau lăuta, dacă n'ar da tonuri deslășite, cum s'ar cunoaște ce se cântă din fluer sau din lăută?

8. Și dacă trâmbița ar da niște sunete nedelășite, cine s'ar pregăti de luptă?

9. Așa și voi, dacă ați rosti cu limba cuvinte neînțelese, cum s'ar înțelege ce spuneți? Ați grai deci în vânt.

10. Cuvintele, de pildă, cât de multe-s și nici unul nu-i fără înțeles.

11. Dar dacă eu nu pricep înțelesul cuvintelor, atunci sunt străin pentru celce vorbește și celce vorbește e străin pentru mine.

12. Așa și voi, când râvniți *darurile* cele duhovnicești, siliți-vă să vă

imbogățiți cu ele spre întărirea Bisericei.

13. Și de aceea celce vorbește în limbă, să se roage să *aibă* și darul înțelegerii.

14. Căci când eu mă rog în limbă, deși duhul meu să roagă, mintea însă rămâne fără roadă.

15. Ce-i dară *de făcut*? Să mă rog cu duhul, să mă rog și cu mintea; să cânt cu duhul, să cânt și cu mintea.

16. Căci de vei binecuvânta cu duhul, atunci cel ce stă în rândul celor neștiutori cum va zice: „amin” după mulțămirea? Căci el nu știe ce zici.

17. Tu mulțămesti bine, dar altul nu se folosește sufletește.

18. Mulțămită Dumnezeui meu, eu mai mult de cât voi toți vorbesc în limbi;

19. dar în biserică voesc să spun mai bine cinci vorbe pricepute, ca să se folosească și alții, decât să rostesc un potop de vorbe în limbă necunoscută.

20. Fraților, nu fiți copii cu mintea: cu răuta-

tea fiți copii, iar cu min-
tea fiți vrâstnici.

21. În lege este scris:
„In alte limbi și cu alte
buze voi grăi poporului
acestuia și nici așa nu
Mă va asculta, zice
Domnul“.

22. Așa dar limbele
sunt semn nu pentru cei
credincioși, ci pentru cei
necredincioși; iar proro-
cia nu e semn pentru cei
necredincioși, ci pentru
cei credincioși.

23. Deci de s'ar aduna
la un loc toată Biserica
și ar grăi toți în limbi,
și de ar intra *la voi ni-
ște* neînvățați sau *niște*
necredincioși, n'ar zice
ei oare că sunteți ne-
buni?

24. Dar de ar proroci
toți și ar intra *la voi* un
necredincios, sau un ne-
învățat, de toți s'ar mu-
stra și de toți s'ar ju-
deca;

25. și așa tainele inimii
lui s'ar descoperi; și așa
el căzând cu fața la pământ,
s'ar închina lui
Dumnezeu și ar zice:
„Cu adevărat Dumne-
zeu este cu voi“.

20. Mat. 18, 4. Marc. 10,
14. Rom. 16, 19.

21. Is. 28, 11.

26. Deci, fraților, ce-
de făcut? — Când vă
adunați la un loc și fie-
care din voi are vr'o cân-
tare, sau vr'o învățatu-
ră, sau darul unei limbi,
sau vr'o descoperire, sau
darul tălmăcirii, — toa-
te acestea să fie spre în-
tărire.

27. De grăiți careva în
limbi, apoi să grăiți doi
sau mult trei, și pe rând,
iar unul să tălmăcească.

28. De nu se va găsi
tălmăcitor, atunci să
tacă în biserică și să
grăească numai sieși și
lui Dumnezeu.

29. Și prorocii să vor-
bească doi sau trei, iar
ceilalți să judece;

30. dacă însă altuia
din ceice șed i se va de-
scoperi *ceva*, atunci cei
dintâi să tacă;

31. căci toți puteți pro-
roci unul după altul, ca
toți să ia învățatură și
mângâere.

32. Duhurile proce-
ști sunt supuse proroci-
lor,

33. pentru că Dumne-
zeu nu este *Dumnezeul*
neorânduiei, ci al păcii.

25. Is. 45, 14.

26. 1 Cor. 12, 8

Aşa e în toate adunările sfinţilor.

34. Femeile voastre să tacă în adunări, căci lor nu li e îngăduit să vorbească, ci să fie supuse, după cum zice şi legea.

35. Dacă însă ele voesc să înveţe ceva, să întrebe *despre aceea* acasă pe bărbaţii lor; căci e necuviincios ca o femeie să vorbească în adunare.

36. Au doar dela voi a purces cuvântul lui Dumnezeu, sau numai pânăla voi a ajuns?

37. Dacă cineva crede că-i proroc sau insuflat *de Dumnezeu*, acela să priceapă, că ceea ce vă scriu este porunca Domnului.

38. Iar celce nu pricepe, nu priceapă.

39. Aşa dară, fraţilor, să râvniţi să prorociţi şi să nu împedicaţi de a se grăi şi în limbi,

40. dar toate să se facă cu bună cuviinţă şi cu rândueală.

CAPITOLUL 15.

Invierea şi arătarea Domnului. Cum vor învia morţii.

Vă amintesc, fraţilor, de Evanghelia, pe care v'am propoveduit-o, pe care aţi primit-o, în care sunteţi întăriţi

2. şi prin care vă şi mântuiţi, dacă cele propoveduite le ţineţi cum vi le-am propoveduit şi dacă nu cumva aţi crezut în zadar.

3. Căci eu mai întâiu v'am dat, ceea ce şi eu am primit *dela alţii*, *adică* cum că Hristos a murit pentru păcatele noastre, după Scripturi,

4. şi că El a fost îngropat şi că a treia zi a înviat, după Scripturi;

5. şi că S'a arătat lui Chifa; apoi celor doisprezece;

6. după aceea S'a arătat deodată la mai bine de cincisute de fraţi, din-

33. 1 Cor. 12, 25. 1 Tes. 5,

34. 1 Tim. 2, 12. Col. 3,

18. Fac. 3, 16.

1. Gal. 1, 11.

2. Röm. 1, 16.

3. Ps. 21, 7. Is. 53, 5. Dan. 9, 24. Zah. 13, 7.

4. Ps. 15, 10. Is. 53, 11. Os. 6, 3. Ioan. 2, 1.

5. Luc. 24, 34. Mat. 28, 17. Marc. 16, 14.

tre cari cei mai mulți trăesc până acum, iar unii au și murit.

7. După aceea S'a arătat lui Iacov, precum și tuturor apostolilor;

8. iar mai pe urmă decât toți mi s'a arătat și mie, ca unei lepădături;

9. căci eu sunt cel mai mic dintre apostoli și nevrednic de a mă numi apostol, pentru că am prigonit Biserica lui Dumnezeu.

10. Dar cu harul lui Dumnezeu sunt ceea ce sunt, și harul Lui, care este în mine, n'a fost în zădar, ci m'am ostenit mai mult decât toți, dară nu eu, ci harul lui Dumnezeu, care este în mine.

11. Așa dară ori eu, ori aceea, așa propoveduim, și așa ați crezut.

12. Dacă însă se propoveduește, că Hristos a înviat din morți, atunci cum de zic unii din voi, că nu este învierea morților?

13. Dacă însă morții

nu învie, atunci nici Hristos n'a înviat;

14. iar dacă Hristos n'a înviat, atunci zadarnică e propoveduirea noastră, zădarnică și credința voastră.

15. Ea ne-am înfățișat încă și ca marturi mincinoși ai lui Dumnezeu, pentru că am mărturisit că Dumnezeu a înviat pe Hristos, pe Care El nu L-a înviat, dacă nu învie morții.

16. Căci dacă morții nu învie, atunci nici Hristos n'a înviat;

17. iar dacă Hristos n'a înviat, atunci credința voastră e zadarnică, și tot în păcatele voastre vă aflați.

18. De aceea și cei ce au murit în Hristos, au perit.

19. Și dacă noi numai pentru viața aceasta ne punem nădejdea în Hristos, atunci suntem cei mai nefericiți dintre toți oamenii.

20. Hristos însă a în

8. Fapt. 9. 3.
9. Efes. 3. 8. Fapt. 8. 3.
1. Tim. 1. 13.
10. Marc. 16. 20. Efes. 3.
7. Mat. 10. 20.

12. Fapt. 17. 18. 2 Tim. 2.
18.
13. Ioan. 11. 25. Rom. 8.
11.
17. Fapt. 13. 38. Rom. 8.
25.

viat din morți; început al *învierii* morților s'a făcut.

21. Căci precum moartea a venit printr'un om, așa tot printr'un om a venit și *învierea* morților.

22. Căci precum în Adam toți mor, așa în Hristos vor *învia* toți;

23. fiecare însă la rândul său: începutul *l-a făcut* Hristos; după aceea vor *învia* ai lui Hristos, la venirea Lui.

24. Iar apoi va *veni sfârșitul*, când el va da împărăția în primire lui Dumnezeu și Tatăl, când se va desființa orice domnie și orice stăpânire și putere.

25. Căci El trebuie să domnească până va pune pe toți vrăjmașii sub picioarele sale.

26. Cel din urmă vrăjmaș, care se va desființa, va fi moartea,

27. pentru că *Dumnezeu* a supus toate sub picioarele Lui Hristos. Când

însă se zice că I-a supus toate, se înțelege că a-fără de Celce I-a supus Lui toate.

28. Iar când se vor supune Lui toate, atunci și Fiul însuși se va supune Celuice I-a supus Lui toate, ca Dumnezeu să fie totul în toate.

29. Altmintrelea, ce vor face ceice se botează pentru morți? Dacă morții nu *învie* nicidecum, atunci la ce să se mai boteze *cineva* pentru morți?

30. Pentru ce și noi să ne supunem la primejdii pe fiecare ceas?

31. Eu pe fiecare zi mor; mărturie la aceasta îmi este lauda voastră, pe care o am în Hristos Iisus, Domnul nostru.

32. Omeneste *vorbind*, dacă nu *învie* morții, ce folos am că m'am luptat cu fiarăle în Efes? Să mâncăm și să bem că mâne o să murim!

20. Fapt. 26, 23. Colos. 1, 13. Apoc. 1, 5.

21. Fac. 2, 17; 3, 19. Ioan, 1, 29.

23. 1 Tes. 4, 15-16.

24. Mat. 28, 18. Dan. 7,

14. 1 Tim. 6, 15.

25. Dan. 2, 34. Ebr. 1, 13.

Ps. 109, 1.

26. Apoc. 20, 14.

27. Ebr. 2, 8. Ps. 8, 7.

28. 1 Cor. 11, 3.

30. 2 Cor. 11, 26.

31. Rom. 8, 36.

32. Luc. 12, 19. Intel. 3,

6. Is. 22, 13.

33. Nu vă înșelați: to-vărășile rele strică bu-
nele obiceiuri!

34. Treziți-vă cum tre-
bue și nu păcătuiți; căci
se află printre voi unii,
cari nu cunosc pe Dum-
nezeu; spre rușinea voa-
stră o spun.

35. Dar va zice cineva:
„Cum au să învie morți?
Și în ce trup au să vie?“

36. Nesocotitul, ceea-
ce sameni tu, de nu va
muri, nu va învia.

37. Și când sameni nu
sameni trupul care are
să vie, ci un grăunte gol
de ce se întâmplă: de
grâu sau de altă ceva.

38. Dumnezeu însă îi dă
trup, cum voește și fie-
cărei semințe îi dă trupul
ei.

39. Trupurile nu sunt
toate la fel, ci altul este
trupul oamenilor, altul
este trupul dobitoacelor,
altul al peștilor și altul
al paserilor.

40. Sunt trupuri ce-
rești și trupuri pămân-
tești; dar alta este slava
celor cerești, și alta al
celor pământești,

41. alta este slava soa-

relui, alta slava lunii și
alta slava stelelor. Chiar
stea de stea se deosebe-
ște după slava sa.

42. Așa-i și cu învie-
rea morților: Se samănă
trup stricăcios, se va
scula trup nestricăcios;

43. se samănă trup lip-
sit de orice cuviință, se
va scula trup slăvit; se
seamănă trup, neputin-
cios, se va scula trup în
putere;

44. se seamănă trup
sufletesc, se va scula
trup duhovnicesc: este
trup sufletesc, este și
trup duhovnicesc.

45. Așa și este scris:
„Adam, omul cel dintăiu,
s'a făcut suflet viu“, iar
Adam cel din urmă este
duh de viață făcător.

46. Însă n'a fost întâiu
cel duhovnicesc, ci cel su-
fletesc, și apoi cel duhov-
nicesc.

47. Omul cel dintăiu a
fost din pământ și pă-
mântesc; iar omul cel de
al doilea este Domnul din
ceruri.

48. Cum a fost cel pă-
mântesc, așa-s și cei pă-

34. Rom. 13, 11.

36. Ioan, 12, 24.

42. Dan. 12, 3.

43. Mat. 22, 30.

45. Fac. 2, 7. Rom. 5, 18.

47. Fac. 2, 7. Iov, 8, 91.

măntești; și cum este cel ceresc, așa-s și cei cerești.

49. După cum am purtat chipul celui pământesc, să purtăm și chipul celui ceresc.

50. Dar vă spun, fraților, și aceea, că trup și sânge nu pot să moștenească împărăția lui Dumnezeu, nici stricăciunea nu poate să moștenească pe nestricăciune.

51. Iată vă spun o taină: Nu vom muri toți, dar toți ne vom schimba,

52. într-o secundă, într-o clipeală de ochiu, când va suna trâmbița de-apoi; căci se va trâmbița, și morții se vor scula nestricăcioși, iar noi ne vom schimba;

53. căci se cade ca acest trup stricăcios să se îmbrace în nestricăciune și acest trup muritor să se îmbrace în nemurire.

54. Când însă acest trup stricăcios se va îmbrăca în nestricăciune și acest trup muritor se va

îmbrăca în nemurire, atunci se va împlini cuvântul cel scris: „Înghițitu-s'a moartea de biruință.

55. Unde-ți este, moarte, boldul? Unde-ți este, iadule, biruința?”

56. Boldul morții însă este păcatul, iar puterea păcatului este legea.

57. Dau însă mulțămintă lui Dumnezeu, Celuice ne-a dăruit biruință prin Domnul nostru Iisus Hristos.

58. Drept aceea, frații mei iubiți, fiți tari, nelintiți; propășiți pururea în lucrul Domnului, știind că osteneala voastră nu e zadarnică înaintea Domnului.

CAPITOLUL 16.

Adunarea de ajutoare pentru frați. Știri despre Timoteiu, Apolo, casa lui Ștefana. Inchinciuni.

La strângerea milosteniei pentru sfinți să

48. Ioan. 3, 6.

49. Făc. 5, 3. Rom. 8, 29.

50. Ioan. 1, 13; 3, 3.

51. 1 Tes. 4, 17.

52. Mat. 24, 21. Ioan. 5,

28. 1 Tes. 4, 16.

54. Is. 25, 8.

55. Os. 13, 14.

56. Rom. 4, 15.

57. 1 Ioan. 5, 4-5.

58. Col. 1, 23.

faceți și voi așa, cum am rânduit în Bisericiile Galatiei:

2. În ziua întâia a săptămânii, fiecare din voi să pună deoparte cât îi îngăduie starea și să păstrați la voi, ca să nu se facă strângerea *ajutoarelor* când voi veni eu.

3. Iar când voi veni, voi trimite cu scrisori pe cei ce-i veți alege, ca să ducă darul vostru la Ierusalim.

4. Și de se va cuveni să mă duc și eu, vor merge cu mine.

5. La voi însă am să vii după ce voi străbate Macedonia, căci prin Macedonia am să vii.

6. Iar la voi, poate, voi zăbovi, sau voi și ierna, ca să mă însoțiți unde mă duc.

7. Căci acum nu voesc să mă văd cu voi numai în treacăt, ci de-mi va îngădui Domnul, nădăjduesc să rămân la voi câtva timp.

8. La Efes însă voi rămânea până la Duminică Mare,

9. căci mi s'a deschis

acolo ușă mare și largă, și protivnici sunt mulți.

10. De vine Timoteiu, băgați de seamă să fie fără frică la voi, căci face lucrul Domnului, ca și mine.

11. De aceea nimenea să nu-l nesocotească, ci-l petreceți cu pace, ca să vină la mine, că-l aștept împreună cu frații.

12. Iar cât despre frațele Apolo, l-am rugat foarte mult, ca să vină la voi cu frații; dar ei n'a voit nicidecum să vină acum, ci va veni când va socoti.

13. Vegheați, stați în credință, îmbărbătați-vă și vă întăriți.

14. Toate ale voastre să fie cu dragoste.

15. Fraților, cunoașteți casa lui Ștefana. Știți că ea este pârga Ahaii și s'a pus în slujba sfinților.

16. Vă rog dar, ca și voi să vă plecați la unii ca aceștia și la tot cece lucrează și se ostenește împreună cu ei.

17. Mă bucur de venirea lui Ștefana, și a lui Fortunat, și a lui Ahaii.

1. Rom. 12, 13.

2. 2 Cor. 8, 10.

3. 1 Cor. 4, 19. Luc. 4, 15.

13. Mat. 24, 42. 1 Petr. 5, 8. Apoc. 3, 11-20.

15. 1 Cor. 1, 16.

căci lipsa voastră au umplut-o aceștia:

18. pentru că au liniștit duhul meu și al vostru. Cinstiți dară pe unii ca aceștia!

19. Inchină-se vouă Bisericele Asiei; închină-se vouă cu toată inima în Domnul Achila și Priscilla, împreună cu biserica cea din casa lor.

20. Inchină-se vouă toți frații. Inchinați-vă unul

altuia cu sărutare sfântă.

21. *Primiți închinăciune și din partea mea, scrisă cu mâna mea, a lui Pavel.*

22. Celce nu iubește pe Domnul Iisus Hristos să fie anatema, maranata!

23. Darul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi.

24. Dragostea mea în Hristos Iisus este cu voi, Amin.

19. 2 Tim. 4. 19.

20. Rom. 17. 16. 2 Cor 13. 12. 1 Petr. 5. 14.

CARTEA A DOUA CĂTRĂ CORINTENI

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAPITOLUL 1.

Mângâerea Apostolului în suferință. Apărarea sa de învinuirile de nestatornicie.

Pavel, prin voința lui Dumnezeu, Apostol al lui Iisus Hristos, și fratele Timoteiu vă doresc vouă, Bisericii lui Dumnezeu, care este în Corint, și tuturor sfinților celor din toată Ahaia,

2. har și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul Iisus Hristos.

3. Bine este cuvântat Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Părintele îndurărilor și Dumnezeuul a toată mângâerea,

4. Care ne mângâie în toate necazurile noastre, ca să putem și noi mângâia pe ceice se află în tot necazul cu mângâerea, cu care suntem mângâiați și noi de Dumnezeu.

5. Căci pe cât sporesc în noi suferințele lui Hristos, pe atâta sporește prin Hristos și mângâerea noastră.

6. De suferim necaz, suferim pentru mângâerea și mântuirea voastră, care se săvârșește prin răbdarea acelorași suferințe, pe care le îndurăm și noi și avem nădejde tare în voi.

7. De ne mângâem, ne mângâem pentru mângâerea și mântuirea voastră, știind că voi luați

2. 1 Cor. 1, 3.

3. 1 Petr. 1, 3. Eg. 34, 6.

4. Ps. 33, 20.

5. Col. 1, 24.

parte atât la suferințele noastre, cât și la mângăiere.

8. Căci nu voim, fraților, să nu știți și voi de necazul nostru, ce ni s'a întâmplat în Asia, că am fost îngreueți peste măsură și peste putere, încât nu mai aveam nădejde nici de viață,

9. ci aveam în noi încredințarea că suntem osândiți la moarte, ca să nu mai nădăjduim în noi înșine, ci în Dumnezeu, Celce înviază morții,

10. Care ne-a și izbăvit și ne izbăvește dela o moarte ca aceasta și în Care nădăjduim că ne va mai izbăvi încă,

11. cu ajutorul și al rugăciunii voastre, ca pentru harul ce mi s'a dăruit prin mijlocirea multora, mulți să mulțamească pentru noi.

12. Căci lauda noastră este mărturia conștiinței noastre, că am trăit în lume și mai ales între voi în nevinovăție și curăție plăcută lui Dumnezeu, nu după înțelepciunea tru-

pească, ci după harul lui Dumnezeu.

13. Căci nu vă scriem alta, ci ceea ce citiți sau recunoașteți și ceea ce nădăjduim că veți recunoaște până în sfârșit;

14. după cum intrucâtva ați și recunoscut, că noi vom fi lauda voastră, precum și voi veți fi a noastră, în ziua Domnului nostru Iisus Hristos.

15. Cu această încredere voiam odinioară să viu la voi, ca să primiți har adoua oară,

16. și pe la voi să trec în Macedonia, iar din Macedonia să viu iarăși la voi și voi să mă petreceți în Iudeea.

17. Cugetând deci aceasta, purtatu-m'am eu oare cu ușurință? Sau cele ce le-am cugetat, cugetatu-le-am oare trupește, ca să fie vorba mea și da și nu?

18. Precum e adevărat că Dumnezeu este credincios, tot așa și vorba noastră către voi n'a fost și da și nu.

19. Căci Fiul lui Dum-

11. Rom. 15, 30, 2 Cor. 4, 15.
12. 2 Cor. 2, 17; 4, 2; 7, 14. Fapt. 23, 1.
15. 1 Cor. 4, 19.
17. Mat. 5, 27.

nezeu, Iisus Hristos, Cel propovădit la voi de noi, *adecă* de mine și de Silvan și de Timoteiu, n'a fost da și nu, ci în El a fost numai da.

20. Căci toate făgăduințele dumnezești în El sunt da și de aceea se și zice de noi, prin El, amin, spre slava lui Dumnezeu.

21. Iar celce ne întărește pe noi și pe voi în Hristos și celce ne-a uns pe noi este Dumnezeu.

22. Care ne-a și pecetluit și a dat arvona Duhului în inimile noastre.

23. Eu însă chem pe Dumnezeu martor asupra sufletului meu, că n'am venit până acum la Corint numai ca să vă cruț pe voi;

24. nu că doară am avea stăpânire peste credința voastră, ci ajutăm să propășească bucuria voastră, căci sunteți tari în credință.

CAPITOLUL 2.

Pavel n'a mers la Corinteni ca să-i cruțe. Indeamnă să ierte pe pă-

cătosul pocăit. Călătoriile lui Pavel și isbânzile lui.

De aceea am socotit în mine însumi, să nu viu la voi iarăși cu amărăciune.

2. Dar dacă eu vă amărăsc pe voi, apoi oare pe mine cine mă bucură, dacă nu celce a fost amărât de mine?

3. Aceasta însă v'am scris'o, pentruca atunci, când voi veni la voi să nu am amărăciune peste amărăciune de la accia, cari ar trebui să mă bucure. Am încredere în voi toți, că bucuria mea este a voastră a tuturor.

4. Cu mare întristare și cu durere de inimă și cu multe lacrimi v'am scris, nu ca să vă amărăsc, ci ca să cunoașteți iubirea, care cu prisosință o am pentru voi.

5. Iar de m'a amărât cineva, nu m'a amărât numai pe mine, ci în parte, ca să nu zic în totul, și pe voi pe toți.

6. Pentru unul ca acesta e de ajuns această

20. Numer. 23, 19.

21. 1 Ioan. 2, 20.

22. Rom. 3, 15 2 Cor. 1,

5. Apoc. 2, 17.

3. 2 Cor. 1, 14.

4. 1 Cor. 5, 1.

pedeapsă, care vine de la mulți.

7. așa că ați face mai bine să-l iertați și să-i mângăeați, ca unul ca acesta să nu fie doborât de prea multă întristare.

8. De aceea vă rog, să-i arătați dragoste;

9. căci deaceia v'am și scris, ca să vă cunosc cugetul și de sunteți ascultători în toate.

10. De iertați însă cui-va ceva, aceluia îi iert și eu, căci și eu de am iertat pe cineva de ceva, l-am ertat pentru voi în numele lui Hristos,

11. ca să nu ne aducă vreo sminteală satana, căci planurile lui nu ne sunt necunoscute.

12. Și sosind eu la Troea pentru ca să vestesc Evanghelia lui Hristos, deși mi s'a deschis ușa de Domnul, n'am fost împăcat în sufletul meu, pentru că n'am găsit acolo pe fratele meu Tit,

13. ci luându-mi rămas bun dela ei, am trecut în Macedonia.

14. Dar mulțămită lui Dumnezeu, Celu ce pururea ne dă să biruim în Hristos și revarsă prin noi mireasma cunoștinței Sale în tot locul.

15. Căci noi suntem pentru Dumnezeu mireasma lui Hristos printre ceice se mântuesc și printre ceice pier:

16. pentru unii suntem mireasma morței, spre moarte, iar pentru alții mireasma vieții, spre viață. Și cine-i vrednic de aceasta?

17. Căci noi nu vătămăm cuvântul lui Dumnezeu, cum fac mulți, ci-l propoveduim în curățenie, ca dela Dumnezeu primit, ca înaintea lui Dumnezeu și ca în Hristos.

CAPITOLUL 3.

Corinteni sunt scrisoarea lui Pavel. Buchea și duhul. Vălul lui Moise să ridică prin Hristos.

Să începem oare din nou a ne recomanda? Avem noi oare, ca

6 1 Cor. 5. 4.
11. Luc. 22. 31. 1 Petr. 5. 8.
14. Cânt. 1. 3.
15 2 Cor. 4. 3. 1 Cor. 1.

18.
16. Luc. 2, 34. 2 Cor. 3. 5.
17. 2 Cor. 1. 12; 4. 2; 11.
15 1 Tim. 6. 5 Tit. 1. 11.

unia, nevoie de scrisori de recomandări către voi sau de recomandări din partea voastră?

2. Scrisoarea noastră de recomandare, scrisă în inimile noastre, cunoscută și citită de toți oamenii, sunteți voi;

3. vădit că sunteți o scrisoare de recomandare a lui Hristos, scrisă prin slujirea noastră, nu cu cerneală, ci cu Duhul Dumnezeu celui viu, și nu pe table de piatră, ci pe tablele de carne ale inimii.

4. Și astfel de încredințare o avem noi înaintea lui Dumnezeu prin Hristos,

5. nu că doar am fi vrednici să cugetăm în noi înșine ceva, ca venind de la noi înșine, ci vrednicia noastră e dela Dumnezeu,

6. Care ne-a și învrednicit să fim slujitori ai Noului Așezământ, nu ai buchii, ci ai duhului, pentru că buchea ucide, iar duhul dă viață.

7. Dar dacă slujirea buchilor celor ucigătoare, scrise pe pietre, era așa de slăvită, încât fiii lui Israil nu puteau să privească fața lui Moise din pricina slavei trecătoare a feții lui,

8. apoi cu cât trebuie să fie mai slăvită slujirea Duhului?

9. Și dacă slujirea o sândeii era slăvită, apoi cu atât mai mult e bogată în slavă slujirea îndreptării.

10. Ba, privind din această parte, slujirea aceea nici nu se pare slăvită din pricina slavei covârșitoare a celorlalte slujiri.

11. Și dacă ceace era trecător a fost slăvit, apoi cu atât mai slăvit trebuie să fie ceace nu-i trecător.

12. Drept aceea având o astfel de încredințare, ne purtăm cu multă îndrăzneală,

13. și nu facem ca Moise, Care-și punea un văl pe fața sa, ca fiii lui Is-

1. 2 Cor. 1, 12.

2. 1 Cor. 9, 2.

3. Iez. 11, 19. Eyr. 8, 10

5. Ioan, 15, 5. 1 Cor. 15,

10.

6. Ier. 31, 33. Ioan 6, 63

7. Es. 34, 39.

rail să nu vadă sfârșitul a ceea ce era trecător.

14. Dar mințile lor sunt orbite, căci și astăzi acel vâl rămâne neridicat la cetirea Vechiului Așezământ, pentru că numai prin Hristos se ridică;

15. Dar la ei până astăzi vâlul acela stă pe inimile lor, când citesc pe Moise,

16. iar când se întorc la Domnul, acel vâl se ridică.

17. Domnul însă este Duhul, și unde este Duhul Domnului, acolo e slobozenia.

18. Noi însă privind toți cu fețele descoperite, ca în oglindă, la slava Domnului, căpătăm acelaș chip, trecând din slavă în slavă, cum ne dă Duhul Domnului.

CAPITOLUL 4.

Evanghelia nu-i pentru toți descoperită. Toate suferințele se biruesc prin nădejde.

13. Rom. 10, 4.
14. 1 Cor. 2, 8. Is. 6, 10.
16. Eș. 34, 34.
17. Ioan, 4, 24.
18. 2 Cor. 4, 6. 1 Cor. 15,

De aceea, având din mila lui Dumnezeu o astfel de slujbă, nu ne pierdem nădejdea,

2. ci lepădând faptele rușinoase cele ascunse, fără să alergăm la viclesug și fără să vătămăm cuvântul Domnului, ci arătând adevărul, ne înfățișăm conștiinței fiecărui om în fața lui Dumnezeu.

3. Dacă însă Evanghelia noastră are încă vâlul peste ea, apoi are vâl pentru cei peritori,

4. pentru necredincioși, cărora dumnezeul veacului acestuia li-a orbit mințile, ca pentru ei să nu strălucească lumina vestirii slavei lui Hristos, Care este chipul Dumnezeului Celui nevăzut.

5. Căci noi nu ne propovăduim pe noi înșine, ci pe Hristos Iisus, Domnul, și suntem robii voștri pentru Iisus.

6. Pentru că Dumnezeu, Care a pruncit lumii să strălucească în mijlo-

2. 2 Cor. 2, 17. Fapt. 23, 9.
3. 1 Cor. 1, 18.
4. Ioan, 14, 9. Col. 1, 15.
Evr. 1, 3.
5. 1 Cor. 2, 2; 3, 5.

cul întinericului, a luminat inimile noastre, ca să strălucească cunoștința slavei lui Dumnezeu în fața lui Iisus Hristos.

7. Comoara aceasta o avem noi în vase de lut, ca mulțimea puterii să fie socotită a lui Dumnezeu, iar nu a noastră.

8. Din toate părțile suntem strâmtorați, dar nu striviți; în împrejurări desnădăjduitoare ne aflăm, dar nu suntem desnădăjduiți;

9. prigoniți suntem, dar nu părăsiți; doborâți, dar nu perduți.

10. Pururea purtăm în trupul nostru moartea Domnului Iisus, ca și viața lui Iisus să se arate în trupul nostru.

11. Căci noi cei vii suntem neconținut gata de moarte pentru Iisus, ca viața lui Iisus să se arate în trupul nostru cel muritor,

12. așa încât moartea lucrează în noi, iar viața în voi.

13. Dar având acelaș

duh al credinței, de care ne vorbește Scriptura, când zice: „Crezut-am, pentru aceea am și grațiat“, și noi credem, de aceea și grăim,

14. știind că Celce a înviat pe Domnul Iisus, ne va învia prin Iisus și pe noi și ne va pune înaintea Sa împreună cu voi.

15. Căci toate sunt pentru voi, ca mulțimea harului să stârnească în mulți cu atât mai multă mulțămîntă spre slava lui Dumnezeu.

16. De aceea nu ne descurajăm și chiar de se strică omul nostru cel din afară, cel din lăuntru însă se înnoțește din zi în zi;

17. pentru că suferința noastră cea de acum, neșoară și trecătoare, nu aduce nemăsurată slavă veșnică,

18. și noi ne uităm nu la cele văzute, ci la cele nevăzute, căci cele văzute sunt trecătoare, iar cele nevăzute sunt veșnice.

6. Fac. 1, 3. 1 Petr. 2, 9.
7. 2 Cor. 3, 5. 1 Cor. 2, 5.
9. Ps. 36, 24.
10. Galat. 6, 17.
11. Rom. 8, 17.
13. Ps. 115, 1.

14. 1 Cor. 6, 14. 1 Tes. 10.
16. 1 Petr. 3, 4. Efes. 16.
17. Rom. 8, 18.
18. Ebr. 11, 1.

CAPITOLUL 5.

Peste haina cea pământească trebuie să ne îmbrăcăm cu haină nouă, cerească. Dorul de viață veșnică. Hristos este împăcarea și mântuirea noastră.

Căci știm, că de se va strica coliba aceasta a noastră, în care locuim aici pe pământ, avem în ceruri locuință dela Dumnezeu, casă nefăcută de mână și veșnică;

2. de aceea și suspinăm noi în coliba aceasta, pentrucă dorim să ne îmbrăcăm în locașul nostru cel ceresc,

3. decât numai de-am fi îmbrăcați și nu goi!

4. Căci aflându-ne noi în această colibă, suspinăm sub povară, nu pentrucă voim să ne desbrăcăm, ci să ne îmbrăcăm, pentruca ceea ce-i muritor să se înghită de viață.

5. Pentru aceasta ne-a

și făcut pe noi Dumnezeu și ne-a dat arvona duhului.

6. De aceea pururea suntem liniștiți, știind că locuind în trup, locuim departe de Dumnezeu,

7. căci umblăm prin credință, iar nu prin vedere.

8. Suntem însă liniștiți și dorim mai bine să părăsim acest trup și să ne sălășluim la Domnul,

9. și de aceea ne și silim să fim bine plăcuți Lui, fie că locuim în acest trup, fie că-l părăsim,

10. pentrucă cu toții trebuie să ne arătăm înaintea judecăței lui Hristos, ca să primim fiecare după cele ce am făcut fiind în acest trup, or bine, or rău.

11. Deci, cunoscând frica Domnului, aducem pe oameni la adevăr; aceasta e descoperită lui Dumnezeu și nădăjduim că e descoperită și cugetului vostru.

12. Prin aceasta nu ne

1. Iov. 4, 19. Evr. 9, 11.

2. Rom. 8, 23.

3. Apoc. 16, 15. Is. 61, 10.

4. 1 Cor. 15, 54.

5. 2 Cor. 1, 24.

7. Rom. 8, 25.

8. Filip. 1, 23.

10. Mat. 25, 32; 16, 27.
Rom. 14, 10. Iov. 34, 11.

recomandă din nou vouă, ci vă dăm pricină să vă lăudați cu noi, ca să aveți ce răspunde acelora, cari se laudă cu fața, iară nu cu inima.

13. Căci de ne eșim din sine, e pentru Dumnezeu, iar de suntem așezați la minte, e pentru voi.

14. Căci dragostea de Hristos ne absoarbe pe noi, ceice socotim așa: dacă unul a murit pentru toți iată toți au murit.

15. Hristos a murit pentru toți, ca ceice trăiesc să nu mai trăească pentru sineși, ci pentru Celce a murit pentru ei și a înviat.

16. Pentru aceea deacum nu mai cunoaștem pe nimene după trup; și dacă am cunoscut după trup pe Hristos, acum însă nu-l mai cunoaștem așa.

17. Deci de este cineva în Hristos, e făptură nouă: cele vechi au trecut: iată toate s'au făcut nouă.

18. Dar toate vin dela

Dumnezeu, Celce ne-a împăcat pe noi cu Sine prin Iisus Hristos și ne-a dat slujirea împăcării.

19. Pentrucă Dumnezeu, Care era în Hristos, a împăcat lumea cu Sine, ne socotind oamenilor păcatele lor și a pus în noi cuvântul împăcării.

20. Deci noi suntem solii, trimiși în numele lui Hristos și vă îndemnăm în numele lui Hristos, ca și cum însuși Dumnezeu v'ar îndemna: împăcați-vă cu Dumnezeu,

21. căci El pentru noi pe Celce nu știa de păcat, L-a făcut jertfă pentru păcat, ca prin El să ne facem noi drepti înaintea lui Dumnezeu.

CAPITOLUL 6.

Slujitorii lui Dumnezeu în toate se arată astfel: Indemnuri de a nu ne mesteca cu necredincioșii.

Noi însă, împreună la crătorii lui Dumne

13. 2. Cor. 11, 11.
15. Rom. 14, 9. Galat. 2, 20.
17. Rom. 6, 4. Is. 43, 18-19. Apoc. 25, 5.

18. Rom. 5, 11. Efes. 16, Colos. 1, 20.
21. Ioan. 3, 46. 1 Petr. 22. 1 Ioan. 3, 5. Is. 53, 9.

zeu, vă și rugăm, să nu primiți în zadar harul dumnezeesc, căci se zice:

„La vreme potrivită te-am ascultat și ți-am ajutat în ziua mântuirii“.

2. Iată acum este vremea potrivită, iată acum este ziua mântuirii.

3. Nimănui prin nimic nu aducem sminteală, pentruca slujba noastră să nu fie defăimată,

4. ci în toate ne înfățișeam pe noi înșine ca slujitori ai lui Dumnezeu, cu multă răbdare în ne-cazuri, în nevoi, în strămătorări,

5. în bătăi, în temniță, în izgoniri, în ostenele, în privegheri, în posturi,

6. în curățenie, în cuminenție, în milă, în bună-tate, în duhul sfințeniei, în dragoste nefățarnică,

7. în cuvântul adevărului, în puterea dumnezească, cu arma dreptății în dreapta și în stânga,

8. în cinste și în necinste, în muștrări și în laude; ca niște înșelători

suntem socotiți, noi însă suntem de bună credință;

9. ca niște necunoscuți, dar suntem cunoscuți; ca morți, dar iată trăim; ca niște torturați, dar iată nu suntem morți;

10. ca niște amărâți, dar iată ne bucurăm mult; ca niște săraci, dar pe mulți îmbogățim; ca nimica având, dar toate avându-le.

11. Gura noastră e deschisă vouă, Corintenilor, inima noastră e largă pentru voi.

12. Vouă au vi e strâmt în noi, dar în inimile noastre e strâmt.

13. Ca unor fii vă zic: plățiți-ne cu aceeași măsură, lărgindu-vă și voi *inimile voastre!*

14. Nu vă plecați *gramajii* sub jug străin cu necredincioșii, pentrucă ce legătură *poate să aibă* dreptatea cu fărădelegea? Sau ce împărtășire are lumina cu întunericul?

15. Sau ce unire are Hristos cu vellar? Sau ce *tovărășie* poate fi între

2. Luc. 4, 19. Evr. 3, 7. Is. 49, 8.

4. 2 Cor. 12, 10. 1 Cor. 4, 11.

10. Pild. 13, 7.

un credincios și un ne-credincios?

16. Sau ce legătură poate fi între Biserica lui Dumnezeu și idoli? Căci voi sunteți Biserica Dumnezeului celui viu, cum a zis Dumnezeu: „Că mă voi sălăslui într'înșii și voi umbla și le voi fi Dumnezeu și ei îmi vor fi popor.

17. De aceea ești din mijlocul lor și vă osebiți, zice Domnul, și nu vă atingeți de necurăție și vă voi primi

18. și vă voi fi Tată și voi fii îmi veți fi, zice Domnul Atotțiitorul“.

CAPITOLUL 7.

Indemn la sfințenie. Știri despre Corinteni prin Tit. Întristare mântuitoare.

Deci, iubitorilor, având asemenea făgăduințe, să ne curățim pe noi înșine de toată întinăciunea trupului și a duhului, desăvârșind sfințirea

noastră în frica lui Dumnezeu.

2. Coprindeți-ne în inima voastră: căci pe nimene n'am obișduit, ni mânuși pagubă n'am adus, de la nimenea n'am tras câștig.

3. Nu spre osândire vorbesc așa: căci v'am spus mai înainte, că sunteți în inima noastră așa, ca împreună să murim, și împreună să viem.

4. Am multă încredere în voi, mă laud mult cu voi, m'am umplut de mângâere și, cu toată întristarea noastră, sunt copleșit de bucurie.

5. Căci venind în Macedonia, trupul nostru nu avea odihnă, ci eram strâmtorați din toate părțile: în afară războiului în lăuntru frică.

6. Dar Dumnezeu Celce mângâe pe cei smeriți, ne-a mângâeat prin venirea lui Tit,

7. și nu numai prin venirea lui, ci și prin mângâerea, cu care a fost mângâeat el la voi, spunându-mi dorința voastră

15. 3 Reg. 18, 21. Str. 13, 21.

16. 1 Cor. 3, 16; 6, 19. Lev. 26, 12.

17. Is. 52, 11. Ier. 50, 1. Apoc. 18, 4.

18. Ier. 31, 4. 6. 2 Cor. 1, 4.

stră, plângerea voastră, râvna voastră pentru mine, încât și mai mult m'am bucurat.

8. De aceea, dacă v'am întristat cu scrisoarea mea, nu-mi pare rău, deși mă căeam; căci văd că scrisoarea aceea, deși v'a întristat, dar nu-mai pentru o vreme;

9. acum mă bucur, nu pentru că v'am întristat, ci pentru că v'ați întristat spre pocăință. Căci v'ați întristat pentru Dumnezeu, încât n'ați suferit din pricina noastră nici o pagubă.

10. Pentru că întristarea pentru Dumnezeu naște pocăință neschimbăcioasă spre mântuire, iar întristarea lumească naște moarte.

11. Căci numai singur faptul acela, că v'ați întristat pentru Dumnezeu, iată câtă sânguință, câtă apărare, câtă nemulțămire împotriva celui vinovat, câtă frică, câtă dorință, câtă râvnă, câtă pedepsire a stărnit în voi! Prin toate ați arătat, că sunteți curați de fapta aceea.

12. Deci, dacă v'am scris, apoi nu pentru obijduitor, nici pentru cel obijduit, ci ca să vă descopăr grija ce o avem de voi înaintea lui Dumnezeu.

13. De aceea ne-am mângâeat cu mângâerea voastră; și încă și mai mult ne-am bucurat de bucuria lui Tit, că ați liniștit cu toții duhul lui.

14. Dacă m'am lăudat ceva cu voi înaintea lui, n'am rămas de rușine, ci precum v'am spus toate după adevăr, așa și lauda noastră față de Tit s'a dovedit adevărată.

15. Și inima lui e mai mult la voi, când își aduce aminte de supunerea voastră a tuturor și cum l-ați primit cu frică și cu cutremur.

16. Mă bucur deci, că în toate mă pot bizui pe voi.

CAPITOLUL 8.

Pavel laudă pe creștinii din Macedonia pentru strângerea de daruri și îndeamnă pe corinteni să facă la fel.

Fraților, vă înștiințăm despre harul lui Dum-

nezeu, ce s'a dăruit bisericilor Macedoniei;

2. căci *ele*, în mijlocul necazurilor mari ce îndură, sunt pline de bucurie, și sărăcia lor nemăsurată, li-a sporit bogăția dărnicii,

3. căci martor sunt, că după puterile lor și chiar peste puterile lor au dat de bună voe,

4. rugându-ne cu multă stăruință să primim darul și părtașia la ajutorarea sfinților;

5. și nu numai cum nădăjduiam *au dat*, ci s'au dat și pe sine înseși, mai întâiu Domnului și apoi și nouă, după voea lui Dumnezeu.

6. De aceea am rugat pe Tit, ca așa să isprăvească la voi această faptă de binefacere, cum a început-o.

7. Și cum sunteți bogăți în toate: în credință și în cuvânt, în conștiință, în toată sirguința și în iubirea ce ne arătați, așa să vă îmbogățiți și cu această faptă bună.

8. Și vă spun aceasta

nu ca o poruncă, ci ca prin râvna altora să cerc curăția dragostei voastre.

9. Căci știți harul Domnului nostru Iisus Hristos, că El fiind bogat, a sărăcit pentru voi, ca voi să vă îmbogățiți prin sărăcirea Lui.

10. La aceasta vă dau sfatul, că aceasta e de folos pentru voi, cari nu numai ați dorit, ci ați voit să și faceți acest lucru încă de anul trecut.

11. Impliniți acum și cu fapta, ca ceiace cu râvnă ați dorit, să fie împlinit din ce aveți.

12. Căci dacă este bunăvoință, apoi ea este primită după cecece are cineva, iar nu după cecece nu are.

13. Căci nu se cere să ușurați pe alții și să vă îngrieuați pe voi; ci să fie potriveală:

14. astăzi prisosul vostru acopere lipsa lor iar mâne lipsa voastră va fi acoperită de prisosul lor, ca să fie potriveală,

15. cum este scris

2. Marc. 12, 44. Rom. 12, 8.
9. Mat. 8, 20. Luc. 2, 7.

Filip. 2, 7. Ioan. 1, 16.
12. Pild. 3, 28.

„Cine a adunat mult, n'a avut de prisos, și cine a adunat puțin, n'a avut lipsă.

16. Multămită însă lui Dumnezeu, Celuice a dat in inima lui Tit o astfel de râvnă pentru voi,

17. căci a primit rugărea mea și, fiind plin de râvnă, a venit la voi de bunăvoie.

18. Cu dânsul am mai trimis un frate, care este laudat in toate bisericile pentru vestirea Evangheliei,

19. și care, mai mult încă, a fost ales de biserici să ne întovărășească anume pentru această binefacere, căreia noi slujim spre slava Domnului și spre lauda râvnei voastre.

20. Aceasta o facem, ferindu-ne ca să nu ne prihănească cineva în această bogată adunare de daruri, la care dăm ajutorul nostru;

21. căci noi ne sârguim pentru bine nu numai față de Dumnezeu, ci și față de oameni.

22. Și împreună cu a-

ceștia am trimis încă un frate al nostru, a căruia hărnicie a fost cercată de multe ori în multe și care acum e încă și mai sirguincios pentru marea încredere ce are în voi.

23. Cât despre Tit, apoi el e tovarășul și partașul meu de muncă în mijlocul vostru; iar frații care-l însoțesc sunt trimișii bisericilor, sunt slava lui Hristos.

24. Deci, dați-le în fața bisericilor dovada dragostei voastre și le arătați că noi avem dreptate, când ne laudăm cu voi.

CAPITOLUL 9.

Strângerea de ajutoare trebuie făcută în grabă. Răsplata binefacerilor.

Dealtmintrelea mi-i de prisos să vă scriu pentru ajutorarea sfinților,

2. căci știu bunăvoința voastră și mă laud cu voi către macedoneni, spunându-li, că Ahaia e pregătită încă de anul

trecut și râvna voastră a îndemnat pe mulți.

3. Pe frați însă i-am trimis, ca lauda mea cu voi în această privință să nu se arate zădarnică, ci ca voi, după cum am zis, să fiți pregătiți;

4. ca nu cumva de vor veni cu mine macedoneni și vă vor găsi ne pregătiți, să rămănem de rușine noi, ceice v'am lăudat cu atâta încredere, ca să nu zic și voi.

5. De aceea am socotit că e de trebuință să rugăm pe frați, ca să vie înaintea la voi și să îngrijească din vreme, ca darul dinainte făgăduit de voi să fie gata așa, ca o binecuvântare, iar nu ca un bir.

6. Pe lângă aceasta vă mai spun: celce samănă cu sgârčenje, cu sgârčenje va și secera; iar celce samănă cu binecuvântare, cu binecuvântare va și secera.

7. Fiecare să dea cât îl lasă inima, nu cu părere de rău, sau de silă; căci pe dătătorul de bu-

năvoie iubește Dumnezeu.

8. Puternic însă este Dumnezeu să reverse din belșug spre voi tot harul, ca voi pururea și în toate având toată îndestularea, să fiți bogat la toată fapta bună,

9. precum este scris: „A împărțit, a dat săracilor, și dreptatea lui rămâne în veac“.

10. Și celce dă sămănătură sămănătorului și pâine pentru hrana lui, va înmulți cele sămănate de voi și va spori rodul dreptății voastre,

11. ca voi să fiți bogat în toate pentru toată felul de binefacere, ca să aduce prin noi mulțăminte lui Dumnezeu.

12. Căci îndeplinirea acestei slujiri nu numai că acopere lipsurile sfinților, ci și stărnește mulți bogate mulțăminte către Dumnezeu;

13. pentru că văzând roadele acestei slujiri, proslăvesc pe Dumnezeu pentru supunerea la evanghelia lui Hristos mărturisită de voi,

6. Pild. 19, 7; 22, 9.

7. 2 Cor. 8, 2. Deut. 15,

7. Sir. 35, 8.

8. 1 Tim. 6, 6.

9. Ps. 111, 9.

10. Is. 55, 10.

pentru împărtașirea nefătatnică cu ei și cu toți,

14. rugându-se pentru voi din dragoste către voi, pentru harul lui Dumnezeu, care este în voi din belșug.

15. Slavă lui Dumnezeu pentru darul Lui cel negrăit!

CAPITOLUL 10.

Pavel se apără de clevețirile vrăjmașilor și de apostoli cei mincinoși.

Însumi eu, Pavel, care când mă aflu de față între voi sunt smerit, iar când lipsesc sunt cutezător față de voi, vă îndemn pentru blândeța și bunătatea lui Hristos

2. și vă rog ca, după sosirea mea, să nu alerg la acea îndrăzneală hotărâtă, pe care socot să o întrebuițez împotriva umora, care gândesc de noi, că am umbla după îndemmurile trupului.

3. Căci noi, deși sun-

tem în trup, nu ne lupțăm trupește.

4. Armele noastre de luptă nu sunt trupești, dar ele prin *puterea lui Dumnezeu* sunt în stare să dărâme și cetăți

5. și cu ele dărâmam uneltirele și toată trufia, ce se rădică împotriva cunoștinței de Dumnezeu, și robim toată cugetarea ca să asculte de Hristos,

6. fiind gata să pedepsim toată neascultarea, când ascultarea voastră se va plini.

7. La cele de față vă uitați? De socoate cineva în sine, că-i al lui Hristos, acela să cugete deasemenea în sine, că precum este el al lui Hristos, tot așa și noi suntem ai lui Hristos.

8. Căci chiar de mă voi lăuda ceva mai mult cu stăpânirea ce mi-a dat-o Domnul spre întărirea, iar nu spre dărâpânarea voastră, nu voi rămânea de rușine.

9. Să nu par însă, că v'aș amenința cu scrisorile mele;

2. 2 Cor. 2, 17.

3. 1 Tim. 1, 18.

4. Ier. 1, 10.

5. 1 Cor. 1, 19; 3, 19.

7. Ioan, 7, 24.

8. 2 Cor. 13, 10.

10. căci se zice *de unii*: scrisorile-i sunt grele și aspre, iar când se arată cu trupul între noi e slab și cuvântul lui fără în-sămănătate.

11. Unii ca aceștia să știe, că precum suntem în cuvintele scrisorilor când lipsim, așa suntem și cu fapta, când ne aflăm de față.

12. Căci nu cutezăm să ne alăturăm sau să ne asemănăm cu ceice se laudă singuri pe sine; dar aceia, măsurându-se pe sine cu sine însuși și a-sămănându-se cu sine însuși, nu sunt oameni pricepuți.

13. Noi însă nu ne vom lăuda fără măsură, ci după măsura ogorului, ce ni l-a însemnat Dumnezeu în așa măsură, ca să ajungem până la voi.

14. Deci nu trecem măsura, ca și cum n'am fi ajuns până la voi, căci cu Evanghelia lui Hristos am ajuns la voi.

15. Nu ne lăudăm dară fără măsură, sau cu ostenelele altora, ci nădăj-

duim, ca odată cu creșterea credinței voastre să sporim mult la voi ogorul nostru

16. și să propoveduim Evanghelia și dincoio de voi, fără să ne lăudăm cu lucrul gata din ogorul altora.

17. Celce se laudă să se laude în Domnul.

18. Căci nu e vrednic acela, care se laudă singur, ci acela, pe care îl laudă Domnul.

CAPITOLUL 11.

Sârguința lui Pavel la corinteni și neprimirea de plată.

O de mi-ați îngăduit puțină nebunie! Dar mi-ați și îngăduit.

2. Căci vă râvnesc cu râvnire dumnezească, pentru că v'am logodit unui singur bărbat, ca să vă înfățișez lui Hristos, ca pe o fecioară curată.

3. Mă tem însă ca nu cumva, după cum șarpele a ademenit cu viclenia sa pe Eva, așa să vă vată-

10. 2 Cor. 11, 6.

13. 2 Cor. 12, 5.

15. Rom 15, 20.

17. Ier. 9, 24. 1 Cor. 1, 31.

18. Pild. 27, 2. 1 Cor. 4, 5.

2. Is. 62, 5. Os. 2, 19.

me și mințile voastre, *abătându-le* dela nevino-văția cea în Hristos.

4. Căci dacă venind cineva, s'ar apuca să vă propoveduiască un alt Iisus, pe Care eu nu l-am propoveduit, sau dacă ați primi alt Duh, pe care nu l-ați primit, sau altă Evanghelie, pe care n'ați primit-o, atunci ați fi foarte îngăduitor către acela.

5. Dar socotesc, că cu nimic nu sunt mai prejos decât cei mai mari dintre apostoli;

6. căci deși sunt un neștiutor în ale vorbirei, în ale științei însă nu. Dar în toate suntem bine cunoscuți vouă tuturor.

7. Greșit-am eu oare, că înjosindu-mă pe sine-mi, ca să vă înalț pe voi, v'am propoveduit Evanghelia lui Dumnezeu în dar?

8. Altor biserici le-am pricinuit cheltueli, primind dela ele cele trebuitoare pentru traiu, ca să vă slujesc vouă; iar când

am fost la voi, deși am suferit lipsuri, n'am suferat pe nimenea;

9. căci lipsurile mele le-au îndeplinit frații, veniți din Macedonia; și apoi în toate m'am silit și mă silesc să nu vă fiu o povoaară.

10. Pe adevărul lui Hristos, care este în mine, *vă spun*, că lauda aceea nu ni se va răpi în părțile Ahaei.

11. Dar pentrucă *fac așa?* Oare pentrucă nu vă iubesc? Știe Dumnezeu! Dar cum fac, așa voi face și în viitor,

12. ca să nu dau pricină celorce caută pricină, ca în ce se laudă ei, în aceea să fie ca și noi.

13. Căci acești apostoli mincinoși și lucrători vicleni își iau aerul de apostoli ai lui Hristos.

14. Și nu-i de mirare; pentrucă însuși satana ia chip de înger al luminii;

15. nu e dară lucru mare, dacă și slujitorii lui iau chip de slujitori ai

3. Fac. 3. 4. Ioan. 8, 41.

2. Petr. 3, 17. 1 Tim. 6, 3.

5. 1 Cor. 15, 10.

6. 1 Cor. 2, 1. 2 Cor. 10,

11)

8. Fapt. 20. 32. 2 Tes. 3, 8.

10. Rom. 9, 1.

13. Fapt. 15, 24.

dreptății; dar sfârșitul le va fi după faptele lor.

16. Iarăși zic: să nu mă socotească cineva, că sunt nebun; iară de nu, socotiți-mă și ca nebun, numai să mă laud și eu puțin.

17. Și ceace zic în stare aceasta de lăudărosie, nu zic după Domnul, ci ca din nebulie.

18. De vreme ce mulți se laudă după trup, și eu mă voi lăuda.

19. Căci voi, fiind înțelepți, suferiți cu voce bună pe cei nebuni:

20. căci de vă robește cineva, de vă mănâncă cineva, de vă jăfuește cineva, de se trufeste cineva, de vă lovește cineva peste obraz, răbdați.

21. Spre rușine o spun, că *la aceasta* nu ne-au ajutat puterile; iar de îndrăznește cineva să se laude cu ceva, *atunci*, în nebunia mea o spun, îndrăznesc și eu.

22. Dacă aceia-s evrei, și eu *sunt evreu*; dacă-s israeliți, și eu *sunt israelit*; dacă-s din neamul lui

Avraam, și eu *sunt din neamul acela*.

23. De sunt slujitorii lui Hristos, în nebunia mea o spun, cu atât mai mult *sunt eu*; căci mult mai mult *am fost eu* în ostenele, în bătăi peste măsură, în teamă adesea și de multe ori aproape de moarte.

24. Dela iudei de cinci ori câte patruzeci fără una am luat;

25. de trei ori cu toge am fost bătut, odată cu pietre am fost improscat; de trei ori s'a sfărâmat corabia cu mine, o noapte și o zi în adânc am petrecut;

26. în călătorii de multe ori *am fost*: în primejdii pe râuri, în primejdii din partea tâlharilor, în primejdii din partea celor de un neam cu mine, în primejdii din partea păgânilor, în primejdii prin cetăți, în primejdii în pustiu, în primejdii pe marea, în primejdii între frații cei mincinoși;

27. în ostenele și ne-
cazari, adesea în prive-

15. Mat. 7, 15.

18. Filip. 3, 4.

22. Filip. 3, 5. Fapt. 22, 3.

24. Deut. 25, 3.

25. Fapt. 16, 23; 19, 11; 27, 41.

ghere, în foame și în sete, de multe ori în post, în frig și în golătate.

28. Afară de aceste *întâmplări* am mai avut și *năvală zilnică de oameni, precum și grija tuturor bisericilor.*

29. Cine e neputincios, și eu să nu mă aprind? Cine se smintește, și eu să nu mă smintesc?

30. De se cuvine să mă laud, cu neputințele mele mă voi lauda.

31. Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Celce este binecuvântat în veci, știe că nu mint.

32. La Damasc, guvernatorul regelui Areta a pus pază împrejurul cetății Damasc, ca să mă prindă; dar pe o fereastră am fost pogorât cu o coșniță peste zid și am scăpat din mâinile lui.

CAPITOLUL 12.

Vedeniile cerești. Boldul cărnii. Suferințele mari ale lui Pavel și întărirea de sus. Vesteste venirea la Corint.

Însă a mă lauda nu mi-i de folos, căci voi ajunge la vedeniile și descoperirile Domnului.

2. Am cunoscut un om *credincios* în Hristos, care acum paisprezece ani a fost răpit până la al treilea cer: în trup sau fără trup, nu știu, Dumnezeu știe!

3. Știu însă că omul acela a fost răpit în rai și a auzit cuvinte, care nu se pot rosti și nici nu este îngăduit omului să le rostească;

4. de era el în trup sau fără trup, nu știu, Dumnezeu știe!

5. Cu unul ca acesta mă voi lauda, iar cu mine nu mă voi lauda, decât doar cu neputințele mele.

6. Iară de voi și vrea să mă laud, nu voi fi un nepriceput, căci voi spune adevărul; dar mă o-presc, ca să nu cugete cineva despre mine mai mult decât ceea ce vede sau aude dela mine.

7. Și pentruca să nu mă mândresc cu mulțimea descoperirilor, mi s'a

27. 1 Cor. 4, 11.

29. 1 Cor. 9, 22.

31. Rom. 9, 1. Gal. 1, 20.

32. Fapt. 9, 24.

1. Gal. 1, 12; 2, 2.

dat în trup un bold, un înger al lui satana, să mă chinuească, ca să nu mă înalț.

8. De aceea de trei ori am rugat pe Domnul, ca să-l depărteze dela mine;

9. dar *Domnul* mi-a zis: „Destul îți este harul Meu, căci puterea Mea în neputință să săvâșește“. De aceea și mai cu plăcere mă voi lăuda cu neputințele mele, ca să locuească în mine puterea lui Hristos.

10. Pentru această simt plăcere în neputințe, în obișduiri, în nevoi, în prigoniri și în strâmtorări pentru Hristos, căci când sunt neputincios, atunci sunt puternic.

11. Ajuns-am la nebunia de a mă lăuda; dar voi m'ați silit *la aceasta*. Ar fi trebuit ca voi să mă lăudați; căci eu, deși sunt un nimica, cu nimic nu sunt mai prejos decât cei mai mari dintre apostoli;

12. că semnele apostoliei *mele* s'au arătat înaintea voastră prin tot felul de răbdare, de semne,

de minuni și de fapte minunate.

13. Căci ce vă lipsește vouă față de celelalte Biserici, decât doară aceea, că eu nu v'am fost o povară? Iertați-mi însă vina aceasta.

14. Iată, aceasta e a treia oară când mă gâtesc să vin la voi și nu vă voi fi povară, căci nu caut ale voastre, ci pe voi; căci nu copiii strâng avere pentru părinți, ci părinții pentru copii.

15. Cu plăcere voi cheltui *ale mele* și mă voi cheltui și pe mine însumi pentru sufletele voastre, măcar că iubindu-vă mai mult, sunt mai puțin iubit de voi.

16. Dar, poate, eu nu v'am îngreuiat, însă fiind om șiret, am luat dela voi prin viclesug.

17. Dar folositu-m'am eu oare *cu ceva* dela voi prin cineva din cei trimiși la voi?

18. Am rugat pe Tit să *vie la voi* și am mai trimis cu el pe unul din frați: folositu-s'a însă Tit cu ceva dela voi? Au

9. 2 Cor. 4, 8; 11, 20. Rom. 5, 8.

13. 1 Cor. 1, 5.
14. Fapt. 26, 38.

nu ne-am purtat noi în acelaș duh și n'am pășit oare pe a cele ași urme?

19. Nu socotiți oare, că ne apărăm înaintea voastră? Înaintea lui Dumnezeu și în Hristos grăim și toate acestea, iubitorilor, *le spunem spre întărirea voastră.*

20. Căci mă tem, ca nu cumva venind, să vă gădesc cum nu doresc, și eu să mă aflu pentru voi cum nu doriți; *adică nu cumva să gădesc la voi desbinări, zavistie, mânie, certuri, clevetiri, intrigi, trufie, nerândueală;*

21. ca nu cumva la venirea mea să mă umilească la voi Dumnezeul meu, ca să plâng pe mulți, cari au greșit mai înainte și nu s'au pocăit de necurăția, de desfrânarea și de netrebniciile ce au făcut.

CAPITOLUL 13.

Apostolul vestește că va veni curând la Corint. In-

demn la viață curată. Închinăciuni.

Iată, pentru a treia oară vin la voi; „prin spusa a doi sau a trei martori se va întări toată spusa“.

2. Când am fost la voi a doua oară am spus, și acum, când lipsesc, prin scrisoare spun celorce au păcătuit mai înainte și tuturor celorlalți, că venind iarăși *la voi*, nu voi fi cruțător,

3. pentru că voi căutați probă de vorbește prin mine Hristos, care la voi nu este slab, ci este puternic în voi.

4. Căci deși El a fost răstignit în neputință, dar trăește prin puterea lui Dumnezeu; asemenea și noi deși suntem neputincioși în El, dar prin puterea lui Dumnezeu, vom trăi cu El în voi.

5. Ispitiți-vă pe voi înșivă de vă aflați în credință. Cercetați-vă singuri pe sine-vă. Sau nu vă cunoașteți pe voi în-

1. Deut. 17, 6; 19, 15. Mat. 18, 16. Ioan, 8, 16, Evr. 10, 29

2. 2 Cor. 10, 3.

4. Rom. 6, 4.

șivă, de este Iisus Hristos în voi? Fără numai de nu sunteți ce trebuie să fiți.

6. De noi însă, veți afla, nădăjduesc, că suntem ce trebuie să fim.

7. Ne rugăm însă lui Dumnezeu, să nu faceți nici un rău, nu ca să vă păreți nouă vrednici, ci ca voi să faceți binele, iar noi să părem ca niște netrebniți.

8. Căci noi suntem puternici nu împotriva adevărului, ci pentru adevăr;

9. și ne bucurăm când noi suntem slabi, iar voi tari, și de aceea ne și rugăm pentru desăvârșirea voastră.

10. De aceea scriu aceste când nu sunt la voi, ca atunci când voi fi defață să nu întrebunțez asprimea, după puterea ce-mi este dată de Domnul, spre întărirea, iar nu spre dărăpănarea voastră.

11. Bucurați-vă dar, fraților, desăvârșiți-vă, mângâeați-vă, fiți uniți în cuget și pașnici și Dumnezeu iubirii și al păcii va fi cu voi.

12. Salutați-vă unul pe altul cu sărutare sfântă! Toți sfinții vă salută.

13. Darul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu și Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți. Amin.

5. 1 Cor. 11, 28. Efes. 3, 17.

10. 2 Cor. 10, 8.

11. Rom. 15, 5. Filip. 2,

2. 1 Petr. 3, 8.

12. 1 Petr. 5, 14. Rom. 10,

16. 1 Cor. 16, 20.

CARTEA CĂTRE GALATENI

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAPITOLUL 1.

*Alunecarea Galatenilor
dela Evanghelie. Pavel
istorisește viața sa tre-
cută și apostolatul său.*

Pavel, ales apostol nu
de oameni sau prin
oameni, ci de Iisus Hri-
stos și de Dumnezeu Ta-
tăl. Celce a înviat pe
Iisus din morți,

2. și toți frații, care
sunt cu mine, vă dorim
vouă, bisericilor Galatiei,

3. har și pace dela Dum-
nezeu Tatăl și dela Dom-
nul nostru Iisus Hristos,

4. Care S'a dat pe Sine
însuși pentru păcatele
noastre, ca să ne izbă-
vească de acest veac vi-
clean, după voea lui

Dumnezeu și Tatăl no-
stru,

5. Căruia se cuvine sla-
va în vecii vecilor. Amin.

6. Mă mir că vă lăsați
așa repede de celce v'a
chemat prin harul lui
Hristos și treceți la altă
Evanghelie,

7. care nu doară că ar
fi alta, ci sunt numai ni-
ște oameni, care vă tur-
bură și voesc să prefacă
Evanghelia lui Hristos.

8. Dar chiar dacă noi,
sau inger din cer v'ar
propovedui ceva peste
celece v'am propoveduit,
anatema să fie!

9. Cum am zis mai în-
nainte, și acum iarăși zic:
de vă va propovedui ci-
neva ceva peste celece
ați primit, anatema să
fie!

10. Căci oare bună-voința oamenilor caut acum, sau a lui Dumnezeu? Sau oamenilor caut să plac?

Dacă aş mai căuta să plac oamenilor, n'aş fi robul lui Hristos.

11. Dar vă înştiinţez fraţilor, că Evanghelia ce s'a vestit de mine nu este omenească,

12. căci nici eu n'am primit-o, nici n'am învăţat-o dela vreun om, ci din descoperirea lui Iisus Hristos.

13. Aţi auzit doară de purtarea mea de odinioară în iudaism, că prigoneam cumplit Biserica lui Dumnezeu şi o pustiam

14. şi propăşeam în credinţa iudaică mai mult decât cei de o vârstă cu mine în neamul meu, fiind peste măsură râvnitor părinteştelor mele obiceiori.

15. Când însă Dumnezeu, Celce m'a ales din pântecelul maicei mele şi m'a chemat prin harul

Său, a binevoit

16. să descopere întru mine pe Fiul său, ca să-L propoveduesc printre păgâni, nu m'am sfătuit îndată cu niscăiva oameni,

17. nici nu m'am suit la Ierusalim, către ceice erau apostoli înainte de mine, ci m'am dus în Arabia şi iarăşi m'am întors la Damasc.

18. Apoi, după trei ani, m'am suit la Ierusalim să mă văd cu Petru, şi am rămas la el cincisprezece zile.

19. Pe altul însă dintre apostoli n'am văzut, decât pe Iacov, ruda Domnului.

20. Iar în celece vă scriu, iată vă mărturisesc înaintea lui Dumnezeu, că nu minţesc.

21. După aceea m'am dus în părţile Siriei şi ale Ciliciei.

22. Însă bisericilor lui Hristos din Iudeea nu li eram cunoscut după faţă,

23. ci ele numai auzeau, că celce le prigo-

10. 1 Tes. 2, 4.

11. 1 Cor. 15, 1.

12. Fapt. 26, 16.

13. Fapt. 9, 21.

15. Fapt. 9, 15.

16. Efes. 3, 8.

18. Fapt. 9, 26.

19. Mat. 13, 55.

20. 2 Cor. 11, 31.

21. Fapt. 9, 30.

nise altă dată, acum propoveduește credința, pe care mai 'nainte o stârpea,

24. și slăveau pe Dumnezeu pentru mine.

CAPITOLUL 2.

Soborul apostolilor din Ierusalim. Disputa lui Pavel cu Petru în Antiohia. Legea și credința.

Apoi, după paisprezece ani, m'am suit iarăși la Ierusalim, cu Varnava, și am luat împreună și pe Tit.

2. M'am suit însă în urma unei descoperiri dumnezeiești și le-am arătat aceloră și în deosebi celor mai aleși din apostoli, Evanghelia care o propoveduesc între păgâni, ca să văd nu cumva m'am ostenit sau mă ostenesc înzădar.

3. Dar nici Tit, care era cu mine, măcar că era elin, n'a fost silit să se tae împrejur.

2. Filip. 2, 16.

3. Fapt. 16, 3.

4. Gal. 4, 3.

6. Fapt. 10, 34. Rom. 2,

4. Iar fraților mincinoși, cari se strecuraseră în Biserică ca să spioneze slobozenia ce o avem noi în Hristos Iisus, spre a ne face robi legii,

5. nu li-am dat supunere nici măcar un ceas, ca adevărul Evangheliei să se păstreze la voi.

6. Iară ceice se socotesc că sunt ceva (nu mă privește ce au fost, căci Dumnezeu nu caută la fața oamenilor), aceștia nu mi-au adaos nimic la învățătura mea,

7. ci dimpotrivă, văzând că mi se încredințase Evanghelia pentru cei nețăeți împrejur, precum lui Petru i se încredințase pentru cei tăeți împrejur,

8. — căci celce ajutase lui Petru în apostolia lui printre cei tăeți împrejur, mă ajutase și pe mine printre păgâni,

9. — și cunoscând harul dat mie, Iacov, și Petru, și Ioan, care sunt socotiți ca stâlpi ai Bisericeii, mi-au întins mie și lui Varnava dreapta,

11. Efes. 6, 9. Deut. 10, 17.

2 Par. 19, 7. Iov. 34, 19.

7. Fapt. 9, 15.

spre semn al unirei, ca să mergem să propoveduim: noi la păgâni, iară ei la cei tăeați împrejur;

10. dară numai să ne aducem aminte de cei săraci, ceea ce m'am și silit să fac întocmai.

11. Când însă a venit Petru la Antiohia, m'am împotrivit lui pe față, căci era vrednic de înfruntare.

12. Pentru că înainte de a veni dela Iacov niște trimiși, el mânca cu păgânii; iară dacă au venit aceia, se ferea și se osebea de ei, temându-se de cei tăeți împrejur.

13. Și împreună cu el să fățărniceau și ceilalți iudei, încât și Varnava a fost târât în fățărnicia lor.

14. Dar când am văzut că nu calcă drept, după adevărul Evangheliei, am spus lui Petru în fața tuturor: Dacă tu, iudeu fiind, trăești ca păgânii și nu ca iudeii, la ce silești pe păgâni să trăească ca iudeii?

15. Noi suntem iudei din fire, iar nu păcătoși din păgâni.

16. Cu toate acestea, știind că omul nu se mântuește prin faptele cerute de poruncile legii, ci numai prin credința în Iisus Hristos, am crezut și noi în Iisus Hristos, ca să ne mântuim prin credința în Hristos, iar nu prin faptele cerute de poruncile legii; căci prin faptele cerute de lege nu se va mântui niciun om purtător de trup.

17. Dacă însă, căutând să ne mântuim prin credința în Hristos, ne-am afla și înșine păcătoși, oare aceasta ar însemna că Hristos este slujitor păcatului? Nicidecum.

18. Căci dacă zidesc iarăș cele ce am dărâmat, atuneci singur pe sinem mă învinovățesc.

19. Căci eu prin lege am murit pentru lege, ca să tresc pentru Dumnezeu.

20. Răstignitu-m'am împreună cu Hristos și de

10. Fapt. 24, 17. Rom. 15, 26. 1 Cor. 16, 1, 2 Cor. 9, 1.

12. Fapt. 21, 20.

14. Fapt. 21, 20.

15. Fapt. 10, 28.

16. Fapt. 13, 38, Gal. 3, 11. Tit. 3, 7.

17. Rom. 3, 19-24.

19. Rom. 7, 6. 2 Cor. 5, 15. 1 Petr. 4, 2.

acum nu mai trăesc eu, ci Hristos trăește în mine. Și dacă tresc acum în trup, trăesc prin credința în Fiul lui Dumnezeu, Care m'a iubit și s'a dat pe Sine pentru mine.

21. Nu lepăd Harul lui Dumnezeu; dar dacă mântuirea se dobândește prin lege, atunci degeaba a murit Hristos.

CAPITOLUL 3.

Duhul este primit prin credință. Credința lui Avraam. Fiii lui Avraam. Păgăduința lui Dumnezeu. Legea. Hristos. Legea duce la Hristos. Fiii credinței sunt fiii lui Avraam.

O Galateni nepri-cepuți, cine v'a adevărat să nu vă supuneți adevărului voi, înaintea ochilor cărora Iisus Hristos a fost zugrăvit așa, ca și cum s'ar fi răstignit la voi?

2. Numai aceasta voesc să știu de la voi: prin faptele *cerute de lege* ați

primit Duhul, sau prin ascultarea cu credință a învățătorei *Evangeliei*?

3. Așa de nepri-cepuți sunteți, încât începând cu duhul, acum isprăviți cu trupul?

4. Oare inzadar ați suferit atâta? Și de ar fi numai inzadar?

5. Celce vă dă Duhul și face minuni între voi, oare prin faptele *cerute de lege* face acestea, sau prin ascultarea de credință?

6. Avraam a crezut lui Dumnezeu și aceasta i s'a socotit ca dreptate.

7. Să știți dară, că cei ce cred sunt fiii lui Avraam.

8. Și Scriptura, prevăzând că Dumnezeu avea să mântuiască pe păgâni prin credință, a prevestit lui Avraam, zicând: întru tine se vor binecuvânta toate popoarele.

9. Așa dară cei ce cred se binecuvintează cu credinciosul Avraam.

10. Iar câți se sprijinesc pe faptele *cerute de lege*, se află sub blestem;

20. Rom. 6, 6. Tit. 2, 14.
21. Gal. 5, 2. Evr. 7, 1.
2. Fapt. 2, 38; 10, 43.
3. Gal. 5, 7.

6. Fac. 15, 6. Rom. 4, 3.
Iac. 2, 23.
7. Ioan. 8, 39.
8. Fac. 12, 3.

căci scris este: blestemat e tot celce nu face necentenit toate cele scrise în cartea legii.

11. Și că prin lege nimenea nu se îndreptează înaintea lui Dumnezeu, *aceasta* e lămurit, pentrucă celce crede, prin credință trăește.

12. Legea însă nu se întemează pe credință, ci că celce o împlinește, acela prin ea trăește.

13. Hristos ne-a răscumpărat din blestemul legii, făcându-Se blestem pentru noi, — căci scris este: blestemat e tot cel spânzurat pe lemn,

14. pentruca binecuvântarea dată lui Avraam să se reverse prin Iisus Hristos asupra păgânilor și așa noi să primim prin credință Duhul, Care ni se făgăduise.

15. Fraților, omenește vorbind, chiar un testament întărit de un om nimenea nu-l schimbă, nici nu-i adaogă *nimica*.

16. Lui Avraam însă

și seminței lui li s'au dat niște făgăduințe. Nu se zice „Și semințelor“, ca despre multe, ci ca despre una: „Și Seminței tale“, care este Hristos.

17. Vreau să zic deci, că testamentul cel despre Hristos, pe care l-a întărit Dumnezeu mai înainte, nu l-a desființat legea, care a venit după patrusute treizeci de ani, încât făgăduințele să-și fi pierdut puterea.

18. Căci dacă moștenirea e după lege, atunci nu mai e din făgăduință; lui Avraam însă i-a dăruit Dumnezeu *moștenirea* după făgăduință.

19. Atunci pentruce mai e legea? Ea s'a dat *mai* pe urmă, din pricina abaterilor, *ca să slujească de călăuză* până la venirea Seminței căria-i fusese dată făgăduința, și ea s'a dat prin ingeri și prin mâna unui mijlocitor.

20. Dar unde e unul, acolo nu-i mijlocitor;

10. Deut. 27, 26. Ier. 11, 3.

11. Rom. 1, 17. Evr. 10, 38. Avac. 2, 4.

12. Lev. 18, 5.

13. Deut. 21, 23. Rom. 8, 3, 1 Petr. 2, 24.

14. Is. 44, 5. Fapt. 2, 25.

15. Evr. 9, 17.

16. Fac. 12, 7; 15, 5.

17. Eș. 12, 40. Fapt. 7, 6.

18. Gal. 2, 21. Rom. 8, 17.

19. Eș. 19, 3. Fapt. 7, 38.

Dumnezeu însă este unul.

21. Deci legea este ea oare protivnica făgăduințelor lui Dumnezeu? Nicidecum. Căci dacă s'ar fi dat o lege, care să poată da viață, atunci ea ar veni dela lege.

22. Scriptura însă a închis pe toți sub păcat, pentruca făgăduința să se dea credincioșilor prin credința în Iisus Hristos.

23. Iar înainte de venirea credinței noi am fost închiși sub străjuirea legii pânăla timpul când trebuia să se arate credința.

24. Așa dară legea a fost pentru noi o călăuză, care să ne ducă la Hristos, ca să ne mântuim prin credință;

25. după venirea credinței însă, nu mai suntem sub povara călăuzei,

26. căci prin credința în Iisus Hristos toți sunteți fiii lui Dumnezeu.

27. Căci câți în Hristos v'afți botezat, în Hristos v'afți și 'mbrăcat;

28. nu mai e nici Iudeu, nici Elin, nu mai e nici rob, nici slobod, nu mai e nici parte bărbătească, nici parte femească, căci în Hristos Iisus voi toți una sunteți.

29. Iar dacă sunteți ai lui Hristos, iată că sămânța lui Avraam sunteți, și deci moștenitori după făgăduință.

CAPITOLUL 4.

Cel mic este moștenitor. Robii legii și fiii lui Dumnezeu. Sara și Agar sunt icoana celor două Testamente.

Vă mai spun însă și *aceea*: moștenitorul, câtă vreme e copil, măcar că e stăpân pe toate, prin nimic nu se deosebește de rob,

2. ci e sub epitropi și îngrijitori pânăla vremea rânduită de tatăl său.

3. Tot așa și noi, când eram prunci, eram robiți sub stihile lumii;

4. iar când a venit plinirea vremii, a trimis Dumnezeu pe Fiul Său,

28. Ioan, 17, 21. Rom. 10, 12.

29. Efes. 3, 6.

2. Gal. 5, 1. Col. 3, 20.

22. Rom. 3, 9.

24. Rom. 10, 4.

26. Ioan, 1, 12. Rom. 8,

15. 27. Rom. 6, 3.

Unulnăscut, care s'a născut din femei și a fost *supus* sub lege,

5. ca să răscumpere pe cei de sub lege, pentruca noi să dobândim înfierea.

6. Iar că sunteți fii, a trimis Dumnezeu în inimile voastre Duhul Fiului Său, care strigă: „Ava“, *adecă* „Tată!“

7. De aceea tu nu mai ești rob, ci fiu; și dacă ești fiu, atunci ești și moștenitor al lui Dumnezeu prin Iisus Hristos.

8. Dar atuncea voi, necunoscând pe Dumnezeu, slujați celorce nu sunt dumnezei din fire;

9. acum însă, dupăce ați cunoscut pe Dumnezeu, sau, mai bine, dupăce ați fost recunoscuți de Dumnezeu, pentru ce vă întoarceți iarăș la stihile slabe și sărace și voiți să intrați din nou în robia lor?

10. Țineți zile, luni, vremi de serbare și ani.

11. Mă tem dară să nu mă fi ostenit degeaba la voi.

12. Vă rog, fraților, fiți

ca mine, că și eu am fost ca voi.

13. Cu nimica nu m'ați obișduit: știți doară, că *de și când* am propovăduit la voi întâia oară eram suferind cu trupul,

14. totuși n'ați defăimat cercarea ce-o purtam în trupul meu, nici nu v'ați îngreșat de ea, ci m'ați primit ca pe un inger al lui Dumnezeu, ca pe Hristos Iisus.

15. Unde este dar fericirea voastră? Căci martur vă sunt, că, de s'ar fi putut, v'ați fi scos ochii și mi i-ați fi dat mie.

16. Așa dară ajuns-am oare vrăjmașul vostru, pentrucă v'am grăit adevărul?

17. *Oamenii* aceea vă râvnesc nu *cu gând* bun, ci voesc să vă răzlețească *de noi*, ca să-i doriți pe ei.

18. Bine e să doriți binele totdeauna, iar nu numai când sunt de față la voi.

19. Fieți mei, pentru care din nou sufăr durerile nașterii, până ce se

4. Is. 7, 14. Luc. 1, 31.

5. Rom. 8, 15.

7. Gal. 3, 29.

8. Efes. 2, 12.

9. 1 Cor. 13, 12. Evr. 7, 18; 10, 1.

10. Col. 2, 16.

va intipări în voi Hristos.

20. aș dori să fiu acum defață la voi și să-mi schimb glasul, căci sunt nedumerit de voi.

21. Spuneți-mi voi, cei ce doriți să fiți sub lege: oare nu auziți legea?

22. Căci scris este: Avraam a avut doi feciori: unul dintr'o roabă și altul dintr'o femeie slobodă.

23. Cel din roabă însă s'a născut după trup, iar cel din cea slobodă s'a născut după făgăduință.

24. Spusele acestea au și alt înțeles. Aceste două femei sunt cele două testamente: unul de pe muntele Sinai, care naște fii spre a fi în robie și e închipuit prin Agara;

25. căci Agara însămnă muntele Sinai, care e în Arabia și răspunde Ierusalimului de acum, pentru că acesta cu copii săi este în robie;

26. iar Ierusalimul cel de sus e slobod și e mama noastră a tuturor;

27. căci scris este: „Ve-

selește-te, stearpă, care nu naști! Glăsuște și strigă, ceea ce n'ai simțit dureri de naștere, că mai mulți sunt fiii celei părăsite, decât ai celei ce are bărbat“.

28. Noi, fraților, suntem fiii făgăduinței, după Isaac.

29. Dar precum atuncea cel născut după trup prigonea pe cel născut după duh, tot așa și acum.

30. Dar ce zice Scriptura? Izgonește pe roabă și pe fiul ei, pentru că fiul roabei nu va fi moștenitor împreună cu fiul celei slobode.

31. Deci, fraților, noi nu suntem fiii roabei, ci ai celei slobode.

32. Stăruți dar în slobozenia, pe care v'a dăruit-o Hristos, și nu vă supuneți iar sub jugul robiei.

CAPITOLUL 5.

Stăruirea în libertatea creștină. Legea se desă-

22. Fac. 16, 15; 21, 2.

23. Rom. 9, 8.

24. Rom. 8, 15.

25. Is. 60, 1. Evr. 12, 22. Apoc. 21, 2.

27. Is. 51, 1.

29. Fac. 21, 9.

30. Fac. 31, 10.

31. Gal. 3, 29.

vârșește prin credință,
iubire și sfințenie.

Iată eu, Pavel, vă spun:
dacă vă veți tăea împrejur, Hristos nu vă va folosi nimic.

2. Și iarăși mărturisesc fiecăruia din ceice se taie împrejur, că acela e dator să împlinească toată legea.

3. Voi, cei ce voiți să vă mântuiți prin lege, ați rămas fără Hristos și ați căzut din har,

4. iar noi așteptăm și nădăjduim să primim mântuire dela credință prin Duhul.

5. Căci în Hristos Iisus nici tăerea împrejur poate ceva, nici netăierea împrejur, ci credința, care lucrează prin dragoste.

6. Mergeați bine. Cine v'a oprit ca să nu vă supuneți adevărului?

7. Sfatul acesta nu este dela celce v'a chemat.

8. Puțină dospitură dospește tot aluatul.

9. Din mila Domnului,

mă bizui pe voi, că nu veți cugeta altminterciua,

10. iar celce vă tulbură pe voi, oricine ar fi, va purta osânda.

11. Dar dacă eu, fraților, aș propovedui încă tăerea împrejur, atunci pentruce aș mai fi prigornit? A t u n c i sminteala crucii ar conteni.

12. O, de s'ar castra încaltea ceice vă tulbură!

13. Fraților, voi ați fost chemați să fiți liberi; dar libertatea voastră să nu fie îndemn de a plăcea trupului, ci să slujiți unuia altuia cu dragoste.

14. Căci toată legea se cuprinde într'un singur cuvânt și anume: „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși!“

15. Iar dacă vă mușcați și vă mâncați unul pe altul, băgați de seamă să nu vă nimiciți unul pe altul.

16. De aceea vă zic: urmați duhului și nu veți mai împlini poftele trupului;

1. Fac. 15, 10. 1 Petr. 2, 16.

2. Gal. 2, 21.

5. Rom. 5, 5.

6. Rom. 2, 29.

9. 1 Cor. 5, 6.

11. 1 Cor. 1, 23.

13. 1 Cor. 8, 9. 1 Petr. 2, 16.

14. Mat. 5, 43. Marc. 12, 31. Rom. 13, 8. Iac. 2, 8. Lev. 19, 18.

17. pentru că trupul pofteste alta decât duhul, iar duhul *pofteste* alta decât trupul; ele sunt protivnice unul altuia, încât voi nu faceți ce doriți.

18. Și dacă voi vă călăuziți de duh, nu mai sunteți sub lege.

19. Faptele trupului se cunosc. Ele sunt: răsdeshfrânarea, desfrânarea, necurăția, aprinderea,

20. închinarea la idoli, vrăjitoria, dușmănia, certurile, zavistia, mânia, desbinările, neînțelegerile, smintelele, eresurile,

21. ura, uciderile, beția, necumpătarea și altele asemenea acestora. Vă atrag luarea aminte, cum v'am atras și mai înainte, că ceice fac unele ca acestea nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu.

22. Iar roada Duhului este: iubirea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, milostenia, credința, blândeța, înfrânarea poftelor.

23. Impotriva acestora

17. 1 Petr. 2, 11. Rom. 7, 23.

18. Rom. 6, 14.

19. 1 Cor. 6, 9.

22. Col. 3, 12.

24. Gal. 2, 20.

nu este lege.

24. Ceice sunt ai lui Hristos și-au răstignit trupul împreună cu patimile și cu poftele.

25. De trăim cu duhul, *sub povăța* duhului să și umblăm.

26. Să nu alergăm după slavă deșartă, unii pe alții întărâtând, unii pe alții pizmuind!

CAPITOLUL 6.

Frații rătăciți trebuie mângâeați. Crucea este lauda lui Pavel.

Fraților, de-ar și cădea vreun om în vreo greșală, voi, cei duhovnicești, îndreptați-l pe unul ca acela cu duhul blândeței, păzindu-se fiecare pe sine să nu cadă în ispită.

2. Purtați sarcinele unul altuia, și așa pliniți legea lui Hristos.

3. Căci de se socoate cineva că e ceva, nimica fiind, acela se amăgește pe sine însuși.

4. Să-și cerceteze fiecare fapta sa și va avea

26. Filip. 2, 3.

1. 1 Cor. 10, 12.

2. Ioan. 13, 34. 1 Tes. 5, 14.

3. 1 Cor. 8, 2.

lauda numai în sine, iar Hristos;
nu în altul,

5. pentrucă fiecare-și va purta sarcina sa.

6. Celce primește învățatură să facă și el parte celuice-l învață din toate bunătățile sale.

7. Nu vă amăgiți, Dumnezeu nu poate fi batjocorit. Ce va sămăna omul, aceea va și secera.

8. Celce samănă în trupul său, din trup va secera stricăciune; iar celce samănă în duh, din duh va secera viață veșnică.

9. Să nu ne îngreuem a face binele, că la vreme vom secera, dacă nu vom cădea cu duhul.

10. Așa dară, cât avem vreme, să facem bine tuturor, dar mai ales celorce sunt ai noștri după credință.

11. Vedeți cu ce litere v'am scris eu cu însuși mâna mea!

12. Câți doresc să se laude cu trupul, vă silesc să vă tăeți împrejur, numai ca să nu fie prigoniți pentru crucea lui

13. căci însăși ceice se tae împrejur nu păzesc legea, dar voesc să vă tăeți împrejur, ca să se laude cu trupul vostru;

14. eu însă nu voesc să mă laud decât numai cu crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care, pentru mine, lumea e răstignită și eu sunt răstignit în ce privește lumea.

15. Pentrucă în Hristos Iisus nimic nu prețuește, nici tăerea împrejur, nici netăierea împrejur, ci numai făptura cea nouă.

16. Pace și milă să fie peste ceice se poartă după regula aceasta și peste Izrailul lui Dumnezeu.

17. Incolo nimenea să nu-mi facă supărare, că eu ranele Domnului nostru Iisus Hristos le port pe trupul meu.

18. Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu duhul vostru, fraților! Amin.

5. Rom. 14, 12. 1 Cor. 3, 8.
6. Rom. 15, 27. 1 Cor.
9. 7.
7. Rom. 2, 6.
9. Mat. 24, 13. 2 Tes. 3,

13.
14. Rom. 6, 6.
15. Gal. 5, 6. Col. 3, 11.
16. Fil. 3, 16.
17. 2 Cor. 4, 10.

CARTEA CEA CĂTRE EFESENI

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAPITOLUL 1.

Urare. Binecuvântările lui Dumnezeu prin Hristos. Pavel se roagă pentru credincioși.

Pavel, prin voința lui Dumnezeu, apostol al lui Iisus Hristos, vă dorește vouă, sfinților celor din Efes și celorce credeți în Iisus Hristos,

2. har și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Iisus Hristos.

3. Binecuvântat să fie Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Celce ne-a binecuvântat în ceruri cu tot felul de binecuvântări

duhovnicești prin Hristos,

4. de vreme ce ne-a ales prin El mai înainte de întemeerea lumii, ca prin iubire să fim sfinți și fără prihană înaintea Sa,

5. hotărând de mai înainte din a Sa bunăvoință să ne înfiece prin Iisus Hristos,

6. spre lauda slavei harului Său, cu care ne-a dăruit prin Cel Iubit.

7. În Acesta avem răscumpărarea, prin sângele Lui, și iertarea păcatelor, după mulțimea harului Lui,

8. pe care ni l-a dăruit din belșug în tot felul de înțelepciune și pricepere,

9. descoperindu-ne tai-

1. 1 Cor. 1, 1. 2 Cor. 1, 1.
3. 1 Petr. 1, 3. 2 Cor. 1, 3.
4. Rom. 8, 29. 2 Tim. 1, 9.

6. Mat. 3, 17. Rom. 5, 15.
7. Rom. 3, 25.

na voei Sale, după planul dinaintea hotărât în Sine însuși,

10. ca la plinirea vremilor să unească toate cele cerești și cele pământestii sub capul Hristos,

11. prin Care ne-am și făcut moștenitori, fiind meniți spre aceasta de mai înainte prin hotărârea Celuice săvârșește toate după sfatul voei Sale:

12. și aceasta ca să slujim spre lauda slavei Sale și noi, ceice mai înainte nădăjduiam în Hristos,

13. în Care și voi, după ce ați auzit cuvântul adevărului, Evanghelia mântuirii voastre, crezând, sunteți pecetluiți cu Duhul Sfânt cel făgăduit,

14. Care este arvona moștenirii noastre, răscumpărarea patrimoniului Lui, spre lauda slavei Lui.

15. De aceea și eu, auzind de credința voastră

în Domnul Iisus și de dragostea voastră către toți sfinții,

16. nu încetez a mulțami lui Dumnezeu pentru voi, pomenindu-vă în rugăciunile mele,

17. ca Dumnezeul Domnului nostru Iisus Hristos, Tatăl slavei, să vă dea Duhul înțelepciunii și al descoperirii, ca să-L cunoașteți,

18. luminând ochii inimii voastre, ca să aflați în ce se cuprinde nădejdea chemării Lui și care este bogăția slăvitei Lui moșteniri ce se păstrează pentru sfinți,

19. și cât de nemăsurată este mărirea putericii Lui față de noi, ceice am crezut prin lucrarea puterii Lui celei stăpânitoare,

20. cu care a lucrat El în Hristos, înviindu-L din morți și punându-L în ceruri deasupra Sa,

21. mai presus de toată începătoria și stăpânirea și puterea și dom-

9. Efes. 3, 9.

10. Dan. 9, 24. Marc. 1,

15. Gal. 4, 4. Col. 1, 20.

11. Luc. 7, 30. Fapt. 20,

27.

13. Efes. 4, 30.

14. 2 Cor. 5, 5.

16. Filip. 1, 3.

17. 1 Cor. 12, 8.

18. Fapt. 26, 18.

20. Marc. 16, 19. Ps. 109, 1

nia, și de tot numele, care se rosteste nu numai în veacul acesta, ci și în cel viitor,

22. și toate le-a supus sub picioarele Lui, și L-a dat mai presus de toate cap al Bisericii,

23. care este trupul Lui și plinirea celui ce plinește toate în toți.

CAPITOLUL 2.

Mântuirea prin har. La pace sunt chemați și iudeii și păgânii.

Voi, *păgânii*, erați morți prin fărădelegile și păcatele voastre,

2. în care ați trăit cândva după datina lumii aceastea și după voea domnului care stăpânește în văzduh, *adecă* a dușului care lucrează acum în fiii răzvrătirei;

3. din aceștia eram cu toții și noi, *iudeii*, când trăeam în peștele no-

stre trupești, împlinind dorințele cărnei și ale gândurilor noastre, și eram după fire fii ai mâniei, ca și ceilalți.

4. Dar Dumnezeu cel bogat în milă, din marea lui iubire, cu care ne-a iubit,

5. deși eram morți prin fărădelegi, ne-a adus la viață împreună cu Hristos,

6. ne-a sculat împreună cu El și ne-a pus în ceruri cu Hristos,

7. ca să arate în veacurile viitoare nemărginita bogăție a harului Său, din bunătatea ce o are către noi pentru Hristos Iisus.

8. Căci prin har sunteți mântuiți pentru credință; nici aceasta nu-i dela voi, ci e darul lui Dumnezeu:

9. nu din fapte sunteți mântuiți, ca să nu se laude cineva.

10. Căci sunteți făptura Lui, zidiți prin Hristos Iisus spre a face faptele bune, Care Dum-

21. Colos. 2, 10.

22. Ps. 8, 7. Mat. 28, 18.

1. Cor. 15, 27. Efes. 5, 23.

Colos. 1, 13; 2, 10.

1. Cor. 2, 13.

2. 1. Cor. 6, 11. Col. 3, 7.

Ioan, 12, 13.

4. Rom. 2, 4.

5. Rom. 8, 11.

7. Efes. 3, 8.

8. Fapt. 15, 11.

9. Rom. 3, 20.

nezeu ni le-a rânduit să le săvârșim.

11. De aceea voi, cari altădată erați păgâni din naștere, numiți netăiași împrejur de către ceice se numeau tăeați împrejur cu tăiere împrejur trupească, făcută de mână, aduceți-vă aminte,

12. că în vremea aceea erați pe lume fără Hristos, instrăinați de obștea lui Izrail, străini de așezământul tăerei împrejur, fără nădejde și fără Dumnezeu.

13. Iar acum, în Hristos Iisus, voi ceice erați cândva departe, ați fost apropiați prin sângele lui Hristos.

14. Căci pacea noastră este El, Care a făcut din două *feluri de oameni* unul și a dărâmat zidul, care-i despărțea,

15. desființând vrajba cu trupul Său, iar legea poruncilor cu învățătura, ca *astfel* din două *feluri de oameni* să zidească în

sine un singur om nou, făcând pace,

16. și ca într'un singur trup să-i împace pe amândoi: cu Dumnezeu prin cruce, ucigând dușmănia pe dânsa.

17. *Astfel* venind El, a binevestit pacea vouă celor de departe și celor de aproape,

18. pentrucă prin El și unii și alții avem intrare la Tatăl, printr'un singur Duh.

19. Deci, nu mai sunteți străini, nici venetici, ci cetățeni împreună cu sfinții și oamenii de casa ai lui Dumnezeu,

20. fiind întemeiați pe temelie apostolilor și a prorecilor și având pe însuși Iisus Hristos *piatră unghiulară*,

21. pe care toată zidirea răzămându-se temelnic, se înalță ca o biserică sfântă în Domnul,

22. și pe care *peatra* și voi vă zidiți împreună prin Duhul, ca să fiți locașul lui Dumnezeu.

10. Is. 44, 21. Tit, 2, 14. Evr. 13, 21.

12. Col. 1, 21. Iez. 13, 9. Rom. 1, 4. Neem. 20.

13. Fapt. 2, 39.

14. Is. 9, 6. Ioan. 16, 33.

15. 2 Cor. 5, 17.

17. Is. 57, 19. Zah. 9, 10.

18. Ioan. 14, 6. Rom. 1, 2. Evr. 10, 19.

20. Is. 28, 16. 1 Petr. 2, 6.

21. Col. 2, 19.

22. 2 Cor. 6, 16.

CAPITOLUL 3.

Taina chemării păgânilor, al cărora apostol e Pavel. Hristos odihnește în inimile credincioșilor.

De aceea eu, Pavel, sunt legatul lui Hristos Iisus pentru voi, păgânii.

2. dacă ați auzit de economia harului Dumnezeu, ce mi s'a dat de a purta grijă pentru voi.

3. Că prin descoperire mi s'a vestit taina aceasta, după cum v'am scris mai sus în puține cuvinte,

4. pe care cetindu-le, puteți vedea cum înțeleg eu taina lui Hristos,

5. care n'a fost vestită generațiunilor din trecut ale fiilor oamenilor, cum s'a descoperit acum sfinților Lui apostoli și profeți, prin Duhul Sfânt.

6. Și taina aceasta este, ca și păgâni să fie moștenitori și părtași împreună cu iudeii la făgă-

duințele Lui, alcătuind un singur trup în Hristos Iisus, prin Evanghelia aceea.

7. al căria slujitor m'am făcut eu prin darul harului dumnezeesc, ce mi s'a dat prin lucrarea puterei lui Dumnezeu.

8. Mie, celui mai mic dintre toți sfinții, mi s'a dat harul acesta, de a vesti păgânilor bogăția cea nepătrunsă a lui Hristos

9. și a descoperit tuturor, care este economia tainei celei din veșnicie ascunse în Dumnezeu, Celce a făcut toate prin Iisus Hristos,

10. pentruca acum, prin Biserică, să se facă cunoscută începătoriilor și stăpânilor din ceruri înțelepciunea cea felurită a lui Dumnezeu,

11. după hotărârea cea mai înainte de veci, pe care El a împlinit-o în Hristos Iisus, Domnul nostru,

12. prin Care avem îndrăzneală și intrare ne-

1. Fapt. 21, 33.

2. Fapt. 9, 15. Gal. 1, 16.

3. Efes. 1, 9.

4. 1 Petr. 1, 12.

5. Rom. 15, 12.

7. Fapt. 9, 15.

8. Rom. 15, 19. 1 Cor. 15,

9 Gal. 1, 16.

9. Rom 14, 24. 1 Cor. 2,

7. Col 1, 26. 1 Petr. 1, 20.

10. 1 Petr. 1, 12.

îndoelnică la Dumnezeu prin credința în El.

13. De aceea vă rog să nu vă descurajați din pricina necazurilor mele, celor pentru voi, care sunt slava voastră.

14. Pentru aceasta îmi plec genunchile mele înaintea Tatălui Domnului nostru Iisus Hristos,

15. dela Care își ia începutul orce neam în cer și pe pământ,

16. și mă rog, să vă dea, după bogăția slavei Sale, ca să vă întăriți temeinic, prin Duhul Lui, în omul cel dinlăuntru,

17. și prin credință să se sălășluiască Hristos în inimile voastre,

18. ca astfel voi, fiind înrădăcinați și întăriți în dragoste, să puteți pătrunde cu toți sfinții lățimea și lungimea și adâncimea și înălțimea dragostei lui Hristos,

19. și să pricepeți dragostea lui Hristos, care întrece orice pricepere, ca să vă umpleți de toată desăvârșirea lui Dumnezeu.

12. Efes. 2, 18
13. 2 Tim. 2, 10.
15. Efes. 1, 10.
16. Efes. 1, 7.
17. Ioan, 14, 23.

20. Iar Celuice prin puterea, care lucrează în noi, poate să facă nease-mănat mai mult decât tot ce cerem sau cuge-tăm noi,

21. Aceluia să fie sta-va în Biserica cea în Hri-stos Iisus în toate rân-durile de oameni din veac în veac. Amin.

CAPITOLUL 4.

*În felurimea dururilor
trebuie unirea credinței.
Biserica e trupul lui
Hristos. Viața nouă e
curățenie.*

Drept aceea eu, cel legat pentru Domnul vă rog să vă purtați în chip vrednic de chemarea voastră,

2. cu toată smerenia și blândetea și îndelunga răbdarea, îngăduindu-vă unul pe altul din dragoste,

3. și silindu-vă să păstrați unirea duhului prin legătura păcii.

4. Un trup și un dușunteți, după cum și al

19. Ioan, 1, 16. Col. 2,
20. Rcm. 14, 24.
1. Filip. 1, 27. Col. 1, 10
1 Tes. 2, 13,

foști chemați la o singură nădejde, care vi s'a pus înainte la chemarea voastră:

5. nu e decât un Domn, o credință, un botez,

6. un Dumnezeu și Tată al tuturor, Care-i peste toți și prin toți și în noi toți.

7. Dar în parte fiecăruia din noi ni s'a dat harul după măsura în care l-a dăruit Hristos.

8. De aceea s'a și zis: „Suiu-s'a la înălțime, luat-a robime și daruri a împărțit oamenilor“.

9. Dar ce însemnează oare „suiu-S'a“, dacă nu că S'a și pogorât mai întâiu în cele mai dedesupt ale pământului?

10. Celce s'a pogorât însă este același, care s'a suit mai presus de ceruri, ca să umple toate.

11. Și tot El a pus pe unii apostoli, pe alții proroci, pe alții evangheliști, pe alții păstori și învățători,

12. pentruca să desăvârșească pe sfinții la

lucrul slujbei celei pentru zidirea trupului lui Hristos, adică al Bisericii,

13. până vom ajunge toți la aceeași credință și cunoștință a Fiului lui Dumnezeu, până vom ajunge oameni desăvârșiți după măsura deplină a staturii lui Hristos;

14. ca să nu mai fim copii, învăluți și purtați de vântul a tot felul de învățături, născocite de viclenia oamenilor și de iscusința lor șireată și amăgitoare,

15. ci petrecând cu adevărat în dragoste, să creștem mereu până la măsura Aceluia, care este Hristos, capul nostru,

16. din Care tot trupul bine alcătuit și unit prin felurite legături întăritoare și prin lucrarea ce îndeplinește fiecare membru în măsura ce-i este dată, capătă creșterea pentru întărirea sa însăși în iubire.

17. De aceea vă spun

4. Rom. 12, 5. 1 Cor. 12, 12.

6. Mal. 2, 10. Marc. 12, 29.

7. Rom. 12, 3. 1 Cor. 12, 11. 2 Cor. 10, 13.

8. Ps. 67, 19. Ioan. 3, 13.

11. 1 Cor. 12, 28.

13. 1 Cor. 14, 20.

15. Efes. 1, 22. Rom. 12,

9. Colos. 1, 18.

și vă înderați în *numele* Domnului, să nu vă mai purtați cum se poartă celorlalte *neamuri*, după mintea lor deșartă,

18. fiind întunecate la cuget și înstrăinate de viața dumnezească, din pricina neștiinței, care să află în ei, și a învârtșerii inimii lor.

19. Aceștia, căzând în nesimțire, s'au dat la destrăbălare, ca să săvârșească cu nesațiu tot felul de necurăție.

20. Voi însă, n'ați cunoscut așa pe Hristos;

21. numai dacă ați auzit de El, de vreme ce adevărul *sau adevărata învățătură despre viață*, dată de El, vă cere,

22. să lepădați chipul de viațuire din trecut al omului celui vechiu, care pierе în poftele lui cele ademenitoare,

23. și, înoind duhul minții voastre,

24. să vă îmbrăcați în omul cel nou, făcut după *chipul lui Dumnezeu*, de o cuvioșie și sfin-

țenie adevărată.

25. De aceea, lepădând minciuna, spuneți fiecare aproapelui vostru adevărul, pentru că suntem membre unul altuia.

26. De vă mânieți, să nu greșiți: să nu vă apuce asfințitul soarelui mânioși

27. și să nu dați loc diavolului.

28. Celce a furat *până acuma*, să nu mai fure, ci mai bine să muncească, făcând cu mâinile sale *lucruri folositoare*, ca să aibă din ce da și celor ce au nevoie.

29. Nicio vorbă putredă să nu iasă din gura voastră, ci numai *cuvinte* bune pentru întărirea în credință, ca ele să aducă folos ascultătorilor.

30. Și să nu jigniți Duhul cel sfânt al lui Dumnezeu, cu Care ați fost pecetluiți în ziua răsumpărării.

31. Toată supărarea și iuțimea și mânia și strigarea și hula cu toată răutatea să fie depărtate

19. Rom. 1, 24.

22. Col. 3, 9. Ebr. 12, 1.

23. 1 Petr. 4, 2. Rom. 6, 4. Col. 3, 11.

25. Zah. 8, 16.

26. Ps. 4, 5.

27. Iac. 4, 7.

29. Efes. 5, 4. Mat. 12,

30. Efes. 1, 13. Is. 7, 13.

de la voi

32. și să fiți unul cu altul buni și miloși; ierțați-vă unul pe altul, după cum și Dumnezeu v'a iertat pe voi prin Hristos.

CAPITOLUL 5.

Indemnuri de a ne purta în viață cu sfințenie. Datoriile soților.

Uurmați deci pilda lui Dumnezeu, ca niște copii iubți,

2. și trăiți în dragoste, după cum și Hristos ne-a iubit și S'a dat pe sine pentru noi prinos și jertfă lui Dumnezeu, ca o mireasmă cu bun miros.

3. Iar desfrânarea și orice fel de necurăție și de lăcomie nu trebuie nici să se pomenească la voi, cum șade bine sfinților.

4. Deasemenea nu vi se potrivesc nici vorbele urite, nici grăirea deșartă, nici glumele proaste,

32. Mat. 6, 14. Marc. 11, 25.

1. Mat. 3, 48.

2. Ioan, 13, 34. 1 Ioan, 3, 11.

3. 1 Cor. 6, 15.

4. Efes. 4, 29. Mat. 12, 36.

ci dimpotrivă, mulțămita;

5. căci să știți, că nici un desfrânat, sau necurat, sau lacom, ca unul ce este slujitor de idoli, n'are moștenire în împărăția lui Hristos și a lui Dumnezeu.

6. Să nu vă amăgească nimenea cu vorbe deșarte, căci pentru aceasta vine mânia lui Dumnezeu peste fiii neascultători.

7. Deci, să nu vă întovărășiți cu aceștia.

8. Altădată erați întunerec, iar acum sunteți lumină în Domnul: ca fii ai luminii să vă purtați,

9. căci roada Duhului e tot felul de bunătate, de dreptate și de adevăr.

10. Căutați ce este plăcut lui Dumnezeu,

11. și să nu fiți părtași la faptele cele sterpe ale întunericului, ba încă să le și muștrați.

12. Căci de cele ce fac ei întru ascuns e rușine și de grăit.

5 1 Cor. 6, 10.

6. Mat. 24, 4. Marc. 13, 5. Luc. 21, 8. 2 Tes 2, 3.

8. Ioan, 8, 12; 12, 36.

9. Gal. 5, 22.

11. 2. Cor. 6, 14. 1 Tim.

5, 20.

13. Inșă toate ies la iveală, vădite de lumină, pentrucă lumina toate le vădește.

14. De aceea s'a zis: „Scoală-te, celace dormi, și te rădică din morți și te va lumina Hristos“.

15. Vedeti dară să umblați cu pază, nu ca niște neînțelepți, ci ca cei înțelepți,

16. prețuind vremea, că zilele sunt rele.

17. Așa dară nu fiți nepricepuți, ci siliți-vă să cunoașteți care-i voea lui Dumnezeu.

18. Nu vă îmbătați de vin, în care e desfrânarea, ci vă umpleți de Duhul Sfânt,

19. întărindu-vă sufletește prin psalmi, prin slavoslovii și prin cântări duhovnicești, cântând și lăudând în inimile voastre pe Domnul,

20. mulțămind pururea pentru toate lui Dumnezeu și Tatăl, în

numele lui Iisus Hristos, 21. și supunându-vă unul altuia întru frica lui Dumnezeu.

22. Femei, supuneți-vă bărbaților voștri, ca Domnului,

23. pentrucă bărbatul este cap femeii, precum și Hristos e cap Bisericii, care este trupul Lui iar El mântuitorul ei.

24. Și precum Biserica se supune lui Hristos, așa și femeile să se supună bărbaților lor întru toate.

25. Bărbați, iubiți-vă femeile voastre,

26. cum a iubit și Hristos Biserica și S'a dat pe Sine pentru ea, ca să o sfințească, curățind-o cu bae de apă, prin cuvântul Său,

27. ca să o înfățișeze Sineș Biserică slăvită, neavând pată, sau meteahnă, sau altă ceva de felul acesta, ci ca să fie sfântă și fără prihană.

28. Așa sunt datori băr

13. Ioan, 3, 20.

14. Is. 60, 1 Rom. 6, 4.

15. Col. 4, 5.

17. Rom. 12, 2. 1 Tes. 4, 3.

18. Luc. 21, 34. Is. 5, 11.

19. Col. 3, 16.

20. Is. 63, 7. 1 Tes. 5, 13. Col. 3, 17.

22. Col. 3, 18. Tit, 2, 5.

23. 1 Cor. 11, 3. Efes. 1,

22.

25. Col. 3, 19. Gal. 1, 4.

26. 1 Petr. 3, 21. Tit, 2,

5. Evr. 9, 14.

27. Efes. 1, 4. 2 Cor. 1,

2. Cânt. 4, 7.

batii să-și iubească femeile lor, cum își iubesc trupurile lor: celce-și iubeste femeia sa, pe sine se iubeste.

29. Căci nimenea nu și-a urât vreodată trupul său, ci-l hrănește și-l încălzește, ca și Hristos Biserica;

30. pentrucă suntem membre ale trupului Lui, din carnea Lui și din oasele Lui.

31. De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa, și se va lipi de femeia sa, și vor fi amândoi un trup.

32. Taina aceasta este mare; eu însă zic: în Hristos și în Biserică.

33. Deci dară fiecare din voi așa să-și iubească femeia sa, ca pe sine însuși; iar femeia să se teamă de bărbat.

CAPITOLUL 6.

Copiii și Părinții. Slugile și Stăpânii. Armele Duhului. Oastea lui Hristos.

Tâlc. Inchinăciuni și urări.

31. Mat 19, 5. Marc. 10, 7.
1 Cor. 6, 16. Fac. 2, 24.
1. Col. 3, 20. Pild. 23, 22.
Ez. 20, 13. Deut. 5, 16. Mat.
15, 4. Mara. 7, 10.

Copii, supuneți-vă părinților voștri după porunca Domnului, căci aceasta e drept.

2. Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta: aceasta este cea dintăiu poruncă cu făgăduința:

3. ca să-ți fie bine și să trăești ani mulți pe pământ.

4. Și voi, părinților, nu întărâtați la mânie pe copiii voștri, ci-i creșteți în învățătura și povăța Domnului.

5. Slugilor, supuneți-vă stăpânilor voștri celor trupești cu frică și cu cutremur, cu inimă curată, ca lui Hristos,

6. nu cu sârguință fățarnică, ca ceice vor să placă oamenilor, ci impliniți voea lui Dumnezeu din tot sufletul, ca niște robi ai lui Hristos,

7. slujind cu tragere de inimă, ca Domnului, iar nu ca unor oameni,

8. știind că fiecare rob sau slobod va primi dela Domnul plată după cât bine a făcut.

9. Și voi, stăpânilor, să

4. Pild. 13, 25.

5. 1 Petr. 2, 18. Col. 3, 22.
Tit, 2, 9.

8. 2 Cor. 5, 10.

vă purtați cu ei la fel și să vă stâmpărați aspri-me, știind că și peste voi, ca și peste ei, este un Stăpân în ceruri, la care nu este fățarnicie.

10. Incolo, frații mei, întăriți-vă în Domnul și în tăria puterii Lui.

11. și vă îmbrăcați cu toată armura lui Dumnezeu, ca să puteți sta împotriva uneltirilor diavolului;

12. pentru că lupta nu ni e împotriva sângelui și a cărnei, ci împotriva începătorilor, împotriva stăpânirilor, împotriva cârmuitorilor întunericului veacului acestuia, împotriva duhurilor răutăței celor de sub cer.

13. De aceia, luați toată armătura lui Dumnezeu, ca să vă puteți împotrivi în ziua cea rea și, biruind toate, să stați.

14. Stați drept aceea, încingându-vă mijloacele cu adevărul și îmbrăcându-vă cu platoșa dreptăței;

9. Gal. 2, 6. Paral. 19, 7. Iov. 34, 19. Intel. 6, 7. Sir. 35, 12. Deut. 10, 17.

11. Rom. 13, 12. 1 Tes. 5, 8.

12. Efes. 2, 2. Ioan, 12, 31; 14, 30.

15. având picioarele încălțate cu nepregetare întru vestirea Evangheliei păcei;

16. dar mai presus de toate, luați scutul credinței, cu care veți putea stânge toate săgețile cele aprinse ale vicleanului;

17. luați și coiful mântuirii, sabia duhovnicească, care este cuvântul lui Dumnezeu.

18. Rugați-vă în sufletul vostru cu tot felul de rugăciune și cerere în toată vremea și stăruți în aceasta cu toată statornicia și cu cerere pentru toți sfinții,

19. și pentru mine, ca să mi se dea cuvânt, ca cu buzele mele să vestesc pe față și cu îndrăzneală taina Evangheliei,

20. al căreia sol în lanțuri sunt, ca să propovduesc cu îndrăzneală cum sunt dator.

21. Dar ca să știți voi ce face mi s'au întâmplat și ce fac, de toate vă va înștiința Tibic, fra-

14. Luc. 12, 35. 1 Petr. 13.

17. 1 Tes. 5, 8. Evr.

12. Is. 59, 17.

18. Luc. 18, 1. Col. 4, 2.

19. 2 Tes. 3, 1.

20. Fapt. 21, 11.

tele iubit și slujitorul credincios în Domnul,

22. pe care l-am trimis la voi tocmai pentru aceasta, ca să aflați despre noi și ca să vă liniștească inimile.

23. Pace și iubire, pre-

24. Fapt. 20, 4. Col. 4, 7.

cum și credință vă doresc, fraților, dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul Iisus Hristos.

24. Harul să fie cu toți ceice iubesc nestrămutat pe Domnul nostru Iisus Hristos. Amin.

CARTEA CEA CĂTRE FILIPENI

Ă

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAPITOLUL 1.

Dragostea lui Pavel către filipeni. Folosul lanțurilor lui. El trebuie să sufere pentru Hristos.

Pavel și Timoteiu, robii lui Iisus Hristos, vă doresc vouă, tuturor sfinților celor în Hristos Iisus, cari vă aflați în Filipi împreună cu episcopii și cu diaconii,

2. har și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Iisus Hristos.

3. Mulțămesc Dumnezeului meu ordecâteori îmi aduc aminte de voi

4. și pururea în toată rugăciunea mea cu bucurie mă rog pentru voi toți,

3. 1 Tes. 1, 2.

5. pentru partea ce luați la vestirea Evangheliei, din cele dintâii zile până acum,

6. încredințat fiind prin inșeu aceasta, că celce a început la voi lucrul cel bun, îl va și desăvârși până la ziua lui Iisus Hristos,

7. cum și este drept să cuget despre voi toți, pentrucă atât în lanțurile mele, cât și în apărarea și întărirea Evangheliei, vă am în inima mea pe voi pe toți, ceice sunteți părtași la har împreună cu mine.

8. Martor îmi este Dumnezeu, că vă iubesc pe voi pe toți cu iubirea lui Iisus Hristos;

9. și de aceea mă rog, ca dragostea voastră să

6. Ioan, 6, 29. 1 Tes. 1, 3.

sporească din ce în ce mai mult, *insoțită* de cunoștință și de toată simțirea.

10. ca cunoscând ce este mai bun, să fiți curați și fără poticnire în ziua lui Hristos,

11. plini de roadele cuvântului prin Iisus Hristos, spre slava și lauda lui Dumnezeu.

12. Voesc însă să știți, fraților, că cele ce s'au întâmplat cu mine au adus mare izbândă pentru Evanghelie.

13. încât legăturile mele cele pentru Hristos au ajuns să fie cunoscute în tot pretoriul și la toți ceilalți.

14. și cei mai mulți dintre frații în Domnul, încurajați de lanțurile mele, cutoază și mai mult să vorbească cuvântul lui Dumnezeu fără frică.

15. Adevărat, unii propoveduesc pe Hristos din pizmă și din iubire de dispută, iar alții din bunăvoință.

16. Unii, din iubire de dispută, propoveduesc pe

Hristos nu cu gând curat, socotind să îngreueze lanțurile mele;

17. iar alții îl propoveduesc din dragoste, știind că eu sunt pus să apăr Evanghelia.

18. Dar ce-i cu aceasta? Ori în ce chip ar fi: fie din prefăcătorie, fie din bunăvoință, Hristos se propoveduește și eu mă bucur și mă voi bucura de aceasta,

19. căci știu, că aceasta, cu rugăciunile voastre și cu ajutorul Duhului lui Iisus Hristos, îmi va sluji spre mântuire.

20. Cred și nădăjduesc, că intru nimic nu voi fi rușinat, ci sunt bine încredințat, că și acum, ca totdeauna, Hristos se va preamări în trupul meu, or de voi trăi, or de voi muri,

21. căci pentru mine viața este Hristos și moartea un câștig.

22. Dacă însă a vieții în trup este un folos pentru lucrul meu, atunci nu știu ce să aleg.

23. Amândouă mă a-

10. 1 Tes. 5, 23.

11. Mat. 5, 16. Ioan. 15, 8

12. 1 Cor. 21, 11.

14. Efes. 3, 13.

15. 2 Cor. 2, 17.

21. Gal. 2, 21.

trag: am dorință să mă desfac de trup și să fiu cu Hristos: aceasta e mult mai bine pentru mine;

24. dar a rămânea în trup e mai de folos pentru voi.

25. Și știu bine, că voi rămânea și voi trăi cu voi cu toți, pentru bucuria și propășirea voastră în credință,

26. ca fala voastră în Hristos Iisus să vă sprească prin mine, când voi veni a doua oară la voi.

27. Numai să duceți o viață vrednică de Evanghelia lui Hristos, ca eu, fie că voi veni și vă voi vedea, fie că nu voi fi de față, să aud de voi, că stați într'un duh și într'un suflet vă nevoiți pentru credința Evangheliei,

28. neînpăimântându-vă nicidecum de protivnici. Aceasta pentru ei e prevestirea peirei, iar pentru voi a mântuirii. Și această-i dela Dum-

nezeu;

29. pentrucă vouă vi-dat pentru Hristos nu numai să credeți în El, ci să și pătimiți pentru Dânsul,

30. ducând a ceea sta luptă, care ați văzut că o duc eu și cum auziți și acum de mine că mă nevoesc.

CAPITOLUL 2.

Pilda iubirei lui Hristos s'o urmă. Smerenia și slava lui Hristos. Să ne silim a câștiga mântuirea. Timoteiu și Epafrodit vrednici de laudă.

Deci, de este vreo mângâere în Hristos, de este vreo bucurie în dragoste, de este vreo unire în duh, de este vreo îndurare și milă,

2. atunci faceți-mi bucuria deplină, ca aceea să cugetați și să aveți o dragoste, un suflet și un cuget,

3. și nimica să nu faceți din iubirea de dis-

23. 2 Cor. 5, 8.

26. Filip 2, 16. 2 Cor. 1, 14.

27. Efes. 4, 1. Col. 1, 10. 1 Tes. 2, 12.

28. Luc 12, 4.

29. Fapl. 5, 41.

30 1 Tes. 2, 2.

1. Col. 3, 12.

2. Filip. 3, 16. Rom. 15, 5.

pută și de slavă deșartă, ci, din smerenie, fiecare să socoată pe altul mai destoinic decât dânsul.

4. Să nu se îngrijească fiecare numai de ale sale, ci fiecare să poarte grijă și de ale altora.

5. Căci în voi trebuie să fie aceleași simțiri, ca și în Hristos Iisus,

6. Care, fiind chipul lui Dumnezeu, deoființimea sa cu Dumnezeu n'a socotit-o un lucru răpit pe nedrept,

7. dar totuși s'a micșorat pe Sine însuși, și a luat chip de rob, făcându-se asemenea oamenilor;

8. și fiind după înfățișare ca omul, s'a smerit pe Sine, făcându-se ascultător până la moarte, iar moartea i-a fost de cruce.

9. De aceea și Dumnezeu L-a preainălțat și I-a dăruit un nume mai presus de tot numele,

10. ca în numele lui

3. Luc. 14, 11. Rom. 12, 10.
4. 1 Cor. 10, 24.
5. Mat. 11, 29.
6. 2 Cor. 4, 4. Col. 1, 15.
7. Mat. 20, 28. Ps. 21, 7.
Lu. 48, 6.
8. Mat. 26, 39. Evr. 2, 17.

Iisus să se plece tot genunchiul celor cerești, și al celor pământești, și al celor de desubt,

11. și toată limba să mărturisească, că Iisus Hristos este Domn întru slava lui Dumnezeu Tatăl.

12. Deci, iubiții mei, cum mi-ați fost ascultători totdeauna, nu numai când am fost de față, ci mai vărtos acum, când lipsesc, desăvârșiți-vă mântuirea cu frică și cu cutremur,

13. pentru că Dumnezeu, după bunăvoința Sa, vă dă și voință, și putință.

14. Faceți toate, fără cârtire și fără șovăire,

15. ca să fiți fără prihană și curați, fii neprihăniți ai lui Dumnezeu în acel neam îndărătnic și răzvrătit, în mijlocul căruia străluciți, cum strălucesc stelele în lume,

16. ținând cuvântul vieții, ca să mă pot lăuda

9. Mat. 28, 18. Evr. 1, 4.
10. Rom. 14, 11. Is. 45, 23. Apoc. 5, 14.
11. Ioan, 13, 13. 1 Cor. 6, 6.
13. 2 Cor. 3, 5. Evr. 13, 21.
14. 1 Petr. 4, 9.
15. Mat. 5, 14. Pil. 4, 18.

în ziua *venirei* lui Hristos, că nu m'am luptat înzădar, nici nu m'am ostenit degeaba.

17. Și chiar de m'aș jertfi, pentru jertfa și prinosul credinței voastre mă voi bucura, și mă voi bucura cu voi cu toți.

18. Bucurați-vă și voi înșivă de aceasta și vă bucurați împreună cu mine.

19. Nădăjduesc însă în Domnul Iisus, să trimit curând la voi pe Timoteiu, ca aflând cum trăiți, să mă mângâiu și eu cu duhul.

20. Că n'am pe nimeni așa de osârduitor, care să se îngrijească de voi cu atâta tragere de inimă;

21. pentrucă toți caută de ale lor *trebi*, iar nu de cele ale lui Iisus Hristos;

22. iar credințioșia lui *Timoteiu* o cunoașteți, că el a slujit cu mine la *vestirea* Evangheliei, cum slujește un fiu tatălui său.

23. Pe acesta deci nădăjduesc să-l trimit la

voi, cum voi vedea ce are să fie cu mine.

24. Am încredere în Domnul, că și eu voi veni la voi încurând.

25. Am socotit deasemenea că e trebuință să trimet la voi și pe Epafrodit, fratele și tovarășul meu de lucru și de luptă, al vostru trimis și slujitor la nevoile mele,

26. pentrucă vă dorea tare mult pe voi pe toți, și era tare mâhnit că ați auzit că a fost bolnav.

27. Căci a și fost bolnav de moarte, dar Dumnezeu l-a miluit și nu numai pe dânsul, ci și pe mine, ca să nu mi se adauge durere peste durere.

28. De aceea l-am trimis îndată, ca văzându-l iară, să vă bucurați și eu să fiu mai puțin mâhnit.

29. Primiți-l dară pentru Domnul, cu toată bucuria, și prețuiți pe unii ca aceștia.

30. Căci el pentru lucrul Domnului a fost aproape de moarte, pu-

16. Filip. 4, 1.

17. 2 Tim. 4, 6.

19. Fapt. 16, 1.

21. 1 Cor. 10, 24.

22. Fapt. 16, 2.

29. 1 Tes. 5, 12.

nându-și viața în primejdie, ca să împlinească lipsa voastră în slujba mea.

CAPITOLUL 3.

Indemn Filipenilor să se jerească de iudeii protivnici și să urmeze în purtare pe Pavel.

1. Incolo, frații mei, bucurați-vă în Domnul. A vă serie acestea, mie nu mi-e greu, iară vouă vi-i de folos.

2. Păziți-vă de câni; păziți-vă de lucrătorii cei răi; păziți-vă de mutilare;

3. pentrucă adevărata tăere împrejur suntem noi, ceice slujim lui Dumnezeu cu duhul și ne lăudăm cu Iisus Hristos și nu în trup nădăjduim,

4. măcar că eu aș putea să mă nădăjduesc și în trup. Dacă altcineva socoate că poate să se nădăjduească în trup, apoi cu cât mai vârtos eu,

5. care-s tăeat împre-

jur a opta zi, și sunt din neamul lui Israil, din seminția lui Veniamin, evreu din evrei, iar după lege-s fariseu;

6. după râvnă, prigonitor al bisericii lui Dumnezeu; după cuvioșia cea din lege, fără prihană.

7. Dar Celece pentru mine erau un câștig, acelea pentru Hristos le-am socotit o pagubă.

8. Ba și pe toate le socot o pagubă față de prețul cel mare al cunoștinței lui Hristos Iisus, Domnul meu; pentru El m'am lepădat de toate și toate le socotesc gunoae, ca să dobândesc pe Hristos,

9. și să mă aflu în El nu cu cuvioșia mea cea după lege, ci cu cea din credința în Hristos, cu cuvioșia cea dela Dumnezeu prin credință,

10. ca să-L cunosc pe El și puterea învierii Lui și părtașia la suferințele Lui și în moarte să mă asemăn Lui,

11. ca doară aș ajunge

1. 2 Cor. 13, 12.

2. 2 Cor. 11, 13. Is. 56, 10.

3. Rom. 2, 29. Ier. 4, 4.

5. Fapt. 23, 6; 26, 5.

6. Fapt. 8, 3.

8. Ioan. 17, 3. Col. 2, 2. Intel. 5, 3. Is. 53, 11. Ier. 9, 24.

9. Rom. 5, 22. Evr. 4, 3.

10. Rom. 6, 5; 8, 17.

la învierea morților.

12. *Grăesc așa nu că doară aș fi ajuns la țintă, sau m'aș fi desăvârșit; ci tind să văd, nu cumva voi putea ajunge și eu desăvârșirea, cum m'a ajuns pe mine Hristos Iisus.*

13. Fraților, eu nu mă socotesc că aș fi ajuns, ci numai una fac: uitând cele din urmă și îndreptându-mă înainte,

14. alerg spre țintă, spre răsplata chemării celei de sus, *pe care mi-a făcut-o Dumnezeu prin Hristos Iisus.*

15. Deci, câți din noi sunt desăvârșiți, așa să cugete. Dacă însă cugetați ceva altmintrelea, apoi și aceea vă va descoperi-o Dumnezeu.

16. În aceea însă, la a căreia cunoștință am ajuns, să urmărm aceiași regulă și să cugetăm la fel.

17. Urmați-mi mie, fraților, și priviți la ceice se poartă după pilda, pe

12. 1 Cor. 13, 12. 1 Tim. 6, 12.

13. Luc. 9, 62.

14. 1 Cor. 9, 24.

15. Evr. 5, 14.

16. Rom. 12, 16; 15, 5. 1 Cor. 1, 10.

care o aveți în noi.

18. Căci mulți, de cari v'am vorbit adesa și de care acum vă vorbesc plângând, se poartă ca niște vrăjmași ai crucii lui Hristos.

19. Sfârșitul lor e peirea, Dumnezeul lor e pântecel, slava lor e în rușine, căci ei se gândesc numai la cele pământești.

20. Sălașul nostru însă e în ceruri, deunde așteptăm și pe Mântuitorul, Domnul nostru Iisus Hristos,

21. Care trupul nostru cel înjosit îl va schimba așa, încât să fie asemenea trupului Lui celui slăvit cu puterea cu care El lucrează și-Și supune toate.

CAPITOLUL 4.

Indemnuri și sfaturi. Dărnicia Filipenilor e de laudă. Urări și încheere.

Așa dară, frații mei iubiti și doriți, bucuria

17. Filip. 4, 9. 2 Cor. 3, 9.

19. 2 Petr. 2, 1. Rom. 16,

18.

20. Evr. 13, 14. Tit. 2, 13.

21. 1 Cor. 14, 42. 1 Ioan,

3, 2.

și cununa mea, astfel să stați în Domnul, iubiților.

2. Rog pe Evodia, și pe Sintinia o rog aceeaș să cugete în Domnul.

3. Și te rog și pe tine, credinciosul meu tovarăș de lucru, ajută pe aceea, care s'au luptat pentru Evanghelie împreună cu mine și cu Climent și cu ceilalți tovarăși de lucru ai mei, ale căror nume sunt în cartea vieții.

4. Bucurați-vă pururea în Domnul și iarăși vă zic: bucurați-vă!

5. Blandețea voastră să fie cunoscută tuturor oamenilor. Domnul e aproape.

6. Nu vă îngrijorați de nimic, ci pururea în rugăciune și cerere descoperiți cu mulțămire dorințele voastre înaintea lui Dumnezeu,

7. și pacea lui Dumnezeu, care e mai presus de orice minte, va păzi inimile și cugetele voa-

stre în Hristos Iisus.

8. Incolo, frații mei, numai ce-i adevărat, ce-i cinstit, ce-i drept, ce-i curat, ce-i vrednic de iubit, ce-i vrednic de laudă, orce faptă bună și orce-i de laudă, numai aceea să gândiți.

9. Ce ați învățat, ce-ați primit și ați auzit și ați văzut la mine, aceea să faceți și Dumnezeuul păcii va fi cu voi.

10. M'am bucurat mult în Domnul, că ați început iară să vă gândiți la mine; și până acum vă gândeați, dar n'ați avut prilej să *dovediți aceasta*.

11. Zic aceasta nu pentru că aș avea nevoie, căci m'am deprins să fiu mulțămît cu ce am;

12. știu să trăesc și în lipsă, știu să trăesc și în belșug; m'am deprins cu toate și în toate: să fiu sătul și să răbd de foame, să fiu în belșug și să duc lipsă.

13. Toate le pot cu a-

1. 2 Cor. 1, 14. 1 Tes. 2,

2. Filip. 2, 2.

3. Luc. 10, 20 Apoc. 9, 5.

4. 32, 32.

5. Iac. 5, 9. 1 Petr. 4, 7.

6. Mat. 6, 25. 1 Tim. 2, 1.

7. Ioan. 14, 27. Col. 3, 15.

8. Mat. 5, 16 Rom. 13, 13.

9. Rom. 15, 33.

11. 1 Tim. 6, 6.

12. 2 Cor. 6, 10.

jutorul lui Iisus Hristos, Care mă întărește.

14. Dar bine ați făcut că ați împărțit necazul meu.

15. Voi, filipenii, știți că la începutul propoveduirii mele, când am eșit din Macedonia, nicio biserică nu m'a ajutat prin dare și primire de daruri, decât numai voi singuri;

16. voi și în Tesalonic odată sau de două ori mi-ați trimis la nevoie.

17. *Zic aceasta* nu că doar aș umbla după daruri, ci caut rodul care *trebuie* să crească în folosul vostru.

18. Am primit toate și sunt în belșug; m'am îndestulat, primind dela

Epafrodit celece mi-ați trimis, ca o tămâie mirositoare, ca o jertfă plăcută și bine primită la Dumnezeu.

19. Dumnezeuul meu să împlinească orice lipsă a voastră din bogăția slavei Sale, prin Hristos Iisus.

20. Iar lui Dumnezeu și Tatăl nostru fie slava în vecii vecilor. Amin.

21. Spuneți închinăciune la toți sfinții cei în Hristos Iisus. Închină-se vouă toți frații, cari se află cu mine.

22. Închină-se vouă toți sfinții și mai ales cei din casa Cezarului.

23. Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi cu toți! Amin.

13. 2 Cor. 12, 9.

17. 2 Cor. 12, 14.

19. Efes. 3, 16. Ps. 22, 1.

CARTEA CĂTRE COLOSENI

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAPITOLUL 1.

Laude Colosenilor și îndemnuri la credință. Vrednicia dumnezească a lui Hristos. Pavel se bucură de suferințele sale.

Pavel, prin voința lui Dumnezeu, apostol al lui Iisus Hristos, și fratele Timoteiu *scriem vouă,*

2. sfinți și credincioși frați în Hristos Iisus, cari vă aflați în Colose, și vă dorim har și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Iisus Hristos.

3. Mulțămim lui Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, și

ne rugăm pururea pentru voi,

4. căci am auzit de credința voastră în Hristos Iisus și de dragostea ce arătați tuturor sfinților,

5. pentru nădejdea ce aveți în celece vă sunt gătite în cer, de care ați aflat mai înainte din cuvântul cel adevărat al Evangheliei, —

6. care a ajuns la voi, ca și în toată lumea, și este roditor și crește, cum crește și la voi din ziua când ați auzit și ați cunoscut cu adevărat harul dumnezeesc,

7. după cum ați învățat dela Epafrast, iubitul nostru tovarăș de lucru, care este slujitor cre-

3. Filip. 1, 3.

4. Evr. 6, 10.

6. Mat. 13, 8. Ioan. 15, 16.

dincios al lui Hristos la voi,

8. și care ne-a vestit cu ce fel de dragoste sunteți inflăcârați de Duhul Sfânt.

9. De aceea și noi, din ziua, în care am auzit *acestea*, nu contenim a ne ruga *lui Dumnezeu* pentru voi și a cere, ca să vă umpleți de cunoștința voei Lui prin ajutorul a tot felul de înțelepciune și de pricepere duhovnicească:

10. *ca să* vă purtați în chip vrednic de Domnul și să-I plăceți în toate, rodind tot felul de faptă bună, sporind în cunoștința de Dumnezeu

11. și întărindu-vă toate puterile prin puterea Lui cea slăvită, ca să suferiți toate cu răbdare și voe bună.

12. Mulțămim lui Dumnezeu și Tatăl, Care ne-a chemat să fim părtași la moștenirea sfinților în împărăția luminii

13. și Care ne-a izbă-

vit din stăpânirea întunericului și ne-a adus în împărăția iubitului Său Fiu,

14. prin al Căruia sânge am dobândit răscumpărarea și ertarea păcatelor;

15. Care este chipul Dumnezeului celui nevăzut, născut mai înainte de toată făptura;

16. că printr'Insul s'au făcut toate cele din cer și cele de pe pământ, văzute și nevăzute: tronurile, domniile, căpeteniile, puterile, toate prin El și pentru El sunt făcute.

17. El este mai înainte de toate și toate se țin prin El.

18. El este capul corpului său, adică al Bisericeii, și El este pârğa și întâiul născut din morți, ca întâetatea în toate să fie a Lui.

19. Pentru că a binevoit Tatăl, ca în El să locuească toată desăvârșirea,

9 Rom. 12, 2.

10. Efes. 4, 1. Filip. 1, 27. 1 Tes. 2, 12.

11. Fapt. 5, 41.

12. Fapt. 26, 18.

13. Evr. 2, 15. Mat. 3, 17.

14. Rom. 3, 25.

15. Evr. 1, 3. Pild. 8, 22.

16. Ioan. 1, 3. Efes. 3, 9. Evr. 1, 2.

17. Ioan. 1, 1.

18. Efes. 1, 22. 1 Cor. 15

20. Rom. 8, 39.

19. Col. 2, 9.

20. și ca prin El să împace cu Sine toate cele din cer și cele de pe pământ, făcând pace prin El, prin sângele Lui cel vărsat pe Cruce.

21. De asemenea și pe voi, ceice prin cugetele și faptele voastre rele erați altădată instrăinați și vrășmași.

22. Iată v'a împăcat acum prin carnea trupului Lui și prin moartea Lui, ca să vă înfățișați înaintea Sa sfinți și neprihăniți,

23. dacă veți rămânea tari și statornici în credință și nu vă veți clinti din nădejdea Evangheliei ce ați auzit, care este vestită la toată făptura de sub cer și căreia eu, Pavel, m'am făcut slujitor.

24. Acum mă bucur în suferințele mele pentru voi și împlinesc în trupul meu suferințele lui Hristos pentru trupul

Lui, adică pentru Biserică,

25. căreia eu, după economia dumnezeiască, ce mi s'a încredințat pentru voi, m'am făcut slujitor, să vă vestesc deplin cuvântul lui Dumnezeu,

26. taina cea din veci ascunsă de toate neamurile, iar acum descoperită sfinților Săi,

27. căroră a binevoit Dumnezeu să le arate ce bogăție de slavă este pentru păgâni în taina aceasta, adică sălășluirea în voi a lui Hristos, nădejdea slavei.

28. Pe acesta îl propoveduim noi, sfătuind pe toți oamenii și învățându-i toată înțelepciunea, ca să înfățișăm pe toți oamenii la Dumnezeu desăvârșiți în Hristos Iisus.

29. Pentru aceasta mă și ostenesc și mă lupt cu ajutorul puterii Lui, care lucrează puternic în mine.

20. Is. 9, 6. Luc. 2, 14.

22. Rom. 5, 10. Luc. 1, 75.
1 Cor. 1, 2. Efes. 1, 4. Tit. 2, 14.

24. Rom. 5, 3.

25. 1 Cor. 4, 1; 9, 17.

26. Rom. 14, 24. Efes. 3, 9.

27. Rom. 9, 23. Efes 3, 17.

28. 2 Cor. 11, 2.

29. 1 Cor. 15, 10. Filip. 2, 13.

CAPITOLUL 2.

Indemn a nu ne lua după ademenirile oamenilor. Inmormântați cu Hristos prin botez, am și înviați cu El. Ștergerea zapisului păcatelor.

Doresc să știți, câtă silință am pentru voi și pentru cei din Laodiceea, din Ierapoli și pentru toți câți n'au putut a vedea fața mea,

2. ca să li se mângâie inimile și să fiți uniți prin dragoste și să vă îmbogățiți cu pricepere deplină, pentru cunoașterea tainei lui Dumnezeu Tatăl și a lui Hristos,

3. în Care sunt ascunse toate comorile înțelepciunii și ale științei.

4. Aceasta însă o zic, ca să nu vă amăgească cineva cu vorbe ademenitoare;

5. căci deși cu trupul lipsesc dintre voi, dar duhovnicește sunt cu voi și mă bucur, văzând bunăranduiala cea dela voi

și credința voastră cea tare în Hristos.

6. De aceea, cum ați primit pe Domnul Iisus Hristos, așa să și umblați în El,

7. fiind înrădăcinați și întemeați într'insul și întăriți în credință după cum ați fost învățați, să sporiiți prin ea în fapte bune.

8. Luați sama, fraților, să nu vă amăgească cineva cu filozofia și cu înșelăciunea deșartă, după predania omenească, după datinile lumii și nu după Hristos,

9. căci în El locuște trupește toată deplinăta-tea Dumnezeirei

10. și voi sunteți deplini în El, Care este capul a toată domnia și stăpânirea.

11. În El sunteți și tăeați împrejur cu tăere împrejur nefăcută de mână, cu tăerea împrejur a lui Hristos, care este desbrăcarea trupului celui păcătos al cărnei;

12. căci fiind îngropați cu El prin botez, ați și

2. Filip. 3, 8.

3. 1 Cor. 1, 30.

5. 1 Cor. 5, 3.

7. Efes. 3, 17. 1 Cor. 1, 5.

8. Efes. 5, 6. Eyr. 13, 9.

9. Col. 1, 19. Ioan. 1, 14.

10. Efes. 1, 29.

11. Rom. 2, 29. Gal. 3, 27.

înviat prin El și împreună cu El prin credința în puterea lui Dumnezeu, Care L-a înviat din morți.

13. *Dumnezeu* și pe voi, cari erați morți prin păcatele voastre și prin netăierea împrejur, a trupului vostru, v'a înviat împreună cu Dănsul, iertându-vă toate păcatele

14. și ștergând, cu învățătura, zapisul cel pentru noi, care era împotriva noastră, l-a luat dinaintea noastră, și l-a prionit pe cruce,

15. desbrăcând de putere domniile și stăpânirile *intunerecului* și biruindu-le cu crucea Sa, le-a făcut privesște de ocară.

16. Deci, nimene să nu vă osândească pentru vreo mâncare sau băutură, sau pentru vreo sărbătoare, sau lună nouă, sau sămbătă:

17. acestea au fost umbra celor viitoare, iar trupul, care răsfrângea

această umbră, este al lui Hristos.

18. Nimenea să nu vă amăgească cu smerenie prefăcută sau cinstire a îngerilor, amestecându-se în lucruri pe care nu le-a văzut și îngânându-se în chip nechipuzit cu mintea sa trupească

19. și nepăstrând uniunea cu Capul, prin care tot trupul, bine pregătit și unit prin legături și încheeturi, își face creșterea, pe care i-o dă Dumnezeu.

20. Deci, dacă ați murit cu Hristos și pentru stihile lumii *nu mai sunteți*, atunci pentru ce țineți, ca și cum ați trăi în lume, regulile:

21. nu te atinge, nu mânca, nu pipăi,

22. care prin reaua întrebuințare a jung pri-mejdioase și care se reazemă pe porunci și învățături omenești.

23. Acestea, în adevăr, au numai faima de înțelepciune, întrucât înfă-

12. Rom. 6, 4. Efes. 1, 19.

13. Efes. 2, 1.

14. Efes. 2, 15.

15. Efes. 4, 8. Evr. 2, 14.

16. Rom. 14, 6.

17. Evr. 10, 1.

18. 2 Cor. 11, 14.

19. Efes. 4, 15.

20. Rom. 7, 4.

22. Mat. 15, 9. Is. 29, 13.

țișează o închinare de bună voe, o umilință și o disprețuire a trupului, dar n'au vreun preț împotriva mulțămirei de sine a trupului.

CAPITOLUL 3.

Aleși Domnului trebuie să caute cele cerești. Omul cel nou trebuie să se îmbrace cu viața nouă. Datoriile soților, copiilor, părinților, slugilor și stăpânilor.

Dacă însă ați înviat cu Hristos, atunci căutați cele de sus, unde este Hristos așezat dreapta lui Dumnezeu;

2. la cele de sus cugețați, iar nu la cele de pe pământ!

3. Căci ați murit și viața voastră este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu.

4. Iar când se va arăta Hristos, viața voastră, atunci vă veți arăta și voi cu Dânsul în slavă.

5. Faceți deci să moară ceea ce alcătuiește în voi omul cel pământesc: desfrânarea, necurăția, patima, pofta rea și lăcomia, care este o slujire de idoli,

6. pentru care vine mânia lui Dumnezeu peste fii neascultători,

7. cu care umblați și voi altădată, când trăeați în aceste păcate.

8. Acum însă lepădați și voi toate acestea: mânia, iuțimea, răutatea, hula, și tot cuvântul urât ce ar putea să iasă din gura voastră.

9. Nu mințiți unul altuia, desbrăcați-vă de omul cel vechiu și de faptele lui

10. și vă îmbrăcați în cel nou, care se înoeste prin cunoștința de Dumnezeu după chipul Celui ce l-a făcut.

11. Intru această stare nu este nici iudeu, nici elin, nici tăere împrejur, nici netăere împrejur, nici barbar, nici scit, nici

1. Marc. 16, 19. Rom. 8, 34.

2. Filip. 3, 20.

3. Rom. 8, 24. Gal. 2, 20.

4. Filip. 3, 21. 1 Ioan.

3, 2.

5. Efes. 5, 3.

6. 1 Cor. 6, 9.

8 Rom. 6, 4. Efes. 4, 22. Evr. 12, 1.

9. Efes. 4, 25. Lev. 19, 11.

10. Efes. 4, 21. Fac. 1, 27; 5, 1; 9, 6.

rob, nici slobod, ci toate și în toți e Hristos.

12. Așa dară, ca niște aleși ai lui Dumnezeu, sfinți și iubiți, îmbrăcați-vă cu îndurare, cu bunăfătate, cu smerenie, cu blândetă, cu îndelungă-răbdare,

13. îngăduind unul altuia și iertându-vă unul pe altul, de are cineva asupra cuiva plângere; cum v'a iertat Hristos pe voi, așa să iertați și voi.

14. Dar peste toate acestea luați dragostea, care este cingătoarea de săvârșirei,

15. și să domnească în inimile voastre pacea lui Dumnezeu, pentru care sunteți chemați să alcătuiți un singur trup și să vă faceți recunoscători.

16. Cuvântul lui Hristos să se sălășluească din belșug în voi cu toată înțelepciunea; învățați-vă și vă întăriți unul pe altul prin psalmi, și

prin laude, și prin cântări duhovnicești, cântând cu bucurie în inimile voastre Domnului.

17. Tot ce faceți, cu cuvântul sau cu fapta, în numele Domnului Iisus Hristos să le faceți, mulțămind prin El lui Dumnezeu și Tatăl.

18. Femei, supuneți-vă bărbaților voștri, cum se cuvine în Domnul!

19. Bărbați, iubiți-vă femeile și nu fiți aspri cu ele!

20. Copii, supuneți-vă în toate părinților voștri, căci aceasta-i plăcut Domnului!

21. Părinți, nu ugrisiți în mânie pe copiii voștri, ca să nu se descu-rajeze!

22. Slugi, supuneți-vă în toate stăpânilor voștri celor trupești, slujindu-le nu numai de ochii oamenilor, ca fățarnicii, ci cu inimă curată și în frica lui Dumnezeu.

23. Tot ceea ce faceți, faceți cu toată inima, ca

11. Gal. 6, 15.

12. Efes. 4, 32.

13. Mat. 6, 14. Rom. 13, 15. 1.

15. Efes. 4, 3. Filip. 4, 7.

16. Efes. 5, 19.

17. Eyr. 13, 15.

18. Efes. 5, 22.

19. 1 Petr. 3, 7.

20. Efes. 6, 1.

22. 1 Petr. 2, 18. Efes. 6, 5. Tit. 2, 9.

pentru Domnul, iar nu ca pentru oameni,

24. știind că aveți să primiți dela Domnul moștenire cerească, ca răsplătire, căci Domnului Iisus Hristos slujiți;

25. iar cine se poartă cu nedreptate, aceluia după nedreptatea sa i se va răsplăti, căci la El nu este părtinire.

26. Stăpâni, dați slugilor voastre ceea ce li se cuvine și e drept după invoală, știind că și voi aveți un stăpân în cer.

CAPITOLUL 4.

Rugăciunea este de folos. Trebuie să ne purtăm înțelepțește. Tihic și Onisim.

Stăruți în rugăciune și privegheați într'insă cu multămită!

2. Rugați-vă de asemenea și pentru noi, ca să ne deschidă Dumnezeu ușa cuvântului;

3. spre a vesti taina lui Hristos, pentru care și sunt legat,

4. și spre a o descoperi

cum se cuvine să o descopăr.

5. Purtați-vă chibzuit cu cei de afară, folosind timpul.

6. Cuvântul vostru să fie totdeauna cu har, dres cu sare, ca să știți cum să răspundeți fiecărui.

7. Toate cele despre mine vi le va spune Tihic, iubitul nostru frate și tovarăș de lucru și slujitorul credincios al Domnului,

8. pe care l-am trimis la voi pentru aceea, ca să afle toate despre voi și să mângâie inimile voastre,

9. împreună cu Onisim, fratele nostru credincios și iubit, care este dintre voi; ei vă vor spune tot ce-i pe aicea.

10. Vă salută Aristarh, care e închis împreună cu mine, și Marcu, vărul lui Varnava, pentru care ați primit porunci, că de va veni la voi, să-l primiți bine;

11. deasemenea vă salută și Iisus, poreclit și Iust; aceștia amândoi

25. Fapt. 10, 34. Efes. 6, 9.

3. Luc. 18, 1. Efes. 6, 18.

3. 1 Cor. 16, 9.

5. Efes. 5, 15.

6. Eccl. 10, 12.

sunt dintre cei tăeți împrejur și singurii tovarăși de muncă pentru împărăția lui Dumnezeu, care au fost mângâerea mea.

12. Inchină-se vouă Epafrastr al vostru, robul lui Iisus Hristos, care pururea se nevoește pentru voi în rugăciuni, ca voi pururea să fiți desăvârșiți și plini de tot ce este plăcut lui Dumnezeu.

13. Vă mărturisesc de el, care are multă râvnă pentru voi și pentru ceice se află în Laodiceea și în Ierapoli.

14. Vă salută Luca, iubitul doftor, și Dima.

15. Salutați pe frații din Laodiceea și pe Nimfas și biserica cea din casa lui.

16. După ce această carte se va citi de către voi, faceți ca ea să se citească și în biserica din Laodiceea, iar cea din Laodiceea să o citiți și voi.

17. Spuneți lui Arhip: „Vezi, să-ți îndeplinești bine slujba, ce ai primit dela Domnul“.

18. Salutare din partea mea, a lui Pavel, scrisă cu înseși mâna mea. Aduceți-vă aminte de lanțurile mele! Harul să fie cu voi. Amin.

CARTEA I CĂTRE TESALONICENI

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAPITOLUL 1.

*Cuvânt de începere.
Pavel laudă credința
tesalonicenilor.*

Pavel, Siluan și Timoteiu vă scriu vouă, Bisericii tesalonicenilor, cari credeți în Dumnezeu Tatăl, și în Domnul Iisus Hristos, și vă doresc har și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Iisus Hristos.

2. Mulțămim pururea lui Dumnezeu pentru voi toți și vă pomenim neconținut în rugăciunile noastre,

3. aducându-ne aminte înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, de fapta voastră cea din credință, de osteneala cea din dra-

goste și de nădejdea voastră statornică în Domnul nostru Iisus Hristos,

4. știind, frați iubiți, că ați fost aleși de Dumnezeu,

5. pentrucă Evanghelia noastră n'a fost propovăduită la voi numai cu cuvântul, ci a fost însoțită de minuni, de Duhul Sfânt și de multă adevărare, precum înșivă știți cum am fost noi la voi pentru voi.

6. Și voi v'ați făcut următori nouă și Domnului, primind cuvântul cu bucuria Duhului Sfânt în multe necazuri,

7. încât v'ați făcut pildă pentru toți credincioșii din Macedonia și din Ahia.

1. Fapt. 16, 1. Gal. 1, 3

2. 2 Tes. 1, 3. Filip. 1, 3.

3. Fapt. 17, 4.

5. Rom. 15, 19.

8. În adevăr, dela voi a răsunat cuvântul Domnului nu numai în Macedonia și Ahaia, ci în toate locurile s'a lătit vestea credinței voastre în Dumnezeu, încât noi nu mai avem nevoie să grăim ceva.

9. căci însăși acestea mărturisesc de noi ce primire am avut la voi și cum v'ați întors voi la Dumnezeu dela idoli, ca să slujiți Dumnezeului celui viu și adevărat,

10. și să așteptați din ceruri pe Fiul Lui, pe Care El l-a înviat din morți, pe Iisus, Care ne izbăvește din mânia cea viitoare.

CAPITOLUL 2.

Siruinta lui Pavel la propoveduirea Evangheliei. Statornicia în credință a Tesalonicenilor.

Dorința lui Pavel de a vedea din nou pe Tesaloniceni.

Fraților, voi înșiși vă știți, că venirea noastră la voi n'a fost zadarnică,

2. ci după ce am pă-

timit mai întâiu și am fost batjocoriți în Filipi, precum știți, am îndrăznit cu nădejdea în Dumnezeu nostru, să vă propoveduim și vouă Evanghelia lui Dumnezeu cu multă nevoie.

3. Căci propoveduirea noastră nu izvorăște nici din înșelătorie, nici din gânduri necurate, nici din viclesug,

4. ci precum am fost socotiți de Dumnezeu vrednici să ni se încredințeze propoveduirea Evangheliei, așa grăim și noi, nu ca să plăcem oamenilor, ci lui Dumnezeu, Celuice cercă inimile noastre.

5. Pentru că Dumnezeu ni-i martor, că niciodată, precum știți, nu ne-am folosit înaintea voastră nici de cuvinte de măgulire,

6. nici de dorință de câștig, nici slavă omească nu căutăm nici la voi nici la alții.

7. Am fi putut să fim la voi cu greutate ca apostoli ai lui Hristos; dar ne-am arătat în mij-

6. Filip. 3, 17.

10. Osia, 13, 14.

2. Fapt. 16, 22.

3. 2 Cor. 2, 17.

4. Jer. 17, 10.

locul vostru blânzi, ca o doică ce se poartă duios cu copiii săi.

8. Astfel noi, din osârdie pentru voi, am voit să vă dăm nu numai Evanghelia lui Dumnezeu, ci și sufletele noastre, pentru că ni-ați căzut dragi.

9. Căci voi, fraților, vă amintiți de munca și osteneala noastră, când, propoveduind la voi Evanghelia lui Dumnezeu, lucram ziua și noaptea, ca să nu îngreuem pe cineva din voi.

10. Martori sunteți și voi și Dumnezeu, cât de sfânt, de drept, și de neprihănit ne-am purtat noi față de voi cei credincioși;

11. pentru că, după cum știți, pe fiecare din voi, ca un părinte pe copiii săi,

12. v'am rugat și v'am mângâeat și v'am îndemnat să vă purtați în chip vrednic înaintea lui Dumnezeu, Care v'a chemat la împărăția și slava Sa.

13. Deaceea și noi ne-

contenit mulțămim lui Dumnezeu, că voi, primind cuvântul lui Dumnezeu, auzit dela noi, nu l-ați luat ca un cuvânt omenesc, ci ca un cuvânt al lui Dumnezeu, cum și este cu adevărat, și care și lucrează în voi cei credincioși.

14. Căci voi fraților, v'ați făcut următori bisericilor lui Dumnezeu din Iudeea, care cred în Hristos Iisus, pentru că și voi ați suferit aceleași lucruri dela Iudeii cei de un neam cu voi, care le-au suferit și aceia de la iudeii,

15. cei ce au ucis și pe Domnul Iisus, și pe prorocii Lui, și pe noi ne-au izgonit, și lui Dumnezeu nu plac, și tuturor oamenilor se împotrivesc,

16. cari ne împedică de a grăi păgânilor, ca să se mântuiască, și prin aceea pururea umplu măsura păcatelor lor, dar în sfârșit se apropie mânia asupra lor.

17. Noi însă, fraților, fiind pentru puțină vreme-

7. 2 Tim. 2, 24.

9. Fapt. 18, 3. 1 Cor. 4,

12. 2 Tes. 3, 8.

12. Efes. 4, 1. Filip. 1, 27.

Col. 1, 10.

14. Evr. 10, 34.

15. Mat. 23, 34.

me despărțiți de voi, dar numai cu trupul, nu și cu inima, cu atât mai cu mare dorință ne-am silit să vedem fața voastră.

18. Și de aceea noi, adică eu Pavel, de vreo două trei ori am vrut să viu la voi, dar ne-a împedat satana.

19. Căci cine este nădejdea noastră, sau bucuria, sau cununa de laudă? Oare nu și voi, cari aveți să fiți înaintea Domnului nostru Iisus Hristos, la venirea Lui?

20. Căci voi sunteți slava noastră și bucuria.

CAPITOLUL 3.

Pavel trimite la Tesalonia pe Timoteiu în locul său. Acesta la întoarcere i-a adus știri bune.

De aceea, ne mai putând răbda, am primit să rămânem singuri la Atena

2. și am trimis pe Timoteiu, fratele nostru și slujitorul lui Dumnezeu și tovarășul nostru de

lucru la propoveduirea Evangheliei lui Hristos, ca să vă mângâe și să vă întărească în credința voastră,

3. ca nimenea să nu se clatine din pricina necazurilor acestora, căci voi singuri știți, că așa ni-i dat nouă să pătimim.

4. Căci când am fost la voi, v'am prevestit, că vom pătimi, cum s'a și întâmplat și cum știți.

5. Pentru aceasta și eu, ne mai putând răbda, am trimis ca să aflu despre credința voastră, ca să nu vă fi ispitit cumva ispititorul și să rămâe zadarnică osteneala noastră.

6. Acum însă, când a venit Timoteiu dela voi la noi și ne-a adus veste bună despre credința voastră și despre dragostea voastră și că voi pururea aveți amintire bună de noi, dorind să ne vedeți, cum vă dorim și noi,

7. cu tot necazul și întristarea noastră, ne-am mângâiat fraților, pentru credința voastră,

19. 2 Cor. 1, 14.

20. Filip. 4, 1.

2. Fapt. 16, 1.

3. 2 Tim. 3, 12.

8. căci acum trăim și noi, când stați voi în Domnul.

9. Căci ce mulțămită putem să aducem noi lui Dumnezeu pentru voi, pentru toată bucuria, cu care ne bucurăm noi pentru voi înaintea Dumnezeului nostru,

10. decât să ne rugăm ziua și noaptea cu toată căldura, ca să vedem fața voastră și să întregim credința voastră cu ceea-ce-i lipsește.

11. Dumnezeu însă, Tatăl nostru, și Domnul Iisus Hristos să îndrepteze singuri calea noastră spre voi;

12. iar pe voi să vă umple Domnul și să vă răsumple de iubire unul către altul și către toți, cum suntem și noi plini de iubire către voi.

13. Să întărească inimile voastre spre a fi neștirbiți în sfințenie înaintea lui Dumnezeu și Tatăl nostru, la venirea Domnului nostru Iisus Hristos cu toți sfinții Lui. Amin.

CAPITOLUL 4.

Trebue de stăruil în credință și iubire. Invățătură despre răposați și despre celece se vor petrece cu cei vii la venirea Domnului.

După aceasta, fraților, vă poftim și vă rugăm, în numele Domnului Iisus, ca voi, primind dela noi cunoștința cum trebue să vă purtați și să plăceți lui Dumnezeu, să propășiți întrânsa mereu;

2. căci știți ce porunci v'am dat noi din partea Domnului Iisus.

3. Căci voea lui Dumnezeu, sfințirea voastră, e aceasta: ca voi să vă feriți de desfrânare;

4. ca fiecare din voi să știe a-și păzi vasul său în sfințenie și cinste,

5. iar nu să umblați în aprinderea poftelor, ca și păgânii, cari nu știu pe Dumnezeu;

6. și ca voi întru nimic să nu vă purtați cu frațele vostru în chip nele-

10. Rom. 1, 10.

13. 1 Cor. 1, 8. Filip. 1, 10. 1 Tes. 5, 23.

1. Filip. 1, 27.

3. Rom. 6, 22; 12, 2.

4. 1 Cor. 6, 18.

gluit și hrăpăreț, căci Domnul pedepsește toate acestea, după cum și mai înainte v'am grăit și v'am mărturisit.

7. Căci Dumnezeu ne-a chemat nu la necurăție, ci la sfințenie.

8. Așa dar cel nesupus e nesupus nu unui om, ci lui Dumnezeu, care ne-a și dat Duhul Său cel Sfânt.

9. Despre iubirea de frați însă n'aveți nevoie să vă scriu, căci voi sunteți învățați de însuși Dumnezeu să vă iubiți unul pe altul.

10. și așa vă și purtați voi cu toți frații din toată Macedonia. Vă rugăm însă fraților, să propășiți și mai mult.

11. și să vă siliți cu răvnă ca să trăiți liniștit, să vă faceți datoria și să lucrați cu mâinile voastre, cum v'am poruncit noi;

12. să vă purtați cuvințios cu cei de afară și

de nimic să nu aveți nevoie.

13. Fraților, nu voesc să nu știți voi de celce au răposat, ca să nu vă întristați, ca și ceilalți, cari n'au nădejde.

14. Pentrucă de credem că Iisus a murit și a înviat, tot așa să credem că Dumnezeu pe cei adormiți în credința lui Iisus îi va duce să fie cu El.

15. Aceasta vă grăim după cuvântul Domnului; că noi, cei vii, care vom rămânea până la venirea Domnului, nu vom întrece pe cei răposați,

16. căci însuși Domnul, după vestirea dată de un arhanghel și de trâmbița lui Dumnezeu, se va pogori din cer, și cei morți în credința lui Hristos vor învia întâiu;

17. după aceea noi, cei vii, cari vom fi rămași până atunci, ne vom răpi împreună cu ei în noui, întru întâmpina-

6. 1 Tim. 6, 10.
7. 1 Cor. 1, 2. Efes. 1, 4.
8. Luc. 10, 16. 1 Cor. 2, 10.
9. Ioan, 13, 34; 15, 12. 1 Ioan, 3, 11.

11. Efes. 4, 28. 2 Tes. 3, 10.
12. Rom 13, 13.
14. 1 Cor. 15, 20.
15. 1 Cor. 15, 51.
16. Mat. 24, 31. 2 Tes. 1, 7.

rea Domnului în văzduh, și așa pururea vom fi cu Domnul.

18. Mângâiați-vă deci unul pe altul cu cuvintele acestea.

CAPITOLUL 5.

Venirea Domnului va fi fără de veste. Fiii lumii să vegheze. Supunere către cei mai mari.

Sfaturi și urări.

Despre timpul și clipa venirii Domnului n'aveți nevoie să vă scriu fraților,

2. căci singuri știți bine, că ziua Domnului va veni așa, cum vine furul noaptea.

3. Căci când oamenii vor zice: e pace și liniște, atunci fără de veste va veni peste dânșii peirea și nu vor scăpa, cum nu scapă femeea însărcinată de durerile naște-rei.

4. Dar voi, fraților, nu sunteți în întunec, ca

să vă apuce ziua aceea, ca un fur.

5. Pentrucă voi cu toți sunteți fiii lumii și fiii zilei: nu suntem ai nopții și ai întunecului.

6. Să nu dormim deci, ca ceilalți, ci să privim și să fim treji.

7. Căci ceice dorm, dorm noaptea, și ceice se îmbată, se îmbată noaptea.

8. Noi însă, fiind fiii zilei, să fim treji, îmbrăcându-ne în platoșa credinței și a iubirii și să luăm coiful nădejdei de mântuire,

9. pentrucă Dumnezeu nu ne-a venit ca să fim ai mâniei, ci ca să primim mântuirea prin Domnul nostru Iisus Hristos,

10. Care a murit pentru noi, ca noi ori de priveghem, ori de dormim, să viețuim împreună cu El.

11. De aceea sfătuiți-vă unul pe altul, cum și faceți.

12. Vă rugăm însă fraților, să cinstiți pe cei ce

17. Ioan. 14, 3; 17, 24.

1. Fapt. 1, 7.

2. Mat. 24, 43. 2 Petr. 3,

10. Apoc. 3 3; 16, 15.

3. Luc. 21, 35.

5 Rom 13, 12.

6 Mat. 24 42.

8. Is. 59. 17. Efes. 6, 14.

9. 2 Tes. 2, 14.

10. Rom. 14, 9.

se ostenească între voi, pe mai marii voștri în Domnul și pe ceice vă învață,

13. și să-i aveți mai cu seamă în dragoste, pentru munca lor. Traiți în pace între voi.

14. De asemenea vă rugăm, fraților, să sfătuiți pe cei fără rânduială, să mângâeți pe cei întristați, să sprijiniți pe cei slabi și să fiți îndelung răbdători către toți.

15. Vedeti, să nu plătească careva cuiva rău pentru rău, ci pururea să căutați a face bine și unui altuia, și tuturor.

16. Bucurați-vă totdeauna!

17. Neconținut vă rugați!

18. Mulțamiți pentru toate, căci aceasta este vocea lui Dumnezeu în Iisus Hristos pentru voi.

19. Duhul să nu-l stingeți.

20. Prorociile să nu le disprețuiți.

21. Cereți toate și țineți ce-i bun.

22. De tot felul de rău să vă feriți.

23. Iar Dumnezeuul păcii însuși să vă sfințească în toată deplinăta-te; și duhul vostru și sufletul vostru și trupul vostru să se păzească în toată întregimea, fără prihană la venirea Domnului nostru Iisus Hristos.

24. Credincios este Celce v'a chemat și va și face *acestea*.

25. Fraților, rugați-vă pentru noi!

26. Salutați pe toți frații cu sărutare sfântă!

27. Vă jur pe Domnul să citiți această carte tuturor fraților sfinți.

28. Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi. Amin.

14. Gal. 6, 2.

15. Mat. 3, 39. 1 Petr. 3, 9.

16. Rom. 12, 17. Eild. 17, 13.

17. Luc. 18, 1. Col. 4, 2.

20. 1. Cor. 14, 1.

21. 1 Ioan. 4, 1.

23. 1 Tes. 3, 13.

24. 1 Cor. 1, 9.

25. Col. 4, 3.

CARTEA II CATRE TESALONICENI

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAPITOLUL 1.

Se laudă credința tesalonicenilor. Domnul plătește și celor buni și celor răi.

Pavel, Siluan și Timoteiu scriem vouă, Bisericii tesalonicenilor celor care cred în Dumnezeu, Tatăl nostru, și în Domnul Iisus Hristos.

2. și vă dorim har și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Iisus Hristos.

3. Fraților, pururea suntem datori să mulțămim cum să cavine lui Dumnezeu pentru voi, pentru că credința voastră crește și dragostea unuia către altul se în-

mulțește în fiecare din voi,

4. încât noi înșine ne laudăm cu voi în Bisericele lui Dumnezeu, pentru răbdarea și credința ce arătați în toate necazurile voastre și în prigoanele ce îndurați,

5. ca dovadă a hotărârei lui Dumnezeu celui drept de a vă învrednici de împărăția lui Dumnezeu, pentru care și pătimiți.

6. Căci așa e drept la Dumnezeu, ca celor care vă necăjesc să li se plătească cu necaz,

7. iar vouă, celor necăjiți, să vi se dea odihnă cu noi, când din cer se va arăta cu îngerii puterii Sale Domnul Iisus Hristos,

8. Celce are să săvârșească în pară de foc răzbunarea împotriva celor care n'au cunoscut pe Dumnezeu și a celor care nu s'au supus Evangheliei Domnului nostru Iisus Hristos.

9. cari vor fi pedepsiți cu venică peire dela fapta Domnului și dela slava puterăciei Lui.

10. în ziua aceea, când va veni El să se proslăvească în sfântii Săi și să se arate minunat în toți credincioșii, pentru că au crezut mărturisirea noastră, care am făcut-o între voi.

11. De aceea ne și rugăm pururea pentru voi, ca Dumnezeu nostru să vă facă vrednici de chemarea Sa și cu puterea Sa să desăvârșească în voi toată bunăvoința bunătatii și lucrul credinței voastre.

12. ca să se proslăvească numele Domnului nostru Iisus Hristos în voi și voi în El, după harul Dumnezeului nostru și al Domnului nostru Iisus Hristos.

CAPITOLUL 2.

Antihrist se va arăta înainte de venirea lui Hristos. Indemn la stăruirea în dreapta credință.

Cât se atinge de venirea a doua a Domnului nostru Iisus Hristos și de adunarea noastră la Dânsul vă rugăm, fraților,

2. să nu vă clătiți ușor cu mintea și să nu vă spăimântați nici de vree însuflare, nici de vreun cuvânt, nici de vreo scrisoare, venită ca din partea noastră, cum că se apropie ziua lui Hristos.

3. Nimene să nu vă amăgească, nici într'un fel, căci ziua aceea nu va veni, până nu va veni mai întâiu lepădarea și până nu se va descoperi omul păcatului, fiul peirei,

4. care se împotrivește și se înalță mai presus de tot ce se numește dumnezeesc sau sfânt, încât în biserică lui Dum-

8. Ebr. 12, 29.

9. Mat. 24, 4. Marc. 13, 5.

Luc. 29, 8. Efes. 5, 6.

nezeu se va așeza el ca Dumnezeu, dându-se pe sine drept Dumnezeu.

5. Nu vă amintiți voi oare, că încă fiind la voi, v'am spus aceasta?

6. Și acum știți ce împiedică să se arate aceasta până la vremea Sa.

7. Căci iată taina fărădelegii e în lucru, decât numai *nu se va descoperi* până nu va fi înlăturat celce o împiedică acum;

8. și atunci se va descoperi nelegiuitul, pe care Domnul Iisus Hristos îl va ucide cu duhul gurii Sale și cu strălucirea venirei Sale îl va pierde.

9. *Ticălosul acela*, prin lucrarea satanei, va veni cu tot felul de putere, de semne și de minuni mincinoase

10. și cu toată amăgirea, *care duce la nedreptate* pe cei ce pier, pentru că n'au primit iubirea adevărului, ca să se mântuiască.

11. Pentru aceea Dumnezeu le va trimite putere lucrătoare de rățăcire, încât să creadă minciuna,

12. ca să fie osândiți toți ceice n'au crezut adevărul, ci li-a plăcut nedreptatea.

13. Noi însă trebuie să mulțămim pururea lui Dumnezeu pentru voi, frați iubiți de Domnul, pentru că Dumnezeu, prin sfințirea Duhului și prin credința în adevăr, dela început v'a ales pe voi pentru mântuire,

14. la care v'a și chemat prin Evanghelia noastră, ca să câștigați slava Domnului nostru Iisus Hristos.

15. Deci, fraților, rămâneți *statornici* și țineți predaniile pe care le-ați primit prin cuvântul sau prin cartea noastră.

16. Iar Domnul nostru Iisus Hristos și Dumnezeu, Tatăl nostru, care ne-a iubit și ne-a dat prin harul *Său* o mângâere veșnică și bună nădejde,

17. să mângâe Insuși inimile voastre și să vă întărească la tot cuvântul și la toată fapta bună.

4. Dan. 11, 36. Apoc. 13, 1.
7. Fapt 20, 29.
8, 1 Ioan, 2, 18. Apoc. 19,

15. Is. 11, 4.

11. Mat. 24, 24, 3 Reg, 22,
22,

CAPITOLUL 3.

Indemn la rugăciune pentru răspândirea cuvântului Evangheliei și la ferirea de cei fără rânduială.

După aceea, fraților, rugați-vă pentru noi, ca cuvântul Domnului să se lățească și să se proslăvească *pretutîndeneu*, ca la voi.

2. și ca să ne izbăvim de oamenii răi și vicleni, căci n'au toți credință.

3. Domnul însă e credincios: El vă va întări și vă va păzi de cel viclean.

4. Iar de voi avem nădejde în Domnul, că împliniți și veți împlini cele ce v'am poruncit.

5. Să îndrepteze Domnul inimile voastre către iubirea lui Dumnezeu și către răbdarea lui Hristos.

6. Noi însă vă povățuim, fraților, în numele Domnului nostru Iisus Hristos să vă feriți de tot fratele, care se poar-

tă cu nerândueală și nu după predania ce a primit dela noi.

7. Căci voi înșivă știți cum trebuie să ne urmați nouă, pentru că noi nu ne-am purtat cu nerândueală la voi,

8. nici nu am mâncat în dar pâinea cuiva, ci cu osteneală și trudă am lucrat ziua și noaptea, ca să nu îngreuem pe careva din voi;

9. nu că doară n'am fi avut dreptul, ci am voit să vă dăm pildă de urmat pe noi înșine.

10. Căci și când eram la voi, aceasta vă spunem: dacă cineva nu voește să lucreze, *atunci* nici să nu mănânce.

11. Auzim însă, că la voi se poartă unii cu nerânduială, nu lucrează nimic, ci se țin de iscodiri.

12. Pe unii ca aceștia îi sfătuim și-i îndemnăm în numele Domnului nostru Iisus Hristos, să-și mănânce pâinea, muncind în tăcere.

13. Voi însă, fraților,

1. Efes 16, 9.

2. Ioan, 15, 17.

7. 1 Cor. 11, 1. 1 Tes. 4, 12.

8. Fapt. 20, 34. 1 Cor. 4, 12. 1 Tes. 2, 9.

9. 1 Cor. 4, 16.

10. Fac. 3, 19.

să nu vă descurajați a face bine.

14. Iar de nu ascultă cineva cuvântul nostru din cartea aceasta; însemnați-l și să nu veniți în atingere cu el, ca să-l rușinați;

15. dar să nu-l socotiți dușman, ci să-l povățuiți ca pe un frate.

16. Iar Domnul păcei

13. Gal. 6, 9.

14. Mat. 18, 17

să vă dăruiască însuși pace pururea în toate. Domnul să fie cu voi toți!

17. Eu, Pavel, vă salut cu însăș mâna mea. Această-i iscălitura mea în toate scrisorile mele; așa scriu eu.

18. Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi cu toți. Amin.

16. Filip. 4, 9. 1 Tes. 5, 23.

CARTEA I CĂTRE TIMOTEIU A SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAPITOLUL 1.

Învățătura Evangheliei nu trebuie amestecată cu învățături deșarte. Legea și darul lui Hristos. Pavel se dă pe sine pildă. Alexandru și Imeneu.

Pavel, din porunca lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, și a Domnului Iisus Hristos, Nădejdea noastră, apostol al lui Iisus Hristos,

2. scrie lui Timoteiu, adevăratul meu fiu după credință, și-i dorește har, milă și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

3. Când am plecat în Macedonia, te-am rugat

să stai la Efes și să sfătuești pe unii să nu învețe altmintrelea

4. și să nu se îndeletnicească cu basme și cu nesfârșite spițe de neamuri, cari nasc mai mult certuri, decât întărire dumnezească în credință.

5. Iar ținta sfătuirii este iubirea, izvorâtă din inimă curată, din cuget bun și din credință nefățarnică,

6. dela care abătându-se unii, s'au dedat la grăire deșartă.

7. Aceștia voind să fie învățători de lege, nu pricep nici ce să grăiască, nici ce să adeverească.

8. Noi însă știm, că legea este bună dacă o în-

1. Col. 1, 27.

2. Fapt. 16, 1. Apoc. 1, 4.

4. 1 Tim. 4, 7. Tit 1, 14.

5. Rom. 13, 8.

trebuiețază în chip le-
giuit,

9. știind că legea este
dată nu pentru drepti, ci
pentru nelegiuiți și ne-
scultători, pentru necre-
dincioși și păcătoși, pen-
tru spurcați și necurați,
pentru ucigași de tată și
pentru ucigași de mamă,
pentru u c i g a ș i de oa-
meni,

10. pentru desfrânați
și sodomoni, pentru tâl-
hari și clevetitori, pentru
ceice se unesc cu dobi-
toace, pentru mincinoși
și călcători de jurământ
și pentru toți ce-i protiv-
nic învățaturii celei să-
nătoase,

11. care e după slăvita
Evanghelie a fericitului
Dumnezeu, care mi s'a
incredințat mie.

12. Mulțămesc Dom-
nului nostru Iisus Hris-
tos, Celuice m'a întărit,
că m'a socotit credincios
și m'a pus în slujba Sa,

13. pe mine, celce mai
înainte, fiind în necre-
dință, eram un hulitor,
un prigonitor și un bat-

jocoritor, dar am fost
miluit, pentrucă din ne-
știință m'am purtat așa,

14. și harul Domnului
nostru Iisus Hristos s'a
arătat bogat în mine o-
dată cu credința și iu-
birea cea în Hristos
Iisus.

15. E cuvânt adevărat
și cu totul vrednic de
primit că, Hristos Iisus
a venit în lume să mân-
tuiască pe păcătoși, din-
tre care cel dintăiu sunt
eu.

16. Dar pentru aceea
am și fost eu miluit, ca
Iisus Hristos să arate
întăiu în mine toată în-
delungă răbdarea. Sa, ca
o pildă pentru aceia, cari
vor crede într'însul pen-
tru ca să aibă viață veș-
nică.

17. Iar Impăratului
veacurilor, unicului Dum-
nezeu nemuritor și prea
înțelept, fie slava și cin-
stea în vecii vecilor.
Amin.

18. Fiule Timoteiu, po-
trivit cu prorociile ce au
fost cândva despre tine,

8. Rom. 7, 12.

9. Gal. 5, 23.

11. 1 Tes. 2, 4.

12. Fapt. 9, 15

13. Gal. 1, 17.

14. 1 Cor. 15, 10.

15. Mat. 9, 13. Marc. 2,

17. Luc. 5, 37.

17. Dan. 7, 14.

Îți dau sfatul, să lupti, potrivit cu ele, lupta cea bună,

19. având credință și cuget bun, de care lepădându-se unia, au căzut din credință;

20. dintre care au fost Imeneu și Alexandru, pe care i-am dat satanei, ca să se învețe a nu mai huli.

CAPITOLUL 2.

Rugăciuni pentru toți. Dumnezeu e Unul, unul și mijlocitorul. Cuvioșia în rugăciune. Femeea în biserică.

Așa dară rog mai întâiu de toate să faceți rugăciuni, cereri, mijlociri și mulțămiri pentru toți oamenii,

2. pentru regi și pentru toți ceice sunt în dregătorii, ca să ducem viață lină și neturburată în toată cuvioșia și curătenia,

3. căci aceasta-i bine

și plăcut înaintea lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru,

4. Care voește ca toți oamenii să se mântuiască și să vină la cunoștința adevărului.

5. Căci Dumnezeu e numai unul și tot numai unul este și mijlocitorul între Dumnezeu și oameni, omul Hristos Iisus,

6. Care s'a dat pe Sine Insuș preț de răscumpărare pentru toți.

7. La vremea sa s'a dat mărturia, prin care am fost pus propoveduitor și apostol, ca să îndrumez pe păgâni la credință și la adevăr; (adevărul grăesc în Hristos și nu mint).

8. Doresc dară, ca bărbaii să se roage în tot locul, rădicând mâni curate, fără de mânie și fără de indoială.

9. De asemenea și femeile să se roage îmbrăcate cuviincios, cu sfială și curăție, împodobindu-se nu cu împletiturile părului, sau cu aur, sau

18. 1 Tim. 6, 13.

19. 1 Tim. 3, 9.

20. 1 Cor. 5, 5.

2. Ier. 29, 7.

4. 2. Petr. 3, 9. Iez. 18,

32: 33, 11.

6. Mat. 20, 28. Gal. 4, 4.

7. 2 Tim. 1, 11. Fapt. 22,

21.

8. Mat. 6, 14. Iac. 1, 6.

că mărgăritare, sau cu haine scumpe,

10. ci cu fapte bune, cum șade bine femeilor ce se hărăzesc evlaviei.

11. Femeea să ia învățătură în tăcere și cu toată supunerea.

12. Nu dau însă femeii voie să învețe, nici să pue stăpânire pe bărbat, ci să fie supusă;

13. căci Adam a fost făcut întâiu și apoi Eva;

14. și nu Adam a fost amăgit, ci femeea amăgindu-se, a căzut în călcarea de poruncă;

15. dar și ea se va mântui prin nașterea de copii, dacă va vețui cu smerenie, în credință și în dragoste și în sfințenie.

CAPITOLUL 3.

Despre Episcopi și diaconi. Taina credinței creștine.

E adevărată v o r b a:
„De dorește cineva episcopie, bun lucru dorește“.

2. Dar episcopul trebuie să fie neprihănit, bărbat al unei femei, treaz, smerit, cuvios, cinstit, iubitor de străini, învățător,

3. nebețiv, nebătăuș, neiubitor de câștig urât, ci blând, iubitor de pace, neiubitor de argint,

4. chivernisindu-și bine casa sa și copiii avându-i în ascultare și în cinste deplină;

5. căci dacă cineva nu știe să-și chivernisească casa sa, cum va îngriji de Biserica lui Dumnezeu?

6. *El nu trebuie să fie de curând botezat, ca să nu se îngânfe și să cadă în osânda diavolului.*

7. Se cuvine de asemenea să aibă și mărturie bună de la cei de afară, ca să nu cadă în ocară și în cursa diavolului.

8. Diaconii de asemenea trebuie să fie cuvioși, nu îndoiiți la cuvânt, nu împătimiți după vin mult, nu iubitori de câștig urât,

9. ci păzind taina cre-

9. 1 Petr. 3, 3.

11. Fac. 3, 16.

12. 1 Cor. 14, 34.

13. Fac. 1 27.

14. Fac. 3, 6.

1. Fapt. 20, 28.

2. Tit. 1, 7.

3. 1 Petr. 5, 2. Lev. 10, 9.

dinței în cuget curat.

10. Aceștia mai întâiu să se cercă și de sunt fără prihană, să se diaconnească.

11. Femeile lor încă trebuie să fie cucernice, neclevetitoare, treze și credincioase în fapte.

12. Diaconul să fie bărbat al unei femei, chivernisindu-și bine copiii și casa sa.

13. Căci ceice slujesc bine, își pregătesc calea spre o treaptă mai înaltă și mai multă temeinicie credinței în Hristos Iisus.

14. Acestea îți le scriu, nădăjduind să vin la tine curând;

15. iar de voi întârzia, să știi cum trebuie să te porți în casa lui Dumnezeu, care este Biserica Dumnezeului celui viu, stâlpul și întărirea adevărului.

16. Cu adevărat, mare este taina creștinătății: Dumnezeu S'a arătat în trup, S'a îndreptățit prin Duhul, S'a arătat îngerilor, S'a propovedit popoarelor, S'a primit cu credință în lume, S'a înălțat în slavă.

CAPITOLUL 4.

Despre învățătorii mincinoși ce au să vie.

Porunci către Timoteiu.

Duhul însă grăește lămurit, că în vremile de apoi se vor depărta unii dela credință, luând aminte la momelile duhurilor amăgitoare și la învățăturile drăcești

2. ale celorce cu fățarnicie grăesc minciuni, cari au cugetul ars

3. și cari opresc pe oameni de a se căsători și de a întrebuița în mâncare ceea ce Dumnezeu a făcut, ca credincioșii și cei ce au cunoscut adevărul să guste cu mulțămire.

4. Căci tot ce a făcut Dumnezeu este bun și nimic nu e de lepădat, dacă se primește cu mulțămire,

5. pentrucă se sfințește prin cuvântul lui Dumnezeu și prin rugăciune.

6. De vei spune toate acestea fraților, vei fi un bun slujitor a lui Iisus Hristos, nutrit cu cuvintele credinței și cu învă-

tătura cea bun, pe care a-i urmat-o.

7. De basmele netreb-nice și băbești să te fe-rești și te deprinde în cele ale evlaviei;

8. căci deprinderile în cele trupești la puține lu-cruri sunt folositoare, iar evlavia e de folos pentru toate lucrurile, având fă-găduința vieții de acum și a celei viitoare.

9. Cuvântul acesta e adevărat și vrednic de toată primirea.

10. Căci de aceea ne și ostenim și suferim ocări, pentru că nădăjduim în Dumnezeu cel viu, Care este Mântuitorul tuturor oamenilor și mai ales al celor credincioși.

11. Propoveduește ace-tea și învață.

12. Nimenea să nu ne-socotească tinerețele tale, dar fii pildă credincioși-lor cu cuvântul și cu purtarea, cu dragostea, cu duhul și cu curăția.

13. Până voi veni, în-deletnicește-te cu cetitul, cu povățuirea, și cu în-vățătura.

14. Nu nesocoti harul ce este în tine, care îți s'a

dat după prorocie prin punerea mânilor preoției.

15. De aceasta să te în-grijești, în aceasta să stăruești, ca propășirea ta să fie vădită pentru toți.

16. Ia aminte de tine însuși și de învățătură; stăruește în aceasta; căci aceasta făcând, te vei mântui și pe tine, și pe cei ce te vor asculta.

CAPITOLUL 5.

Cum trebuie a îndemna. Despre văduvele ce tre-bue ajutate, despre preoți și despre păcătoși.

Pe bătrân să nu-l în-fruntezi, ci să-l sfă-tuești, ca pe un părinte, iar pe cei mai tineri să-i povățuești, ca pe niște frați;

2. pe bătrâne sfătue-ște-le ca pe niște mame, și pe tinere ca pe niște surori în toată curăția.

3. Cinstește pe vădu-vele celece cu adevărat sunt văduve.

4. Iar dacă vre-o vădu-vă are copii sau nepoți, aceasta să deprindă mai

întâiu casa sa la evlavie și să dea cinste strămoșilor, căci aceasta este bun și plăcut înaintea lui Dumnezeu.

5. Ceeace cu adevărat e văduvă și singuratică, nădăjduiește în Dumnezeu și petrece în rugăciune și în cerere ziua și noaptea;

6. iar cea iubitoare de desfătări a murit de vie.

7. Și să le spui și aceasta, ca să fie fără de prihană.

8. Dacă însă cineva nu îngrijește de ai săi și mai cu seamă de ai casei, unu ca acela s'a lepădat de credință și e mai rău decât un necredincios.

9. Văduva să se înscrie în lista celor ajutate de Biserică la o vrâstă nu mai puțin de șasezeci de ani, să fi fost femeea unu bărbat,

10. să aibă mărturie că a făcut fapte bune, că a crescut copii, că a primit străini, că a spălat picioarele sfinților, că a ajutat pe săraci și a fost gata la orice faptă bună.

11. Iar pe văduvele cele mai tinere să nu le primești, căci acestea, primind ajutoarele dela Biserică lui Hristos, doresc să se mărite,

12. fiind sub osândă, pentrucă au lepădat făgăduința de mai înainte.

13. Pelângă aceasta, fiind fără de lucru, se deprind a umbla din casă în casă, și sunt nu numai fără de lucru, ci și limbute, iscoditoare și vorbesc ce nu se cade.

14. Voesc deci, ca văduvele cele tinere să se mărite, să nască copii, să chivernisească casa și să nu dea protivnicului nici o pricină de desfrânare;

15. căci iată, unele s'au întors după satana.

16. Dacă vreun credincios sau vre-o credincioasă are văduve, trebuie să le îndestuleze și să nu îngreueze Biserică, pentru ca aceasta să poată să ajute pe adevăratele văduve.

17. Preoții ceice cârmuesc bine, să se invrednicească de îndoită cinste, mai ales ceice se o-

5. Luc. 2, 27.

8. Gal. 6, 10. Is. 68, 7.

10. Fac. 18, 4.

stenesc cu propoveduirea și cu învățarea;

18. pentrucă Scriptura zice: „Să nu legi gura bouului ce treiră“, și: „Vrednic este lucrătorul de plata sa“.

19. Fără asupra preotului să nu primești decât numai cu doi sau trei martori.

20. Pe ceice păcătuesc, muștră-i în fața tuturor, ca să aibă frică și ceilalți.

21. Te jur înaintea lui Dumnezeu și a Domnului Iisus Hristos și a ingerilor celor aleși, să păzești aceasta fără prevenire și nimic să nu faci cu părtinire.

22. Mânile curând preste nimenea să nu ți le pui și la păcate străine să nu te faci părtaș. Păzește-te pe sineți curat!

23. Deacum să nu mai bei numai apă, ci întrebuințează și câte puțin vin, din pricina stomahului tău și a suferințelor tale celor dese.

24. Păcatele unor oameni sunt vădite și duc

la osândă, iar ale altora se descopăr în urmă.

25. De asemenea sunt vădite și faptele bune; și de sunt altmintrelea, nu se pot ascunde.

CAPITOLUL 6.

Cum să se poarte robii creștini. Despre învățătorii mincinoși, despre poftitorii de avuție și datorii celor bogați.

Robii, câți sunt sub jug, să socotească pe stăpânii lor vrednici de toată cinstea, ca să nu se hulească numele lui Dumnezeu și învățătura.

2. Ceice au ca stăpâni oameni credincioși, să nu se poarte cu dânșii cu nebagare de seamă, pentrucă sunt frați, ci cu atât mai vârtos trebuie să le slujească, pentrucă sunt credincioși și iubiți și le fac bine. Învață și sfătuește aceasta.

3. Dacă cineva învață altmintrelea și nu urmează cuvintele cele sănătoase ale Domnului

18. Deut. 25, 4. 1 Cor. 9, 9. Mat. 10, 10. Luc. 10, 7.
21. 1 Tim. 6, 13.

23. Ps. 103, 15.
1. Tit. 2, 9. Iez. 36, 28.

nostru Iisus Hristos și învătătura cea cuvioasă,

4. acela e un trufaș, care nu știe nimic, dar e molipsit de patima de a grăi mult și a da războiu de vorbe, din care se naște pisma, pricirile, hulele, bănuielele, viclenia,

5. certurile deșarte între oamenii cu mintea stricată și streini de adevăr, care socot că cuvioșia ar servi la câștig. De unii ca aceia depărtează-te.

6. *In adevăr*, a fi cuvios și mulțămît, e un mare câștig,

7. căci nimic n'am adus cu noi în lume, și e vădit, că nici să luăm ceva nu vom putea.

8. Având hrană și îmbrăcăminte, să fim mulțămiți cu acestea.

9. Iar ceice doresc să se îmbogățească, cad în ispită, și în cursă, și în multe poftes vătămătoare și nesocotite, care cufundă pe oameni în necazuri și în perzare;

10. căci rădăcina tutu-

ror rălelor este iubirea de argint, pe care unii poftindu-o, s'au rătăcit dela credință și s'au supus singuri la multe necazuri.

11. Tu însă, omul lui Dumnezeu, fugi de acestea, și propășește în dreptate, în cuvioșie, în credință, în dragoste, în răbdare și în blândeță.

12. Luptă-te lupta cea bună a credinței, ține-te de viața veșnică, la care și ești chemat și pentru care ai dat bună mărturie înaintea multor martori.

13. Înaintea lui Dumnezeu, Care dă viață la toate, și înaintea lui Hristos Iisus, Care a mărturisit înaintea lui Pilat Ponteanul, mărturisirea cea bună.

14. Te sfătuesc, să păzești porunca curată și neprihănită, până la arătare. Domnului nostru Iisus Hristos,

15. pe care o va descoperi la vreme Impăratul împăraților și Domnul domnilor, Cel fericit

3. 1 Cor. 2, 2

6. Pild. 15, 17.

7. Iov. 1, 21. Ps. 48, 18.

8. Fac. 28, 20.

9. Mat. 4, 19. Luc. 12, 15.

13. 1 Tim. 5. 21. Mat. 27,

11. Marc. 15. 2. Luc. 23, 3, Ioan, 18, 37.

și singur atotputernic,

16. singur nemuritor, Care locuiește în lumina de Care nu te poți apropia și pe Care nimenea din oameni nu L-a văzut și nici nu poate Să-L vadă. Aceluia, este cinstea și stăpânirea veșnică. Amin.

17. Pe ceice sunt bogăți în viața de acum, sfătuește-i să nu gândească că sunt lucru mare și să nu nădăjduască în bogăția cea trecătoare, ci în Dumnezeu cel viu, Care ne dă toate din belșug, ca să ne veselim.

15. 1 Tim. 1, 11. Apoc. 17, 14.

16. Ioan, 1, 18. 1 Ioan, 4, 12.

18. Spune-le să facă bine, să se îmbogățească în fapte bune, să fie darnici și milostivi,

19. ca astfel să-și adune comoară temeinică pentru viitor și să dobândească viața veșnică.

20. O, Timoteiu, păstrează ceace ți s'a încredințat; ferește-te de cuvântările seci și de disputele netrebnice ale științei celei mincinoase,

21. căreia dedându-se unia, s'au abătut dela credință. Harul să fie cu tine, Amin.

17. Marc. 4, 19. Luc. 12, 15.

19. Mat 6, 26. Luc. 12, 33.

CARTEA A II CĂTRE TIMOTEIU

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAPITOLUL 1.

Laude pentru Timoteiu, Loida și Eunica. Credința și învățătura trebuie păzite. Laude lui Onisifor.

Pavel, prin voința lui Dumnezeu și după făgăduința vieții celei în Hristos Iisus, apostol al lui Iisus Hristos,

2. dorește lui Timoteiu, iubitul fiu, har, milă și pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Iisus Hristos, Domnul nostru.

3. Mulțămesc lui Dumnezeu, Căruia îi slujesc din strămoși cu cuget curat, că neconținut îmi aduc aminte de tine în rugăciunile mele, ziua și noaptea,

4. și când îmi aduc aminte de lacrămile tale, doresc să te văd, ca să mă umplu de bucurie,

5. aducându-mi aminte de credința ta cea nefățarnică, care se sălășluia mai înainte în bunica ta Loida și în mama ta Eunica. Sunt incredințat că și în tine se sălășluiește.

6. Pentru pricina aceasta îți amintesc să încălzești darul lui Dumnezeu, care se află în tine, prin punerea mânelor mele,

7. căci Dumnezeu nu ne-a dat duhul fricii, ci al puterii și al iubirii și al înțelepciunii.

8. Nu te rușina deci, de mărturia Domnului nos-

3. Filip. 3, 3.

6. Fapt. 6, 6.

7. Rom. 8, 15. Evr. 2, 15.

tru Iisus Hristos, nici de mine, cel legat pentru El, ci pătimește cu mine pentru Evanghelie, *ajutat* de puterea lui Dumnezeu,

9. Care ne-a mântuit și ne-a chemat cu chemare sfântă, nu pentru faptele noastre, ci după voia Sa și după harul, care ni s'a dat în Hristos Iisus mai înainte de toți vecii,

10. și care descoperindu-se acum prin arătarea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, celce-a stricat moartea și a arătat viața și nemurirea prin Evanghelia,

11. pentru care eu sunt pus propoveditor, apostol și învățator al popoarelor.

12. Din pricina aceasta și pătimesc eu acestea, dar nu mă rușinez: căci știu în cine am crezut și sunt încredințat, că Acela e puternic să păstreze amanetul meu pentru ziua aceea.

13. Ține-te de felul învătăturei celei sănătoase, pe care ai auzit-o dela mine, cu credința și iubirea cea în Hristos Iisus.

14. Păstrează amanetul cel bun prin Duhul Sfânt, care locuiește în noi.

15. Știi că m'au părăsit toți cei din Asia, între care și Fighele, și Ermoğhen.

16. Dea Domnul milă casei lui Onisifor, pentru că de multe ori m'a odihnit și nu s'a rușinat de lanțurile mele,

17. ci fiind în Roma, cu multă osârdie m'a căutat și m'a găsit.

18. Dea-i Domnul să găsească milă la Dânsul, în ziua aceea. Și cât mi-a slujit el în Efes, aceasta tu o știi mai bine *ca oricine*.

CAPITOLUL 2.

Cumuna celorce se ostenește pentru Hristos. Cum trebuie să viețuească în-

8. Mat. 10, 33.
 9. Efes 1, 4. Tit. 3, 5.
 10. Rom. 14, 25. Efes. 3,
 9. Colos. 1, 36. Tit. 1, 2. 1
 Petr. 1, 20.
 11. Tim. 2, 7.

13. Rom. 6, 17. 1 Ioan. 2,
 24.
 14. 1 Tim. 6, 20. Apoc. 3,
 11.
 16. 2 Tim. 4, 19.
 18. Mat. 25, 31.

vădătorii cei buni. Impo-
triva lui Imeneu și altor
 învățători mincinoși.

1. Întărește-te dar, fiul
meu, în harul cel în
Hristos Iisus

2. și celece ai auzit dela
mine în fața multor mar-
teri, trece-le la oameni
credincioși, care să fie
destoinici să învețe și pe
alții.

3. Sufere dar pătimi-
rile, ca un bun ostaș al
lui Iisus Hristos.

4. Nici un ostaș nu se
incurcă cu lucruri lume-
ști, dacă vrea ca să placă
voevodului.

5. Și chiar de se luptă
cineva, nu se incununea-
ză, dacă nu se luptă după
lege.

6. Plugarul care se o-
stenește se cuvine să
mănânce el întâi u din
roade.

7. Pricepe ce-ți grăesc!
Să-ți dea Domnul price-
pere în toate.

8. Adu-ți a minte de
Domnul Iisus Hristos,
Cel din sămânța lui Da-

vid, Care a înviat din
morți, după Evanghelia
mea,

9. pentru care pătimesc
până la lanțuri, ca un fă-
cător de rele; dar pentru
cuvântul lui Dumnezeu
nu sunt lanțuri.

10. De aceea eu toate
le rabd pentru cei aleși,
ca și ei să dobândească
mântuirea cea în Hris-
tos Iisus, împreună cu
slava veșnică.

11. E adevărat cuvân-
tul, că de am murit îm-
preună cu El, împreună
cu El vom și învia;

12. dacă răbdăm împre-
ună cu El, împreună cu
El vom și împărăți; iar
dacă ne vom lepăda de
El, și El se va lepăda de
noi.

13. Dacă noi suntem
necredincioși, El rămâne
credincios, căci nu se
poate lepăda de Sine.

14. De acestea să le a-
duci aminte oamenilor și
să-i îndemni înaintea
Domnului să nu intre în
dispute, căci nu-s de nici
un folos, ci numai smin-

1. 2 Cor. 10, 4. Efes. 6, 10.

2. 1 Tim. 6, 20.

4. 1 Cor. 9, 25.

8. 1 Cor. 15, 4.

9. Fapt. 21. 11. 1 Cor.

4, 9.

11. Rom. 8, 4.

12. Luc. 9, 26. Mat. 10,

33. Marc. 8, 38.

13. Rom. 3, 3.

tesc pe ascultători.

15. Silește-te să te înfățișezi înaintea lui Dumnezeu, ca un lucrător vrednic, împărțind drept cuvântul adevărului.

16. De netrebnică grăire deșartă te ferește, căci *ceice se țin de ea* sporesc mereu în necinste

17. și cuvântul lor se lățește ca o picingine. Dintre aceștia sunt: Imineu și Filit,

18. cari s'au depărtat de adevăr, când au zis, că învierea a și fost și *astfel* zdruncina credința unora.

19. Inșă temelia cea tare a lui Dumnezeu e neclătită, având pecetea aceasta: „Domnul a cunoscut pe ceice sunt ai Săi“, și: „Tot celce mărturisește numele Domnului să se depărteze de nedreptate“.

20. Intr'o casă mare nu sunt numai vase de aur și de argint, ci și de

lemn, și de lut; unele sunt vase de cinste, iar altele pentru *trebuințe* de rând.

21. Deci celce va fi curat de acestea, acela va fi vas de cinste, sfințit și de trebuință Stăpânului, vrednic pentru tot lucrul bun.

22. Fugi de poftete tinerești și te ține de dreptate, de credință, de dragoste, de pace cu toți ceice chiamă pe Domnul din inimă curată.

23. De disputele nebunești și zadarnice te ferește, știind că ele nasc certuri;

24. și robul Domnului nu trebuie să se certe, ci să fie blând cu toți, învățător, fără răutate,

25. povățuind cu blândeță pe protivnici, poate le va da Dumnezeu pocăință să cunoască adevărul

26. și să se izbăvească din cursele diavolului, de care sunt vânați, spre a *se supune* voei aceluia.

16. 1 Tim. 4, 7; 6, 20. Tit, 1, 14; 3, 9.

17. 1 Tim. 1, 20.

19. Ioan, 10, 14. Numer, 16. 5 și 26. Naum, 1.7.

20. Rom. 9, 21.

21. Is. 52, 11. 2 Tim. 3, 17.

22. Gal. 5, 16. 1 Tim. 6, 11.

24. Tit, 3, 2.

25. Fapt. 8, 22.

CAPITOLUL 3.

*Răutatea vremilor de
apoi. Timoteiu credincios
urmaș al lui Pavel.
Scriptura este însuflată
de Dumnezeu.*

Să știi însă și aceasta, că în zilele cele de apoi vor veni vremuri grele;

2. căci oamenii vor fi iubitori de sine, iubitori de argint, mândri, tru-fași, grăitori de rău, ne-ascultători de părinți, nemulțămitori, necurați,

3. neprietenoși, nepaș-nici, clevefitori, neînfrâ-nați, cruzi, neubitori de bine,

4. trădători, obraznici, îngâmfați, iubitori de desfătări mai mult decât iubitori de Dumnezeu,

5. având numai chipul cucerniciei, iar puterea ei tăgăduind-o. De aceștia să te ferești,

6. căci dintre aceștia sunt ceice se furișează prin case și ademenesc femeiuștele cele cufun-date în păcate și stăpâ-nite de felurite pofte.

7. Aceștia pururea în-vață și niciodată nu pot să ajungă la cunoștința adevărului.

8. Precum Ianie și Iam-vrie s'au împotrivit lui Moise, așa și aceștia se împotrivesc adevărului, fiind oameni cu mintea stricată și necunoscători în credință.

9. Dar nu vor propăși mai mult, căci nebunia lor se va vădi înaintea tuturor, cum s'a întâm-plat și cu aceia.

10. Tu însă mi-ai ur-mat învățătura, purta-rea, bunăvoința, credin-ța, bunătatea inimii, iu-birea, răbdarea,

11. prigonirile și sufe-rințele ce m'au ajuns în Antiohia, Iconia și Lis-tra. Ce prigoniri n'am îndurat eu, dar din toate m'a izbăvit Domnul!

12. Și toți ceice vor voi să ducă viață cucernică în Hristos Iisus, vor fi prigoniți.

13. Iar oamenii cei răi și înșelători, cari înșală și pe sine însăși se în-șală, vor propăși pururea în rău.

1. 1 Tim. 4, 1. 2 Petr. 3, 3. Iud. 1, 18.

8. Eș. 7, 11.

12. Mat. 16, 24. Fapt. 14, 22. Rom. 8, 17.

13. Mat. 7, 16.

14. Tu însă rămâi în celece te-ai învățat și în celece ți s'au încredințat, știind de cine ai fost învățat,

15. căci din copilărie știi Sfintele Scripturi, care te pot înțelepți spre mântuire prin credința în Iisus Hristos.

16. Toată Scriptura este însuflată de Dumnezeu și de folos pentru a învăța, pentru a mustra, pentru a îndrepta, pentru a povățui la dreptate.

17. ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit și pregătit pentru tot lucrul bun.

CAPITOLUL 4.

Indemnuri a stăruii contra celor abătuți dela credință. Pavel vestește sfârșitul său. Intăia apărare. Urări.

Te jur deci înaintea lui Dumnezeu și a Domnului nostru Iisus Hristos, Care are să judece viii și morții la arătarea

Sa în împărăția Sa:

2. propoveduește cuvântul, stăruiește asupra lui în toate împrejurările prielnice și neprielnice, mustră, ceartă, îndeamnă cu toată îndelunga răbdare și învățătura.

3. Căci va fi o vreme, când oamenii nu vor primi învățătura cea sănătoasă, ci-și vor alege învățători după poftele lor, cari să le gădele auzul,

4. și-și vor întoarce urechile dela adevăr și se vor lua după basme.

5. Tu însă fii veghetor în toate, suferă supărările, fă lucrul evanghelistului, îndeplinește-ți bine slujba ta.

6. Eu acum sunt o jertfă și vremea plecării mele din lume s'a apropiat;

7. lupta cea bună m'am luptat, alergarea am săvârșit-o, credința am păzit;

8. de acum mi se gătește cununa dreptății, pe care mi-o va da Domnul, judecătorul cel drept, în ziua aceea, și nu nu-

15. Ioan. 5, 39. 1 Tim. 4. 8.

16. 2 Petr. 1, 21

1. Ioan. 5, 22. Fapt. 10,

2. 2 Tim. 2, 24; 3. 16.

6. Filip. 2, 17.

7. 1 Tim. 6, 12. Filip. 3,

mai mic, ci și tuturor celor care au iubit arătarea Lui.

9. Silește-te să vii la mine curând,

10. căci Dimas, iubind veacul de acum, m'a părăsit și s'a dus la Tesalonie; Criscent s'a dus în Galatia și Tit în Dalmația; numai Luca singur e cu mine.

11. Pe Marcu să-l iai și să-l aduci cu tine, căci îmi trebuie pentru slujbă.

12. Pe Tihic l-am trimis la Efes.

13. Când vei veni, adă felonul pe care l-am lăsat în Troia, la Carp, și cărțile, mai ales cele de piele.

14. Alexandru făurorul mult rău mi-a făcut! Să-i dea Domnul după faptele lui!

15. Păzește-te de dansul și tu, căci el s'a împotrivit strașnic cuvintelor noastre.

16. La întâia mea apă-

rare, n'a fost nimene cu mine, ci toți m'au părăsit. Să nu li se impute aceasta!

17. Domnul însă a stat lângă mine și m'a întărit, ca să se desăvârșescă propoveduirea mea de mine, ca să o audă toate popoarele și eu m'am izbăvit din gura leului.

18. Domnul mă va izbăvi de tot lucrul rău și mă va păstra pentru împărăția sa cea cerească. A Lui fie slava în vecii vecilor. Amin.

19. Salută pe Prischila și Achila și casa lui Onesifor.

20. Erast a rămas în Corint, iar pe Trofim l-am lăsat bolnav în Mileet.

21. Silește-te să vii înainte de a sosi iarna. Te salută Evul, Pud, Lin, Clavdie și toți frații.

22. Domnul Iisus Hristos fie cu duhul tău! Harul fie cu voi! Amin.

8. 1 Cor. 9, 25. Apoc. 2,

10.

10. Col. 4, 14.

12. Fapt. 20, 4.

14. 1 Tim. 1, 20.

17. Fapt. 23, 11, 1 Tim. 1,

12.

18. 1 Tim. 6, 16. Rom. 14,

26.

19. 2 Tim. 1, 16.

22. Filip. 1, 25.

CARTEA CEA CĂTRE TIT

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAPITOLUL 1.

Urare. Lucrul lui Tit și întemeierea Bisericii din Creta. Cum sunt cretanii. Ște și celor buni, și celor sunt curate.

Pavel, robul lui Dumnezeu și trimisul lui Iisus Hristos, ca să vestească credința aleșilor lui Dumnezeu și cunoștința adevărului, care duce la buna cinstire de Dumnezeu

2. și la nădejdea vieții veșnice, pe care Dumnezeu, celce nu-și schimbă vorba, ne-a făgăduit-o cu multe veacuri înainte,

3. iar la vremea hotărâtă de El ne-a descoperit cuvântul Său, a că-

ruia propoveduire mi-a fost incredințată mie din porunca lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru,

4. dorește lui Tit, adevăratul meu fiu după credința noastră obștească, har, milă și pace dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul Iisus Hristos, Mântuitorul nostru.

5. Deaceea te-am lăsat în Creta, ca să isprăvești ce mai rămăsese de făcut și să pui presviteri prin cetăți, dupăcum ți-am poruncit eu,

6. adică dacă este cineva fără prihană, bărbat al unei femei, având copii credincioși și neînvinuiți pentru desfrânare sau neascultare.

1. 1 Tim. 3, 16
2. Numer. 23, 19. Rom. 14, 24.

3. Efes 3, 8. Col. 1, 28
2 Tim. 1, 11. Gal. 1, 15.
6. 1 Tim. 3, 4.

7. Căci episcopul, ca celce este econom al lui Dumnezeu, trebuie să fie neprihănit, neîngâmfat, nemănos, nebețiv, nebătăus, neubitor de câștig urât,

8. ci primitor de străini, iubitor de bine, treaz la minte, drept, cuvios, înfrănat,

9. legat de învățătura cea adevărată, ca să fie în stare a povățui pe oameni la învățătura cea sănătoasă și pe cei protivnici a-i înfrunta.

10. Căci sunt și mulți neascultători, flecari și înșelători, mai cuseamă dintre cei tăiați împrejur,

11. cărora trebuie să li se astupe gura, pentru că aceștia răzvrătesc case întregi, învățând ce nu se cuvine, pentru câștig rușinos.

12. Un scriitor de versuri, chiar dintre ei, a zis: „Cretanii totdeauna sunt niște mincinoși, fiare rele și pântece le-neșe“.

13. Mărturia aceasta este adevărată. De aceea muștră-i aspru, ca să fie sănătoși în credință,

14. să nu ia aminte la hasmele jidovești și la născocirile oamenilor, cari întorc spatele adevărului.

15. Pentru cei curați toate-s curate; iar pentru cei necurați și necredincioși nimica nu-i curat, ci și mintea și cugetul li-s întinate.

16. Ei cu vorba mărturisesc că cunosc pe Dumnezeu, iar cu faptele tăgăduesc, fiind uricioși, nesupuși și nedestoinici pentru orice faptă bună.

CAPITOLUL 2.

Sfaturi pentru bătrâni, tineri și slugi. Darul s'a arătat tuturor.

Tu însă spune celece se potrivesc cu învățătura cea sănătoasă și anume, ca bătrânii să fie treji, chibzuiți, cumpătați, curați în cre-

7 Lev. 10, 9. 1 Tim 3, 3.

9. 1 Tim. 6, 3.

10. Rom. 16, 17.

11. Mat. 15, 9. Marc. 7, 7.

1 Tim. 1, 4.

15. Mat. 15, 11 Rom. 14, 14.

16. 2 Tim. 3, 5.

1. Tit. 1, 9.

dință, în dragoste și în răbdare;

3. deasemenea și bătrânele să aibă îmbrăcăminte potrivită cu sfințenia, să nu fie clevețitoare, nici robite de beție, învățătoare de bine,

4. ca să înțeleptească pe cele tinere să-și iubească bărbații, să-și iubească copiii,

5. să fie înfrânate, curate, gospodine bune, supuse bărbaților lor, ca să nu se defaime cuvântul lui Dumnezeu.

6. Deasemenea și pe tineri sfătuește-i să fie curați.

7. În toate arată-te pe tine însuși pildă de fapte bune; în propoveduire arată curățenie, îngrijire, chibzuință,

8. vorbire așezată și fără cusur, pentruca protivnicul să fie rușinat și să nu aibă de grăit nimic rău de noi.

9. Pe robi îndeamnă-i să se supună stăpânilor

lor, să le fie plecați în toate și să nu li se împotrivească;

10. să nu fure, ci să le arate în toate bunacredință, ca *astfel* în toate să fie o podoabă a învățături Mântuitorului nostru Dumnezeu.

11. Căci harul lui Dumnezeu cel mântuitor pentru toți oamenii s'a arătat,

12. învățându-ne să lepădăm păgânătatea și poftele lumești și să trăim în veacul de acum în curăție, în cuvioșie și în frica lui Dumnezeu,

13. așteptând împlinirea fericitei noastre nădejdi, arătarea slavei marelui Dumnezeu și a Mântuitorului nostru Iisus Hristos,

14. Care s'a dat pe Sine pentru noi, ca să ne izbăvească din toată fărădelegea și să-și curățească pentru Sine un popor deosebit, doritor de fapte bune.

3. 1 Tim. 2, 9.

5. Efes. 5, 22. Fac. 3, 16.

7. 1 Petr. 5, 3. 1 Tim. 4, 12.

8. 1 Petr. 2, 12.

9. 1 Petr. 2, 18. Efes. 6,

5, Col. 3, 22.

11. Tit. 3, 4. Luc. 1, 47;

2. 30; 3. 6.

12. 1 Ioan. 2, 15. Efes.

1, 4.

13. Fapt. 24, 25. 1 Ioan,

3, 2.

14. Gal. 1, 4. Efes. 2, 10.

Evr. 9, 14. Eș. 19, 6.

15. Acestea să le gră-
ești! Indeamnă și mus-
tră cu toată vrednicia,
ca nimenea să nu te ne-
secotească.

CAPITOLUL 3.

*Cum trebuie să fie cei
noți prin Duhul. Dezbi-
nătorul trebuie ocolit.
Felurite însărcinări.*

Adă-le aminte să se su-
pună și să asculte de
stăpânire și de dregă-
tori, și să fie gata la toa-
tă fapta bună;

2. să nu grăească de
rau pe nimenea, să nu
fie sfadnici, ci liniștiți a-
rătând toată blândetea
către toți oamenii.

3. Căci și noi am fost
cândva fără de minte,
neascultători, rătăciți,
robind poftelor și feluri-
telor plăceri, trăind în
răutate și în pizmă; fi-
ind uricioși și urându-ne
unii pe alții.

4. Dar când s'a arătat
bunătatea și iubirea de

oameni a lui Dumnezeu,
Mântuitorul nostru,

5. ne-a mântuit nu pen-
tru faptele dreptății ce
le-am fi făcut noi, ci
pentru mila Sa, prin baea
nașterii celei de a doua
și prin înnoirea Duhului
Sfânt,

6. pe care l-a revărsat
peste noi din belșug prin
Iisus Hristos, Mântuito-
rul nostru,

7. pentruca îndreptân-
du-ne prin Harul Lui, să
ne facem după nădejde
moștenitori ai vieții veș-
nice.

8. Cuvântul *acesta* e
adevărat și doresc să a-
deverești acestea, ca
ceice au crezut în Dum-
nezeu să se silească a fi
harnici la fapte bune: a-
ceasta-i bine și de folos
pentru oameni.

9. Iar de disputele ne-
bune, și de spițe de nea-
muri, și de întrebările și
disputele pentru lege te
ferește, căci sunt nefo-
lositoare și deșarte.

10. De omul eretic
după o sfătuire sau
două te ferește,

1. 1 Petr. 2, 13. Rom.

13, 1.

2. Col. 3, 12.

3. 2 Tim. 1, 9. Rom. 3,

38. Ioan, 3, 5,

6. Rom. 5, 5.

8. Efes. 2, 10.

9. 1 Tim. 1, 4; 4, 7, 2

Tim, 2, 22,

11. Știind că s'a răsvrătit unul ca acesta și păcătuește, fiind singur de sine osândit.

12. Când voi trimite la tine pe Artemon sau pe Tihic, sirguesește-te să vii la mine în Nicopoli, căci acolo am socotit să iernez.

13. Pe Zina cel cunoșcător în ale legii și pe Apolo îngrijește să-i tri-

miți așa, ca nimic să nu le lipsească.

14. Să se deprindă și ai noștri la fapte bune, *pentruca să acopere nevoile grabnice*, ca să nu fie neroditori.

15. Te salută toți ceice sunt cu mine. Salută pe ceice ne iubesc în credință! Harul să fie cu voi cu toți. Amin.

13. Fapt. 18, 24.

14 Tit. 2, 14.

CARTEA CĂTRE FILIMON

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAPITOLUL 1.

*Scrisoare pentru Filimon.
Măcar pentru tertarea
lui Onisim.*

1. Pavel, legatul lui Iisus Hristos, și fratele Timotei, doresc lui Filimon, fișitul și împreună hoșătorul nostru,

2. iubitei surori Apfia și ba Arhip celui împreună lupător cu noi, cum și bisericii celei din casa lui.

3. har și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnului Iisus Hristos.

4. Anzind de credința și de dragostea ce ai către Domnul Iisus și către toți sfinții,

5. mulțămesc Dumnezeuului meu pururea și te pomenesc în rugăciunile mele,

6. cerând, ca părtășia ta la credința noastră să se întărească prin cunoașterea a tot lucrul bun ce se face la voi în numele lui Hristos Iisus.

7. Căci avem multă bucurie și mângâere în dragostea ta, pentrucă inimile sfinților au fost liniștite de tine, frate!

8. De aceea, măcar că eu, așa cum sunt: Pavel bătrânul, ba acum și legat al lui Iisus Hristos, având multă îndrăzneală în Hristos,

9. aș putea să-ți poruncesc ceea ce se cuvine să faci; totuși pentru dra-

1. Efez. 1, 16. 1 Tes. 1, 2. 2 Tes. 1, 2.

6. Filip. 1, 11. Tit. 2, 14.

goste voesc mai bine să te rog.

10. Te rog dară pentru fiul meu Onisim, pe care l-am născut de când sunt în legături

11. și care cândva a fost netrebnic pentru tine, iară acum și pentru tine și pentru mine e foarte trebuincios și ți-l trimit înapoi;

12. tu însă să-l primești pe acesta, ca pe inima mea.

13. Voeam să-l opresc la mine, ca să-mi slujească în închisoare în locul tău pentru Evanghelle,

14. dar n'am voit să fac nimic fără știrea ta, ca *fapta* ta cea bună să nu fie ca de silă, ci de bunăvoe.

15. Căci poate de aceea s'a despărțit el pe o vreme, ca să-l primești pe vecie;

16. dar *de astădată* nu ca pe o slugă, ci mai presus de rob, ca pe un frate drag, mai ales mie și cu atât mai vărtos ție, și ca om și pentru Domnul.

17. Deci, de ai împăr-

tășire cu mine, primește-l ca pe mine.

18. Iar de te-a păgubit cu ceva, sau ți-i dator ceva, pune aceasta în socoteala mea.

19. Eu, Pavel, am scris cu mâna mea: eu voi plăti, ca să nu-ți mai spun, că și tu îmi ești dator cu tine însuși.

20. Așa, frate, îngăduie-mi pentru Domnul să trag dela tine acest folos, și-mi liniștește inima pentru Domnul.

21. Bizuindu-mă pe supunerea ta, ți-am scris *acestea*, știind că vei face mai mult chiar decât zic.

22. Totodată te rog să-mi gătești și gazdă, căci nădăjduesc ca prin rugăciunile voastre să vă fiu dăruit.

23. Să închină ție Epafrastr cel legat împreună cu mine pentru Hristos Iisus, asemenea și Marcu, Aristarh, Dimas și Luca tovarășii mei de lucru.

24. Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu duhul vostru. Amin.

CARTEA CĂTRE EVREI

A

SFĂNTULUI APOSTOL PAVEL.

CAPITOLUL 1.

Dumnezeu a trimis omenilor pe Fiul Său, care este peste toate, mai presus decât îngerii.

Dumnezeu demulte ori și în multe chipuri a grăit în vechime părinților noștri prin proroci,

2. iar în zilele acestea mai de pe urmă ne-a grăit nouă prin Fiul Său, pe Care L-a pus moștenitor a toate și prin Care a făcut și veacurile.

3. Acesta, care este strălucirea slavei și chipul ipostasului Lui și Care ține toate cu cuvântul puterii Sale, dupăce

a săvârșit prin Sine curățirea păcatelor noastre, a șezut deasupra tronului măririi întru înălțime,

4. fiind cu atât mai presus de îngerii, cu cât a moștenit și un nume mai slăvit decât al lor.

5. Căci căruia din îngerii i-a zis cândva Dumnezeu: „Fiul Meu ești Tu; Eu astăzi Te-am născut?” Sau: „Eu îți voi fi Tată și El îți va fi Mie Fiul“.

6. Deasemenea, când aduce pe întâiul născut în lume, zice: „Să se închine lui toți îngerii lui Dumnezeu“.

1. 1. Petr. 1, 10. Numer. 13, 8.

2. Ioan. 8, 26; 15, 15. Gal.

4, 4. Efes. 1, 10. Ps. 2, 8.

Ioan. 1, 3. Is. 9, 6.

3. Intel. 7, 28. 2 Cor. 4,

4. Col. 1, 15. Efes. 1, 7. Ps. 109, 1.

4. Filip. 2, 9.

5. Ebr. 5, 5. Ps. 2, 7. 2

Reg. 7, 14. 1 Paral. 17, 13.

6. Ps. 96, 7.

7. Despre îngeri s'a zis: „Tu faci vânturile îngeri ai Tăi și flăcările focului sunt slugile Tale“.

8. Iar despre Fiul se zice: „Tronul Tău, Dumnezeule, stă în veacul veacului; toeagul dreptății este toeagul împărăției tale.“

9. Iubit-ai dreptatea și ai urât fărădelegea. De aceea, Dumnezeule, Te-a uns pe Tine Dumnezeul Tău cu untul de lemn al bucuriei mai mult decât pe părtășii Tăi“.

10. Și: „La început Tu, Doamne, ai întemeiat pământul și cerurile sunt lucrul mânilor Tale.“

11. Acelea vor peri, iar Tu vei rămânea

12. și toate se vor învechi ca un vestmânt și ca pe o haină le vei strânge și se vor schimba; Tu însă ești același și anii Tăi nu se vor sfârși“.

13. Căruia din îngeri i-a zis cândva Dumne-

zeu: „Șezi deadreapta Mea, până voi pune pe vrăjmașii Tăi așternut picioarelor Tale“.

14. *Îngerii nu sunt ei oare toți duhuri slujitoare, trimise să slujească celor ce au a moșteni mântuirea?*

CAPITOLUL 2.

Trebuie a asculta de Fiul lui Dumnezeu mai mult decât de legea dată prin îngeri. Hristos s'a făcut om și a pățimit pentru mântuirea noastră.

De aceea ni se cade cu deosebire să luăm aminte la cele auzite, ca nu cumva să cădem.

2. Căci dacă cuvântul cel vestit prin îngeri a fost puternic și orice neascultare și călcare a lui a primit dreaptă răsplătire,

3. cum vom scăpa de pedeapsă noi, ceice nu purtăm griji de o mântuire așa de mare, care

7. Ps. 103, 4.

8. Luc. 1, 32. Ps. 44, 7.

9. Ioan, 3, 34. Fapt. 4, 27. Is. 61, 1.

10. Ps. 101, 26.

11. Mat. 24, 35. Is. 34, 4; 61, 6.

13. Marc. 12, 36; 16, 19. Efes. 1, 20. Ps. 109, 1.

14. Fapt. 5, 19. Fac. 16, 19. Ps. 33, 8; 90, 11; 102, 21. Dan. 7, 10.

2. Fapt. 7, 38 și 53. Gal. 3, 19. Evr. 10, 28. Eș 20, 1.

Unul în început propoveduia de Domnul, a fost înfățișată în noi de ceice au auzit-o *de la El*.

4. și adevărită de Dumnezeu prin semne și minuni și prin felurite puteri și prin împărțirea Duhului Sfânt după vocea Lui?

5. Căci nu ingerilor a supus Dumnezeu lumea cea viitoare, despre care vorbim;

6. ci mărturiseste cineva undeva, zicând: „Ce este omul, că Ți-aduci aminte de El? Sau Fiul omului, că-l cercetează?”

7. Micșuratu-l-ai puțin față de ingeri; cu slavă și cu cinste l-ai încununat și l-ai pus peste lucrurile mâinilor Tale;

8. toate le-ai supus sub picioarele lui“. Dacă însă i-a supus lui toate, atunci nimic n'a lăsat nesupus lui. Acum încă nu vedem, că i-ar fi supuse lui toate;

9. dar vedem că pen-

tru suferirea morții, este încununat cu slavă și cu cinste Iisus, care a fost puțin micșorat față de ingeri, fiindu-I dat Lui, prin harul lui Dumnezeu, ca să guste moarte pentru toți.

10. Căci se cădea ca Acela, pentru Care sunt toate și de la Care sunt toate și Care vocea să ducă la slavă mulți fii, să desăvârșească prin patimi pe Căptenia mântuirii lor.

11. Căci și celce sfințește și ceice se sfințesc toți sunt din Unul. Pentru care pricină El nu se rușinează a-i numi pe *aceștia* frați, zicând:

12. „Spune-voi numele Tău fraților Mei, în mijlocul adunării Te voi cânta“.

13. Și iarăși: „Eu voi nădăjdui într'Însul“, Sau: „Iată, Eu și pruncii pe cari Mi-a dat Dumnezeu“.

14. Și precum pruncii

3. Mat. 4, 17. Luc. 1, 2.

4. Marc. 16, 20.

5. Mat. 23, 18.

6. Ps. 3, 5; 143, 3.

7. Mat. 27, 46.

8. Mat. 28, 18. 1 Cor. 15,

27.

9. Filip. 2, 7 și 11. Apoc.

5, 9. Ioan. 3, 16.

10. Filip. 16, 4. Ioan. 1, 3. Luc. 24, 23.

11. Mat. 28, 10. Ioan. 20, 17.

12. Ps. 21, 23.

13. 2 Reg. 22, 3. Is. 8, 18.

sunt părtași trupului și sângelui, și El deosemena. S'a făcut părtaș acestora, ca prin moarte să surpe pe celce avea stăpânire peste moarte, adevă pe diavolul,

15. și să izbăvească pe aceia, cari toată viața lor erau ținută în robia fricei morții.

16. Că nu fire de ingeri a luat, ci a luat fire de om din sămânța lui Avraam.

17. De aceea a trebuit să se asemene fraților în toate, ca să fie înaintea lui Dumnezeu arhiereu milostiv și credincios pentru ispășirea păcatelor poporului.

18. Căci întrucât El însuș a pățimit și a fost ispitit, poate să ajute celorce se ispitesc.

CAPITOLUL 3.

Hristos e mai mare ca Moise. Dacă neascultarea de Moise aduce pedeapsă, cu atât mai mult

neascultarea de Hristos.

Deci frați sfinți, părtași chemării cerești, înțelegeți pe Trimisul și Arhiereul credinței mărturisite de noi, adevă pe Iisus Hristos,

2. Care e credincios Celui ce L-a pus, precum și Moise a fost credincios în toată casa lui Dumnezeu.

3. Căci acesta e vrednic de o slavă cu atât mai mare decât a lui Moise, cu cât cel ce a făcut casa are mai multă cinste decât ea;

4. pentru că fiecare casă se zidește de cineva, iar celce a zidit toate este Dumnezeu.

5. Moise a fost credincios în toată casa lui Dumnezeu, ca o slugă, ca să mărturisească celece aveau să se vestească;

6. iar Hristos e credincios ca un Fiu în casa Lui, și casa Lui suntem noi, de ne vom păstra cu tărie până în sfârșit în drăzneala și nădejdea, cu

14. Ioan. 1, 14. Rom. 8, 3.
1 Cor. 15, 54. 2 Tim. 1, 10.
15. Luc. 1, 74. Rom. 8, 15.
17. Evr. 5, 2. Filip. 2, 7.
18. Evr. 4, 15.

1. Evr. 2, 11.
2. Evr. 2, 17. Numer. 12, 7.
3. Agheu. 2, 10. Zahar. 6, 13.

care ne fălim.

7. De aceea cum zice Duhul Sfânt: „Astăzi, de veți auzi glasul Lui,

8. să nu vă învârtoșați inimile, ca în vremea cărtirii, ca în ziua lăptirii în pustie,

9. unde M'au ispitit părinții voștri și M'au pus la cercare și au văzut lucrurile mele patruzeci de ani.

10. Pentru aceea M'am mâniat pe neamul acesta și am zis: aceștia pururea răfăcesc cu inima și n'au cunoscut căile Mele;

11. de aceea M'am jurat în mânia Mea, să nu intre în odihna Mea“.

12. Luați sama, fraților, nu cumva să fie în careva din voi inimă vicleană și necredincioasă, care să vă depărteze de Dumnezeu cel viu;

13. ci îndemnați-vă unul pe altul în fiecare zi, până o puteți numi „astăzi“, să nu se impe-

trească cineva din voi prin ademenirea păcatului,

14. căci ne-am făcut părtașii lui Hristos, numai dacă învoeala cu El cea dela început o vom păstra cu tărie până la sfârșit.

15. Câtă vreme se zice: „astăzi“, de veți auzi glasul Lui, să nu vă învârtoșați inimile, ca în vremea cărtirii.

16. Căci unii din ceice au auzit, au cârtit, dar nu au cârtit toți ceice au eșit cu Moise din Egipt.

17. Pe cine însă S'a mâniat El patruzeci de ani? Oare nu pe ceice au greșit, ale căror oase au căzut în pustie?

18. Și împotriva cui S'a jurat El oare, să nu intre în odihna Lui, dacă nu împotriva celor necredincioși?

19. Așa dar vedem, că aceia n'au putut să intre în odihna Lui din pricina necredinței.

6. Ps. 2, 6. 1 Cor. 3, 16. Efes. 5, 23. Col. 1, 23. 1 Tim. 3, 15.

7. Ps. 94, 7.

8. Es. 17, 2. Ps. 77, 19.

11. Evr. 4, 11. Numer. 14,

23 Ps. 94, 11.

13. 1 Tes. 5, 11.

14. 2 Petr. 1, 4. Rom. 3, 1. Efes. 5, 30.

15. Evr. 4, 7.

16. Numer. 14, 4 și 32.

CAPITOLUL 4.

Odihna făgăduită iudeilor s'a dat celor ce cred în Hristos. Puterea cuvântului dumnezeesc.

Hristos Arhiereu.

De aceea să ne temem, ca nu cumva, când făgăduința de a intra în odihna Lui e încă în ființă, să se pomenească cineva din voi că a întârziat.

2. Căci ca ni s'a vestit și nouă, ca și aceora. Acelora însă nu li-a folosit cuvântul auzit, pentru că n'a fost întinpinat cu credință de cei ce l-au auzit.

3. Dar noi, cei ce am crezut, vom intra în odihna, despre care Dumnezeu a zis: „M'am jurat în mânia Mea, că aceea nu vor intra în odihna Mea“. Și aceasta a zis-o mult mai târziu, deși lucrurile Lui fuseseră săvârșite încă dela începutul lumii.

4. Căci despre ziua a

șaptea se zice undeva așa: „Și S'a odihnit Dumnezeu în ziua a șaptea de toate lucrurile Sale“.

5. Iar aicea se zice: „Nu vor intra în odihna Mea“.

6. Deci, de vremece tinora le rămâne încă puțința să între într'insă, iar cei ce au fost vestiți mai înainte n'au intrat din pricina necredinței.

7. de aceea Dumnezeu rânduește încă o zi oarecare, un alt „astăzi“, zicând prin David, după atâta vreme, cum s'a zis mai sus: „Astăzi, de veți auzi glasul Lui, să nu vă învârtoșați inimile“.

8. Căci dacă Iisus Născut li-ar fi adus odihnă, nu s'ar mai fi grăit după aceea de altă zi de odihnă.

9. Deci, poporului lui Dumnezeu i-a mai rămas încă o zi de odihnă.

10. Căci, cei ce au intrat în odihna Lui, acela și însuș s'a odihnit de lucrurile lui, cum s'a odihnit și Dumnezeu de ale Sale.

2 1 Petr. 1, 12.

3. Evr. 3, 11.

4. Fac. 2, 2. Es. 20, 11.

5. Ps. 94, 11.

7. Evr. 3, 7.

9. Apoc. 7, 14; 14, 13.

12. 1 Petr. 1, 23. 2 Cor.

10. 4. Efes 6, 17. Apoc. 1

16. Is. 49, 2.

CAPITOLUL 5.

11. Deci, să ne silim să intrăm în odihna aceea, ca nu cumva cineva, după pilda aceea, să cadă în necredință.

12. Căci cuvântul lui Dumnezeu e viu și lucrător și mai ascuțit decât orice sabie cu două tăiușuri: pătrunzând până unde se unește sufletul cu duhul, până la încheieturi și la măduvă și judecă euzetele și simțirile inimii;

13. Înaintea Lui toate-s goale și descoperite și Lui avem să-i dăm socoteală.

14. Drept aceea, având Arhiereu mare, Care a străbătut cerurile, pe Iisus, Fiul lui Dumnezeu, să ne ținem cu tărie de mărturisirea noastră;

15. căci nu avem un arhiereu, căruia să nu-i fie milă de noi cei în neputințe, ci unul, care ca și noi, e ispitit în toate, afară de păcat.

16. Să ne apropiem dară cu îndrăzneală de tronul harului, ca să primim milă și să aflăm la timp har de ajutor.

Hristos este arhiereu în veci, Preot cu Melchisedec.

Pentru cei tari hrană tare, iar pentru cei mici lapte.

Căci tot arhiereu, care se alege dintre oameni, pentru oameni este rânduit în slujbele cele către Dumnezeu, ca să aducă daruri și jertfe pentru păcate.

2. El poate fi îndurător către cei neștiutori și rătăciți, pentru că și el este cuprins de neputință

3. și de aceea e dator să aducă precum pentru popor, așa și pentru sine jertfe pentru iertarea de păcate.

4. Și nimenea nu-și ia singur cinstea aceasta, ci numai cel de Dumnezeu chemat, ca și Aaron.

5. Așa și Hristos nu și-a luat singur slava de a fi arhiereu, ci l-a dat-o Acela, care a zis: „Tu ești Fiul Meu, Eu astăzi Te-am născut“;

6. cum zice și aiurea: „Tu ești preot în veac

13. Ps. 32, 15. Ier. 23, 24.

14. Ebr. 6, 20.

15. Ebr. 2, 17. Is. 53, 3.

16. Rom. 3, 25. Efes. 3, 2.

4. Numer. 16, 5 și 10.

5. Ioan, 8, 54. Ebr. 1, 6. Ps. 2, 7.

slava și stăpânirea în ve-
cii vecilor! Amin.

7. Iată-L vine cu norii
și-L va vedea tot ochiul
și ceice L-au străpuns,
și vor plânge înaintea
Lui toate semințiile pă-
mântului. Da! Amin.

8. Eu sunt Alfa și O-
mega, începutul și sfâr-
situl, zice Domnul atot-
țitorul, Celce este și
Celce a fost și Celce vine.

9. Eu, Ioan, fratele
vostru în Iisus Hristos
și părtaș cu voi la necaz,
la împărăție și la răbdă-
re, am fost isgonit în o-
strovul numit Patmos,
pentru propoveduirea cu-
vântului lui Dumnezeu și
pentru mărturisirea lui
Iisus Hristos.

10. Acolo am fost în
duh, într'o zi de Duminică,
și am auzit în ur-
ma mea un glas puternic,
ca de trâmbiță, care
a zis: „Eu sunt Alfa și
Omega, Cel dintâi și
Cel de pe urmă!

11. Ceeace vezi scrie
intr'o carte și o trimite
celor șapte Biserici, care

sunt în Asia: la Efes, la
Smirna, la Pergama, la
Tiatira, la Sardes, la Fi-
ladelfia și la Laodiceea“.

12. Atunci m'am în-
tors să văd al cui e gla-
sul, care-mi grăea, și
când m'am întors, am vă-
zut șapte sfeșnice de
aur

13. și între cele șapte
sfeșnice am văzut pe u-
nul, care se aseamăna cu
Fiul Omului, îmbrăcat
cu podir¹⁾ și peste mij-
loc încins cu brâu de
aur;

14. iar la cap și la păr
era alb, ca lâna cea albă,
ca zăpada, și ochii Lui
erau ca para focului.

15. Picioarele Lui erau
ca arama de Liban, în-
roșită în cuptor; iar gla-
sul Lui era ca zgomotul
de ape multe.

16. El ținea în mână
Șa dreaptă șapte stele;
Din gura Lui ieșea o sa-
bie ascuțită, cu două tă-
iușuri, și fața Lui era ca

1) Podir este un vestmânt
lung și alb, pe care-l pur-
tau arhierii și regii.

6. 1 Petr. 2, 9. Es. 19, 6.

7. Is. 3, 14, Mat. 24, 30.
Zah. 12, 10. Iud. 1, 14.

8. Apoc. 2, 8. Is. 41, 4.

9. Rom. 8, 17.

10. Is. 44, 6; 48, 12.

12. Es. 25, 37. Zah. 4, 2.

13. Mat. 28, 18. Iez. 1, 26.
Dan. 10, 5 și 16.

14. Dan. 7, 9.

15. Iez. 43, 2. Dan. 10, 6.

...când strălucește
în toată puterea lui.

17. Și când L-am vă-
zut, am căzut la picioa-
rile Lui, ca un mort. El
îmi zise pur pe mine
nu să mă dreapta și mi-a
zise: Nu te teme; Eu
sunt Cel din taină și Cel
din urmă și Cel ce Ve-

18. Am fost mort și
întă sunt viu în vecii ve-
cilor. Amin. Și am cheile
mortii și ale iadului.

19. Scrie deci, ceea ce
ai văzut, și ceea ce este
și ceea ce are să fie după
aceasta.

20. Taina celor șapte
stele, pe care le-ai văzut
în dreapta Mea, și a ce-
lor șapte sfeșnice de aur
este aceasta: cele șapte
stele sunt îngerii celor
șapte Biserici; iar cele
șapte sfeșnice, pe care
le-ai văzut, sunt cele
șapte Biserici.

CAPITOLUL 2.

*Porunca Domnului către
Ioan, ca să scrie îngeri-*

- 16. Mat. 28, 18. Apoc. 2, 16.
- 17. Efes. 6, 17. Is. 49, 2.
- 18. Dan. 8, 18.
- 19. Apoc. 3, 7. Iov. 12, 14.
- 20. 1. 22, 22.

lor sau episcopilor bise-
ricilor din Efes, Smirna,
Pergam, și Tiatira. Po-
runcile Domnului și lip-
surile bisericilor.

Îngerului Bisericii ce-
lei din Efes scrie-i:
„așa zice Cel ce ține în
dreapta Sa șapte stele,
Care umblă prin mijlocul
celor șapte sfeșnice de
aur:

2. Cunosc faptele tale
și osteneala ta și răbda-
rea ta, și că nu poți su-
feri pe cei răi, și ai cer-
cat pe cei ce se numesc
pe sineși apostoli, dar nu
sunt, și i-ai găsit minci-
roși.

3. Ai suferit multe și
ai răbdare, te-ai ostenit
pentru numele Meu și nu
te-ai descurajat.

4. Dar *ceea ce* am îm-
potriva ta e că ai pără-
sit dragostea ta cea din-
tăiu.

5. Adu-ți dară aminte
de unde ai căzut, pocăe-
ște-te și fă faptele de al-
tă dată; iară de nu, voi
veni curând la tine și de

- 20. Mal. 2, 7.
- 1. Apoc. 1, 16.
- 2. 2 Tim. 2, 19. 1 Ioan, 4.
- 1. 2 Cor. 11, 13.
- 3. Gal. 6, 9.

nu te vei pocăi, voi muta sfeșnicul tău din locul lui.

6. Dar ai această parte bună, că urăști faptele Nicolaiților, pe care le urăsc și Eu“.

7. Celce are ureche, audă ce grăește Duhul către biserici: Biruitorului îi voi da să guste din pomul vieții, care se află în mijlocul raiului lui Dumnezeu.

8. Ingerului Bisericii celei din Smirna scrie-i: Așa zice Cel dintăiu și Cel de pe urmă, care a fost mort și iată este viu:

9. „Cunosc faptele tale, necazul tău și sărăcia ta, deși ești bogat; cunosc clevetirea din partea celor ce se numesc pe sine Iudei, dar nu sunt, ci-s adunătura satanei.

10. Nu te teme de nimic din ceea ce ai să suferi. Iată, diavolul are să arunce pe unii din voi în temniță, ca să vă cerce, și veți avea necaz zece zile. Fii credincios până la moarte și-ți voi da cununa vieții.

11. Celce are ureche de auzit să audă ce zice Duhul către biserici: Biruitorul nu va suferi a doua moarte.

12. Ingerului Bisericii celei din Pergam scrie-i: Așa zice Celce are sabie ascuțită cu două tăiușuri:

13. Știu faptele tale și că unde trăești, acolo este scaunul lui satana; știu că ții numele Meu și nu te-ai lepădat de credința Mea chiar nici în acele zile, când acolo la voi, unde locuște satana, a fost omorât Antipa, martorul Meu cel credincios.

14. Dar am ceva și împotriva ta, căci ai acolo de ceice se țin de învățătura lui Valaam, care a învățat pe Valac să pună sminteală înaintea fiilor lui Israil, ca să mănânce jertfe idolești și să facă desfrânare,

15. ai adecă la tine de ceice se țin de învățătura nicolaiților, pe care Eu o urăsc.

16. Pocăește-te de asemenea; iar de nu, voi ve-

5. Iez. 18, 24. Apoc. 3, 3.

7. Fac 2, 9. Ezdr. 7, 58

8. Is. 41, 4; 44, 12.

9. Luc. 6, 22. Iac. 2, 5.

Rom. 2, 29.

10. Mat. 10, 21.

11. Apoc. 21, 8; 19, 21.

14. Numer. 25, 1; 31, 16.

ni curând la tine și Mă voi lupta cu ei cu sabia sunei Mele.

17. Celce are ureche de auz să audă ce zice Dumnezeu către Biserici: Biruitorului îi voi da să guste din mana cea ascunsă și îi voi mai da o piatră altă; și pe această piatră va fi scris un nume nou, pe care nimenea nu-l știe, decât numai celce-l primește.

18. Ingerului Bisericii celei din Tiatira scrie-i: Așa zice Fiul lui Dumnezeu, Celce are ochii ca para focului și picioarele ca arama de Liban:

19. Cunosc faptele tale, dragostea, credința, slujba și răbdarea ta, și că faptele tale cele din urmă sunt mai mari decât cele dintâi.

20. Dar am împotriva ta aceea, că îngădui femeii Iezabela, care se numește pe sineș proroceasă, să învețe și să ducă în rătăcire pe robii Mei, făcându-i să mănânce din cele jertfite idolilor și

să facă desfrânare.

21. I-am dat acelelea vreme să se pocăiască de desfrânările ei, dar ea nu s'a pocăit.

22. Iată o arunc la pat, iar pe cei ce se desfrânează cu ea îi arunc în necaz mare, dacă nu se vor pocăi de faptele lor.

23. Pe copiii ei îi voi lovi cu moartea și vor înțelege toate Bisericile, că Eu sunt Celce cearcă inimile și lăuntru și voi da fiecăruia din voi după faptele voastre.

24. Iar vouă și celorlalți din Tiatira, care nu țin învățătura aceasta și cari nu știu așa numitele adâncuri ale satanei, vă spun, că nu voi pune asupra voastră altă sarcină,

25. decât numai aceea, pe care o aveți: Țineți-o până voi veni.

26. Celuice biruește și păzește faptele Mele până în sfârșit, îi voi da putere peste păgâni

27. și-i va paște cu toiaș de fer; ca niște vase

16. Apoc. 1, 16. 2 Tes. 2, 15.
 17. Ioan. 6, 33. Is. 66, 15.
 18. Apoc. 1, 14-15.
 19. 2 Cor. 9, 12.
 20. 1 Cor. 10, 19. Ef. 34,

15.
 23. 1 Reg. 16, 7. Ps. 7, 10. Ier. 11, 20; 17, 10.
 26. Ioan. 6, 29. 1 Cor. 6, 3. Dan. 7, 22.

de lut se vor zdrobi; cum am primit Eu puterea dela Tatăl Meu;

28. și-i voi mai da steaua dimineții.

29. Cine are ureche de auzit să audă ce zice Duhul către Biserici”.

CAPITOLUL 3.

Scrisori către bisericile din Sardica și Filadelfia. Numele noului Ierusalim. Scrisoare bisericeii din Laodicea.

Ingerului Bisericeii celei din Sardes scrie-i: Așa zice Celce are cele șapte dughuri ale lui Dumnezeu și cele șapte stele: Cunosc faptele tale, și știu că ai nume, ca și cum ai trăi, dar ești mort.

2. Priveghează și întărește ce ți-a mai rămas și stă să moară, căci nu gădesc faptele tale desăvârșite înaintea Dumnezeului Meu.

3. Adă-ți aminte ce ai primit și ce ai auzit; pă-

strează-le și te pocăește. Iar de nu vei priveghea, voi veni asupra ta, ca furul, și nu vei afla în care ceas am să vin asupra ta.

4. Dar ai în Sardes puține nume, care nu și-au întinat hainele lor și vor umbla cu Mine în haine albe, că sunt viednici.

5. Biruitorul va fi îmbrăcat în haine albe și nu voi șterge numele lui din cartea vieții; voi mărturisi numele lui înaintea Tatălui Meu și înaintea îngerilor Lui.

6. Celce are ureche să audă ce grăește Duhul către Biserici.

7. Ingerului Bisericeii celei din Filadelfia scrie-i: Așa grăește Cel Sfânt, Cel Adevărat, Celce are cheile lui David, Celce deschide, și nimenia nu va închide și închide și nimenea nu va deschide.

8. Cunosc faptele Tale. Iată, pentru că ai puțină durere, dar ai păzit cuvântul Meu și de numele

27. Ps. 2, 9.

28. Apoc. 22, 16. 2 Petr. 1, 19.

2. Mat. 24, 42. Iez. 33, 7.

3. Apoc. 16, 15. 2 Petr. 3,

10. 1 Tes. 5, 2.

4. Apoc. 6, 12; 7, 9; 9, 8.

5. Luc. 10, 20 Filip. 4, 2.

7. Apoc. 1, 18. Luc. 1, 32.

Iov. 12, 14. Is. 22, 22.

Eu nu te-ai lepădat, am deschis înaintea ta o ușă și nimeni nu va putea să o închidă.

10. Iată, pe aceia din adunătura satanei, care se mândresc pe sine Iudei, dar nu sunt, ci mint, iată-ți voi face să vie și să se înștiaș picioarelor tale și să cunoască că te-am iubit.

10. Pentrucă ai păzit cuvântul răbdării Mele, te voi păzi și Eu de cea-sui ispitel, care are să vie asupra a toată lumea, ca să cerce pe ceice trăesc pe pământ.

11. Iată vin îndată; păzește ceace ai, ca să nu-ți ia nimenea cununa.

12. Pe biruitor îi voi face stâlp în biserica Dumnezeului Meu și nu va mai eși afară; și voi scrie pe dânsul numele Dumnezeului Meu și numele cetății Dumnezeului Meu, al noului Ierusalim, ce se pogoară din cer dela Dumnezeuul Meu, și numele Meu cel nou.

13. Celce are ureche

să audă, ce zice Duhul către Biserici!

14. Ingerului Bisericii celei din Laodiceea scrie-i: Așa grăcște Aminul, Martorul cel credincios și adevărat, începutul făpturei lui Dumnezeu:

15. Cunosc faptele tale. Tu nu ești nici rece, nici ferbinte. O, de ai fi rece, sau ferbinte!

16. Dar fiindcă tu nu ești nici rece, nici ferbinte, ci cald, de aceea te voi scuipa din gura să Mea.

17. Pentrucă tu zici: sunt bogat și m'am îmbogățit și n'am nevoie de nimica; dar nu știi, că ești nenorocit și vrednic de milă, sărac, orb și gol.

18. Te sfătuesc să cumperi dela Mine aur lămurit prin foc, ca să te îmbogățești, și haină albă, ca să te îmbraci și ca să nu se vadă rușinea ta goală, și apă de ochi, ca să-ți speli ochii și să vezi.

19. Pe care-i iubesc, Eu îi mustru și-i pedep-

8. 1 Cor. 16, 9. Col. 4, 3.

9. Is. 49, 23; 60, 14.

10. 2 Petr. 2, 9. 1 Cor. 10, 13.

11. Apoc. 2, 10.

12. Apoc. 2, 17; 14, 1.

Evr. 12, 22.

14. Col. 1, 15.

17. Os. 12, 8. 1 Cor. 4, 3.

18. Apoc. 7, 12; 16, 15;

19. 8

sesc. Sărguște-te deci și te pocăiește!

20. Iată stau la ușă și bat: de va auzi cineva glasul Meu și va deschide ușa, voi intra la el și voi prânzi cu dânsul și el cu Mine.

21. Biruitorului îi voi da să șadă pe tronul Meu, precum am biruit și Eu și am șezut cu Tatăl Meu pe tronul Lui.

22. Celce are ureche să audă ce zice Duhul către Biserici!

CAPITOLUL 4.

Priveliște cerească.

Douăzeci și patru de bătrâni se închină tronului dumnezeesc cel cu patru Heruvimi.

După aceasta am privit și iată o ușă era deschisă în cer și glasul de mai înainte, pe care-l auzisem eu ca un sunet de trâmbiță, a grăit cu mine și mi-a zis: „Sue-te aicea și-ți voi arăta cele

ce au să fie după aceasta!”

2. Indată după aceea am fost în duh și iată era în cer un tron și pe tronul acela ședea cineva.

3. Și celce ședea era la înfățișare ca piatra de iaspis și de sardes. Împrejurul tronului era un curcubeu, la înfățișare ca smaragdul.

4. Și am mai văzut împrejurul tronului douăzeci și patru de scaune, iar pe scaune am văzut șezând douăzeci și patru de bătrâni, îmbrăcați în haine albe și cu cununi de aur pe capetele lor.

5. De la tron eșeau fulgere și tunete și glasuri, iar înaintea tronului ardeau șapte sfeșnice de foc, care sunt cele șapte duhuri ale lui Dumnezeu.

6. Înaintea tronului era o mare ca de sticlă, asemenea cristalului. În mijlocul tronului și împrejurul tronului erau patru vietăți, pline de

19. Pild. 3, 12. Evr. 12, 5.

20. Cânt. 5, 2 Ioan. 14,

23.

21. Apoc. 1, 6; 2, 27. Mat.

19 23.

2. Is. 6, 1. Iez. 1, 26. Dan.

7, 9.

4. Apoc. 1, 6; 2, 26; 3, 4, 6, 11; 7, 13.

5. Apoc. 8, 5; 1, 4; 5, 6. Zah. 4, 10.

CAPITOLUL 5.

celui și în față și în dos:
 7. Intâia vietate sămăna cu leul; a doua vietate sămăna cu bovl; a treia vietate avea fața ca a omului, iar a patra vietate sămăna cu vulturul în zbor.

8. Fiecare din cele patru vietăți avea câte șase aripi împrejur, iar sub ele nu au odihnă nici ele nu au odihnă nici una, nici noaptea, ci strigă necontenit: „Sfânt, Sfânt, Sfânt este Domnul Dumnezeu Atotțiitorul. Care a fost, este și va să vie!”

9. Când vietățile dau slavă și cinste și mulțumită Celuice șade pe tron, Care viețuește în vecii vecilor,

10. cei douăzeci și patru de bătrâni cad înaintea Celuice șade pe tron, se închină Celuice viețuește în vecii vecilor și-și pun cununele lor înaintea tronului, zicând:

11. „Vrednic ești Tu, Doamne, să primești slava și cinstea și puterea, căci Tu ai făcut toate și toate s'au făcut și sunt după vocea Ta”.

Cartea cea cu 7 peceti este dată Mielului. Mielul e lăudat cu cântări cerești.

Apoi am văzut în dreapta Celuice ședeș pe tron o carte, scrisă și pe o parte și pe alta și pecetluită cu șapte peceti.

2. Și am mai văzut un înger puternic, care striga cu glas mare: „Cine este vrednic să deschidă această carte și să desfacă pecetile de pe ea?”

3. Și nimenea nici în cer, nici pe pământ, nici sub pământ n'a putut să deschidă cartea, nici să privească într'însa.

4. Atunci am plâns mult, că nu s'a găsit nimene vrednic să deschidă și să citească această carte și nici măcar să privească într'însa.

5. Și unul din bătrâni mi-a zis: „Nu plânge! Iată, leul cel din seminția lui Iuda, rădăcina lui David, a biruit și poate să deschidă această car-

te și să desfacă cele șapte peceti ale ei".

6. Atunci am privit și iată, în mijlocul tronului și a celor patru vietăți și în mijlocul bătrânilor, stătea un Miel, par'că junghiat, care avea șapte coarne și șapte ochi, care sunt cele șapte duhuri ale lui Dumnezeu, trimise în tot pământul.

7. Acesta a venit și a luat cartea din dreapta Celuice ședea pe tron.

8. Și când a luat El cartea, atunci cele patru vietăți și cei douăzeci și patru de bătrâni au căzut înaintea Mielului, având fiecare câte o harpă și câte o cupă de aur, plină cu tămâe, care e rugăciunea sfinților,

9. și au cântat o cântare nouă, zicând: „Vrednic ești să iai cartea și să desfaci pecetile ei, căci ai fost junghiat și cu Sângele Tău ne-ai răscumpărat pentru Dumnezeu din toate semințiile, limbile, popoarele și națiunile,

10. și ne-ai făcut regi

și preoți ai Dumnezeului nostru și vom domni pe pământ".

11. Atunci am văzut și am auzit o mulțime de îngeri împrejurul tronului, a vietăților și a bătrânilor, și numărul lor era miriade de miriade și mii de mii.

12. Aceștia ziceau cu glas mare: „Vrednic este Mielul cel junghiat să primească puterea și bogăția, înțelepciunea și tăria, cinstea, slava și binecuvântarea".

13. Atunci toată făptura, care se află în cer și pe pământ, sub pământ și în marea, toate câte se află în acestea le-am auzit zicând: „A Celuice șade pe tron și a Mielului să fie binecuvântarea, cinstea, slava și stăpânirea în vecii vecilor".

14. Și cele patru vietăți au zis: „Amin!" Iar cei douăzeci și patru de bătrâni au căzut și s'au închinat Celuice Vește în vecii vecilor.

5. Fac. 49, 9. Is. 11, 1-10. Rom. 15, 12.

6. 1 Petr. 1, 19. Is. 53, 7. 9, Eap. 20, 22.

10. 1 Petr. 2, 9. Es. 19, 6.

11. Dan. 7, 10. Evr. 12, 22.

13. Apoc. 7, 10. Filip. 2,

CAPITOLUL 6.

*Desfăcerea a 6 peceti.
Impăratii și domnii lumii
să asculte în peșteri și în
craiețurile stâncilor.*

Când Micul a desfăcut una din cele șapte peceti, am văzut și am auzit pe una din cele patru vietăți, zicând cu un glas ca de tunet: „Vină și vezi!”

1. Și privind eu, am văzut un cal alb și celce pe el avea arc și s'a dat o cinună, și a eșit cu un biruitor și ca să biruască.

2. Când a desfăcut a doua pecete, am auzit pe a doua vietate zicând: „Vină și vezi!”

3. Și a eșit alt cal, roib, și celulec ședea pe dânsul i s'a dat puterea să la pacea de pe pământ, locat oamenii să se ucidă unii pe alții, și i s'a dat o sabie mare.

4. Când a desfăcut a treia pecete, am auzit pe a treia vietate, zicând: „Vină și vezi!” Și privind eu, am văzut un cal

negru și celce ședea pe el avea în mâna sa o măsură.

6. Și din milocul celor patru vietăți am auzit un glas care a zis: „Un hinix *) de grâu un dinar **) și trei hincși de orz un dinar, iar vinul și untdelemnul să nu-l vătămi!”

7. Când a desfăcut a patra pecete, am auzit glasul vietății a patra, care a zis: „Vină și vezi!”

8. Și am privit și iată a eșit un cal vânăt și pe el era un călăreț, care se numea moartea, și era urmat de iad; acestuia i s'a dat stăpânire peste a patra parte de pământ, ca să ucidă cu abia, cu foametea, cu molima și cu hiarele pământului.

9. Când a desfăcut a cincea pecete, am văzut sub altar sufletele celor uciși pentru cuvântul lui Dumnezeu și pentru

*) Hinix e o măsură grecească, care ar răspunde litrului.

**) Dinar, o monedă, care răspunde cu plata unui muncitor pentru o zi de lucru.

mărturisirea Mielului, pe care au dat-o ei.

10. Aceștia au strigat cu glas mare și au zis: „Pânăcând, Stăpâne Sfinte și Adevărate, nu vei judeca și nu vei răzbuna sângele nostru împotriva celorce locuiesc pe pământ?”

11. Atunci fiecăruia din ei li s'au dat haine albe și li s'a zis, să se liniștească încă puțină vreme pânăcând tovarășii și frații lor, cari au a fi uciși, ca și ei, vor împlini numărul.

12. Când a desfăcut a șasea pecete, am privit și iată s'a făcut cutremur mare și soarele s'a 'negrît, ca un sac de păr, luna s'a făcut ca sângele

13. și stelele cerului au căzut pe pământ, precum smochinul sguduit de un vânt puternic, leapădă smochinele sale cele ne-coapte.

14. Cerul s'a înfășurat ca o hârtie ce se strânge sul și orice munte și ostrov s'au urnit din locurile lor;

15. regii pământului,

boerii, bogații, căpeteniile, cei puternici, tot robul și tot slobodul s'au ascuns prin peșterele și prin văgăunile munților

16. și au zis munților și pietrelor: „Prăvăliți-vă peste noi și ne acoperiți dela fața Celuice șade pe tron și dela mânia Mielului,

17. că a venit ziua cea mare a mâniei Lui și cine poate să o sufere?”

CAPITOLUL 7.

Dreptii pecetluiți 144 de mii. Mulțimea în vestiminte albe laudă pe Dumnezeu și Mielul.

După aceasta am văzut patru îngeri, stând în cele patru unghiuri ale pământului și ținând cele patru vânturi ale pământului, ca să nu bată vântul nici pe pământ, nici pe marea, nici asupra vreunui copac.

2. Și am mai văzut și alt înger, ridicându-se dela răsăritul soarelui și

10. Apoc. 19, 2. Luc 18, 7.

11. Apoc. 3, 5; 7, 9.

12. Mat. 24, 29. Is. 34, 4.

Evr. 1, 11.

16. Apoc. 9, 6. Luc. 22,

30. Is. 2, 19. Os. 10, 8.

văzând pecetea Dumnezeului celui viu. Acesta a strigat cu glas mare către cei patru îngeri, cărora li era dat să aducă vătămare pământului și mării.

3. și a zis: „Să nu aduceți vătămare nici pământului, nici mării, nici copacilor, până nu vom pune pecetea pe frunțile robilor Dumnezeului nostru!”

4. Apoi am auzit număratul celor pecetluiți și era o sută patruzeci și patru de mii pecetluiți din toate semințiile fiilor lui Israel.

5. Sau pecetluit: din seminția lui Iuda, douăsprezece mii; din seminția lui Rubin, douăsprezece mii; din seminția lui Gad, douăsprezece mii;

6. din seminția lui Așir, douăsprezece mii; din seminția lui Neftali, douăsprezece mii; din seminția lui Manase, douăsprezece mii;

7. din seminția lui Simion, douăsprezece mii; din seminția lui Isahar, douăsprezece mii;

8. din seminția lui Zabulon, douăsprezece mii; din seminția lui Iosif, douăsprezece mii; din seminția lui Veniamin, douăsprezece mii.

9. După aceasta am privit, și iată o mulțime mare de oameni, pe care nimenea n'ar fi putut-o număra, din toate semințiile, și neamurile, și popoarele și limbile, stătea înaintea tronului și înaintea Mielului, în haine albe și cu ramuri de finic în mâinile lor.

10. Aceștia strigau cu glas mare și ziceau: „Mântuirea este a Dumnezeului nostru, Care șade pe tron, și a Mielului!”

11. Și toți îngerii stăteau împrejurul tronului, a bătrânilor și a celor patru vietăți, și au căzut înaintea tronului pe fețele lor și s'au închinat lui Dumnezeu,

12. zicând: „Amin! Binecuvântarea, și slava, și înțelepciunea, și mulțămirea, și cinstea, și tăria, și puterea e a Dumnezeului nostru în vecii

3. Apoc. 14, 1. Ier. 9, 4.
9. Apoc. 3, 5; 6, 11.

10. Ier. 3, 23. Os. 13, 4.
Apoc. 10, 1.

vecilor. Amin".

13. Incepând apoi să grăiască unul din bătrâni, m'a întrebat: „Cine sunt aceștia îmbrăcați cu haine albe și deunde au venit?”

14. Și eu i-am răspuns: „Domnule, tu știi!” Iară el mi-a zis: „Aceștia sunt ceice au venit din ncazul cel mare. Ei și-au spălat hainele lor și și-au albit stracle cu sângele Mielului.

15. De aceea sunt ei acum înaintea tronului lui Dumnezeu și-l slujesc ziua și noaptea în biserica Lui, iar celce șade pe tron se va sălășlui într'înșii.

16. Ei nu vor mai flămânzi, nici nu vor mai fi însetați; nu-i va mai dobori nici soarele și nici un fel de arșită:

17. pentrucă Mielul, care este în mijlocul tronului, îi va paște și-i va povățui la izvoarele apei vieței și Dumnezeu va șterge toată lacrima dela ochii lor".

CAPITOLUL 8.

Pecetea a șaptea. Cei șapte ingeri cu șapte trâmbițe.

Iar când a desfăcut pecetea a șaptea, s'a făcut tăcere în cer vreme de o jumătate de ceas.

2. Și am văzut șapte ingeri, cari stăteau înaintea lui Dumnezeu și cărora îi s'au dat șapte trâmbițe.

3. Apoi a mai venit alt inger, care a stătut înaintea altarului, ținând o cadelniță de aur; acestuia i s'a dat tămâe multă, ca să o pue cu rugăciunile tuturor sfinților pe altarul cel de aur de dinaintea tronului.

4. Fumul de tămâe cu rugăciunile sfinților s'a rădicat din mâna ingerului înaintea lui Dumnezeu.

5. Și a luat ingerul cadelnița și a umplut-o cu foc de pe altar și a aruncat pe pământ; atunci s'au făcut glasuri

14. Is. 1, 18. Ebr. 9, 14. Apoc. 21, 3. Is. 4, 2.

16. Is. 49, 10. Ps. 120, 6.

17. Ps. 22, 1; 35, 8. Apoc.

21, 4. Is. 25, 8.

2. Mat. 18, 10. Tob. 12, 1.

3. Apoc. 5, 8; 6, 9.

4. Ps. 140, 2.

fântâna adâncului și din fântână a eșit fum, ca dintr'un cuptor mare și din pricina fumului din fântână s'a întunecat soarele și văzduhul.

3. Din fum au eșit lăcuste pe pământ și li s'au dat puterea, pe care o au scorpiile pământului.

4. Și li s'a zis să nu facă vătămare ierbei pământului, și nici unui fel de verdeată, și nici unui arbore, ci numai oamenilor, cari n'au pecetea lui Dumnezeu pe frunțile lor.

5. Apoi li s'a mai dat poruncă să nu-iucidă, ci numai să-i muncească cinci luni, și durerea ce le pricinuea era ca durerea pricinuită de scorpie, când înțapă pe om.

6. In zilele acelea oamenii vor căuta moartea, dar nu o vor găsi; vor dori să moară, dar moartea va fugi de ei.

7. După înfățișarea lor, lăcustele erau asemenea cailor pregătiți pentru războiu; pe capetele lor aveau un fel de cununi,

care sămănau să fie de aur, iar fețele lor erau ca de om.

8. Aveau păr, ca părul femeilor, iar dinții lor erau ca de leu.

9. Ele mai aveau pe dânsele zale, ca zalele de fer, iar freamătul aripilor lor era ca zgomotul căruțelor când aleargă la războiu cu mulțime de cai.

10. Aveau de asemenea și cozi ca de scorpie, iar în cozi un ac de înțepat. Puterea lor era de a vătăma pe oameni cinci luni

11. și aveau rege peste dânsele pe îngerul adâncului, al cărui nume era în evreește Avaddon, iar în grecește Apollion *).

12. A trecut un vai, dar iată vin după el alte două vaiuri.

13. Atunci a trâmbițat al șaselea înger și am auzit un glas, ce eșea din cele patru cornuri ale altarului de dinaintea lui Dumnezeu

14. și zicea către înge-

*) Perzătorul.

4. Eș. 12, 23. Apoc. 7, 8. Iez. 9, 4.

6. Iov, 3, 21. Luc. 23, 30.

Is. 2, 19. Os. 10, 8.

8. Ioil, 1, 6.

9. Ioil, 2, 5.

rul al șaselea, care avea trambită: „Dă drumul la cei patru îngeri, legați la răul cel mare al Eufratului!”

15. Și îndată s'a dat drumul la cei patru îngeri pregătiți pentru cea-aur, zăua, luna și anul acesta, ca să omoare a treia parte din oameni.

16. Numărul oștirii călărate era miriade de miriade și am auzit numărul lor.

17. Așa am văzut eu în vedenie cai, și pe dânșii călăreți, îmbrăcați în zău ca focul, ca iacintul și ca pucioasa; capetele cailor erau ca de leu și din gurile lor eșiau foc, fum și pucioasă.

18. Din pricina acestor trei bice, adecă a focului, a fumului și a pucioasei, care eșeau din gura cailor, au murit a treia parte din oameni,

19. pentrucă puterea cailor era în gura lor și în cozile lor; căci cozile lor erau asemenea unor șerpi, cari aveau capete, cu care pricinueau vătămare.

20. Ceilalți oameni în-

să, cari n'au murit de aceste bice, nu s'au pocăit de faptele mânilor lor, încât să nu se mai închine dracilor și idollilor de aur, de argint, de aramă, de piatră și de lemn, cari nu pot nici să vadă, nici să audă, nici să umble;

21. și nu s'au pocăit ei nici de uciderile ce săvârșeau, nici de farmecele lor, nici de desfrânările lor, nici de furtișagurile lor.

CAPTOLUL 10.

Se arată un înger cu o carte deschisă. Ioan pri-mește poruncă să înghită cartea.

Apoi am văzut un înger puternic, pogorându-se din cer, îmbrăcat cu nour, cu un curcubeu pe cap și cu fața ca soarele, iar picioarele lui erau ca niște stâlpi de foc.

2. În mână avea o cărtică deschisă, și și-a pus piciorul drept pe marea, iar pe cel stâng pe pământ.

3. După acela a strigat cu glas mare, cum mugește un leu; și când a strigat el au răspuns cu glasurile lor șapte tunete.

4. Și când au răspuns cele șapte tunete cu glasurile lor, am vrut să scriu, dar am auzit un glas din ceriu, care mi-a zis: „Ascunde ceea ce au grăit cele șapte tunete și nu scrie aceasta!”

5. Iar ingerul, pe care l-am văzut eu stând pe marea și pe pământ, și-a rădicat mâna spre cer

6. și s'a jurat pe Celce este viu în vecii vecilor, Care a făcut cerul și cele dintr'insul, pământul și cele depe el și marea și cele din ea, că nu va mai fi vreme,

7. ci în zilele, când va glăsui ingerul al șaptelea, când va trâmbița el, se va săvârși taina lui Dumnezeu, cum a binevestit El robilor Săi, prorocilor.

8. Glasul din cer, pe care-l auzisem eu, a început iarăși să vorbească cu mine și a zis: „Vină,

ia cărticica cea deschisă din mâna ingerului, ce-luice stă pe marea și pe pământ”.

9. Și m'am dus eu la inger și i-am zis: „Dă-mi cărticica!” Și el mi-a zis: Ia-o și o mănâncă. Ea va fi amară în pântecele tău, dar în gura ta va fi dulce, ca mierea”.

10. Și am luat cărticica aceea din mâna ingerului și am mâncat-o. Ea în gura mea a fost dulce, ca mierea; iar după ce am mâncat-o, s'a făcut amară în pântecele meu.

11. Apoi el mi-a zis: „Trebuie ca tu să procești iarăși pentru multe popoare și seminții și limbi și regi”.

CAPITOLUL 11.

*Măsurarea bisericiei. Doi martori uciși de fiară învie și se înalță la cer.
Cântare. Biserica lui Dumnezeu în cer.*

Apoi mi s'a dat o tres-tie, asemănătoare cu un toiag, și mi s'a zis:

4. Dan. 12, 4 și 9.

5. Dan. 12, 7.

6. Neem. 9, 6.

7. Apoc. 11, 15.

9. Iez. 2, 3; 3, 1-3.

„Școală și măsură biserică lui Dumnezeu, altarul și pe ceice se închină într'însa.

2. Iar curtea de afară a bisericii las-o și nu o măsura căci ea este dată păgânilor: aceștia vor călca în picioarele lor cetatea cea sfântă patruzeci și două de luni.

3. Eu voi da celor doi martori ai Mei *puterea de a proroci* și ei vor proroci o mie două sute șaizeci de zile, fiind îmbrăcați cu sac.

4. Aceștia sunt cei doi maslini și cele două sfeșnice, care stau înaintea Dumnezeului pământului.

5. Și de va voi cineva să-i jignească, va eși din gura lor foc și va mistui pe vrăjmașii lor; de va voi cineva să-i jignească, acela trebuie ucis.

6. Aceștia au putere să închidă ceriul, ca să nu ploaie pe pământ în timpul prorociilor lor, și când vor voi, au stăpânire asupra apelor, ca să le prefacă în sânge și să bată pământul cu tot felul de bătăi.

7. Când își vor isprăvi ei mărturisirea lor, atunci o hiară, care va eși din adânc, se va lupta cu ei și-i va birui și-i va ucide;

8. trupurile lor se vor lăsa pe ulița cetății celei mari, care duhovnicește se numește Sodoma și Egiptul, unde a fost răstignit și Domnul nostru.

9. Și mulți din popoare și din seminții, și din limbi și din neamuri vor privi la trupurile lor trei zile și jumătate și nu vor da voie să se pună trupurile lor în morminte.

10. Ceice trăesc pe pământ se vor bucura de aceasta, se vor veseli și-și vor trimite darul unii altora, pentru că acești doi proroci au muncit pe cei ce viețuesc pe pământ.

11. Dar după trei zile și jumătate a intrat în ei duh de viață dela Dumnezeu și ei amândoi s'au sculat în picioare. Atunci frică mare a căzut asupra aceluia, cari privise la dânșii.

1. Apoc. 21, 15.

2. Apoc. 13, 5.

4. Zah. 4, 3 și 11-14.

5. Is. 11, 4. Iez. 5, 14. Os.

6, 5. 2 Tes. 2, 8.

6. Eș. 7, 19. 3 Reg. 17, 1.

7. Apoc. 17, 8.

12. Și s'a auzit din cer un glas puternic, care le-a zis: „Suiți-vă aicea!“ Și ei s'au suit în cer pe nouri și vrășmașii lor priveau la dânșii.

13. În acelaș ceas s'a făcut cutremur mare de pământ și a zecea parte din cetate a căzut, la cutremurul acela au perit șapte mii de nume ome-nești; iar ceilalți au fost cuprinși de frică și au dat slavă Dumnezeului Ceresc.

14. Al doilea vai a trecut. Dar iată vine curând al treilea vai.

15. A trâmbițat apoi și îngerul al șaptelea și au răsunit în cer glasuri puternice, zicând: „Împărăția lumii s'a făcut împărăția Domnului nostru și a Hristosului Lui și El va împărăți în vecii vecilor“.

16. Atunci cei douăzeci și patru de bătrâni, cari ședeau pe scaunele lor înaintea lui Dumnezeu, au căzut pe fețele lor și s'au închinat lui Dumnezeu,

17. zicând: „Îți mulță-

mim, Doamne Dumne-zeule Atotțitorule, Cea ce ai fost și ești și vei să vii, că ai primit puterea Ta cea mare și ai luat domnia.

18. Turburatu-s'au păgânii; dar a venit mânia Ta și vremea de a judeca morții și a da răsplătă robilor tăi, prorocilor și sfinților și celorce se tem de numele Tău, mici și mari, și a pierde pe cei ce au pierdut pământul“.

19. Atunci s'a deschis biserica lui Dumnezeu în cer și s'a arătat sicriul Testamentului Lui în biserica Lui; și s'au făcut fulgere și glasuri și tunete și cutremur și grindină mare.

CAPITOLUL 12.

Femeea care naște și balaurul. Balaurul biruit de Mihail, urmărește femeea și pe cei din seminția ei.

Atunci s'a arătat pe cer un semn mare, o femeie, îmbrăcată cu

14 Apoc. 8, 13; 9, 12.

15. Apoc. 7, 10.

16. Apoc. 4, 4.

soarele, cu luna sub picioare și pe capul ei o coronă de douăsprezece siele.

2. Aceasta era însărcinată și țipa de durerile și chinurile nașterii.

3. S'a mai arătat deasemenea alt semn pe cer: Iată un dracón mare, roș, cu șapte capete și cu zece coarne, și pe capetele lui avea șapte coroane.

4. Coadă lui a târât din cer a treia parte din stele și le-a aruncat pe pământ. Dracónul acesta a stătut înaintea femeii, care avea să nască, pentruca dacă ea va naște, să mănânce copilul ei.

5. Și ea a născut un copil de parte bărbătească, care avea să pască toate popoarele cu toiag de fer; și a fost răpit copilul ei la Dumnezeu și la tronul Lui;

6. iar femeia a fugit în pustie, unde se pregătise pentru ea loc dela Dumnezeu, ca să fie hrănită acolo o mie două sute șaiszeci de zile.

7. Și s'a făcut război în cer: Mihail și îngerii lui luptau împotriva dracónului; iar dracónul și îngerii lui luptau împotriva lor,

8. dar n'au putut ținea acești din urmă și nu s'a mai găsit pentru ei loc în cer.

9. Atunci marele dracón, șarpele cel dede-mult, care se numește diavolul și satana și a amăgit toată lumea, a fost aruncat pe pământ și au fost aruncați împreună cu el și îngerii lui.

10. Am auzit apoi un glas puternic, care grăea în cer: „Acum a venit mântuirea, puterea și împărăția Dumnezeului nostru și stăpânirea Hristosului Lui, pentrucă a fost aruncat clevetitorul fraților noștri, care a clevetit împotriva lor înaintea Dumnezeului nostru ziua și noaptea.

11. Aceștia l-au biruit cu sângele Mielului și cu cuvântul mărturisirii lor și nu și-au cruțat sufle-

3. Apoc. 13, 1; 17, 3; 20, 2.

5. Apoc. 2, 27. Ps. 2, 9, 1 Cor. 15, 25.

6. Apoc. 11, 3.

7. Dan. 10, 13; 12, 1.

9. Luc. 10, 18.

10. Zah. 3, 1.

tele lor nici chiar dela moarte.

12. De aceea veseliți-vă ceruri și ceice lăcuți într'insele! Vai de voi, ceice trăiți pe pământ și pe mare, căci s'a pogorât diavolul la voi cu urgie mare, știind că puțină vreme mai are!"

13. Când a văzut dracuncul, că este aruncat pe pământ, a început să urmărească pe femeea, care născuse copilul cel de parte bărbătească.

14. Dar i s'au dat femeii două aripi ale vulturului celui mare, ca să zboare în pustie, la locul său, și să se dosească de fața șarpelui și a fost ea hrănită acolo în curgerea vremii, a vremilor și a unei jumătăți de vreme.

15. Șarpele a slobozit din gura sa după femea apă, ca un râu, ca să o ia râul.

16. Dar pământul a ajutat femeii căci și-a deschis pământul gura sa și a înghițit râul, pe care-l slobozise dracuncul din gura lui.

17. Și s'a mâniat dracuncul pe femea și s'a dus să între în luptă cu ceilalți din sămânța ei, cari păzeau poruncile lui Dumnezeu și aveau mărturisirea lui Iisus Hristos.

CAPITOLUL 13.

Fiara din marea defaimă pe Dumnezeu și să războește cu sfinții. O altă fiară, iese din pământ. Prorocul mincinos. Numele celei dintâiu e 666.

Apoi am stătut eu pe nisipul mărilor și am văzut rădicându-se din marea o hiară cu șapte capete și cu zece coarne: în coarnele ei erau zece coroane, iar pe capetele ei niște nume huliatoare de Dumnezeu.

2. Hiară, pe care am văzut-o eu, sămăna cu un leopard. Picioarele ei erau ca de urs, iar botul ca botul de leu. „Dracuncul i-a dat acesteea puterea sa și tronul său și stăpânire mare“.

3. Unul din capetele ei

11. Rom. 8, 37.

12. Ps. 49, 13.

14. Dan. 7, 25; 12, 7.

1 Apoc. 12, 3; 17, 3. Dan. 7, 7.

par-e'ar fi fost rănit de moarte, dar această rană de moarte s'a vindecat. Tot pământul s'a micat, urmând după hiară

4. și s'a închinat draconului, care dăduse putere hiarei, și s'au închinat și hiarei, zicând: "Cine-i ca hiară aceasta și cine poate să se bată cu dânsa?"

5. Atunci i s'au dat ei cură, care grăia cu trufie și cu hulire; i s'a dat și putere să lucreze patruzeci și două de luni.

6. Și și-a deschis ea gură ca să hulească pe Dumnezeu, să hulească numele Lui și lăcașul Lui și pe ceice locuiesc în cer.

7. I s'a mai dat deasemenea să facă războiu cu sfinții și să-i biruiască, precum și putere peste toată seminția și poporul și limba și neamul.

8. Înaintea ei se vor închina toți ceice trăiesc pe pământ, ale căroră nume nu sunt scrise în cartea vietii la Mielul cel junghiat dela zidirea lumii.

5. Dan. 7, 8; 11, 36.

7. Apoc. 11, 7. Dan. 7, 21.

8. Apoc. 17, 8; 21, 27. Fi-
lij. 4, 2. Dan. 12, 1.

9. Cine are ureche să audă!

10. Celce duce în robie, însuși merge în robie; celce ucide cu sabia, însuși trebuie să fie ucis cu sabia. Aici e răbdarea și credința sfinților.

11. Am văzut apoi altă hiară rădicându-se din pământ. Aceasta avea două coarne, ca de miel, și vorbea ca draconul.

12. Ea lucrează înaintea lui cu toată puterea hiarei întâia și face tot pământul și pe ceice locuiesc pe dânsul să se închine hiarei întâia a căria rană de moarte se vindecase;

13. face semne mari, încât și foc pogoară din cer pe pământ înaintea oamenilor.

14. Și prin minunile, care-i este dat să le facă înaintea hiarei, ademenește pe ceice locuiesc pe pământ, spunând celorce locuiesc pe pământ, să facă chipul hiarei celeice are rana de sabie și trăește.

15. Și i-a fost dată puterea să pună duh în

10. Fac. 9, 6. Mat. 26, 52. Is. 33, 1. Apoc. 14, 12.

13. Apoc. 16, 14. Mat. 24, 24. Deut. 13, 2.

chipul hiarei, ca chipul hiarei să și grăească și să și lucreze, încât să fie ucis tot celce nu se va închina chipului hiarei.

16. Va face ea ca tuturor celor mari și celor mici, celor bogati și celor săraci, celor slobozi și robilor, să li se pună scrisoarea pe mâna lor dreaptă sau pe fruntea lor,

17. și ca nimenea să nu poată nici să cumpere, nici să vândă, decât numai acela, care are această scrisoare, sau numele hiarei, sau numărul numelui ei.

18. Aici e înțelepciunea: Cine are minte, să socotească numărul hiarei, căci acest număr e nume de om și numărul ei este șase sute șasezeci și șase.

CAPITOLUL 14.

Mielul și cei răscumpărați locuiesc în Sion. Trei îngeri vestesc judecățile lui Dumnezeu. Secerișul și culesul viei.

Am privit atunci și iată Mielul sta pe muntele Sion și cu Dânsul împreună stăteau cei o sută patruzeci și patru de mii, cari aveau numele Lui și numele Tatălui Lui scris pe frunțile lor.

2. Și am auzit un glas, care venea din cer, ca zgomotul unor ape mari și ca bubuitul unui tunet puternic; și am mai auzit un sunet ca de lăuțiști, cari cântau din lăuțele lor.

3. Ei cântau o cântare nouă înaintea tronului, înaintea celor patru viețâți și a bătrânilor și nimenea nu putea să învețe această cântare, decât numai acești o sută patruzeci și patru de mii, răscumpărați de pe pământ.

4. Aceștia sunt ceice nu s'au întinat cu femei, căci sunt feciorelnici; aceștia sunt ceice urmează Mielului orunde ar merge El, ei sunt răscumpărați de Iisus dintre oameni, p a r g a lui

16. Apoc. 14, 11.

18. Apoc. 17, 9.

1. Apoc. 7, 3. Iez. 9, 4.

2. Apoc. 6, 8; 19, 6.

Dumnezeu și Mielului; în gura lor nu este vicleșug și sunt neprihăți înaintea tronului lui Dumnezeu.

6. Apoi am văzut un alt înger, care zbură prin mijlocul cerului și avea Evanghelia cea veșnică, ca să binevestească celorce locuiesc pe pământ și tuturor neamurilor și semințiilor și limbilor și popoarelor.

7. El grăea cu glas tare: „Temeți-vă de Dumnezeu și dați-I slavă, căci a sosit ceasul judecății Lui, închinați-vă Celuice a făcut cerul și pământul și marea și izvoarele de apă”.

8. A urmat apoi un al doilea înger, zicând: „A căzut, a căzut Babilonul, cetatea cea mare, care cu vinul cel iute al desfrânării sale a adăpat toate popoarele”.

9. Apoi a urmat după el al treilea înger, grăind cu glas tare: „De s'a închina cineva hiarei și

chipului ei, și primește scrisoarea ei pe fruntea sa, sau pe brațul său

10. acela va bea vinul cel neamestecat al mănii dumnezeesti, pregătit în cupa mănii Lui, și se va chinui în foc și pucioasă înaintea sfinților îngeri și înaintea Mielului;

11. fumul muncii lor se va rădica în vecii vecilor și nu vor avea odihnă nici ziua, nici noaptea ceice se închină hiarei și chipului ei și ceice primesc scrisoarea numelui ei”.

12. Aici e răbdarea sfinților celorce păzesc poruncile lui Dumnezeu și credința în Iisus.

13. Și am auzit un glas, venind din cer, care mi-a zis: „Scrie: deacum fericite de morții, cari mor în Domnul! Da, zice Duhul, ei se vor odihni de lucrurile lor și faptele lor vor urma după ei”.

14. Și privind eu, iată un nor luminos și pe nor

1. 1 Cor. 6, 20. 2 Cor. 7, 11, 2.

5. Sof. 3, 13. Efes. 5, 27.

7. Fapt. 14, 16. Ps. 32, 6; 145, 6.

8. Iez. 16, 35. Apoc. 16,

19. Is. 21, 9. Ier. 51, 8-9.

10. Apoc. 16, 19. Ps. 74, 9. Ier. 25, 9. Is. 66, 24.

11. Apoc. 19, 13. Mat. 25, 42. Ioan, 5, 29. Is. 34, 10.

13. 1 Tes. 4, 14. Ințel. 4,

7.

ședea unul, care sămăna cu Fiul Omului. Acesta avea pe cap cunună de aur, iar în mână o seceră ascuțită.

15. A eșit apoi alt inger din biserică, și a strigat cu glas tare către cel ce ședea pe nour: „Sloboade secerea ta și seceră, că a vneit ceasul secerișului, căci s'au copt holdele pe pământ”.

16. Și a aruncat celce ședea pe nour secerea sa pe pământ și pământul a fost secerat.

17. După aceea a ieșit alt inger din biserică cea din cer, având și acesta o seceră ascuțită.

18. Și alt inger, care avea putere peste foc, a ieșit dela altar și cu strigăt mare a grăit către celce avea secerea cea ascuțită și a zis:

19. „Sloboade secerea cea ascuțită a ta și taie strugurii viei de pe pământ, pentrucă s'au copt bobitele lor”. Și a aruncat ingerul secerea sa pe pământ și a tăeiat strugurii viei celei de pe pământ și i-a aruncat în

teasca cel mare al mâniei lui Dumnezeu.

20. Și s'au călcat strugurii în teasc afară din cetate și a curs sânge din teasc până la frâul cailor, pe o întindere de o mie șase sute de stadii.

CAPITOLUL 15.

Cântarea biruitorilor fiarei. Șapte ingeri cu șapte cupe ale mâniei.

După aceea am văzut pe cer alt semn mare și minunat și am văzut șapte ingeri care țineau cele depe urmă șapte bice, că acestea aveau să încheie mânia lui Dumnezeu.

1. Am văzut un fel de mare de sticlă, amestecată cu foc și ceice biruiseră hiara și chipul ei, scrisoarea ei și numărul numelui ei stăteau pe marea cea de sticlă, ținând lăutele lui Dumnezeu.

2. și cântând cântarea lui Moise, robul lui Dumnezeu, și cântarea Mielului, zicând: „Mari și mi-

14. Dan, 7, 13.

17. Mat. 13, 39, Ioil, 3, 13.

18. Apoc. 8, 5.

19. Apoc. 19, 15.

20. Is. 63, 8.

2. Apoc. 4, 6.

numate sunt lucrurile Tale. Doamne Dumnezeu Atotfăcătorule! Dreptele și adevăratele căile Tale, împărate al neamurilor!

4. Cine nu se va teme de Tine, Doamne, și cine nu va proslăvi numele Tău! Căci numai Tu singur ești sfânt: toate popoarele vor veni și se vor închina înaintea Ta, căci s'au arătat judecățile Tale!

5. După aceea am privit eu, și iată s'a deschis biserica cortului adunării în cer

6. și din biserică au ieșit cei șapte îngeri, cari țineau cele șapte bice, îmbrăcați în haine curate și luminoase de in și înșinși peste mijloc cu brățe de aur.

7. Iar una din cele patru vietăți a dat celor șapte îngeri șapte cupe de aur, pline cu mânia lui Dumnezeu, Care trăește în vecii vecilor.

8. Și s'a umplut biserica de fum dela slava lui Dumnezeu și dela puterea Lui și nimenea n'a

putut să intre în biserică, până nu s'au terminat cele șapte bătăi ale celor șapte îngeri.

CAPITOLUL 16.

Vărsarea celor 7 cupe ale mâniei și cele 7 bătăi ce vin asupra pământului.

Am auzit atunci un glas mare, din biserică, care zicea celor șapte îngeri: „Mergeți și vărsați pe pământ cele șapte cupe ale mâniei dumnezeesti!”

2. Și ducând-se îngerul întâiu, a vărsat cupa sa pe pământ și s'a ivit rane cumplite și rele pe oamenii, cari aveau scrisoarea hiarei și se închinau chipului ei.

3. Al doilea înger a vărsat cupa sa în mare și s'a făcut sânge ca de mort, și tot ce era însuflețit în mare a murit.

4. Al treilea înger a vărsat cupa sa în râuri și în izvoarele de apă și s'au făcut sânge.

5. Atunci am auzit pe ingerul apelor, care zi-

3. Ex. 15, 1 și 6 și 13. Deut. 32, 4. Ps. 144, 17. Os. 14, 10. 1. Ier. 10, 7.

8. Is. 6, 4.
2. Ex. 9, 9. Apoc. 13, 17.

cea: „Drept ești Tu, Doamne, care ești și ai fost, și sfânt ești că ai judecat așa.

6. Pentru că ei au vărsat sângele sfinților și prorocilor, li-ai dat să bea sânge și sunt vrednici de aceasta“.

7. Am mai auzit și pe altul grăind dela altar și zicând: „Da, Doamne Dumnezeule Atotțiitorule, adevărate și drepte sunt judecățile Tale“.

8. Al patrulea înger și-a vărsat cupa în soare și i-a fost dat să ardă pe oameni cu foc.

9. O dogoreală mare pe oameni și aceștia huleau numele lui Dumnezeu, care avea putere asupra acestor bătați, și nu s'au înțeleptit, ca să-I dea slavă.

10. Al cincilea înger a vărsat cupa sa pe tronul hiarei și s'a făcut împărăția ei întunecată, iar oamenii își mușcau limbile de durere

11. și huleau pe Dumnezeu cel ceresc din pri-

cina suferințelor lor și a ranelor lor, și nu s'au pocăit de faptele lor.

12. Al șaselea înger și-a vărsat cupa în râul cel mare al Eufratului și a secat apa din el, ca să gătească cale regilor celor dela răsăritul soarelui.

13. Apoi am văzut ieșind din gura draconului și din gura hiarei și din gura prorocului mincinos trei duhuri necurate, care semănau ca niște broaște.

14. Acestea erau duhuri drăcești, care făceau minuni. Ele ieșeau la regeii din toată lumea, ca să-i adune la luptă în aceea zi mare a Dumnezeului celui atotțiitor.

15. „Iată vin, — zice El, — cum vine furul! Ferice de celce priveghează și-și păstrează haina sa, ca să nu umble gol și ca să nu vadă rușinea lui!

16. Și i-a adunat la locul, care se numește în evreește: Armagheddon.

5. Apoc. 4, 8.

6. Mat. 23, 34. Is. 49, 26.

12. Ier. 50, 38.

13. Apoc. 12, 9; 19, 20;

20, 10.

14. Mat. 24, 24.

15. Apoc. 3, 3. Mat. 24, 46.

Luc. 12, 39. 2. Cor. 5, 3.

1. Tes. 5, 2.

CAPITOLUL 17.

17. Al șaptelea inger și-a vărsat cupa în aer și din biserică cerească, dela tron, a răsunat un glas puternic, zicând: „Sărășitu-s'a!”

18. Atunci au izbucnit fulgere, tunete și glăsură și s'a făcut cutremur mare de pământ; așa cutremur și așa de mare cum n'a mai fost de când sunt oameni pe pământ.

19. Cetatea cea mare s'a desfăcut în trei părți, iar cetățile păgâne au căzut și marele Babilon s'a pomenit înaintea lui Dumnezeu, ca să-i dea cupa cea cu vinul cel nute al mântei Lui.

20. Tot ostrovul a fugit și tot muntele nu s'a mai găsit;

21. grindină ca de un talant a căzut din cer asupra oamenilor și oamenii au hulit pe Dumnezeu pentru ranele pricinuite de grindină, pentru că ranele pricinuite de ea erau foarte grele.

*Desfrânata cea mare,
Babilonul, umblă beată
de sânge, călare pe o
hiură cu 7 capete și cu
10 coarne.*

Apoi a venit unul din cei șapte îngeri, care țineau cele șapte cupe, și grăind cu mine, mi-a zis: „Vină și-ți voi arăta judecata desfrânatei celei mari, care locuște la apele cele mari,

2. cu cari s'au desfrânat regii pământului și cu vinul desfrânării căria s'au îmbătat ceice trăesc pe pământ”.

3. M'a dus deci cu duhul în pustiu și am văzut o femeie, călare pe o hiură roșie, plină de nume hulitoare de Dumnezeu, cu șapte capete și cu zece coarne.

4. Femeea aceea era îmbrăcată cu porfiră și cu purpură, împodobită cu aur, cu pietre scumpe și cu perle, și ținea în

18. Apoc. 4, 5; 11, 13.

19. Ier. 25, 15. Apoc. 14, 8.
1. Naum, 3, 4.

2. Apoc. 14, 8; 18, 3. Ier.

51, 7.

3. Apoc. 13, 1. 2 Tes. 2, 3-4 și 7.

mâna sa o cupă de aur, plină de necurățiile și ticăloșiile desfrânării sale,

5. iar pe fruntea ei era scris acest nume: „Babilonul cel mare, maica desfrânatelor și a ticăloșilor pământului“.

6. Și am văzut că femeea era beată de sângele sfinților și de sângele martorilor lui Iisus, și văzind-o, m'am mirat foarte mult.

7. Atunci îngerul mi-a zis: „Ce te miri? Eu am să-ți spun taina femeii aceștea și a hiarei care o poartă și care are șapte capete și zece coarne.“

8. Hiara, pe care ai văzut-o tu, a fost și nu mai este, dar are să iasă din adânc și va merge la peire; locuitorii pământului, numele cărora nu sunt scrise în cartea vieții dela începutul lumii, se vor mira, văzând că hiara a fost și nu mai este, și se va arăta.

9. Aici se cere o mințe, care are înțelepciune: Cele șapte capete sunt cele șapte dealuri, pe

care șeade femeea și domnește peste ele;

10. cei șapte regi, din care cinci au căzut, unul este, iar altul încă n'a venit, și când va veni, nu trebuie să rămâe mult.

11. Hiara, care a fost și nu mai este, e al optulea rege; ea e din numărul celor șapte și merge la peire.

12. Iar cele zece coarne, pe care le-ai văzut, sunt zece regi, care încă n'au primit domnia, dar vor primi stăpânirea cu hiara, ca regi pentru un ceas.

13. Ei au acelaș gând și vor trece puterea și stăpânirea lor hiarei

14. și se vor lupta cu Mielul; Mielul însă îi va birui, căci el e Domnul celorce domnesc și Regele regilor. Ceice sunt cu El sunt cei chemați și aleși și credincioși“.

15. Și mi-a mai zis: „Apele, pe care le-ai văzut, unde șeada desfrâната, sunt neamurile și popoarele și semințiile și limbile.“

5. Apoc. 16, 19; 18, 2.

8. Apoc. 11, 7; 13, 1; 20, 12. Dan. 12, 1.

12. Apoc. 13, 1. Dan. 7, 20.

14. Apoc. 18, 8; 19, 16. Mat. 28, 18. 1 Tim. 6, 15. Dan. 7, 27.

15. Is. 8, 7.

16. Cele zece coarne, pe care le-ai văzut la hieră, acestea vor urâ pe desfrânata, o vor face de rușine și o vor goli, și carnea ei o vor mânca și o vor arde cu foc,

17. pentru că Dumnezeu li-a pus în inimă să facă voea Lui, să facă o singură voință și să dea domnia lor hierii, până se vor împlini cuvintele lui Dumnezeu.

18. Iar femeea, pe care ai văzut-o, este cetatea cea mare, care domnește peste regii pământului.

CAPITOLUL 18.

Vestea căderii Babilonului. Poporul Domnului să iasă din cetate! Bucurie și veselie pentru căderea ei.

După aceasta am văzut alt inger, pogorându-se din cer, având putere mare și de slava lui s'a luminat pământul.

2. Acesta a strigat cu glas puternic, zicând: „A

căzut, a căzut Babilonul, desfrânata cea mare, și s'a făcut locuință dracilor și sălaș a tot duhul necurat, sălaș a toată păsarea, necurată și uricioasă,

3. pentru că din vinul aprinderii desfrânării a adăpat toate popoarele și regii pământului s'au desfrânat cu ea, iar negustorii pământului s'au îmbogățit din luxul ei cel nemăsurat.

4. Apoi am auzit alt glas venind din cer, zicând: „Ieși dintr'însa, poporul Meu, ca să nu luați parte la păcatele ei și ca să nu fiți supuși la ranele ei;

5. căci păcatele ei au ajuns până la cer și Dumnezeu a pomenit nedreptățile ei.

6. Plătiți-i, cum v'a plătit și ea vouă, ba și îndoit; plătiți-i după faptele ei; în cupa în care v'a pregătit ea vin, pregătiți-i îndoit.

7. Cât s'a slăvit ea pe sineși și s'a desfătat, a-

16. Apoc. 18, 8.

18. Apoc. 18, 19.

1. Ez. 43, 2.

2. Is. 19, 19; 21, 9. Ier.

50, 1; 51, 8. Baruh, 4, 35.

3. Apoc. 17, 2.

4. Es. 48, 20; 52, 11. Zah.

7, 7.

5. Ier. 51, 49.

tăta dați-i chinuri și amărăciuni; căci ea zice în inima sa: voi șede mereu regină: nu-s văduvă și amărăciuni nu voi vedea.

8. De aceea, într'o zi vor veni asupra ei dureri, moarte, plâns și foamete, și va fi arsă cu foc, că puternic este Domnul Dumnezeu, Celce o judecă.

9. Vor plânge și se vor tângui după ea regii pământului, ceice s'au desfrânat și s'au desfătat cu dânsa, când vor vedea fumul dela arderea ei

10. și stând departe de groaza chinurilor ei, vor zice: „Vai, Vai de tine, cetatea cea mare a Babilonului, cetatea cea tare, că într'un ceas a venit osânda ta!”

11. Negustorii pământului vor plânge și se vor boci după ea, căci deacum nimenea nu va mai cumpăra mărfurile lor,

12. mărfuri de aur și de argint, pietre scumpe și perle, vison și porfi-

ră, mătasă și purpură, tot felul de lemn miro-sitor și tot felul de lucruri de fildes, tot felul de lucruri de lemn scump, de aramă, de fer și de marmoră;

13. scorțișoară, tămâe, mir, smirnă, vin și untdelemn, făină și grâu, vite și oi, cai și căruțe, trupuri și suflete omenești“.

14. „Roadele cele do-rite de sufletul tău, — vor zice ei, — s'au dus dela tine, și s'a depărtat de tine tot ce-i gras și strălucit, s'a depărtat și nu le vei mai găsi“.

15. Ceice neguțau a-cestea și s'au îmbogățit dela ea, stând departe de groaza chinurilor ei și plângând și bocindu-se,

16. vor zice: „Vai, vai, cetatea cea mare, îmbrăcată în vison, în porfiră și în purpură și împodobită cu aur și cu pietre scumpe și cu perle, că într'un ceas a perit asemenea bogăție!”

17. Și toți cărmăcii, toți cei ce călătoresc cu corăbille, corăbierii și

7. Sof. 2, 15.

10. Apoc. 14, 8. Iez. 27,

27-30.

„Ati fac negoț pe mare, vor sta departe

18. și văzând fumul dela arderea ei, vor striga și vor zice: „Ce cetate mai e ca cetatea cea mare?”

19. Și presurându-și ceasul pe capetele lor și strigând și plângând, vor zice: „Vai, vai, cetatea cea mare, cu ale căria lucruri scumpe s'au îmbogățit toți, ceice au corăbii pe marea, că te-ai pustiit într'un ceas!”

20. Veseliți-vă de aceasta, cerule și sfinții, apostolii și prorocii, căci Dumnezeu a judecat-o și v'a făcut dreptate!”

21. Apoi un inger puternic a ridicat o piatră mare, ca de moară, și a aruncat-o în marea, zicând: „Cu așa repeziciune vei fi aruncat tu, Babiloane, cetatea, cea mare, și nu vei mai fi.

22. Și glas de chitare, de muzici, de trâmbițe și de fluere nu se va mai auzi în tine; și nu va mai fi în tine niciun fel de

meșter iscusit și nici un fel de meșteșug, nici hăruit de moară nu se va mai auzi în tine.

23. Și lumină de făclie nu se va mai arăta în tine, nici glas de mire sau de mireasă nu se va mai auzi în tine. pentru că negustorii tăi au fost boerii pământului și prin farmecul tău ai dus în rătăcire toate popoarele

24. și pentru că s'a găsit în tine sângele prorocilor, al sfinților și al tuturor celorce au fost uciși pe pământ”.

CAPITOLUL 19.

Cântarea de biruință. Pregătirea Nuntii Mielului. Hristos cu ai săi biruește fiara. Ospățul pasărilor.

După aceasta am auzit în cer un glas puternic ca de popor mult, care zicea: „Aliluia! Mântuirea, puterea și slava sunt ale Domnului nostru,

17. Ier. 50, 23; 51 13.

20. Is. 44, 23; 49, 13. Ier. 51, 48.

21. Ier. 51, 63-64.

22. Ier. 26, 13,

23. Ier. 7, 34 Apoc. 17, 2.

24. Apoc. 17, 6.

1. Apoc. 7, 10; 12, 10. Deut. 32, 43.

2. căci adevărate și drepte sunt judecățile Lui: pentru că El a osândit pe acea mare desfrânată, care a stricat pământul cu desfrânările ei și a cerut sângele robilor Săi din mâinile ei“.

3. Apoi a doua oară au zis: „Aliluia!... Și fumul ei va ține în vecii vecilor“, *încheură ei*.

4. Atunci cei douăzeci și patru de bătrâni și cele patru vietăți au căzut și s'au închinat lui Dumnezeu, Care ședea pe tron, și au zis: „Amin! Aliluia!“

5. A eșit apoi glas dela tron, zicând: „Lăudați pe Domnul nostru, toate slugile Lui și cari vă temeți de El, mici și mari!“

6. Și am mai auzit un glas ca de popor mult, ca un vuet de ape mari, ca un bubuit de tunete puternice, zicând: „Aliluia! Căci Domnul Dumnezeu Atotputernicul a intrat în Impărăția Sa!“

7. Să ne bucurăm și să ne veselim și să-I

dăm slavă, că a sosit nunta Mielului și femeea Lui s'a găsit.

8. Acestea i s'a dat să se îmbrace cu vison curat și iuminos; căci visonul acesta este dreptatea sfinților“.

9. Atunci *ingerul* mi-a zis: „Scrie: Ferice de cei chemați la cina de nuntă a Mielului“. Apoi mi-a mai zis: „Acestea sunt cuvintele adevărate ale lui Dumnezeu“.

10. Și eu am căzut cu fața la picioarele lui, ca să mă închin lui; dar el mi-a zis: vezi, nu face aceasta: eu sunt tovarășul de slujbă al tău și al fraților tăi, care au mărturisirea lui Iisus. Lui Dumnezeu să te închini, căci mărturisirea lui Iisus este duhul prorociei“.

11. Am văzut apoi ceriul deschis și iată un cal alb și cel ce ședea pe dânsul se numește Credinciosul și Adevăratul, Care judecă drept și face război.

12. Ochii Lui sunt ca

3 Is. 34, 10. Apoc. 14, 11.

4 Apoc. 4, 4; 5, 14, 15, 3.

6. Apoc. 11, 15. Iez. 1, 24; 43, 2.

7. Mat. 22, 2. Luc. 14, 10.

2 Cor. 11, 2 Ps. 44, 14. Pild.

9, 1. Apoc. 21, 2.

9. Apoc. 3, 18.

11. Apoc. 6, 2.

...pe capul
...de cu-
...scris un
...nu-i ştia
...numai El

...înbrăcat în
...resită de sân-
...Lui era:
...Dumnezeu.

14. Cătrele careşti ur-
...dăpă cănsul pe cai
...sătrăcate cu vison
...cural.

15. Din gura Lui ieşea
...de amândouă
...scutită, cu care
...lovească popoa-
...le va paşte

...de fier şi Ace-
...ca teascui cu
...şi al mâniei
...Dumnezeu Atotfăito-
...ru.

16. Iar pe haina şi pe
...Lui era scris acest
...: „Regele regilor şi
...celor ce dom-
...nesc”.

17. Am văzut apoi un
...care stătea în soa-
...Acesta a strigat cu
...mare, zicând către
...toate paserile care zbu-

...prin mijlocul cerului:
...„Sburăţi şi vă adunaţi la
...cea mare a lui Dum-
...nezeu,

18. ca să mâncaţi tru-
...purile regilor, trupurile
...puternicilor, trupurile că-
...peteniilor, trupurile cai-
...lor şi ale călăreţilor de
...pe ei, trupurile tuturor
...celor slobozi şi ale robi-
...lor, mari şi mici!”

19. Apoi am văzut hia-
...ra şi regii pământului şi
...oştirile lor, adunate, ca
...să se lupte cu celce şe-
...dea pe cal şi cu oştirea
...Lui.

20. Dar a fost apucată
...hiara şi împreună cu ea
...şi prorocul cel mincinos,
...care făcuse minuni înain-
...tea ei, cu care ea amă-
...gise pe ceice au primit
...scrisoarea hiarei şi pe cei
...ce se închinau chipului
...ei, şi amândoi au fost a-
...runcaţi de vii în iezerul
...cel de foc, care ardea cu
...foc de pucioasă;

21. iar ceilalţi au fost
...ucişi de Celce şedea pe
...cal cu sabia ce ieşea din
...gura Lui şi toate pase-

12. Apoc. 1, 14; 2, 18.
13. Is. 63, 2; Ioan. 1, 1.
14. Apoc. 7, 9.
15. Ps. 2, 9; Is. 11, 4; 63,

3.
16. Apoc. 17, 14; 19, 12.
17. Ier. 12, 9; Iez. 39, 17.
20. Apoc. 20, 10.

e s'au hrănit cu trupurile lor.

CAPITOLUL 20.

Balaurul este legat. Impărăția de o mie de ani. Gog și Magog. Diavolul e prăbușit. Judecata din urmă.

Am văzut apoi un înger, pogorându-se din cer, care avea în mână cheia adâncului și un lanț mare.

2. Acesta a luat pe dracul, șarpele cel vechiu, care este diavolul și satana, celce a înșelat toată lumea, și l-a legat pentru o mie de ani

3. și l-a aruncat în adânc, l-a închis și a pus asupra lui pecete, ca să nu mai amăgiască popoarele până se va împlini o mie de ani. După aceea va trebui să i se dea drumul pentru puțină vreme.

4. Am mai văzut niște tronuri: și celorce ședeau pe dânsle li s'au dat să judece. Și iată sufletele

celor uciși pentru mărturisirea lui Iisus și pentru cuvântul lui Dumnezeu, care nu se închină biarel nici chipului ei, și nu primise scrisoarea pe fruntea lor și pe brațul lor. Aceștia au înviat și vor domni cu Hristos o mie de ani;

5. Iar ceilalți morți nu vor învia până nu se va împlini mie de ani. Aceasta-i învierea întâia.

6. Fericiți și sfinți vor fi cei ce vor avea parte de învierea întâia: asupra lor moartea a doua n'are putere, ci ei vor fi preoți ai lui Dumnezeu și ai lui Hristos și vor împărăți cu El o mie de ani.

7. Iar după ce se vor sfârși cei o mie de ani, se va da drumul satanei din temnița lui și va eș să amăgească popoarele care se află în cele patru unghiuri ale pământului: pe Gog și Magog; și să le adune la războiu. Numărul lor va fi ca nisipul mării.

1. Apoc. 1, 18. Luc. 8, 31. 6, 11; 2 Tim. 2, 12.
 2. Apoc. 12, 9. 2 Petr. 2, 6. Apoc. 1, 6; 21, 7. Is.
 4. Iud. 1, 6. 61, 6.
 4. Mat. 19, 28. 1 Cor. 6, 2. 7. Apoc. 16, 14. Iez. 38, 7.
 Dan, 7, 9 și 22; 8, 17. Apoc. 39, 1.

8. Ele vor eși în largul pământului și vor încon-jura tabăra sfinților și cetatea cea iubită.

9. Dar a căzut foc din cer dela Dumnezeu și ie-a mistuit.

10. Iar diavolul, care ie-a amăgit, va fi aruncat în iezerul cel de foc și de pucioasă, unde este biara și prorocul cel mincinos, și se vor munci ziua și noaptea în vecii vecilor.

11. Apoi am văzut un tron mare, alb, și pe unul care ședea pe dânsul. Cerul și pământul au fugit de fața Lui și nu s'a mai găsit loc pentru ele.

12. Și am văzut morții, mari și mici, stând înaintea lui Dumnezeu, și cărțile erau deschise, și o altă carte deschisă, care este cartea vieții. Atunci au fost judecați morții potrivit cu cele scrise în cărți, după faptele lor.

13. Marea a dat pe morții, care se aflau în-tr'însa, și moartea și ia-

dul au dat pe morții cari erau într'însa. Și a fost judecat fiecare după faptele sale;

14. moartea și iadul au fost aruncați în iezerul cel de foc. Aceasta-i moartea a doua.

15. Și cine n'a fost înscris în cartea vieții, acela a fost aruncat în iezerul cel de foc.

CAPITOLUL 21.

Cer nou și pământ nou. Noul Ierusalim. Douăsprezece porți și douăsprezece pietre de temelie. Slava lui Dumnezeu era în loc de soare.

Atunci am văzut un cer nou și un pământ nou, căci cerul cel dintăiu și pământul cel dintăiu trecuseră și marea nu mai era.

2. Și eu, Ioan, am văzut cetatea cea sfântă a Ierusalimului, pogorându-se dela Dumnezeu din cer, gătită, ca o mireasă împodobită pentru bărbatul său.

14. 1 Cor. 15, 26. Apoc. 2,

11.
1. 2 Petr. 3, 13 Is. 65, 17.
2. Apoc. 3, 12. 2 Cor. 11,
2. Gal. 4, 26. Ebr. 12, 23 Is,
52, 1; 54, 5.

9 Apoc. 14, 10; 19, 20. Is.
66, 24. Dan. 7, 11.
11. 2 Petr. 3, 10.
12. Apoc. 2, 23; 3, 5; 13,
3; 21, 27.

3. Și am auzit un glas puternic din cer, zicând: „Iată cortul lui Dumnezeu cu oamenii și va locui El cu dânșii; ei vor fi poporul Lui, iar El va fi cu ei și va fi Dumnezeu lor.

4. Va șterge Dumnezeu toată lacrăma dela ochii lor și moartea nu va mai fi, și nu va mai fi nici plâns, nici jale, nici boale, căci cele dinainte au trecut.

5. Celce ședea pe tron a zis: „Iată fac toate nouă“. Iar către mine a zis: „Scrie! Căci cuvintele acestea sunt adevărate și vrednice de crezare“.

6. Apoi mi-a mai spus: „Săvârșitu-s'au! Eu sunt Alfa și Omega, începutul și sfârșitul: celui însetat îi voi da în dar apă din izvorul vieții.

7. Biruitorul va moșteni toate; Eu îi voi fi Dumnezeu și el îmi va fi fiu.

8. Iar a celor fricoși și necredincioși, a celor pă-

cătoși, ucigași și desfrânați, a vrăjitorilor, a sârmătorilor de idoli și a tuturor mincinoșilor parturitori e în iezerul celce arde cu foc și cu pucioasă. Aceasta-i moartea a doua“.

9. Apoi a venit la mine unul din cei șapte îngeri care avea șapte cununi pline cu cele șapte băte din urmă, și mi-a zis: „Vină să-ți arăt femeea care este mireasa Mielului“.

10. Și m'a rădicat cu duhul pe un munte mare și înalt și mi-a arătat cetatea cea mare, sfântul Ierusalim, care se pogorâse dela Dumnezeu din cer.

11. Aceasta avea slavă lui Dumnezeu și o lumină un fel de piatră foarte prețioasă, un fel de piatră de iaspis, la înfățișare ca cristalul;

12. ea avea un zid gros și înalt, dousprezece porți și la porți doisprezece îngeri, iar pe porți erau scrise numele celor

3. Lev. 26, 12. Iez. 43, 7.

4. Apoc. 7, 17. Is. 25, 8; 35, 10.

5. 2 Cor. 5, 17. Is. 43, 18.

6. Apoc. 1, 8.

7. Evr. 8, 10.

8. 1 Cor. 6, 9. Gal. 5, 19.

9. Apoc. 15, 1.

douăsprezece seminții ale
Iilor lui Israel.

13. Dinspre răsărit e-
rau trei porți, dinspre
miazănoapte trei porți,
dinspre miază-zi trei
porți și dinspre asfințit
trei porți.

14. Zidul cetății avea
douăsprezece temelii și
pe ele erau numele celor
douăsprezece apostoli ai
Mielului.

15. Celce grăea cu mine
avea o trestie de aur
pentru măsurat cetatea
și porțile și zidurile ei.

16. Cetatea avea patru
latari, și lungimea ei era
intocmai ca și lățimea.
Eu am măsurat acela ceta-
tea cu trestia și a găsit-o
de douăsprezece mii de
stadii; lungimea și lă-
țimea și înălțimea ei e-
rau dreptotrivă.

17. Am măsurat apoi zi-
dul ei și l-a găsit de o
măsură patruzeci și patru
de cot, măsură omenea-
dă, care era și a ingeru-
rilor.

18. Zidul cetății era zi-
dul ei de piatră de iaspis,
și cetatea era de aur

curat, care sămăna cu
sticla curată.

19. Temeliile zidului ce-
tății erau împodobite cu
tot felul de pietre scum-
pe: temelia întâia era de
iaspis, a doua de safir,
a treia de halchidon, a
patra de smaragd;

20. a cincea de sardo-
nix, a șasa de sardolic;
a șaptea de hrisolit, a
opta de beril, a noua de
topaz, a zecea de hriso-
pras, a unsprezecea de
iacint și a douăsprezecea
de ametist.

21. Iar cele douăspre-
zece porți erau douăspre-
zece perle: fiecare poar-
tă era dintr'o perlă. Uli-
țele cetății erau de aur
curat, ca o sticlă lim-
pede.

22. Iar biserică n'am
văzut într'însa, căci Dom-
nul Dumnezeu Atotțiito-
rul era biserică ei și
Mielul.

23. Și cetatea n'avea
nevoie nici de soare, nici
de lună pentru luminarea
sa, căci slava lui Dum-
nezeu o lumina și lumi-
nătorul ei este Mielul.

13. Iez. 48, 31.

14. Mat. 18, 18. Gal. 2, 9.

15. 1, 20.

15. Iez. 40, 3.

19. Eș. 28, 17. Is. 54, 11.

23. Apoc. 22, 5. Ir. 60, 19.

24. Popoarele ei cele mântuite vor umbla în lumina Lui și regii pământului vor aduce întru infața sa slava și cinstea lor.

25. Porțile ei nu se vor închide ziua, iar noaptea acolo nu va fi.

26. Și se vor aduce acolo slava și cinstea popoarelor.

27. Nu va intra întru infața sa nimic necurat și nimene din cei dedați la ticăloși și la minciună, ci numai cei ce sunt scriși la Miel în cartea vieții.

CAPITOLUL 22.

Râul și pomul vieții. Fericirea veșnică. Ioan e martor credincios. Făgăduința și judecata lui Dumnezeu. Venirea lui Hristos.

Apoi mi-a arătat râul cel curat și limpede ca cristalul al apei vieții, care izvorăște dela tronul lui Dumnezeu și al Mielului.

2. În mijlocul uliței ce-

24. Is. 60, 3-5.

25. Is. 60, 11. Apoc. 22, 5.

27. Apoc. 20, 12. Is. 35, 8.

1. Apoc. 4, 6. Iez. 47, 1. Zah 14, 8.

tăței și de o parte și alta a râului, se află pomul vieții, care rodește de douăsprezece ori în an, dându-și rodul în fiecare lună; frunzele pomului sunt de leac pentru popoare.

3. Acolo nimic nu va mai fi blestemat. Tronul lui Dumnezeu și al Mielului va fi acolo și toți Lui îi vor sluji.

4. Și vor vedea fața Lui și numele Lui va fi pe frunțile lor.

5. Noaptea nu va mai fi acolo și nu vor mai avea trebuință nici de făclii, nici de lumina soarelui, căci îi luminează Domnul Dumnezeu, și vor domni în vecii vecilor.

6. După aceea mi-a zis: „Aceste cuvinte sunt vrednice de crezare și adevărate și Domnul Dumnezeu sfinților proroci trimis pe îngerul Său să arate robilor Săi cele ce trebuie să fie încurând zicând:

7. „Iată vin îndată: fe-

2. Apoc. 2, 7. Iez. 47, 12.

4. Mat. 5, 8. 1 Ioan, 3, 2.

2. 1 Cor. 13, 12.

5. Apoc. 21, 23. Is. 60, 1.

6. Apoc. 1, 1; 19, 9; 21, 3.

...cece păzește cuvintele prorociei cărții acestea!"

8. Eu, Ioan, am văzut și am auzit acestea. Și când am văzut eu și am auzit acestea, am căzut la picioarele îngerului, să mi-a arătat acestea, să mă închin Lui.

9. El însă mi-a zis: „Fără de seamă să nu faci aceasta, căci eu sunt împreună cu tine și cu frații tăi proroci și cu cei care păzesc cuvintele cărții acestea. Lui Dumnezeu să te închini!”

10. Și mi-a mai zis: „Nu ștergeți cuvintele prorociei cărții acestea, că vremea e aproape.”

11. Nedreptul lasă-l să facă nedreptate; necredinciosul lasă-l să se mai întineze; dreptul să mai facă dreptate și cel sfânt să se mai sfințească.

12. Iată vin îndată și răsplata Mea este cu Mine, ca să răsplătesc fiecăruia după faptele

lui.

13. Eu sunt Alfa și Omega, începutul și sfârșitul, cel dintâiu și cel de pe urmă.

14. Ferice de ceice păzesc poruncile Lui, ca să aibă drept la pomul vieții și să intre în cetate pe porți.

15. Afară sunt câinii, și vrăjitorii, și desfrânații, și ucigașii, și slujitorii de idoli, și tot cece iubește și face nedreptatea.

16. Eu, Iisus, am trimis pe îngerul Meu să vă mărturisească aceasta prin biserici. Eu sunt rădăcina și urmașul lui David, steaua cea luminoasă a dimineții!”

17. Iar Duhul și mireasa zic: „Vină! Și cece aude să zică: Vină! Cel insetat să vie, și cece dorește să ia din apa vieții în dar!”

18. Și eu încă mărturisesc la toți ceice aud cuvintele prorociei căr-

7. Apoc. 1, 3; 3, 11.

8. Apoc. 19, 10.

10. Apoc. 1, 8.

11. Iez. 3, 27; Dan. 12, 10.

12. Ier. 2, 13.

13. Apoc. 20, 12.

14. Apoc. 1, 8.

15. Apoc. 7, 7.

15. Apoc. 21, 8. Efes. 5, 5. Filip. 3, 2.

16. Apoc. 2, 28. Numer. 24, 17. Rom. 15, 12. 2 Petr. 1, 19.

17. Apoc. 21, 6. Ioan, 7, 37. Is. 55, 1.

ții acesteia: de va adăoga cineva ceva la ea, a-supra aceluia va trimite Dumnezeu ranele, despre care s'a scris în cartea aceasta.

19. Și de va scoate cineva ceva din cuvintele prorociei cărții acestea, pe acela și Dumnezeu îl va lipsi de puțința de a

18. Deut. 4. 2; 12, 32. Pild. 30, 6.

avea parte la pomul vieții, și în cetatea cea sfântă și la cele ce sunt scrise în cartea aceasta.

20. Celce mărturisește acestea zice: „Da, vină, Doamne Iisuse! degrabă!“ Amin! Da.

21. Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi cu toți. Amin.

Ă R Ă T A R E

Cum se citesc Apostolii și Evangheliile
în toate zilele anului

Ă R Ă T Ă R E

Cum se citesc Apostolii și Evangheliile în toate zilele anului

După socoteala bisericească, anul, în ce privește citirea apostolilor și evangheliilor, începe din ziua de Paști și se împarte în trei cicluri. Ciclul întâiu cuprinde *opt* săptămâni, începând la Paști și terminându-se cu săptămâna cea de după Duminica Mare. Ciclul al doilea cuprinde *treizeci și șase* de săptămâni, începând cu duminica întâia după cincizecime și terminându-se la postul mare. Ciclul al treilea cuprinde săptămânile postului mare.

Luași aminte. În arătarea aceasta, cu cifre romane se înseamnă capitolele, iar cu cifre arabe se înseamnă versetele. Liniuța dintre cifre înseamnă că trebuie citit de rândul toate versetele, începând cu cel însemnat înainte de liniuță și terminând cu cel însemnat după liniuță. De pildă: Luca XXIV, 12—35, înseamnă că din capitolul XXIV al lui Luca se citesc versetele 12 până la 35 inclusiv. Sau: Ioan IX, 39—X, 9, înseamnă că citirea începe cu versetul 39 din capitolul IX și se termină cu versetul 9 din capitolul X al Evangheliei lui Ioan.

În arătare sunt cuvinte scurtate. Ele înseamnă: *Ev. Ioan* — Evanghelia după Ioan; *Fapt.* înseamnă Faptele Apostolilor; *1 Corint.* înseamnă întâia epistolă către Corinteni; *2 Ioan*, înseamnă a doua epistolă a lui Ioan; *1 Tesal.* înseamnă întâia epistolă către Tesaloniceni; *Tit* înseamnă epistola către Tit; *1 Tim.* înseamnă întâia epistolă către Timoteiu.

Săptămâna 1-a, a Paștelor.

În ziua de Paști, la liturghie, Fapt. I, 1—8;
Ev. Ioan I, 1—17. În aceeași zi la vecernie, Ev.
Ioan XX, 19—25.

Luni, Fapt. 12—17, 21—26. Joi, Fapt. II, 38—43.
Ev. Ioan I, 18—28. Ev. Ioan III, 1—15.
Marti, Fapt. II, 14—21. Vineri, Fapt. III, 1—8.
Ev. Luca XXIV, 12—35. Ev. Ioan II, 12—22.
Mercuri, Fapt. II, 22—38. Sâmbătă, Fapt. III,
Ev. Ioan I, 35—51. 11—16.
Ev. Ioan III, 22—33.

Săptămâna 2-a, a Tomei.

Duminică, la utrenie. Ev. Mat. XXVIII, 16—20.
La liturghie, Fapt. V, 12—20; Ev. Ioan XX, 19—31.

Luni, Fapt. III, 19—26. Joi, Fapt. IV, 23—31.
Ev. Ioan II, 1—11. Ev. Ioan V, 24—30.
Marti, Fapt. IV, 1—10. Vineri, Fapt. V, 1—11.
Ev. Ioan III, 16—21. Ev. Ioan V, 30—VI, 2.
Mercuri, Fapt. IV, 13—22. Sâmbătă, Fapt. V, 21—33.
Ev. Ioan V, 17—24. Ev. Ioan VI, 14—27.

Săptămâna 3-a, a Mironosițelor.

Duminică, la utrenie, Ev. Luca, XXIV, 1—12. La
liturghie, Fapt. VI, 1—7; Ev. Marc. XV, 43—
XVI, 8.

Luni, Fapt. VI, 8—VII, 5, 47—60. Joi, Fapt. VIII, 26—39.
Ev. Ioan IV, 46—54. Ev. Ioan VI, 40—44.
Marti, Fapt. VIII, 5—17. Vineri, Fapt. VIII, 40—
Ev. Ioan VI, 27—33. IX, 18.
Mercuri, Fapt. VIII, 18—25. Sâmbătă, Fapt. IX,
Ev. Ioan 35—39. 19—31.
Ev. Ioan XV, 17—XVI,
2.

Săptămâna 4-a, a Slăbănogului.

Duminică la utrenie,	Ev. Luc. XXIV, 12—35.
La liturghie,	Fapt. IX, 32—42; Ev. Ioan V, 1—15.
Luni, Fapt. X, 1—16.	Ev. Ioan VIII, 12—20.
Ev. Ioan VI, 56—69.	Vineri, Fapt. X, 44—XI, 10.
Mărți, Fapt. X, 21—33.	Ev. Ioan VIII, 21—30.
Ev. Ioan VII, 1—13.	Sâmbătă, Fapt. XII, 1—11.
Mercuri, Fapt. XIV, 6—18.	Ev. Ioan VIII, 31—42.
Ev. Ioan XVII, 14—30.	
Joi, Fapt. X, 34—43.	

Săptămâna 5-a, a Samaritenei.

Duminică la utrenie	Ev. Ioan XX, 1—10. La
liturghie, Fapt. XI, 19—30;	Ev. Ioan IV, 5—42.
Luni, Fapt. XII, 12—17.	Joi, Fapt. XIV, 20—XV, 4.
Ev. Ioan VIII, 42—51.	Ev. Ioan IX, 39—X, 9.
Mărți, Fapt. XII, 25—XIII, 12.	Vineri, Fapt. XV, 5—12.
Ev. Ioan VIII, 51—59.	Ev. Ioan X, 17—28.
Mercuri, Fapt. XIII, 13—24.	Sâmbătă, Fapt. XV, 35—41.
Ev. Ioan VI, 5—14.	Ev. Ioan X, 27—39.

Săptămâna 6-a, a Orbului.

Duminică la utrenie,	Ev. Ioan XX, 11—18. La
liturghie, Fapt. XVI, 16—34;	Ev. Ioan IX, 1—38.
Luni, Fapt. XVII, 1—9.	XVI, 9—20.
Ev. Ioan XI, 47—57.	La liturghie, Fapt. I, 1—12.
Mărți, Fapt. XVII, 19—28.	Ev. Luc. XXIV, 36—53.
Ev. Ioan XII, 19—36.	Vineri, Fapt. XIX, 1—8.
Mercuri, Fapt. XVIII, 22—28.	Ev. Ioan XIV, 1—11.
Ev. Ioan XII, 36—47.	Sâmbătă, Fapt. XX, 7—12.
Joi, Înălțarea Domnului:	Ev. Ioan XIV, 10—21.
La utrenie	Ev. Marc.

Săptămâna 7-, a sf. Părinți.

Duminică la utrenie, Ev. Ioan XXI, 1—14. La
 Bturghe Fapt. XX, 16—18, 28—36; Ev. Ioan XVII,
 1—13.

Luni, Fapt. XXI, 8—14. Vineri, Fapt. XXVII,
 Ev. Ioan XIV, 27—XV, 1—XXVIII, 1.
 Ev. Ioan XVII, 18—26.

Marti, Fapt. XXI, 26—32. Sâmbătă, Fapt. XXIII,
 Ev. Ioan XVI, 2—13. 1—31 și morți: 1 Tesal.
 IV, 13—17.

Mercuri, Fapt. XXIII,
 1—11. Ev. Ioan XXI, 15—25
 și morți: Ev. Ioan V,
 24—30.

Joi, Fapt. XXV, 13—19.
 Ev. Ioan XVI, 23—33.

Săptămâna 3-a, a Cincizecimii.

Duminică la utrenie, Ev. Ioan XX, 19—23. La
 bturghe, Fapt. II, 1—11; Ev. Ioan VII, 37—53.
 VIII, 12.

Săptămâna 1-a după Cincizecime.

Luni, 1 Efes: V, 9—19. Ev. Mat. V, 20—26.

Joi, Rom. I, 28—II, 9.

Marti, Rom. I, 1—7, Ev. Mat. V, 27—32.

Vineri, Rom. II, 14—29.
 Ev. Mat. IV, 25; V, 1—13. Ev. Mat. V, 33—41.

Sâmbătă, Rom. I, 7—12.
 Ev. Mat. V, 42—48.

Duminică la utrenie Ev. Mat. XXVIII, 16—20.
 La bturghe Evr. XI, 33—XII, 2; Ev. Mat. X,
 32—33, 37—38, XIX, 27—30.

Săptămâna 2-a după Cincizecime, a tuturor
sfinților.

Luni, Rom. II, 28—III, 18. Marti, Rom. IV, 4—12.
 Ev. Mat. VII, 15—21.

Joi, Ev. Mat. VI, 31—34, Mercuri, Rom. IV, 15—25.
 Ev. Mat. VII, 21—23.

- Joi, Rom. V, 10—16. Sâmbătă, Rom. III,
Ev. Mat. VIII, 23—27. 19—26.
Vineri, Rom. V, 1—VI, 2. Ev. Mat. VII, 1—8.
Ev. Mat. IX, 14—17.
- Duminică la utrenie Ev. Marc. XVI, 1—8. La
liturghie Rom. II, 10—16; Ev. Mat. IV, 18—23.

Săptămâna 3-a după Cincizecime.

- Luni, Rom. VII, 1—13. Ev. Mat. X, 23—31.
Ev. Mat. IX, 36—X, 8. Vineri, Rom. IX, 6—19.
Marți, Rom. VII, 14—VIII, 2. Ev. Mat. X, 32—36,
XI, 1.
Ev. Mat. X, 9—15. Sâmbătă, Rom. III,
Mercuri, Rom. VIII, 2—13. 28—IV, 3.
Ev. Mat. X, 16—22. Ev. Mat. VII, 24—VIII,
Joi, Rom. VIII, 22—27. 4.
- Duminică la utrenie Ev. Marc. XVI, 9—20. La
liturghie Rom. V, 1—10; Ev. Mat. VI, 22—33.

Săptămâna 4-a după Cincizecime.

- Luni, Rom. IX, 18—33. Joi, Rom. XI, 13—24.
Ev. Mat. XI, 2—15. Ev. Mat. XI, 27—30.
Marți, Rom. X, 11—XI, 2. Vineri, Rom. XI, 25—36.
Ev. Mat. XII, 1—8.
Ev. Mat. XI, 16—20. Sâmbătă, Rom. VI, 11—17.
Mercuri, Rom. XI, 2—12. Ev. Mat. VIII, 14—23.
Ev. Mat. XI, 20—26.
- Duminică la utrenie, Ev. Luca XXIV, 1—12.
La liturghie Rom. VI, 18—23; Ev. Mat. VIII,
5—13.

Săptămâna 5-a după Cincizecime.

- Luni, Rom. XII, 4—5, Ev. Mat. XII, 14—16,
15—21. 22—30.
Ev. Mat. XII, 9—13. Mercuri, Rom. XV, 7—16.
Marți, Rom. XIV, 9—18. Ev. Mat. XII, 38—45.

- Joi, Rom. XV, 17—29. Ev. Mat. XIII, 4—9.
 Ev. Mat. XII, 46—XIII, Sâmbătă, Rom. VIII,
 3. 14—21.
 Vineri, Rom. XVI, 1—16. Ev. Mat. IX, 9—13.
 Duminică la utrenie Ev. Luca XXIV, 12—35.
 La liturghie Rom. X, 1—10; Ev. Mat. VIII,
 28—IX, 1.

Săptămâna 6-a după Cincizecime.

- Luni, Rom. XVI, 17—24. Joi, 1 Cor. III, 18—23.
 Ev. Mat. XIII, 10—23. Ev. Mat. XIII, 36—43.
 Marți, 1 Corint I, 1—9. Vineri, 1 Cor. IV, 5—8.
 Ev. Mat. XIII, 24—30. Ev. Mat. XIII, 44—54.
 Mercuri, 1 Cor. II, 9—III, Sâmbătă, Rom. IX, 1—5.
 8. Ev. Mat. IX, 18—26.
 Ev. Mat. XIII, 31—36.
 Duminică la utrenie Ev. Luc. XXIV, 36—53.
 La liturghie Rom. XII, 6—14; Ev. Mat. IX, 1—8.

Săptămâna 7-a după Cincizecime.

- Luni, 1 Cor. V, 9—VI, Ev. Mat. XIV, 35—XV,
 11.
 Ev. Mat. XIII, 54—58. Joi, 1 Cor. VII, 24—35.
 Marți, 1 Cor. VI, 20—VII, Ev. Mat. XV, 12—21.
 12. Vineri, 1 Cor. VII,
 Ev. Mat. XIV, 1—13. 35—VIII, 7.
 Mercuri, 1 Cor. VII, Ev. Mat. XV, 29—31.
 12—24. Sâmbătă, Rom. XII, 1—3.
 Ev. Mat. X, 37—XI, 1.
 Duminică la utrenie Ev. Ioan. XX, 1—10. La
 liturghie Rom. XV, 1—7; Ev. Mat. IX, 27—35.

Săptămâna 8-a după Cincizecime.

- Luni, 1 Cor. IX, 13—18. Marți, 1 Cor. X, 5—12.
 Ev. Mat. XVI, 1—6. Ev. Mat. XVI, 6—12.

Mercuri, 1 Cor. X, 12-22. Vineri, 1. Cor. XI, 8-23.
 Ev. Mat. XVI, 20-24. Ev. Mat. XVII, 10-18.
 Joi, 1 Cor. X, 28-XI, 8. Sâmbătă, Rom. XIII,
 Ev. Mat. XVI, 24-28. 1-10.
 Ev. Mat. XII, 30-37.

Duminică la utrenie Ev. Ioan XX, 11-18. La
 liturghie 1 Cor. I, 10-17; Ev. Mat. XIV, 14-22.

Săptămâna 9-a după Cincizecime.

Luni, 1 Cor. XI, 31-XII, 6. Joi, 1 Cor. XIV, 6-19.
 Ev. Mat. XX, 17-23.
 Ev. Mat. XVIII, 1-11. Vineri, 1 Cor. XIV, 26-40.
 Marți, 1 Cor. XII, 12-26. Ev. Mat. XXI, 12-14,
 Ev. Mat. XVIII, 18-22, XIX, 1-2, 13-15. 17-20.
 Mercuri, 1 Cor. XIII, 4-XIV, 5. Sâmbătă, Rom. XIV,
 Ev. Mat. XX, 1-16. Ev. Mat. XV, 32-39.

Duminică la utrenie Ev. Ioan XX, 19-31. La
 liturghie 1 Cor. III, 9-17; Ev. Mat. XIV, 22-34.

Săptămâna 10-a după Cincizecime.

Luni, 1 Cor. XV, 12-19. Ev. Mat. XXI, 43-46.
 Ev. Mat. XXI, 18-22. Vineri, 2 Cor. I, 12-20.
 Marți, 1 Cor. XV, 29-38. Ev. Mat. XXII, 23-33.
 Ev. Mat. XXI, 23-27. Sâmbătă, Rom. XV, 30-33.
 Mercuri, 1 Cor. XVI, 5-12. Ev. Mat. XVII, 24-
 Ev. Mat. XXI, 28-32. XVIII, 4.
 Joi, 2 Cor. I, 1-7.

Duminică la utrenie Ev. Ioan, XXI, 1-14. La
 liturghie 1 Cor. IV, 9-16; Ev. Mat. XVII, 14-23.

Săptămâna 11-a după Cincizecime.

Luni, 2 Cor. II, 4-15. Marți, 2 Cor. II, 14-III,
 Ev. Mat. XXIII, 13-22. 3.
 Ev. Mat. XXIII, 23-28.

Mercuri, 2 Cor. III, 4-11. Vineri, 2 Cor. IV, 13-18.
 Ev. Mat. XXIII, 29-39. Ev. Mat. XXIV, 27-33,
 42-51.
 Joi, 2 Cor. IV, 1-12.
 Ev. Mat. XXIV, 13-28. Sâmbătă, 1 Cor. I, 3-9.
 Ev. Mat. XIX, 3-12.
 Duminică la utrenie Ev. Ioan, XXI, 15-25. La
 liturghie 1 Cor. IX, 2-12; Ev. Mat. XVIII, 23-35.

Săptămâna 12-a după Cincizecime.

Luni, 2 Cor. V, 10-15. Joi, 2 Cor. VII, 1-10.
 Ev. Marc. I, 9-15. Ev. Marc. I, 29-35.
 Marți, 2 Cor. V, 15-21. Vineri, 2 Cor. VII, 10-15.
 Ev. Marc. I, 16-22. Ev. Marc. II, 18-22.
 Mercuri, 2 Cor. VI, 11-16. Sâmbătă, 1 Cor. I, 26-
 II, 5.
 Ev. Marc. I, 23-28. Ev. Mat. XX, 29-34.
 Duminică la utrenie Ev. Mat. XXVIII, 16-20.
 La liturghie 1 Cor. XV, 1-11; Ev. Mat. XIX,
 16-26.

Săptămâna 13-a după Cincizecime.

Luni, 2 Cor. VIII, 7-15. Ev. Marc. III, 20-27.
 Ev. Marc. III, 6-12. Joi, 2 Cor. X, 7-18.
 Marți, 2 Cor. VIII, 16-IX, 5. Ev. Marc. III, 28-35.
 Ev. Marc. III, 13-21. Vineri, 2 Cor. XI, 5-21.
 Ev. Marc. IV, 1-9.
 Mercuri, 2 Cor. IX, 12-X, 7. Sâmbătă, 1 Cor. II, 6-9.
 Ev. Mat. XXII, 15-22.
 Duminică la utrenie Evang. Marc. XVI, 1-8.
 La liturghie 1 Cor. XVI, 13-24; Ev. Mat. XXI,
 33-42.

Săptămâna 14-a după Cincizecime.

Luni, 2 Cor. XII, 10-19. Marți, 2 Cor. XII, 20-
 Ev. Marc. IV, 10-23. XIII, 2.

- Ev. Marc. IV, 24—34. Vineri, Gal. II, 6—10.
 Mercuri, 2 Cor. XIII, Ev. Marc. V, 22—24,
 3—13. 35—VI, 1.
 Ev. Marc. IV, 35—41. Sâmbătă, 1 Cor. IV, 1—
 Joi, Galat. I, 1—3, 20— 5.
 II, 5. Ev. Mat. XXIII, 1—12.
 Ev. Marc. V, 1—20.
- Duminică la utrenie Ev. Marcu. XVI, 9—20. La
 liturghie, 2 Cor. I, 21—II, 4; Ev. Mat. XXII,
 1—14.

Săptămâna 15-a după Cincizecime.

- Luni, Gal. II, 11—16. Joi, Gal. III, 23—IV, 5.
 Ev. Marc. V, 24—34. Ev. Marc. VI, 30—45.
 Marți, Gal. II, 21—III, Vineri, Gal. IV, 8—21.
 7. Ev. Marc. VI, 45—53.
 Ev. Marc. VI, 1—7. Sâmbătă, 1 Cor. IV, 17—
 Mercuri, Gal. III, 15—22. V, 5.
 Ev. Marc. VI, 7—13. Ev. Mat. XXIV, 1—13.
- Duminică la utrenie Ev. Luca, XXIV, 1—12. La
 liturghie 2 Cor. IV, 6—15; Ev. Mat. XXII, 35—46.

Săptămâna 16-a după Cincizecime.

- Luni, Gal. IV, 28—V, 10. Joi, Efes. I, 1—9.
 Ev. Marc. VI, 54—VII, Ev. Marc. VII, 24—30.
 8. Vineri, Efes. I, 7—17.
 Marți, Gal. V, 11—21. Ev. Marc. VIII, 1—10.
 Ev. Marc. VII, 5—16. Sâmbătă, 1 Cor. X,
 Mercuri, Gal. VI, 2—10. 23—28.
 Ev. Marc. VII, 14—24. Ev. Mat. XXIV, 34—44.
- Duminică la utrenie Ev. Luca, XXIV, 12—35. La
 liturghie 2 Cor. VI, 1—10; Ev. Mat. XXV, 14—30.

Săptămâna 17-a după Cincizecime.

- Luni, Efes. I, 22—II, 3. Marți, Efes. II, 19—III,
 Ev. Marc. X, 46—52. 7.

Ev. Marc. XI, 11—23. Vineri, Efes. IV, 17—25.
 Mercuri, Efes. III, 8—21. Ev. Marc. XII, 1—12.
 Ev. Marc. XI, 23—26. Sâmbătă, 1 Cor. XIV,
 20—25.
 Joi, Efes. IV, 14—17. Ev. Mat. XXV, 1—13.
 Ev. Marc. XI, 27—33. Ev. Luca, XXIV, 36—53.
 Duminică la utrenie Ev. Luca, XXIV, 36—53.
 La liturghie 2 Cor. VI, 16—VII, 1; Ev. Mat. XV,
 21—28.

Săptămâna 18-a după Cincizecime.

Luni, Efes. IV, 25—32. Ev. Luca, IV, 16—22.
 Ev. Luca, III, 19—22. Vineri, Efes. VI, 18—24.
 Marti, Efes. V, 20—26. Ev. Luca, IV, 22—30.
 Ev. Luca, III, 23—IV, 1. Sâmbătă, 1 Cor. XV, 39—
 45.
 Mercuri, Efes. V, 25—33. Ev. Luca, IV, 31—36.
 Ev. Luca, IV, 1—15.
 Joi, Efes. V, 33—VI, 9.
 Duminică la utrenie Ev. Ioan, XX, 1—10. La
 liturghie 2 Cor. IX, 6—11; Ev. Luca, V, 1—11.

Săptămâna 19-a după Cincizecime.

Luni, Filip. I, 1—7. Ev. Luca, VI, 12—19.
 Ev. Luca, IV, 38—44. Vineri, Filip. I, 27—II, 4.
 Marti, Filip. I, 8—14. Ev. Luca, VI, 17—23.
 Ev. Luca, V, 12—16. Sâmbătă, 1 Cor. XV,
 58—XVI, 3.
 Mercuri, Filip. I, 12—19. Ev. Luca, V, 17—26.
 Ev. Luca, V, 33—39.
 Joi, Filip. I, 20—27.
 Duminică la utrenie Ev. Ioan, XX, 11—18. La
 liturghie 2 Cor. XI, 31—XII, 9; Ev. Luca, VI,
 31—36.

Săptămâna 20-a după Cincizecime.

Luni, Filip. II, 12—16. Ev. Luca, VI, 37—45.
 Ev. Luca, VI, 24—30. Mercuri, Filip. II, 24—
 Marti, Filip. II, 16—23. 30.

Ev. Luca, VI, 46—VII, Vineri, Filip. III, 8—19.
 I. Ev. Luca, VII, 31—35.
 Joi, Filip. III, 1—8. Sâmbătă, 2 Cor. I, 8—11.
 Ev. Luca, VII, 17—30. Ev. Luca, V, 27—32.

Duminică la utrenie Ev. Ioan, XX, 19—31. La
 liturghie Gal. I, 11—19; Ev. Luca, VII, 11—16

Săptămâna 21-a după Cincizecime.

Luni, Filip. IV, 10—23. Joi, Colos. I, 24—II, 1.
 Ev. Luca, VII, 36—50. Ev. Luca, IX, 7—11.
 Marți, Colos. I, 1—11, Vineri, Colos. II, 1—7.
 Ev. Luca, VIII, 1—3. Ev. Luca, IX, 12—18.
 Mercuri, Colos. I, 18—23. Sâmbătă, 2 Cor. III, 12—
 Ev. Luca, VIII, 22—25. 18.
 Ev. Luca, VI, 1—10.

Duminică la utrenie Ev. Ioan, XXI, 1—14. La
 liturghie Gal. II, 16—20; Ev. Luca, VIII, 5—15.

Săptămâna 22-a după Cincizecime.

Luni, Colos. II, 13—20. Joi, Colos. IV, 2—9.
 Ev. Luca, IX, 18—22. Ev. Luca, IX, 49—53.
 Marți, Colos. II, 20—III, Vineri, Colos. IV, 10—18.
 3. Ev. Luca, X, 1—15.
 Ev. Luca, IX, 23—27. Sâmbătă, 2 Cor. V, 1—
 Mercuri, Colos. III, 17—10.
 IV, 1. Ev. Luca, VII, 2—10.
 Ev. Luca, IX, 44—50.

Duminică la utrenie Ev. Ioan, XXI, 15—25. La
 liturghie, Gal. VI, 11—18; Ev. Luca, XVI, 19—31.

Săptămâna 23-a după Cincizecime.

Luni, 1 Tesal. I, 1—5. Mercuri, 1 Tesal. II, 1—
 Ev. Luca, X, 22—24. 8.
 Marți, 1 Tesal. I, 6—10. Ev. Luca, XI, 9—13.
 Ev. Luca, XI, 1—10. Joi, 1 Tesal. II, 9—14.

Ev. Luca, XI, 14—23. Sămbătă, 2 Cor. VIII,
 Vineri, 1 Tesal. II, 14—20. 1—5.
 Ev. Luca, XI, 23—26. Ev. Luca, VIII, 16—21.
 Duminică la utrenie Ev. Mat. XXVIII, 16—20.
 La liturghie Efes. II, 4—10; Ev. Luca, VIII,
 26—39.

Săptămâna 24-a după Cincizecime.

Luni, 1 Tesal. II, 20—III, 8. Joi, 1 Tesal. IV, 18—V,
 10.
 8. Ev. Luca, XI, 29—33. Ev. Luca, XI, 47—XII,
 Marti, 1 Tesal. III, 8—1. 1.
 13. Ev. Luca, XI, 34—41. Vineri, 1 Tesal. V, 9—13,
 24—28.
 Mercuri, 1 Tesal. IV, 1—12. Ev. Luca, XII, 2—12.
 12. Sămbătă, 2 Cor. XI, 1—6.
 Ev. Luca, XI, 42—46. Ev. Luca, IX, 1—6.
 Duminică la utrenie Ev. Marc. XVI, 1—8. La
 liturghie Efes. II, 14—22; Ev. Luca, VIII, 41—56.

Săptămâna 25-a după Cincizecime.

Luni, 2 Tesal. I, 1—10. Joi, 2 Tesal. II, 13—III,
 5.
 Ev. Luca, XII, 13—15, 22—31. Ev. Luca, XIII, 1—9.
 Marti, 2 Tesal. I, 10—II, 2. Vineri, 2 Tesal. III, 6—
 18.
 2. Ev. Luca, XII, 42—48. Ev. Luca, XIII, 31—35.
 Mercuri, 2 Tesal. II, 1—12. Sămbătă, Gal. I, 3—10.
 12. Ev. Luca, IX, 37—43.
 Ev. Luca, XII, 48—59.
 Duminică la utrenie Ev. Marc. XVI, 9—20. La
 liturghie Efes. IV, 1—7; Ev. Luca, X, 25—37.

Săptămâna 26-a după Cincizecime.

Luni, 1 Tim. I, 1—7. Marti, 1 Tim. 8—14.
 Ev. Luca, XIV, 12—15. Ev. Luca, XIV, 25—35.

- Mercuri, 1 Tim. I, 18-20, 16.
 II, 8-15. Ev. Luca, XVI, 15-18,
 XVII, 1-4.
 Ev. Luca, XV, 1-10. Sâmbătă, Gal. III, 8-12.
 Joi, 1 Tim. III, 1-13. Ev. Luca, IX, 57-62.
 Ev. Luca, XVI, 1-9.
 Vineri, 1 Tim. IV, 4-8,
 Duminică la utrenie Ev. Luca, XXIV, 1-12.
 La liturghie Efes. V, 9-19; Ev. Luca, XII, 16-21.

Săptămâna 27-a după Cincizecime.

- Luni, 1 Tim. V, 1-10. Joi, 1 Tim. VI, 17-21.
 Ev. Luca, XVII, 20-25. Ev. Luca, XVIII, 31-34.
 Marți, 1 Tim. V, 11-21. Vineri, 2 Tim. I, 1-2,
 Ev. Luca, XVII, 26-37. 8-18.
 Mercuri, 1 Tim. V, 22-34. Ev. Luca, XIX, 12-28.
 VI, 11. Sâmbătă, Gal. V, 22-VI,
 Ev. Luca, XVIII, 15-2. 2.
 17, 26-30. Ev. Luca, X, 19-21.
 Duminică la utrenie Ev. Luca, XXIV, 12-35.
 La liturghie Efes. VI, 10-17; Ev. Luca, XIII,
 10-17.

Săptămâna 28-a după Cincizecime.

- Luni, 2 Tim. II, 20-26. Joi, Tit, I, 5-14.
 Ev. Luca, XIX, 37-44. Ev. Luca, XX, 9-18.
 Marți, 2 Tim. III, 16-20. Vineri, Tit, I, 15-II, 10.
 IV, 4. Ev. Luca, XX, 19-26.
 Ev. Luca, XIX, 45-48. Sâmbătă, Efes, I, 16-23.
 Mercuri, 2 Tim. IV, 9-22. Ev. Luca, XII, 32-40.
 Ev. Luca, XX, 1-8.
 Duminică la utrenie Ev. Luca, XXIV, 36-53.
 La liturghie Colos. I, 12-18; Ev. Luca, XIV, 16-24.

Săptămâna 29-a după Cincizecime.

- Luni, Evr. III, 5--11, 17-19. Joi, Evr. VII, 1-6.
 Ev. Luca, XXI, 28-33.
 Marți, Evr. IV, 1-13. Vineri, Evr. VII, 18-25.
 Ev. Luca, XXI, 37-XXII, 8.
 Mercuri, Evr. V, 11-VI, 8. Sâmbătă, Efes. II, 11-13.
 Ev. Luca, XXI, 5-7. Ev. Luc. XIII, 19-29.
 10-11, 20-24.

Duminică la utrenie Ev. Ioan XX, 1-10. La
 liturghie Colos. III, 4-11; Ev. Luca, XVII, 12-19.

Săptămâna 30-a după Cincizecime.

- Luni, Evr. VIII, 7-13. Joi, Evr. X, 35-XI, 7.
 Ev. Marc. VIII, 11-21. Ev. Marc. IX, 10-16.
 Marți, Evr. IX, 8-23. Vineri, Evr. XI, 8-16.
 Ev. Marc. VIII, 22-26. Ev. Marc. IX, 33-41.
 Mercuri, Evr. X, 1-18. Sâmbătă, Efes. V, 1-8.
 Ev. Marc. VIII, 30-34. Ev. Luca, XIV, 1-11.

Duminică la utrenie Ev. Ioan XX, 11-18. La
 liturghie Colos. III, 12-16; Ev. Luca XVIII,
 18-27.

Săptămâna 31-a după Cincizecime.

- Luni, Evr. XI, 17-31. Joi, Iac. I, 19-27.
 Ev. Marc. IX, 42-X, 1. Ev. Marc. X, 17-27.
 Marți, Evr. XII, 25-29. Vineri, Iac. II, 1-13.
 Ev. Marc. X, 2-12. Ev. Marc. X, 23-32.
 Mercuri, Iacov I, 1-18. Sâmbătă, Colos, I, 1-6.
 Ev. Marc. X, 11-16. Ev. Luca, XVI, 10-15.

Duminică la utrenie Ev. Ioan XX, 19-31. La
 liturghie 1 Tim. I, 15-17; Ev. Luca, XVIII, 35-43.

Săptămâna 32-a după Cincizecime.

Luni, Iac. II, 14—26.	Joi, Iac. IV, 7—V, 9.
Ev. Marc. X, 46—52.	Ev. Marc. XI, 27—33.
Marți, Iac. III, 1—10.	Vineri, 1 Petr. I, 1—II, 10.
Ev. Marc. XI, 11—23.	Ev. Marc. XII 1—12.
Mercuri, Iac. III, 11—IV, 6.	Sâmbătă, 1 Tesal. V, 14—23.
Ev. Marc. XI, 22—26.	Ev. Luca, XVII, 3—10.
Duminică la utrenie Ev. Ioan, XXI, 1—14. La liturghie 1 Tim. IV, 9—15; Ev. Luca, XIX, 1—10.	

Săptămâna 33-a după Cincizecime.

Luni, 1 Petr. II, 21—III, 9.	Ev. Marc. XII, 23—37.
Ev. Marc. XII, 13—17.	Joi, 1 Petr. IV, 12—V, 5.
Marți, 1 Petr. III, 10—22.	Ev. Marc. XII, 38—44.
Ev. Marc. XII, 18—27.	Vineri, 2 Petr. I, 1—10.
Mercuri, 1 Petr. IV, 1—11.	Ev. Marc. XIII, 1—8.
	Sâmbătă, 2 Tim. II, 11—19.
	Ev. Luca, XVIII, 2-8.

Duminica Vameșului și a Fariseului.

La utrenie Ev. Invierii, care va fi la rând.
 La liturghie 2 Tim. III, 10—15; Ev. Luca, XVIII, 10—14.

Săptămâna 34-a după Cincizecime.

Luni, 2 Petr. I, 20—II, 9.	Ev. Marc. XIII, 24-31.
Ev. Marc. XIII, 9—13.	Joi, 1 Ioan I, 8—II, 6.
Marți, 2 Petr. II, 9—22.	Ev. Marc. XIII, 31—
Ev. Marc. XIII, 14-23.	XIV, 2.
Mercuri, 2 Petr. III, 1—18.	Vineri, 1 Ioan II, 7—17.
	Ev. Marc. XIV, 3—9.

Să, 2 Tim. III, 1... Ev. Luca, XX, 46—
XXI, 4.

Duminica Fiului Risipitor.

liturghie Ev. Invierii care-i la rând.
liturghie 1 Cor. VI, XII, 12—20; Ev. Luca,
XV—32.

Săptămâna 35-a după Cincizecime.

Luni, Ioan, II, 18—III, 8. Vineri, 2 Ioan, I, 1—13.
Ev. Marc. XI, 1—11. Ev. Marc. XV, 22—25,
33—41.
Marți, Ioan, III, 9—22. Sămbătă, 1 Cor. X, 23—
28.
Ev. Luc. XIV, 10—42. Ev. Luca, XXI, 8—9.
Mercuri, Ioan, III, 21— IV, 25—27, 33—36.
IV, 1. Răposati: 1 Tesal. IV,
13—17.
Ev. rc. XIV, 43— XV, 1. Ev. Ioan V, 24—30.
Vineri, 1 I, IV, 20—V, 21.
Ev. Luc. XV, 1—15.

Duminica lăsatului de carne.

La utie Ev. Invierii cea de rând:
La liturghie 1 Cor. VIII, 8—IX, 2; Ev. Mat.
XXV, 346.

Săptămâna 36-a a brânzei.

Luni, 3 Ioan I, 1—15. ghie.
Ev. Luc. IX, 29—40, XXI, 7— Joi, Iud. I, 11—25.
Ev. Luc. XXIII, 1—34,
44—56.
Marți, Iud. 1—10. Vineri: nu se face litur-
ghie.
Ev. Luc. XI, 39—42, 45—XXIII,
Mercuri, nu se face litur-

Sâmbătă, Rom. XIV, 19—23; XVI, 25—27. Ev. Mat. VI, 1—13 și
Gal. V, 22—VI, 2. Ev. Mat. XI, 27—30.

Duminica lăsatului de brânză.

La utrenie Ev. Invierii cea de rând.

La liturghie Rom. XIII, 11—XIV, 4; Ev. Mat. VI, 14—21.

Duminică înainte de ziua crucii: Gal. VI, 11—18; Ev. Ioan III, 13—17.

Duminică după ziua crucii: Gal. II, 16—20; Ev. Marc. VIII, 34—38, IX, 1.

Duminică înainte de Crăciun: Evr. XI, 9—10, 32—40; Ev. Mat. I, 1—25.

Duminică după Crăciun: Galat. I, 11—19; Ev. Mat. II, 13—23.

Duminică înainte de Botez: 2 Tim. IV, 5—8; Ev. Marc. I, 1—8.

Duminică după Botez: Efes. IV, 7—13; Ev. Mat. IV, 12—17.

APOSTOLII ȘI EVANGHELIIILE SĂMBETELOR ȘI DUMINICILOR SFÂNTULUI ȘI MARELUI POST

Sămbăta 1-a a postului:

La liturghie: apost. zilei, Evr. I, 1—12; Apost. sfântului, 2 Tim. II, 1—10.
Evr. zilei: Marc. II, 23—III, 5; a sfântului, Ioan XV, 17—XVI, 2.

Duminica 1-a a postului:

La utrenie Ev. Invierii. La liturghie: Evr. XI, 24—26, 32—40. Ev. Ioan, I, 43—51.

Sămbăta 2-a a postului:

La liturghie: Evr. III, 12—16; a morților: 1 Tesal. IV, 13—17.
Evr. zilei, Marc. I, 35—44; a morților: Ioan, V, 24—30.

Duminica 2-a a postului:

La utrenie Ev. invierii. La liturghie: apostolul zilei, Evr. I, 10—II, 3. A sfântului, Evr. VII, 26—VIII, 2; Ev. zilei, Marc. II, 1—12; a sfântului, Ioan, X, 9—16.

Sămbăta 3-a a postului:

La liturghie Evr. X, 32—38; a morților, 1 Tesal. IV, 13—17. Ev. zilei, Marc. II, 14—17; a morților, Ioan, V, 24—30.

Să

Duminică 3-a a postului:

Evr. învierii. La liturghie: Evr. IV,
Evr. Marc. VIII, 34--IX, 1.

Sâmbăta 4-a a postului:

La liturghie: apost. zilei Evr. VI, 9--12; a morții
lor, 1 Cor. XV, 47--57.

Evr. zilei Marc. VII, 31--37; a morților Iosaf. V
24 - 30.

Duminică 4-a a postului:

La utrenie Evr. Învierii. La liturghie apost. zilei
Evr. VI, 13--20, a sfântului, Efes. V, 9--10.
Evr. zilei, Marc. IX, 17--22; a sfântului Iosaf.
IV, 25--V, 12.

Sâmbăta 5-a a postului:

Evr. IX, 24--28; a Născătoarei Evr. X, 1--7;
Evr. Marc. VIII, 27--31, a Născătoarei, Luca,
X, 38--42, XI, 27--28.

Duminică 5-a a postului:

La utrenie Evr. învierii. La liturghie a zilei Evr.
IX, 11--14, a Cuv. Gal. III, 23--29.

Evr. zilei, Marc. X, 33--45, a Cuv. Luca, VII,
36 - 50.

Sâmbăta 6-a a lui Lazăr:

La liturghie Evr. XII, 28--VIII, 8; Evr. Ioan XI,
1 - 45.

Duminica 6-a, a Floriilor:

La utrenie Ev. Mat. XXI, 1—11, 15—17. La liturghie, Filip IV, 4—9. Ev. Ioan, XII, 1—18.

În sfânta și marea Luni:

La utrenie Ev. Mat. XXI, 18—43. La liturghie Ev. Mat. XXIV, 3—35.

În sfânta și marea Marți:

La utrenie Ev. Mat. XXII, 15—XXIII, 39. La liturghie Mat. XXIV, 36—XXVI, 2.

În sfânta și marea Mercuri:

La utrenie Ev. Ioan, XII, 17—50. La liturghie Mat. XXVI, 6—16.

În sfânta și marea Joi:

La utrenie Ev. Luca, XXII, 1—39. La liturghie, 1 Cor. XI, 23—32. Ev. Mat. XXVI, 2—20; Ioan, XIII, 3—17; Mat. XXVI, 21—39; Luca, XXII, 43—45; Marc. XIV, 37—38; Mat. XXVI, 42—XXVII, 2. Ev. la spălarea picioarelor, Ioan, XIII, 1—10. Ev. după spălarea picioarelor, Ioan, XIII, 12—17.

Cele 12 Evangheli al Patimilor:

- Ev. 1, Ioan XIII, 31—XVIII, 1.
- Ev. 2, Ioan, XVIII, 1—28.
- Ev. 3, Mat. XXVI, 57—75.
- Ev. 4, Ioan, XVIII, 28—XIX, 16.
- Ev. 5, Mat. XXVII, 3—32.
- Ev. 6, Marc. XV, 16—32.
- Ev. 7, Mat. XXVII, 33—54.

- Ev. 8, Luc. XXIII, 32—49.
 Ev. 9, Ioan, XIX, 25—37.
 Ev. 10, Marc. XV, 43—47.
 Ev. 11, Ioan, XIX, 38—42.
 Ev. 12, Mat. XXVII, 62—66.

În sfânta și marea Vineri la ceasurile împărătești:

- Ceasul 1, Gal. VI, 14—18. Ev. Mat. XXVII, 1—5.
 Ceasul 3, Rom. V, 6—10. Ev. Marc. XV, 16—47.
 Ceasul 6, Evr. II, 11—18. Ev. Luca, XXIII, 32—47.
 Ceasul 9, Evr. X, 19—31. Ev. Ioan, XVIII, 28—XL
 37.

În sfânta și marea Vineri seara:

1. Cor. I, 18—II, 2. Ev. Mat. XXVII, 1—27.
 Luc. XXIII, 39—43, Mat. XXVII, 39—54, Ioan
 XIX, 31—37, Mat. XXVII, 55—61.

În sfânta și marea Sâmbătă:

- La utrenie după slavoslavie, 1 Cor. V, 6—8.
 Gal. III, 13—14. Ev. Mat. XXVII, 62—66. La li-
 turghie, Rom. VI, 3—11. Ev. Mat. XXVIII, 1—26.

Cele unsprezece Evangheliile ale învierii:

1, Mat. XXVIII, 16—20.	7, Ioan, XX, 1—10.
2, Marcu, XVI, 1—8.	8, Ioan, XX, 11—18.
3, Marcu, XVI, 9—20.	9, Ioan, XX, 19—31.
4, Luca, XXIV, 1—12.	10, Ioan, XXI, 1—14.
5, Luca, XXIV, 12—35.	11, Ioan, XXI, 15—23.
6, Luca, XXIV, 36—53.	

Apostolii și Evangheliile la cele 12 prasnice:

- 1, *La nașterea Maicei Domnului:* la utrenie, Ev.
 Luca I, 39—49, 56. La liturghie, Filip. II, 1
 5—11; Ev. Luc. X, 38—42, XI, 27—28.

- La înălțarea sf. Cruci: la utrenie, Ev. Ioan XII, 28—36. la liturghie, 1 Cor. I, 18—24; Ev. Ioan, XIX, 6—11, 13—20, 25—28, 30—35.
- La intrarea în Biserică a M. D.: la utrenie, Ev. Luc. I, 39—49, 56. La liturghie, Evr. IX, 1—7. Ev. Luc. X, 38—42, XI, 27—28.
- La Nașterea Domnului: la utrenie, Ev. Mat. I, 18—25, la liturghie, Gal. IV, 4—7; Ev. Mat. II, 1—12.
- La Botezul Domnului: la utrenie, Ev. Marc. I, 9—11. la liturghie, Tit. II, 11—14, III, 4—7. Ev. Mat. III, 13—17.
- La întâmpinarea Domnului: la utrenie, Ev. Luca, II, 25—32, la liturghie, Evr. VII, 7—17; Ev. Luc. II, 22—52.
- La Bunavestire: la utrenie, Ev. Luca, I, 39—49, 56. La liturghie, Evr. II, 11—18; Ev. Luc. I, 24—38.
- La schimbarea la față: la utrenie, Ev. Luca, IX, 28—36. la liturghie, 2 Petr. I, 10—19; Ev. Mat. XVII, 1—9.
- La adormirea Maicei Domnului: la utrenie, Ev. Luca, I, 39—49, 56. La liturghie, Filip. II, 5—11; Ev. Luca, X, 38—42, XI, 27—28.
- La intrarea Domnului în Ierusalim (florii): la utrenie Mat. XXI, 1—11, 15—17; la liturghie, Filip. IV, 4—9, Ev. Ioan XII, 1—18.
1. La înălțarea Domnului: la utrenie, Ev. Marc. XVI, 9—20. La liturghie, Fapt. I, 1—12; Ev. Luc. XXIV, 36—53.
2. La Duminica Mare: La utrenie, Ev. Ioan, XX, 19—23. La liturghie, Fapt. II, 1—11; Ev. Ioan, VII, 37—53, VIII, 12. Adoua zi, Luni: Efes. V, 9—19; Ev. Mat. XVIII, 10—20.

Apostoli și Evanghelii deobște la sfinți:

- La zilele Maicei Domnului: la utrenie Luca, I, 39—49, 56. La liturghie: Filip. II, 5—11;

Evr. IX, 1—7. Ev. Luca, X, 38—42, 27—28.

Slujba cereștilor netrupești puteri: Evr. II, 2. Ev. Luca, X, 16—21 sau Ev. Mat. 24—30, 37—43.

Slujba comună la proroci: 1 Cor. XIV, 20 sau Evr. VI, 13—20, sau Iac. V, 10. Ev. Mat. XXIII, 29—39; sau Luca, 47—XII, 1.

Slujba comună la apostoli: 1 Cor. IV, 9—16, Luc. X, 1—15, sau Luc. X, 13—21.

Slujba comună la un Ierarh: Evr. VII, 26—2. Ev. Ioan, X, 9—16.

Slujba comună la erarhi: La utrenie, Ev. Ioan, 1—9. La liturghie Evr. XIII, 17—21, V, 14—19; sau Ioan, X, 9—16.

Slujba comună la cuvioși și nebuni pentru stos: Gal. V, 22—VI, 21. Ev. Mat. 27—30; sau Luca, VI, 17—23.

Slujba la un mucenic: 2 Tim. II, 1—10. Ev. Luca XII, 2—12; sau Ioan, XV, 17—XVI, 2.

Slujba la mai mulți mucenici: Rom. VIII, 28—sau Evr. XI, 33—40. Ev. Mat. X, 16—sau Luca, XI, 12—19.

Slujba la un sfintit mucenic: Evr. XIII, 7—Ev. Luca, XII, 32—40.

Slujba la mai mulți sfințiți mucenici: Evr. 4—10; sau Filip III, 20—IV, 4. 30. Ev. Luca VI, 17—23; sau X, 22—24; sau XIV, 25—30.

Slujba la un precuvios mucenic: 2 Tim. I, 3—Ev. Marc. VII, 34—IX, 1.

Slujba la mai mulți precuvioși mucenici: Rom. VIII, 28—39. Ev. Mat. X, 32—33, 37—38. XIX, 27—30; sau Luca XII, 8—12.

Slujba la sfintele mucenițe: 2 Cor. VI, 1—10; sau Gal. III, 22—29. Ev. Mat. XV, 21—28; sau Marc. V, 24—34.

Slujba la preacuvioase: Gal. III, 23—29. Ev. Mat. XXV, 1—13, sau Ev. Luca, VII, 36—50.

mărturisitorilor: Efes. VI, 10-17. Ev. Luca, XII, 8-12.
 la sf. fără de arginți: 1 Cor. XII, 27-XIII, 8. Ev. Mat. X, 1, 5-8.

Apostoli și Evangheliile la morți:

Rom. XIV, 5-9. Ev. Ioan, V, 17-24.
 1 Cor. XV, 39-45. Ev. Ioan, V, 24-30.
 2 Cor. XV, 1-10. Ev. Ioan, VI, 35-39.
 1 Cor. XV, 20-28. Ev. Ioan, VI, 40-44.
 1 Cor. XV, 47-57. Ev. Ioan, VI, 48-54.
 1 Tesal. IV, 13-17. Ev. Ioan, V, 24-30.

Apostoli și Evangheliile la felurite întâmplări:

La sfântul maslu:

1 Cor. V, 10-16. Ev. Luca, X, 25-37.
 Rom. XV, 1-7. Ev. Luca, XIX, 1-10.
 Cor. XII, 27-XIII, 8. Ev. Mat. X, 1, 5-8.
 Cor. VI, 16-VII, 1. Ev. Mat. VIII, 14-22.
 Cor. I, 8-11. Ev. Mat. XXV, 1-13.
 Gal. V, 22-VI, 2. Ev. Mat. XV, 21-28.
 Tesal. V, 14-23. Ev. Mat. IX, 9-13.
 August la sfântirea apei: Evr. II, 11-18. Ev. Ioan, V, 1-4.
 Sfântirea Bisericii: Evr. III, 1-4. Ev. Ioan, X, 22-28.
 Înnoirea și sfântirea unui oraș: Fapt. XVIII, 1-11, Ev. Mat. XVI, 13-18.
 Vreme de secetă: Iac. V, 7-9, 17-18. Ev. Mat. XV, 1-6.
 Preamultă ploaie: Rom. VIII, 22-27. Ev. Mat. VII, 7-11.
 Cutremur: Evr. XII, 11-13, 25-27. Ev. Mat. VIII, 23-27.
 Moltimă: Evr. XII, 6-13. Ev. Luca, IV, 37-44.
 Oree nevoe: Ev. Marc. XI, 23-26.

- Pentru rege și popor la vreme de război:* II, 10—17. Marc. XI, 23—26.
- La năvălirea barbarilor:* Efes. II, 4—10. Ev. XIII, 1—9.
- La incendiu:* Evr. XII, 14—24. Ev. Luc. 48—59.
- Pentru împăcarea și unirea dreptei credințe:* Marc. XI, 23—26.
- Pentru cei ce fac milostenie:* Ev. Mat. VI, 1—18.
- Pentru bolnavi:* Iac. III, 10—16, Mat. VIII, 16—17, Marc. III, 24—34. Ioan, IV, 46—54.
- La tunderea monahilor:* Efes. VI, 10—12, Mat. X, 37—42.
- La orice cerere:* Efes. V, 9—21. Ev. VII, 14—15, Marc. XI, 23—26. Luc. XVIII, 2—8.
- La botezul oamenilor:* Rom. VI, 3—11, Ev. XXVIII, 16—20.
- La cununie:* Efes. V, 20—33. Ev. Ioan, II, 19.
- La mărturisire:* Ev. Mat. IX, 9—13, sau XV, 1—10.
- La mărturisirea femeilor:* Ioan, VIII, 3—11.
- La cei chinuți de duh rău:* Mat. VIII, 28—34, Mat. XVIII, 14—18; sau Marcu, V, 1—13, sau Marcu, IX, 17—31, sau Luca, IX, 39—49.
- La îngroparea monahilor și mirenilor:* I Cor. IV, 13—17; Ioan, V, 24—30.
- La îngroparea preoților:*
1. 1 Tesal. IV, 13—17; Ev. Ioan, III, 24—30.
 2. Rom. V, 12—21. Ev. Ioan V, 17—24.
 3. 1 Corint. XV, 1—11. Ev. Ioan, VI, 35—39.
 4. 1 Cor. XV, 15—28. Ev. Ioan, VI, 40—47.
 5. Rom. XIV, 6—9; Ev. Ioan, VI, 48—54.
- La înmormântarea pruncilor:* 1 Cor. XV, 39—45; Ev. Ioan, VI, 35—39.
- La încheierea Păcii:* Efes. II, 14—22. Ev. Ioan, XIV, 21—27.

Ceasurile Impăratești.

La Crăciun:

- 1: Evr. I, 1—13; Ev. Mat. I, 18—25.
 3: Galat. III, 23—29; Luca, II, 1—20.
 6: Evr. I, 10—II, 3; Mat. II, 1—12.
 9: Evr. II, 11—18; Mat. II, 13—23.
 cernie în ajunul crăciunului: Evr. I, 1—13;
 Ev. Luca, II, 1—20.

Botezã:

- 1: Fapt. XIII, 25—32; Ev. Mat. III, 1—11.
 3: Fapt. XIX, 1—8; Ev. Marc. I, 1—8.
 6: Rom. VI, 3—11; Marc. I, 9—5.
 9: Tit. II, 11—14, III, 4—7; Ev. Luca, III,
 1—18.
 cernie în ajunul Botezului: 1 Cor. IX,
 19—27; Luca, III, 1—18.

La Tedeum.

- anul nou: 1 Tim. II, 1—6; Ev. Luca, IV,
 16—22.
 deschiderea sf. Sinod: Fapt. XV, 5—11,
 22—26, 28, 30—32. Mat. XVIII, 15—20.
 deschiderea Parlamentului: 1 Tim, II, 2—6;
 Mat. V, 14—20.
 ziua Regelui: Rom. XIII, 1—7; Mat. XXII,
 15—22.
 ziua Mitropolitului: Evr. XIII, 17—21; Ev.
 Ioan, X, 9—16.
 deschiderea Școlii: 2 Tim. III, 16—17, IV,
 2—5; Luca, VIII, 5—15.
 sfințirea corăbiei: Fapt. XXI, 1—8; Marcu,
 IV, 35—41.
 sfințirea tunelului: 1 Cor. XII, 3—11; Marcu,
 XI, 23—26.

9. *La sfințirea statuei:* Evr. XIII, 17--21; Mat. V, 14--19.
10. *La Sfințirea steagului studentesc:* 2 Tes. I, 6--18; Mat. XXV, 14--30.
11. *La jurământul mășinarii:* Fapt. XXI, 1--8; Marcu, IV, 23--26.
12. *La războiu:* 2 Tim. II, 1, 3--5; Ioan, XV, 9-13.
13. *La sfințirea steagului unei corporațiuni:* (vezi la 10).

La sfințirea apei.

1. *A celei mari:* 1 Cor. X, 1--4; Marcu, I, 9--11.
 2. *A celei mici:* Evr. II, 11--18; Ioan, V, 1--4.
-